

གཤམ་ཆེན་གྱི་སྒྲིམ་པའི་ཕྱུག་པ།

༡༡། ཕྱག་ཆེན་ཅ་བ་རྒྱལ་བའི་གཞུང་ལས་དང་། རྒྱས་བར་
བཤད་བ་ཡང་གསལ་སྒྲོན་མེ། ཤེས་རབ་དང་བདག་འཛིན་གཉིས་ཀྱི་
གསལ་གསལ་འདེབས། ཕྱག་ཆེན་གྱི་འབྲིང་མན་ངག་ཞལ་ཤེས་དང་
བཅས་བའི་ཁ་ཆེས་སྒྲུང་ལ་བསྐྱར་བའི་འཕྲིན་ཡིག་
བཅས་བཞུགས་སོ།།

མཛད་བ་པོ། བཅ་ཆེན་སྒྲོ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་དང་། བྱ་བུ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཉི་མ།
རྒྱུད་སྒྲོད་དཔེ་མཛོད་ཁང་།

༢༠༡༤

གཤམ་ཆེན་པོ་རྒྱ་ཁྱོད་ཀྱི་ཕྱེ་ལུག་ལ།

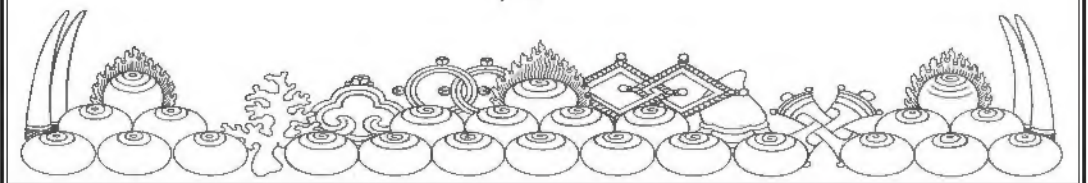
༡༡། ཕྱག་ཆེན་ཅ་བ་རྒྱལ་བའི་གཞུང་ལམ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པ་
ཡང་གསལ་སྒྲོན་མེ། ཤེས་རབ་དང་བདག་འཛིན་གཉིས་ཀྱི་
གཤགས་འདེབས། ཕྱག་ཆེན་གྱི་འབྲིང་མན་ངག་
ཞལ་ཤེས་དང་བཅས་པའི་ཁ་ཆེམས་རྒྱུང་ལ་
བསྐྱར་བའི་འབྲིན་ཡིག་བཅས་
བཞུགས་སོ།།

མཛད་པ་སོ། བཞ་ཆེན་སྒོ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་དང་། འུ་བལ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཉི་མ།

རྒྱུད་སྒྲོང་དཔེ་མཛོད་ཁང་།

༢༠༡༤

First Edition: 2000 Copies, 2014

ལྷན་ཆེན་ཙུང་ལྷན་པའི་གཞུང་མཐུན་། ལྷན་པར་པ་པར་པ་ལྷན་པ་ལྷོ་ན་མ། ཁེམ་པར་པར་པར་པ་ལྷོ་ན་མའི་ལྷོ་

ཁ་ཆེན་ལ་རྒྱུ་ལ་བརྒྱུ་བའི་འཕྲིན་ཡིག་

བྱ་བལ་ཚུལ་གྱིས་ཉི་མ། རྒྱལ་པོས་བཟུངས།

Printed at: Vee ENN Print-O-Pac, A-5, Flatted Factory Complex,
Okhala Industrial, Phase III, New Delhi- 110020

༡༡། །གར་པ་ཚོས་རྗེ་ལྷོ་བཟང་བསྟན་འཛིན།

SHARPA CHOE-JE LOBSANG TENZIN

ཆེད་བརྗོད།

༡༡། འདིག་རྟེན་ཡོངས་ཀྱི་འདྲེན་པ་ཆེན་པོ་མཉམ་མེད་ཤུག་མེད་གཤེད་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་ཐེག་པ་ཆེ་
ཆུང་སྤྲུལ་དང་བཅས་པའི་གཞུང་ལུགས་རྒྱ་ཆེ་ལ་གཏིང་ཟབ་པ་འདི་དག་མི་ཉམས་རྒྱུ་གནས་སྤྱད་ཟབ་
གསང་རྗེ་ཐེག་པའི་ཆོས་སྒྲོར་གཙོར་གྱུར་པའི་དཔེ་རྒྱུན་དཀོན་པའི་འཕགས་པོད་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་མང་
དག་ཅིག་དོན་གཉེར་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཉིན་རེའི་སྟོབ་སྟོང་སོགས་ལ་སྟན་པའི་ཆེད་དཔལ་ལྷན་རྒྱུད་སྟོད་ལྟ་
ཆང་གི་དཔེ་མཛོད་ནས་གསང་ཆེན་སྟོད་རྒྱུད་པོད་མེད་རྣམས་དཔར་སྟན་གནང་བཞིན་པར་ཡི་རངས་ཀྱི་
གནས་སྤྱུ་རྒྱུ། ལྷག་པར་དེར་གི་མི་རྣམས་སྤྲུལ་མ་ལུང་རྒྱུད་ཆོགས་ཆེས་ཆེར་བདོ་བས་བག་མེད་འདོད་
རམ་གྱིས་འབྲུལ་རིགས་དང་རྩལ་སྟན་མཆོན་ཆ་སྟོ་ཆོགས་བཅོ་བསྟན་བྱས་པའི་དབང་གིས་ཕྱིར་ཁོར་ལུག་
གཏོར་བཅོམ་དང་། ནང་མིའི་འགྲོ་བ་མཆོན་པའི་བཅུད་ཀྱི་སེམས་ཅན་རྣམས་དཔག་འཁྲུག་དང་ནད་སྟག་
རྒྱུ་མར་འབྱུང་བཞིན་པ་འདི་ནས་ཡང་དག་པའི་ཁ་ཕྱོགས་སུ་སྒྱུར་པའི་ཐབས་ལམ་ཉག་གཅིག་ནི་ཆང་ལ་
མ་ནོར་བའི་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་དེ་ལྟར་འདྲིན་ཚུལ་ནི། དེ་
སྤྱད་དུ། རྗེ་གྲང་ཐང་པས། ལྷང་ཆོས་རྗེ་སྟོད་གསུམ་གྱི་འཆད་ཉན་དང་། རྟོགས་པའི་བསྟན་པ་བསྐབ་གསུམ་
ཉམས་ལེན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བཤད་རྒྱུ་གཉིས་ཀྱི་སྟོན་སྒྲུལ་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་འདྲིན་སྟོང་སྟེལ་
གསུམ་གྱིས་སྟེ་རྒྱའི་ཕན་བདེ་བསྟན་དགོས་པ་ཡིན་ནོ།

དེས་ན་ད་ལམ་ལསྟབས་རྗེ་ཟམ་གདོང་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་ནས་གསང་ཆེན་དཔལ་ལྷན་སྟོད་རྒྱུད་ལྟ་ཆང་
དུ་རྗེ་ཅོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་བཀའ་སྟོལ་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ནས་རྩ་བའི་སྒྲ་མའི་བར་གདམས་
པ་བར་མ་ཆད་པར་བརྒྱུད་པ། གདམས་ངག་གི་སྐྱེ་མ་ལོག་ ཕྱིན་ལྟམས་ཀྱི་བརྒྱུད་པ་མ་ཉམས། དབང་གི་རྒྱ་
བོ་མ་རྩལ། དམ་ཆོག་ལ་སེལ་མ་ཁྱེགས་པ་སྟན་བརྒྱུད་གདམས་པའི་རྒྱལ་པོ། དཀའ་ཆེན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཆོན་

༡༡། །གར་པ་ཚོས་རྩོམ་བཟང་བསྟན་འཛིན།

SHARPA CHOE-JE LOBSANG TENZIN

གྱིས་མཛད་པའི་སྒྲ་མ་མཚོད་པའི་བྲིད་ཡིག་གསར་བའི་གནད་ནམ་པར་ཕྱེ་བ་སྟན་རྒྱུད་མན་ངག་གི་གཏིར་
མཛོད་དང་། པཌ་ཆེན་སྒོ་བཟང་ཚོས་རྒྱན་གྱིས་མཛད་པའི་ཕྱག་ཆེན་ཅ་བ་རྒྱལ་བའི་གཞུང་ལམ་དང་། རྒྱས་
པར་བཤད་པ་ཡང་གསལ་སྒྲོན་མེ། ཤེས་རབ་དང་བདག་འཛིན་གཉིས་ཀྱི་གསལ་བསྐྱར་འདེབས། ཁ་ཆེ་མས་རྒྱུད་ལ་
བསྐྱར་བའི་འཕྲིན་ཡིག་བཅས་ཀྱི་བཀའ་བྲིད་ཟབ་མོ་འདི་ལོ་ཚེ་འཕུལ་བྱེད་པའི་མར་དོའི་ཆོས་བཅུ་མཁའ་འགྲོ་
འདུ་བའི་དུས་ཆེགས་ཁྱད་འཕགས་ཉིན་ནས་གནང་གཏན་འཁེལ་བ་ནི་ཡབ་རྩེ་སྒྲ་མ་ཚོར་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་སྟན་
བརྒྱུད་ཀྱི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེར་སྒྲ་ན་མེད་པའི་ཕྱག་རྩེས་འཛོག་པར་མཛད་པ་ལགས་ན་འཛིག་ཉིན་ལྷ་མི་ཀྱན་
ཀྱི་དད་གུས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར།

དེ་བཞིན་གོང་གི་གཞུང་ཆོན་ནམས་སྐབས་བབ་ལྷ་ཆང་གི་དཔེ་མཛོད་འགན་སྐྱོར་དང་ལས་བྱེད་ནམས་
ནས་ངལ་བ་བྱུང་བས་ད་ཀྱིས་དཔར་གཞི་གསར་བཞེགས་དང་བཅས་དཔེ་བསྐྱར་དང་ཁྱད་པར་ཆད་ལྷན་ཐོག་
ལུང་སྐྱོང་འཆོལ་ཞིབ་གནང་ཞིང་། ལུང་མཆན་དང་བསྐྱར་མཆན་ནམས་རྒྱ་ཆེའི་སྒོག་པ་པོ་ནམས་གཞིགས་
བདེའི་ཆེད་ཐོག་དོས་སོ་སོའི་མཚུག་ཏུ་བཀོད་པ་སོགས་དེང་རབས་དཔར་སྟན་ཀྱི་བྱུང་ཆོས་ཡོངས་སུ་ཆང་བའི་
པོད་ཕྱིར་གཉིས་སྐབས་བཅུ་གཉིས་པའི་ཕྱག་མཛོད་ནམ་པའི་མཐུན་འཁྱུར་འོག་དཔར་སྟན་གནང་བར་སྐལ་
ལྷན་ཀྱི་ཆོས་ཁྱབ་གཏོང་བར་གྱུར་པའི་བྱི་ནང་མི་རིགས་ཡོངས་ལ་ཕན་འབྲས་བཟང་པོ་དང་བཅས་ལམ་མཚོག་
འདི་དག་ཉམས་ལེན་སྟེང་པོར་མཛད་ནས་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་རང་རྒྱུད་ལ་རྒྱས་པར་འབད་འཆལ་ལོ།

སྟན་བརྒྱུད་ཀྱི་གདམ་པ་ཟབ་མོ་དུས་ཀྱི་མཐར་ཡང་དར་ཞིང་རྒྱས་པའི་སྒོན་འདུན་དང་བཅས་ཤར་ཆོས་
སྒོ་བཟང་བསྟན་འཛིན་གྱིས། རབ་བྱུང་བཅུ་བདུན་པའི་ཆུ་སྟུལ་ ༡༡ ཆོས་ ༥

བྱི་ལོ་ ༡༠༡༩ ཕྱི་ལྗོ ༡ ཆོས་ ༩ བཟང་པོ་ལ།

༥ རྩོན་སྒྲུང་།

༡༡། བཟོ་མཁུ་མཁུ་ཡ། སྒྲིང་ལེགས་སྒྲིང་གི་བད་ཆད་ 'མུ་བྱ་' ཞེས་པར་ 'ཕྱག་
 གི་སྒྲིང་དོད་དོས་སུ་མེད་ཀྱང་། བོད་གི་ལོ་རྒྱུ་བ་རྣམས་ཀྱིས་སྒྲ་ཐབས་སུ་བསྒྲུན་ཏེ་ 'ཕྱག་
 རྒྱ' ཞེས་བསྒྲུང་བའི་ཆོག་གི་ཡ་གྲུལ་ 'རྒྱ' ཞེས་པ་བད་དང་། མཆོན་རྟགས། ལག་སྟབས།
 དཔར་འདེབས། དམ་མཐིལ་སོགས་དུ་མར་འཇུག་པ་སྐབས་ཐོབ་ཀྱིས་གོ་དོན་ལེན་དགོས་པ།
 དཔེར་ན། ལྟ་བ་བཀའ་བཀྲགས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་མཆོམས་འཛིན་གྱི་མཆོན་རྟགས་
 དང་། རྩས་སྒྲགས་ཕྱག་རྒྱ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ལག་པའི་སྒྲངས་སྟབས། ལས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱག་
 རྒྱ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་རིག་མཐུན་ཡུལ། ཆོས་རྣམས་ཀྱན་གྱི་རང་བཞིན་ཕྱག་རྒྱ་ཆེ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་
 གནས་ཕྱགས་དེ་མོན་ཉིད་ལ་འཇུག་པ་སོགས་ཐེག་པ་བྱན་མོང་བ་དང་། གསང་སྒྲགས་དོ་
 རེ་ཐེག་པ་གཉིས་ཀར། ཕྱག་རྒྱ་དང་། ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཞེས་པའི་བད་ཆད་ཡང་ཡང་འབྱུང་བ་
 རྣམས་གཞུང་གི་སྐབས་དོན་དང་བསྒྲུན་ཏེ་གོ་དོན་མ་འདྲེས་པར་ལེན་དགོས་ཤིང་། སྐབས་
 འདིར་དགོ་ལྟན་བཀའ་བཀྲད་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཞེས་པ་ནི། མདོ་སྒྲགས་ཀྱི་དབྱེ་བས་གཉིས་
 སུ་གསུངས་ཏེ། སྒྲགས་ཕྱོགས་ལྟར་ན་དཔལ་ལྟན་འདུས་པ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲགས་སྒྲ་མེད་
 ཀྱི་རྒྱུད་སྡེ་ནས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡུལ་ཅན་ལྟན་སྡེས་ཀྱི་བདེ་བའི་ངོ་བོར་སོང་བའི་ཤིན་ཏུ་
 ལ་བའི་གཏུག་སེམས་ཀྱིས་ཡུལ་སྟོང་པ་ཉིད་རི་ལྟར་སྟོམ་པའི་ཚུལ་འཕགས་ཡུལ་གྱི་མཐས་
 གུལ་ཆེན་པོ་ས་ར་ཏ་དང་། ལྷ་སྐྱུལ། བ་རོ་པ། མི་རྩི་པ་སོགས་ཀྱི་དགོངས་དོན་གྲུབ་པ་སྡེ་
 བདུན་དང་། སྒྲིང་པོ་སྟོར་གསུམ་སོགས་ལས་རི་ལྟར་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་ཞིང་། མདོ་ཕྱོགས་
 ལྟར་ན་གཏུག་སེམས་རགས་པའི་ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་ངོ་བོ་ཐོགས་རེག་དང་བལ་བའི་རིག་པ་སྟོང་
 སང་གི་བདག་ཉིད་ཅུ་ལ་དམིགས་ཏེན་དུ་བྱས་ཏེ་སེམས་ཆེ་གཅིག་པའི་ཞི་གནས་བསྐྱབས་

ཤིང་། གནས་ཆ་བརྟན་པོ་ཐོབ་པ་ན་སྒྲོམ་ཐོག་ནས་ལྟ་བ་འཆོལ་བའི་རིམ་པས་སེམས་ཀྱི་ངོ་
 བོ་ལ་དོན་དམ་དཔྱད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པས་བརྟགས་ནས་སེམས་ཉིད་རང་ངོས་ནས་མ་བྱལ་
 བའི་སྒྲོང་པར་ངེས་པའི་ལྟག་མཐོང་གི་ཤེས་རབ་སྒྲུབ་ཚུལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཞིག་ཡིན་ལ།
 དེ་ལྟ་བུའི་སྒྲོམ་ཚུལ་ནི་སྤྲུག་ལམ་ཀྱི་དོ་རྩེའི་ཕྱས་ལ་གནད་དུ་བསྐྱུན་ཏེ་ཆུང་ཆུང་ཏིང་ཅུགས་
 གནས་སེམས་གསུམ་བྱས་པ་ལས་བྱུང་བའི་རང་བཞིན་བརྒྱད་ཅུའི་ཀྱང་རྟོག་འགགས་ཏེ་ཤིན་
 ཏུ་སྤྲ་བའི་གཏུག་སེམས་ལྟན་སྒྲེས་བདེ་བའི་རང་བཞིན་མངོན་དུ་བྱས་ཤིང་། དེས་སྒྲོང་ཉིད་
 སྒྲོམ་པའི་ཚུལ་དང་རྣམ་པ་མཐུན་ཞིང་། དེའི་སྤྱིན་བྱེད་དུའང་འགྱུར་བ་དང་། མདོ་ཕྱགས་ཀྱི་
 ཕྱག་ཆུ་ཆེན་པོའི་ཉམས་ལེན་མཐར་མོན་པའི་དབང་གིས་དཔེའི་འོད་གསལ་མངོན་དུ་གྱུར་བ་
 ན་གཞིར་སྒྲོང་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་འཆོལ་མི་དགོས་པར། སྤར་མདོ་ཕྱགས་ཀྱི་ཕྱག་ཆེན་བསྒྲོམས་
 པས་སྒྲོང་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བའི་གོམས་པ་མ་ཉམས་པ་དེ་ཉིད་དཔ་པར་བྱས་ནས་བདེ་སྒྲོང་སྒྲོང་བའི་
 ཐབས་མཁས་ཀྱི་འབྲུལ་ཆེན་པོ་ཡིན་པ་དང་། སྤྲུག་ལམ་ཀྱི་རིམ་པ་དང་པོའི་སྤྲ་རགས་ཀྱི་
 རྣལ་འབྱོར་དང་། རྟོགས་རིམ་ཀྱི་རྟོགས་པ་མངོན་དུ་མ་འགྱུར་བའི་སྤྲ་རོལ་དུ་ལམ་ཐུན་མོང་
 བའི་པར་ཕྱིན་མཐའ་མ་གཉིས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་ཀྱི་སྤྲུག་སྤྱུང་སྤྲུག་ལམ་དང་རྣམ་པ་མཐུན་
 ཞིང་སྤྱིན་བྱེད་དུ་འགྱུར་བའི་སྒྲོམ་ཚུལ་འདིས་འདིགས་ཆོགས་ལ་ལྟ་བའི་རི་བོ་འཛོམས་
 པའི་ཅལ་སྒྲོབས་ཚོ་སྤར་དུ་བྱས་པ་མ་ཟད། བདག་གཞན་མཉམ་བཞེད་སྒྲོ་ནས་བསྐྱེད་པའི་
 བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རྒྱས་པ་མཐུ་ཅན་དུ་འགྱུར་བའི་ཐབས་བྱེད་ཀྱང་ཡོད་དམ་སྙམ། དེ་ལྟ་བུའི་
 གདམས་ངག་བྱེད་པར་ཅན་འདི་ལ་བོད་ཀྱི་དམ་པ་གོང་མ་རྣམས་ཀྱིས་ཕྱག་ཆེན་དང་། རྟོགས་
 ཆེན། ཞི་བྱེད། དབྱ་མའི་ལྟ་ཁྱིའི་སོགས་མིང་གི་ཐ་སྙད་མི་འདྲ་བ་མང་དུ་མཛད་ཀྱང་། རེས་
 དོན་འཆོལ་བའི་ཕྱང་རིགས་ལ་མཁས་ཤིང་། ཐོས་དོན་ཉམས་སྤྱངས་པའི་ཉམས་སྒྲོང་ཅན་
 ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་ཀྱིས་བརྟགས་ཤིང་དཔྱད་ན་འགལ་འདུ་སྤྲ་མོ་ཅམ་མེད་པར་དགོངས་
 པ་གཅིག་དུ་གནས་སོ།།

དེ་ལྟ་བུའི་གདམས་ངག་ཁྱད་པར་ཅན་རྒྱལ་བ་དོན་མཆོང་ནས་མེ་བཙུན་འཇམ་དཔལ་
 དབྱངས། དབྱ་མ་པ་དཔལ་ལོན་མེ་མེ་མེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ། རྟོགས་ལྡན་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོ།
 བ་སོ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན། ལྷ་མེན་ཆོས་ཀྱི་དོན་མེ་མེ། དཔེན་ས་པ་སྒོ་བཟང་དོན་གྲུབ། མཁས་
 ལྷ་མ་སངས་རྒྱལ་ཡེ་ཤེས། བཀ་ཆེན་སྒོ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་བར་ཞལ་ནས་ཞལ་དང་།
 ལྷ་ནས་ལྷ་དུ་བརྒྱད་དེ་བཞུགས་པ། དཔེན་ས་པ་སྒོ་བཟང་དོན་གྲུབ་ཀྱིས་གྲུང་རེ་ཞིག་ཡི་
 གེར་འགོད་པའི་སྐབས་སུ་མ་བབས་པར་གཟིགས་པ་དེ་དག་སྤྲིས་རབས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་རྣམས་
 ཀྱི་ཆེད་དུ་ཐུགས་བརྩེ་བ་ཆེན་པོས་བཀ་ཆེན་སྒོ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་ཀྱིས་ 'དགེ་ལྡན་
 བཀའ་བརྒྱད་རིན་པོ་ཆའི་ཕྱག་ཆེན་ཅ་བ་རྒྱལ་བའི་གཞུང་ལམ་ཞེས་བྱ་བ་' དང་། དེའི་རང་
 འགྲེལ་ 'དགེ་ལྡན་བཀའ་བརྒྱད་རིན་པོ་ཆའི་བཀའ་སྟོན་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་ཅ་བ་རྒྱལ་བར་
 བཤད་པ་ཡང་གསལ་སྒྲོན་མེ་ཞེས་བྱ་བ།' དེ་བཞིན་གཞི་ལམ་འབྲས་བུའི་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་
 རོ་བོ་ངོས་འཛིན་དང་འགྲེལ་ལམ་གྱི་གོ་ལ་ས་དུ་མ་ཐེར་འདོན་གནང་བའི་ཆོག་ས་སུ་བཅད་པ་
 བདག་འཛིན་གཤགས་འདེབས་ཞེས་པ་བཅས་ལྷགས་ཚུལ་མཛད་དེ་དཔལ་རི་བོ་དགེ་ལྡན་
 པའི་དཔེན་ས་ལྷ་བརྒྱད་ཀྱི་གདམས་པའི་ཅ་གཞུང་ལྟ་བུར་བཞུགས་པ་དང་།

ཕྱག་ཆེན་དང་། དེའི་ཕྱོད་འགྲོ་ལྷ་མཚོད་བཅས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་འགྲེལ་བཤད་བྲིད་ཡིག་
 མང་པོ་བཞུགས་པའི་ནང་ནས་རྒྱད་རྒྱ་གཞུང་གི་ཁྱད་པར་དང་། རིགས་པའི་སྒྲུབ་བྱེད། ལྷག་
 པར་གང་ཐག་སོ་སོས་ཉམས་ལེན་དུ་རི་ལྟར་བཀའ་བའི་ཐབས་རྒྱལ་དམར་བྲིད་ཀྱི་རྩལ་དུ་
 རྒྱལ་རོང་དགེ་བཤེས་བྱ་བལ་རྩལ་བྲིམས་ཉི་མས་བཅམས་པའི་ 'དཔེན་ས་ལྷ་བརྒྱད་ཀྱི་ལྷ་
 མའི་རྣལ་འབྱོར་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་དང་འགྲེལ་བའི་ཕྱག་ཆེན་ཀྱི་བྲིད་མན་ངག་ཞལ་ཤེས་དང་
 བཅས་པའི་ཁ་ཆེམས་རྒྱང་ལ་བསྐྱར་བའི་བྲིད་ཡིག་' ཅེས་པ་འདི་དོན་གཉེར་ཅན་ལས་དང་པོ་
 བ་རྣམས་ལ་ལྷག་པར་པན་ཐོགས་ཆེན་པོར་བཞུགས་པ་བཅས་གོང་གསལ་ཕྱག་དཔེ་ཆེན་
 པ་བཞི་དཔལ་ལྡན་སྟོད་རྒྱུད་བྱ་ཆང་ནས་བསྟན་འགྲོའི་དོན་ལ་དགོངས་ཏེ་དཔར་སྐྱོན་གནང་

སྐབས་དེ་སྒྲོད་ཐོན་སྒྲེང་མདོར་བསྡུས་སྟེ། རྒྱལ་ཁོ་བཅུན་པ་ཐམ་གདོང་པ་སྒོ་བཟང་བསྟན་
འཛིན་གྱིས་གྲིས་པ་དགེ་བར་གྱུར་ཅིག །།

༩ དཔེ་སྒྲུབ་གསལ་བཤད།།

༡༡། འདིར་གསང་ཆེན་དཔལ་ལྷན་སྟོན་རྒྱུད་ལྷ་ཆང་གི་དཔེ་མཛོད་ཀྱི་འགན་དམིགས་གཞིར་བརྒྱུད་འཕགས་པོད་སྒྲེས་ཆེན་ཀམས་ཀྱི་གསུང་གི་སྟེང་བརྒྱུད་སྒྲགས་སྟོར་གཙུག་པོར་གྱུར་པའི་གཞུང་ཇི་སྟེང་ཅིག་སྟོགས་བསྐྱེད་ཀྱིས་གསང་ཆེན་སྟོན་རྒྱུད་པོད་སྟེང་ཞེས་པ་ལྷ་སྒྲེས་ཀྱི་དཔེ་ཆོགས་དཔར་གསར་དུ་སྒྲུབ་དང་བསྒྲུབ་འགྱུར་དེ་ལྟར་ལགས་ན། ད་ལམ་ལྷ་སྒྲུབས་ཇི་སྟོན་དཔོན་ཐམ་གདོང་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་ལ་དཔལ་ལྷན་སྟོན་རྒྱུད་ལྷ་ཆང་གིས་པོ་མང་སྟོན་ནས་ཐབ་གསང་གསུང་གི་བདུན་ཅི་སྟོན་རྒྱས་སུ་བསྐྱེད་གནང་ཡོང་བའི་གསོལ་བ་ཕྱར་ཚུགས་སུ་ཡང་ཡང་བཏབ་དོན། བཀ་ཆེན་ལྷོ་བཟང་ཆོས་རྒྱལ་ཀྱི་གསུང་དགོ་ལྷན་བཀའ་བརྒྱུད་རིན་པོ་ཆེའི་ཕྱག་ཆེན་ཅན་རྒྱལ་བའི་གཞུང་ལམ་དང་། དགོ་ལྷན་བཀའ་བརྒྱུད་རིན་པོ་ཆེའི་བཀའ་སྟོལ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་ཅན་རྒྱལ་པར་བཤད་པ་ཡང་གསལ་སྟོན་མེ། ལྷ་སྒྲུབ་དབང་སྒྲུ་སྟེང་བརྒྱུད་པ་ཆེན་པོའི་ཡོངས་འཛིན་དཀའ་ཆེན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཆོན་ཀྱི་གསུང་ལྷ་མ་མཆོད་པའི་ཁྱིད་ཡིག་གསང་བའི་གནད་ཀླམ་པར་སྟེ་བ་སྟོན་རྒྱུད་མན་ངག་གི་གཏེར་མཛོད། རྒྱལ་ཤོང་ཚུལ་ཁྱིམས་ཉི་མའི་གསུང་དཔེན་ས་སྟོན་བརྒྱུད་ཀྱི་ལྷ་མའི་རྣལ་འབྱོར་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་དང་འབྲེལ་བའི་ཕྱག་ཆེན་ཀྱི་འཁྱིད་མན་ངག་ཞལ་ཤེས་དང་བཅས་པའི་ཁ་ཆེམས་རྒྱང་ལ་བསྐྱུར་བའི་འཁྱིན་ཡིག་བཅས་ཀྱི་བཀའ་ཁྱིད་ཐབ་མོ་བཀའ་ཁྱིན་ཆེ་རྒྱུའི་བཀའ་བཞེས་བཟང་མོ་སྒྲི་བོར་ཐེབས་པ་དང་བསྐྱེད་གོང་འཁོད་ཀྱི་གཞུང་དེ་ཀམས་གསང་ཆེན་སྟོན་རྒྱུད་པོད་སྟེང་ལྷག་པ་དང་བདུན་པ་དཔར་སྒྲུབ་ཀྱི་མཐུན་འགྱུར་ལྟེད་པོ་སྐྱབས་བརྒྱ་གཉིས་པའི་ཕྱག་མཛོད། དགོ་སྟོང་ཐུབ་བསྐྱེད་ཀླམ་རྒྱལ། དགོ་སྟོང་བསོད་ནམས་དཔལ་འབྱོར། དགོ་སྟོང་སངས་རྒྱས་དོན་གྲུབ། དགོ་སྟོང་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཆོ། དགོ་སྟོང་དོན་གྲུབ་འཁྱིན་ལས། དགོ་སྟོང་ངག་དབང་སྟོན་པ་བཅས་

ནས་འགྲོ་ཕྱོད་ཆ་ཆར་གནང་སྟེ་དཔར་བསྐྱུན་གྱིས་ཐུག་དཔེ་གསར་བཞེངས་ལྷ་རྒྱུའི་དགོས་
 དམིགས་གཙོ་པོ་ནི། ཐུགས་འདུས་ཀྱི་ཆོས་ལྷ་བ་ལྟོ་གསལ་དོན་གཉེར་ཅན་རྣམས་ལ་ཤིན་ཏུ་
 གསར་བའི་གནད་མཐར་ཐུག་སྟོན་པའི་བསྐྱུན་བཙུགས་འདི་རྣམས་འབད་ཚུལ་ཆེར་མ་དགོས་
 ལ་ཐུགས་གཅིག་ཏུ་འདེན་བྱེད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་ལེགས་པར་གསལ་ཐུབ་པ་དང་། དེ་བཞིན་ཅ་ཆེའི་
 ཐུགས་ཚོར་ཀྱི་ཐུག་དཔེ་འདི་དག་གི་དཔེ་རྒྱུན་ཡུན་དུ་གནས་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་ཡང་ཐུབ་
 བསྐྱུན་བྱེད་པའི་སྒྲིབ་བཅུད་ཡབ་རྩེ་ཙུང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་བཀའ་སློབ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་
 སངས་རྒྱས་ལྷན་ཅ་པའི་བླ་མའི་བར་གདམས་པ་བར་མ་ཆད་པར་བརྒྱུད་པ་དེ་ཉིད་རི་མིན་རྒྱལ་
 བསྐྱུན་ལྷན་གནས་བར་མི་ཉམས་པར་གནས་པའི་ཆེད་དང་། ཐུག་དོན་དུ་རྣམ་དཔྱད་དོན་གཉེར་
 ཅན་རྣམས་ཡིད་ཐར་པ་ལ་ཐུགས་ཏེ་བསྐྱུན་བཙུགས་འདིས་གསུང་རབ་མཐའ་དག་ལ་ལྷ་བའི་
 མིག་ཏུ་བྱས་ནས་རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་མཐའ་དག་གི་དོན་ལ་ཐོས་བསམ་སྟོན་གསུམ་ལ་མ་
 ཐུབ་པར་རྒྱལ་བའི་བསྐྱུན་པ་ཆར་ལ་མ་ཚོར་བ་རང་རྒྱུད་ལ་རྒྱས་པར་བྱས་ཏེ་རང་གིས་འཛིན་
 པ་དང་། གཞན་ཡང་དེ་བཞིན་སྟེ་ལ་རྣམས་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ནོ།།

ཐུག་དཔེ་འདི་རྣམས་ལྷ་སྐྱུག་སྟོར་ལ། ཐོག་མར་འདི་ག་ཟླ་ཆར་དཔེ་མཛོད་ཁང་གི་སྤྱི་
 ཁུབ་སྟོབ་སྟོན་པ་མཐུམས་རྩེ་སྟོབ་དཔོན་ཐམ་གདོང་རིན་པོ་ཆེས་དབུས་མཁས་དབང་རྣམས་
 ལ་བཀའ་སློབ་དགོངས་སྟོར་སྤྱི་སྤྱི་རིམ་ལྷན་གྱིས་ལས་གཞི་འགོ་འཛུགས་ལྷན་པ་ཡིན། དེ་
 ཡང་ཐུག་ཆེན་ཅ་འགྲེལ་དང་། བདག་འཛིན་གཤགས་འདེབས། ལྷ་མཆོད་ཁྱིད་ཡིག་ཁ་ཆེམས་
 རྒྱུར་བསྐྱར་མ་བཅས་ཀམ་ཕུ་ལར་ནང་དཔར་གཞི་གསར་བསྐྱུགས་དང་འགྲེལ་དེར་དུས་ཉམས་
 ཞིབ་དང་མཐུན་པར་དཔེ་བསྐྱར་ཆ་ཆར་ལྷན་ཤིང་། ཐོག་མར་ཐུག་ཆེན་ཅ་འགྲེལ་གཉིས་ནི།
 བཅ་ཆེན་ལྟོ་བཟང་ཆོས་རྒྱལ་གྱི་གསུང་འབུམ་བཟུས་རྒྱུན་དཔར་མ་ཤིང་དཔར་དེ་སྤྱི་ལོ་ནས་
 བསྐྱུན་པ་དེ་དང་། ཕྱི་ལོ་༡༩༦༩ལོར་སྐར་ཏྲུ་བསྐྱུན་པའི་ཐོད་ཤོག་དཔེ་རིང་མ། ཕྱི་ལོ་
 ༢༠༠༥ ལོར་དཔལ་སྤངས་གསུང་རབ་སྐར་སྐྱུན་ཁང་ནས་བསྐྱུན་པའི་དཔེ་རྩིང་བསྐྱར་བསྐྱུན་

བྱས་པ། གྱི་ལོ་༢༠༠༤ལོར་ཡུང་གོའི་བོད་རིག་པ་དཔེ་སྟུང་ཁང་ནས་བསྐྱུན་པའི་དེབ་གཞུགས།
 གྱི་ལོ་༢༠༠༥ལོར་བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཁྲིལ་དཔྱོད་ཁང་ནས་བསྐྱུན་པའི་དེབ་གཞུགས་བཅས་
 ལྷ་ལ་དཔེ་བསྐྱུར་བྱས་པ་མ་ཟད། ཡུག་ཆེན་གྱི་ཅ་བ་སྤྱོད་པོ་བོད་ཀྱི་ལེགས་པ་ཤད་གཉེར་མཛོད་
 དཔར་ཁང་ནས་བསྐྱུན་པའི་རྩེའི་གསུང་ལྟ་པའི་སྒོར་གྱི་དེབ་གཞུགས་ལའང་དཔེ་བསྐྱུར་བྱས།
 རྒྱ་མཚོད་ཁྲིད་ཡིག་ནི། བོད་དཔར་དཔེ་རིར་རྩྱེད་པ་༧སྐབས་རྩེ་ཡོངས་འཛིན་ཁྲི་བྱང་དོ་རྩེ་
 འཆང་མཚོག་གིས་བྱ་དག་གནང་བ་དེ་དང་། ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆའི་གསུང་འབྲུམ་བོད་ཀྱི་
 དཔེ་མཛོད་ཁང་ནས་བསྐྱུར་བསྐྱུན་བྱས་པ། འདི་ག་རྒྱུད་སྟོད་དཔེ་མཛོད་ཁང་དུ་བཞུགས་པའི་
 ལག་གྲིས་མ་བཅས་གསུམ་ལ་དཔེ་བསྐྱུར་བྱས། ཁ་ཆེམས་རྒྱུད་བསྐྱུར་མ་ནི། བོད་དཔར་དཔེ་
 རིར་རྩྱེད་པ་དེ་དང་། གྱི་ལོ་༢༠༠༥ལོར་བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཁྲིལ་དཔྱོད་ཁང་ནས་བསྐྱུན་པའི་དེབ་
 གཞུགས། གྱི་ལོ་༢༠༡༢ ལོར་མེར་སྐད་དཔེ་མཛོད་ཁང་ནས་བསྐྱུན་པའི་དེབ་གཞུགས་བཅས་
 གསུམ་ལ་དཔེ་བསྐྱུར་བྱས། བདག་འཛིན་གཤམས་འདེབས་ནི། པཎ་ཆེན་མོ་བཟང་ཆོས་རྒྱན་
 ཀྱི་གསུང་འབྲུམ་བཟས་སྟུང་དཔར་མ་ཡིང་དཔར་དེ་སྤྱོད་ནས་བསྐྱུན་པ་དེ་དང་། གྱི་ལོ་
 ༢༠༠༤ལོར་ཡུང་གོའི་བོད་རིག་པ་དཔེ་སྟུང་ཁང་ནས་བསྐྱུན་པའི་དེབ་གཞུགས། བཟས་སྟུང་
 མཁན་རྒྱུད་དཀའ་ཆེན་མོ་བཟང་ཆོས་ཁྲིམས་པས་བསྐྱུར་བསྐྱུན་བྱས་པའི་དཔེ་བྱང་མ་བཅས་
 གསུམ་ལ་དཔེ་བསྐྱུར་བྱས། བོད་བྱས་ཀྱི་དཔེ་དེ་རྣམས་ཐན་ཚུན་སྐྱུར་སྐྱབས་མ་དཔེ་མི་འདྲ་
 བའི་ནང་མི་མཐུན་པ་རྩི་ཡོད་ལེགས་པར་ངོས་འཛིན་གྱིས་ཞོར་བ་ཐེ་ཆོས་མེད་པར་ངོས་འཛིན་
 ལུབ་པ་རྣམས་ཐད་ཀར་ཞོར་བཅོས་ལས། གཞན་དྲོགས་གཞི་ཡོད་རིགས་རྣམས་རང་སོར་
 བཞག་སྟེ་ཤོག་གངས་སོ་སོའི་གཤམས་དུ་བསྐྱུར་མཆན་བཞོད་ཡོད། འོག་མཆན་དུ་བྱུང་བའི་
 བསྐྱུས་མིང་རྣམས་ཀྱི་མིང་ཆ་ཆང་དང་འབྲེལ་བཅོད་རྣམས་བསྐྱུས་མིང་དོ་སྟོན་ནང་གསལ་
 བས་དེར་གཞིགས་དགོས། དེ་བཞིན་དོན་གཉེར་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ཁུངས་བཅོལ་གྱི་ཡིག་ཆ་
 ཁག་དཔྱད་ཞིབ་གནང་བའི་སྤྱད་ལུང་འཛིན་ཁག་རྣམས་བཀའ་བསྟན་གཉིས་སྟེ་དགའི་དཔེ་

རིང་དང་། རྩེ་ཡལ་སྤུང་གི་གསུང་འབྲུམ་དང་། མཁས་གྲུབ་སངས་རྒྱལ་ཡེ་ཤེས། བཅ་ཆེན་
 རྒྱལ་བཟང་ཆོས་རྒྱལ། དཔེན་ས་བཀའ་འབྲུམ་བཅས་བཀྲིས་ལྷན་པོའི་དཔར་རྒྱུ་ལ་གཞི་བཅོལ་
 བ་དང་། དེ་མིན་ལུང་བྲང་སའི་ཁུངས་ཕྱག་དཔེ་སོ་སོའི་མཆན་དང་། རོ་ཐག་ཆོད་པའི་དཔར་
 མ་གང་ཡིན་གྱི་ངོས་འཛིན་དང་། བོད་ཡང་གྲངས། བསྟན་བཅོས་ཡིན་ན་མཛད་པ་པོ་སྤྱི་ཡོད།
 འོག་གྲངས་དང་ཡིག་གྲེང་གི་ཡང་བཅས་འོག་ངོས་སོ་སོའི་གཤམ་དུ་མཆན་བཀོད་ཁྱུས་ཡོད།
 དཔེར་ན། (ཕྱེ་བཀའ། རྒྱུད་འབྲུམ། ཁ་བདེ་མཆོག་སྤྱོད་འབྲུང་། རིམ་བར་བྱེ་བ་སོ་གསུམ་ལ། འོག་གྲངས་
 ༣༡༠བཟེ” “ཕྱེ་བསྟན། རྒྱུད་འབྲུམ། མི་དཔལ་ས་ར་༡། རོ་ཏ་མཛོད་ཀྱི་ལྷ། འོག་གྲངས་ ༡༤ན” “རྩེ་
 རྩེ་ཁ་བའི་གསུང་འབྲུམ། ཁ་གསུང་ཐོར་བྱ། རི་བ་ལྷག་བསམ་རབ་དཀར། གཅོད་དཔར། (༥བཟེ) ཞེས་
 བ་ལྷ་བྱ་ཡིན། དེ་ཡང་ “ཕྱེ་བཀའ་”ཞེས་པ་ཕྱེ་དགེ་བཀའ་འབྲུམ། “ཕྱེ་བསྟན་”ཞེས་པ་ཕྱེ་དགེ་
 བསྟན་འབྲུམ་ལ་གོ་དགོས་པ་བྱུར་གྱི་བསྟན་མིང་རོ་སྟོད་དུ་འཁོད་པ་བཞིན་ཡིན། དཔེ་དཔ་
 རྒྱུ་སྤྱུལ་གཞུང་གི་ཆོད་པ་གཤམ་ཆེ་རྣམས་ངོས་འཛིན་སྤྱོད་པ་དང་། ཕྱག་དཔེ་གཞིགས་བདེའི་
 ཆོད་དུ་གཞུང་གི་ས་བཅད་རྣམས་དཔེ་གྱི་དབྱར་དཀར་ཆག་ལོགས་སྤྱོད་བཀོད་ཅིང་། གཞུང་གི་
 རྩེ་ཕྱིའི་དབྱེ་མཆོམས་གསལ་པོ་ངོས་འཛིན་སྤྱོད་པ་བྱས་ཡོད། གཞན་ཡང་གཞུང་གི་ནང་དོན་
 གང་ཡིན་རུང་དེ་དང་འབྲེལ་བའི་དོན་གནས་དཔེར་ན་གཞུང་འདི་མཛད་པ་པོའི་ལོ་རྒྱུས་སྟོང་
 དོན་དང་། གཞུང་དོན་གཤམ་ཆེ་བའི་སྟོར་གྱི་བྱུང་ཆོས་ལྷན་པའི་སྟོན་སྟེང་རོ་སྟོད་དང་། མཐུག་
 གི་བྱུར་རྒྱུ་དུ་གཞུང་སོ་སོ་དང་འབྲེལ་བའི་ཆོས་ཆོད་གང་རྒྱུད་ཀྱི་མཆན་བྱང་དང་། མཛད་པ་
 པོའི་གསུང་འབྲུམ་དཀར་ཆག་བཅས་བཀོད་ཡོད།

དེ་ལྟར་སྤྱིའི་ལས་དོན་ཐོག་གོང་ཁྱུས་ལྷན་སྟོན་སྟེང་དང་འབྲུམ་འབྲུམ་གནང་མཁན་
 ལྷན་སྤྱུལ་ཆོགས་ངེས་ཡིན་ཡང་། རྒྱུད་དུ་ལས་བྱེད་པོ་རྣམས་ཀྱིས་རང་སྟོབས་གང་ལྟོགས་འབད་
 བཅོམ་ཞུ་ཞུལ་ཡིན་ཡང་། ད་དུང་མཐོང་རྒྱུ་དང་། ཐོས་རྒྱ་ཞན་པའི་དབང་ལས། ཡི་གེ་ཆད་ལྷག་
 དང་། དེ་བཞིན་ཁུངས་བཅོལ་གྱི་ཡིག་ཆ་ཁག་མ་དཔེ་ལག་སོན་མ་བྱུང་བ། གཞན་ཡང་བརྒྱུད་

འཛིན་པའི་འཛིན་པ་ལྟར་གང་ཡུང་གཞུང་གནས་མཁས་པའི་སྟེན་སྲུང་བཅོད་པ་མཛད་འཛེལ་
 ཞེས་ཞུ་བ་དང་ཆབས་ཅིག་སྤྲད་མར་ཡང་དཔེ་དེའི་སྤྲུང་ཡང་དཔར་བསྟན་གྱི་གོ་སྟོན་པས་
 རང་གཞན་སྟེ་ལའང་ཡོང་སྟེན་པས། དེ་ལ་ཕན་པའི་བཀའ་སློབ་དགོངས་འཆར་སྟུག་པོ་ཡོང་
 བའི་རེ་བསྟུལ་ཡང་ཞུ།

ལེགས་སའི་སྟུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ།

༥ ད་ལས་འདི་ག་དཔེ་མཛོད་ཀྱི་སྤྱི་ཁབ་སློབ་སྟོན་པ་ལས་སྟུགས་རྗེ་སློབ་དཔོན་ཐམ་གདོང་
 འཛིན་པོ་ཆེ་མཆོག་ཆོས་སྟེན་གྱི་མཛད་ཁེལ་ཡིན་ཏུ་ཆེ་ནའང་གཞུང་འདི་ནམས་དཔར་སྟན་
 སྟུགས། མོག་མར་མ་དཔེ་ཁག་དང་དཔེ་བསྟུར་བྱེད་སྟུགས། ལུང་ཁུངས་འཛོལ་ཞིབ་བྱེད་
 ཚུལ། ཞུང་ཆོན་སྤྱི་གཙུག་གིས་མཆོན་དཔར་སྟན་གྱི་བྱེད་སློབ་ཡོངས་ལ་ལས་སྟོན་བཀའ་སློབ་
 ཐབ་རྒྱས་གནང་བ་དང་། བར་དུ་ཞིབ་འཇུག་གི་སྟུགས་འགན་གཙང་བཞེས་མཛད་པ། མཇུག་
 ཏུ་སྟོན་སྤྱིང་དང་དཔར་བྱང་སྟོན་ཆོག་གིས་མོག་མཐའ་གཉིས་མཛེས་པར་བརྒྱན་པ་སོགས་སྟེ་
 ངལ་འཛེམས་མེད་ཀྱིས་བཀའ་བྱིན་བསྟུངས་པར་སྟོན་གསུམ་གྲུས་སྟུག་དང་བཅས་སྟུགས་རྗེ་
 བཀའ་བྱིན་སྤྲེལ་མེད་ཏུ་ཆེ་ཞེས་ཞུ་བྱུང་། ཞུ་སྤྱི་གི་བྱ་བར་ནང་བུན་ཆུད་པའི་སྟེ་ཞབས་བསྟན་
 འཛིན་དོན་ཡོད་མཆོག་ནས་དངོས་སུ་ཞིབ་སྤྱི་མཆོན་འགོད་སྟེ་རྗེས་ལས་སྟོན་དང་། ཞུ་སྤྱི་གི་
 སྟུགས་འགན་གཙོར་བཞེས་གནང་བ། འདི་ག་དཔེ་མཛོད་ཀྱི་ཉམས་ཞིབ་འགན་འཛིན་དགའ་
 ཤར་དཔེ་བཞེས་ལྟ་རམས་པ་སྟོན་བཟང་བསྟན་པ་མཆོག་ནས་ཉན་མཆོན་སྟོན་མེད་ཀྱིས་འབད་
 བཅོན་དང་འབྲེལ་ལུང་ཁུངས་འཛོལ་ཞིབ་དང་དུས་ཆོད་ཡོད་དོ་ཅོག་ལ་དཔེ་བསྟུར་དང་ཞུ་དག་
 གནང་བ། དེ་བཞིན་འབྲས་སྟོན་སྤྱིང་དཔེ་བཞེས་ལྟ་རམས་པ་དག་དཔར་སྟུག་བཟང་མཆོག་ནས་
 ཞུ་དག་གི་སྟུགས་འགན་ཆེར་བཞེས་ཀྱིས་ཆོགས་ཆོས་ཀྱི་བར་གསེང་ཐམས་ཅད་ལ་ཞུ་དག་
 དང་འབྲེལ་བསྟུར་ཞིབ་གནང་བ། འདི་གའི་ལས་བྱེད་བསྟན་འཛིན་རབ་བརྟན་ལགས་ནས་མ་

དཔེ་ཀམ་ལུ་ཉར་ནང་དཔེ་བསྐྱར་གཉིར་ཐབ་ཐོག་ལུང་ཁུངས་འཆོལ་ཞིབ་ཀྱིས་ཟིན་བྲིས་བཞོན་
 ལ། ཐུགས་རམས་པ་ཆུན་མོ་བཟང་ལུན་ཆོགས་དང་། བྱང་ཆུབ་རིན་ཆེན་ལྷན་གཉིས་ནས་མ་
 དཔེ་ཁག་དང་དཔེ་བསྐྱར་འཕུས་ཆང་གནང་བ། དཔེ་ཁྱིད་ཆུན་དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པ་མཁས་
 ལུ་མོར་བཟང་མཆོག་ནས་མ་དཔེ་རྟིང་པ་མཁོ་སྟོན་གནང་བ། ཐོད་ཀྱི་དཔེ་མཛོད་དོ་དམ་པ་
 ཆུན་བསོད་ནམས་ལགས་ནས་དཔེ་བསྐྱར་ཁྱུ་ལུ་ལ་ཐུག་དཔེ་མང་དག་ཅིག་གཡར་པོ་གནང་བ།
 ལྷ་བས་བཅུ་གཉིས་པའི་ཐུག་མཛོད་ལྷན་པས་རྒྱ་འགྲོའི་མཐུན་འཕྱར་ཆ་ཆང་གནང་བ་སོགས་
 ཞོར་ཁྱུས་ལྷན་པ་ཆོའི་བཀའ་རིན་ཉག་གཅིག་ལ་བརྟེན་ནས་ད་ལས་ཐུག་དཔེ་འདི་ལྷན་པ་རྒྱ་
 ཆའི་སྟོག་པ་པོ་སྤྱི་དང་། ལྷག་པར་དད་ལྷན་ཆོས་ཁྱུ་བ་ལྷན་པ་ཀྱི་སྤྱན་ལམ་དུ་བསྐྱར་སྤྱབ་པ་
 དགའ་བྱས་ཆེན་པོའི་རང་ནས་ཡི་རངས་བསྐྱགས་བཛོད་དང་བཅས་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཁྱུ་ཡིན།
 མདོར་ན་ལས་གཞི་འདིར་རྒྱབ་སྐྱོར་དང་རོགས་རམ་གནང་མཁན་ཡོངས་ཀྱིས་འབད་བཙོན་
 གནང་བའི་ལྷན་དཀར་ཀྱི་ལེགས་བྱས་དང་། དུས་གསུམ་ཀྱི་དགེ་བའི་དངོས་པོ་ལྷན་པ་སྟོགས་
 གཅིག་དུ་བསྐྱེམས་ནས་སྤྱིར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་དང་། འཇིག་གསལ་ཆེན་དོ་
 རྗེ་ཐེག་པའི་བསྟན་པ་ཐབ་པོ་དར་ཞིང་རྒྱས་ལ་ལུན་རིང་དུ་གནས་པ། བསྟན་པ་དེ་འཛིན་ཡོངས་
 ཀྱི་གཙུག་རྒྱན་པ་ཞོང་ས་པ་སྐུ་བས་མགོན་རྒྱལ་བའི་དབང་པོས་གཙོས་རིས་མེད་བསྟན་འཛིན་
 ཀྱི་སྤྱིས་ལུ་དམ་པ་ལྷན་པ་སྤྱི་ཆེ་བརྟན་ཅིང་མཛོད་འཕྲིན་ལྷན་ཀྱིས་འབྲུག་པ། བསེལ་སྟན་ཁ་བ་
 གངས་རིའི་སྤྱོད་ས་སྤྱི་ཆོས་མིན་རྒྱད་ཆོགས་སྤྱར་དུ་ཞི་ནས་ཆོས་སྤྱིད་བདེ་དགའ་རྒྱ་མཆོས་
 ཉག་དུ་འཆོ་བའི་སྟོན་འདུན་དང་བཅས་རྒྱད་སྟོད་དཔེ་མཛོད་ཁང་གི་འགན་ཁུར་མིང་འཛིན་
 བསྐྱེད་རིས་པ་མོ་བཟང་སྐྱ་སྐྱབ་ནས། ཐོད་རྒྱལ་པོ་༢༡༧༡ཕྱི་ལོ་༢༠༡༧ཕྱི་ཟླ་༣ཆེས་ ༡༡ ལ།

བསྐྱུས་མིང་ངོ་སྤྲོད།

༥ དགེ་ལྡན་བཀའ་བརྒྱད་རིན་པོ་ཆའི་བྱ་གཞན་ཅ་བ་རྒྱལ་བའི་གཞུང་ལམ།

བཀའ་འགྲུར།

དམ་ཚུལ་བད་དཀར།

(དམ་པའི་ཚུལ་བརྒྱ་དཀར་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ།)

བསྟན་འགྲུར།

དོ་ཏ་མཛོད།

(དཔལ་སར་ཏས་མཛོད་པའི་དོ་ཏ་མཛོད་ཀྱི་སྒྲ།)

དོ་ཏ་མཛོད་ཀྱི་མན་ངག།

(དཔལ་སར་ཏས་མཛོད་པའི་དོ་ཏ་མཛོད་ཅེས་བྱ་བ་བྱ་གཞན་ཆེན་པོའི་མན་ངག།)

བཞི་བརྒྱ་པ།

(སྟོབ་དཔོན་འཕགས་པ་ལྷས་མཛོད་པའི་རྣལ་འབྱོར་སྟོད་པ་བསྟན་བཅས་བཞི་བརྒྱ་པ་ཞེས་བྱ་བའི་
ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ།)

རིན་ཆེན་སྤེང་བ།

(མགོན་པོ་སྤྲུལ་ཀྱིས་མཛོད་པའི་རྒྱལ་པོ་ལ་གཏམ་བྱ་བ་རིན་པོ་ཆའི་སྤེང་བ།)

བོད་ཀྱི་སྒྲ་མ་རྒྱུ་མ་གྱི་གསུང་།

བདེ་ཆེན་གཏེར་མཛོད།

(དཔེན་ས་པ་སྒོ་བཟང་དོན་གྲུབ་ཀྱིས་མཛད་པའི་རང་ལ་གདམས་པ་བདེ་ཆེན་གཏེར་མཛོད་སོགས་
ཐོར་བྱའི་སྒྲོལ།)

དྲིས་ལན་སོགས་ཕྱོགས་སྡེ་བས།

(མཁས་གྲུབ་སངས་རྒྱུས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གསུང་འབྲུམ་བོད་ཁ་བའི་ནང་གསེས་ཅ་བའི་ནང་གསུང་མགྱུར་
ཆབ་ཤོག་ཁོངས་དྲིས་ལན་སོགས་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་སྡེ་བས་པ།)

ཞལ་གདམས་དིང་རི་བརྒྱད་ཅུ་པ།

(ལ་དམ་པ་སངས་རྒྱུས་ཀྱིས་མཛད་པའི་ཞལ་གདམས་དིང་རི་བརྒྱད་ཅུ་པ།)

སྒྲ་དཔར། (སྒྲ་ཏོག་ཏུ་དཔར་སྐྱེན་གནང་བའི་དཔེ་རིང་བོད་ཤོག་ཐོག་ཡོད་པའི་པར་ཆེན་སྒོ་བཟང་
ཆོས་རྒྱན་གྱི་བྲག་ཆེན་ཅ་བ་རྒྱལ་བའི་གཞུང་ལམ།)

དེབ་དཔར། (བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཞིབ་དཔྱད་ཁང་ནས་དཔར་སྐྱེན་གནང་བའི་དེབ་གཟུགས་སུ་ཡོད་
པའི་པར་ཆེན་སྒོ་བཟང་ཆོས་རྒྱན་གྱི་བྲག་ཆེན་ཅ་བ་རྒྱལ་བའི་གཞུང་ལམ།)

དཔལ་དཔར། (དཔལ་སྤངས་གསུང་རབ་སྒྲར་སྐྱེན་ཁང་ནས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༠༩ ལོར་གདམས་ངག་རིན་པོ་
ཆའི་མཛོད་ཁ་བའི་ཁོངས་སུ་དཔར་སྐྱེན་གནང་བའི་དཔེ་རིང་ཐོག་ཡོད་པའི་པར་ཆེན་སྒོ་
བཟང་ཆོས་རྒྱན་གྱི་བྲག་ཆེན་ཅ་བ་རྒྱལ་བའི་གཞུང་ལམ།)

བོད་དཔར། (ཁྱུང་གོའི་བོད་རིག་པ་དཔེ་སྐྱེན་ཁང་ནས་དཔར་སྐྱེན་གནང་བའི་དེབ་གཟུགས་སུ་ཡོད་
པའི་པར་ཆེན་སྒོ་བཟང་ཆོས་རྒྱན་གྱི་བྲག་ཆེན་ཅ་བ་རྒྱལ་བའི་གཞུང་ལམ།)

ལྷ་དཔར། (ལྷ་ཆ་བོད་ཀྱི་ཡེ་གས་བཤད་གཏེར་མཛོད་ཁང་ཏུ་དཔར་སྐྱེན་གནང་བའི་དེབ་གཟུགས་སུ་
ཡོད་པའི་པར་ཆེན་སྒོ་བཟང་ཆོས་རྒྱན་གྱི་བྲག་ཆེན་ཅ་བ་རྒྱལ་བའི་གཞུང་ལམ།)

ཤིང་དཔར། (པོད་ནས་དཔར་སྐྱེན་གནང་བའི་དཔེ་རིང་ཤིང་དཔར་ཐོག་ཡོད་པའི་བཀ་ཆེན་སྟོ་བཟང་
ཆོས་རྒྱལ་གྱི་བྱུག་ཆེན་ཅ་བ་རྒྱལ་བའི་གཞུང་ལམ།)

༥ བྱུག་རྒྱུ་ཆེན་པོའི་ཅ་བ་རྒྱལ་བར་བཤད་པ་ཡང་གསལ་སྟོན་མེ།

བཀའ་འགྲུར།

བརྒྱད་སྟོང་པ།

(འཕགས་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་བརྒྱད་སྟོང་པ།)

མངོན་པར་འབྱུང་བའི་མདོ།

(བཀའ་འགྲུར་མདོ་སྡེ་སའི་ནང་མངོན་པར་འབྱུང་བའི་མདོ།)

ནམ་སྐྱང་མངོན་བྱང་།

(ནམ་པར་སྐྱང་མཛད་ཆེན་པོ་མངོན་པར་ཚོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པ་ནམ་པར་སྐྱལ་བ་བྱིན་གྱིས་རྫོབ་པ་
ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་མདོ་སྡེའི་དབང་པོའི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཆོས་ཀྱི་ནམ་གངས།)

ཉིང་རེ་འཛིན་རྒྱལ་པོ།

(འཕགས་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་མཉམ་པ་ཉིད་ནམ་པར་སྟོས་པ་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་རྒྱལ་པོ་
ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ།)

དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བྱུག་རྒྱུའི་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་མདོ།

(འཕགས་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བྱུག་རྒྱུའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ།)

དེ་མེད་འོད།

(སྐྱེན་རས་གཟིགས་དབང་བྱུག་གིས་མཛད་པའི་བཟུས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་འགྲེལ་
བཤད་ཅ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་སྟོང་བྲག་བཅུ་གཉིས་པ་དེ་མ་མེད་པའི་འོད།)

མདོ་སྡེ་དགོངས་པ་ངེས་འགྲེལ།

(འཕགས་པ་དགོངས་པ་ངེས་པར་འགྲེལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ།)

འཕགས་པ་སྒྲོ་མཐའ་ཡས་པ་རྣམ་པར་སྦྱང་བ་བསྟན་པའི་མདོ།

(འཕགས་པ་སྒྲོ་མཐའ་ཡས་པ་རྣམ་པར་སྦྱང་བ་བསྟན་པའི་ལེན་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ།)

འོད་སྤང་གི་ལེན།

(དགོན་བརྒྱུ་ཆ་པའི་ནང་འཕགས་པ་འོད་སྤང་གི་ལེན་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ།)

ཡབ་སྲས་མཇུག་པའི་མདོ།

(འཕགས་པ་ཡབ་དང་སྲས་མཇུག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ།)

ཤེར་ཕྱིན་སྤྱད་བ།

(འཕགས་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་སྤྱད་པ་ཆོགས་སུ་བཅད་བ།)

བསྟན་འགྱུར།

ཀླད་པ།

(བཀའ་ཡང་དག་པའི་ཆོད་མ་ཞེས་བྱ་བ་མཁའ་འགྲོ་མའི་མན་ངག་འདིའི་མཇུག་པ་པོའི་མཆན་མི་གསལ།)

ཉན་ས།

(འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཇུག་པའི་རྣལ་འབྱོར་སྦྱང་པའི་ས་ལས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས།)

སྒྲིབ་པ་རྒྱུ།

(སྒྲིབ་དཔོན་འཇུག་དཔལ་གྲགས་པས་མཇུག་པའི་དཔལ་གསང་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྒྲིབ་ཆོག་གི་སྒྲིབ་པ་རྒྱུ།)

ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་སྐབ་ཐབས་ཡི་གེར་བཟུས་པ།

(དཔལ་མར་མེ་མཛད་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་མཛད་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་སྐབ་ཐབས་ཡི་གེར་བཟུས་པ།)

བདེན་གཉིས་ལ་འཇུག་པ།

(དཔལ་མར་མེ་མཛད་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་མཛད་པའི་བདེན་པ་གཉིས་ལ་འཇུག་པ།)

དོ་རྟ་མཛོད།

(དཔལ་སར་རྟས་མཛད་པའི་དོ་རྟ་མཛོད་ཀྱི་སྒྲ།)

དོ་རྟ་མཛོད་ཀྱི་མན་ངག།

(དཔལ་སར་རྟས་མཛད་པའི་དོ་རྟ་མཛོད་ཅེས་བྱ་བ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་མན་ངག།)

མདོ་སྡེ་རྒྱན།

(རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་མགོན་པོས་མཛད་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་མདོ་སྡེ་རྒྱན་ཞེས་བྱ་བའི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ།)

རྣམ་འགྲེལ།

(དཔལ་ལྡན་ཆོས་གྲགས་ཀྱིས་མཛད་པའི་ཆད་མ་རྣམ་འགྲེལ།)

སྟོད་འཇུག།

(རྒྱལ་སྐུ་ཞི་བ་ལྟས་མཛད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྟོད་པ་ལ་འཇུག་པ།)

ཕྱག་ཆེན་གརྒྱ་མ།

(ཕྱག་ཆེན་ཉི་མེད་པས་མཛད་པའི་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་མན་ངག།)

དབུ་མ་སྤྱང་པོ།

(སྟོབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྲེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་དབུ་མའི་སྤྱང་པོའི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ།)

དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ།

(སྟོབ་དཔོན་རྒྱ་བ་གྲགས་པས་མཛད་པའི་དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ།)

དབུས་མཐའ་རྣམ་འབྱེད།

(རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་མགོན་པོས་མཛད་པའི་དབུས་དང་མཐའ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ།)

བྱང་རྒྱལ་སེམས་འགྲེལ།

(མགོན་པོ་སྤྱི་སྤྱུབ་ཀྱིས་མཛད་པའི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ཞེས་བྱ་བ།)

རྩ་བ་ཤེས་རབ།

(མགོན་པོ་སྤྱི་སྤྱུབ་ཀྱིས་མཛད་པའི་དབུ་མ་རྩ་བའི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ་ཤེས་རབ།)

བཞི་བརྒྱ་པ།

(སྟོབ་དཔོན་འཕགས་པ་ལྟས་མཛད་པའི་རྣལ་འབྱོར་སྟོད་པ་བཟུན་བཙོས་བཞི་བརྒྱ་པ་ཞེས་བྱ་བའི་
ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ།)

རིན་ཆེན་གླེང་བ།

(མགོན་པོ་སྤྱི་སྤྱུབ་ཀྱིས་མཛད་པའི་རྒྱལ་པོ་ལ་གཏམ་ཞེས་བྱ་བ་རིན་པོ་ཆའི་གླེང་བ།)

ཤེར་ཕྱིན་བསྟོད་པ།

(མགོན་པོ་སྤྱི་སྤྱུབ་ཀྱིས་མཛད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་མའི་བསྟོད་པ།)

བཤགས་བསྟོད།

(སྟོབ་དཔོན་ཅུ་གྲགས་མཛད་པའི་བཤགས་པའི་བསྟོད་པ།)

གསང་བ་བྱུང་བ།

(དཔལ་མགོན་པོ་བདེ་བ་ཆེན་པོ་བརྒྱབ་རྩམ་མཛད་པའི་རྒྱད་མ་ལུས་པའི་དོན་ངེས་པར་སྤྱལ་བར་བྱེད་
པ་དཔལ་གསང་བ་བྱུང་བ།)

པོད་ཀྱི་སྒྲ་མ་ནམས་ཀྱི་གསུང་།

སྙིང་པོ་དོན་གསུམ་གྱི་གདམས་པ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་འབྲུམ་ཏིག།

(རྗེ་སྒྲམ་པོ་པ་བསོད་ནམས་རིན་ཆེན་གྱིས་མཛད་པའི་སྙིང་པོ་དོན་གསུམ་གྱི་གདམས་པ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་འབྲུམ་ཏིག།)

སྙིང་པོ་དོན་གསུམ་གྱི་ཐེན་བྲིས།

(དབུལ་ཚུ་རྩམ་རྩདས་མཛད་པའི་སྙིང་པོ་དོན་གསུམ་གྱི་ཐེན་བྲིས་བྱུང་ཆེན་ཞལ་ལྷང་གསལ་པའི་མེ་ལོང་།)

དམ་ཆོས་སྤྱག་བསྐལ་ཞི་བྱེད།

(ལ་དམ་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་མཛད་པའི་དམ་ཆོས་སྤྱག་བསྐལ་ཞི་བྱེད་ཀྱི་སྙིང་པོར་དེལ་པའི་དོ་རྗེའི་མགུར།)

དྲགས་པོ་ཆོས་བཞི།

(རྗེ་སྒྲམ་པོ་པ་བསོད་ནམས་རིན་ཆེན་གྱིས་མཛད་པའི་ཆོས་བཞི་མདོར་བསྐྱུས།)

དྲགས་པོའི་ཐར་རྒྱན།

(དམ་ཆོས་ཡིད་བཞིན་གྱི་ཞོར་བྱ་ཐར་པ་རིན་པོ་ཆའི་རྒྱན་ཅེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་རིམ།)

དེབ་སྟོན།

(འགོས་ལོ་རྩ་བ་གཞོན་ཏུ་དཔལ་གྱིས་མཛད་པའི་དེབ་ཐེར་སྟོན་པོ།)

སྟོན་གསུམ་རབ་དབྱེ།

(ས་པཏ་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་མཛད་པའི་སྟོན་པ་གསུམ་གྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བའི་བསྟན་བཅོས།)

ཐུག་ཀྱི་ཆེན་པོ་སྒྲོམ་མ་མོ་སྟོན་འགྲོ་དངོས་གཞི།

(ཞང་སྤྱི་མེད་རིན་པོ་ཆེ་འཕམ་ཞང་གཡུ་བྲག་པ་བཙུན་འབྲུས་གྲགས་པས་མཛད་པའི་ཐུག་ཀྱི་ཆེན་པོ་
སྒྲོམ་མ་མོ་ཆེན་མོའི་སྟོན་འགྲོ་དངོས་གཞི་ཞང་རིན་པོ་ཆེ་ཞེས་འགྲན་གྱི་དོ་མེད་དེའི་མན་ངག།)

ཐུག་ཀྱི་ཆེན་པོ་ལྷ་ལྡན་རྟོགས་པའི་མགྲར།

(སྤྱི་བ་པ་འཛིག་རྟེན་མགོན་པོས་མཛད་པའི་ཐུག་ཀྱི་ཆེན་པོ་ལྷ་ལྡན་རྟོགས་པའི་མགྲར།)

ཐུག་ཀྱི་ཆེན་པོ་ལམ་ཟབ་མཐར་ཐུག།

(ཞང་སྤྱི་མེད་རིན་པོ་ཆེ་འཕམ་ཞང་གཡུ་བྲག་པ་བཙུན་འབྲུས་གྲགས་པས་མཛད་པའི་ཐུག་ཀྱི་ཆེན་པོ་
ལམ་ཟབ་མཐར་ཐུག་ཞང་གི་མན་ངག།)

ཐུག་ཆེན་ལྡན་ཅིག་སྤྱེས་སྒྲོལ།

(རྒྱལ་བ་ཡང་དགོན་པ་རྒྱལ་མཆོན་དབལ་གྱིས་མཛད་པའི་ཐུག་ཀྱི་ཆེན་པོ་ལྡན་ཅིག་སྤྱེས་སྒྲོལ་གྱི་ཐོན་ཆོས།)

དབྱ་མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ།

(རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་སྒོ་བཟང་གྲགས་པས་མཛད་པའི་དབྱ་མ་འཇུག་པའི་རྣམ་བཤད་དགོངས་པ་རབ་གསལ།)

མི་ལའི་མགྲར་འབྱམ།

(རྣལ་འབྱོར་པ་རུས་པའི་རྒྱན་ཅན་ནམ་གཅིང་སྟོན་ཏེ་རུ་ཀ་སངས་རྒྱས་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་མཛད་པའི་རྗེ་
བཙུན་མི་ལ་རས་པའི་རྣམ་ཐར་རྒྱས་པར་བྱེ་བ་མགྲར་འབྱམ།)

ཞལ་གདམས་དིང་རི་བརྒྱད་ཅུ་པ།

(པ་དམ་པ་སངས་རྒྱས་གྱིས་མཛད་པའི་ཞལ་གདམས་དིང་རི་བརྒྱད་ཅུ་པ།)

ཞེན་པ་བཞི་བྲལ།

(རྗེ་བཙུན་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་མཛད་པའི་ཞེན་པ་བཞི་བྲལ་གྱི་གདམས་པ།)

རིམ་ལྔ་གསལ་སྟོན།

(རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་སྟོ་བཟང་གྲགས་པས་མཛད་པའི་རྒྱད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དབལ་གསར་བ་འདུས་པའི་མན་ངག་
རིམ་ལྔ་རབ་རྩ་གསལ་བའི་སྟོན་མེ།)

ལམ་རིམ་ཆེན་མོ།

(རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་སྟོ་བཟང་གྲགས་པས་མཛད་པའི་བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་ལྔ་ཆེན་མོ།)

ལམ་གཙོ་རྣམ་གསུམ།

(རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་སྟོ་བཟང་གྲགས་པས་མཛད་པའི་ཆ་ཁོ་དཔོན་པོ་ངག་དབང་གྲགས་པ་ལ་གདམས་པའི་
ལམ་གྱི་གཙོ་པོ་རྣམ་པ་གསུམ།)

སྒྲ་དབར་རྩ་བ།

(སྒྲ་ཉོག་རྩ་དབར་སྒྲ་གནང་བའི་དཔེ་རིང་པོ་དཔོག་ཐོག་ཡོད་པའི་པར་ཆེན་སྟོ་བཟང་ཆོས་རྒྱལ་གྱི་
བྱུག་ཆེན་རྩ་བ་རྒྱལ་བའི་གཞུང་ལམ།)

དེབ་དབར་རྩ་བ།

(ཐོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཞིབ་དཔྱད་ཁང་ནས་དབར་སྒྲ་གནང་བའི་དེབ་གཟུགས་སུ་ཡོད་པའི་པར་ཆེན་
སྟོ་བཟང་ཆོས་རྒྱལ་གྱི་བྱུག་ཆེན་རྩ་བ་རྒྱལ་བའི་གཞུང་ལམ།)

དབལ་དབར་རྩ་བ།

(དབལ་སྒྲུངས་གསུང་རབ་སྒྲ་ཁང་ནས་ཕྱི་ལོ་ ༡༠༠༩ ལོར་གདམས་ངག་རིན་པོ་ཆའི་མཛོད་ཁ་
པའི་ཁོངས་སུ་དབར་སྒྲ་གནང་བའི་དཔེ་རིང་ཐོག་ཡོད་པའི་པར་ཆེན་སྟོ་བཟང་ཆོས་རྒྱལ་གྱི་བྱུག་ཆེན་
རྩ་བ་རྒྱལ་བའི་གཞུང་ལམ།)

ཐོད་དབར་རྩ་བ།

(ཁྱང་པོའི་ཐོད་རིག་པ་དཔེ་སྒྲ་ཁང་ནས་དབར་སྒྲ་གནང་བའི་དེབ་གཟུགས་སུ་ཡོད་པའི་པར་ཆེན་
སྟོ་བཟང་ཆོས་རྒྱལ་གྱི་བྱུག་ཆེན་རྩ་བ་རྒྱལ་བའི་གཞུང་ལམ།)

སྐྱ་དཔར་ཅ་བ།

(སྐྱ་ཆ་བོད་ཀྱི་ལེགས་པ་ཤད་གཏེར་མཛོད་ཁང་དུ་དཔར་སྐྱེན་གནང་བའི་དེབ་གཟུགས་སུ་ཡོད་པའི་པཌ་
ཆེན་མོ་བཟང་ཆོས་རྒྱན་གྱི་ཕྱག་ཆེན་ཅ་བ་རྒྱལ་པའི་གཞུང་ལམ།)

ཤིང་དཔར་ཅ་བ།

(བོད་ནས་དཔར་སྐྱེན་གནང་བའི་དཔེ་རིང་ཤིང་དཔར་ཐོག་ཡོད་པའི་པཌ་ཆེན་མོ་བཟང་ཆོས་རྒྱན་གྱི་
ཕྱག་ཆེན་ཅ་བ་རྒྱལ་པའི་གཞུང་ལམ།)

སྒྲིང་དཔར།

(སྒྲིང་ཏོག་དུ་དཔར་སྐྱེན་གནང་བའི་དཔེ་རིང་བོད་ཤོག་ཐོག་ཡོད་པའི་པཌ་ཆེན་མོ་བཟང་
ཆོས་རྒྱན་གྱི་ཕྱག་ཆེན་ཅ་བ་རྒྱལ་པའི་གཞུང་ལམ་སྒྲོན་མེ།)

དེབ་དཔར།

(བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཞིབ་དཔྱད་ཁང་ནས་དཔར་སྐྱེན་གནང་བའི་དེབ་གཟུགས་སུ་ཡོད་
པའི་པཌ་ཆེན་མོ་བཟང་ཆོས་རྒྱན་གྱི་ཕྱག་ཆེན་ཅ་བ་རྒྱལ་པའི་གཞུང་ལམ་སྒྲོན་མེ།)

དཔལ་དཔར།

(དཔལ་སྤངས་གསུང་རབ་སྒྲིང་སྐྱེན་ཁང་ནས་ཀྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོར་གདམས་ངག་རིན་པོ་
ཆའི་མཛོད་ཁ་པའི་ཁོངས་སུ་དཔར་སྐྱེན་གནང་བའི་དཔེ་རིང་ཐོག་ཡོད་པའི་པཌ་ཆེན་མོ་
བཟང་ཆོས་རྒྱན་གྱི་ཕྱག་ཆེན་ཅ་བ་རྒྱལ་པའི་གཞུང་ལམ་སྒྲོན་མེ།)

ཐོད་དཔར།

(ཁྱུང་གོའི་བོད་རིག་པའི་དཔེ་སྐྱེན་ཁང་ནས་དཔར་སྐྱེན་གནང་བའི་དེབ་གཟུགས་སུ་ཡོད་
པའི་པཌ་ཆེན་མོ་བཟང་ཆོས་རྒྱན་གྱི་ཕྱག་ཆེན་ཅ་བ་རྒྱལ་པའི་གཞུང་ལམ་སྒྲོན་མེ།)

ཤིང་དཔར།

(བོད་ནས་དཔར་སྐྱེན་གནང་བའི་དཔེ་རིང་ཤིང་དཔར་ཐོག་ཡོད་པའི་པཌ་ཆེན་མོ་བཟང་
ཆོས་རྒྱན་གྱི་ཕྱག་ཆེན་ཅ་བ་རྒྱལ་པའི་གཞུང་ལམ་སྒྲོན་མེ།)

༥ ཤེས་རབ་དང་བདག་འཛིན་གཉིས་ཀྱི་གཤགས་འདེབས།

བསྟན་འགྱུར།

བདེན་གཉིས་ལ་འཇུག་པ།

(དཔལ་མར་མེ་མཛད་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་མཛད་པའི་བདེན་པ་གཉིས་ལ་འཇུག་པ།)

སྟོང་འཇུག

(རྒྱལ་སྤྱི་ཞི་བ་ལྟས་མཛད་པའི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་སྟོང་པ་ལ་འཇུག་པ།)

དབྱ་མ་ལ་འཇུག་པ།

(སྟོབ་དཔོན་རྒྱ་བ་གྲགས་པས་མཛད་པའི་དབྱ་མ་ལ་འཇུག་པ་ཞེས་བྱ་བ།)

ཅ་བ་ཤེས་རབ།

(མགོན་པོ་སྤྱ་སྤྱབ་ཀྱིས་མཛད་པའི་དབྱ་མ་ཅ་བའི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ་ཤེས་རབ།)

ཆད་མ་རྣམ་འགྲེལ།

(སྟོབ་དཔོན་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས་མཛད་པའི་ཆད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ།)

བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་བ།

(སྟོབ་དཔོན་རྒྱ་བ་གྲགས་པས་མཛད་པའི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་རྣམ་འཁྱོར་སྟོང་པ་བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་
ཆར་འགྲེལ་བ།)

རིན་ཆེན་ཐེང་བ།

(མགོན་པོ་སྤྱ་སྤྱབ་ཀྱིས་མཛད་པའི་རྒྱལ་པོ་ལ་གཏམ་བྱ་བ་རིན་པོ་ཆེའི་ཐེང་བ།)

དཔེ་ཐུང་། (འཕགས་ཡུལ་བགས་སྒྲུན་དགོན་པའི་མཁན་ཐུང་དཀའ་ཆེན་སྒོ་ཚུལ་ནས་བསྐྱར་བསྐྱན་གནང་བའི་དཔེ་ཐུང་པའ་ཆེན་སྒོ་བཟང་ཆོས་རྒྱན་གྱི་གསུང་བདག་འཛིན་གཤགས་འདེབས་དག་དཔུང་བྲག་རི་འཛོམས་པའི་གནས་ལྷགས་འཁོར་ལོ་འབར་བ།)

སོད་དཔར། (ཁྱང་གོའི་སོད་རིག་པའི་དཔེ་སྒྲུན་ཁང་ནས་དཔར་སྒྲུན་གནང་བའི་དེབ་གཟུགས་སུ་ཡོད་པའི་པའ་ཆེན་སྒོ་བཟང་ཆོས་རྒྱན་གྱི་ཐུག་ཀྱི་ཆེན་པོའི་ངོ་བོ་ངོས་འཛིན་ལས་བརྒྱུས་པའི་ཤེས་རབ་དང་བདག་འཛིན་གཉིས་ཀྱི་གཤགས་འདེབས།)

ཤིང་དཔར། (སོད་ནས་དཔར་སྒྲུན་གནང་བའི་དཔེ་རིང་ཤིང་པར་ཐོག་ཡོད་པའི་པའ་ཆེན་སྒོ་བཟང་ཆོས་རྒྱན་གྱི་ཐུག་ཀྱི་ཆེན་པོའི་ངོ་བོ་ངོས་འཛིན་ལས་བརྒྱུས་པའི་ཤེས་རབ་དང་བདག་འཛིན་གཉིས་ཀྱི་གཤགས་འདེབས།)

༥ ཁ་ཆེམས་རྒྱང་ལ་བསྐྱར་བའི་འཕྲིན་ཡིག །

བཀའ་འགྲུང་།

བརྒྱད་སྟོང་པ།

(འཕགས་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བརྒྱད་སྟོང་པ།)

ཉིང་འཛིན་རྒྱལ་པོའི་མདོ།

(འཕགས་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་མཉམ་པ་ཉིད་ནས་པར་སྒྲོས་པ་ཉིང་འཛིན་གྱི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ།)

འདུལ་བ་གཞི།

(བཀའ་འགྲུང་གི་ནང་འདུལ་བ་གཞི་ཡིན་ཏུང་། འདིར་འདུལ་བ་ལུང་ལས་ཞེས་བཀོད་འདུག)

བདེ་མཆོག་ཅ་རྒྱུད།

(རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དཔལ་བདེ་མཆོག་ཉུང་ཏུ།)

དག་ཤལ་ཅན་གྱིས་ཞུས་པའི་མདོ།

(འཕགས་པ་ཁྱིམ་བདག་དག་ཤལ་ཅན་གྱིས་ཞུས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ།)

དོ་རྩེ་མཁའ་འགོ་ཕྱི་མ།

(དོ་རྩེ་མཁའ་འགོ་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱད་ཕྱི་མ།)

དོ་རྩེ་གུར།

(འཕགས་པ་མཁའ་འགོ་མ་དོ་རྩེ་གུར་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོའི་བརྟག་པ།)

དོར་ཐེང་།

(རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོའི་རྒྱད་དཔལ་དོ་རྩེ་ཐེང་བ་མདོན་པར་བཞེད་པ་རྒྱད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྒྲིང་པོ་གསང་བ་
རྣམ་པར་བྱེ་བ།)

སྒྲིང་པོས་བརྒྱན་པ།

(སངས་རྒྱས་པལ་པོ་ཆེ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ཏུ་རྒྱས་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་ག་པའི་ནང་སངས་རྒྱས་མྱད་གཅད་
ཅས་བྱ་བ་ལས་སྒྲིང་པོས་བརྒྱན་པའི་ལེའུ་སྟེ་བཞི་བཅུ་ཙ་ལྟ་བུ་པ།)

དཔལ་མཆོག་དང་པོའི་ལྷགས་རྟོག

(དཔལ་མཆོག་དང་པོའི་ལྷགས་ཀྱི་རྟོག་པའི་དུམ་བྱ།)

དབྱང་བཟང་གིས་ཞུས་པའི་རྒྱད།

(འཕགས་པ་དབྱང་བཟང་གིས་ཞུས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱད།)

ཕྱག་ཆེན་ཐེག་ལེ།

(དཔལ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་ཐེག་ལེ་ཞེས་བྱ་བ་རྣལ་འབྱོར་མ་ཆེན་པོའི་རྒྱད་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་མངའ་བདག་)

ཆོ་གྲོས་མི་ཟད་པས་བསྟན་པའི་མདོ།

(འཕགས་པ་ཆོ་གྲོས་མི་ཟད་པས་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ།)

མག་རྩ་བཟང་མོའི་རྟོགས་པ་བཟོད།

(མག་རྩ་བཟང་མོའི་རྟོགས་པ་བཟོད་པ།)

ཡེ་ཤེས་ཐིག་ལེའི་རྒྱད།

(དཔལ་ཡེ་ཤེས་ཐིག་ལེ་རྣལ་འབྱོར་མའི་རྒྱད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་མཆོག་ཏུ་སྒྲུབ་པ།)

ཡོན་ཏན་རིན་པོ་ཆེ་ལྷུད་པ།

(འཕགས་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལྷུད་པ་ཆོགས་སུ་བཅད་པ།)

གཤིན་རྗེའི་གཤེད་ཀྱི་རྒྱད་རྟོག་པ་གསུམ་པ།

(དཔལ་གཤིན་རྗེའི་གཤེད་ནག་པོའི་རྒྱད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་རྟོག་པ་གསུམ་པ།)

གསང་འདུས་ཅ་རྒྱད།

(དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱོད་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་གསང་ཆེན་གསང་བ་འདུས་པ་ཞེས་བྱ་བ་
བརྟག་པའི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ།)

སའི་སྤྱིང་པོའི་འཁོར་ལོ་བརྩུ་བ།

(འདུས་པ་ཆེན་པོ་ལས་སའི་སྤྱིང་པོའི་འཁོར་ལོ་བརྩུ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ།)

བསྟན་འགྲུར།

སྤྱིས་རབས།

(སྤྱི་བ་དཔོན་དཔལ་པོས་མཛད་པའི་སྤྱིས་པའི་རབས་ཀྱི་རྒྱད།)

འཇམ་དཔལ་ཞལ་ལུང།

(སྤྱི་བ་དཔོན་སངས་རྒྱས་དཔལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་མཛད་པའི་རིམ་པ་གཉིས་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྐྱོམ་པ་
ཞེས་བྱ་བའི་ཞལ་ཀྱི་ལུང།)

གཉིས་མེད་གྲུབ་པ།

(སྟོབ་དཔོན་ལ་སྒྲིག་པས་མཛད་པའི་གཉིས་སུ་མེད་པར་གྲུབ་པའི་སྟོབ་ཐབས།)

འདུལ་བའི་མདོ།

(སྟོབ་དཔོན་ཡོན་ཏན་འོད་གྱིས་མཛད་པའི་འདུལ་བའི་མདོ།)

མདོ་སྡེ་རྒྱན།

(རྩེ་བཅུན་བྱམས་པ་མགོན་པོས་མཛད་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་མདོ་སྡེ་རྒྱན་ཞེས་བྱ་བའི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ།)

སྟོད་འཇུག

(རྒྱལ་སྐས་ཞི་བ་ལྷས་མཛད་པའི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་སྟོད་པ་ལ་འཇུག་པ།)

དབྱ་མ་འཇུག་པ།

(སྟོབ་དཔོན་རྒྱ་བ་གྲགས་པས་མཛད་པའི་དབྱ་མ་ལ་འཇུག་པ།)

བྱང་ས།

(འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་གྱིས་མཛད་པའི་རྣལ་འབྱོར་སྟོད་པའི་ས་ལས་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་ས།)

ཆ་མ་ལྷ་བཅུ་པ།

(སྟོབ་དཔོན་རྟ་དབྱངས་གྱིས་མཛད་པའི་རྒྱུད་དོན་བཟུས་པ་ལྷ་བཅུ་པ།)

ཅ་བཤེས་རབ།

(མགོན་པོ་སྟོབ་གྱིས་མཛད་པའི་དབྱ་མ་ཅ་བའི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ་ཤེས་རབ།)

ཆད་མ་རྣམ་འགྲེལ།

(སྟོབ་དཔོན་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས་མཛད་པའི་ཆད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ།)

བཞི་བརྒྱ་པ།

(སྟོབ་དཔོན་འཕགས་པ་ལྷས་མཛད་པའི་རྣལ་འབྱོར་སྟོད་པ་བཟུན་བཙོས་བཞི་བརྒྱ་པ་ཞེས་བྱ་བའི་
ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ།)

རིམ་ལྔ།

(མགོན་པོ་སྤྱ་སྤྱབ་ཀྱིས་མཛད་པའི་རིམ་བཤུ་བ།)

རིན་ཆེན་སྒྲེང་བ།

(མགོན་པོ་སྤྱ་སྤྱབ་ཀྱིས་མཛད་པའི་རྒྱལ་པོ་ལ་གཏམ་བྱ་བ་རིན་པོ་ཆའི་སྒྲེང་བ།)

བཤེས་སྒྲིང་།

(མགོན་པོ་སྤྱ་སྤྱབ་ཀྱིས་མཛད་པའི་བཤེས་པའི་སྒྲིང་ཡིག།)

གསང་བ་སྤྱབ་བ།

(དཔལ་མགོན་པོ་བདེ་བ་ཆེན་པོ་བསྐྱབ་ཇུས་མཛད་པའི་རྒྱུད་མ་ལུས་པའི་དོན་ངེས་པར་སྤྱལ་བར་བྱེད་
བ་དཔལ་གསང་བ་སྤྱབ་བ།)

བསྐྱབ་བདུས།

(སློབ་དཔོན་ཞི་བ་ལྷ་ས་མཛད་པའི་བསྐྱབ་བ་ཀྱན་ལས་བདུས་པའི་ཆེག་ལེའུར་བྱས་བ།)

པོད་ཀྱི་སྒྲ་མ་རྣམས་ཀྱི་གསུང་།

མཁེན་སྤྱིང་མ།

(ཨེ་ཙྰ་ཁ་པ་སློ་བཟང་གྲགས་པས་མཛད་པའི་བྱིན་རྒྱལ་ཉེ་བརྒྱུད་ཀྱི་སྒྲ་མ་རྣམས་ལ་གསོལ་བ་
འདེབས་བ་དངོས་བྱུང་གི་སྟེ་མ།)

ཨེ་བཙུན་འཇམ་དབྱངས་ཀྱི་གསུང་ཨེ་བཙུན་ཙྰ་ཁ་པས་ཡི་གེར་མཛད་ནས་ཨེ་རེད་མདའ་བ་
ལ་ལུལ་པའི་མན་ངག་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་བ།

(ཨེ་ཙྰ་ཁ་པའི་གསུང་འབྱུང་པོད་ན་པའི་ནང་ཨེ་བཙུན་འཇམ་དབྱངས་ཀྱི་གསུང་ཨེ་བཙུན་ཙྰ་ཁ་པས་
ཡི་གེར་མཛད་ནས་ཨེ་རེད་མདའ་བ་ལ་ལུལ་པའི་མན་ངག་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་བ།)

ལྷ་བའི་གསུང་མགུར་ཟབ་མོ།

(ལྷ་སྐྱ་རོལ་པའི་ནོ་རྒྱུ་མཛད་པའི་ལྷ་བའི་གསུང་མགུར་ཟབ་མོ།)

བདེ་མཆོག་བསྐྱེད་རིམ་འདོད་འཇོ།

(རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་སློ་བཟང་གྲགས་པས་མཛད་པའི་བཙུག་ལྷན་འདས་དཔལ་འཁོར་ལོ་བདེ་མཆོག་གི་
མཛོད་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་འདོད་པ་འཇོ་བ།)

བླ་འཇམ་ལེགས་བཤད་སྒྲིང་པོ།

(རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་སློ་བཟང་གྲགས་པས་མཛད་པའི་བླ་འཇམ་ལེགས་པའི་དོན་རྣམས་བར་བྱེ་བའི་བསྐྱེད་བཙུག་བཙུག་སྐྱེད་པོ།)

རིས་ལན་སློ་བཟང་བཞད་པའི་སྐྱ་དབྱངས།

(པཌ་ཆེན་སློ་བཟང་ཆོས་རྒྱན་གྱིས་མཛད་པའི་རི་བ་ལྷག་བསམ་རབ་དཀར་གྱི་རིས་ལན་སློ་བཟང་
བཞད་པའི་སྐྱ་དབྱངས།)

རྒྱ་རོ་ཆོས་རྒྱལ་གི་འབྲིད་རིམ་ཡིད་ཆེས་གསུམ་ལྷན།

(རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་སློ་བཟང་གྲགས་པས་མཛད་པའི་ཟབ་ལམ་ན་རོ་རོ་ཆོས་རྒྱལ་གི་སློ་ནས་འབྲིད་པའི་རིམ་
པ་ཡིད་ཆེས་གསུམ་ལྷན།)

ཕྱག་ཆེན་ཅ་བ།

(པཌ་ཆེན་སློ་བཟང་ཆོས་རྒྱན་གྱིས་མཛད་པའི་དགེ་ལྷན་བཀའ་བརྒྱུད་རིན་པོ་ཆའི་ཕྱག་ཆེན་ཅ་བ་རྒྱལ་
བའི་གཞུང་ལམ།)

འཕྲུ་བུམ་སྒྲིན་པོ།

(དགེ་བཤེས་པོ་ཏེ་བས་མཛད་པའི་འཕྲུ་བུམ་སྒྲིན་པོ།)

སྐ་མཆོད་དངོས་བྱལ་ཀྱན་འབྱུང་།

(མཁས་བྱལ་སངས་རྒྱལ་ཡེ་ཤེས་གྱིས་མཛད་པའི་སྐ་མཆོད་པའི་ཆོག་དངོས་བྱལ་ཀྱན་འབྱུང་།)

སྐྱ་མ་ལྷ་བརྩ་བའི་རྟེན་ཀྱི་

(རྟེ་ཙོང་ཁ་པ་སྐོ་བཟང་གྲགས་པས་མཛད་པའི་སྐྱ་མ་ལྷ་བརྩ་བའི་རྟེན་ཀྱི་སྒྲོང་།)

སྐྱ་མ་མཆོད་པའི་བྲིན་ཡིག་

(དགའ་ཆེན་ཡོངས་འཛིན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་མཛད་པའི་སྐྱ་མ་མཆོད་པའི་བྲིན་ཡིག་གསང་བའི་གནད་རྣམ་པར་བྱེ་བ་སྟོན་རྒྱུད་མན་ངག་གི་གཏེར་མཛོད།)

སྐྱ་མ་མཆོད་པའི་ཆོ་ག་

(པཎ་ཆེན་སྐོ་བཟང་ཆོས་རྒྱལ་གྱིས་མཛད་པའི་སྐྱ་མ་མཆོད་པའི་ཆོ་ག་)

སྐོ་སྦྱང་དོན་བདུན་མཐམ་སྐོ་སྦྱང་རྩ་ཆེག་

(རྟེ་པ་པོང་ཁའི་གསུང་འབུམ་ནང་བཞུགས་པའི་སྐོ་སྦྱང་དོན་བདུན་མཐམ་རྩ་བ།)

སྤྲུལ་དོན་ཀྱན་གསལ་།

(རྟེ་ཙོང་ཁ་པ་སྐོ་བཟང་གྲགས་པས་མཛད་པའི་བདེ་མཆོག་བསྐྱུས་པའི་རྒྱུད་གྱི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་སྤྲུལ་པའི་དོན་ཀྱན་གསལ་བ།)

ལམ་མཆོག་སྐོ་འབྲེད་།

(བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་བརྒྱུད་པ་རྣམས་ལ་གསོལ་བ་འདེབས་པའི་རིམ་པ་ལམ་མཆོག་སྐོ་འབྲེད།)

ལམ་གཙོ་རྣམ་གསུམ་།

(རྟེ་ཙོང་ཁ་པ་སྐོ་བཟང་གྲགས་པས་མཛད་པའི་ཆ་ཁོ་དཔོན་པོ་ངག་དབང་གྲགས་པ་ལ་གདམས་པའི་ལམ་གྱི་གཙོ་བོ་རྣམ་པ་གསུམ།)

ལམ་རིམ་བསྐྱུས་དོན་རྣམ་ལམ་རིམ་ཉམས་མགྲུང་།

(རྟེ་ཙོང་ཁ་པ་སྐོ་བཟང་གྲགས་པས་མཛད་པའི་བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་ཉམས་ལེན་གྱི་རྣམ་གཞག་མདོར་བསྐྱུས་ཏེ་བཞེད་བྱང་དུ་བྱས་བ།)

ཤེས་རབ་སྒྲུང་བ་འཕེལ་བྱེད།

(འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ཀྱིས་དཔའ་བོ་རྩོམ་པ་གསུངས་པའི་འཇམ་དབྱངས་ཆོས་སྒྲོར་ནས་བཤད་པའི་
ལྷ་ཆོགས་ནམས་ཀྱི་སྒྲུབ་ཐབས་དང་རྩོམ་གནང་བྱེད་ཚུལ་གྱི་ཆོག་ཤེས་རབ་སྒྲུང་བ་འཕེལ་བྱེད།)

ཐེ་བཀལ། (ཐེ་དགེ་བཀའ་འགྱུར།)

ཐེ་བསྟན། (ཐེ་དགེ་བསྟན་འགྱུར།)

དེབ་དཔར། (ཐོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཞིབ་དཔྱད་ཁང་ནས་དཔར་སྐྱོན་གནང་བའི་དེབ་གཞུགས་སྤྱོད་
པའི་བྱ་བལ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཉི་མའི་བྱག་ཆེན་འཁྲིད་དམིགས་ཁ་ཆེམས་རྒྱང་བསྐྱར་མ།)

ཐོད་དཔར། (ཐོད་ནས་དཔར་སྐྱོན་གནང་བའི་དཔེ་རིང་ཐོད་ཐོག་ཐོག་ཡོད་པའི་བྱ་བལ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཉི་
མའི་བྱག་ཆེན་འཁྲིད་དམིགས་ཁ་ཆེམས་རྒྱང་བསྐྱར་མ།)

མེར་དཔར། (མེར་སྐྱོད་དཔེ་མཛོད་ཁང་ནས་དཔར་སྐྱོན་གནང་བའི་དེབ་གཞུགས་སྤྱོད་པའི་བྱ་བལ་
ཚུལ་ཁྲིམས་ཉི་མའི་བྱག་ཆེན་འཁྲིད་དམིགས་ཁ་ཆེམས་རྒྱང་བསྐྱར་མ།)

༥ བཀ་ཆེན་སྒོ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆན་གྱི་མཛད་ནམ་མཁོར་བསྟུས།

དགེ་ལེགས་ཡོན་ཏན་མ་ལུས་འབྱུང་བའི་གནས།

དེ་མེད་སྒོ་བཟང་བསྟན་པའི་ཁང་བཟང་ཅེར།

ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆན་འཛིན་པའི་དཔལ་ཡོན་ཅན།

དཔལ་ལྷན་སྒྲ་མའི་ཞབས་ལ་གསོལ་བ་འདེབས།

ཞེས་བསྟུགས་པ་ལྟར། བཀ་ཆེན་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་སྐྱ་སྒྲེང་བཞི་པ་སྒོ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་
རྒྱལ་མཆན་དཔལ་བཟང་པོ་མཆོག་ནི། གཙང་སྟོད་ལྷན་དུག་བརྒྱ་པའི་སྤུ་ཞེས་པར་ཡབ་བྱང་
འཆོ་བ་ཀུན་དགའ་འོད་ཟེར་དང་ཡུམ་མཆོ་རྒྱལ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སྐྱ་རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ལྷགས་ཏ་
ཕྱི་ལོ་༡༥༧༠ལོར་འབྱུངས། ཁོང་དགྲུང་ལོ་ལྔ་ལ་ཐེབས་སྐྱབས་དཔེན་ས་པ་སྒོ་བཟང་དོན་གྲུབ་
ཀྱི་སྒོ་བ་མ་མཁས་གྲུབ་སངས་རྒྱལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་དཔེན་ས་པའི་སྐུ་ལ་སྐྱར་དོས་འཛིན་ཞུས་ཏེ་
མཆན་པ་སྒོ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆན་ཞེས་གསོལ། དགྲུང་ལོ་བཅུ་བཞིའི་ཐོག་དཔེན་དགོན་
ཀྱི་ཁྱིམ་འཁོད། རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ལྷགས་སྤང་ཕྱི་ལོ་༡༦༠༡ལོར་བཀྲ་ཤིས་ལྷན་པོའི་མཁན་པོ་
མཛད་ཅིང་ལོ་ལྟར་ཆོ་འབྲུལ་སྟོན་ལམ་ཆེན་མོའི་སྟོལ་བཏོད། ས་བྱ་ཕྱི་ལོ་༡༦༠༩ལོར་བཀྲས་
ལྷན་རྒྱུད་པ་བྱ་ཆང་བཅུགས། རྒྱ་སྤང་ཕྱི་ལོ་༡༦༡༣ལོ་ནས་ལོ་དུག་གི་རིང་ལྷ་ས་སྟོན་ལམ་ཆེན་
མོའི་ཆོགས་དབྱར་ཐེབས་ཤིང་། སེ་འབྲས་དགེ་གསུམ་ཀྱི་སྒོ་བ་གཉེར་ཐོན་པའི་དགེ་བ་ཤེས་སྐྱ་
ཡོན་ལེགས་ཤོས་ནམས་ལྷ་ས་སྟོན་ལམ་ཆེན་མོར་དམ་བཅའ་འཛིན་རྒྱ་དང་། ཞང་རིམ་བྱ་དགའ་
གནད་རྒྱ་སོགས་དགེ་བ་ཤེས་སྐྱ་རམས་པའི་སྟོལ་བཏོད་ཐོག་མར་མཛད་པས། གཞུང་ཆེན་ལྷའི་
སྒོ་བ་གཉེར་འཕེལ་རྒྱས་འགོ་རྒྱུར་སྐུལ་མ་ཆེན་པོ་ཐེབས། ཤིང་སྟག་༡༦༡༩ལོར་འབྲས་སྤངས་

ལུ་མེབས་ནས་ཡ་རྒྱལ་དབང་ཡོན་ཏན་ཀྱི་མཆོར་བསྟེན་ཆོག་གས་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་འཕོགས་པར་མཛད།
 མེ་སྒྲུལ་ཁྱི་ལོ་༡༤༡༧ལོ་ནས་བརྒྱུད་མེ་འབྲས་གཉིས་ཀྱི་མཁན་པོ་ལོ་ལྔ་རེ་མཛད། རབ་བྱུང་
 བཅུ་པའི་ཆུ་ཁྱི་ཁྱི་ལོ་༡༤༩༩ལོར་ཡ་རྒྱལ་དབང་སྐུ་མེད་ལྔ་པ་ངོས་འཛིན་མཆོན་གསོལ་མཛད་
 དེ་འཕྲོངས་ཀྱས་ནས་འབྲས་སྐྱུངས་ལུ་གདན་པར་ཏེ་སྐུ་གོང་མའི་ཁྱིར་བསྐྱོས་པའི་བླགས་
 འགན་ཆ་ཆར་བཞེས། སྤེལ་སྤེལ་རབ་བྱུང་དང་དགེ་ཚུལ་སྤོང་གི་བསྐྱབ་སྒྲོམ་འབྲལ་བཞེས་
 དང་མདོ་སྤྱགས་ཀྱི་ཟབ་ཆོས་དུ་མ་འབྲལ་གནང་མཛད། ཆུ་ཏྲ་ཁྱི་ལོ་༡༤༩༩ལོ་ནས་བརྒྱུད་ཞ་
 ལུ་དགོན་པའི་མཁན་པོ་ལོ་ཉི་ཤུ་མཛད། རྩེ་འདིས་ལོ་ངོ་དུག་ཆུ་ལྷག་ཅམ་ཀྱི་རིང་དབྱས་དང་
 གཅང་། མར་འདིས། མདོ་སྟོད་སྤྱད། ལྷོ་མོན། ཁལ་ཁ། ལོ་ངོ་དེ་ཀྱི་སྤྱད་པོན་ཆེ་ཁག་སོགས་ལ་
 ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཀྱི་ཆེར་བསྐྱོར། འཆད་ཅོད་ཅོམ་ཀྱི་རྒྱལ་བསྟན་ཉིན་མོ་ལྷར་དར་རྒྱས་མཛད།
 ཆོས་ལུགས་བྱུབ་མཐའ་དིས་མེད་ཀྱིས་གཙུག་ཏུ་བཀྱུར། སྒོ་བ་མ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི། རྒྱལ་བ་ཡོན་
 ཏན་ཀྱི་མཆོ། རྒྱལ་མཆོག་ལྔ་པ་ཆེན་པོ་དག་དབང་སྒྲོ་བཟང་ཀྱི་མཆོ། རིན་པོ་ཆེ་སངས་རྒྱས་
 ཡེ་ཤེས། སྒོམ་པོ་སྒྲུལ་སྐྱ། སེ་ཆེན་ཆོས་རྩེ། སྤོང་འཁོར་སྒྲུལ་སྐྱ། སྤྱིད་ཤོད་ཞབས་དུང་ཆོས་རྩེ་
 བཅས་ཡིན། གསུང་ཅོམ་ལ་གསང་འདུས་རིམ་ལྡེའི་རྒྱུ་དང་། སྤྱ་མཆོད་ལྷག་ལེན་ཅ་འབྲེལ།
 བྱུང་རྒྱལ་ལམ་ཀྱི་རིམ་པའི་དམར་ཁྱིད་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པར་བཟོད་པའི་བདེ་ལམ། གཞི་
 ལམ་འབྲས་གསུམ་ཀྱི་ཕུག་ཀྱི་ཆེན་པོའི་ངོ་བོ་ངོས་འཛིན་ལས་བརྒྱམས་པའི་ཤེས་རབ་བདག་
 འཛིན་གཉིས་ཀྱི་གཤགས་འདེབས་སོགས་པོད་ལྔ་བཞུགས། དགུང་ལོ་གོ་གསུམ་ལ་མེབས་
 པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཆུ་སྟག་ཁྱི་ལོ་༡༤༩༩ལོར་དགོངས་པ་གཞན་དོན་དུ་གཤེགས།
 སྐུ་གདུང་རིལ་པོ་བཞུགས་པའི་དུལ་སྤོང་ཆེན་མོ་བཀྱས་སྟན་དགོན་པར་བཞུགས་སུ་
 གསོལ་བ་ལགས་སོ།།

དཀར་ཆག

༡ ཆེད་བཞིན།	iii
༢ རྩོན་ལྗེད།	v
༣ དཔེ་སྤྱན་གསལ་བཤད།	ix
༤ བསྐྱེད་མིང་རྩོད།	xv
༥ མཛད་ཀླུ།	xxxv
༡ བྱུང་ཆེན་ཅ་བ་རྒྱལ་བའི་གཞུང་ལམ།	༡
ཁ བྱུང་ཆེན་ཅ་བ་རྒྱལ་བར་བཤད་པ་ཡོངས་གསལ་སྒྲིན་མེ།	༤
དང་པོ། རྩོན་པ་ལ་འཇུག་པའི་བྱ་བ།	༡༡
གཉིས་པ། བརྩམས་པའི་གདམས་པ་དངོས་བཤད་བ།	༡༣
༡ རྩོད་བ།	༡༣
༢ དངོས་གཞི།	༡༤
༣ མཇུག་	༡༥
གསུམ་པ། བརྩམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་དགོ་བ་བསྒྲི་བའོ།	༤༤
ག ཤེས་རབ་དང་བདག་འཛིན་གཉིས་ཀྱི་གཤགས་འདེབས།	༤༤
ང ཁ་ཆེམས་རྒྱུང་ལ་བསྐྱར་བའི་འཕྲིན་ཡིག་	༡༣༡
དང་པོ། ཆོས་ཀྱི་ཁུངས་བཙུན་པར་བསྐྱར་པའི་ཕྱིར་གདམས་པའི་བརྒྱུད་བ།	༡༣༤
གཉིས་པ། ཆོས་ལ་ཡིད་ཆེས་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་གདམས་པའི་ཆེ་བ།	༡༤༠
གསུམ་པ། བྱེད་ཆོས་གཉིས་ལྡན་ཀྱི་གདམས་པ་ནི་ལྟར་ཉམས་སུ་བྲུང་བའི་ཚུལ།	༡༤༩

ག། ཐུག་གྱི་དོ་བོ་ལ་དི་སྒྲུང་བྲུ་བ།	༡༩༩
༡ ཐུའི་སྒྲོན་པ་མོ་ཀྱན་སྒྲོང་པ་ཆེས་ཏེ་སྒྲུབས་པ་མོ་སེམས་པ་སྒྲེད་བྲུ་ཚུ་བ།	༡༩༩
༢ ཁྱད་པར་གྱི་སྒྲོན་པ་མོ་རང་ཉིད་སྒྲུང་བ་སྒྲེད་པ།	༡༩༩
ཁ། དངོས་གཞི།	༢༠༠
༡ ཆོགས་ཀྱི་ཞིང་དུ་ཆེ་མ་སྒྲུ་ཆོགས་སྒྲོམ་པ།	༢༠༠
༢ དེ་ལ་ཡན་ལག་བརྟན་པ་འབྱུང་བ།	༢༡༡
༣ དད་གུས་ཆེན་པོའི་སྒྲོན་པ་གསོལ་བ་འདེབས་པ།	༢༢༦
༤ མདོ་སྒྲགས་ཀྱི་ལམ་གྱི་ལུས་ཡོངས་སུ་རྒྱ་གསལ་པར་འདར་སྒྲོམ་བྲུ་ཞིང་བྱིན་རྒྱལ་ས་ཁུ་བ། ..	༢༤༩
དངོས་གཞི་ཐུག་ཀྱི་ཆེན་པོ་སྒྲོམ་ཚུ་བ།	༢༥༣
ག། མཐུག་དུ་དི་སྒྲུང་བྲུ་བ།	༢༧༩
ཅུར་རྒྱན་དང་པོ།	༣༣༡
ཐུག་ཆེན་དང་འབྲེལ་བའི་པོད་དཔེ་གང་ཆེད་རྣམས་ཀྱི་མཆོན་བྱང་།	
ཅུར་རྒྱན་གཉིས་པ།	༣༣༥
ཡལ་ཆེན་སྒོ་བཟང་ཆོས་རྒྱན་གྱི་གསུང་འབྱུང་དཀར་ཆག	
ཅུར་རྒྱན་གསུམ་པ།	༣༣༩
དཔར་བྱང་སྒོན་ཆོག	

༡༡། དག་ལྡན་བཀའ་བརྒྱད་རིན་པོ་ཆའི་ཕྱག་ཆེན་
ཙུ་བ་རྒྱལ་བའི་གཞུང་ལམ་ཞེས་བྱ་བ་
བཞུགས་སོ།།

༡༡། །ན་མོ་མཆོ་མུ་བྱ་ཡ།

ཀུན་ཁྱབ་ཀུན་གྱི་རང་བཞིན་ཕྱག་རྒྱ་ཆེ།
དབྱེར་མེད་བརྗོད་བྲལ་སེམས་ཀྱི་དོ་རྗེའི་དབྱིངས།
རྗེན་པར་སྟོན་མཛད་ཁྱབ་བདག་གྲུབ་པའི་རྗེ།
ལྷ་མེད་ལྷ་མའི་ཞབས་ལ་གུས་བས་འདུད།

མདོ་རྒྱད་མན་ངག་རྒྱ་མཆོའི་བཅུད་བཟུས་ནས།
ལེགས་པར་འདོམས་མཛད་དགེ་ལྡན་བཀའ་བརྒྱད་པ།
གྲུབ་མཆོག་རྣམས་བརྗོད་པ་སྤྲོས་ཀྱི།
བཀའ་སློལ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་གདམས་པ་གི།

འདི་ལ་སྦྱར་དངོས་མཐུག་གསུམ་ལས། དང་པོ་བསྟན་དང་ཐེག་ཆེན་ལ། འཇུག་པའི་
སྟོ་དང་གཞུང་གིང་གིར། ཁ་ཅམ་ཆོག་ཅམ་མ་ཡིན་པའི། རྒྱབས་འགྲོ་སེམས་བསྐྱེད་ནན་ཏན་
བྱ། སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་མཐོང་བ་ཡང་། ཆོགས་བསགས་སྤྱིབ་སྦྱངས་ལ་བསྟོས་པས། ཡིག་
བརྒྱ་འབུམ་ཅམ་སྦྱང་བཤགས་ནི། བརྒྱ་ཕྱག་གང་མང་སྟོན་བཏང་ནས། དུས་གསུམ་སངས་
རྒྱས་ཐམས་ཅད་དང་། དབྱེར་མེད་ཅ་བའི་ལྷ་མ་ལ། སྟོང་ནས་གསོལ་འདེབས་ཡང་ཡང་བྱ།

དངོས་གཞི་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ། བཞེད་ཚུལ་མང་དུ་འདུག་ན་ཡང་། མདོ་སྤྲལས་དབྱེ་
བས་གཉིས་སུ་ཡོད། ལྷ་མ་དོ་རྗེའི་ལུས་ཉིད་ལ། གནད་དུ་བསྟན་སོགས་ཐབས་མཁས་ལས།
སྦྱང་བའི་བདེ་ཆེན་འོད་གསལ་ཏེ། ས་ར་ཏ་དང་སྦྱ་སྦྱབ་ཞབས། ལྷ་རོ་མི་ཉིདེ་ཕྱག་ཆེན་ཏེ།
གྲུབ་སྟོང་སྟོར་ནས་བསྟན་པ་ཡི། ལྷ་མེད་རྒྱད་སྟེའི་ཡང་སྟོང་ཡིན། སྟོན་མ་རྒྱས་འབྲིང་བཟུས་

གསུམ་གྱིས། དངོས་བསྟན་སྒྲིབ་ཉིད་བསྟོམ་ཚུལ་ཏེ། འདི་ལས་གཞན་པའི་ཐར་པའི་ལམ།
མེད་ཅེས་འཕགས་མཆོག་སྐྱུ་སྐྱུབ་གསུངས། འདིར་ནི་དེ་ཡི་དགོངས་པ་བཞིན། ལྷག་རྒྱ་ཆེན་
པོའི་ཁྲིད་ཐོག་སྟེ། སེམས་ཀྱི་རོ་སྟོད་བྱེད་པའི་ཚུལ། རྒྱུད་ལྡན་སྒྲ་མའི་གསུང་བཞིན་བརྟུན།
ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་སྐྱུར་གཏུ་མ། ལྷ་ལྷན་རོ་སྟོམས་ཡི་གེ་བཞི། ཞི་བྱེད་གཙུག་ཡུལ་རྫོགས་ཆེན་
དང་། དབྱ་མའི་ལྷ་ཁྲིད་ལ་སོགས་པ། སོ་སོར་མིང་འདོགས་མང་ན་ཡང་། དེས་དོན་ལུང་
རིགས་ལ་མཁས་ཤིང་། ཉམས་སྟོང་ཅན་གྱི་རྒྱལ་འབྱོར་པས། དབྱུང་ན་དགོངས་པ་གཅིག་ཏུ་
འབབ། དེས་ན་འདི་ལ་ལྷ་སོག་ནས། སྟོམ་པ་འཆོལ་དང་སྟོམ་སོག་ནས། ལྷ་བ་འཆོལ་པའི་
ལྷགས་གཉིས་ལས། འདིར་ནི་ཕྱི་མའི་ལྷགས་བཞིན་ཡིན།

བསམ་གཏན་བདེ་བའི་སྟེགས་བྱ་ལ། ལུས་གནད་བདུན་དང་ལྷན་བྱས་ལ། རྒྱུར་རོ་
དགྲ་ལྷག་དག་ཏུ་བསལ། རིག་པ་དྲངས་སྟེགས་ལེགས་པར་སྟེ། རྣམ་དག་དགེ་བའི་སེམས་
ལྷན་པས། རྒྱབས་འགྲོ་སེམས་བསྐྱེད་སྟོན་ཏུ་བཏང་། ཟབ་ལམ་སྒྲ་མའི་རྒྱལ་འབྱོར་བསྟོམ།
འུགས་འུག་གསོལ་འདེབས་བརྒྱ་ཅ་སོགས། ལུས་ནས་སྒྲ་མ་རང་ལ་བསྟེན། སྤང་བ་བན་
བྱན་རང་དེ་ལ། དེ་དོགས་ལ་སོགས་རྣམ་རྟོག་གིས། བཅས་བཅོས་གང་ཡང་མི་བྱེད་པ།
གཡོ་མེད་ཅུང་ཟད་མཉམ་པར་གཞོག། བརྒྱལ་དང་གཉིད་སོག་ལྷ་བྱ་ཡི། ཡིད་བྱེད་བཀག་པ་
མ་ཡིན་པ། མ་ཡིངས་འུན་པའི་རྒྱུར་སོ་ཚུགས། འཇུ་བ་རིག་པའི་ཤེས་བཞིན་སྟོགས།¹ རིག་
ཅིང་གསལ་པའི་ངོ་སོ་ལ། ཅིས་གྱིས་བསྐྱེམས་ལ་གཅེར་གྱིས་སྟོས། རྣམ་རྟོག་གང་དང་གང་
སྐྱེས་པ། དེ་དང་དེ་ཉིད་ངོས་ཟིན་བྱ། ཡང་ན་རལ་བསྟོར་མཁན་བཞིན་དུ། རྣམ་རྟོག་ཅི་སྐྱེས་
ཐད་ཐད་གཙུག་། བཅད་མཐར་གནས་པ་དེ་ཡི་ཆེ། འུན་པ་མ་ཤོར་སྟོད་གྱིས་སྟོད། ཅིས་གྱིས་
བསྐྱེམས་ལ་སྟོད་གྱིས་སྟོད། སེམས་ཀྱི་འཛོགས་དེ་ན་གདལ།

ཞེས་དང་གཞན་ཡང་ངེ་སྤྲད་དུ། “འབྱུང་བྱས་བཅིངས་པའི་སེམས་ཉིད་ནི། སྟོད་ན་

༡ སྟོགས་ཀྱི་སྟོད་དབང་། སྤང་དབང་། དཔལ་དབང་།

མོལ་བར་ཐེ་ཆོམ་མེད།¹ ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་མ་ཡིངས་སྟོང་། རྣམ་ཏོག་གང་སྐྱེས་ཏེ་
 བོ་ལ། བསྐྱེད་ཆེ་རང་ཡལ་སྟོང་སང་འཆར། དེ་བཞིན་གནས་ཆེའང་བརྟགས་པ་ན། མ་
 བསྐྱེད་ས་²སྟོང་གསལ་ཕྱི་གེ་བ། མཐོང་བ་གནས་འགྲུ་འདེས་པ་ཞེས། གྲགས་ཤིང་རྣམ་
 ཏོག་ཅི་སྐྱེས་ཀྱང་། མི་འགོག་འགྲུ་བ་ཏོས་ཟིན་པར། བྱས་ཏེ་དེ་ཡི་རོ་མ་ལ། འཛོག་པ་
 རིངས་ཀྱི་བྱ་བཅོན་ནི། འཕྱར་བའི་དཔེ་དང་མཚུངས་པ་ཡིན། རི་ལྟར་གཟིངས་ནས་འཕྱར་
 བའི་བྱ་རོག་ནི། ལྷོགས་རྣམས་བསྐྱོར་ནས་སྒྲར་ཡང་དེར་འབབ་བཞིན།³ ཞེས་པ་རི་བཞིན་
 བསྐྱེད་ས་པ་ལས། མཉམ་གཞག་རོ་བོ་གང་གིས་ཀྱང་། མ་སྐྱེད་ས་དངས་ཤིང་གསལ་བ་དང་།
 གཞུགས་ཅན་གང་དུའང་མ་བྱུང་པས། སྟོང་སང་རྣམ་མཁའ་ལྟ་བུ་དང་། ཅི་ཡང་འཆར་བས་
 ཕྱི་གེ་བ། དེ་ལྟར་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ནི། མཛོན་སུམ་ལྟག་གིས་མཐོང་མོད་ཀྱང་། འདི་
 ཞེས་གཞུང་ཞིང་བཟུན་དུ་མེད། གང་ཤར་འཛིན་མེད་ལྟག་པར་འཛོག །འདི་ནི་སངས་རྒྱས་
 སྒྲར་བཅངས་སུ། གཏོད་པའི་གདམས་ངག་ཡིན་ནོ་ཞེས། དེར་སང་གངས་རིའི་སྟོན་ཆེན་པ།
 བལ་ཆེར་དགོངས་པ་གཅིག་གིས་སྟོག །དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི་ཚུལ་འདི་ནི། དང་པོའི་ལས་ཅན་སེམས་
 གནས་པ། བསྐྱེད་པའི་མད་བྱང་ཐབས་མཁས་དང་། སེམས་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་རོ་སྟོད་ཚུལ། ཡིན་
 ཞེས་ཆོས་ཀྱི་ཚུལ་མཚན་སྟུ།

ད་ནི་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ལ། རོ་སྟོད་རི་ལྟར་བྱ་བའི་ཚུལ། སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ཡེ་
 ཤེས་ཀྱང་། དུར་སྐྱིག་འཛིན་པའི་ཚུལ་བརྒྱུད་ནས།⁴ བདག་སྟོ་སྟོངས་པའི་ཐུན་སེལ་བའི།

1 རྟེན་འགྲུ་རྒྱད་འགྲེལ། མི། སུམ་ཏུ་དོ་རྟ་མཛོད། འོག་གངས་ ༢༥ནང་

2 མ་བསྐྱེད་ དེས་དབང་ དཔལ་དབང་

མ་སྐྱེད་ས་ མཛོད་དབང་ མཛོད་དབང་

3 རྟེན་འགྲུ་ རྒྱད་འགྲེལ། ཞི། སུམ་ཏུ་དོ་རྟ་མཛོད་ཀྱི་མན་ངག་འོག་གངས་ 125ནང་ ལས་ཆོགས་རྒྱུ་མཁའ་མ་རུང་བད་མི་འདྲ་སྟེ། "ལྷོགས་
 རྣམས་བསྐྱོར་ཞིང་སྒྲར་ཡང་དེ་རུ་འབབ།" ཞེས་འཕྱང་རོ།

4 ཚུལ་བརྒྱུད་དང་། དེས་དབང་ དཔལ་དབང་

ཅ་བའི་སྒྲ་མའི་ཞལ་གདམས་དགོད། སྤར་གྱི་མཉམ་གཞག་ངང་ཉིད་ལས། མ་གཡོས་དྲངས་
 པའི་ཚུ་ནང་དུ། ཇི་ལྟར་ཉེའུ་ཚུང་འབྱུག་པ་ལྟར། བླ་མའི་ཤེས་པས་སྒོམ་པ་པོའི། སྒྲིམ་བུའི་
 རང་བཞིན་མཛེངས་པར་བརྟག། །འཕགས་པ་སྒྲ་སྒྲུབ་སྒྲིབ་ཉིད་ཀྱིས། །“སྒྲིམ་བུ་ས་མིན་ཚུ་མ་
 ཡིན།། མེ་མིན་རྒྱང་མིན་ནམ་མཁའ་མིན།། རྣམ་ཤེས་མ་ཡིན་ཀྱང་མིན་ན།། དེ་ལས་གཞན་ན་
 སྒྲིམ་བུ་གང་། སྒྲིམ་བུ་ཁམས་བྱུག་འདུས་པའི་ཕྱིར། །ཡང་དག་མ་ཡིན་ཇི་ལྟ་བར། དེ་བཞིན་
 ཁམས་ནི་རེ་རེ་ཡང་། །འདུས་ཕྱིར་ཡང་དག་ཉིད་དུ་མིན།།”¹ གསུངས་པ་ཇི་བཞིན་བཅའ་བ་
 ན།། མཉམ་གཞག་མཉམ་པར་འཛོག་མཁན་སོགས། རྩལ་སྒྲན་ཅམ་ཡང་མ་རྟེན་པ། དེ་
 ཆེ་གཡེང་མེད་ཅེ་གཅིག་དུ། རྣམ་མཁའ་ལྟ་བུའི་མཉམ་གཞག་²སྒྲིང་། །ཡང་ན་མཉམ་པར་
 གཞག་³པའི་ངང་། གཞུགས་སུ་མ་གྲུབ་སྒྲིང་སང་རེ། སྒྲིབ་མེད་སྒྲ་ཆོགས་འཆར་ཞིང་འཕྲོ།
 འགག་མེད་གསལ་ཞིང་རིག་པའི་རྒྱན། ཆད་པ་མེད་པར་འབྱུག་པའི་སེམས། ལྟོས་མེད་སྒྲང་
 ཞིང་འཛིན་པ་ཡི། ཞེན་ཡུལ་མགོན་པོ་ཞི་བ་ལྟས། “རྒྱད་དང་ཆོགས་ཞེས་བྱ་བ་ནི། །འཕྲེང་
 བ་དམག་སོགས་བཞིན་དུ་བརྟུན།”⁴ ཞེས་གསུངས་ལུང་དང་རིགས་⁵པ་ཡིས། སྒྲང་ཚུལ་ལྟར་
 དུ་མ་གྲུབ་པའི། ངང་དུ་ཅེ་གཅིག་མཉམ་པར་གཞོག། མདོར་ན་བདག་གི་དགེ་བའི་བཤེས།
 དོན་དང་མཐུན་པའི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན། སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་ཞལ་སྤྲ་ནས། “གང་ཤར་རྣམ་
 ཏོག་འཛིན་པར་ཡོངས་རིག་ན།”⁶ དོན་དམ་ཆོས་དབྱིངས་གཞན་ལ་ལྟོས་མེད་འཆར། ཤར་
 བའི་ངང་དུ་རིག་པ་ཁྱེགས་པ་ལ། ཅེ་གཅིག་མཉམ་པར་འཛོག་པ་ཨེ་མ་རོ།”⁷ ཞེས་གསུངས་
 དེ་བཞིན་དམ་པས་གྱུར། “སྒྲིང་པའི་ངང་དུ་རིག་པའི་མདུང་བསྒྲིང་བུ། ལྟ་བུ་ལ་སོགས་བྱུག་

༡ རྩེ་བཞུན། སྒྲིམ་རབས། གེ་མགོན་པོ་རྒྱ་རྒྱལ། རིན་ཆེན་ཐེང་ག། མེའུ་དང་པོ། སོག་གངས་ ༤༧༡

༢ མཉམ་གཞག་ རྒྱང་དབང་།

༣ མཉམ་པར་གཞག་ རྒྱང་དབང་། དཔལ་དབང་།

༤ རྩེ་བཞུན། དབྱ་མ། ལ། རྒྱལ་སྤུས་ཞི་བ་ལྟ། རྒྱྱེད་འབྱུག་མེའུ་བརྒྱད་པ། སོག་གངས་ ༢༧༢༡

༥ རིག་ ཤིང་དབང་། རྒྱང་དབང་། རོང་དབང་། དེབ་དབང་། རྒྱ་དབང་།

༦ ཡང་རིག་ན། དཔལ་དབང་།

༧ མཁས་བྱུག་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གསུང་འདུས། མེ་ཆོན་ཅ། གསུང་མགྱུར་ཆབ་ཤོག་རིས་ལན་སོགས་ཕྱོགས་རྩེབས། སོག་གངས་ ༤༧༢༤

མེད་དོ་དེར་རི་བ།¹ ཞེས་སོགས་དགོངས་པ་²གཅིག་ཏུ་གནས།

རྗེས་ནི་ཕྱག་ཆེན་བསྐྱོམས་³པ་ལས། སྤང་བའི་ནམ་དཀར་ཅི་མཆིས་བ། དུས་གསུམ་
དགེ་ཆོགས་རྒྱ་མཚོར་བཅས། རྒྱ་མེད་བྱང་ཚུབ་ཆེན་པོར་བསྟོ། དེ་ལྟར་གོམས་ནས་ཆོགས་
དྲུག་གི།⁴ ཡུལ་དུ་སྤང་བ་ཅི་ཤར་ཡང་། སྤང་ཚུལ་ཞིབ་མོར་རྟོགས་⁵ཤིག་དང་། གནས་ཚུལ་
རྗེན་པར་སྤང་གིས་འཆར། གང་ཤར་ངོས་འཛིན་ལྟ་བུའི་གནད། མདོར་ན་རང་སེམས་ལ་
སོགས་བ། གང་གང་སྤང་བའི་དོན་དེར་ནི། མ་འཛིན་དེ་དེའི་གནས་ཚུལ་དེ། དེས་པར་
གྱིས་ལ་རྟག་ཏུ་སྐྱོངས།⁶ འདི་ལྟར་གོས་ནས་འཁོར་འདས་ཀྱི། ཆོས་ཀྱན་རང་བཞིན་གཅིག་
ཏུ་སྐྱོར། དེ་སྐད་དུ་ཡང་འབགས་པ་ལྟས། “དངོས་པོ་གཅིག་གི་ལྟ་པོ་གང་། དེ་ནི་ཀུན་གྱི་ལྟ་
པོར་བཤད། གཅིག་གི་སྟོང་ཉིད་གང་ཡིན་པ། དེ་ནི་ཀུན་གྱི་སྟོང་ཉིད་ཡིན།”⁷ ཅེས་གསུངས་
དེ་ལྟར་ཆོས་ཉིད་ལ། ཚུལ་བཞིན་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ངོར། ཡོད་མེད་ལ་སོགས་འཁོར་
འདས་ཀྱི། སྐྱོས་པའི་མཐའ་དང་བྲལ་མོད་ཀྱི། དེ་ལས་ལངས་ནས་བརྟགས་⁸པའི་ཆེ། མིང་
རྒྱང་བརྟགས་ཡོད་ཅུ་ཞིག་གི། བྱ་བྱེད་རྟེན་འབྲེལ་བསྟོན་མེད་པར། མི་ལམ་སྤྲིག་རྒྱ་རྒྱ་
དང་། སྐྱ་མ་⁹ལྟ་བུར་ངར་གིས་འཆར། སྤང་བས་སྟོང་བ་མི་བསྐྱིབ་ཅིང་། སྟོང་བས་སྤང་བ་མི་
འགོག་པ། སྟོང་དང་རྟེན་འབྲུང་དོན་གཅིག་པའི། ལམ་བཟང་དེ་ཆེ་མདོར་སུམ་འབྱུར།

དེ་སྐད་སྐྱ་བ་མང་ཐོས་སྟོང་བ་བ། རྒྱ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་ཞེས་བྱ་ཏེ། དགེ་བས་

༡ དབལ་སྤངས་དཔར་མའི་གདམས་ངག་མཛོད། མོད་དགྲ་ལ། བ་དམ་པ་སངས་རྒྱལ། ཞལ་གདམས་དིང་རི་བརྒྱད་ཅུ་བ། སོག་གངས། ༡༧༧
ལས་བྱང་འུར་ཐད་མི་འདྲ་ཏེ། “སྟོང་བའི་ངར་དུ་རིག་པའི་མདུང་སྟོང་གིས། ལྟ་བ་སོགས་རྟགས་མེད་དོ་དེར་རི་བ།” ཞེས་སོ།

༢ དགོང་ལ། དབལ་དཔར།

༣ བསྐྱོམས་ དབལ་དཔར།

༤ ཆོགས་དྲུག་གིས། དབལ་དཔར།

༥ ཞིབ་མོར་རྟོག་ དབལ་དཔར།

༦ རྟག་ཏུ་སྐྱོང་། དབལ་དཔར།

༧ རྟེན་འབྲུང་དུ་མ། ཆོ འབགས་བསྐྱེ། བཞི་བརྒྱ་ལ། རབ་བྱེད་བརྒྱད་ལ། སོག་གངས། ༤༧༦

༨ བརྟགས་ དབལ་དཔར།

༩ སྐྱ་མར་ དབལ་དཔར།

འགོ་ཀུན་ཞི་སྒོ་གཉིས་པ་དང་། ལུལ་བའི་ལམ་འདིས་སྤྱར་དུ་རྒྱལ་བྱུང་ཅིག །

ཅེས་ལྷག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་དོ་སྙིང་བྱེད་ཚུལ་ཡིད་ཡང་། འདི་སྤྱང་གི་ཆོས་བརྒྱད་སྟོན་པའི་སྒོས་གར་སྤྱར་མཛོང་ནས། དཔེན་པའི་རི་སྤུལ་དུ་བྱང་སྤྱང་གི་སྟོན་ཚུལ་གྱིས་འདུག་ནས། ལམ་འདི་ལ་ཉམས་ལེན་སྤྱིང་པོར་བྱེད་པ་གནས་བརྟུ་རབ་འབྱམས་པ་དགེ་འདུན་རྒྱལ་མཆོན་དང་ཉ་མཛོང་དགའ་བརྟུ་པ་ཤེས་རབ་མེད་ཀཉིས་གྱིས་སྤྱ་སོ་ནས་ཡང་ཡང་བསྟུལ་ཞིང་། གཞན་ཡང་དེས་དོན་ལྷག་ཆེན་གྱི་ཉམས་ལེན་བྱེད་པར་འདོད་པའི་རང་གི་སྒོལ་མ་མང་པོས་བསྟུལ་བ་དང་། ཁྱད་པར་རྩེ་ལྷུབ་པའི་དབང་སྤྱག་ཐམས་ཅད་མཆོན་པ་རྒྱལ་བ་དཔེན་པ་པ་ཆེན་པོ་དེ་ཉིད་གྱིས། རང་གཞན་ལ་འདོམས་པར་མཛད་པའི་ཉམས་མགུར་ཞིག་དུ་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་ཚུལ་ནས་ཞི་ལྷག་གི་བར་བཀའ་གདམས་ལམ་རིམ་སྤྱར་གདམས་ནས། མཇུག་དུ་“བཤད་མ་ཐག་པའི་ལམ་འདི་མ་ཡིན་པ། ད་ལྟའི་གངས་ཅན་པ་ལ་མ་གྲགས་པའི་ལྷག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་གདམས་ངག་མཐར་ཐུག་པ། ད་ལྟ་ཡི་གེར་འགོད་པར་མི་རུས་སོ།”¹ ཞེས་དེ་དུས་དགག་བྱའི་དབང་གིས་མི་འགོད་པ་བྱི་དུས་ལ་དགོངས་པ། དཔེར་ན་དམ་ཆོས་བད་དགར་དུ། “སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་རབ་དུ་རྟོགས་བྱའི་བྱིར། ཐབས་འདི་རང་བྱུང་གིས་ནི་མཛད་གྱུར་གྱི། དེ་དག་རྣམས་ལ་ཁྱེད་ཅག་སངས་རྒྱས་སུ། འགྱུར་རོ་ཞེས་ནི་ནམ་ཡང་མི་གསུང་རོ། ཅི་ཕྱིར་ཞེན་སྒྲོལ་པ་དུས་ལ་གཟིགས།”² ཞེས་གསུངས་³ པ་དང་འདྲ་པའི་བཞེད་པ་བསྟུལ་པའི་བྱིར། སྟོན་པ་མཉམ་མེད་ཤུགས་ཀྱིས་པོ་ནས་བཟུང་སྟེ། བདག་གི་ཙ་པའི་སྒྲ་མ་ཐམས་ཅད་མཆོན་ཅིང་གཟིགས་པ་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་ཞབས་ཀྱི་ཞལ་སྤྱ་ནས་ཀྱི་བར། ལམ་འདི་མངོན་སྤྱུང་དུ་ཐུགས་ཉམས་སུ་བསྤར་པའི་བྱིན་རྒྱལ་གྱི་བརྒྱད་པ་མཉམས་ཤིང་། དམ་ཆོག་ལ་སེལ་མ་ཞུགས་པའི་རིགས་སུ་བྱུང་ཞིང་མདོ་རྒྱུད་དམ་པའི་མན་ངག་འཛིན་པའི་སྤྱིང་པ་པ་སྒོ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས། དགེ་སྤྱན་ནམ་པར་རྒྱལ་བའི་མྱིང་དུ་སྤྱར་བའོ།

1 དཔེན་པ་པའི་གསུང་འབྲུག། ༡ བདེ་ཆེན་གཉེར་མཛོད། སྟོག་གྲངས། ༩༩བཤེ ལམ་བྱུང་བ་རྩུང་ཐད་མི་འདྲ་སྟེ། “བཤད་མ་ཐག་པའི་ལམ་འདི་མ་གཉིགས་པ། ད་ལྟའི་གངས་ཅན་པ་ལ་མ་གྲགས་པའི། ལྷག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་མན་ངག་མཐར་ཐུག་པ། ད་ལྟ་ཡི་གེར་འགོད་པར་མི་རུས་སོ།” ཞེས་སོ།
2 རྩེ་བཀའ་མདོ་སྟེ། ༤ དམ་ཆོས་བད་དགར། ཡེ་ལྷ་གཉིས་པ། སྟོག་གྲངས། ༩༠ནེ ལམ་བྱུང་བ་རྩུང་ཐད་མི་འདྲ་སྟེ། “སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་རབ་དུ་རྟོགས་བྱའི་བྱིར། ད་ལྟ་རང་བྱུང་པ་ནི་ཐབས་མཛད་དེ། ཁྱེད་ཅག་སངས་རྒྱས་སུ་ཡང་འབྱུལ་བོ་ཞེས། དེ་རྣམས་ལ་ནི་རིགས་མི་གསུང་རོ། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེན་སྒྲོལ་པ་དུས་ལ་གཟིགས།” ཞེས་སོ།
3 གསུང་ དཔལ་དབང་།

༡༡། དགེ་ལྡན་བཀའ་བརྒྱད་རིན་པོ་ཆེའི་བཀའ་སློལ་
ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་རྩ་བ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་
ཡང་གསལ་སྒྲོན་མེ་ཞེས་བྱ་བ་
བཞུགས་སོ།།

༣༡། ཀ་མོ་མཆོ་མུ་བླ་ཡ།

རབ་འབྱམས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ནི།

དུར་སྤིག་འཛིན་པའི་གར་གྱིས་རྣམ་རོལ་བ།

བཀའ་བློན་གསུམ་ལྡན་རྩེ་བཅུན་ལྷ་མ་ཡི།

ཞབས་ཀྱི་བརྒྱུར་གྱིས་བས་བྱག་བྱས་ཏེ།

དུས་གསུམ་རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱི་ཐུགས་ཀྱི་བཅུད།

མདོ་དང་རྒྱད་སྡེ་རྒྱ་མཚོའི་སྤྱིར་པོའི་དོན།

བྱུང་བའི་དབང་པོ་ཀྱན་གྱིས་གཤེགས་པའི་བཤུལ།

བྱག་ཆེན་ཡང་གསལ་སྟོན་མེ་བཤད་བར་བྱ།

འདིར་མཁས་པ་དང་བྱུང་བའི་སྤྱིས་བྱ་དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་བཀའ་སྟོལ་བྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་གདམས་པ་འཆད་པར་བྱེད་པ་ལ་གསུམ། རྩོམ་པ་ལ་འཇུག་པའི་བྱ་བ། བརྩམས་པའི་གདམས་པ་དངོས་བཤད་པ། བརྩམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་དགེ་བ་བསྟོ་བའོ།

༥ དང་པོ་(རྩོམ་པ་ལ་འཇུག་པའི་བྱ་བ་)ནི། བདག་ཉིད་དམ་པའི་སྟོན་པ་དང་མཐུན་པར་བསྟན་པ་སོགས་ཀྱི་ཕྱིར་ཡུལ་བྱེད་པར་ཅན་ལ་བྱག་འཆོལ་བ་དང་། རྩོམ་པ་མཐར་ཕྱིན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། རྩོམ་པར་དམ་བཅའ་སྤྱིར་སྟོན་པ་ལ།

ན་མོ་མཆོ་མུ་བླ་ཡ།

ཀྱན་བྱུང་ཀྱན་གྱི་རང་བཞིན་བྱག་རྒྱ་ཆེ།

དབྱེར་མེད་བརྩོད་བྱལ་སེམས་ཀྱི་དོ་རྩེའི་དབྱིངས།

རྩོན་པར་སྒྲོན་མཛད་བྱུང་བདག་བྱུང་བའི་རྩོ།

སྒྲ་མེད་སྒྲ་མའི་ཞབས་ལ་གྲུས་བས་འདུད།

མདོ་རྒྱད་མན་ངག་རྒྱ་མཆོའི་བརྟུང་བསྐྱུས་ནས།

ལེགས་པར་འདོམས་མཛད་དགེ་ལྡན་བཀའ་བརྒྱུད་པ།

བྱུང་མཆོག་རྣམས་བརྩམས་པ་གྲི།

བཀའ་སློལ་བྱུག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་གདམས་པ་གྲི།

ཞེས་པ་སྟེ། ལོ་ལོ་ཀ་གཉིས་པོ་འདིའི་དོན་རྟོགས་དཀའ་བ་མིན་པའི་ཕྱིར་ཞིབ་པར་མ་གྲིས་སོ།

༥ གཉིས་པ་(བརྩམས་པའི་གདམས་པ་དངོས་བཤད་པ་)ནི། འདི་ལ་སྒྱུར་དངོས་མཐུག་གསུམ་ལས་
ཉེ་བརྩམས་པའི་གདམས་པ་དངོས་བཤད་པ། འདི་ལ་གསུམ། སྒྱུར་བ་དང་། དངོས་གཞི་དང་།
མཐུག་གསུམ་ལས། དང་པོ་(སྒྱུར་བ་)ནི།

དང་པོ་བསྐྱན་དང་ཐེག་ཆེན་ལ།

འཐུག་པའི་སྒོ་དང་གཞུང་གིང་ཕྱིར།

ཁ་ཅམ་ཆོག་ཅམ་མ་ཡིན་པའི།

སྐབས་འགྲོ་སེམས་བསྐྱེད་ནན་ཏན་བྱ།

སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་མཐོང་བ་ཡང་།

ཆོགས་བསགས་སྒྲིབ་སྐྱེད་ལ་བསྐྱོས་བས།

ཡིག་བརྒྱ་འབྲུམ་ཅམ་ལྷུང་བཤགས་ནི།

བརྒྱ་བྱུག་གང་མང་སྒྲོན་བཏང་ནས།

དུས་གསུམ་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་དང་།

དབྱེར་མེད་ཅ་བའི་སྒྲ་མ་ལ།

སྒྲིང་ནས་གསོལ་འདེབས་ཡང་ཡང་བྱ།

ཞེས་པ་མྱེ། སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ཤེ་པ། རྒྱ་མ་གསེར་གླིང་པ། རྩོམ་ཆེན་པོ་ལྷ་ཅིག་སྟགས་
 འཕགས་ཡུལ་གྱི་མཁས་གྲུབ་མང་པོ་མི་ནང་གི་བྱད་པར་ཡང་སྐུ་བས་འགྲོ་ནས་དག་གི་སློན་ས་
 འབྲེད་ཅིང་། དེ་དང་མཐུན་པར་རྩེ་བཅུན་ས་པར་གྱིས། “སྐུ་བས་འགྲོ་མེད་ན་ཆོས་པ་མིན།”¹
 ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་སྐུ་བས་འགྲོ་རྒྱུ་དང་འབྲེས་ཤེས་ནན་ཏན་དུ་བྱེད་དགོས་ཏེ། དམ་པས་
 གྲུང་། “སློ་སྦྱོང་བྱང་གསུམ་དགོན་མཆོག་གསུམ་ལ་གཏོད། ཁྱི་རྒྱལ་སྤྱུགས་ལས་འབྱུང་
 རོ་དིང་རི་བ།”² ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ། མགོན་པོ་ཞི་བ་ལྷས། “བྱང་རྒྱལ་
 སེམས་བསྐྱེད་ཀྱང་ན་སྐད་ཅིག་གིས། འཁོར་བའི་བཅོན་རར་བསྐྱམས་པའི་ཉམ་ཐག་ནམས།
 བདེ་གཤེགས་ནམས་ཀྱི་སྤྲས་ཞེས་བརྗོད་བྱ་ཞིང་། འཛིག་རྟེན་ལྷ་མིར་བཅས་པས་ཐུག་བྱར་
 འབྱུང་།”³ ཞེས་དང་། རྩོམ་ཆེན་པོས་གྲུང་། “ཐེག་ཆེན་ཆོས་སློང་འཇུག་འདོད་པས། ཐུན་སེལ་
 གཏུང་བ་ཞི་བྱེད་པ། ཉི་ཆེ་ལྷ་བུའི་བྱང་རྒྱལ་སེམས། བསྐྱལ་པར་འབད་པས་སྐྱེ་ཡང་རུང་།”⁴
 ཞེས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་འཇུག་སློང་དང་། དེར་མ་ཟད། རྣམ་སྤྱང་མཛོན་བྱང་དུ་ཡང་། “གསང་བ་
 པའི་⁵བདག་པོ། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི་སྦྱང་རྩེའི་རྩ་བ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན། བྱང་རྒྱལ་
 གྱི་སེམས་ཀྱི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན། ཐམས་ཀྱི་མཐར་ཐྱིན་པ་ཡིན་ནོ།”⁶ ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་
 ཐེག་ཆེན་གྱི་གཞུང་ཤིང་ཡིན་པས། སྦྱིར་ན་གངས་རིའི་ཁྲོད་ཀྱི་ཐུག་མཐའ་སོ་སོའི་འབྱུང་ཁུངས་
 གྱི་དམ་པ་ཐམས་ཅད་ཟབ་བྲིད་ཅི་འཆད་དམ་བསྟོམ་པའི་སྡོན་འཁྲོར། སྐུ་བས་འགྲོ་སེམས་

1 ས་སྐྱའི་པག་འཕུམ། ན་ས་པར་ཀྱན་དགའ་རྒྱལ་མཆོག་གྱི་གསུང་འཕུམ། བོད་གསུམ་པ། རྩོམ་གསུམ་རབ་དབྱེ། འོག་གངས་ 2559
 2 དབལ་སྤྱངས་དབར་པའི་གདམས་ངག་མཛོད། བོད་དགྲ་བ། བ་དམ་པ་སངས་རྒྱལ། ཞལ་གདམས་དིང་རི་བརྒྱད་ཅུ་པ། འོག་གངས་ 1769
 3 རྩེ་བཅུན། དུ་མ། ལ་རྒྱལ་སྤྱུག་ཞི་བ་ལྷ། སློང་འཇུག་ཡེ་ཤེད་པོ། འོག་གངས་ 255
 4 རྩེ་བཅུན། དུ་མ། ཞི་དབལ་མར་མེ་མཛད། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་སྐུ་བ་ཐམས་པའི་གཏེར་བུམ་པ། འོག་གངས་ 30056
 5 གསང་བའི་ དེབ་དཔར།
 6 རྩེ་བཀལ། རྒྱུད། ཐ་རྣམ་སྤྱང་མཛོན་བྱང་། བས་པོ་དང་པོ། འོག་གངས་ 19334 ལས་འདི་ལྟར་བྱུང་མྱེ། “ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱང་
 ལྷ་དང་བཅས་པའི་འཛིག་རྟེན་རབ་དུ་སྤྲས་པར་བཞུགས་པ་ལགས་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཡེ་ཤེས་འདིའི་རྒྱ་ནི་གང་ལགས། རྩ་བ་ནི་གང་ལགས།
 མཐར་ཐུག་པ་ནི་གང་ལགས། དེ་སྐད་ཅེས་གསོལ་བ་དང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་སྤྱང་མཛོད་ཀྱིས་ཐུག་ན་རྩོ་རྩེ་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་པག་འཕུལ་
 ཏོ། ལག་ན་རྩོ་རྩེ་ལེགས་སོ་ལེགས་སོ། ལག་ན་རྩོ་རྩེ་གང་ཁྲོད་ལ་དོན་འདི་འདི་བཞི་ཡང་ལེགས་སོ། དེའི་ཕྱིར་ཉོན་ལ་ལེགས་པར་རབ་དུ་
 ཡིད་ལ་བྱུང་ཤིག་དང་ངས་ཁྲོད་ལ་བཞད་དོ། རྒྱ་ནི་བྱང་རྒྱལ་གྱི་སེམས་སོ། རྩ་བ་ནི་སྦྱང་རྩེ་ཆེན་པོའོ། མཐར་ཐུག་པ་ནི་ཐམས་སོ།” ཞེས་སོ།

བསྐྱེད། མཐུལ། རྟོར་སེམས། རྩ་མའི་རྣལ་འབྱོར་རྣམས་ལ་འབྲིད་བཞིའི་ཐ་སྙད་མཛད་ནས་
 བྱལ་བཞེས་མི་མཐུན་པ་མེད་ཅིང་། ཁྱད་པར་སྤྲུགས་རྩ་མེད་ཀྱི་གདུལ་བུའི་མཆོག་རྣལ་འབྱོར་
 ཀྱི་དབང་ཕྱུག་མི་ལ་རས་པས་ནི། ཐོག་མར་བྱམས་སྤྱིང་རྩེ་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས། དེས་འབྱུང་
 ལས་འབྲས། འཆི་བ་མི་རྟག་པ་བསྐྱེམས་ཤིང་འདོམས་པར་ཡང་མཛད་དེ། རི་སྐད་དུ། “ང་མི་
 ཁོམ་བརྒྱད་ལ་འཛིགས་འཛིགས་ནས།། མི་རྟག་འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་བསྐྱེམས།། ལས་
 རྒྱུ་འབྲས་ཆོས་ལ་ནན་ཉན་བྱས།། སྐབས་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སློ་ཕྱགས་གཏད།། ཐབས་
 བྱང་ཚུབ་སེམས་ལ་རྒྱད་སྐྱངས་པས།། བག་ཆགས་སྤྱིབ་པའི་རྒྱན་ལམ་བཅད།། སྤང་བ་ཅི་སྤང་
 སྤྱུ་མར་རྟོགས།། ད་ངན་སོང་གསུམ་ལ་ཉམ་ང་མེད།།”¹ ཅེས་དང་། “དགེ་དང་མི་དགའི་ལས་
 རྣམས་ལ།། རྒྱུ་འབྲས་དག་པར་མ་བསམས་ན།། ངན་སོང་སྤྱུག་བསྐྱེལ་མི་བཟོད་པས།། རྩ་
 ཞིང་སྤྱ་བའི་རྣམ་སྤྱོན་ལ།། བག་ཡོད་དྲན་པས་ཐིན་ཀྱང་འཆོལ།།”² ཅེས་བ་དང་། “འདོད་ཡོན་
 ལ་སྦྱོར་དུ་མ་བསྐྱེལ་ཤིང་།། ཞེན་བ་ནང་ནས་མ་ལོག་ན།། འཁོར་བའི་བཅོན་ར་མི་སྦྱོལ་བས།།
 ཐམས་ཅད་སྤྱུ་མར་ཤེས་པའི་སྒོས།། ཀྱན་འབྱུང་གཉེན་པོ་བསྐྱེན་ཡང་འཆོལ།།”³ ཅེས་བ་དང་།
 “འགྲོ་དུག་སེམས་ཅན་པ་མ་ལ།། བྱས་པ་རིན་དུ་མི་གཟོ་ན།། ཐེག་པ་དམན་པར་གོལ་བའི་
 སྦྱོར།། དེ་ཕྱིར་བཅེ་བ་ཆེན་པོ་ཡིས།། བྱང་ཚུབ་སེམས་ལ་བསྐྱབ་ཀྱང་འཆོལ།།”⁴ ཅེས་སོགས་
 ལམ་རིམ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་གསུངས་སོ།། རྩེ་བཅུན་གྱི་རྩེས་འཇུག་གི་གཙོ་པོ་བཀའ་བྲུག་ཚུ་པོ་
 གཉིས་འབྲེས་ཀྱི་སྒོལ་འབྱེད་དྲགས་པོ་རིན་པོ་ཆེས་ཀྱང་། དྲགས་པོ་ཆོས་བཞིར་བྲགས་པར།

༡ བཀའ་བརྒྱད་ཤོང་མའི་རྣམ་ཐར། ང རུས་བའི་རྒྱན་ཅན། མི་ལའི་མགུར་འབྲས། ཆེ་རིང་མཆེད་ལྡན་རྟོག་པ་དང་ཁྱེས་ལན་གྱི་རིས་ལ།
 ཤོག་གངས་ ༢༠༩༡༥

༢ བཀའ་བརྒྱད་ཤོང་མའི་རྣམ་ཐར། ང རུས་བའི་རྒྱན་ཅན། མི་ལའི་མགུར་འབྲས། ཆེ་རིང་མཆེད་ལྡན་རྟོག་པ་དང་ཁྱེས་ལན་གྱི་རིས་ལ།
 ཤོག་གངས་ ༢༡༣ནྟ

༣ བཀའ་བརྒྱད་ཤོང་མའི་རྣམ་ཐར། ང རུས་བའི་རྒྱན་ཅན། མི་ལའི་མགུར་འབྲས། ཆེ་རིང་མཆེད་ལྡན་རྟོག་པ་དང་ཁྱེས་ལན་གྱི་རིས་ལ།
 ཤོག་གངས་ ༢༡༣ནྟ

༤ བཀའ་བརྒྱད་ཤོང་མའི་རྣམ་ཐར། ང རུས་བའི་རྒྱན་ཅན། མི་ལའི་མགུར་འབྲས། ཆེ་རིང་མཆེད་ལྡན་རྟོག་པ་དང་ཁྱེས་ལན་གྱི་རིས་ལ།
 ཤོག་གངས་ ༢༡༣ནྟ ལས་ཆོགས་ཀྱང་དང་པོ་རྩེ་བཅུན་གྱི་འབྲེས། “འགྲོ་དུག་རིན་ཅན་པ་མ་ལ།། ཞེས་འབྱུང་ངོ།།

“སློ་ཆོས་སུ་འགྲོ་བ། ཆོས་ལམ་དུ་ཡོངས་པ།¹ ལམ་འཁྲལ་བ་སེལ་བ། འཁྲལ་བ་ཡི་ཤེས་སུ་
 འཆར་བ་”² བཞི་པོའི་རྒྱལ་བཤད་བཀའ་གདམས་སློ་སྦྱང་བཞིན་ཡིན་ནོ། དེ་བཞིན་དུ་རྩི་རྩེ་
 འཛིན་པ་ཆེན་པོ་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས། ཞེན་པ་བཞི་བྲལ་དུ། “ཆེ་འདི་ལ་ཞེན་ན་ཆོས་པ་
 མིན། འཁོར་བ་ལ་ཞེན་ན་ངེས་འབྱུང་མིན། བདག་དོན་ལ་ཞེན་ན་བྱང་སེམས་མིན། འཛིན་པ་
 བྱང་ན་ལྷ་བ་མིན།”³ ཅེས་ནམ་བཙད་ལ་སྤྲོག་སྤྲོགས་བཞི་དངོས་སུ་བསྟན་ནས་ཡོངས་གཙོ་ད་
 ལ། ཆེ་འདི་ལ་ཞེན་པའི་གཉེན་པོར། དལ་འབྱོར་མི་རྟག་པ་ངན་འགྲོའི་སྤྱག་བསྐལ་བསམས་
 པ་སོགས་སྦྱེས་བྱ་རྒྱུ་དང་དང་། འཁོར་བ་ལ་ཞེན་པའི་གཉེན་པོར། འཁོར་བ་མཐའ་དག་སྤྱག་
 བསྐལ་གྱི་རང་བཞིན་ཅན་དུ་ཤེས་པར་བྱས་ནས། ལམ་བསྐལ་བ་གསུམ་ལ་སློབ་དགོས་པ་དང་།
 རང་གཅིག་སྤྱི་ཞི་བདེ་དོན་གཉེར་གྱི་གཉེན་པོར་བྱམས་སྦྱང་རྩི་བྱང་རྒྱལ་གྱི་སེམས་སློམ། འཁོར་
 བའི་རྩ་བ་བདག་འཛིན་གྱི་གཉེན་པོར། གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་སློམ་དགོས་པར་
 གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། དེ་ལྟར་ན་མདོ་རྒྱུད་ཆད་ལྡན་གྱི་བསྟན་བཅོས་རྒྱ་པོད་མཁས་བྱུང་ཐམས་
 ཅད་ཀྱིས་ལམ་དེ་དག་ལ་ཡང་དག་པར་བསྐྱགས་པས། སློན་འགྲོའི་སྐབས་སུ་བཤད་ཀྱང་སློན་
 འགྲོའི་སྐབས་དུ་མི་སེམས་པར་དངོས་གཞི་དང་བྱང་འབྲེལ་དུ་ཉམས་སུ་གླུང་⁴ བར་བྱ་ཞིང་། སྤྱིར་
 སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་མདོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་ཆོགས་རྒྱ་ཆེན་པོ་གསོག་པ་དང་། སྤྲིག་སྤྲིབ་སྦྱོང་
 པ་ལ་རག་ལས་པས་སྟན་མཆོམས་ཀྱན་དུ་བསག་སྦྱང་ལ་འབད། ཁྱད་པར། སྦྱང་པོ་རྒྱན་ལས།
 “ཡི་གེ་བརྒྱ་པ་ཆོ་ག་བཞིན། ཉི་ཤུ་རྩ་ཉི་ལྔ་ལྟ་བུ་བཞུགས། ལྷུང་སོགས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱལ་འགྱུར་
 བས། འཕེལ་བ་རུ་ཉི་མེ་འགྱུར་ཅེས། གྲུབ་པ་མཆོག་ནམས་ཀྱིས་བཤད་པས། སྟན་མཆོམས་

1 ཡངས་པ། སྦྱང་དབང་།

2 རྩི་རྩེ་པོ་པ་བསོད་ནམས་འིན་ཆེན་གྱི་གསུང་འབུམ། ག་པའི་ཁྱི་ ཆོས་བཞི་མདོར་བསྐྱུས། ཤོག་གྲངས་ 1032 ལས་བྱང་བ་རྩུང་ཟད་མི་འདྲ་
 ཞེ། “ཆོས་ཆོས་སུ་འགྲོ་བ། ཆོས་ལམ་དུ་འགྲོ་བ། ལམ་འཁྲལ་བ་སེལ་བ། འཁྲལ་བ་ཡི་ཤེས་སུ་འཆར་བ།” ཞེས་སོ།

3 ས་སྤྱིའི་བཀའ་འབུམ། 5 རྩི་རྩེ་པོ་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཆོན་གྱི་གསུང་འབུམ། པོད་བཞི་བ། ཞེན་པ་བཞི་བྲལ་གྱི་གདམས་པ།
 ཤོག་གྲངས་ 343/344

4 སྦྱང་ དེས་དཔེ།

སུ་ནི་སྤྱད་པར་བྱ། འབྲས་སྤྱག་ཏུ་ནི་བསྐྱས་གྱུར་ན། རྣམ་པར་དག་པའི་བདག་ཉིད་འབྱུང་།”¹
 ཅེས་ཉིན་བཞིན་ཉི་ཤུ་ཅ་རེ་བསྐྱས་ན་ལྷུང་པའི་འཕེལ་ཁ་འཆད་ཅིང་། འབྲས་བསྐྱས་ན་ཅ་ལྷུང་
 ཡང་འདག་པར་གསུངས་པས་དོ་རྩེ་སེམས་དཔའི་སྒོམ་བསྐྱས་ལ་བཙོན་པ་དང་། གཞན་ཡང་
 ལྷུང་བཤགས་བརྒྱ་བྱག་དང་བཅས་པ་སོགས་སྟོབས་བཞི་ཆང་པའི་བཤགས་བསྐྱས་²ལ་ནན་
 ཏན་སྒྲིང་པོར་བྱའོ། དེ་ནས་འདི་ཕྱིད་དག་ལེགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འབྱུང་གནས། རྒྱལ་བ་སྤྱས་
 བཅས་བྱུབ་པའི་དབང་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྣམ་ཐར་བཀའ་འིན་གསུམ་ལྟན་གྱི་རང་གི་ཅ་པའི་སྒྲ་
 མ་དེ་ཉིད་དུས་གསུམ་གྱི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་དང་དབྱེར་མེད་དམ་དགོན་མཆོག་གསུམ་
 འདུས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་སོས་ནས་སྒྲ་སྐུབ་ཅེས་བའམ། ལམ་ཐབ་སྒྲ་མའི་རྣལ་འབྱོར་བསྒོམས་
 ཏེ། སྒྲིང་ཁོང་དུས་པའི་གཉིང་ནས་གསོལ་བ་འདེབས་པ་ཡང་ནས་ཡང་དུ་རྒྱན་མི་འཆད་པར་
 བྱེད་པ་ནི་གནད་ཀྱི་དོན་པོ་སྟེ། རོ་བོ་ཆེན་པོ་ལ་ཨ་ཏི་ཤ་གདམས་དག་ཁྱེ་ཞེས་སྐད་ཆེན་པོས་
 ཁྱེས་པ་ན། “ཉེ་ཉེ་ཁོ་བོ་ལ་རྩ་བ་ལྟ་བུར་པོ་བདོག་སྟེ་གདམས་དག་བྱ་བ་དད་པ་ཡིན་དད་པ་
 དད་པ།”³ ཞེས་གསུངས་ཤིང་། ཆོས་རྩེ་ས་པཌ་གྱིས་གྱུང་། “དེས་ན་དབང་བསྐྱར་ཐོབ་པའི་
 མིས། དགོན་མཆོག་གསུམ་པོ་སྒྲ་མ་བྱ། འདུས་པར་མཐོང་ནས་སྒྲ་མ་ལ། གསོལ་བ་བཏབ་
 བ་བྱིན་སྐབས་འདུག །”⁴ ཅེས་གསུངས་ཤིང་། དམ་པས་གྱུང་། “སྒྲ་མས་བསྐུལ་ན་གང་འདོད་
 གནས་སུ་སྟེའོ། ཞང་སྒྲར་⁵མོས་གྲུས་སྤུལ་ཅིག་དིང་ཡི་བ།”⁶ ཞེས་པ་དང་། རྩེ་བཙུན་མི་ལས་

༡ རྩེ་བཙུན་རྒྱུད་འབྲེལ། ཟི་སྒོམ་དཔོན་འཇམ་དབལ་གྲགས་པ། སྒྲིང་པོ་རྒྱལ་ འོག་གངས་ ༡༣༡ན།

༢ བསྐྱས་ བོད་དབར། ཤིང་དབར། སྐང་དབར། དེབ་དབར།

༣ རྩེ་ཆོང་ཁ་པའི་གསུང་འབྲེལ། བ་ལམ་པིས་ཆེན་སོ། གཙང་དབར། འོག་གངས་ ༡༤ན། ལས་བྱུང་བ་ཅུང་ཟད་མི་འདྲ་སྟེ། “ཉེ་ཉེ་ཁོ་བོ་ལ་རྩ་བ་ཏ”
 བཟང་པོ་བཟང་པོ་བདོག་སྟེ་མན་དག་བྱ་བ་དད་པ་ཡིན་དད་པ་དད་པ།” ཞེས་སོ།

༤ ས་སྐུའི་བཀའ་འབྲེལ། རྩ་ས་པཌ་ཀྱིན་དག་འཁྱལ་མཆོན་གྱི་གསུང་འབྲེལ། བོད་གསུམ་པ། སྒོམ་གསུམ་རབ་དབྱེ། འོག་གངས་ ༡༣༡ན།

༥ སྒྲར་ སྐང་དབར། བོད་དབར། དབལ་དབར།

སྒྲར་ དེབ་དབར།

༦ དཔལ་སྐྱུངས་དཔའི་གདམས་དག་མཐོང་། བོད་དགྲ་ལ། བ་དམ་པ་སངས་རྒྱས་ ཞལ་གདམས་དིང་ཡི་བརྒྱད་ཅུ་པ། འོག་གངས་ ༡༣༡ན།
 ལས་བྱུང་བ་ཅུང་ཟད་མི་འདྲ་སྟེ། “སྒྲ་མར་སྐུབས་ན་གང་འདོད་ས་ཏུ་སྟེའོ། ཞང་སྒྲར་མོས་གྲུས་སྤུལ་ཅིག་དིང་ཡི་བ།” ཞེས་སོ།

ཀྱང་། “སྟོན་པ་ཁྱོད་དབུས་སུ་བཞུགས་ཅིང་། དེས་འགའ་ཁྱ་མའི་སྤང་བ་འཆར། ཁྱ་མའི་སྤང་བ་ཤར་ཅིང་། འབྲལ་མེད་སྤྱི་ཐོར་གསོལ་བ་ཐོབ། བརྟེན་མེད་སྤྱིང་གི་དབྱིལ་དུ་སྟོམས།”¹ ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་(དངོས་གཞི)ནི།

དངོས་གཞི་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ།

བཞེད་ཚུལ་མང་དུ་འདུག་ན་ཡང་།

མདོ་སྤྲུལ་དབྱེ་བས་གཉིས་སུ་ཡོད།

ཅས་པ་སྟེ། དངོས་གཞི་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ་འཆད་པར་འགྱུར་བ་ལྟར་བཞེད་ཚུལ་མང་སྟེ། རྒྱལ་བ་འཁྲི་བྱུང་བ་ནི་འགྲོ་མགོན་རིན་པོ་ཆའི་དགོངས་པར་མཛད་ནས་ཐེག་པ་གསུམ་དང་འབྲེལ་བའི་ཕྱག་ཆེན་པོ་གསུལ་ཕྱག་རྒྱ་བཞི་གའི་རྣམ་གཞག་མཛད་དེ། རི་སྐད་དུ། ཟབ་པའི་ཕྱག་རྒྱ་རྣམ་བཞི་ལས། བྱང་ཚུབ་རྣམ་གསུམ་ཐོབ་པའི་ཐབས། ལས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་རྣམ་བཞི་སྟེ། འགྲོ་མགོན་གོང་མས་རབ་གསུངས་པ། སྟོན་པ་གསུམ་ལ་མཆོན་པ་སྟེ། ཉན་ཐོས་ཕྱས་པ་གཡིད་གསུམ་འདི། མི་འབྲལ་ལས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ཡིན། གང་ཟག་བདག་མེད་ཉོགས་པ་དེ། ཆོས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ཡིན་ཅས་གསུངས། ཉན་ཐོངས་བྲལ་བ་དམ་ཆིག་ཡིན། བྱང་པོ་ལྷག་མ་མེད་པ་ཡི། བྱང་པོ་འདས་པ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེ། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་སྟོ་གསུམ་དེ། པ་རོལ་ཕྱིན་དུག་མི་འབྲལ་བ། ལས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་དེ་ཉིད་ཡིན། ལྷ་མ་སྟོས་པ་དང་བྲལ་བ། དེ་ནི་ཆོས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ཡིན། རང་དོན་དེ་མས་མ་གོས་པ། དེ་ནི་དམ་ཆིག་ཕྱག་རྒྱ་ཡིན། སྟོང་དང་སྤྱིང་རྩི་རོ་མཉམ་པ། ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཉིད་ཡིན་ནོ། གསང་སྤྲུལ་པ་ཡི་ལས་ལྟར་ན། ཐོ་ཉ་བསྟེན་པ་ལས་རྒྱ་ལ། རྒྱང་སེམས་ཁ་སྦྱར་མི་འབྲལ་བ། དེ་ནི་ཆོས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ལོ། ཉམས་པ་མེད་པ་དམ་ཆིག་

¹ བཀའ་བརྒྱུད་གོང་མའི་རྣམ་ཐར། ༤ རུས་པའི་རྒྱན་ཆེན། མི་ལའི་མགྱུར་འབྲུམ། དམ་པ་སྤྲུལ་པོ་པའི་སྟོང་། ཐོག་གངས་ ༣༦ ནུབ་ ལས་བྱང་བ་འདི་ལྟར། “སྟོན་པ་དབུས་སུ་བཞུགས་ཅིང་།” ཞེས་འབྱུང་རོ།

ཡིན།། ལྷན་སྐྱེས་ཡེ་ཤེས་མངོན་གྱུར་པ།། དེ་ནི་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལོ།། རྒྱལ་ལས་གཏུམ་མོའི་མན་
 རག་དེ།། ལུས་ཀྱི་འབྲུལ་འཁོར་དམིགས་པ་དང་།། རྒྱུར་གི་ཡན་ལག་ལས་རྒྱ་ཡིན།། བདེ་བའི་
 ཡེ་ཤེས་སྐྱེས་པ་དེ།། ཆོས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ཞེས་བྱ་ལོ།། ཆགས་པ་མེད་པ་དམ་ཆོག་སྟེ།། ལྷན་གྲུབ་
 ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཡིན།།¹ ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།། འགོས་ལོ་ཆེན་པོ་གཞོན་ནུ་དཔལ་ནི། སྟོང་
 ཉིད་ངེས་པའི་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོར་བཞེད་དེ། དེ་བ་སྟོན་²ཀྱི་
 ཕྱག་ཆེན་ལོ་རྒྱས་ཐོག་མར། “དེ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་གཞི་སོ་སོར་ཐར་པ་ནས་དཔལ་
 གསང་བ་འདུས་པའི་བར་གྱི་སྐྱབ་པ་དང་ཉམས་ལེན་ཐམས་ཅད་ལ་རྒྱས་འདེབས་པར་བྱེད་པ་
 ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་གཏུམ་བཟོན་པར་བྱ་སྟེ།”³ ཞེས་བཤད་པས་སོ།།

དེ་ལྟར་བཞེད་ཚུལ་སྣ་ཆོག་མས་ཀྱང་། མདོར་བསྟན་ན། མདོ་ཐུགས་ཀྱི་དབྱེ་བས་གཉིས་སོ།།
 དེ་ལས་འདིར་དང་པོའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་རྩེ་བཟང་རྒྱས་པར་འཆད། བྱི་མ་ཡི་གེ་རྩེད་བར་སྟོན་
 པའི་བྱིར་ཐོག་མར་བཤད་པ།

བྱི་མ་རྩོ་རྩེའི་ལུས་ཉིད་ལ།།

གནད་དུ་བསྟན་སོགས་ཐབས་མཁས་ལས།།

རྒྱུར་བའི་བདེ་ཆེན་འོད་གསལ་ཏེ།།

ས་ར་ཏ་དང་ལྷ་སྐྱབ་ཞབས།།

རྒྱ་རོ་མི་ཉིའི་ཕྱག་ཆེན་ཏེ།།

གྲུབ་སྟོང་སྟོར་ནས་བསྟན་པ་ཡིན།།

མ་མེད་རྒྱུད་སྟེའི་ཡང་སྟོང་ཡིན།།

༡ རྒྱལ་ལ་འཇིག་རྟེན་མགོན་པོའི་གསུང་འདི་འཆོལ་ཞིབ་རྒྱས་ཀྱང་རྟེན་སོན་མ་བྱུང་།

༢ དེ་སྟོན་ རྒྱུར་དཔལ་

དེས་སྟོན་ དཔལ་དཔལ་

༣ དེ་བ་སྟོན་ མཁུ་ཆ། འགོས་ལོ་རྩ་བ་གཞོན་ནུ་དཔལ་། ༡༩༡༤ མི་ཁྲོན་མི་རིགས་དཔེ་སྟུན་ཁང་། འོག་གངས་ ༤༡༣།༡

ཅེས་སྒྲུབ་སོ།། དེ་ཡང་ཅིའི་ཕྱིར་ཕྱག་ཆེན་པོ་ཞེས་བྲུ་ཞེན། ཕྱག་ཆེན་ཐིག་ལེ་ལས། “ཕྱག་
ནི་སྟོང་པའི་ཡེ་ཤེས་ཏེ། རྒྱ་ནི་འཁོར་པའི་ཆོས་ལས་གྲོལ། ཆེན་པོ་རྩེ་དུ་འདུག་པ་སྟེ། ཕྱག་
ཆེན་པོ་ཞེས་བརྗོད་དོ།”¹ ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཁྱི་མ་སྒྲགས་ཕྱགས་ཀྱི་ཕྱག་ཆེན་པོ་ནི།
དབང་བཞི་རྣམས་པར་དག་པ་ཐོབ་ཅིང་དམ་ཆིག་དང་སྟོན་པ་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྐྱུངས། བསྐྱེད་རིམ་
ལ་གོམས་པ་བརྟན་པར་བྱས་ཏེ་དོ་རྩེའི་ལུས་ལ་གནད་དུ་བསྐྱུན་པ་སོགས་ཁྱི་ནང་གི་ཐབས་
མཁས་པས་རྒྱུང་དབྱེ་མར་ཞུགས་གནས་ཐིམ་གསུམ་བྱས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བདེ་
བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་སྟོང་ཉིད་དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པའི་དཔེའི་འོད་གསལ་དང་། དེ་
ལྟ་བུའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་ཡིན་ཅིང་། འོད་
གསལ་དེ་ཉིད་ཀྱི་འོ་ཐོར་གྱུར་པའི་སེམས་དེ་ལ་ངེས་དོན་གྱི་ཨ་ཁུང་དང་། མི་བཞིག་པའི་ཐིག་
ལེ་དང་། མ་བཅོས་པའི་སེམས་དང་། ཐ་མལ་གྱི་ཤེས་པ་དང་། གཏུག་མའི་སེམས་ཞེས་སོགས་
ཀྱི་མིང་གིས་གསུངས་སོ།། དཔལ་མགོན་པོ་བདེ་བ་ཆེན་པོ་ལས། མཆོ་སྐྱེས་དོ་རྩེ་དང་གྲུབ་
ཆེན་ས་ར་ཏ་དང་། ལྷ་སྐྱབ་ཞབས་དང་། དེ་ཁྱོད་དབང་ལྷག་དང་། ཏེ་ལོ་རྒྱ་རོ་མི་ཏི་བ་སོགས་
འཕགས་ལུལ་གྱི་གྲུབ་ཆེན་རྣམས་དང་། དེར་མ་ཟད་མར་མི་སྐྱམ་པོ་བ་པག་གྱུ་སོགས་བཀའ་
བརྒྱུད་གོང་མ་རྣམས་ཀྱི་བཞེད་པ་མཐར་ཐུག་པའི་ཕྱག་ཆེན་ཀྱང་རྒྱུང་དབྱེ་མར་ཞུགས་གནས་
ཐིམ་གསུམ་བྱས་པ་ལས་བྱུང་བའི་བདེ་ཆེན་གྱི་འོད་གསལ་ཡིན་ལ། དེ་ནི་སྐྱབ་པ་སྟེ་བདུན་དང་།
སྟོང་པོ་སྟོར་གསུམ་གྱི་བརྗོད་བུའི་གཙོ་བོ་རྣལ་འབྱོར་རྒྱ་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་སྟེ་རྒྱ་མཆོ་ལྟ་བུ་ཞིག་སྟེ་
སྟོང་པོའི་སྟོང་པོ་ཡིན་ནོ།།

གྲུབ་པ་སྟེ་བདུན་ནི། མགོན་པོ་བདེ་བ་ཆེན་པོས་གསང་བ་གྲུབ་པ་མཛད། འདིས་ནི་འདུས་
པའི་ཅ་རྒྱུད་ཀྱི་དཔོངས་པ་གཙོ་བོར་འགྲེལ་ཏེ། “དཔལ་ལྷན་འདུས་ལས་མཆོག་གཞན་མེད།།
འདིག་རྟེན་ཀྱང་གྱི་རིན་ཆེན་གཅིག”² ཅེས་སོགས་འདུས་པའི་ཆེ་བ་བརྗོད་ནས། འདུས་པའི་

1 རྟེ་བཀའ། རྒྱུད། 2 ཕྱག་ཆེན་ཐིག་ལེ། འདིའི་ནང་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་རྟོགས་པ། གཞུང་གཞན་གང་ནས་དངས་བཤེས་པ་འདི་ནས་ཐུབ།
2 རྟེ་བཅུ་དྲུག་རྒྱུད་འགྲེལ། རྟེ་དཔལ་ལྷན་པོ་བདེ་བ་ཆེན་པོ་བརྒྱབ་པ། གསང་བ་གྲུབ་པ། ལེན་དང་པོ། སོག་གངས་ ༥༣༥ ལས་བྱུང་བ་རྩེད་ཟད་

བསྐྱེད་རིམ་གྱི་ཅུང་ཟད་དང་། བྱུང་བར་ཅ་རྒྱུ་གྱི་རིམ་དོན་རྒྱུ་རིམ་མཐོན་པོའི་སྐབས་ཀྱི་
 བདེ་སྐྱོང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ལམ་ཆལ་དུ་སྒྲོན་ནས་འཆད། འདི་ནི་བྱུང་སྐྱོང་གཞན་རྣམས་ཀྱི་ཕྱི་མོ་
 ལྷ་བྱུང་མཛད་དོ། དེའི་སྒོ་བ་མ་ཡན་ལག་མེད་པའི་དོ་རྗེས་ཐབས་ཤེས་བྱུང་བ་མཛད། དེའི་
 སྒོ་བ་མ་ཡིན་ཕྱུ་ཉིས་ཡེ་ཤེས་བྱུང་བ། དེའི་ལྷ་མ་ལམྱི་ཀ་རས་གཉིས་མེད་བྱུང་བ། རྒྱུ་ཉེ་བྱ་
 ཀས་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་བྱུང་། སྤྱི་ཀ་པས་གསང་བ་ཆེན་པོའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བྱུང་བ། རྣལ་འབྱོར་
 མ་ཅི་ཉིས་¹ དངོས་པོ་གསལ་བའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བྱུང་བ་མཛད་ཅིང་། སྐྱོང་པོ་
 སྒྲོར་གསུམ་ནི། རོ་རྟ་གསུམ་ཡིན་ལ། བྱ་སྒྲོན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་སོགས་མཁས་པ་འགའ་
 ཞིག་ནི་དམངས་རོ་རྟ་རྣམས་དག་དང་། གཞན་གཉིས་ཁ་གཡར་ཡིན་གསུང་ངོ་། དེས་ན་འགའ་
 ཞིག་མགོན་པོ་སྐྱུ་སྐྱུ་བ་ཞབས་ཀྱི་རིམ་ལྷ་དང་རྒྱུ་རིམ་སྒྲོན་རྒྱལ་བྱུང་བར་མེད་པ་མི་འཐད་
 དོ། རོ་རྟ་ལས། “བྲམ་ཐེ་སྐྱེད་པ་འཁལ་བ་བཞིན། རྣལ་འབྱོར་ཤེས་པ་སྒྲོད་ལ་ཞོག །འབྱུར་
 བྱས་བཅིངས་པའི་སེམས་ཉིད་འདི། སྒྲོད་ནས་སྒོལ་བར་ཐེ་ཆོས་མེད།”² ཅེས་དང་། “སོ་
 མ་མ་བཅོས་སྐྱུག་པ།”³ ཅེས་དང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བརྩུ་བ་ལས་གྱུང་། “སྐྱེ་མ་དམ་པའི་དབྱུང་བ་
 མེད།”⁴ ཅེས་དང་པོ་ནས་དབྱུང་བ་མི་བྱེད་པར་ཡིད་བྱེད་བཀག་ནས་བཞག་པས་སྒོལ་བར་
 འབྱུར་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཅེན། འདི་དང་འདི་འབྲུ་བའི་བྱུང་སྐྱོང་གི་ལུང་རྣམས་ལ་འབྲུལ་
 གཞི་འོང་བ་⁵ བདེན་ནའང་། རྗེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་གསལ་སྒྲོན་སོགས་སུ། “རོ་རྟ་སོགས་

མི་འབྲུ་ལྟ། “དཔལ་ལྷན་འབྱུར་ལས་མཆོག་གཞན་མེད། འདིག་ཉེན་གསུམ་གྱི་རིམ་ཆེན་འབྱུར།” ཞེས་སོ།

༡ རྟ་ས་ དེ་བཤད་པ།

༢ རྗེ་བཙུན་རྒྱུད་འབྲེལ། མི་སངས། རོ་རྟ་མཛོད། སོག་གངས་ ༡༣ན ༤ འདིའི་ཆོགས་རྒྱུ་མ་གཉིས་འདུག་ཀྱང་ལྷ་མ་གཉིས་མ་རྟེན།

༣ རྗེ་བཙུན་རྒྱུད་འབྲེལ། མི་སངས། རོ་རྟ་མཛོད་ཀྱི་མན་དག་སོག་གངས་ ༡༩༣བ ༣ ལས་བྱུང་བ་མི་འབྲུ་ལྟ། “མ་བཅོས་ཤེས་པ་བྱ་རྒྱུད་རྟ་
 བྱུར་ཞོག །” ཅེས་འབྱུང་ངོ་།

༤ ལུང་འདི་བཙུན་འབྱུར་དུ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བརྩུ་བ་ཞེས་པ་ཁག་གསུམ་དང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བརྩུ་བའི་རྒྱ་ཆེར་འབྲེལ་ཞེས་པ་བརྟན་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་དོ་
 རྗེས་མཛད་པ་བཅས་ཀྱི་ནང་འཆོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་རྟེན།

༥ འབྲུལ་བཞི་འོང་བ་ སྐྱེད་པ།

འབྲུལ་བཞི་ ཞིང་དཔལ། དཔལ་དཔལ། དེ་བཤད་པ།

ནས་གསུངས་པ་ནི། སྤྱགས་ལམ་མཐོན་པོའི་ཉམས་ལེན་ཡིན་པའི་¹གསུངས་པ་བཀའ་བཞིན་དུ་མི་
འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། རྡོ་རྒྱའི་དོན་དཔེར་ཅུང་ཟད་བཤད་ན། “སྤྱིར་རྗེ་དང་བྲལ་སྤྱོད་པ་ཉིད་ཞུགས་པ།
དེས་ནི་ལམ་མཐོན་སྤྱིར་པ་མ་ཡིན་ནོ།། འོན་ཏེ་སྤྱིར་རྗེ་འབའ་ཞིག་བསྐྱོམས་ན་ཡང་།། འཁོར་
བ་འདིར་གནས་ཐར་བ་ཐོབ་མི་འགྱུར།། གང་ཡང་གཉིས་པོ་སྤྱིར་བར་རྒྱས་པ་དེ།། འཁོར་བར་
མི་གནས་སྤྱིར་བར་འདས་མི་གནས།།”² ཞེས་སྤྱིར་རྗེ་ལྷན་སྤྱེས་ཀྱི་བདེ་ཆེན་དང་། སྤྱིར་པ་ཉིད་
ཡུལ་ཡུལ་ཅན་སྤྱིར་དགོས་པ་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། “རྟོགས་པར་གྱུར་ན་ཐམས་ཅད་དེ་ཡིན་
ཏེ།། དེ་ལས་གཞན་ཞིག་སྤྱིར་གྱུར་ཤེས་མི་འགྱུར།། སྤྱིག་པ་དེ་ཡིན་འཛིན་དང་བསྐྱོམ་པའང་དེ་
ཡིན་ཏེ།། བསྐྱར་བཅོས་སྤྱིར་ལ་འཆང་བའང་དེ་ཡིན་ནོ།། དེས་མི་མཐོན་པའི་ལྷ་བ་ཡོད་མིན་
ཏེ།། འོན་ཀྱང་ཅིག་དུ་སྒྲ་མའི་ཞལ་ལ་བསྐྱོས་པ་ཡིན།། སྒྲ་མས་སྤྱིས་པ་གང་གི་སྤྱིར་ཞུགས་པ།།
ལག་པའི་མཐེལ་ན་གནས་པའི་གཏེར་མཐོང་འདྲ།། གཉུག་མའི་རང་བཞིན་གྱིས་པས་མ་མཐོན་
པར།། འཁྱལ་བས་གྱིས་པ་བསྐྱས་ཞེས་མདའ་བསྐྱར་སྤྱོད་སྤྱོད་ཤི།”³ ཞེས་རྒྱལ་འཕྲོར་པས་གཉུག་མའི་
སེམས་མཐོན་སྤྱིར་དུ་ཉམས་སྤྱིར་ཞིང་རྟོགས་པར་གྱུར་ན། ཆོས་ཐམས་ཅད་གཉུག་མ་དེ་
ཉིད་ཀྱི་རྒྱལ་འཕྲུལ་ཡིན་ཅིང་། གཉུག་མ་དེའི་རྒྱལ་འཕྲུལ་མ་ཡིན་པར་གང་ཟག་གཞན་སྤྱིར་གྱུར་
ཤེས་པར་མི་འགྱུར་ལ། གཉུག་སེམས་མཐོན་སྤྱིར་དུ་གྱུར་པ་དེ་ཉིད། སྤྱིག་པ་དང་། འཛིན་པ་
དང་། སྤྱོམ་པ་རྒྱལ་པའི་སྤྱིར་པོ་མཐོན་དུ་གྱུར་པའང་ཡིན་ཏེ། བསྐྱར་བཅོས་སྤྱིར་ལ་འཆང་བའི་
དགོས་པའི་⁴གཙོ་བོའང་དེ་ཡིན་ནོ།། སྤྱིར་པོ་དེས་མཐོན་པར་བྱས་པའི་ལྷ་བ་ལས་ལྷག་པའི་

1 རྡོ་རྒྱའི་པའི་གསུང་འབུམ། ༣ རིམ་ལྔ་གསལ་སྤྱོད་ཀྱི་གཙོ་བོ་དཔེར་བཤད་པའི་ཤོག་གངས་ ༥༤བ་༣

2 རྡོ་བསྐྱར་རྒྱུད་འབུམ། མི་སུར་། རྡོ་རྒྱའི་དོན་ཤོག་གངས་ ༥༡བ་༡ ལས་ཆོགས་རྒྱུད་དང་པོ་ཅུང་ཟད་མི་འདྲ་སྟེ། “སྤྱིར་རྗེ་དང་བྲལ་སྤྱོད་པ་
ཉིད་ཞུགས་གང་།” ཞེས་འབྱུང་ངོ་།

3 རྡོ་བསྐྱར་རྒྱུད་འབུམ། མི་སུར་། རྡོ་རྒྱའི་དོན་ཤོག་གངས་ ༥༡བ་༡ ལས་བྱུང་པ་ཅུང་ཟད་མི་འདྲ་སྟེ། “དེ་ལ་གཞན་པ་སྤྱིར་གྱུར་ཤེས་མི་
འགྱུར།། སྤྱིག་པ་དེ་ཡིན་འཛིན་དང་སྤྱོམ་པ་དེ་ཡིན་ཏེ།། བསྐྱར་བཅོས་སྤྱིར་ལ་འཆང་བའང་དེ་ཡིན་ནོ།། དེ་མི་མཐོན་པའི་ལྷ་བ་ཡོད་མིན་ཏེ།། འོན་
ཀྱང་གཏེག་དུ་སྒྲ་མའི་ཞལ་ལ་སྐྱོས་པ་ཡིན།། སྒྲ་མས་སྤྱིས་པ་གང་གི་སྤྱིར་ཞུགས་པ།། ལག་པའི་མཐེལ་དུ་གནས་པའི་གཏེར་མཐོང་འདྲ།། གཉུག་
མའི་རང་བཞིན་གྱིས་པས་མ་མཐོང་བར།། འཁྱལ་བས་གྱིས་པ་བསྐྱས་ཞེས་མདའ་བསྐྱར་སྤྱོད་སྤྱོད་ཤི།” ཞེས་སོ།

4 འཆང་བའང་དགོས་པའི་ བཤད་པས།

ལྷ་བ་གཞན་ཡོད་པ་མིན་ཏེ། འོན་ཀྱང་སྤྱིང་པོ་དེ་བསྐྱོམས་སྟོབས་ཀྱིས་མངོན་སུམ་དུ་ཉམས་སྟོང་བར་འགྱུར་བ་ནི། མཐའ་གཅིག་ཏུ་དོ་རྩེ་འཆང་ནས་དམ་པ་བར་མ་ཆད་པའི་སྒྲ་མ་དམ་པའི་ཞལ་གྱི་གདམས་ངག་ལ་སྟོས་པ་ཡིན་ཅིང་། དེ་འབྲེ་བའི་གདམས་པ་དང་ཉམས་སྟོང་ཅན་གྱི་སྒྲ་མས་སྟོས་པ་གང་གི་སྤྱིང་ལ་ཞུགས་པའི། སྤྱིང་པོ་སྤྱིང་པ་ཉིད་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་བཞག་སྟེ་བསྐྱོམས་པས་ནི། སྤྱིང་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལག་པའི་མཐེལ་དུ་གནས་པའི་གཏེར་དང་འབྲེ་བར་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བར་འགྱུར་རོ། ། གཉུག་མའི་རང་བཞིན་གྱིས་པ་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱིས་མངོན་སུམ་དུ་མ་མཐོང་བར་བདེན་ཞེན་གྱི་འབྲུལ་པས་གྱིས་པ་བསྐྱུས་ཞེས་མདའ་བསྟུན་ས་ར་ཏ་སྤྱོད་ཞེས་པ་དང་། གཞན་ཡང་། “གལ་ཏེ་མངོན་དུ་གྱུར་ན་བསམ་གཏན་ཅི། དེ་ཡི་སྐྱོག་ཏུ་གྱུར་ན་ཐུན་པ་འཇལ། ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་རང་བཞིན་དེ་ཉིད་ནི། དངོས་དང་དངོས་མེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ།”² ཞེས་རང་བཞིན་ལྷན་སྐྱེས་གཉུག་སེམས་དེ་བསྐྱོམས་སྟོབས་ཀྱིས་མངོན་དུ་གྱུར་ན་དབྱེད་སྐྱོམ་གྱི་བསམ་གཏན་གྱིས་ཅི་བྱ། འོན་ཏེ་སྐྱོག་ཏུ་གྱུར་ན་མ་རིག་པའི་ཐུན་པ་འཇལ་ལ། སྤྱིང་པོ་དེ་ནི་དངོས་པོ་བདེན་པ་དང་། དངོས་མེད་ཆད་པའང་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་པ་དང་། ཡང་། “བསམ་གཏན་བྲལ་བས་ཅི་ཞིག་བསམ་བྱར་ཡོད། བརྗོད་དུ་མེད་གང་ནི་ལྟར་བཤད་དུ་ཡོད། མིད་པའི་བྲག་རྒྱས་འགོ་བ་མ་ལུས་བསྐྱུས། རང་བཞིན་གཉུག་མ་སུས་ཀྱང་སྒྲངས་པ་མེད།”³ ཅེས་དང་། གཞན་ཡང་དོ་ཏ་ལས། “རྒྱད་མེད་ལྷགས་མེད་བསམ་བྱ་བསམ་གཏན་མེད། དེ་ཀུན་རང་ཡིད་འབྲུལ་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ། རང་བཞིན་དག་པའི་སེམས་ལ་བསམ་གཏན་དག་གིས་མི་སྦྱད་དེ། རང་ཉིད་བདེ་ལ་གནས་ཤིང་གཏུང་བར་མ་བྱེད་ཅིག །ཟ་ཞིང་འཐུང་ལ་གཉིས་སྟོད་ཀྱིས་དགའ་ཞིང་། ཏྲག་ཏུ་ཡང་དང་ཡང་དུ་འཁོར་ལོ་འགོངས། ཆོས་འདི་ལྟ་བུས་འཇིག་རྟེན་

འཆད་པའི་དགོས་པའི་སྒྲ་དམར། དཔལ་དཔར། མོད་དཔར།

༡ ཅི་སྟེ་ ཤིང་དཔར། དཔལ་དཔར། མོད་དཔར།

༢ རྩེ་འཆང་། རྒྱད་འབྲེལ། མི་སར། དོ་ཏ་མཐོང་། འོག་གངས་ ༡༡བཟུང་ བྱང་པ་ཅུང་ཟད་མི་འདྲ་སྟེ། “གལ་ཏེ་མངོན་དུ་གྱུར་ན་བསམ་གཏན་ཅི།

གལ་ཏེ་སྐྱོག་ཏུ་གྱུར་ན་ཐུན་པ་འཇལ། ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་རང་བཞིན་དེ་ཉིད་ནི། དངོས་དང་དངོས་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ།” ཞེས་སོ།

༣ རྩེ་འཆང་། རྒྱད་འབྲེལ། མི་སར། དོ་ཏ་མཐོང་། འོག་གངས་ ༡༡བཟུང་

པ་རོལ་འགྲུབ་འགྱུར་ཏེ། མོངས་པའི་འཇིག་རྟེན་མགོ་བོར་རྟོག་པས་མཉན་ནས་སོང་། གང་
 ཏུ་རྒྱུང་དང་སེམས་ནི་མི་རྒྱ་ཞིང་། ཉི་མ་ཆེ་བ་འདུག་པ་མེད་ལྟར་བ། མི་ཤེས་པ་དག་གནས་
 དེར་སེམས་ནི་དབྱུགས་སྤངས་ཤིག །མདའ་བསྟར་གྱིས་ནི་མན་ངག་ཐམས་ཅད་བསྟར་ནས་
 སོང་།¹ ཞེས་པའི་རོན་ཅུང་ཟད་བཤད་ན་རང་བཞིན་གཉུག་མ་ལྟན་ཅིག་སྤྱིས་པ་འོད་གསལ་
 གྱི་སེམས་གཞིའི་ཆོས་སྐྱར་གཤམ་པ་དེ་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་བསྐྱེམས་སྟོབས་གྱིས་མངོན་སུམ་ཏུ་
 ཉམས་སུ་སྤྱོང་བའི་ཆེ་རྟོག་དཔྱོད་དང་། སྤྱོད་པ་འོད་གསལ་བས། རྟོག་དཔྱོད་གྱི་བསམ་གཏན་གྱིས་
 ཅི་ཞིག་བྱ་ཞིང་། བཤད་བྱར་ཡང་ཅི་ཞིག་ཡོད། དེ་ཉིད་བསྐྱེམས་སྟོབས་གྱིས་མ་དེས་བས་སྤྱོད་
 པའི་ཕྱག་རྒྱས་འགྲོ་བ་མ་ལུས་པ་བསྐྱེས་སོ། །བསྐྱེས་ཀྱང་དེ་དག་གི་རང་བཞིན་གཉུག་མའི་
 སེམས་དེ་གཞན་སུས་ཀྱང་བྲལ་བ་འཕྲོགས་པ་མེད་དེ། སྤྱིར་ཁམས་གསུམ་གྱི་སེམས་ཅན་
 ཐམས་ཅད་དང་། བྱད་པར་མངལ་སྤྱིས་ཁམས་དྲུག་ལྟན་པ་རྣམས་འཆི་བའི་ཆེ་སྤང་མཆེད་ཐོབ་
 གསུམ་འོད་གསལ་དང་བཅས་པ་འཆར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཤར་ཡང་ཐ་མཐའ་བས་ལམ་ཏུ་
 སྐྱར་བར་མི་རུས་ལ། དེར་མ་ཟད་འདོད་ཁམས་པ་པལ་ཆེར་དབང་པོ་གཉིས་སྤྱོད་ལ་དགའ་ཞིང་
 ཡང་དང་ཡང་ཏུ་དེའི་གཏམ་བརྟུན་ཀྱང་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་གནད་ནི་ཤེས་པ་མེད་དེ། རོ་ཏ་ལས།
 “བྱིམ་དང་བྱིམ་ན་དེ་ཡི་གཏམ་སྤྱོད་ཡང་། །བདེ་ཆེན་གནད་ནི་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་མེད།”² ཅེས་
 གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །རྣལ་འབྱོར་པས་ནི་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ངོ་མོར་གྱུར་པའི་གཉུག་མའི་སེམས་
 དེས་སྟོང་བ་ཉིད་ལུས་ཏུ་བྱས་ཏེ་འཇོག་པ་མ་གཏོགས་གཞན་བཟང་ངན་གང་གི་ཡང་སྤྱོས་པ་ཅི་
 ཡང་མི་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ།

དེ་ལྟ་བུའི་ཕྱག་ཆེན་གྱི་རྟོགས་པ་སྤྱི་བ་ལ་ནི་ཆེ་སྟོན་མཐམ་ཆེ་སྟོད་ཡན་ལ་ལམ་སྤྱོད་པ་
 སྤྱོད་པ་སྤྱངས་ནས་རྒྱུང་དབྱེ་མར་འདུག་པ་བྱང་བ་ཞིག་ཡིན་ན། སེམས་ཅི་ཡང་མི་རྟོག་པར་

1 རྩེ་བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། མི་སར་ཏ། རོ་ཏ་མཛོད། རྟོག་གྲངས་ ༡༡བུ ལས་བྱུང་བའི་ཆོགས་རྒྱུད་གཅིག་ཅུང་ཟད་མི་འདྲ་སྟེ། “བདག་གི་དེ་ཉིད་
 བདེ་ལ་གནས་ཤིང་གདུང་བར་མ་བྱེད་ཅིག །” ཅེས་སོ། །
 2 རྩེ་བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། མི་སར་ཏ། རོ་ཏ་མཛོད། རྟོག་གྲངས་ ༡༣ན་

འདྲིལ་པ་ལྟ་བུ་དམིགས་པ་གང་རུང་གཅིག་ལ་དམིགས་ན་ཡང་། འོད་གསལ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་
མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་པས། གང་ཟག་འདི་ལ་བཀའ་བརྒྱུད་གོང་མ་རྣམས་ཅིག་ཆར་བའི་ཐ་སྙད་
མཛད་དེ། ཀླ་དཔེ་ལས། “གང་ཟག་སྤངས་པའི་འཕྲོ་ཅན་ལ། ཅིག་ཆར་བ་ནི་བསྟན་པར་བྱ།”¹
ཞེས་འབྲུང་ཞིང་། རྗེ་ཐམས་ཅད་མཁའ་པམས་གསལ་སྟོན་དུ་ཡང་། “རྒྱུད་དབུ་མར་ཞུགས་པ་
བྱང་བ་ཞིག་གིས་དམིགས་པ་ཅི་ལ་གཏད་ཀྱང་རྒྱུད་དབུ་མར་འདུ་བ་ཞིག་སྤང་རོ།”² ཞེས་
གསུངས་པ་དང་གནད་གཅིག་གོ། དེ་མ་ཡིན་པའི་གདུལ་བྱས་ལམ་འདིའི་ཕྱག་ཆེན་མངོན་དུ་
བྱེད་པ་ལ་ནི་གདུལ་མོ་སོགས་ངེས་པར་བསྟོམ་དགོས་ཏེ། རྗེ་བཙུན་མི་ལས་ཀྱང་སྟོན་དུ་རྒྱ་རོ་
མར་བའི་བཀའ་སྟོལ་བཞིན་རྒྱ་རོ་ཆོས་དུག་གཅི་པོར་བསྟོམས་པས་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་མངོན་དུ་
གྱུར་པ་ཡིན་ཏེ། “ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལྟ་བུའི་རྫོང་། རྒྱ་རོ་ཆོས་དུག་སྟོམ་པའི་རྫོང་། ཐབས་ལམ་
ཐབ་མོ་སྟོད་པའི་རྫོང་། ལྷ་གསུམ་ལྷུན་གྲུབ་འབྲས་བུའི་རྫོང་།”³ ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དའི་
གདུལ་མོའི་⁴ཨ་མུང་ཞེས་བསྟགས་བརྗོད་ཀྱང་ཆེར་མཛད་ལ། དེ་དང་མཐུན་པར་ཆོས་རྗེ་ས་བཏ་
གྱིས་ཀྱང་། “རྒྱ་རོ་ཆོས་དུག་ཅེས་བྱའི་ཁྱིད། མི་ལ་ཡན་ཆད་དེ་ལས་མེད།”⁵ ཅེས་འབྲུང་བ་
ལྟར་རོ། རྗེ་སྟོན་པོ་བས་ཀྱང་ཐོག་མར་གདུལ་མོ་བསྟོམས་པས་གཏུག་སེམས་མངོན་དུ་གྱུར་

༡ རྗེ་བསྟན་རྒྱུད་འབྲེལ། ཞི་བཀའ་ཡང་དག་པའི་ཆད་མ་ཞེས་བྱ་བ་སཐའ་འཕྲོ་མའི་མན་ངག་ཤོག་གངས་ ༢༡༡ནང་ལས་བྱུང་བ་རྩུང་བདེ་མི་
འདྲ་ཞེ། “དེས་ན་སྤངས་པའི་འཕྲོ་ཅན་ལ། ཅིག་ཆར་བ་ནི་བསྟན་པར་བྱ།” ཞེས་སོ།

༢ རྗེ་བསྟན་རྒྱུད་འདིའི་མཛད་པ་པོའི་མཆོན་མི་གསལ། གཞུང་འདི་རྫོགས་པ་དང་རྒྱ་རོ་པའི་བཀའ་དཔེ་ཕྱི་མ་འདུག་པ་ལྟར་ན་གཞུང་འདི་བཀའ་དཔེ་
སྟུང་མ་ཡིན་དགོས་པས་དབྱེད་པར་ཆོས་སོ།

༣ རྗེ་ཅོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ༤ རིམ་ལྡན་གསལ་སྟོན་གཙང་དཔར། ཤོག་གངས་ ༡༩༩བང་ལས་བྱུང་བ་མི་འདྲ་ཞེ། “རྒྱུད་རྒྱ་རྒྱུར་བཙུན་པ་མེས་
པ་ལས་སྟོང་བ་བཞི་དང་། དགའ་བ་སྟོད་པ་ལ་བྱང་བ་ཞིག་གིས་དམིགས་པ་ཅི་འདྲ་ཞིག་ལ་དམིགས་ནས་སེམས་ཟིན་པ་ན་རྒྱུད་འདུས་ཏེ། ཉམས་
དེ་རྣམས་ཅི་རིགས་པར་སྟེ་བ་ཞིག་སྤང་རོ།” ཞེས་འབྲུང་རོ།

༤ བཀའ་བརྒྱུད་གོང་མའི་རྣམ་ཐར། ༨ རུས་པའི་རྒྱན་ཅན། མི་པའི་སྤྱང་འབུམ། ༢ས་བརྗོད་ཆེད་དཔང་ལྷག་གི་སྟོན། ཤོག་གངས་ ༢༤༩བང་
ལས་བྱུང་བ་རྩུང་བདེ་མི་འདྲ་ཞེ། “ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལྟ་བུ་པ་བཟང་། རྒྱ་རོ་ཆོས་དུག་སྟོམ་པ་བཟང་། ཐབས་ལམ་ཐབ་མོ་སྟོད་པ་བཟང་། ལྷ་གསུམ་
ལྷུན་འབྲུབ་འབྲས་བུ་བཟང་།” ཞེས་སོ།

༥ དེའི་གདུལ་མོའི་ བྱང་དཔར། སྤང་དཔར། བྱང་དཔར། དེབ་དཔར།

༦ ས་སྤྱིའི་བཀའ་འབུམ། ན་ས་བཏ་ཀྱང་དགའ་རྒྱལ་མཆོན་གྱི་གསུང་འབུམ། ཤོད་གསུམ་པ། རྗེས་གསུམ་རབ་དབྱེ། ཤོག་གངས་ ༩༡ནང་།

མེད་ཅེས་འཕགས་མཆོག་སྐྱུ་སྐྱབ་གསུང་།།

འདིར་ནི་དེ་ཡི་དགོངས་པ་བཞིན།།

ཐུག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་ཁྱིད་པོག་སྟེ།།

སེམས་ཀྱི་ངོ་སྤྲོད་བྱེད་པའི་ཚུལ།།

བརྒྱུད་པའི་སྤྲོད་པའི་གསུང་བཞིན་བརྟེན།།

ཅེས་བྱ་སྟེ། ཐུག་རྒྱ་ཆེན་པོ་བསྐྱོམ་ཚུལ་གཉིས་ལས། སྤྲོད་པ་མདོ་ཐུགས་ཀྱི་བསྐྱོམ་ཚུལ་ནི།
ཡུམ་རྒྱས་འབྱིང་བསྐྱུས་གསུམ་གྱི་དངོས་བསྟན་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་བསྐྱོམ་ཚུལ་
ཡིན་ཏེ། འདི་ནི་ཐེག་པ་གསུམ་གའི་ལམ་གྱི་སྟོག་དམ་པར་རྒྱལ་བའི་ཡུམ་ལས་བསྐྱུས་ཤིང་།
རྒྱལ་འདི་མ་ཡིན་པའི་ཐར་པར་བཀོད་པའི་ལམ་རིས་མི་མཐུན་པ་གཞན་མེད་ཅེས་འཕགས་
མཆོག་སྐྱུ་སྐྱབ་གྱིས། “སངས་རྒྱས་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་དང་། ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱིས་ངེས་
བཟླེན་པའི། ཐར་པའི་ལམ་ནི་གཅིག་ཉིད་ཁྱོད། གཞན་དག་མེད་ཅེས་བྱ་བར་ངེས།”² ཞེས་
གསུངས་ཤིང་། དེར་མ་ཟད། རྩོམ་ཐེག་པ་ལ་ཡང་འདི་ལས་གཞན་པ་དང་ལྷག་པའི་ལྟ་བུའི་དབྱེ་
བ་མེད་དེ། རྩོམ་ཐེག་པ་པར་གྱིས། “པ་རོལ་ཕྱིན་དང་གསང་སྤྱགས་ལ། ལྟ་བུའི་དབྱེ་བ་བཤད་
པ་མེད། པ་རོལ་ཕྱིན་པའི་སྒྲོས་བྲལ་ལས། ལྷག་པའི་ལྟ་བ་ཡོད་ན་ནི། ལྟ་དེ་སྒྲོས་པ་ཅན་དུ་
འགྱུར། སྒྲོས་བྲལ་ཡིན་ན་ཁྱད་པར་མེད།”³ ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། དེས་ན་འདིར་ནི་ངེས་
དོན་འགྲེལ་པར་རྒྱལ་བས་ལུང་བསྟན་མགོན་པོ་སྐྱུ་སྐྱབ་གྱིས་ཤིང་རྟེན་སྟོན་གྱི་ཐེག་པ་ལྟེན་གྱིས་
རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས། རྩོམ་ཐེག་པས། “སྟོང་ཉིད་གང་གིས་རྟོགས་ཤི་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་
པས་ལུང་བསྟན་ཅིང་། ཆོས་ཉིད་བདེན་པ་གཟིགས་པ་ཡི། སྐྱུ་སྐྱབ་སྒྲོབ་མ་ཆུང་གསུམ་ཡིན།

1 རྒྱུད་ ཤིང་དབར་ཅ་ག། སྤང་དབར་ཅ་ག། བོད་དབར་ཅ་ག། དཔལ་དབར་ཅ་ག། དེབ་དབར་ཅ་ག། ལྷ་དབར་ཅ་ག།

2 རྩོམ་ཐེག་ བཟླེན་ཆོགས། 7 མགོན་པོ་སྐྱུ་སྐྱབ་ ཤིང་ཕྱིན་བཟླེན་པ། ཤིག་གངས་ 26 བ་3 ལས་ལུང་བ་རྩེད་མི་འདྲ་སྟེ། “སངས་རྒྱས་རང་
སངས་རྒྱས་རྣམས་དང་། ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱིས་ངེས་བཟླེན་པ། ཁྱོད་ཉིད་གཅིག་ཉིད་ཐར་པའི་ལམ། དེ་ལྷག་གཞན་དག་མེད་པར་ངེས།” ཞེས་སོ།

3 ས་སྐྱུའི་བཀའ་འབུམ། 3 ས་བཀ་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཆོན་གྱི་གསུང་འབུམ། བོད་གསུམ་པ། སྒྲོས་གསུམ་རབ་དབྱེ། ཤིག་གངས་ 26 བ་6

དེ་ལས་བརྒྱད་པའི་གདམས་པ་ལ། སངས་རྒྱལ་ཡོད་ཀྱི་གཞན་དུ་མིན།”¹ ཞེས་གསུངས་
པ་ལྟར་འཕགས་པའི་དགོངས་པ་རྒྱ་བས་བཀའ་བ་བཞིན་དུ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་འཁོད་ཐོག་སྟེ།
མེས་ཀྱི་རོ་སྟོད་བྱེད་པའི་ཚུལ་མཁས་ལུགས་ཀྱི་དམ་པ་བར་མ་ཆད་པའི་བྱིན་རྒྱལ་པ་ཀྱི་བརྒྱད་
པ་དང་ལྟན་པའི་དཔལ་ལྟན་གླ་མ་དམ་པའི་གསུང་ངག་རིན་པོ་ཆེ་ཇི་ལྟ་བུ་བཞིན་བརྟོད་པར་
བྱའོ།། འོ་ན་ཅིའི་ཕྱིར་འདྲིར་བསྟན་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། ཉིང་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལས།
“ཆོས་རྣམས་ཀྱན་གྱི་རང་བཞིན་ཕྱག་རྒྱ་སྟེ།”² ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་
བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་ནི་ཕྱག་རྒྱ་དང་། དེ་རྟོགས་ན་རྒྱད་པ་ཐམས་ཅད་ལས་གྲོལ་བས་ཆེན་པོ་འཕེལ་
མཆོག་སྟེ། “ཆེན་པོ་མཆོག་དང་ཆད་མེད་དང་།”³ ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།།

དཀྱིལ་བུ་པའི་བསྟན་པ་ལ་སྟེ་བ་བཙོ་བརྒྱད་བྱུང་ཡང་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་འབྲས་བུ་འབྱུང་
པར་མཚུངས་པ་ལྟར། ཕྱག་ཆེན་གྱི་བཞེད་ཚུལ་ལུགས་པའི་མཐའ་གངས་མང་ཡང་འབྲས་བུ་བྱུང་
འདུག་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཐོབ་བྱེད་དུ་མཚུངས་པར་བསྟན་པ་དང་། སྟེས་བྱ་དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་
ལུགས་བཟང་མཐའ་དག་པའི་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་ལ་མཁས་པའི་ཕྱིར་བཤད་པ།

ལྟན་ཅིག་སྟེས་སྟོར་གཏུ་མ།
ལྟ་ལྟ་རོ་སྟོམས་ཡི་གེ་བཞི།
ཞི་བྱེད་གཙུག་ལུགས་ཆེན་དང་།
དབྱ་མའི་ལྟ་བྱིད་ལ་སོགས་པ།
སོ་སོར་མིང་འདོགས་མང་ན་ཡང་།

1 རྟེན་འགྲུལ་ དབྱ་མ། 10 དཔལ་པར་མེ་མཛད། བདེན་པ་གཉིས་ལ་འདུག་པ། སོག་གངས་ 2352 ལས་བྱུང་བ་ཅུང་ཟད་མི་འདྲ་སྟེ། “སྟོང་
ཉིད་གང་གིས་རྟོགས་ཤེ་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ལུང་བསྟན་ཞིང་། ཆོས་ཉིད་བདེ་བ་གཟིགས་པ་ཡི། ལྟ་སྟུབ་སྟོབ་ས་རྒྱ་གསལ་ཡིན། དེ་ལས་
བརྒྱད་པའི་མན་ངག་གིས།” ཞེས་འབྱུང་ཡང་། “སངས་རྒྱལ་ཡོད་ཀྱི་གཞན་དུ་མིན།” ཞེས་པའི་ཆོགས་རྒྱུད་མཐའ་མ་གཞིར་འདྲིར་མི་གསལ།

2 རྟེན་འགྲུལ་ མདོ་སྟེ། 5 ཉིང་འཛིན་གྱི་རྒྱལ་པོ་ ལེའུ་བཙུ་བདུན་པ། སོག་གངས་ 1436 ལས་བྱུང་བ་ཅུང་ཟད་མི་འདྲ་སྟེ། “ཆོས་རྣམས་ཀྱན་
གྱི་རང་བཞིན་ཕྱག་རྒྱ་གང་།” ཞེས་སོ།

3 ལུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་གཞུང་གང་ནས་རྟོགས་པ་རྟོག་འཛིན་མ་སྟུག་

ངེས་དོན་ལུང་རིགས་ལ་མཁས་ཤིང་།

ཉམས་སྒྱུང་ཅན་གྱི་རྒྱལ་འཕྲོར་བས།

དབྱུང་ན་དགོངས་པ་གཅིག་ཏུ་འབབ།

ཅེས་པའོ། དེ་ཡང་རྗེ་སྤམ་པོ་པ་ནི། ཆོས་དྲུག་ལྟ་ལྟན། ལྟན་ཅིག་སྐྱེས་སྐྱེར་གྱི་སྒོ་ནས་སྒོ་བ་མ་
སྐྱེར་བར་མཛད་པ་ལས། ལྟན་ཅིག་སྐྱེས་སྐྱེར་ཅ་བ་འདི་ལ་ཡི་གེ་སོ་སོར་འབྲེལ་བ་ལྟར་འགྲུབ་ཞིག་
འདུག་ནའང་། “སེམས་ཉིད་ལྟན་ཅིག་སྐྱེས་པ་ཆོས་ཀྱི་སྒྱུ། རྣམ་རྟོག་ལྟན་ཅིག་སྐྱེས་པ་ཆོས་
སྐྱུའི་རྒྱབས། སྒྲིང་བ་ལྟན་ཅིག་སྐྱེས་པ་ཆོས་སྐྱུའི་འོད། སྒྲིང་སེམས་དབྱེར་མེད་ལྟན་ཅིག་
སྐྱེས་པ་འོ།”⁹ ཞེས་པའི་དོན་མོས་གྲུས་དང་ཞེན་ལོག་གཙོ་བོར་གྲུས་པའི་དོས་ནས་སྒྲོན་འགྲོ་
སྒྱུར་བ་བཞི་ལྟན། དངོས་གཞི་ངོ་སྟོན་རྣམ་གཉིས། རྗེས་ཉམས་སྒྱུང་སྒྲིང་སྒྲིང་ག་ཏུ་སྒྱུང་བ་གསུམ་
གྱིས་འཆད་པའི་སྒྲོན་འགྲོ་ནི་སྐྱེ་དང་མཚུངས་ཤིང་། དངོས་གཞི་གཉིས་ནི་ཞེ་ལྟག་གཉིས་ལ་ངོ་
སྟོན་པའོ། གཙུ་མ་ནི་མཁས་གྲུབ་ལྷུང་པོའི་བཀའ་སློལ་ཏེ། འདི་ནི་སྒྲོན་འགྲོ་རང་བབས་རྣམ་
གསུམ། དངོས་གཞི་སྒྲོན་བཞི་རང་གྲོལ། འབྲས་བུ་སྐྱ་གསུམ་རང་ཤར་གྱི་སྒོ་ནས་སྒྲོན་ཅིང་།
དངོས་གཞི་ལ་རྒྱན་པོའི་ངོ་སྟོན་ཅེས་ཀྱང་གསུངས་པོ།

ཤངས་པ་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་གདམས་པའི་གཙོ་བོ་ནི། བྱ་ཆོས་དྲུག་ཡིན་ལ། ཆོས་དྲུག་ནི་
གཏུམ་མོ་ལམ་གྱི་མང་དོ། རྒྱ་ལུས་ཆགས་སྒྲིང་རང་གྲོལ། མི་ལམ་ཉིང་འབྲུལ་རང་སངས། འོད་
གསལ་མ་རིག་ཐུན་སེལ། འཕོ་བ་མ་བསྐྱེམས་སངས་རྒྱས། བར་དོ་རྒྱལ་བ་ལོངས་སྤྱ། ཞེས་པ་
ཡིན་ཅིང་། གཙུ་མའི་གཙོ་བོ་ཡང་ཆོས་དྲུག་གི་འོད་གསལ་སྒོ་མ་རྒྱལ་ཡིན་ནོ།

ལྟ་ལྟན་ནི། དྲུགས་བརྒྱུད་ལ་འཕྲིན་ལས་ཆེ་ཞིང་། འཇིག་རྟེན་མགོན་པོས་ཅ་བ་མགུར་དུ་

9 རྗེ་སྤམ་པོ་པ་བསོད་ནམས་རིན་ཆེན་གྱི་གསུང་འབྲས། ག་སྐྱེང་པོ་དོན་གསུམ་གྱི་གདམས་པ་བྲུག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་འབྲས་ཏིག་ཤོག་གངས་ 364
ལས་བྱུང་བ་ཅུང་ཟད་མི་འདྲ་སྟེ། “རང་སེམས་ལྟན་ཅིག་སྐྱེས་པ་ཆོས་སྐྱུ་དངོས། སྒྲིང་བ་ལྟན་ཅིག་སྐྱེས་པ་ཆོས་སྐྱུའི་འོད། རྣམ་རྟོག་ལྟན་ཅིག་
སྐྱེས་པ་ཆོས་སྐྱུའི་རྒྱབས། དབྱེར་མེད་ལྟན་ཅིག་སྐྱེས་པ་ཆོས་སྐྱུའི་དོན། རྒྱ་མའི་གདམས་པས་རིག་པ་དོས་བརྒྱང་ཞིང་། དུས་གསུམ་དག་ཏུ་
འགྱུར་བ་མེད་པར་བསྟན།” ཞེས་པོ།

བཞེས་པ་ན། “བྱང་རྒྱལ་སེམས་ཀྱི་རྟ་པོ་ལ། གཞན་པའི་ཀྱི་དཀྱུས་ཐོག་མ་བཅད་ན། ཁྲིམ་ལྷ་
མི་འོར་ཆེ་མི་འབྱུང་བས། སེམས་སྤྱོད་འགྲོ་འདི་ལ་ནན་ཏན་མཛོད། རང་ལུས་ལྷ་སྤྱི་རྒྱལ་
པོ་ལ། འགྱུར་མེད་ཀྱི་གཏན་ས་མ་ཐེན་ན། བཀའ་འགྲོའི་འཁོར་འབངས་མི་འདུ་བས། ལུས་
ཡི་དམ་ལྷ་ལ་ནན་ཏན་བསྐྱེད། ལྷ་མ་སྤྱོད་བཞིའི་གངས་རི་ལ། མོས་གུས་ཀྱི་ཉི་མ་མ་ཤར་ན།
འྱིན་ལྷབས་ཀྱི་རྒྱ་རྒྱུན་མི་འབྱུང་བས། སེམས་མོས་གུས་འདི་ལ་ནན་ཏན་མཛོད། སེམས་ཉིད་
ཀྱི་ནམ་མཁའ་ཡངས་པ་ལ། རྣམ་རྟོག་གི་སྤྱིན་ཆོགས་མ་དྲངས་ན། བཞེན་གཉིས་ཀྱི་གཟའ་
སྐར་མི་བཀྲ་བས། སེམས་མི་རྟོག་འདི་ལ་ནན་ཏན་མཛོད། ཆོགས་གཉིས་ཡིད་བཞིན་ནོར་
བུ་ལ། སྤྱོན་ལམ་གྱིས་ཀྱི་དོར་མ་བྱས་ན། དགོས་འདོད་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་མི་འབྱུང་བས། རྗེས་
བསྐྱོབ་འདི་ལ་ནན་ཏན་མཛོད།”¹ ཅེས་པའོ།

ཆོས་རྗེ་རྒྱ་རངས་ནས་བརྒྱུད་པ་རྣམས་ནི། འབྲིད་ཆེན་བརྒྱུད། རོ་སྤྱོམས་སྐྱོར་བྱུག་རི་ཆོས་
ཐུགས་ཉམས་སུ་ལེན་ཅིང་འདོམས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་འབྲིད་ཆེན་བརྒྱུད་ནི། ལྷ་མ་སྤྱོད་གསུམ་
ཀྱི་འབྲིད། འུམས་སྤྱིང་རྗེའི་འབྲིད། རྒྱ་འབྲས་ཉེན་འབྲེལ་ཀྱི་འབྲིད། ལྷ་ལྷན་བདུད་ཅི་ཐིགས་
པའི་འབྲིད། ལྷན་ཅིག་སྤྱོད་སྤྱོར་ཀྱི་འབྲིད། རྣ་རོའི་ཆོས་བྱུག་གི་འབྲིད། ཆོས་བརྒྱུད་མགོ་
སྤྱོམས་ཀྱི་འབྲིད། གསང་སྤྱོད་ལྷོག་བསྐྱོམ་ཀྱི་འབྲིད་རྣམས་སོ། རོ་སྤྱོམས་སྐྱོར་བྱུག་ནི།
རྣམ་རྟོག་ལམ་འབྲེད། ཉན་མོངས་ལམ་འབྲེད། ར་ཆ་ལམ་འབྲེད། ལྷ་འདེ་ལམ་འབྲེད། ཐུག་
བསུལ་ལམ་འབྲེད། འཆི་བ་ལམ་འབྲེད་རོ། རི་ཆོས་ལ་ཐབ་ཆོས་རྒྱན་བཞི། སྐྱོར་གསུམ་ཞལ་

1 སྤྱོབ་པ་འཛིག་རྟོག་མགོན་པོའི་བཀའ་འབྱུང་ཁ་སྐོང་། བ ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལྷ་ལྷན་རྟོགས་པའི་མགྱུར། རོ་ག་གངས་ ༤༧༥ ལས་བྱུང་བ་ཅུང་ཟད་
མི་འདྲ་ལྟ། “བྱང་རྒྱལ་སེམས་ཀྱི་རྟ་པོ་ལ། གཞན་པའི་ཀྱི་དཀྱུས་ཐོག་མ་བཅད་ན། ཁྲིམ་ལྷ་མི་འོར་ཆེ་མི་འབྱུང་བས། སེམས་སྤྱོད་འགྲོ་འདི་
ལ་ནན་ཏན་མཛོད། རང་ལུས་ལྷ་སྤྱི་རྒྱལ་པོ་ལ། འགྱུར་མེད་ཀྱི་གཏན་ས་མ་ཐེན་ན། བཀའ་འགྲོའི་འཁོར་འབངས་མི་འདུ་བས། ལུས་ཡི་དམ་
ཀྱི་ལྷ་ལ་ནན་ཏན་བསྐྱེད། ལྷ་མ་སྤྱོད་བཞིའི་གངས་རི་ལ། མོས་གུས་ཀྱི་ཉི་མ་མ་ཤར་ན། འྱིན་ལྷབས་ཀྱི་རྒྱ་རྒྱུན་མི་འབྱུང་བས། སེམས་མོས་
གུས་འདི་ལ་ནན་ཏན་མཛོད། སེམས་ཉིད་ཀྱི་ནམ་མཁའ་ཡངས་པ་ལ། རྣམ་རྟོག་གི་སྤྱིན་ཆོགས་མ་དྲངས་ན། བཞེན་གཉིས་ཀྱི་གཟའ་སྐར་མི་
བཀྲ་བས། སེམས་མི་རྟོག་འདི་ལ་ནན་ཏན་མཛོད། ཆོགས་གཉིས་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་ལ། སྤྱོན་ལམ་གྱིས་ཀྱི་དོར་མ་བྱས་ན། དགོས་འདོད་ཀྱི་
འབྲས་བུ་མི་འབྱུང་བས། རྗེས་བསྐྱོབ་འདི་ལ་ནན་ཏན་མཛོད།” ཅེས་སོ།

གདམས་ཀྱི་རྒྱན་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། རི་ཆོས་ཡོན་ཏན་ཀྱང་འབྱུང་། གསང་བ་དབང་གི་བྱ་
མོ་ཆེ། རྫོང་མེ་ལུས་ཀྱི་སྤྲུལ་བཤད། བར་དོའི་འཁྲིད་དང་བཞི་ཡིན། གཉིས་པ་ནི། དམར་ཁྲིད་
གོགས་སེལ་གྱི་རྒྱན། མགུར་འབྱུལ་དཀར་ཆག་¹གི་རྒྱན། སེལ་བྱའི་སྤེལ་མཆོན་སྤར་ཆོགས་ཀྱི་
རྒྱན་རྣམས་སོ།།

ཡི་གེ་བཞི་པ་ནི། ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པའི་སྐད་དོད། ཡ་མ་ན་སེལ་སྤྲུལ་སྤངས་ནས་ཀྱང་
འཆད་ཅིང་། དེའི་དོན་ཆོག་འབྱུ་བཞིའི་སྒོ་ནས་ཀྱང་སྟོན་ཏེ། འདི་ལྟར། དང་པོ་སེམས་ཀྱི་གཞི་
རྩ་བཅད་པ། གཉིས་པ་སེམས་ཀྱི་གཞིག་ཐབས་བསྟན་པ། གསུམ་པ་སེམས་ཀྱི་གོལ་ས་བཅད་
པ། བཞི་པ་སེམས་ཀྱི་ལམ་འཁྲེར་བསྟན་པ་ལོ།། དམ་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དམ་ཆོས་སྤྱད་བསྐྱེད་
ཞི་བྱེད་ནི་འདི་ལྟར། “དམ་ཆོས་སྤྱད་བསྐྱེད་ཞི་བྱེད་འདི།། གདོན་གཞོན་སྤྱོད་པོ་མོ་འདུལ་
ཅ་ན།། བརྟུལ་ཞུགས་འབྱུལ་འཁོར་འཆང་བ་ཡིན།། ལུས་ལ་ན་ཆ་བྱུང་ཅ་ན།། དབྱིངས་རིག་
གཅིག་ཏུ་བསྐྱེད་བ་ཡིན།། རྣམ་རྟོག་སྤྲོ་མོ་སྤྱེས་ཅ་ན།། ཉོན་མོངས་ལ་འབྱུར་འཛོམས་གཏོང་བ་
ཡིན།། གཅིག་ཕྱར་སྒོ་ག་ཏུ་ཉལ་ཅ་ན།། རིག་པ་རྗེན་པར་འཛོག་བ་ཡིན།། མང་པོའི་གསེབ་ཏུ་
སྟོད་ཅ་ན།། གང་ཤར་ངོ་ལ་བཟླ་བ་ཡིན།། བྱིང་ན་ཕན་གྱིས་སེང་བ་ཡིན།། འསྟོ་ན་རྩ་བ་གཅོད་
བ་ཡིན།། རྟོན་ན་དབྱིངས་སུ་འཛོག་བ་ཡིན།། ཞེས་པ་ལུལ་བྱིར་འབྱུང་ཅ་ན།། དེ་ཉིད་དོན་
ལ་བཟླ་བ་ཡིན།། དམ་ཆོས་སྤྱད་བསྐྱེད་ཞི་བྱེད་འདི།། ལྷས་ངན་བྱུང་ན་གཡང་དུ་ལེན།། རྣམ་
རྟོག་རི་ལྟར་དགོས་དགོས་མཛོད།། ར་ཆ་བྱུང་ན་ཐོགས་སུ་འདོན།། འབྱུང་བ་རི་ལྟར་དགོས་
དགོས་མཛོད།། འཆི་བ་བྱུང་ན་ལམ་དུ་སྟོང་།། འཆི་བདག་རི་ལྟར་དགོས་དགོས་མཛོད།། དམ་
ཆོས་སྤྱད་བསྐྱེད་ཞི་བྱེད་འདི།། དུས་གསུམ་རྒྱལ་བའི་དགོངས་པ་ལགས།།”³ ཞེས་དམ་པས་

¹ མགུར་འབྱུལ་གྱི་ཀར་ཆག་ རྒྱང་དབང་། དེབ་དབང་།

² འསྟོ་ རྒྱང་དབང་།

³ དབལ་སྤྲངས་དབང་སའི་གདམས་ངག་མཛོད། བོད་དགྲ་པ། བ་དམ་པ་སངས་རྒྱས། དམ་ཆོས་སྤྱད་བསྐྱེད་ཞི་བྱེད་ཀྱི་སྤྱིང་མོར་ཕྱིལ་བའི་རྫོང་མེ་
མགུར་ སོག་གངས་ ༡༩༧༩ ལས་བྱུང་བ་རྩེད་ཟླ་མི་འདྲ་སྟེ། “དམ་ཆོས་སྤྱད་བསྐྱེད་ཞི་བྱེད་འདི།། གདོན་གཞོན་སྤྱོད་པོ་མོ་འདུལ་ཅ་ན།།
བརྟུལ་ཞུགས་ཀྱི་འབྱུལ་འཁོར་འཆང་བ་ཡིན།། ལུས་ལ་ན་ཆ་བྱུང་ཅ་ན།། དབྱིངས་རིག་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེད་བ་ཡིན།། རྣམ་རྟོག་སྤྲོ་མོ་སྤྱེས་ཅ་ན།། ཉོན་

རྗེ་བཙུན་དང་མཛེས་དུས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།། གཙོད་ཡུལ་ནི་དམ་པའི་གདམས་པ་མ་ཅིག་གི་ཟབ་ཆོས་ཏེ་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་ལྟར་དང་། རྗེ་གས་ཆེན་མན་ངག་ལྟ་བུའི་འབྲེང་བ་སོགས་སྟོབ་དཔོན་བརྒྱའི་ཐུགས་ཀྱི་བཙུན་ལྟར་བ་རྣམས་དང་། ཟབ་མོ་དབུ་མའི་ལྟ་བུའི་ཅེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ། གདམས་དོན་ལ་སོ་སོར་འདོགས་བྱེད་ཀྱི་མིང་མི་འབྲ་བ་སྤྲོ་ཆོགས་པས་བཏགས་ན་ཡང་། བྲང་ལེས་རི་བཞིན་འབྱེད་པའི་ལྷང་རིགས་ལ་མཁས་པས་ལེགས་པར་དབྱེད་ན། བན་ཚུན་ཆ་གང་ལྟར་མི་འགལ་བར་དགོངས་པ་གཅིག་ཏུ་འབབ་སྟེ། དེ་མེད་འོད་ལས། “རི་ལྟར་ས་ལ་རིན་ཆེན་མིང་།། དབྱེ་བ་ཐ་དད་ཐ་དད་ནི། ཡུལ་དང་ཡུལ་གྱི་དབང་གིས་བརྗོད།། རིན་ཆེན་དབྱེ་བ་འགར་ཡང་མེད།།”² ཅས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།།

འོན་ཀྱང་རྒྱ་ཆེན་པོ་དེ་བསྟོམ་པའི་རིམ་པ་རི་ལྟར་ཞེ་ན་སྤྲས་པ།

དེས་ན་འདི་ལ་ལྟ་ཐོག་ནས།།

བསྟོམ་³པ་འཆོལ་དང་སྟོམ་ཐོག་ནས།།

ལྟ་བ་འཆོལ་བའི་ལུགས་གཉིས་ལས།།

འདི་⁴ནི་ཕྱི་མའི་ལུགས་བཞིན་ཡིན།།

ཅས་པ་སྟེ། ལུགས་གཉིས་པོ་རི་ལྟར་བྱས་ཀྱང་ཡོད་མོད། འོན་ཀྱང་མགོན་པོ་ཞི་བ་ལྷས། “ཞི་གནས་རབ་ཏུ་ལྷན་པའི་ལྷག་མཐོང་གིས།། ཉོན་མོངས་རྣམ་པར་འཛོམས་པར་ཤེས་བྱས་ནས།།

མོངས་ལ་འབྱར་འཛོམས་གཏོང་བ་ཡིན།། གཅིག་ལྷར་སྟོག་ཏུ་ཉལ་ཅོན།། རིག་པ་རྗེན་པར་འཛོག་པ་ཡིན།། མང་པོའི་གསེབ་ཏུ་སྡོད་ཅོན།། གང་ཤར་གྱི་ངོ་ལ་བལྟ་བ་ཡིན།། བྱིངས་ན་ལཱ་གྱིས་གསེང་བ་ཡིན།། འཕྲོ་ན་རྩ་བ་གཙོད་པ་ཡིན།། རྟོད་ན་དབྱིངས་སུ་འཛོག་པ་ཡིན།། ཤེས་པ་ཡུལ་བྱིར་འབྲང་ཅོན།། དེ་ཉིད་དོན་ལ་བལྟ་བ་ཡིན།། དམ་ཆོས་སྤྱད་པས་ལེ་བྱེད་འདི།། ལྷས་ངན་བྱང་ན་གཡང་དུ་སྟོན།། ལྷས་རྟོག་རི་ལྟར་དབྱེས་དབྱེས་མཛོད།། ལྷ་ཆ་བྱང་ན་པོགས་སུ་འདོན།། འབྱར་པ་རི་ལྟར་དབྱེས་དབྱེས་མཛོད།། འཆི་བ་བྱང་ན་ལམ་དུ་སྟོང་།། འཆི་བདག་རི་ལྟར་དབྱེས་དབྱེས་མཛོད།། དམ་ཆོས་སྤྱད་པས་ལེ་བྱེད་འདི།། དུས་གསུམ་རྒྱལ་བའི་དགོངས་པ་ལགས།།” ཞེས་སོ།།

9 ལྷང་རིགས་མཁས་སྤྲེལ་དབང་། དེ་བ་དབང་།

2 རྗེ་བཀའ་རྒྱུད། རྗེ་ཐུན་རས་གཟིགས་དབང་ལྷག་དེ་མེད་འོད། ཁམས་ཀྱི་ལེའུ་ཤོག་གངས་ 223 2

3 སྟོམ་ ཤིང་དབར་རྩ་བ། སྤྲང་དབར་རྩ་བ། བོད་དབར་རྩ་བ། དབལ་དབར་རྩ་བ། དེ་བ་དབར་རྩ་བ། ལྷ་དབར་རྩ་བ།

4 འདིར་ ཤིང་དབར་རྩ་བ། སྤྲང་དབར་རྩ་བ། བོད་དབར་རྩ་བ། དབལ་དབར་རྩ་བ། དེ་བ་དབར་རྩ་བ། ལྷ་དབར་རྩ་བ།

ཐོག་མར་ཞི་གནས་བཅལ་བུ།”¹ ཞེས་དང་། དགོན་བཅེགས་ལས་ཀྱང་། “ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་ནི་གནས་ནས་ཉིང་དེ་འཛིན་ཐོབ་སྟེ། ཉིང་དེ་འཛིན་ཐོབ་ནས་ཀྱང་ཤེས་རབ་སྒོམ་བར་བྱེད།”² ཅེས་བཀའ་སྩལ་བ་ལྟར་སྒོམ་ཐོག་ནས་ལྟ་བ་འཆོལ་བའི་ལུགས་སོ།།

དེ་ལྟར་ཡིན་ན་ཐོག་མར་ཞི་གནས་སྒོམ་ཚུལ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལ་སྦྱར་བ་དང་། དངོས་གཞི་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། རྩེ་བཅུན་བྱམས་པས། “སྒོ་ལྡན་གང་དུ་བསྐྱབ་པའི་ཡུལ། ལེགས་པར་རྟེན་དང་གནས་བཟང་དང་། ས་བཟང་བ་དང་གྲོགས་བཟང་དང་། རྣལ་འབྱོར་བདེ་བའི་ཡོ་བྱད་ལྡན།”³ ཞེས་གསུངས་པའི་གནས་སུ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་པར་དག་པ་ལ་གནས་བཅས་ཤིང་། འདོད་རྒྱུད་ཆོག་ཤེས་དང་ལྡན་པས། ཞི་གནས་ཀྱི་ཡན་ལག་གམ་ཆོགས་བསྟེན་པ་སོགས་དང་། སྦྱར་བའི་ཆོས་བྱུ་རྣམས་ངེས་པར་བསྐྱབ་དགོས་སོ་ཞེས་བཤད་པ།

བསམ་གཏན་བདེ་བའི་སྟེགས་བུ་ལ།

ལུས་གནད་བདུན་དང་ལྡན་བྱས་ནས།

རྒྱང་རོ་དགུ་སྟུགས་དག་ཏུ་བསམ།

རིག་བ་དྲུག་སྟེགས་ལེགས་པར་བྱེད།⁴

རྣམ་དག་དགེ་བའི་སེམས་ལྡན་པས།

སྐབས་འགྲོ་སེམས་བསྐྱེད་སྟོན་དུ་བཏང་།

ཟབ་ལམ་སྒྲ་མའི་རྣལ་འབྱོར་བསྒྲིམ།

ཤུགས་བྲག་གསོལ་འདེབས་བརྒྱ་ཅ་སོགས།

༡ རྩེ་བསྟན། དབུ་མ། ལ་རྒྱལ་སྐུ་ཞི་བཟླ། སྦྱོང་འཇུག་ལེའུ་བརྒྱད་པ། སོག་གཏངས་ ༡༣༧༡

༢ རྩེ་བཀའ། དགོན་བཅེགས། ཆ་འོད་སྤང་གི་ལེའུ། བཞི་བཅུ་ཅ་གསུམ་པ། སོག་གཏངས་ ༡༣༤༧༥ ལས་བྱུང་བ་རྩུང་ཐད་མི་འདྲ་སྟེ། “ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་ནི་གནས་ནས་ཉིང་དེ་འཛིན་ཀྱང་ཐོབ། ཉིང་དེ་འཛིན་རྣམས་ཐོབ་ནས་ཤེས་རབ་ཤིན་ཏུ་སྒོམ།” ཞེས་སོ།

༣ རྩེ་བསྟན། སེམས་ཅམ། བེ་རྩེ་བཅུན་བྱམས་པ་མགོན་པོ། བཏོ་རྩེ་རྒྱལ། ལེའུ་བཅུ་བཞི་པ། སོག་གཏངས་ ༡༣༧༢ ལས་ཆོགས་རྣང་མཐའ་མ་རྩུང་ཐད་མི་འདྲ་སྟེ། “རྣལ་འབྱོར་བདེ་བའི་ཡོན་ཏན་ལྡན།” ཞེས་འབྱུང་ངོ་།

༤ བྱེད། ཤིང་དབར་ཅ་པ། སྤང་དབར་ཅ་པ། འོད་དབར་ཅ་པ། དཔལ་དབར་ཅ་པ། དེབ་དབར་ཅ་པ། ལྟ་དབར་ཅ་པ།

བྱས་ནས་སྒྲ་མ་རང་ལ་བསྟེན།

ཞེས་པ་སྟེ་རྣམ་དག་དགེ་སེམས་ནི་བྱང་རྒྱལ་གྱི་སེམས་དང་། ཟབ་ལམ་སྒྲ་མའི་རྣལ་འབྱོར་ནི་
ལམ་གྱི་ཆ་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པའི་སྒྲ་མའི་རྣལ་འབྱོར་ཏེ་བྱར་དུ་བཀོད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ། གཞན་
ནི་གོ་བར་ཟད་དོ།

དེ་ལྟར་སྟོར་བའི་རིམ་པ་སྟོན་དུ་བཏང་ནས། སེམས་གནས་བསྐྱབ་པའི་ཐབས་བཤད་པ།

སྒྲ་བ་བན་བྱན་ངང་དེ་ལ།

རེ་དོགས་ལ་སོགས་རྣམ་རྟོག་གིས།

བཅས་བཅས་གང་ཡང་མི་བྱེད་པ།

གཡོ་མེད་ཅུང་ཟད་མཉམ་པར་ཞོག།¹

བརྒྱལ་དང་གཉིད་ལོག་ལྟ་བུ་ཡི།

ཡིད་བྱེད་བཀག་པ་མ་ཡིན་པ།

མ་ཡོངས་དྲན་པའི་རྒྱང་སོ་རྒྱགས།

འགྲུ་བ་རིག་པའི་ཤེས་བཞིན་བསྟོགས།²

རིག་ཅིང་གསལ་བའི་ངོ་མོ་ལ།

ཕྱི་གྲིས་བསྐྱིམས་ལ་གཅེར་གྲིས་སྟོས།

རྣམ་རྟོག་གང་དང་གང་སྟེས་པ།

དེ་དང་དེ་ཉིད་ངོས་ཟེན་བྱ།

ཡང་ན་རལ་སྟོར་³མཁན་བཞིན་དུ།

¹ གཞན་གྱི་ཡིད་དབར་ཅ་པ། སྒྲ་དབར་ཅ་པ། རོད་དབར་ཅ་པ། དབལ་དབར་ཅ་པ། དེབ་དབར་ཅ་པ། ལྷ་དབར་ཅ་པ།

² བསྟོགས། ཡིད་དབར། སྒྲ་དབར། རོད་དབར། དབལ་དབར། དེབ་དབར།

སྟོགས། ལྷ་དབར་ཅ་པ།

སྟོགས། ཡིད་དབར་ཅ་པ། སྒྲ་དབར་ཅ་པ། རོད་དབར་ཅ་པ། དབལ་དབར་ཅ་པ། དེབ་དབར་ཅ་པ།

³ བསྟོར་ ཡིད་དབར་ཅ་པ། སྒྲ་དབར་ཅ་པ། རོད་དབར་ཅ་པ། དབལ་དབར་ཅ་པ། དེབ་དབར་ཅ་པ། ལྷ་དབར་ཅ་པ།

རྣམ་རྟོག་ཅི་སྒྲེས་ཅད་ཅད་གཅོད།
 བཅད་མཐར་གནས་བ་དེ་ཡི་ཆེ།
 དྲན་བ་མ་ཞོར་སྒྲོད་ཀྱིས་སྒྲོད།
 དྲིམ་གྱིས་བསྐྱེམས་ལ་སྒྲོད་ཀྱིས་སྒྲོད།
 སེམས་ཀྱི་འཛིག་ས་དེ་ན་གདལ།¹
 ཞེས་དང་གཞན་ཡང་རི་སྐད་བྲ།
 “འཕྱར་བྱས་བཅེངས་བའི་སེམས་ཉིད་ནི།
 སྒྲོད་ན་སྒོལ་བར་ཐེ་ཆོམ་མེད།”²
 ཅས་གསུངས་བ་ལྟར་མ་ཡིངས་སྒྲོད།
 རྣམ་རྟོག་གང་སྒྲེས་དོ་བོ་ལ།
 བལྟས་ཆེ་རང་ཡལ་སྒྲོད་སང་འཆར།
 དེ་བཞིན་གནས་ཆེ་འང་བརྟགས་བ་ན།
 མ་བསྐྱེབས་སྒྲོད་གསལ་དྲིག་གི་བ།
 མཐོང་བ་གནས་འགྲུ་འདྲེས་བ་ཞེས།
 གྲགས་ཤིང་རྣམ་རྟོག་ཅི་སྒྲེས་ཀྱང་།
 མི་འགོག་འགྲུ་བ་ངོས་ཟེན་བར།
 བྱས་ཉེ་དེ་ཡི་དོ་བོ་ལ།
 འཛིག་བ་རྗེངས་ཀྱི་བྱ་བཅོན་ནི།
 འཕྱར་བའི་དཔེ་དང་མཚུངས་བ་ཡིན།
 “རི་ལྟར་གཟིངས་ནས་འཕྱར་བའི་བྱ་རོག་ནི།

1 མ་ཅིག་གི་ཁྱད་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་རྟོག་

2 རྗེ་བསྐྱེན་རྒྱུད་འགྲེལ། མི་སངས་དྲན་ཏེ་མཛོད། ཞོག་གངས་ ༡༣ནང་།

ཚུགས་རྣམས་བསྐྱོར་ནས་སྤར་ཡང་དེར་འབབ་བཞིན།¹

ཞེས་པ་ཇི་བཞིན་བསྐྱུངས་པ་ལས།

ཞེས་སོ། དེ་ཡང་འདིར་བསྐྱུབ་པར་བྱ་བའི་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་ངོ་མོ་ནི་གསལ་བའི་ངར་དང་ལྷན་པ་དང་། ཅེ་གཅིག་པའི་མི་རྟོག་པ་ཡན་ལག་གཉིས་དང་ལྷན་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ཡིན་ནོ། དེ་ལྟ་བུའི་ཞི་གནས་མཚན་ཉིད་པ་ནི། མཉམ་པར་མ་གཞག་པའི་ས་པ་འདོད་སེམས་ཅེ་གཅིག་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ལ། དེ་ནི་མགོན་པོ་བྱམས་པས། "ཉེས་པ་ལྷ་སྤྱོད་འདུ་བྱེད་བརྒྱད། བསྟན་པའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བ་ལོ།"² ཞེས་ཉེས་པ་ལྷ་སྤྱོད་པའི་གཉེན་པོ་འདུ་བྱེད་བརྒྱད་བསྟན་པ་ལས་བྱུང་བའི་སེམས་གནས་པ་དགུས་འབྱུབ་པར་གསུངས་ལ། སེམས་དགུ་པོ་དེ་ཡང་འབགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་ས་སྤེར་སྟོབས་དྲུག་གིས་འབྱུབ་ཅིང་། ཡིད་བྱེད་བཞི་དང་ལྷན་པར་གསུངས་སོ།³

འོན་དམིགས་རྟེན་ཅི་འདྲ་ཞིག་ལ་དམིགས་ནས་ཉིང་དེ་འཛིན་བསྐྱོར་ཞེ་ན། སྤྱིར་བཙུག་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ཉིང་དེ་འཛིན་སྟོན་མེད་བསྐྱུབ་པའི་དམིགས་རྟེན་ལ། ཁྲབ་པའི་དམིགས་པ། དབྱེད་པ་རྣམས་སྤྱོད་གི་དམིགས་པ། མཁས་པའི་དམིགས་པ། ཉོན་མོངས་རྣམས་སྤྱོད་གི་དམིགས་པ་སོགས་མཐའ་ཡས་པ་གསུངས་ཀྱང་།⁴ གདམས་པ་འདིའི་རྒྱ་མ་གོང་མ་པལ་ཆེར་སེམས་ལ་དམིགས་ནས་ངོ་སྟོད་པར་བཞེད་པ་ལྟར་འདིར་ཡང་ཚུལ་དེ་ཉིད་དོ། དེ་ཡང་རྒྱ་མ་ལ་མིག་ནས་མཆི་མ་འབྱུག་ཅིང་ལུས་ཀྱི་བ་སྦྱ་གཡོ་བ་དང་། ཡིད་མོས་གུས་དྲག་པོས་སྦྱིང་ཁོང་རུས་པའི་

1 རྩེ་བཞུན། རྒྱུད་འབྲེལ། ཞི་སར་ད། རོ་རྩ་མཛོད་ཀྱི་མན་དག་སོག་གངས་ 133ན6 ལས་བྱུང་བ་ཅུང་ཟད་མི་འདྲ་སྟེ། "ཇི་རྩར་གཤིངས་ལ་འཕྱར་བའི་བྱ་རྟོག་ནི། ཚུགས་རྣམས་བསྐྱོར་ཞིང་སྤར་ཡང་དེ་ཅུ་འབབ།" ཅས་སོ།

2 རྩེ་བཞུན། སེམས་ཅོམ། བི་རྩེ་བཞུན་བྱམས་པ་མགོན་པོ་དགུས་མཐའ་རྣམས་འབྱེད། སོག་གངས་ 133 ལས་བྱུང་བ་ཅུང་ཟད་མི་འདྲ་སྟེ། "ཉེས་པ་ལྷ་སྤྱོད་འདུ་བྱེད་བརྒྱད། བསྟན་པའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བ་ལོ།" ཞེས་སོ།

3 རྩེ་བཞུན། སེམས་ཅོམ། ཇི་འབགས་པ་ཐོགས་མེད། ཉན་ས། སོག་གངས་ 133ན7

4 རྩེ་བཞུན། མདོ་སྟེ། 3 མདོ་སྟེ་དགོངས་པ་དེས་འབྲེལ། མེའུ་བརྒྱད་པ། སོག་གངས་ 36ན7

གཉིད་ནས་གདུང་ཤྱགས་དྲག་པོས་¹གསོལ་བ་རྒྱན་རིང་དུ་བཏབ་པའི་མཐར་སྒྲ་མ་རང་ལ་ཐེམ་
 པས་བྱིན་བྱིས་བརྒྱབས་པར་བསམ་ཞིང་སྤང་བ་བན་བྱན་དུ་གྱུར་པའི་རང་དེ་ལ་གནས་སྐབས་
 དང་མཐར་ཐུག་གི་དོན་འདི་འདྲ་ཞིག་བྱུང་ན་སྤྲོ་བ་འདི་རེ་བ་དང་། འབྲལ་ཤྱགས་སུ་མི་འདོད་པ་
 འདི་ལྟ་བུ་མི་ཡོང་ངམ་སྤྲོ་བ་དེ་གསུང་བ་ལ་སོགས་པའི་ནུས་ཏྲོག་གིས་བཅས་བཅོས་གང་ཡང་
 མི་བྱེད་པ། སྤར་འདས་ཀྱི་ཇེས་མི་གཙོད། མ་འོངས་པའི་སྤྱན་མི་བསུ་བར། ད་ལྟ་འགྲུ་བ་གང་
 ཡང་མེད་པ་དེའི་རང་དུ་ཅུང་ཟད་མཉམ་པར་འཛོག་གོ།² དེ་ལྟར་འཛོག་པའི་ཆེ་བརྒྱལ་བ་དང་།
 གཉིད་ལོག་པ་ལྟ་བུ་ཡི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཐམས་ཅད་བཀག་པ་མ་ཡིན་པ། སེམས་གཡོ་མེད་དུ་
 གནས་པ་དེ་ཉིད་མ་ཡོངས་པ་སྟེ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་བརྟེན་པ་མེད་པའི་དབྱ་པའི་རྒྱང་སོ་རྒྱགས་པར་
 བྱེད། དེ་ལྟར་དམིགས་པ་དབྱ་པའི་ཐག་པས་བཅིངས་ཀྱང་། དབྱ་པ་ཉམས་ན་སེམས་འགྲུ་པའི་
 རྒྱུ་རྟེན་འཕྲོ་ཉན་ཆེ་བས། དབྱ་པའི་ཤྱགས་ཞན་དུ་སོང་ནས་སེམས་གཞན་དུ་འགྲུ་བའམ་མི་
 འགྲུ་བ་རིག་པའི་ཤེས་བཞིན་བྱ་ར་བ་ལྟ་བུ་བསྟོགས་ནས་འཛོག་དགོས་ཏེ། དབྱ་མ་སྟོང་པོ་ལས།
 “སེམས་ཀྱི་སྒྲང་ཆེན་ལོག་འཕྲོ་བ། དམིགས་པའི་ཀ་བ་བརྟན་པོ་ལ། དབྱ་པའི་ཐག་པས་ངེས་
 བཅིངས་ཏེ། ཤེས་བཞིན་ལྷགས་ཀྱས་རིམ་དབང་བྱ།”³ ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་རོ། མདོར་ན་ཉིང་
 རེ་འཛིན་སྟོན་མེད་བསྐྱབ་པ་དབྱ་ཤེས་ཀྱི་སྟོང་རྒྱལ་⁴ལས་མ་འདས་ཤིང་། དེ་ཡང་དབྱ་པ་གཙོ་
 པོ་ཡིན་ཏེ། དེ་བྱུང་ན་ཤེས་བཞིན་དབྱ་པའི་འབྲས་བྱར་གསུངས་པས་ཞར་ལ་འོང་ངོ་། དེའི་ཆེ་
 རྒྱུ་རྟེན་གཞན་འགགས་ནས། སེམས་རིག་ཅིང་གསལ་བ་ངེས་བྱུང་ན་དེ་ཁའི་ངོ་པོ་ལ། དབྱ་པ་

1 ཤྱགས་དྲགས་པོས་ སྤར་དཔར།

2 བཞག་གོ། དཔལ་དཔར།

གཞོག་གོ། སྤར་དཔར། ཤེས་དཔར། བོད་དཔར།

3 རྩ་བཅུན། དབྱ་མ། ར་སྟོང་དཔོན་ལེགས་ལྟན་འབྱེད། དབྱ་མ་སྟོང་པོ། ལེའུ་གསུམ་པ། ཤོག་གངས་ རྟེན་ལས་བྱུང་བ་ཅུང་ཟད་མི་འདྲ་སྟེ།
 “ཡིད་ཀྱི་སྒྲང་པོ་ལོག་འཕྲོ་བ། དམིགས་པའི་ཀ་བ་བརྟན་པོ་ལ། དབྱ་པའི་ཐག་པས་ངེས་བཅིངས་ནས། ཤེས་རབ་ལྷགས་ཀྱས་རིམ་དབང་བྱ།”
 ཞེས་སོ།

4 དབྱ་ཤེས་སྟོང་རྒྱལ་ དཔ་དཔར།

ཅིས་གྱིས་བསྐྱིམས་ལ་ཅེ་གཅིག་དུ་གཅེར་གྱིས་སྟོས་ཤིག་དེ་ལྟར་བལྟས་ནས་འགྲུ་བའམ་རྣམ་
 ཉོག་གང་དང་གང་སྐྱེས་པ། དེ་དང་དེ་ཉིད་ངོས་ཟེན་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་བྱེད་པ་ནི་ཤེས་བཞིན་ལ་
 རག་ལས་སོ།། ཡང་ན་ནི་འདུལ་བ་ལུང་ལས། མདའ་མཁན་དང་རལ་བསྐྱོར་མཁན་འཐབ་ཚུལ་
 གསུངས་པ་ལྟར།¹ དེ་ཤེས་སྟོབས་བསྐྱེད་ནས་ཐོག་བརྩིས་སུ་རྣམ་ཉོག་ཅེ་སྐྱེས་པ་དེ་འབྲལ་དུ་
 བད་བད་བཅད་དེ་འཕྲོ་འཕྲུད་མི་འཇུག་པའོ།། རྣམ་ཉོག་གི་འཕྲོ་བཅད་པའི་མཐར་འགྱུ་བ་མེད་
 པར་གནས་པ་དེའི་ཆེ་དེ་ཤེས་མ་ཤོར་བ་ཁོང་གིས་ལ་འབྲལ་དུ་སྟོད་ཆགས་པ་ཞིག་བྱས་ལ་
 མཉམ་གཞིག་གི་ངང་དུ་སྟོད་དགོས་ཏེ། མ་ཅིག་གིས། “ཅིས་གྱིས་བསྐྱིམས་ལ་སྟོད་གྱིས་སྟོད།།
 སེམས་ཀྱི་འཛོགས་དེ་ན་གང་ལ།”² ཞེས་དང་། གཞན་ཡང་རི་སྒྲོན་དུ། བམ་ཐེ་ཆེན་པོས་བྱང་།
 “འཇུར་བྱས་བཅིངས་པའི་སེམས་ཉིད་ནི།། སྟོད་ན་སྟོལ་བར་ཐེ་ཆོམ་མེད།།”³ ཅེས་གསུངས་
 པ་ལྟར་ཁོང་གིས་ལ་སྟོད་ཆགས་པ་ཞིག་བྱས་ཏེ། འདི་ཙམ་ལས་སྐྱིམས་བྲགས་ན་ཤོད་པ་སྟེ་
 བ་འདུག་སྐྱམ་པ་ལས་ཕྱང་བད་སྟོད། འདི་ཙམ་ལས་སྟོད་བྲགས་ན་བྱིང་བ་སྟེ་བ་འདུག་སྐྱམ་པ་
 ལས་ཕྱང་བད་བསྐྱིམས་ན་རན་པར་འགྱུར་བས། དེ་གཉིས་ཀྱི་མཆོམས་སུ་རྣམ་ཉོག་གི་འགྲུ་
 བ་ལས་སེམས་སྒྲོན། གནས་ཆ་བྱང་རེས་ཀྱི་བྱིང་ཐོན་བྱས་ནས་འཛོག་དགོས་ཏེ། སྟོབ་དཔོན་
 ཅུ་པོ་མིས། “བཙོན་པ་བསྟེན་ན་ཤོད་པ་འབྱུང་འབྱུར་ཞིང་། དེ་སྤངས་ན་ནི་ཁྱུ་པ་སྟེ་བར་
 འགྱུར།། འདི་ཡི་རིགས་པར་མཉམ་འཇུག་རྟེན་དཀའ་ན།། བདག་གི་སེམས་དཔྱགས་པས་ནི་
 ཅེ་ཞིག་བགྱི།།”⁴ ཞེས་འབྱུང་བ་བཞིན་ནོ།། དེ་དག་གི་དུས་སུ་རྣམ་ཉོག་ལ་ཐོག་བརྩིས་བྱས་
 པ་དང་། རྣམ་ཉོག་གང་དང་གང་སྐྱེས་པ་དེའི་ངོ་བོ་ལ་བལྟས་པ་དེ་དང་དེའི་ཆེ་རྣམ་ཉོག་དེ་དག་

1 འདུལ་བ་ལུང་ཞེས་གསུངས་འདུག་ཀྱང་ལུང་ཁུངས་མ་རྟོག་

2 མ་ཅིག་གི་ལུང་འདི་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་རྟོག་

3 རྟེན་བསྟན་རྒྱུད་འགྲེལ། མི་སའར། དོ་རྟ་མཛོད། ཤོག་གངས་ 33ན་ཅ

4 རྟེན་བསྟན་ བསྟོད་ཆོགས། 7 སྟོབ་དཔོན་ཅུ་པོ་མི། བཤགས་བསྟོད། ཤོག་གངས་ 304པ4 ལས་བྱང་བ་ཕྱང་བད་མི་འདྲ་སྟེ། “བཙོན་པ་བསྟེན་
 ན་ཤོད་པའང་འབྱུང་འབྱུར་ཞིང་། དེ་སྤངས་ན་ནི་ཁྱུ་པ་སྟེ་བར་འགྱུར།། འདི་ཡི་རིགས་པའང་མཉམ་འཇུག་རྟེན་དཀའ་ན།། བདག་གི་སེམས་
 དཔྱགས་པ་ནི་རི་ལྟར་བགྱི།།” ཞེས་སོ།།

རང་ཡལ་དུ་སོང་བའི་སྟོང་སང་འཆར་ལ། དེ་བཞིན་དུ་སེམས་གཡོ་མེད་དུ་གནས་པའི་ཆེའང་
བརྟགས་པ་ན་མ་སྤྱིབས་སྟོང་སང་གསལ་ཉིག་གི་བ། སྤྱི་གཉིས་བྱུང་བར་མེད་པར་མཐོང་བ་
དེ་ལ་གནས་འབྱུང་བའི་པ་ཡིན་ཅེས་སྟོམ་ཆེན་པ་རྣམས་ལ་གྲགས་ཤིང་ཐ་སྙད་མཛད་དོ།

ཡང་ན་སེམས་གནས་པ་སྟོང་ཐབས་འདི་ལྟར་བྱ་སྟེ། རྣམ་རྟོག་ཅི་འདྲ་ཞིག་སྤྱིས་བྱང་།
མི་འགོག་པར་གང་དུ་འབྱུང་གང་ལ་འབྱུང་སྟེ་ཐུག་པར་བྱས་ཏེ་རྣམ་རྟོག་དེའི་ངོ་པོ་ལ་བལྟ་ཞིང་
འཛོག་ལ། དེ་ལྟར་བཞག་པས་མཐར་འབྱུང་བ་འགགས་ནས་གནས་པ་ནི་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོར་
རྫིངས་ནང་དུ་ཡུན་རིང་པོར་བརྟུངས་པའི་བྱ་བཅོན་ནི། རྒྱ་མཚོའི་ནང་དུ་འཕུར་བའི་དཔེ་དང་
མཚུངས་པ་ཡིན་པའི་བྱར་ཏེ། རོ་ཏ་ལས། “རི་ལྟར་གཟིངས་ནས་འཕུར་བའི་བྱ་རོག་ནི།
སྟོགས་རྣམས་བསྐྱོར་ནས་སྤྲར་ཡང་དེར་འབབ་བཞིན།”¹ ཞེས་གསུངས་པ་རི་བཞིན་བསྐྱར་
བར་བྱ་སྟེ། ཡང་དགོན་པས། “སྟོ་རྣམ་རྟོག་ལ་སྟོན་དུ་མི་ལྟ་ཞིང་། མི་རྟོག་པ་ཆེད་དུ་མི་སྟོམ་
བར་། སེམས་རང་ལུགས་སུ་ཞོག་ལ་རྒྱང་སོ་རྒྱགས་དང་། སྟོམ་ཞི་གནས་ཀྱི་སྟེང་དུ་ཐེབས་
པ་ཅིག་འོང་གི།”² ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་རོ།

གཞན་ཡང་དེར་སང་གི་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱིས་སེམས་ཀྱི་གཞག་ཐབས་དུག་གི་སྟོ་ནས་
བསྐྱངས་ན་གདམས་པའི་རྒྱལ་པོར་འབྱུར་རོ། རི་ལྟར་ཞེན། “སྤྱིན་དང་བྲལ་བའི་ཉི་བཞིན་
བཞག་། རྒྱང་ཆེན་མཁའ་ལ་སྤྱིང་བཞིན་བཞག་། རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོའི་གཟིངས་བཞིན་བཞག་། བྱ་རྒྱང་
ལྟ་ཁང་བལྟ་བཞིན་བཞག་། མཁའ་ལ་བྱ་འཕུར་རྫེས་བཞིན་བཞག་། རས་བལ་བདལ་བ་བཞིན་
དུ་བཞག་། སེམས་ཀྱི་བཞག་ཐབས་འདི་དག་གིས། རྣམ་འཁྱོར་དོན་དང་ལྡན་པར་འབྱུང་།”³

1 རྟེ་བལྟ་རྒྱུད་འབྲེལ། ཞི་སངས། རོ་ཏ་མཛོད་ཀྱི་མན་ངག་ཤོག་གྲངས་ 123ན6 ལས་བྱུང་བ་རྩེད་མི་འདྲ་སྟེ། “རི་ལྟར་གཟིངས་ལ་འཕུར་
བའི་བྱ་རོག་ནི། སྟོགས་རྣམས་བསྐྱོར་ཞིང་སྤྲར་ཡང་དེ་དུ་འབབ།” ཅེས་སོ།

2 རྒྱལ་བ་ཡང་དགོན་པ་རྒྱལ་མཆོན་དཔལ་གྱི་གསུང་འབྱུང་། བྱུག་ཆེན་ལྟན་ཅིག་སྤྱིས་སྟོར། ཀ་ཤོག་གྲངས་ 11ན3 ལས་བྱུང་བ་རྩེད་མི་
འདྲ་སྟེ། “སྟོ་རྟོག་པ་ལ་སྟོན་དུ་མ་བལྟ་བར། མི་རྟོག་པ་ཆེད་དུ་མ་བསྟོམ་བར། སེམས་རང་ལུགས་སུ་ཞོག་ལ་རྒྱང་སོ་རྒྱགས་དང་། སྟོམ་ཞི་
གནས་ཀྱི་ཐེལ་དུ་ཐེབས་པ་ཅིག་འོང་གིས།” ཞེས་སོ།

3 འདི་གཞུང་གཞན་ཞིག་ནས་བྱངས་སམ། ཡང་ན་པཎ་ཆེན་རང་ཉིད་ནས་སྟོམ་ཆེན་ཀྱི་མཛད་པ་གང་ཡིན་ཞུ་དག་།

ཅེས་པ་སྟེ། དང་པོ་ནི། དཔེར་ན་སྤྱིན་དང་བྲལ་བའི་ཉི་མ་དེ་མཆོག་ཏུ་གསལ་ཞིང་དྲངས་པར་གནས་པ་ལྟར་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་འོད་གསལ་བ་དེ་ལ་མཆོན་འཛིན་གྱི་ནམ་རྟོག་དང་བྱིང་ཆོད་སོགས་ཀྱིས་མ་སྤྱིབས་པར་འཛོག་པའོ།¹ གཉིས་པ་ནི། དཔེར་ན། མཁའ་ལྗིང་ནི་ནམ་མཁར་རྒྱ་བའི་ཆེ་གཤོག་པ་དེ་བ་པ་སོགས་ཆོས་བ་ཏ་ཅང་མི་དགོས་པ་རང་ཤུགས་ཀྱིས་རྒྱ་བ་བཞིན་དུ། སེམས་ཏ་ཅང་གིས་པ་དང་ཏ་ཅང་སྟོན་བྲགས་པ་མ་ཡིན་པར། ཁོང་གིས་པ་འི་གསལ་ཆའི་རང་དང་ལྡན་ཅིང་། འབྲལ་སྟོན་ཆགས་པས་བྲན་ཤེས་ཀྱི་རྒྱ་དང་མ་བྲལ་བར་སྦྱོར་བའོ། གསུམ་པ་ནི། དཔེར་ན་རྒྱ་མཆོ་ཆེན་པོ་རྒྱང་གིས་བསྐྱོད་ཀྱང་ཁར་རྒྱབས་ཅུང་ཟད་བྱུང་ཡང་གཡོ་བར་མི་རུས་པ་བཞིན་དུ། སེམས་དམིགས་པ་ལ་འཛོག་པའི་ཆེ། ནམ་རྟོག་སྤྲོ་ལོ་འགས་ཅུང་ཟད་གཡོས་ཀྱང་། ནམ་རྟོག་རགས་པས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་གཡོ་བར་འཛོག་གོ། བཞི་པ་ནི། དཔེར་ན་བྱ་རྒྱུད་ལྟ་ཁང་བལྟ་བའི་ཆེ། ཇི་མོའི་ཆ་ཤས་སྤྲ་བ་ལ་རྟོག་དཔྱད་མི་འཇུག་ཅིང་། ཆ་རགས་པར་བཀྲ་བ་ལ་མི་གཡེང་བར་བལྟ་བ་བཞིན་སེམས་དམིགས་པ་ལ་འཛོག་པའི་ཆེ་སྟོ་ལྗིང་དབང་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་ཡིད་དུ་འོང་མི་འོང་ཅི་ཤར་ཡང་རྟོག་དཔྱད་དང་ཆགས་སྤང་མི་བྱེད་པར་དམིགས་པ་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་འཛོག་པའོ། ལྔ་པ་ནི། དཔེར་ན་བྱ་ནམ་མཁའ་འཕྱར་བའི་རྗེས་མི་འབྱུང་བ་ལྟར། ཆོར་བ་བདེ་སྤྱག་བཏང་སྟོམས་ཅི་འདྲ་ཞིག་བྱུང་ཡང་། ཆགས་སྤང་མོངས་གསུམ་གང་གི་འང་དབང་དུ་མི་གཏོང་བར་མཉམ་པར་འཛོག་པའོ། བྱུག་པ་ནི། དཔེར་ན་རས་བལ་བརྒལ་བའི་ཆེ་འཇམ་ཞིང་² ཁོང་སྟོན་སྟོན་པོར་ཡོད་པ་བཞིན་དུ། མཉམ་པར་འཛོག་པའི་ཆེ་སེམས་དུག་གསུམ་མངོན་བྱུར་པ་དང་བྱིང་ཆོད་ཀྱི་རྒྱབ་རེག་དང་བྲལ་བར་བྱས་ཏེ་མཉམ་པར་འཛོག་པ་ཡིན་ནོ།

༥ དེ་ལྟར་བསྐྱུངས་པ་ལས་ལག་རྗེས་ཅི་འདྲ་ཞིག་འབྱུང་ཞེ་ན།

༡ སོགས་ཀྱིས་མ་སྤྱིབས་པར་འཛོག་པའོ། ཤིང་དབང་། རྒྱང་དབང་། རོད་དབང་།

སོགས་ཀྱིས་མ་སྤྱིབས་པས་འཛོག་པའོ། དེ་ལ་དབང་།

༢ འཇམ་ཞིང་། ཤིང་དབང་། རོད་དབང་།

མཉམ་གཞག་དོ་ཤོ་གང་གིས་ཀྱང་།།

མ་བསྐྱེལས་^༡དྲངས་ཤིང་གསལ་བ་དང་།།

གཞུགས་ཅན་གང་དྲུང་མ་གྲུབ་པས།།

སྒོང་སང་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ་དང་།།

ཅི་ཡང་འཆར་བས་ཟིག་གི་གཤམ།།

ཞེས་པའོ།། དེ་ལྟར་བསྐྱངས་པས་མཉམ་གཞག་གི་དོ་ཤོ་གང་གིས་ཀྱང་མ་བསྐྱེལས་བ་དྲངས་ཤིང་ཤིན་ཏུ་གསལ་བ་དང་། གཞུགས་ཅན་གྱི་དངོས་པོ་གང་དྲུ་ཡང་མ་གྲུབ་པས་སྒོང་སང་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ་དང་འབྲུག་པ་ཡིན་པ་ལ། ཡང་བཟང་ངན་གྱི་ཡུལ་ལྔ་ཅི་བྱུང་ཡང་མེ་མོང་དྲངས་བ་ལ་གཞུགས་བརྟན་ལྟར་གསལ་ཟིག་གི་བར་ཅི་ཡང་འཆར་བ། འདི་ཡིན་འདི་མིན་གྱི་དོས་གཞུང་དང་བྲལ་བའི་ཉམས་འཆར། འདི་འབྲུག་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་རི་ལྟར་བརྟན་ཡང་ལུས་སེམས་ཤིན་ལྷངས་ཀྱི་བདེ་བས་མ་ཐེན་ན་འདོད་སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་དང་། དེས་ཐེན་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཞི་གནས་སུ་གསུངས་ཤིང་། མདོན་ཤེས་རྒྱ་འབྱུང་སོགས་ཡོན་ཏན་མང་པོའི་འབྱུང་ཁུངས་ཡིན་པ་དང་། ཁྱད་པར་ཐེག་པ་གསུམ་གཤི་འཕགས་ལམ་རྣམས་ཀྱང་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་འཛོལ་བ་ཡིན་ནོ།།

འོ་ན་ལམ་འདི་ཉིད་རང་གི་དོ་ཤོའི་སྒོ་ནས་ཅི་འབྲར་དོ་སྒྲོད་ཅི་ན་སྤྲས་པ།

དེ་ལྟར་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ནི།།

མདོན་སུམ་ལྷག་གིས་མཐོང་མོད་ཀྱང་།།

འདི་ཞེས་གཞུང་ཞིང་བརྟན་དུ་མེད།།

གང་ཤར་འཛིན་མེད་ལྷག་པར་འཛོག་།

^༡ མ་བསྐྱེལས་ ཤིང་དཔར། ཐོད་དཔར། དཔལ་དཔར། དེབ་དཔར། རྩུང་དཔར། ཤིང་དཔར་ཅ་བ། ཐོད་དཔར་ཅ་བ། དཔལ་དཔར་ཅ་བ། རྩུང་དཔར་ཅ་བ། མ་བསྐྱེལ་ དེབ་དཔར།

འདི་ནི་སངས་རྒྱལ་སྤར་བཅངས་སུ།

གཏོད་པའི་གདམས་ངག་ཡིན་ནོ་ཞེས།

དེར་སང་གངས་རིའི་སྟོན་ཆེན་བ།

ཕལ་ཆེར་དགོངས་བ་གཅིག་གིས་སྟོན་པས།

དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི་ཚུལ་འདི་ནི།

དང་པོའི་ལས་ཅན་སེམས་གནས་བ།

སྤྱབ་པའི་སྤྱད་བྱང་ཐབས་མཁས་དང་།

སེམས་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་ངོ་སྟོན་ཚུལ།

ཡིན་ཞེས་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆན་སྟེ།

ཞེས་དེ་སྤྱད་ཏུ་བརྗོད་དོ། ད་ནི་བྱེ་བྲག་ཏུ་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ལ་ངོ་སྟོན་རི་ལྟར་བྱེད་ཚུལ་
སྟོན་པར་དམ་བཅང་བ།

ད་ནི་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ལ།

ངོ་སྟོན་རི་ལྟར་བྱེད་ཚུལ།

སངས་རྒྱལ་རྣམས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀུན།

ཏུར་སྤྱིག་འཛིན་པའི་ཚུལ་བཟུང་ནས།

བདག་སྟོ་མོངས་པའི་ཐུན་སེལ་བའི།

ཙུ་བའི་སྤྱ་མའི་ཞལ་གདམས་དགོད།

ཅེས་བ་སྟེ། གཞན་རྟོགས་སྟེ་ཞིང་དམ་འཆང་ཚུལ་མི་འདྲ་བས་སྟོན་མ་རྣམས་དང་སྟོན་པའི་
སྟོན་མེད་དོ། དེས་ན་འདི་ལ་ངོ་སྟོན་ཚུལ་ཀྱི་དབྱེ་བ་སྤྱིར་བསྟན་པ་དང་། དེ་དག་གི་སྤྱིང་པོ་
དེལ་ནས་བསྟན་པའོ།

༡ བསྟོན་པའི་ ཤིང་དབར་ཙུ་བ། མོད་དབར་ཙུ་བ། དཔལ་དབར་ཙུ་བ། དེབ་དབར་ཙུ་བ། སྤང་དབར་ཙུ་བ། སྤྱ་དབར་ཙུ་བ།

དང་པོ་(རྒྱ་མཚན་གྱི་དབྱེ་བ་ལྟར་བཞུགས་པ་)ནི། མྱོན་པ་ས་སེམས་ཉིགས་ན་སངས་རྒྱས་ཡིན་
པས། སངས་རྒྱས་གཞན་དུ་མི་བཅའ་¹ཅེས་བ་དང་། ས་ར་ཉ་ས་ཀྱང་། “སེམས་ཉིད་གཅིག་
ལུ་ཀྱན་གྱི་ས་ལོན་ཏེ། གང་ལ་སྤྱིད་དང་ལྷ་ངན་འདས་འཕྲོ་བ། འདོད་པའི་འབྲས་ལུ་ཐམས་
ཅད་སྤེར་བྱེད་པ། ཡིད་བཞིན་ནོར་འདྲའི་སེམས་ལ་ཕྱག་འཆའ་ལོ།”² ཞེས་བ་དང་། མྱིང་
རས་ཀྱིས་ཀྱང་“རང་གི་སེམས་ཉིད་ཉིགས་ན་སངས་རྒྱས་ཡིན། སྒྲོ་འདོགས་ནང་ནས་ཆོད་
ན་ཡོངས་ཀྱང་ཡིན།”³ ཞེས་བཤད་པ་ལྟར། རང་གི་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་དེ་བཞིན་དུ་ཉིགས་
པ་དང་། མ་ཉིགས་པ་ལས་འཁོར་འདས་གཉིས་སུ་འགྱུར་བའི་ཁེ་ཉེན་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བར་མདོ་རྒྱད་
དམ་པ་ཐམས་ཅད་དགོངས་པ་མཐུན་ལ། སེམས་ཀྱི་གཞི་རྩ་བཅད་ནས་⁴བསྐྱོམ་རྒྱུ་ལ། ཁ་ཅིག་
ནི་མཉམ་གཞག་གི་ངང་ནས་རང་གི་སེམས་ཀྱི་དང་ནང་དང་སྐྱེ་བ་དང་གནས་པ་དང་འགག་པ་
གང་དུ་བྱུང་བ་དཔྱད་པ་ན། གང་དུ་ཡང་མ་བྱུང་བར་མཐོང་བའི་ཆེ། སེམས་ཀྱི་གཞི་རྩ་ཆོད་པ་
དང་། སེམས་རོ་འཕྲོད་པ་དང་། ཕྱག་ཆེན་གྱི་དོན་ཐོབ་པ་ཡིན་ཏེ། དོ་ཉ་ལས། “སེམས་དང་
སྤྱང་བ་ཐམས་ཅད་ནི། བཅའ་ན་མི་རྟེན་འཆོལ་མཁན་གང་ནའང་མེད། མེད་པ་དུས་གསུམ་
མ་སྐྱེས་མ་འགགས་པས། དེ་ཉིད་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་མེད་པ་ནི། རང་བཞིན་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་
གནས་ལུགས་ཡིན། དེ་ཕྱིར་སྤྱང་བ་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཀྱི་སྒྲུ།”⁵ ཞེས་པའི་དོན་དུ་འདོད། ཡང་
འགའ་ཞིག་ནི་སེམས་བཅའ་བས་རང་གི་ལུས་འདིའི་སྤྱི་པོ་ནས་ཀྱང་མཐིལ་གྱི་བར་གྱི་ཆ་ཤས་

༡ འདི་མདོ་རྒྱད་གང་གི་ལུང་ཡིན་དོས་འདྲིན་མ་བྱུང་བས་འཆོལ་ཞིབ་བྱས་དུང་མ་རྟེན།

༢ རྩེ་བཞུན། རྒྱུད་འགྲེལ། ཞི་སར་ད། དོ་ཉ་མཛོད། སྟོན་གྱངས་ ༡༢༧༥ ལས་བྱུང་བ་ཆོགས་རྒྱང་གཅིག་ཅུང་ཟད་མི་འདྲ་སྟེ། “འདོད་པའི་འབྲས་
ལུ་སྤེར་བར་བྱེད་པ་ཡི།” ཞེས་འབྱུང་ངོ་།

༣ རྩེ་བཞུན་ཐོབ་ཆེན་པོའི་འགའ་འབྲས་ལས་མགྱུར་གྱི་རིམ་ལ། མྱིང་ཆེན་རས་པ་བསྐྱོད་རྩེའི་གསུང་འབྲས། མོད་དང་པོ། སྟོན་གྱངས་ ༢༩༩༤ ལས་
བྱུང་བ་ཅུང་ཟད་མི་འདྲ་སྟེ། “རང་གི་སེམས་ཉིད་ཉིགས་ན་སངས་རྒྱས་འབྱུང་། སྒྲོ་འདོགས་ནང་ནས་ཆོད་ན་ཡོངས་ཀྱང་འབྱུང་། མཉམ་གཞག་རྩེས་
ཐོབ་མེད་པར་བརྟན་བྱས་ནས། གཞན་པར་རྒྱ་ཆེར་མོད་ཅིག་རྣལ་འབྱོར་པ།” ཞེས་སོ།

༤ གཞི་རྩ་བཅད་ནས་ སྤྱིང་དཔལ། མོད་དཔལ།

༥ རྩེ་བཞུན། རྒྱུད་འགྲེལ། ཞི་སར་ད། དོ་ཉ་མཛོད་ཀྱི་མན་ངག་སྟོན་གྱངས་ ༡༢༧༦ ལས་བྱུང་བ་ཅུང་ཟད་མི་འདྲ་སྟེ། “སེམས་དང་ཆས་སུ་སྤྱང་
བ་ཐམས་ཅད་ནི། བཅའ་ན་མི་རྟེན་འཆོལ་མཁན་གོང་ནས་མེད། མེད་པ་དུས་གསུམ་མ་སྐྱེས་མི་འགག་པས། དེ་ཉིད་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་མེད་པ་
ནི། རང་བཞིན་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་གནས་ལུགས་ཡིན། དེ་ཕྱིར་སྤྱང་བ་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཀྱི་སྒྲུ།” ཞེས་སོ།

གང་དུ་ཡང་མ་གྲུབ་པ་དང་། ཁ་དོག་དང་དཀྱིབས་སོགས་གཞུགས་ཅན་གང་དུ་ཡང་མ་གྲུབ་
 པར་མཐོང་བ་དེ་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་མཐོང་བ་སོགས་ཡིན་ཏེ། ཞང་རིན་པོ་ཆེས། “ཀུན་གྱི་ས་
 བོན་རང་སེམས་གནས་ལུགས་ན། རྒྱལ་བ་སྤྲུལ་བཅས་ཀུན་གྱི་ཐུགས་དང་ནི། ཡེ་ནས་ཁྱད་
 མེད་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱར་སྐྱང་། བེམ་པོ་མ་ཡིན་རང་གི་རང་གིས་གསལ། དངོས་པོར་མ་གྲུབ་
 ཁ་དོག་ཆད་ཀྱིས་སྤྱོད་།”¹ ཞེས་གསུངས་པས་སོ་སྤྲུལ་དུ་དགོངས། ཡང་ལ་ལ་ནི། སྤར་འདས་
 ཀྱི་ཤེས་པའི་རྗེས་མི་གཅོད། མ་འོངས་པའི་ཤེས་པའི་སྤྲུལ་མི་བསྟ། ད་ལྟར་གྱི་ཤེས་པ་སོ་མ་མ་
 བཅོས་པ་དེའི་རང་དུ་སྤྲུལ་ནི་བཞག་པས་སེམས་ཀྱི་ངོ་བོ་རྗེས་ཆེར་གྱི་མངོན་སྤྲུལ་དུ་མཐོང་ལ།
 དེའི་ཆེ་སེམས་ཀྱི་རྩ་བ་ཆོད་ཅིང་སེམས་ངོ་འཕྲོད་པ་ཡིན་ཏེ། ས་ར་ཏས། “སོ་མ་མ་བཅོས་སྤྱག་
 པར་བཞག་།”² ཅེས་སོགས་དང་། གྲུབ་ཆེན་གླིང་གིས། “མ་བཅོས་སོ་མར་བཞག་ན་རྟོགས་པ་
 འཆར། རྩ་བོའི་རྒྱན་བཞིན་བསྐྱུངས་ན་ཡོངས་ཀྱང་འཆར། དམིགས་གཏད་མཆོན་མ་ཐམས་
 ཅད་ཡོངས་སྤྱོདས་ལ། ཏྲག་ཏུ་མཉམ་པར་ཞོག་ཅིག་རྣལ་འབྱོར་བ།”³ ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་
 རོ།⁴ གསུང་གཞན་དག་ན། སེམས་ལ་གཞུགས་སྤྱོད་སོགས་ཡུལ་གང་དང་གང་གི་རྣམ་པ་ཤར་
 པ་དང་། དགེ་མི་དགེ་སོགས་བཟང་ངན་གྱི་རྣམ་རྟོག་ཅི་ཤར་ཀྱང་། དགག་བསྐྱུབ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་
 མི་བྱེད་པར། དེ་ཁའི་ངོ་བོ་ལ་གཅེར་གྱིས་བསྐྱས་པས་རང་ཡལ་དུ་འགྲོ། དེ་རྗེས་གང་དུ་འང་

1 ཞང་རྒྱལ་མེད་རིན་པོ་ཆེའི་གསུང་། བོད་དཔལ་ རྒྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལས་ཟབ་མཐར་ཐུག་ཅིག་རི་དཔར་ལ། རྫོང་གླིང་། བཀའ་བརྒྱུད་གསུང་རབ་ཉམས་
 གསལ་ཁང་། ༡༩༩༡ སོག་གཏམ་ ༣༣༥ ལས་བྱུང་བ་ཅུང་ཟད་མི་འདྲ་སྟེ། “ཀུན་གྱི་ས་བོན་རང་སེམས་གནས་ལུགས་ནི། རྒྱལ་བ་སྤྲུལ་བཅས་
 ཀུན་གྱི་ཐུགས་དང་ནི། ཡེ་ནས་ཁྱད་མེད་ཆོས་སྐྱར་མཉམ། བེམ་པོ་མ་ཡིན་རང་གི་རང་གིས་གསལ། དངོས་པོར་མ་གྲུབ་མདོག་
 དཀྱིབས་ཆད་ཀྱིས་སྤྱོད་།” ཞེས་སོ།
 2 འདིར་སར་ཏའི་ཁྱད་ཆོག་ཐེན་བཞིན་བསྐྱུངས་པར་མི་སྤྱང་ལ། རྟོ་ཏུ་མཐོང་དུ་སེམས་མ་བཅོས་པ་གཞུག་མའི་སྤྱོད་མང་ཅན་གསུངས་འདུག་པ་
 དགོངས་པ་མིན་ནས་སྤྱུས།
 3 ཁམས་པ་སྤྲུལ་གསུང་རབ་ཉམས་གསལ་ཁང་ནས་ ༡༩༩༥ ལོར་ལྷོ་ཡིར་དཔར་དུ་བསྐྱུར་བ། རྗེ་གྲུབ་ཐོབ་ཆེན་པོའི་བཀའ་འབུམ་ལས་མགུར་གྱི་
 རིས་ལ། གླིང་ཆེན་རས་པ་བསྐྱོད་རྗེའི་གསུང་འབུམ། བོད་དང་པོ། སོག་གཏམ་ ༣༡༣༦ ལས་བྱུང་བ་ཅུང་ཟད་མི་འདྲ་སྟེ། “མ་བཅོས་གཞུག་མར་
 བཞག་ན་རྟོགས་པ་འཆར། རྩ་བོའི་རྒྱན་བཞིན་བསྐྱུངས་ན་ཡོངས་ཀྱང་འཆར། དམིགས་གཏད་མཆོན་མ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སྤྱོདས་ལ། ཏྲག་ཏུ་
 མཉམ་པར་ཞོག་ཅིང་རྣལ་འབྱོར་བ།” ཞེས་སོ།
 4 ཞེས་གསུངས་ལྟར་རོ། དཔལ་དཔར།

འོས་གཟུང་མེད་པའི་སྟོང་སངས་ཏང་དེ་བ་དེ་ལ་འདྲི་བ་ཅིང་། དེ་ལྟར་མཐོང་བ་ཆོས་ཉིད་རྟོགས་
 པ་དང་སེམས་རྩི་འཕྲོད་པ་ཡིན་ཏེ། གཞུ་མ་ལས། “སྟོང་སངས་བྱུང་མེད་དོན་དེ་རྟོགས་འདོད་
 བ།། རང་སེམས་ཅན་ཆོད་རིག་པ་གཅེར་བྱུང་ཞོག། རྟོག་པ་འི་མའི་ཆུ་དེ་དྲངས་སྤྲུལ། སྟང་
 བ་དགག་བསྐྱབ་མི་བྱ་རང་སོར་ཞོག། སྟོང་ལེན་མེད་ན་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཡིན།”² ཞེས་འབྱུང་
 བ་ལྟར་རྩི་ཞེས་བཞེད། ཡང་མང་པོ་ཞིག་ནི། རྣམ་རྟོག་གི་རིས་ཅི་སྦྱེས་ཀྱང་རང་ཡལ་དུ་མི་
 གཏོང་བར་ཐོག་རྗེས་བྱས། དེ་ཁའི་སྟེང་དུ་རྩི་རྒྱལ་སྤྲུལ་པ་དང་བས་རང་གོལ་དུ་འགོ་བས། ཤར་
 གོལ་དུས་མཉམ་པ་སྟེ། རྣམ་རྟོག་རི་ཅམ་མང་བ་ཅམ་གྱིས་ཆོས་སྤྲུལ་མང་པོ་ཡིན་ཏེ། ལྷ་
 མ་ཞང་གིས། “དེ་ལྟར་³ བཞག་པའི་རང་ཉིད་ནས། རྣམ་རྟོག་ཐོལ་གྱིས་བྱུང་བྱུང་ན། དེ་ཉིད་
 འོད་གསལ་ཆོས་སྤྲུལ་སྤྲུལ། གཞན་ཞིག་སྤྲུལ་དུ་མ་སེམས་ཤིག། དེ་ཕྱིར་རྣམ་རྟོག་འཕྲོ་བ་དེ།
 སྟོང་ཉིད་ལས་ནི་སྟོང་ཉིད་འཕྲོ།། ཆོས་སྤྲུལ་ལས་ནི་ཆོས་སྤྲུལ་འཕྲོ།། ཟུང་འཇུག་ལས་ནི་ཟུང་འཇུག་
 འཕྲོ།།”⁴ ཞེས་པའི་དོན་དུ་འདོམས་སོ།།

གཉིས་པ་དེ་དག་གི་སྟེང་པོ་འི་ལ་ནས་བསྐྱར་བ་ནི། འཕགས་པ་ཡུལ་འཁོར་སྟོང་གིས་ལུས་པ་

¹ གཅེར་བྱུང་ དཔལ་དཔལ།

གཅེར་བྱུང་ སྤང་དཔལ། དེ་པ་དཔལ།

² རྩི་བསྐྱར། རྒྱུད་འབྲེལ། ཞི་རྒྱུ་ལ། ཕྱག་ཆེན་གཞུང་གི་སྟེང་གི་གསུང་སྤྲུལ་ ༥༧ ན་ན་ ༥ ལས་བྱུང་བ་རྒྱུད་ཟད་མི་འདྲ་སྟེ། “སྟོང་སངས་བྱུང་མེད་དོན་དེ་རྟོགས་
 འདོད་ན།། རང་སེམས་ཅན་ཆོད་རིག་པ་གཅེར་བྱུང་ཞོག། རྟོག་པ་འི་མའི་ཆུ་དེ་དྲངས་སྤྲུལ། སྟང་བ་དགག་བསྐྱབ་མི་བྱ་རང་སོར་ཞོག། སྟོང་ལེན་
 མེད་ན་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོར་སྟོན།” ཞེས་སོ།།

³ དེ་ལྟར་ སྟེང་དཔལ། ཐོད་དཔལ།

⁴ དཔལ་སྤྲུལ་གདམས་དག་མཛོད། ཐོད་དཔལ། སྟེང་མེད་ཞང་རིན་པོ་ཆེའི་གསུང་། ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་ལས་མཆོག་མཐར་ཐུག་ལྟ་བུའི་ལུ།
 སྟེང་གསུང་ ༥༧ ན་ ལས་བྱུང་བ་རྒྱུད་ཟད་མི་འདྲ་སྟེ། “དེ་ལྟར་བཞག་པའི་རང་ཉིད་ལས། རྣམ་རྟོག་ཏུ་ལྱིས་བྱུང་བ་དེ། དེ་ཉིད་འོད་གསལ་ཆོས་
 སྤྲུལ་སྤྲུལ། གཞན་ཞིག་ཡིན་སྤྲུལ་མ་སེམས་ཤིག། གཞི་མེད་རྒྱ་མཚོ་དྲངས་པ་ལས། རྩི་རྒྱལ་ཆེན་པོ་ལྱིས་འདས་པ་དེ། གཞན་ཞིག་མིན་པ་རི་བཞིན་
 དུ། རྟོག་པའི་གཞི་མ་སེམས་ཡིན་ལ། སེམས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་གསལ་རིག་ཡིན། གསལ་རིག་རང་བཞིན་སྟོང་བ་སྟེ། སྟོང་པའི་རྩི་པོ་ལེན་ཆེན་ཡིན།
 སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་དེ་ལ་ནི། མཆོན་མའི་སྤྲུལ་པ་གཏན་མེད་པས། འོད་གསལ་བྱ་བ་མིང་དུ་བཟགས། ཆོས་རྣམས་ཀྱན་གྱི་བདག་ཉིད་དེ། རང་
 སེམས་རིག་པའི་རྩི་པོ་ལེན་ཡིན། རང་སེམས་རིག་པའི་རྩི་པོ་དེ། མཆོན་མའི་ལུས་ཀྱིས་སྟོང་བས་ན། ལུས་མེད་ལུས་ཏེ་ལུས་ཀྱི་མཆོག་ ལུས་མེད་
 ཆོས་ཉིད་ལུས་ཡིན་ཟུང་། ཆོས་ཀྱི་སྤྲུལ་པ་འཇུག་པ་ཡིན། ཟུང་རྣམ་རྟོག་འཕྲོས་པ་དེ། ཆོས་སྤྲུལ་ལས་ནི་ཆོས་སྤྲུལ་འཕྲོ།། ཟུང་འཇུག་ལས་ནི་ཟུང་
 འཇུག་འཕྲོ།།” ཞེས་སོ།།

ལས། “སྟོང་པ་ཞི་བ་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་ཚུལ།། མི་ཤེས་པས་ནི་འགྲོ་བ་འབྱམས་གྱུར་པ།། དེ་དག་
 ཐུགས་རྗེ་མངའ་བས་ཐབས་ཚུལ་དང་།། རིགས་པ་བརྒྱ་དག་གིས་ནི་འཇུག་པར་མཛད།།”¹
 ཅེས་ཐབས་མོ་སྟོང་པ་ཉིད་བདག་མེད་པའི་ཚུལ་མ་ཤེས་པས། འགྲོ་བ་རྣམས་འཁོར་བར་འབྱམས་
 པ་ཡིན་ལ། དེ་དག་འཁོར་བར་འབྱམས་པ་ལ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་མངའ་བའི་སྟོན་པས་འཁོར་
 བ་ལས་བསྐྱལ་བའི་ཕྱིར་དུ། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཐབས་ཚུལ་དང་། བདག་མེད་གཏན་ལ་
 འབེབས་པའི་རིགས་པ་བརྒྱ་ཐུག་དག་གིས་དངོས་དང་བརྒྱད་པས་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་
 ལས་ལ་འཇུག་པར་མཛད་ཅེས་གསུངས་སོ།། དེ་བཞིན་དུ་མགོན་པོ་ཞི་བ་ལྷ་ས་ཀྱང་། “ཡན་
 ལག་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ནི།། ཐུབ་པས་ཤེས་རབ་དོན་དུ་གསུངས།།”² ཞེས་དང་། རྩོ་མོ་རྗེས་
 ཀྱང་། “ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་དང་།། བཞི་སྟོང་གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་།། ཆོས་ཉིད་
 འདི་ལ་གཞི་ལ་ཅིང་འབབ།།”³ ཅེས་རྒྱལ་བས་ཆོས་ཕུང་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་གསུངས་པ་ཐམས་
 ཅད་ཀྱང་མཐར་གདུལ་བྱས་ཆོས་ཉིད་དམ་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་
 ཐབས་སུ་འབབ་པར་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ།། དེ་ཡང་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ལ་སྟོན་
 དུ་བདག་མེད་ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་ཐབ་ནས་བསྐྱོམ་དགོས་ཤིང་། སྐྱོམ་པ་ཡང་ཞི་གནས་
 ཅོམ་གྱིས་སུ་སྟེགས་ཅན་འགའ་ཞིག་ལྟར་ཉོན་མོངས་སྟོང་མི་བྱས་ཏེ། ཉིང་རེ་འཛིན་རྒྱལ་པོ་
 ལས། “འཛིན་རྟེན་པ་དག་ཉིང་འཛིན་སྐྱོམ་བྱེད་ཀྱང་།། དེས་ནི་བདག་ཏུ་འདུཤེས་འཛིན་མི་
 འགྱུར།། དེས་ནི་ཉོན་མོངས་ཕྱིར་ཞིང་རབ་འབྱུག་སྟེ།། ལྷག་སྟོང་གིས་ནི་ཉིང་འཛིན་བསྐྱོམས་
 པ་བཞིན།།”⁴ ཞེས་གསུངས། འོ་ན་ཐར་པ་དངོས་སུ་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་དེ་ཅི་ཞེ་ན།

1 རྩོ་བཀའ། དཀོན་བཅེགས། ༨ འབགས་བ་ལུལ་འཁོར་སྟོང་གིས་ཁྱེས་པ། རྟོག་གུངས་ ༢༥༩བཟ ༥ས་ཆོགས་རྒྱུ་མ་གཉིས་ཅུང་ཟད་མི་འདྲ་
 སྟེ། “ཐུགས་རྗེ་ཐབས་ཚུལ་རིགས་པ་བརྒྱ་དག་གིས།། དེ་དག་རྣམས་ནི་འཇུག་པར་མཛད་པ་ལགས།།” ཞེས་འབྱུང་ངོ་།།
 2 རྩོ་བཟུང་། དབུ་མ། ལ་རྒྱལ་སྤྱོད་ཞི་བ་སྐྱེ། སྟོང་འཇུག་མེད་དག་ལ། རྟོག་གུངས་ ༣༠བཟ
 3 རྩོ་བཟུང་། དབུ་མ། ལ་དབལ་མར་མེ་མཛད། བདེན་གཉིས་ལ་འཇུག་པ། རྟོག་གུངས་ ༣༢བཟ ༥ས་ཆོགས་རྒྱུ་མ་གཉིས་ཅུང་ཟད་མི་འདྲ་སྟེ།
 “བཞི་སྟོང་གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་ནི།།” ཞེས་འབྱུང་ངོ་།།
 4 འཛིན་རྟེན་དག་ན་ དེབ་དབར།
 5 རྩོ་བཀའ། མདོ་སྟེ། ༥ ཉིང་རེ་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ མེད་དག་ལ། རྟོག་གུངས་ ༢༡ནཟ ༥ས་ཕུང་པ་ཅུང་ཟད་མི་འདྲ་སྟེ། “འཛིན་རྟེན་དག་ན་ཉིང་འཛིན་

“གལ་ཏེ་ཆོས་ལ་བདག་མེད་སོ་སོར་རྟོག་། སོ་སོར་དེ་བརྟགས་གང་ཞིག་སྒོམ་བྱེད་པ། དེས་
ན་མུ་ངན་འདས་ཐོབ་འབྲས་བྱེད་ཀྱ། རྒྱ་གཞན་གང་ཡིན་དེས་ནི་ཞི་མི་འབྱུང་།”¹ ཞེས་བདག་
མེད་པའི་ཆོས་ལ་སོ་སོར་བརྟགས་ཏེ། བརྟགས་དོན་བསྒོམས་པས་འབྲས་བྱ་མུང་འདས་འཐོབ་
པར་གསུངས་སོ། དེ་ལྟ་བུའི་བདག་མེད་པ་ལ་ཡང་ངོ་མོའི་སྒོ་ནས་སྤྲ་རགས་མེད་ཀྱང་ཆོས་
དང་གང་ཟག་གི་དབྱེ་བས་གཉིས་སུ་འབྱུང་ཏེ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བས། “བདག་མེད་འདི་ནི་འཕྲོ་
བ་རྣམས་སྒོལ་བྱིར། ཆོས་དང་གང་ཟག་དབྱེ་བས་རྣམས་གཉིས་གསུངས།”² ཞེས་གསུངས་པ་
བཞིན་ནོ། གཉིས་སོ་དེ་ཡང་གསུང་རབ་དགོངས་འབྲེལ་དང་བཅས་པ་ལས། ཐོག་མར་ཆོས་
ཀྱི་བདག་མེད་གཏན་ལ་ཐབ་ཀྱང་། སྒོམ་པའི་ཆེ་ཐོག་མར་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་སྒོམ་དགོས་
ཏེ། ཉིང་དེ་འཛིན་རྒྱལ་སོ་ལས། “ཇི་ལྟར་ཁྱོད་ཀྱིས་བདག་གི་འདུ་ཤེས་ནི། ཤེས་པ་དེ་བཞིན་
ཀུན་ལ་སྒོས་སྤྱར་བྱ། ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དེ་ཡི་ངོ་མོ་ཉིད། ཡོངས་སུ་དག་པ་རྣམས་མཁའ་
ལྷ་བུ་ཡིན། གཅིག་གིས་ཀྱང་ནི་ཐམས་ཅད་ཤེས། གཅིག་གིས་ཀྱང་ནི་ཐམས་ཅད་མཐོང་།”³
ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། དེས་ན་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་སྒོམ་པ་ལ། སྒོན་དུ་འགོག་རྒྱུའི་
དགག་བྱ་ངོས་འཛིན་དགོས་ཏེ། སྒྱོད་འཇུག་ལས། “བརྟགས་པའི་དངོས་ལ་མ་རེག་པར། དེ་
ཡི་དངོས་མེད་འཛིན་མ་ཡིན།”⁴ ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། དགག་བྱ་ངོས་མ་ཐེན་ན་འཕེམ་མ་
མཐོང་བར་མདའ་རྒྱག་པ་དང་། དག་ངོས་མ་ཐེན་པར་དཔག་འདེན་པ་དང་འདྲ་བས་སོ། དགག་

སྒོམ་བྱེད་ཀྱང་། དེ་ནི་བདག་ཏུ་འདུ་ཤེས་གཞིག་མི་བྱེད། དེ་ཡི་ཉོན་མོངས་བྱིར་ཡང་རབ་ཏུ་ལྷང་། ལྷག་སྒྱོད་ཀྱིས་ནི་ཉིང་འཛིན་འདིར་བསྒོམས་
བཞིན།” ཞེས་སོ།

༡ རྩེ་བཀལ་མདོ་རྩེ། ༥ ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་རྒྱལ་སོ། མེལ་དགྲ་བ། འོག་གངས་ ༣༧ན་ལས་བྱང་བ་མི་འདྲ་རྩེ། “གལ་ཏེ་བདག་མེད་ཆོས་ལ་རབ་
རྟོག་ཅིང་། དེ་དག་བརྟགས་ནས་གལ་ཏེ་སྒོམ་བྱེད་ན། འབྲས་བྱ་མུང་འདས་ཐོབ་རྒྱུ་དེ་ཡིན། རྒྱ་གཞན་དེ་དག་ཞི་བར་འབྱུང་མི་སྲིད།” ཅེས་སོ།

༢ རྩེ་བཀལ་དབུ་མ། ༡ སྒོམ་དགོན་རྒྱ་བ་ཐགས་པ། དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ། སེམས་བསྐྱེད་དུག་པ། འོག་གངས་ ༣༡ན་ལས་བྱང་བ་རྩེད་ཐེ་
འདྲ་རྩེ། “བདག་མེད་འདི་ནི་འཕྲོ་བ་རྣམས་དཔྱོད་པའི་བྱིར། ཆོས་དང་གང་ཟག་དབྱེ་བ་རྣམས་གཉིས་གསུངས།” ཞེས་སོ།

༣ རྩེ་བཀལ་མདོ་རྩེ། ༥ ཉིང་དེ་འཛིན་རྒྱལ་སོ། མེལ་དགྲ་གཉིས་པ། འོག་གངས་ ༤༤ན་ལས་བྱང་བ་རྩེད་ཐེ་མི་འདྲ་རྩེ། “ཇི་ལྟར་བདག་གི་འདུ་
ཤེས་རིག་ཏེ་བཞིན་ཀུན་ལ་སྒོ་ཡང་གཏོང་། ཆོས་ཀུན་དེ་ཡི་རང་བཞིན་ཏེ། རྣམ་པར་དག་པ་རྣམས་མཁའ་བཞིན།” ཞེས་སོ།

༤ རྩེ་བཀལ་དབུ་མ། ༡ རྒྱལ་སྤྲུལ་ཞི་བ་ལྷ། སྒྱོད་འཇུག་མེལ་དགྲ་བ། འོག་གངས་ ༣༦ན་

བྱ་ངོས་འཛིན་གྲང་ཏ་ཅང་བྱ་བ་ཆེན་མོ་ཆད་མཐར་ལྷུང་ཞིང་། ཏ་ཅང་བྱ་བ་རྒྱུང་ན་ནི། དགག་བྱ་
 ལྷོ་མོ་མི་ཁྱེད་པས་རྟག་མཐར་ལྷུང་བས་ཉེན་ཡང་ཤིན་ཏུ་ཆེ་སྟེ། ཅ་ཤེ་ལས། “སྟོང་བ་ཉིད་ལ་
 བལྟ་ཉེས་ན། ཤེས་རབ་རྒྱུང་ནས་ལྷུང་བར་འགྱུར། རི་ལྷར་སྒྲུབ་ལ་བརྒྱུང་ཉེས་དང་། རིག་
 རྟགས་ཉེས་པར་བསྒྲུབ་པ་བཞིན། དེ་ཕྱིར་ཞན་པས་ཆོས་འདི་ཡི། གཏིང་རྟོགས་དཀའ་བར་
 མཁྱེན་གྱུར་ནས། ལུས་པའི་ལྷགས་ནི་ཆོས་བཟུན་ལས། རབ་ཏུ་ལོག་པར་གྱུར་པ་ཡིན།”¹
 ཅེས་གསུངས་སོ། དེ་ཡང་བརྒྱུད་སྟོང་བར་ང་དང་ང་ཡིར་འཛིན་པས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
 འཁོར་བ་ན་འཁོར་བར་གསུངས་པ་²བཞིན། ཉེས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཅ་བ་མཐར་ལྷག་པ་བདག་
 འཛིན་ལྷན་སྒྲེས་སམ། ངར་འཛིན་ལྷན་སྒྲེས་ཡིན་ལ། སྤྱིར་ངོ་སྤྲོམ་ཏུ་འཛིན་པའི་སྟོ་ལ། ང་
 བདེན་བྱ་བ་ཀྱིས་བྱུང་བར་ཏུ་བྱས་པ་དང་། ང་བདེན་མེད་དམ་མིང་ཅམ་རྟོག་པས་བཏགས་ཅམ་
 ཏུ་བྱས་པ་དང་། དེ་གཉིས་གང་གིས་གྲང་བྱུང་བར་ཏུ་མ་བྱས་པར་ངོ་སྤྲོམ་ཏུ་འཛིན་པའི་ཆུ་
 གསུམ་ལས། བྱི་མ་ནི་ང་ཅམ་ཞིག་འཛོག་པའི་ཐ་སྙད་པའི་ཆད་མ་དང་། བར་པ་ནི་དབྱ་མའི་ལྷ་
 བ་ལ་ངེས་པ་རྟེན་པ་ཡན་ཆད་ཁོ་ནའི་རྒྱུད་ལ་འབྱུང་གི་གཞན་ལ་མི་འབྱུང་ཞིང་། དང་པོ་དེ་གང་
 ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཡིན་ནོ། གང་ཟག་གཞན་དམིགས་ལུ་ཏུ་བྱས་ནས་བདེན་པར་འཛིན་པ་
 ནི་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཡིན་གྲང་ངར་འཛིན་ལྷན་སྒྲེས་མ་ཡིན་ལ། ངར་འཛིན་ལྷན་སྒྲེས་
 སམ། འཛིན་ལྷ་ནི། དམིགས་པ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ང་ལ་དམིགས་ནས་ནམ་མཁུ་བ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱ་བ་
 བར་འཛིན་པའི་ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་ཅན་ནོ། དེ་ནི་རང་རྒྱ་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ལྷ་མོ་ཞིག་
 གིས་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། མགོན་པོ་སྤྲུལ་གྱིས། “རི་སྤྱིད་ལྷུང་པོར་འཛིན་ཡོད་ལ། དེ་སྤྱིད་དེ་
 ལ་ངར་འཛིན་ཡོད། ངར་འཛིན་ཡོད་ན་ཡང་ལས་ཏེ། ལས་ལས་གྲང་ནི་སྤྱོ་བ་ཡིན།”³ ཞེས་

1 ལྷེ་བཟུན། དབྱ་མ། ཅ་མགོན་པོ་སྤྲུལ་གྱི་ཅ་བ་ཤེས་རབ། རབ་བྱེད་ཉེར་བཞི་ལ། ཤོག་གངས་ ༡༥ན ༡ ལས་ཆོགས་རྒྱུད་གཅིག་རྒྱུང་ཟད་མི་འདྲ་
 སྟེ། “རིག་རྟགས་ཉེས་པར་བསྒྲུབ་པ་བཞིན།” ཞེས་འབྱུང་ངོ་།
 2 ལྷེ་བཟུན། ཤེས་རབ་ཀྱི་གྲ་གསུང་སྟོང་ལ། ལུ་དང་པོ། ཤོག་གངས་ 3ན 3
 3 ལྷེ་བཟུན། སྤྱོས་རབས། གི་མགོན་པོ་སྤྲུལ་གྱི་རིན་ཆེན་ཐེང་གི་ལུ་དང་པོ། ཤོག་གངས་ ༡༠ན ༥ ལས་བྱུང་བ་རྒྱུང་ཟད་མི་འདྲ་སྟེ། “རི་སྤྱིད་
 ལྷུང་པོར་འཛིན་ཡོད་ལ། དེ་སྤྱིད་དེ་ལ་ངར་འཛིན་ཡོད། ངར་འཛིན་ཡོད་ན་ཡང་ལས་ཏེ། དེ་ལས་ཡང་ནི་སྤྱོ་བ་ཡིན།” ཞེས་སོ།

གསུངས་པ་ལྟར་རོ། དེ་ཉིད་འཁོར་བའི་རྩ་བ་ཡིན་པས་དེའི་འཛིན་སྐྱབས་ཀྱི་ཡུལ་ལས་ཞེན་
 ཡུལ་དེ་སྐྱུན་མ་སྐྱབས་པར་བདག་འཛིན་སྒོར་མི་རུས་ཏེ། དེག་པའི་དབང་སྐྱུག་གིས། “འདི་
 ཡུལ་སྐྱུན་དབྱུང་མེད་པར་ནི། དེ་སྒོར་བར་ནི་རུས་མ་ཡིན།”¹ ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྐྱེས་
 བྱ་བདེན་པར་འཛིན་པའམ། ང་བདེན་པར་འཛིན་པའམ། གང་ཟག་བདེན་པར་འཛིན་པ་དེ་ཡི་
 ཞེན་ཡུལ་ནི། སྐྱེས་བྱ་བདེན་པར་གྲུབ་པ་དང་། ང་བདེན་པར་གྲུབ་པ་དང་། གང་ཟག་བདེན་པར་
 གྲུབ་པ་སོགས་ཡིན་པས་སྐྱུན་དབྱུང་དགོས་ལ། དེ་དག་སྐྱུན་འབྱིན་པ་ནི། དེ་དག་བདེན་མེད་ཏེ་
 བལྟ་བུ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། གང་ཟག་བདེན་མེད་ཏེ་དེས་ནས་གོམས་པར་བྱས་པས། གང་ཟག་བདེན་
 པར་འཛིན་པ་བསྒྲིག་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ།

རྒྱ་མཆན་དེ་དག་གིས་ན་སྒོན་ཏེ་དགག་བྱའི་སྤང་ཚུལ་དང་། འཛིན་ཚུལ་མན་ངག་སྒོར་
 འཁྱིད་ཏེ་བསྐྱུན་པའི་ཕྱིར་བཤད་པ།

སྤང་གྱི་མཉམ་གཞག་ངང་ཉིད་ནས།²

མ་གཡོས་དྲངས་པའི་རྩ་ནང་དུ།

དི་ལྟར་ཉེའུ་རྒྱུ་འབྱུག་པ་ལྟར།

སྤྲོ་མོའི་ཤེས་པས་སྒྲིམ་པ་པོའི།

སྐྱེས་བྱའི་རང་བཞིན་མཛངས་པར་བརྟག།

ཅེས་པའོ། འདི་ལྟར་སྤང་གྱི་ཞི་གནས་ཀྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏེ་མཉམ་པར་གཞག་
 པའི་མཉམ་གཞག་གི་ངང་ནས་རྒྱུང་ཟད་ཀྱང་མ་གཡོས་པར་དཔེར་ན་དྲངས་པའི་རྩ་ནང་གང་
 པའི་མཆོ་ནང་དུ་རྩ་མི་གཡོ་བར་ཉེའུ་རྒྱུ་འབྱུག་འབྱུག་པ་ལྟར། མཉམ་གཞག་གི་ངང་ནས་
 སྤྲོ་མོའི་ཤེས་པ་ཞིག་གིས་ཉིང་དེ་འཛིན་སྒོམ་པ་པོའི་སྐྱེས་བྱའམ། ངའམ་བདག་ཉིད་ཀྱི་རང་
 བཞིན་ཏེ་གནས་ཚུལ་དང་། སྒོ་ལ་སྤང་ཚུལ་དང་། འཛིན་ཚུལ་དི་ལྟར་འབྱུག་སྤྲོ་ཞིང་མཛངས་

1 ལྷ་བསྟན། ཚད་མ། ཅེ དབལ་ལྟོན་ཆོས་གྲགས། རྒྱལ་འབྲེལ། ཚད་མ་གྲུབ་པའི་ལེའུ། ཤོག་གྲངས་ 116ན་3

2 ལས་ཀྱི། ཤིང་དབར་རྩ་བ། ཤིང་དབར་རྩ་བ། དབལ་དབར་རྩ་བ། དེའ་དབར་རྩ་བ། སྤང་དབར་རྩ་བ། ལྷ་དབར་རྩ་བ།

པ་སྟེ་སོ་སོར་འབྱེད་པ་དང་ཞིབ་པའི་སྒྲོས་བརྟག་པར་བྱའོ། དེ་ལྟར་བརྟགས་པ་ན། གནས་
 ཚུལ་ནི། སྒྲིམ་བྱ་དང་། ར་དང་། གང་ཟག་ལ་སོགས་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་མིང་ཅམ་དང་། རྟོག་
 པས་བརྟགས་པ་ཅམ་དང་། ཐག་ཁྲ་ལ་སྦྱལ་ལམ། མཐོ་ཡོར་དང་། སྒྲིང་ལུང་ལ་མིང་བརྟགས་
 པ་ཅམ་སྟེ། མདོ་ལས། “ཁྱི་ཐའི་ཁྱོང་ཁྱེར་རི་ལྟར་སྒྲུང་བྱུང་བྱུང་། ཁྱོང་ཁྱེར་དེ་ནི་སྤྲོགས་བརྩ་
 གྲུན་ན་མེད། གཞན་དུ་ཁྱོང་ཁྱེར་དེ་ནི་མིང་ཅམ་སྟེ། དེ་བཞིན་བདེ་བར་གཤེགས་པས་འཁྲོ་
 འདི་གཟིགས།”¹ ཞེས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་རི་ལྟར་གཟིགས་པ་ལྟར་རོ། དེས་ན་རང་ཅག་
 རྣམས་ཀྱང་མ་འཁྲལ་ན། ཆོས་ཐམས་ཅད་མིང་རྒྱུང་བརྟགས་ཡོད་ཅམ་དུ་སྒྲུང་དགོས་པ་ལས།
 དེ་ལྟར་མི་སྒྲུང་བར་མ་རིག་པའི་གདོན་གྱིས་བརྒྱམས་པས། གནས་ཚུལ་དེ་ལོག་པར་སྒྲུང་
 ཞིང་ཞེན་པས་ལས་བསགས། ལས་དེའི་དབང་གིས་འཁོར་བར་འབྱམས་ནས་སྤྱག་བསྐལ་སྒྲ་
 ཆོགས་སྤྱོད་བ་ཡིན་པས་ན། དེ་²སྒྲིང་པོ་རྩེན་ཆེར་གྱིས་བསྟན་ན། དེ་ལྟ་བུའི་སྒྲུང་ཚུལ་དང་ཞེན་
 ཚུལ་ལ་དགག་བྱའི་སྒྲུང་ཚུལ་ཞེས་པའམ་བདེན་བྱུང་དུ་སྒྲུང་ཚུལ་དང་བདེན་བྱུང་འདྲིན་ཚུལ་
 ལམ་ཞེན་ཚུལ་དུ་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། དེས་ན་རང་ཅག་སོ་སྟེ་ལ་དེ་ལྟའི་སྒྲུང་བ་འཆར་ཚུལ་འདི་
 ལས་གཞན་པའི་རྟགས་ཀྱི་དགག་བྱའི་སྒྲུང་ཚུལ་གཞན་མེད་དེ། སོ་སྟེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཤེས་པ་ཐམས་
 ཅད་མ་རིག་པས་བསྐྱད་པའི་དབང་གིས་ཡུལ་ཅི་སྒྲུང་ཡང་བདེན་པར་སྒྲུང་བའི་ཕྱིར། དེ་བས་
 བློ་འདི་ལྟར་གང་ཟག་དང་ཆོས་བརྟགས་ཡོད་ཅམ་དུ་དེས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། འཁོར་བའི་རྩ་བ་
 དར་འདྲིན་སྟན་སྟེས་ཀྱི་དཔེ་འདྲིན་ཚུལ་རི་བཞིན་དུ་དེས་འོང་སྟེ། དེ་ལྟར་རྟོགས་པ་ལ་བརྟེན་
 བས་དགག་བྱ་སྤྲོ་མོའི་འདྲིན་ཚུལ་མ་ལུས་པར་དེས་རུས་པའི་ཕྱིར་ཉེ། རྩེ་ཐམས་ཅད་མཐེན་
 པས་ཀྱང་། “ཆོས་ཐམས་ཅད་བརྟགས་ཡོད་དུ་བསྟན་པ་དང་། དེ་ལས་སྒྲོག་པའི་དགག་བྱ་དོས་
 འདྲིན་ཚུལ་ལོ།”³ ཞེས་མང་དུ་གསུངས་སོ།

1 རྩེ་བཀའ། དགོན་བཅེགས། ༨ ལམ་སྒྲས་མངལ་པའི་མདོ། རྟོག་གྲངས་ ༩ ༣ན3

2 ར་ སྒྲུང་དབང་།

3 རྩེ་ཆོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། མ་དབུ་མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ། གཙང་དབང་། རྟོག་གྲངས་ 2459 ལས་འདི་ལྟར་བྱུང་སྟེ། “ཤྲོགས་འདི་ལ་
 ཆོས་རྣམས་རྟོག་པའི་དབང་གིས་བཞག་པ་ཅམ་གྱི་འདྲིན་ཚུལ་ཤེས་ན། དེ་ལས་བསྒྲོག་སྟེ་འདྲིན་པའི་བདེན་འདྲིན་བདེ་སྤྱག་དུ་ཤེས་པར་འགྱུར་

ཚུལ་འདི་དག་ལ་ནི་མཁས་པའི་དབང་པོར་གྲགས་པ་འགྲོ་བ་མང་པོའི་འདེན་པར་སྒྲོམ་
 པ་འགའི་ཡི་གེ་ལའང་ངེས་པ་མ་མཆིས་མོད། འོན་ཀྱང་སྐུ་བ་པ་སྤྱིར་པོར་མཛད་པའི་དམ་པ་
 རྣམས་ཁོ་ན་ཐུགས་རྒྱས་ཆེ་བ་འདུག་སྟེ། མཁས་བྱུ་ལོར་བཟང་རྒྱ་མཆོས། “འོན་ཀྱང་སྒོ་
 བཟང་ཉིན་བྱེད་དབང་པོ་ཡི།། རེས་འབྲང་མཁས་སྒོམ་རྒྱ་སྐར་དུ་མའི་ཆོགས།། རང་མཆོན་
 རང་བཞིན་བྱུ་དང་བདེན་དངོས་ཞེས།། བ་སྤྱད་ཆོག་གིས་བཅེངས་པའི་དགག་བྱ་དག །རང་
 སྒོས་བཞག་པ་རིག་པས་བཀག་པའི་དོན།། མཐའ་བྲལ་དབྱ་མ་ཆེན་པོར་འདོད་པ་མཐོང་།། མི་
 ལམ་གཞུགས་དང་སྐྱ་མའི་རྟ་སྐར་གང་།། རང་སྤྱང་སྒོ་ལ་སྤྱང་ཅམ་མ་གཏོགས་པར།། དེ་ལས་
 ལོགས་སུ་རྩེད་ཟད་ཡོད་མིན་ལྟར།། སྤྱིད་པའི་ཅེ་མོ་ནས་བཟུང་དཔྱལ་བའི་བར།། སེམས་ཅན་
 རི་སྤྱོད་རང་རང་སོ་སོ་ཡི།། རྟོག་པས་བཏགས་པ་ཅམ་ཞིག་མ་གཏོགས་པ།། ཡོད་པའི་དགག་
 བྱ་སྤྱོད་མ་ཞིགས་ན།། རི་ཅམ་དཔྱད་ཀྱང་ཉེ་ཆེའི་ལྟ་བ་ལས།། རྩེད་ཟད་འཕགས་པ་མེད་པར་
 བདག་གིས་ཁུམས།།”² ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།

དེ་ལྟར་བཏགས་པ་ན། སྤྱིས་བྱའམ། གང་ཟག་གམ། འདོ་སྐྱམ་པའི་སྒོ་ལ་སྤྱང་བ་ལྟར་གྱི་
 སྤྱིས་བྱ་སོགས་ཡོད་ན་བདེན་པར་ཡོད་པ་ལས་འོས་མེད་ཡིན་ནའང་། དེ་ལྟར་སྤྱང་བ་ལྟར་གྱི་
 སྤྱིས་བྱ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྤྱིས་བྱའི་ལུས་སེམས་གཉིས་རེ་རེ་བ་ཡང་སྤྱིས་བྱ་མ་ཡིན། ལུས་
 སེམས་གཉིས་ཆོགས་པ་ཡང་སྤྱིས་བྱ་མ་ཡིན། ཁམས་དུག་རེ་རེ་བ་ཡང་སྤྱིས་བྱ་མ་ཡིན།
 ཁམས་དུག་ཆོགས་པ་ཅམ་ཡང་སྤྱིས་བྱ་མ་ཡིན། ཁམས་དུག་ལས་གཞན་དུ་ཡང་སྤྱིས་བྱ་ཡོད་
 པ་མ་ཡིན་ཞེས་སྟོན་པ་ལ། སྟོབ་པ་སྒྲན་མེད་པ་མགོན་པོ་སྐྱ་སྐུ་བ་ཉིད་ཀྱིས།

“སྤྱིས་བྱ་མ་མིན་ཆུ་མ་ཡིན།།

མེ་མིན་རྒྱང་མིན་ནམ་མཁའ་མིན།།

གསུང་འདི་ལ་གཉིས། ཆོས་རྣམས་རྟོག་པའི་དབང་གིས་འཛོག་ཚུལ་དང་། དེ་ལས་འཛོག་སྟེ་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་བསྟན་པའོ།” ཞེས་སོ།

༡ རྟོགས་སྤྱང་དཔལ། དེ་བ་དཔལ།

༢ མཁས་བྱུ་ལོར་བཟང་རྒྱ་མཆོས་གསུང་ཅོམ་མང་ཆེ་བ་དབང་ལག་སོན་མ་སྤྱར་སྐུ་བས། གསུང་འདིའི་ཁྱད་སྲོལ་འཛིན་པ་བྱུག

ནམ་ཤེས་མ་ཡིན་ཀྱང་མིན་ན།

དེ་ལས་གཞན་ན་སྤྲེས་བྱ་གང་།”¹

ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དེ་དང་མཐུན་པར་སྤྱད་འདུག་ལས་ཀྱང་། “སོ་དང་སྤྲེས་མེན་བདག་མ་
ཡིན།། བདག་ནི་བྱས་པ་ཁྲག་མ་ཡིན།། སྤྲེས་མིན་བད་ཀན་མ་ཡིན་ལ།། རྒྱ་སེར་དང་ནི་ནག་
ཀྱང་མིན།། བདག་ནི་ཞག་དང་རྩལ་མིན་ཏེ།། སྤྲོ་མཆིན་དག་ཀྱང་བདག་མ་ཡིན།། རང་ཁྱོལ་
དག་ཀྱང་བདག་མིན་ཏེ།། བདག་ནི་ཕྱི་ས་གཅིན་མ་ཡིན།། རྫོང་དང་རྒྱུང་ཡང་བདག་མ་ཡིན།།
བྱ་ག་མ་ཡིན་ནམ་ཀྱང་ཏུ།། རྒྱལ་ཤེས་བྱུག་ཀྱང་བདག་མ་ཡིན།།”² ཞེས་སྤྲེས་བྱ་ལས། བདག་
གམ། ང་དེ་རང་གི་ལུས་ཀྱི་སའི་ཁམས་བྱས་པ་སོགས་སྤྲེས་བའི་ཆ་ཡང་ང་མིན། རྒྱའི་ཁམས་
ཁྲག་སོགས་གཤེར་བའི་ཆ་ཡང་བདག་མ་ཡིན། སྤྱི་ལོ་ནས་རྒྱུང་མཐིལ་གྱི་བར་གྱི་མེ་ཁམས་
རྫོང་གི་ཆ་ཡང་བདག་མ་ཡིན། ལུས་ཀྱི་རྒྱུང་ཁམས་ཅ་ནང་ནས་རྒྱུ་བའི་ཡང་ཞིང་གཡོ་བ་ཡང་
སྤྲེས་བྱ་མ་ཡིན། ལུས་ཀྱི་ཁོང་སྤོང་སོགས་བྱ་ག་ནམས་ཀྱང་སྤྲེས་བྱ་མ་ཡིན། མིག་གི་ནམ་
པར་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པའི་ནམ་ཤེས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་བདག་མ་ཡིན་ཅིང་བདག་ཀྱང་དེ་དག་
མ་ཡིན། དེ་དག་ཆོགས་པ་ཡང་ང་མ་ཡིན། ང་ཡང་དེ་དག་ཆོགས་པ་མ་ཡིན། དེ་ནམས་ལས་
གཞན་ན་ཡང་། སྤྲོ་མ་བོའི་སྤྲེས་བྱའོ་སྤྲེས་བྱ་འདྲིན་པའི་སྤྲོ་མ་སྤང་བ་ལྟར་གྱི་སྤྲེས་བྱ་མེད་
པའི་ཕྱིར། མདོ་ལས་ཀྱང་། “གཟུགས་བདག་མ་ཡིན། ཆོར་བ་བདག་མ་ཡིན། འདུཤེས་བདག་
མ་ཡིན། འདུ་བྱེད་བདག་མ་ཡིན། རྒྱལ་པར་ཤེས་པ་བདག་མ་ཡིན།”³ ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེ་ལྟར་སྤྲོ་མ་བོའི་སྤྲེས་བྱའི་ཕྱང་ལོ་ལྟར་དང་། ཁམས་བྱུག་རེ་རེ་བ་དང་། ཆོགས་པ་
དང་། ཆོགས་པའི་དབྱིབས་སོགས་གང་ཡང་། སྤྲོ་མ་བོའི་སྤྲེས་བྱ་མ་ཡིན་ཏེ། གལ་ཏེ་ཡིན་

1 རྩེ་བཅུ་ན་སྤྲེས་རབས། གེ་མགོན་པོ་ལྷ་སྤྱལ། རིན་ཆེན་ཐེང་ག། ལེའུ་དང་པོ། སྤྱི་གཟུངས་ ༡༠༩༧༩ ལས་ཆོགས་རྒྱུང་མཐིལ་མ་རྩུང་ཟད་མི་འདྲ་
སྤྲེ། “དེ་ལས་གཞན་དོན་སྤྲེས་བྱ་གང་།” ཞེས་འབྱུང་ངོ་།
2 རྩེ་བཅུ་ན་ དབྱ་མ། ལ་རྒྱལ་སྤྲེས་ཞི་བཟླ། རྫོང་འདུག་ ལེའུ་དབྱ་ག། སྤྱི་གཟུངས་ ༢ རན་3 ལས། “ག་དང་ལགས་པ་བདག་མིན་ཏེ།” ཞེས་བ་
འདིར་ཆད་འདུག
3 རྩེ་བཀའ་ལ། མདོ་སྤྲེ། ས་མདོན་པར་འབྱུང་པའི་མདོ། སྤྱི་གཟུངས་ ༦༩ན་༥

ན། གདགས་གཞི་བདགས་ཆོས། རྒྱང་བྱ་ཡིན་པ་པོ། ཡན་ལག་ཡན་ལག་ཅན་རྣམས་གཅིག་
 ཏུ་འགྱུར་ཞིང་། “གལ་ཏེ་ཕུང་པོ་བདག་ན་དེ་ཕྱིར་དེ། མང་བས་བདག་དེ་དག་ཀྱང་མང་པོར་
 འགྱུར།”¹ ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྒྲིན་དུའང་འགྱུར་རོ། ཁྱད་པར་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྦྱེས་བྱ་ཡིན་ན།
 སྦྱེས་བྱ་ན་བ་དང་། སྦྱས་བ་དང་། མཐོང་བ་དང་། བྱ་བསྦྱེད་པ་སོགས་མི་འཐད་ཅིང་། སྦྱེས་བྱ་
 གཅིག་ཀྱང་རྣམ་ཤེས་དུག་ལྟར་སྦྱེས་བྱ་དུག་ཏུ་འགྱུར་བ་དང་། ཡང་ན་སྦྱེས་བྱ་གཅིག་ལྟར་རྣམ་
 ཤེས་དུག་ཆ་མེད་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་རོ། དེ་དག་ཆོགས་པའི་དབྱེ་བས་སྦྱེས་བྱ་ཡིན་ན། གཞུགས་
 ཅན་དུ་འགྱུར་བས་གཞུགས་མེད་ཁམས་ན་སྦྱེས་བྱ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། ཕུང་པོ་ལྷ་ལས་གཞན་
 དུའང་སྦྱེས་བྱ་མེད་དེ། རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བའི་འབྲེལ་མེད་གཞན་ཡིན་པས་ཕུང་པོ་འདུས་
 བྱས་སུ་མཆོན་པའི་མཆོན་ཉིད་དང་མི་ལྡན་པར་འགྱུར་ཏེ། “གལ་ཏེ་ཕུང་པོ་ལས་གཞན་ན།
 ཕུང་པོའི་མཆོན་ཉིད་མེད་པར་འགྱུར།”² ཞེས་གསུངས་ཤིང་། རྒྱང་པོའི་རྒྱལ་གྱི་མདོ་ལས་ཀྱང་།
 “གལ་ཏེ་ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་ཡོད་ཀྱང་ན། རྒྱལ་བ་ཉན་ཐོས་བཅས་པས་དེ་མཐེན་འགྱུར།
 ཐེར་བྱག་³ཆོས་རྣམས་སྤྱ་ངན་འདས་མི་འགྱུར། མཁས་རྣམས་ནས་ཡང་སྒྲོས་དང་བྲལ་མི་
 འགྱུར།”⁴ ཞེས་གསུངས་པའི་ཉེས་པར་ཡང་འགྱུར་རོ།

དེ་ལྟར་མཉམ་གཞིག་གི་རང་ནས། ཤེས་པ་སྤྱོད་ཞིག་གིས་དབྱུང་བས། རེད་རང་ལ་རི་
 ལྟར་སྤྱང་བའི་མཉམ་པར་འཛོག་མཁན་གྱི་སྦྱེས་བྱ་འཕ། བདག་གམ། གང་ཟག་གམ། ང་རྒྱལ་

1 རྗེ་བཙུན། དབྱ་མ། འ་སྒོ་བ་དཔོན་རྒྱལ་བ་ཐགས་པ། དབྱ་མ་ལ་འདུག་པ། མེས་པ་བསྦྱེད་དུག་པ། འོག་གངས་ ༢༡༠བ།

2 རྗེ་བཙུན། དབྱ་མ། ཅ་མགོན་པོ་རྒྱ་རྒྱལ། ཅ་བཤེས་རབ། རབ་བྱེད་བཙོ་བརྒྱད་པ། འོག་གངས་ ༡༠བ། ལས་བྱང་བ་ཅུང་ཟད་མི་འདྲ་ཞེ། “གལ་
 ཏེ་ཕུང་པོ་རྣམས་ལས་གཞན། ཕུང་པོའི་མཆོན་ཉིད་མེད་པར་འགྱུར།” ཞེས་སོ།

3 ཐེར་བྱག་ འིང་དཔལ། རྒྱང་དཔལ། མོད་དཔལ། དེབ་དཔལ།

4 རྗེ་བཀའ། མདོ་སྡེ། ༥ དེ་དཔེན་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བྱུག་རྒྱའི་ཉིང་འཛིན་གྱི་མདོ། འོག་གངས་ ༩༥༡བ། ལས་བྱང་བ་ཅུང་ཟད་མི་འདྲ་
 ཞེ། “གལ་ཏེ་འདྲི་རི་རང་བཞིན་འགའ་ཡོད་ན། རྒྱལ་བ་ཉན་ཐོས་བཅས་པའི་དེ་ཉིད་འཛོ། ཐེར་བྱག་ཆོས་རྣམས་སྤྱ་ངན་འདས་མི་ཡིན། སྒྲོས་བ་
 མེད་བ་རྣམས་ཀྱང་མཁས་མི་འགྱུར།” ཞེས་སོ།

འོན་ཀྱང་མ་དཔེར་རྒྱང་པོའི་རྒྱལ་གྱི་མདོ་ཞེས་གསུངས་ཀྱང་། རྗེ་བཀའ། མདོ་སྡེ། ༥ རྒྱང་པོའི་རྒྱལ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། འོག་གངས་
 ༤༥༣བ ཏས་ ༡༠༤ན། བར་ཡོད་པ་དཔེ་ནང་ལུང་ཆོག་རྣམས་མ་རྟེད།

ཅམ་ཡང་མེད་པར་སྟོང་ཆམ་གྱིས་འགོ་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་སྟོང་སང་དེའི་དོན་སྤྱི་སྟོ་ལ་གསལ་པར་བྱས་ནས། གཞན་མ་སྟོས་པ་གང་ཡང་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་གཞག་མེད་དགག་སྟོང་སང་དེའི་འཛིན་སྟངས་ཅུང་ཟད་ཞན་དུ་སོང་ན་མཉམ་གཞག་གི་ངང་ནས་སྤར་སྟར་དབྱེད་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་སྟོས་པ་ནི་མཉམ་གཞག་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུའི་སྟོང་ཚུལ་ཡིན་ནོ།། མོག་མར་དེ་ལྟར་ངེས་པ་ན། སྤར་སྟར་བ་ལ་གོམས་པ་མེད་ན། འཛིགས་པ་སྤྱེ་ཞིང་། གོམས་པ་ཡོད་ན་ཡིད་ལ་དགའ་བ་སྤྱེ་བར་གསུངས་སོ།། རེས་མོ་བ་ཀྱི་ནམ་གཞག་སྟོན་པ་ནི།

“སྤྱི་སྟོ་བྱ་ཁམས་དུག་འདུས་བའི་བྱིས།

ཡང་དག་མ་ཡིན་”¹

ཞེས་གསུངས། མཉམ་གཞག་དེ་ལས་ལངས་ནས་བརྟགས་པ་²ན། བདག་ཉིད་ཀྱི་ཤེས་པ་མ་རིག་པའི་གདོན་གྱིས་བརྒྱུང་བའི་དབང་གིས་བྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྤར་བའི་སྤྱི་སྟོ་ནི་མེད་མོད། འོན་ཀྱང་སྤྱི་སྟོ་འཕམ། གང་ཟག་གམ། ང་ཅམ་ཞིག་ནི་ངེས་པར་ཡོད་ལ། ཡོད་ཚུལ་ཡང་མཐོང་ཡོང་ལ་མི་དང་། ཐག་ཁྲ་ལ་སྦྱལ་དུ་བཏགས་པ་ལྟར། སྤྱི་སྟོ་ཞེས། རང་གི་ཁམས་དུག་གམ་སྤར་སྟོ་ལྟ་ཆོགས་ཅམ་ལ་བཏགས་པའི་མིང་ཅམ། བད་ཅམ། རྟོག་པས་བཏགས་ཅམ་དང་། ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པ་སྤྱི་སྟོ་ལྟ་བུའི་སྟོང་པ་རྟེན་འབྲེལ་དུ་ཤར་བ་ཅམ་ལ་ངེས་ཤེས་བསྐྱེད་ནས་བསྟོས་ཞིང་། མདོ་སྤེ་ཐབ་མོའི་དབྱངས་གྱིས་ཀྱང་བརྟུན་བྱ་སྟེ། ཉིང་ངེ་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལས། “སྤྱི་སྟོ་བྱེད་པ་དག་གིས་གཞུགས་སྦྱལ་རྟེ། ཉ་དང་སྤང་པོ་ཤིང་རྟ་སྤྱི་ཆོགས་བྱས། དེ་ལ་རི་ལྟར་སྤར་བ་གང་ཡང་མེད།། ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་ཤེས་པར་གྱིས།། རི་ལྟར་བྱ་མོ་གཞོན་ཀུའི་མི་ལམ་ན།། བྱ་མོ་བྱང་ཞིང་ཤི་བ་དེས་མཐོང་ནས།། བྱང་ནས་དགའ་ཞིང་ཤི་ནས་མི་དགའ་ལྟར།། ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་ཤེས་པར་གྱིས།། རི་ལྟར་མཆོན་མོ་རྒྱ་ཡི་

1 ལྟེ་བཞུན། སྤྱི་སྟོ་རབས། གེ་མགོན་པོ་རྒྱ་ཐུབ། རིན་ཆེན་གླེང་ག། ལེའུ་དང་པོ། རྟོག་གྲངས་ 17039

2 བཏགས་པ་ རྒྱང་དབང་

ཟླ་བ་དག། དྲངས་ཤིང་རྫོག་པ་མེད་པའི་ཚུ་ནང་སྤང་།། ཚུ་ཟླ་སྟོང་པ་གསལ་སྟེ་གཟུང་དུ་མེད།།
 ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་ཤེས་པར་གྱིས།། ཇི་ལྟར་སོས་ཀའི་ཉི་མ་བྱེད་དུས་ན།། སྤྱིས་
 བུ་སྟོམ་པས་གདུངས་ཤིང་འཁོ་བ་ཡིས།། སྤྱིག་རྒྱ་དག་ལ་ཚུ་ཡི་སྤང་པོར་མཐོང་།། ཆོས་རྣམས་
 ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་ཤེས་པར་གྱིས།། སྤྱིག་རྒྱ་ལ་ཡང་ཚུ་ནི་ཡོད་མ་ཡིན།། སེམས་ཅན་སྟོངས་
 པ་དེ་ལ་འཐུང་འདོད་དེ།། མི་བདེན་ཚུ་ནི་བདུང་བར་ཡོད་མི་རུས།། ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དེ་
 བཞིན་ཤེས་པར་གྱིས།། ཇི་ལྟར་ཚུ་ཤིང་རྫོག་པའི་སྟོང་པོ་ལ།། སྟོང་པོ་འདོད་ཕྱིར་སྤྱིས་བུས་དེ་
 ག་གསུངས་ཀྱང་།། བང་དང་ཕྱི་རོལ་ཀྱན་ན་སྟོང་པོ་མེད།། ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་ཤེས་
 པར་གྱིས།།”¹ ཞེས་སོ།

དེ་ལྟར་རང་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ལ་གོམས་པ་ཉམས་འོག་ཏུ་
 རྒྱུད་པ་ན། རྒྱུད་པ་ལས། “བདག་ཅི་འདྲ་བ་དེ་འདྲར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཤེས།། སེམས་ཅན་
 ཐམས་ཅད་ཅི་འདྲ་དེ་འདྲར་ཆོས་ཀྱན་ཤེས།།”² ཞེས་གཞན་གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་
 མོམ་རྒྱལ་བསྟན་པའི་ཕྱིར།

“ཇི་ལྟར་བར།

དེ་བཞིན་ཁམས་ནི་རེ་རེ་ཡང་།།

འདུས་ཕྱིར་ཡང་དག་ཉིད་དུ་མིན།།”³

གསུངས་པ་ཇི་བཞིན་བཅའ་བ་ན།།

མཉམ་གཞག་མཉམ་པར་འཛོག་མཁན་སོགས།།

དུལ་སྟན་ཅམ་ཡང་མ་རྟེན་པ།།

༡ རྩི་བཀལ། མདོ་སྟོ། ད་ཉིང་འཛིན་གྱི་རྒྱལ་པོའི་མདོ། ལེའུ་དགྲ་བཤེས་ཀྱི་གསུངས་ ༥༤པ་༥

༢ རྩི་བཀལ། ཤེས་རབ་སྒྲ་ཆོག་སུ། ༡ ཤེས་ཕྱིན་རྒྱུད་ཀྱི་གསུངས་ ༥ན་༤

༣ རྩི་བསྟན། སྤྱིས་རབས། གོ་སྟོན་པ་ལོན་སྒྲ་བཤེས་པའི་ཆེན་མོ་ལེའུ་དང་སོ། གསུངས་ ༡༡༠ན་༡ ལས་ཆོག་སུ་རྒྱུད་ཀྱི་ཐད་མི་འདྲ་
 སྟོ། “དེ་བཞིན་ཁམས་ནི་རེ་རེ་ཡང་།།” ཞེས་འབྱུང་ངོ་།

དེ་ཆེ་གཡེང་མེད་ཅེ་གཅིག་ཏུ།

ནམ་མཁའ་ལྟ་བུའི་མཉམ་གཞི་སྟོང་།

ཞེས་བཤད་དོ། དེ་ཡང་སྤྱི་འཕགས་ཐམས་ཅད་དང་། ཕྱི་ནང་གི་སའི་ཁམས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་
ཆུ་དང་། མེ་དང་། རྩུང་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་ནི་རེ་རེ་བཤད་པ་ཡང་འདུས་པ་སོགས་
འཁོར་འདས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད། རང་ཅག་རྣམས་ཀྱི་སྒོ་ལ་སྦྱང་བ་དེ་རེས་པར་བྱས་ནས།
སྤར་སྤྱོས་བྱའི་སྦྱང་རྒྱུ་དང་འཛིན་རྒྱུ་བརྟགས་ནས་མཉམ་པར་འདོགས་པ་ཇི་ལྟ་བུ། གཏན་
ལ་བལ་སྟེ། བདེན་པར་བྱུང་པ་རྩལ་ཅན་ཡང་མ་རྟོག་པ་དེའི་ཆེ། མ་རྟོག་པ་ནི་རྟོག་པའི་མཆོག་
དང་། མ་མཐོང་བ་མཐོང་བ་དམ་པར་གསུངས་པ་བཞིན་སེམས་ཀྱི་དོན་དམ་པའི་ངོ་བོ་མཐོང་
བས་སེམས་ངོ་འཕྲོད་པ་ཡིན་པས་དེ་ཁའི་ངང་ལ་གཡེང་བ་མེད་པར་ཅེ་གཅིག་ཏུ། བདེན་བྱུང་
བཀའ་ཅན་ཆོས་ཉིད་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུའི་མཉམ་གཞི་སྟོང་ངོ་། ཡང་ན་བདག་ཏུ་འདོགས་པའི་
གཞི་སྤྱི་བ་རྩུང་སེམས་ཤིན་ཏུ་སྤྱི་བར་གསུངས་ཤིང་། གདམས་ངག་པ་རྣམས་ཀྱང་སེམས་ཀྱི་
གནས་ལུགས་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ལ་སེམས་ངོ་སྟོན་པར་བཞེད་པ་ལྟར་སྤྱོད་པ།

ཡང་ན་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ངང་།

གཞུགས་སུ་མ་བྱུང་སྟོང་སང་རེ་།

སྤྱི་བ་མེད་སྤྱི་ཆོགས་འཆར་ཞིང་འཕྲོ།

འགག་མེད་གསལ་ཞིང་རིག་པའི་རྒྱུ།

ཆད་པ་མེད་པར་འཇུག་པའི་སེམས།

སྟོས་མེད་སྦྱང་ཞིང་འཛིན་པ་ཡི།

ཞེན་ཡུལ་མགོན་པོ་ཞི་བ་ལྟས།

“རྒྱན་དང་ཆོགས་ཞེས་བྱ་བ་ནི།

འབྲེང་བ་དམག་སོགས་བཞིན་དུ་བརྟན།”^༡

༡ རྟེན་འཇུག་དབྱ་སྤྱི་བ་རྒྱལ་སྤྱོད་འཇུག་ལེན་བརྟན་པ། འོག་གངས་ ༢༧༡ ལས་བྱང་འཇུང་མད་མི་འད་མེ། “རྒྱན་དང་ཆོགས་

ཞེས་གསུངས་ལུང་དང་རིགས་པ་ཡིས།།

སྤང་ཚུལ་ལྟར་དུ་མ་གྲུབ་པའི།།

ངང་དུ་ཅེ་གཅིག་མཉམ་པར་གཞིག།

ཅེས་སོ།། ཡང་ན་རྒྱ་བའི་ཞབས་ཀྱིས། “སེམས་ཉིད་ཀྱིས་ནི་སེམས་ཅན་འདིག་ཉེན་དང་།།
སྤྲོད་ཀྱི་འདིག་ཉེན་ཤིན་ཏུ་སྤྲོ་ཆོགས་འདོད།།”¹ ཅེས་སེམས་སྤྲོད་བརྟུང་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བར་
བསྟན་པས། སེམས་ཀྱི་གཞི་རྩ་ཆོད་ན་འབྲུལ་གཞན་དང་མི་འདྲ་བས་འདི་ལྟར་བྱ་སྟེ། སྤང་གི་
རྒྱན་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ངང་ནས་རང་སེམས་ལ་བརྟགས་པ་ན་གཞུགས་གང་དུ་ཡང་མ་
གྲུབ་པས་སྤྲོད་སང་རེ་ལ། ཉི་མ་ལ་སྤྱིན་ལྟ་བུའི་སྤྱི་བ་པ་མེད་པ། མི་འབྱུང་བུ་འབྱུ། མི་བན་དབྱ་
བན་སྤྲོ་ཆོགས་འཆར་ཞིང་། ཕྱིར་འཕྲོ་བ། མར་མེ་ཤི་བ་ལྟ་བུའི་འགག་པ་མེད་པ་གསལ་ཞིང་
རིག་པའི་རྒྱན་ཆད་པ་མེད་པར་གྲེང་ཆགས་སུ་འཇུག་པའི་སེམས་དེ། རང་སེམས་འདིན་པའི་
མོ་ལ་གང་ལ་ཡང་སྤྲོས་པ་མེད་པ་རང་དབང་དུ་སྤང་ཞིང་། སྤང་བ་ལྟར་འདིན་པའི་ཞེན་ཡུལ་ལ་
མ་སྤང་བ་ལྟར་གྱི་སེམས་དེ། མགོན་པོ་ཞི་བ་ལྷན་སྤྲོད་འཇུག་ཏུ། “རྒྱན་དང་ཆོགས་ཞེས་བྱ་
བའི།། འཕྲེང་བ་དཔག་སོགས་བཞིན་དུ་བརྟུན།།”² ཞེས་འཕྲེང་བའི་ཆ་ཤས་རེ་རེ་ནས་སྤང་
བྱར་བརྒྱས་པ་ལ། འཕྲེང་བ་ཞེས་བརྟགས་ཅིམ་དང་། གོ་མཆོན་སོགས་པའི་སྤྲེས་བྱ་རེ་རེ་ནས་
འདུས་པ་ལ་དཔག་ཅེས་མིང་རྒྱང་བརྟགས་ཅིམ་མ་གཏོགས་བདེན་པར་མ་གྲུབ་ཅེས་གསུངས་
པའི་ལུང་དང་རིགས་པ་ཡིས། སྤང་ཚུལ་ལྟར་དུ་མ་གྲུབ་པར་ངེས་པའི་ངང་དུ་ཅེ་གཅིག་དུ་མཉམ་
པར་ཞོག་ཅིག་ དེ་ལྟར་ཡང་བརྟུང་སྤྲོད་པ་ལས། “སེམས་ལ་སེམས་མ་མཆིས་ཏེ། སེམས་ཀྱི་
རང་བཞིན་ནི་འོད་གསལ་བའོ།།”³ ཞེས་སེམས་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་སེམས་མ་མཆིས་

ཞེས་བྱ་བའི།། རྒྱང་བ་དཔག་ལ་སོགས་བཞིན་བརྟུན།།” ཞེས་སོ།།

༡ རྩེ་བཅུ་དུ་མ་ལ་ འ་སྤྲོད་དཔོན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། དུ་མ་ལ་འཇུག་པ། སེམས་བསྐྱེད་དུག་པ། འོག་གངས་ ༢༠༡༧

༢ རྩེ་བཅུ་དུ་མ་ལ་ ལ་སྤྲོད་དཔོན་ཞི་བ་ལྷ། སྤྲོད་འཇུག་ལེའུ་བརྟུང་པ། འོག་གངས་ ༢༠༡༧ ལས་བྱུང་བ་རྩེད་ཐད་མི་འདྲ་སྟེ། “རྒྱན་དང་ཆོགས་
ཞེས་བྱ་བའི།། རྒྱང་བ་དཔག་ལ་སོགས་བཞིན་བརྟུན།།” ཞེས་སོ།།

༣ རྩེ་བཀལ་ ཤེར་ཕྱིན། ༧ བརྟུང་སྤྲོད་པ། ལེའུ་དང་འོ། འོག་གངས་ ༢ན་༢ ལས་བྱུང་བ་རྩེད་ཐད་མི་འདྲ་སྟེ། “འདི་ལྟར་སེམས་དེ་ནི་སེམས་མ་

ཤར་བའི་ངང་དུ་རིག་བ་ཞུགས་བ་ལ།

ཅེ་གཅིག་མཉམ་པར་འཛོག་བ་ཞེ་མ་རྟོ།¹

ཞེས་གང་ཤར་ནམ་རྟོག་འཛིན་བ་སྟེ། གང་ཤར་རྟོག་བས་བཅུགས་བ་ཅམ་དུ་རིག་ན། རོན་
དམ་ཆོས་ཉིད་རྒྱུན་གཞན་ལ་མ་སྟོས་པར་སྟོ་ཡུལ་དུ་འཆར་ཏེ་འཇུག་པར། “ཐ་སྙད་བདེན་བ་
ཐབས་སུ་བྱུང་བ་དང་། རོན་དམ་བདེན་བ་ཐབས་བྱུང་བྱུང་བ་སྟེ།”² ཞེས་གསུངས་བ་བཞིན་ནོ།
ཤར་བའི་ངང་དུ་རིག་བ་ཞུགས་བ་སྟེ། ཆོས་ཉིད་སྟོ་ཡུལ་དུ་ཤར་བ་དེ་དང་། ཡུལ་ཅན་ཤེས་
བ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་སྦྱར་ནས་མཉམ་པར་འཛོག་བ་ནི་ངོ་མཆར་བཤོ། ཞེས་གསུངས་པའི་རྒྱུ་
བ་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱི་རོན་དང་མཐུན་པར། དམ་བས་གྲང་། “སྟོང་བའི་ངང་དུ་རིག་བའི་མདུང་
སྟོར་”³ ལྟ་བུ་ལ་ཐོགས་སུ་ག་མེད་དོདིང་རི་བ།⁴ ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་དགོངས་བ་
གཅིག་ཏུ་གནས་སོ།

༥ གསུམ་པ་རྗེས་ནི་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་དགེ་བ་རྣམས་སྒྲ་ན་མེད་
པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་བསྟོ་བ་སྟེ། ཅ་བར། འདི་ལ་སྦྱར་དངོས་རྗེས་གསུམ་ལས། ཞེས་དངོས་སུ་
བསྟན་པ། མཇུག་གང་དུ་སྦྱར་ཆུལ་ཁོང་ན་གནས་ཀྱང་མི་གསལ་བ་མཆམས་འདིར་སྦྱར་རྒྱ་
ཡིན་ཅིང་། སྒྲ་ཆད་ས་མཆམས་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཅ་བར་འགོད་ནའང་།

རྗེས་ནི་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོས་སྟོ་ལས་པ་ལས།

བྱང་བའི་རྣམ་དཀར་ཅི་མཆིས་བ།

༡ མཁས་གྲུབ་སངས་རྒྱལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གསུང་འབུམ། ཅ གསུང་མགྱར་ཆབ་ཤོག་རྗེས་ལན་སོགས་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་སྟེབས་པ།
ཤོག་གངས་ ༤༦བ།

༢ ཐེ་བསྟན། དབྱ་མ། འ་སྟོབ་དཔོན་རྒྱ་བ་ཤུགས་ལ། དབྱ་མ་ལ་འཇུག་ལ། སེམས་བསྐྱེད་དུག་ལ། ཤོག་གངས་ ༣༠མན།

༣ བསྟོར་ ཤིང་དབར་ཅ་བ། ཤིང་དབར་ཅ་བ། དབལ་དབར་ཅ་བ། དེབ་དབར་ཅ་བ། སྒྲ་དབར་ཅ་བ། ལྷ་དབར་ཅ་བ།

༤ དབལ་སྦྱངས་དབར་པའི་གདམས་ངག་མཛོད། ཤིང་དགུ་བ། བ་དམ་བ་སངས་རྒྱལ། ཞལ་གདམས་དིང་རི་བརྒྱད་ཅུ་བ། ཤོག་གངས་ ༡༦བ།
ལས་བྱང་བ་རྩེད་མི་འདྲ་སྟེ། “སྟོང་བའི་ངང་དུ་རིག་བའི་མདུང་སྟོར་གྱིས། ལྟ་བུ་ཐོགས་སུ་ག་མེད་དོདིང་རི་བ།” ཞེས་སོ།

༥ བསྟོར་ དེབ་དབར་ཅ་བ། དབལ་དབར་ཅ་བ།

དུས་གསུམ་དགེ་ཆོག་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ལ།

སྐྱེ་མེད་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོར་བསྐྱེ།

ཞེས་སྐྱེ་བྱང་རུང་ངོ་།

དེ་ནི་ཕྱག་ཆུ་ཆེན་པོ་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་མཉམ་གཞག་ལས་ལངས་ནས་ཐོབ་
 ཏུ་ཉམས་ལེན་དེ་ལྟར་སྐྱོང་ཆུང་དང་། སྐྱེ་ཡང་མཉམ་པར་འཛོག་པའི་ཆེ་དགག་བྱའི་དོན་
 གྱི་འབྲུག་མེད་དུ་ངེས་པར་བྱ་བ་དང་། མཉམ་ཐོབ་ཅི་ཡང་རུང་བའི་སྐྱབས་སུ་མཐའ་གཞན་དུ་
 དོགས་པའི་དོགས་པ་བསལ་བ་རྣམས་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བསྟན་པའི་བྱིར་འདི་ལྟར།

དེ་ལྟར་གོམས་ནས་ཆོག་སྐྱེ་བྱུག་གི།¹

ཡུལ་དུ་སྐྱེ་བ་ཅི་ཤར་ཡང་།

སྐྱེ་ཆུང་ཞིབ་མོར་རྟོགས་ཤིག་²དང་།

གནས་ཆུང་ཐོབ་པར་ལྟར་གིས་འཆར།

གང་ཤར་ངོས་འཛིན་ལྟ་བུའི་གནད།

མདོར་ན་རང་སེམས་ལ་སོགས་པ།

གང་གང་སྐྱེ་བའི་དོན་དེར་ནི།

མ་འཛིན་དེ་དེའི་གནས་ཆུང་དེ།

ངེས་པར་གྱིས་ལ་རྟོག་ཏུ་སྐྱོངས།³

འདི་ལྟར་ཤེས་ནས་འཁོར་འདས་གྱི།

ཆོས་ཀྱན་རང་བཞིན་གཅིག་ཏུ་སྐྱོར།

ཞེས་སྐྱེས་སོ། དེ་ལྟར་མཉམ་གཞག་ཏུ་གོམས་པར་བྱས་ནས། ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་སོགས་

1 གིས། དེ་བཞུགས་ཅན་གྱི་དཔལ་དཔལ་ཅན་གྱི།

2 རྟོག་ཤིག་ དཔལ་དཔལ་ཅན་གྱི།

3 སྐྱོང་། དེ་བཞུགས་ཅན་གྱི་དཔལ་དཔལ་ཅན་གྱི།

ཆོགས་དྲུག་གི་ཡུལ་དུ་གཞུགས་ལ་སོགས་པའི་སྤང་བ་ཅི་ཤར་ཡང་རི་ལྟར་སྤང་བའི་ཚུལ་ལ་
 ཞིབ་མོར་འབྱེད་པའི་རྣམ་དཔྱད་ཀྱིས་ལེགས་པར་རྟོགས་ཤིག་དང་། དེ་ལྟར་བརྟགས་པས་
 བདེན་པར་སྤང་ཡང་། གསོག་དང་གསོབ་དང་མི་ལམ་དང་ཚུ་ནང་གི་ཆེ་གཞུགས་ལྟར་སྤང་
 ཡང་རང་དབང་གི་སྤྱང་སོ་མེད་པའི་རྟེན་འབྱུང་གི་གནས་ཚུལ་རྟེན་སྤང་གིས་འཆར་ཞིང་། དེ་
 ལ་བརྟེན་ནས་ཆོས་ཉིད་ལ་ངེས་པ་རེ་ཆེར་འགྲོ་སྟེ། རྗེ་མི་ཉལ། “གང་ཤར་ངོས་འཛིན་ལྟ་བུའི་
 གནད།”¹ ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། ད་ནི་མང་དུ་ཡང་ཅི་ཞིག་དགོས་མདོར་བསྟུན་རང་ཅག་
 ཚུ་རོལ་མཐོང་བ་རྣམས་ལ་རང་གི་སེམས་ལ་སོགས་པ་ཆོས་ཅན་གང་དང་གང་ཞིག་སྤང་བའི་
 ཚུལ་དེ་ཉིད་དགག་བྱའི་སྤང་ཚུལ་ཡིན་པས། སྤང་བའི་དོན་དེར་ཞེན་ཅིང་མ་འཛིན་པར། དེ་དང་
 དེའི་གནས་ཚུལ་སྤང་བ་ལྟར་དུ་བྱུང་བ་བཀག་ཅམ་ངེས་པར་གྱིས་ལ་མཉམ་གཞིག་ནམ་མཁའ་
 ལྟ་བུ་དང་། དེ་ལས་ལངས་ནས་བཀག་པའི་ཤུལ་ན་ཅི་འདུག་བལྟས་པ་ན་མིང་ཅམ། བརྟགས་
 ཅམ་གྱི་བྱ་བྱེད་རྟེན་འབྲེལ་བསྟོན་མེད་དུ་འཆར་བའི་རྗེས་སོབ་ཀྱི་རྣམ་འབྱོར་ངེས་འཛིན་གིས་
 ཉག་ཏུ་སྒྲིང་བ་ཡིན་ནོ། མཉམ་རྗེས་སྒྲིང་ཚུལ་འདི་ལྟར་ཤེས་པར་བྱས་ནས། འཁོར་འདས་ཀྱི་
 ཆོས་མ་ལུས་པ་ཀྱན་གྱིའང་བདེན་པ་བཀག་ཅམ་གྱི་དོན་དམ་པའི་རང་བཞིན་དཔྱེར་མི་བྱེད་
 པར་གཅིག་ཏུ་སྤྱར་ནས་མཉམ་པར་འཛིན་པ་དང་། རྗེས་སོབ་ཏུ་ཀྱན་རྫོབ་པའི་རང་བཞིན་སྤང་
 ཅམ་སྟུ་མ་ལྟ་བུར་སྤྱར་ནས་གོམས་པར་བྱེད་དགོས་ཏེ།

དེ་སྐད་དུ་ཡང་འཕགས་པ་ལྟས།

“དངོས་སོ་གཅིག་གི་ལྟ་སོ་གང་།

དེ་ནི་ཀྱན་གྱི་ལྟ་སོར་བཤད།

གཅིག་གི་སྒྲིང་ཉིད་གང་ཡིན་པ།

¹ དདལ་ཆུ་རྩམ་རྩམ་པའི་གསུང་འབྲས། ཆ་སྤྱིང་པོ་དོན་གསུམ་གྱི་ཞེན་མིས། ཤོག་གྲངས་ ༢༧༤

བྱུང་བའི་དབང་རྒྱུ་ཆེན་པོ་མི་ཏུ་རྟོག་ལ་ལྟག་པའི་ལྟ་འཕགས་མཆོག་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོས་དངོས་སུ་གནང་བའི་སྤྱང་སོ་དོན་གསུམ་དུ་གྲགས་པའི་
 གདམས་པའི་ཆ་ཆོག་ཆ་ཆོང་དདལ་ཆུ་རྩམ་རྩམ་པའི་གསུང་སྤྱིང་པོ་དོན་གསུམ་གྱི་ཞེན་མིས་ནང་བཞུགས་པ་ལས་བྱངས།

དེ་ནི་ཀུན་གྱི་སྤྱོད་ཉིད་ཡིན།¹

ཞེས་གསུངས་སོ།། འོ་ན་ཆོས་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ངོར། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་
བའི་ཆོས་རྣམས་མིང་རྒྱང་བཏགས་ཡོད་ཅེས་དུ་སྤྱད་ངམ་ཞེ་ན་སྤྲུལ་པ།

དེ་ལྟར་ཆོས་ཉིད་ལ།།

ཚུལ་བཞིན་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ངོར།།

ཡོད་མེད་ལ་སོགས་འཁོར་འདས་ཀྱི།།

སྒྲོས་པའི་མཐའ་དང་བྲལ་མོད་ཀྱི།།

ཞེས་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། རྩེ་བཅུན་མི་ལས། “དོན་དམ་བདེན་པའི་དབང་དུ་ནི།། བགེགས་ལས་
སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱང་མེད།། སྒྲོས་པ་པོ་དང་བསྒྲོམ་བྱ་དང་།། བཟོད་བྱ་ས་དང་ལམ་རྟོགས་
མེད།། འབྲས་བྱ་སྒྱུ་དང་ཡེ་ཤེས་མེད།། དེ་བྱིར་སྤྱང་ན་འདས་པ་མེད།། མིང་དང་ཆིག་གིས་
བཏགས་པ་ཅིམ།། ཁམས་གསུམ་བརྟན་དང་གཡོ་བར་བཅས།། གདོད་ནས་མ་བྱུབ་སྟེ་བ་མེད།།
གཞི་མེད་ལྷན་ཅིག་སྟེས་པ་མེད།། ལས་དང་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྤྲིན་མེད།། དེ་བྱིར་འཁོར་བའི་མིང་
ཡང་མེད།། མཐར་ཐུག་དོན་ལ་དེ་ལྟར་སྤྱད།”² ཞེས་པ་དང་། “སྤྱོད་བསམ་བརྗོད་མེད་ཤེས་རབ་
པ་རོལ་བྱིན།”³ ཞེས་སོགས་དང་། མཁས་བྱུང་བྱུང་སོས་ཀྱང་། “སྤྱད་སྤྱོད་རང་གྲོལ་སྤྱོད་མ་མི་
ལམ་བཞིན།”⁴ ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།།

1 རྩེ་བཅུན་། དཔྱ་མ། ཆ་སྒྲོབ་དཔོན་འཕགས་པ་ལྷ། བཞི་བརྒྱུ་པ། རབ་བྱེད་བརྒྱད་པ། འོག་གངས་ ༤བཞ

2 བཀའ་བརྒྱུད་འོང་མའི་རྣམ་ཐད། ང རྩུས་བའི་རྒྱན་ཅན། མི་ལའི་མགྱར་འབྲུམ། ཆེ་ཡིང་མཆེད་ལྷས་རྫོད་ལུལ་བ་དང་ལྷས་ལན་གྱི་འེས་པ།
འོག་གངས་ ༡༢༡ནང་ལས་ཆིགས་རྒྱུ་གསུམ་ཅུང་ཟད་མི་འདྲ་སྟེ། “སྒྲོས་པ་པོ་མེད་བསྒྲོམ་བྱ་མེད།། བཟོད་བྱ་ས་དང་ལམ་རྟོགས་མེད།།”
ཅེས་དང་། ཡང་ “མཐར་ཐུག་དོན་ལ་དེ་ལྟར་གདའ།” ཞེས་སོ།།

3 དབལ་སྤྱད་ས་དབར་མའི་གཞུང་ལུགས། བོད་བཅུ་གསུམ་པ། མཉམ་མེད་དུགས་པོ་ལྷ་རྩེ། དུགས་པོའི་ཐར་རྒྱན། འོག་གངས་ ༡༤བཞ ལས་ “སྤྱོད་
གཅན་ཟེན་གྱིས་ལུས་ལ་བསྟོད་པ་ལས་ཀྱང་། སྤྱོད་བསམ་བརྗོད་མེད་ཤེས་རབ་པ་རོལ་བྱིན།། མ་སྟེས་མི་འགག་ནས་མཁའི་ངོ་པོ་ཉིད།། སོ་སོ་རང་
རིག་ཡེ་ཤེས་སྤྱོད་ལུལ་པ།། དུས་གསུམ་རྒྱལ་བའི་ལུས་ལ་བྱག་འཆལ་ལོ།།” ཞེས་འབྱུང་ངོ་།།

4 འདིར་མཁས་བྱུང་བྱུང་སོས་ལྟུང་པོ་རྣམས་འབྱོར་ལ་གོ་དགོས། འོན་ཀྱང་གསུང་དེ་གང་ལས་དྲངས་དཔེ་མ་རྟེན་པས་འཆོལ་ཞིབ་མ་ཐུག།

འོན་དེ་ལྟར་ཡིན་ན་ལས་འབྲས་སོགས་གཏན་མེད་དམ་ཞེ་ན། དོན་དམ་དུ་མེད་པས་མེད་
གོ་མི་ཆོད་པས། ལས་འབྲས་སོགས་ཤིན་ཏུ་ཡོད་ཅེས་བརྗོད་པ།

དེ་ལས་ཡངས་ནས་བརྟགས་¹པའི་ཆོ།

མིང་རྒྱང་བརྟགས་ཡོད་ཅམ་ཞིག་གིས།

བྱ་བྱེད་རྟོན་འབྲེལ་བསྟོན་མེད་པར།

མི་ལས་སྤྱིག་རྒྱ་རྩ་ཆེ་དང་།

སྤྱ་མ་²ལྟ་བུར་ངང་གིས་འཆར།

ཞེས་སྒྲུབ་པ་ལྟར། རྗེ་མི་ལས་ཀྱང་། “ཨེ་མ་སེམས་ཅན་མེད་ལྟར་ན། དུས་གསུམ་སངས་
རྒྱས་ཅི་ལས་བྱུང་། རྒྱ་མེད་འབྲས་བྱ་མི་སྤྱིད་པས། ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པའི་དབང་དུ་ནི། འཁོར་
བ་དང་ནི་ལྷ་ངན་འདས། ཐམས་ཅད་ཡོད་ཅེས་བྱུབ་པས་གསུངས། ཡོད་པ་དངོས་པོར་སྤྱང་
བ་དང་། མེད་པ་སྤྱང་པའི་ཆོས་ཉིད་གཉིས། རོ་བོ་དབྱེར་མེད་རོ་གཅིག་པས། རང་རིག་
གཞན་རིག་ཡོད་མིན་ཏེ། ཐམས་ཅད་བྱུང་འབྱུག་ཡངས་པ་ཡིན།”³ ཞེས་གསུངས་སོ། ཡོད་
རྒྱལ་ཡང་མིང་ཅམ་བརྟགས་ཅམ་དུ་ཡོད་པས་ཆོས་པར་བྱས་ནས་འཛོག་པ་ཡིན་ཏེ། འཕགས་
མཆོག་སྤྱ་སྤྱུབ་ཞབས་ཀྱིས། “གཞུགས་ཀྱི་དངོས་པོ་མིང་ཅམ་བྱིར། ནམ་མཁའ་ཡང་ནི་མིང་
ཅམ་སོ།”⁴ ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེས་ན་འཕགས་པ་ཡབ་སྐུ་སྐུ་བཞེད་པའི་ལྟ་བ་བྱུག་རྒྱ་
ཆེན་པོའི་གོ་དོན་མཐར་ཐུག་པ་ནི་བརྟགས་ཡོད་མིང་རྒྱང་ཞེས་པ་འདི་ཡིན་པས་གསལ་བར་
བཤད་ན། དཔེར་ན་ཁང་པ་ཀ་བ་བཞི་པ་ཞིག་གི་ནང་ན་ཀ་བ་ཡོད་པར་ནི་འདོད་དགོས་ཏེ། དེ་
ན་ཀ་བ་བཞི་ཡོད་པའི་བྱིར། དེའི་ཀ་བ་དེ་ནི་ཀ་བ་བཞི་པོ་སོ་སོའི་རྗེས་སུ་འགོ་བའི་སྤྱི་ཡང་ཡིན་

1 བརྟག་ དེབ་དབར་རྩ་བ། དཔལ་དབར་རྩ་བ།

2 སྤྱ་མར་ དེབ་དབར་རྩ་བ། དཔལ་དབར་རྩ་བ།

3 བཀའ་བརྒྱུད་གོང་མའི་ནམ་ཐར། ང རུས་པའི་རྒྱན་ཅན། མི་ལའི་མགུར་འབྲས། ཆོ་རིང་མཆེད་ལྡན་རྫོད་རྒྱལ་བ་དང་རྒྱས་ལན་གྱི་རིས་པ།
སོག་གངས་ ༩༩༩བཤ

4 རྗེ་བཙུན་རྒྱུས་རབས། བཤ མགོན་པོ་སྤྱུ་བ། རིན་ཆེན་ཐེང་བ། ལེའུ་དང་པོ། སོག་གངས་ ༩༠བ་མ

[illegible]

དེ་ལྟར་བསྐྱོམས་པས་རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་དང་བྲལ་བའི་ལས་བཟང་མངོན་དུ་འགྱུར་ཚུལ་
བལྟན་པ།

སྒྲིང་བས་སྒྲིང་བ་མི་སྒྲིབ་ཅིང་།།

སྒྲིང་བས་སྒྲིང་བ་མི་འགོག་པ།།

སྒྲིང་དང་རྟེན་འབྱུང་དོན་གཅིག་པའི།།

ལས་བཟང་དེ་ཆེ་མངོན་སུམ་འགྱུར།།

ཞེས་སྒྲུས་ཏེ། འདི་དང་མཐུན་པར་རྗེ་ཐམས་ཅད་མཆེན་པས། “སྒྲིང་བ་རྟེན་འབྲེལ་བསྐྱུ་བ་མེད་
པ་དང་།། སྒྲིང་བ་ཁས་ལེན་བྲལ་བའི་གོ་བ་གཉིས།། རི་སྤྱི་སོ་སོར་སྒྲིང་བ་དེ་སྤྱི་དུ།། ད་དུང་
ཐུབ་པའི་དགོངས་པ་རྟོགས་པ་མེད།། རྣམ་ཞིག་རེས་འཛོག་མེད་པར་ཅིག་ཅར་དུ།། རྟེན་འབྲེལ་
མི་བསྐྱུར་མཐོང་བ་ཅམ་ཉིད་ནས།། རེས་ཤེས་ཡུལ་གྱི་འཛིན་སྒྲིངས་ཀྱི་འཛིག་ན།། དེ་ཆེ་ལྟ་
བའི་དབྱུད་པ་རྟོགས་པ་ལགས།།”² ཞེས་པ་དང་། འཇུག་པར་ཡང་། “དེ་བཞིན་ཆོས་རྣམས་
ཐམས་ཅད་སྒྲིང་ན་ཡང་།། སྒྲིང་ཉིད་དག་ལས་རབ་རྩ་སྒྲེ་བར་འགྱུར།། བདེན་པ་གཉིས་སུ་འང་
རང་བཞིན་མེད་པའི་ཕྱིར།། དེ་དག་རྟག་པ་མ་ཡིན་ཆད་པའང་མིན།།”³ ཞེས་དང་། མགོན་པོ་
སྐུ་སྐྱབ་ཀྱིས་ཀྱང་། “ཆོས་རྣམས་སྒྲིང་བ་ཉིད་ཤེས་ནས།། རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་འཐད་པ་གང་།། རོ་
མཆར་ལས་ཀྱང་འདི་རོ་མཆར།། མད་བྱུང་ལས་ཀྱང་འདི་མད་བྱུང་།།”⁴ ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་
གོ་སྒྲོལ། དེ་ལྟར་ཞི་གནས་ཀྱི་རྟ་ལ་བསྐྱོན་ནས་ཕྱག་ཆེན་བསྐྱུངས་པས་སྒྲིང་བ་ཉིད་ལ་དམིགས་
པའི་དབྱུད་སྒྲོབས་ཀྱིས་ལུས་སེམས་ཤིན་སྐྱུངས་ཀྱི་བདེ་བས་ཐེན་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ནས་ཐོབ་

1 མི་བསྐྱིབ་ བྱིད་དབར་ཚུལ། སྒྲིང་དབར་ཚུལ། བྱིད་དབར་ཚུལ། དབས་དབར་ཚུལ། དེབ་དབར་ཚུལ། རྒྱ་དབར་ཚུལ།

2 རྗེ་ཆོང་ཁ་བའི་གསུང་འབུམ། ཁ་ལས་གཙོ་རྣམ་གསུམ། གསུང་ཐོང་བུ། གཙང་དབར། འོག་གངས་ 1942བ9

3 རྗེ་བལྟན། དུལ་ལ། འཇུག་དཔོན་རྒྱ་བ་ཐགས་པ། དུལ་མ་ལ་འཇུག་པ། སེམས་བསྐྱེད་རྟག་པ། འོག་གངས་ 206ན3 ལས་ཆོགས་རྒྱུད་དང་པོ་
རྩེད་ཐད་མི་འདྲ་ཞེ། “དེ་བཞིན་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་སྒྲིང་ན་ཡང་།།” ཞེས་འབྱུང་ངོ་།

4 རྗེ་བལྟན། རྒྱུད་འབྲེལ། རི་མགོན་པོ་སྐུ་སྐྱབ་ཀྱི་ཐུང་ལ་སེམས་འབྲེལ། འོག་གངས་ 29བ2 ལས་བྱུང་པ་རྩེད་ཐད་མི་འདྲ་ཞེ། “ཆོས་རྣམས་
སྒྲིང་བ་འདི་ཤེས་ནས།། ལས་དང་འབྲས་བུ་རྟེན་པ་གང་།། དེ་ནི་རོ་མཆར་བས་རོ་མཆར།། མད་དུ་བྱུང་བས་མད་དུ་བྱུང་།།” ཞེས་སོ།

པ་ན་སྤྱོད་ལམ་ཤོད་ཐོབ་པ་ཡིན་ནོ།། བཀའ་བརྒྱུད་གོང་མ་འགྲུལ་ཞིག་ནི་ཕྱག་ཆེན་གྱི་ལམ་ལ་
 རྒྱལ་འཕྲོད་བཞིའི་རྣམ་གཞག་མཛད་དེ། སེམས་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་དམིགས་པས་ཅེ་གཅིག་དང་།
 སེམས་སྤྱོད་བྲལ་དུ་ཉོགས་པས་སྤྱོད་བྲལ་དང་། སྤྱང་སེམས་རོ་གཅིག་ཏུ་ཉོགས་པས་རོ་
 གཅིག་དང་། མཆོན་བཅས་ཀྱིས་སྒྲོམ་དུ་མེད་པས་སྒྲོམ་མེད་དེ་བཞི་ཡིན་ལ། ས་མཆོམས་རྗེ་
 རྟོན་ཆང་པ་ནི་དང་པོ་མོས་སྤྱོད། གཉིས་པ་མཐོང་ལམ། གསུམ་པ་ས་གཉིས་པ་ནས་ས་བདུན་
 པའི་བར། བཞི་པ་དག་ས་སོགས་ཀྱི་རོ་ཐོར་བཞེད། ཞང་རིན་པོ་ཆེ་ནི། “ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་གཅིག་
 ཆོད་ལ།། རྫོངས་པས་ས་ལམ་ཅེ་བ་འབྱུལ།། འོན་ཀྱང་རྫོངས་པ་དག་འབའི་ཕྱིར།། མཆོན་ཉིད་
 ཐེག་པའི་ས་ལམ་རྣམས།། འདིར་ཡང་དོད་པོ་ཅེ་བར་བྱ།།”¹ གསུང་ཞིང་། ཅི་ཚུལ་རྗེ་རྟོན་
 ཆང་པ་དང་འབྲལ།། སྤྱོད་བྲལ་ས་དང་ཐོར་མཛད་པ་ལ། གཞུང་ལུགས་པ་འགས་དེ་མི་འཐད་
 དེ། རྗེས་ཐོབ་ཏུ་ཡོན་ཏན་བརྒྱ་ཐུག་བརྒྱ་གཉིས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཀྲལ་བ་ལ། ཞང་རིན་པོ་
 ཆེ་ནི། “ཁྱུང་ཅལ་སྒྲོང་ཤུན་ནང་ནས་རྫོགས།། རྫོང་ཤུན་བྲལ་ན་ནས་འཕང་སྤྱོད།། སྤྱུ་གསུམ་
 ཡོན་ཏན་སེམས་ལ་རྫོགས།། སྤྱུ་ལུས་ཞིག་ན་གཞན་དོན་འཆར།།”² ཞེས་གསུངས་ལ། འཛིག་
 ཉེན་མགོན་པོའི་གསུང་ནས། “ཁྱེད་ཀྱི་ཁྱབ་པ་དེ་དེས་པའི་བསྐྱན་བཅོས་ཀྱི་ལུང་རྟེན་ན་ཁོ་པོས་
 ཏ་བཟང་པོ་སྟེད། ས་བརྒྱ་པའི་མདོ་ལས་གསུངས་པ་ནི་སྤྱོད་བྲལ་པའི་དབང་དུ་མཛད་པ་ཡིན་
 གསུང་།”³ གསུང་དགོས་པ་ཅན་འདི་རིགས་ཀྱི་ཡིན་པ་འདྲ། རྗེ་བརྟན་ས་པཏ་ཀྱིས། “དགེ་སྤྱོད་
 རྣམ་མཁའ་འབྱུང་གྱི་ཁྱི་ལན་དུ། འབྲི་སྟག་དང་ཕྱག་རྒྱ་པའི་ཆོས་ལུགས་འདི་རྒྱུད་དང་སྟེ་སྤྱོད་

1 ཞང་རྟེན་མེད་རིན་པོ་ཆེའི་གསུང་། ཐོད་ང་ལ། ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལམ་ཐབ་མཐར་ཐུག་ཅིག་རི་དབང་མ། རྫོང་སྤྱོད་། བཀའ་བརྒྱུད་གསུང་རབ་ཉམས་
 གསོ་ཁང་། 1994 རོག་གྲངས་ 3433 ལས་བྱུང་བ་ཅུང་ཟད་མི་འདྲ་སྟེ། “ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཆེན་ཆོད་ལ།། རྫོངས་པ་ས་ལམ་ཅེ་བ་འབྱུལ།། འོན་
 ཀྱང་རྫོངས་པ་དག་འབའི་ཕྱིར།། མཆོན་ཉིད་ཐེག་པའི་ས་ལམ་རྣམས།། འདིར་ཡང་དོད་པོ་ཅེ་བར་བྱ།།” ཞེས་སོ།།
 2 ཞང་རྟེན་མེད་རིན་པོ་ཆེའི་གསུང་། ཐོད་ང་ལ། ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལམ་ཐབ་མཐར་ཐུག་ཅིག་རི་དབང་མ། རྫོང་སྤྱོད་། བཀའ་བརྒྱུད་གསུང་རབ་ཉམས་
 གསོ་ཁང་། 1994 རོག་གྲངས་ 3436 ལས་བྱུང་བ་ཅུང་ཟད་མི་འདྲ་སྟེ། “ཁྱུང་ཅལ་སྒྲོང་ཤུན་ནང་ནས་རྫོགས།། རྫོང་ཤུན་དང་བྲལ་ནས་
 འཕངས་གཅོད།། སྤྱུ་གསུམ་ཡོན་ཏན་སེམས་ལ་རྫོགས།། ལུས་རྒྱ་ཞིག་ནས་གཞན་དོན་འཆར།།” ཞེས་སོ།།
 3 རྟོན་པ་འཛིག་ཉེན་མགོན་པོའི་གསུང་འདི་གང་ནས་རྫོངས་པའི་ཞེས་ཁྱུང་ཀྱང་མ་རྟེན།

གང་དང་མི་མཐུན་པ་གང་ལ། འདི་ཡང་དག་པའི་ལམ་མ་ལགས་སམ་སྙམ་དུ་སེམས་ཆིག་འདི་
 ཉིད་གཞན་དུ་མ་འཕེལ་བ་ཞིག་མཛོད།”¹ ཅེས་གསུངས་པའང་མཆིས་སོ། ། འོན་ཀྱང་འཕགས་
 པའི་སྐུ་བོ་རྣམས་ཀྱི་མཛད་པ་རྣམས་ཐར་སོ་སོ་སྐུ་བོ་རྣམས་ཀྱི་ཡུལ་ལས་འདས་ཤིང་ཆོས་དང་།
 སྐྱེས་བྱ་དམ་པ་ལ་བརྟེན་པའི་སྤྲིག་པ་ཤིན་དུ་མི་བཟད་པས་སྤྲོགས་འཛིན་གྱི་སྤང་ལྷགས་དོར་
 བས་དག་སྤང་ནོར་བུའི་འོད་ཀྱིས་བྱུང་བར་མཛད་དུ་གསོལ་ཞེས་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆན་གསོལ་
 བ་འདེབས་སོ། །

༥ གསུམ་པ་(བརྩམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་དགེ་བ་བསྡུ་བ་)ནི་འདི་ལྟར།

དེ་སྐད་སྐྱ་བ་མང་ཐོས་སྦྲོང་བ་བ།

སྒོ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆན་ཞེས་བྱ་སྟེ།

དགེ་བས་འགྲོ་ཀྱན་ཞི་སྟོ་གཉིས་བ་དང་།

ཐལ་བའི་ལམ་འདིས་སྤྱར་དུ་རྒྱལ་བྱར་ཅིག །

ཅེས་དམ་བཅའ་མཐར་ཕྱིན་པའི་རྒྱལ་དང་། བརྩམས་པའི་དགེ་བ་འགྲོ་བ་རྣམས་སྤྲིབ་གཉིས་ཀྱི་
 གཡུལ་ལས་རྒྱལ་བའི་ཕྱིར་བསྡུ་བའོ། །

སྐྱས་པ། མདོ་རྒྱད་རྒྱ་མཆོ་བསྐྱབས་པའི་སྤྱང་པོ་མཆོག །རྒྱ་བོད་མཁས་བྱུང་ཡོངས་ཀྱི་
 དགོངས་པའི་གནད། བྱུང་མཆོག་དམ་པ་མ་ལུས་གཤེགས་པའི་ལམ། བྱུག་ཆེན་བསྟན་པའི་
 ཉི་མ་དང་འདིར་ཤར། མ་དེག་འབྲུལ་པའི་སྟོས་རྩུས་ཡིད་བླངས་ནས། འདིགས་བྱང་སྤྱིད་པའི་
 བཅོམ་ཁང་ར་བར་ཚུད། སྤྱག་བསྐྱལ་གསུམ་གྱིས་མནར་བའི་ལུས་ཅན་རྣམས། ངལ་གསོའི་
 བསྟོ་གནས་དགའ་བའི་ཆོས་འདི་ཡིན། མཐའ་དག་འགྲོ་ལ་ལམ་བཟང་མཆོན་པའི་མིག །སྐྱེས་
 ཆེན་དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་བཞེད་པའི་སྟོལ། བྱུག་ཆེན་མ་འདྲེས་གསལ་བ་མཛེས་པའི་གཟུགས།

¹ ས་སྐྱ་བཀའ་འབུམ། བོད་ཇུ་བ། ས་སྐྱ་བཞི་ཉའི་གསུང་འབུམ། རྒྱ་བཀའ་གདམས་པ་རྣམས་མཁའ་འབུམ་གྱི་ཞུས་ལན། ཤོག་གངས་ ༣༥ནས་ ༤༥ས་
 བྱུང་བ་རུང་བཤེས་པའོ། ། “འཕྲི་སྤྲིག་དང་སྤྲིག་རྒྱུ་པའི་ཆོས་ལྷགས་འདི་རྒྱད་སྟེ་དང་སྟེ་སྟོད་དང་མཐུན་མི་མཐུན་ཅི་ཤིགས་པར་གང་ལ། འདི་ཡང་
 དག་པའི་ལམ་དུ་འགྱུར་མི་འགྱུར་ཆེད་རང་གིས་ལེགས་པར་དཔྱད།” ཅེས་སོ། །

འཆར་བྱེད་གང་འདི་ནོར་བུའི་མེ་ལོང་ཉིད། ། འདི་ནང་ཆོས་བརྒྱད་འཆིང་བའི་སྤྱོད་བཅད་དེ། །
 དཔེན་བའི་གནས་སུ་ཉིང་འཛིན་བདེ་བ་ལ། ། འདོད་དགུར་སྤྱོད་པའི་སྐལ་ལྷན་མང་པོ་ལ། །
 འཁྱལ་མེད་ལམ་བཟང་འདོམས་པའི་སྒྲ་མཁའ་ཡིན། ། ཚུལ་འདིར་འབད་ལས་བྱུང་བའི་དགེ་བའི་
 ཆོག་ས། ། བསེལ་ཐེར་བྱར་མས་བྱེ་བའི་ཀུན་ལྟར། ། མཆོག་ཏུ་དཀར་བ་གང་ཞིག་བསགས་པ་
 དེ། ། མ་ནམས་སྤྱོད་ཕྱིར་བྱང་ཚུབ་ཆེན་པོར་བསྟོ། ། དེ་ཡི་མཐུ་ལས་འགོ་བ་མ་ལུས་པ། ། ཡིད་
 གྱི་བྱམ་བཟང་མདོ་སྤགས་བྱང་འབྲེལ་གྱི། ། ལྷན་ཆེན་ལེགས་ཤིས་ཨ་མི་ཉས་གང་སྟེ། ། བྱང་
 འཇུག་བདེ་བ་ཆེ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་ཤོག །

ཅེས་དགེ་ལྷན་པ་གཤམ་སྤྱོད་ལྷན་ཆེན་པོའི་ཙོང་ཙ་ཀླུ་ས་པར་བཤད་པ་ཡང་གསལ་སྤྱོད་མེ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་
 ཡང་རང་གི་སྤོབ་མ་ལམ་འདི་ལ་ངེས་པ་རྟེན་ནས་སྤྱོད་པ་སྤྱིང་པོར་བྱེད་པ་གནས་པ་ཅུ་རབ་འབྱམས་པ་དགེ་འདུན་ཀླུ་ས་མཆོན་
 གྱིས་ཆོས་བརྒྱད་ཀྱི་ཤུན་པས་མ་གོས་པའི་སྤྱོད་པའི་མེ་རྟོག་གིས་ཡང་དག་པར་མཆོད་ནས། ཙོང་ཙ་ཀའི་ལ་ཙོང་མ་པོ་རང་
 ཉིད་ཀྱིས་འབྲེལ་བ་ཀླུ་ས་ཤིང་མཐའ་ཆོད་པ། ཉམས་སུ་གྱུར་བུའི་དོན་གྱི་སྤྱིང་པོ་གསལ་ཞིང་འབྲེལ་བ་བྱུང་རིགས་ཀྱི་ཀླུ་རྟེན་
 ཆོད་མ་དང་འབྲེལ་ཞིང་སྤྱོད་ཀྱི་གདམས་པས་ཀླུ་ས་པ་ཞིག་ཅེས་ཀྱང་ཞུ་ཞེས་ནན་ཆེར་བསྐུལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས། ལྷན་ཆེན་
 ཆེན་པོ་མོ་མོའི་ལྷན་པའི་མཐའ་ཀྱ་མཆོའི་པ་རོལ་ཏུ་པོན་པའི་སྤྱོད་པ་པ་རྫོ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་ཀླུ་ས་མཆོན་གྱིས་ཆོས་བྲལ་ཆེན་པོ་ལྟ་
 བེས་སྤྱོད་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་ཏུ་མཆོག་ས་པར་སྤྱག་ཤིས་སུ་བཀྲིས་པའོ། ། འདིས་ཀྱང་བསྐྱར་བ་རིན་པོ་ཆེ་མེ་རུབ་པའི་ཀླུ་ས་
 མཆོན་ཏུ་གྱུར་ཅིག ། སུན་མཛུལ་མ། ། །

༡༡། གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་ངོ་བོ་
ངོས་འཛིན་ལས་བརྒྱམས་པའི་ཤེས་རབ་དང་
བདག་འཛིན་གཉིས་ཀྱི་གསལ་གསལ་
འདེབས་བཞུགས་སོ།།

༣༡ ། ལྷ་མ་ལྷག་པའི་ལྷ་ལ་ཕྱག་འཆམ་ལོ།

གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་ཕྱག་ཆེན་ནི། འོ་འོ་འོ་འོ་འོ་འོ་འོ་འོ། ། ལམས་གསུམ་
 སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དང་། བྱད་པར་རང་གི་སེམས་ཉིད་ནི། ཐོག་མེད་གཏན་མེད་དུས་
 རིང་ནས། མ་རིག་སེམས་ནི་ནམ་གྲུབ་དུས། སེམས་ཀྱི་གནས་ཕྱགས་ལྷན་ཅིག་གནས། དེ་
 ནི་གཞི་ཡི་ཕྱག་ཆེན་ཡིན། མ་རྟོགས་པ་རྣམས་བདེན་པར་འཛིན། དེ་ཡིས་ད་བར་འཁོར་བར་
 འབྱམས། དེ་ཡི་དངོས་གཉེན་བདག་མེད་དེ། དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཡིན། དེ་ལས་
 གཞན་དུ་གཉེན་པོ་མེད། ས་བརྩུ་ནས་བརྩུང་ཕྱོག་སྐྱར་བར། འཆི་བའི་དུས་སུ་འོད་གསལ་མ།
 དེ་ཡང་གཞི་ཡི་ཕྱག་ཆེན་ཡིན། བསྐྱེམས་པའི་འོད་གསལ་དེ་བསྐྱེམ་ནས། མཉམ་གཞག་ངང་
 དུ་ནམ་འཛོག་པ། དེ་ནི་ལམ་ཀྱི་ཕྱག་ཆེན་དང་། གཞན་ཡང་མཉམ་གཞག་ལ་གནས་ནས།
 སྐྱོས་མེད་ཤེས་རབ་བསྐྱེམ་པ་ནི། ལམ་ཀྱི་ཕྱག་ཆེན་ལྷ་བ་ཟེད། དེ་ཉིད་འབྱུང་མེད་མངོན་གྱུར་
 བ། འབྲས་ཕྱའི་ཕྱག་ཆེན་མཐོང་ལམ་ཟེད། དེ་ཉིད་བརྟན་ཞིང་སྤེལ་སྐྱོམ་ལམ། བསྐྱེམ་པའི་
 ལམ་དང་སྐྱོབ་ལམ་ཟེད། ཤེས་སྤྱིབ་དག་པར་གྱུར་པ་ན། མི་སྐྱོབ་འབྲས་ཕྱ་མངོན་དུ་གྱུར།
 སངས་རྒྱས་ཡོན་ཏན་ཡོངས་ཚོགས་ཤིང་། མཛད་པ་སྤྱ་ཆོགས་སྟོན་པ་དང་། ཆོས་ཀྱན་
 ལག་མཐིལ་སྐྱུ་དུ་བཞིན། མངོན་སུམ་གཟིགས་ཀྱང་ཆོས་ཉིད་ལས། མི་གཡོ་བདེ་སྟོང་
 ལྷ་འབྱུང་སྐྱུ། མི་འབྱུར་ཆོས་ཉིད་གནས་པ་ལ། ཆོས་སྐྱུ་ཞེས་ཀྱང་བཏགས་པ་ཡིན།
 ལྷགས་ཇེ་ཡི་ནི་སྐྱོན་ལམ་དང་། གདུལ་བྱ་མོས་པའི་རྒྱ་ཆོགས་ཀྱིས། ཆོས་སྐྱུ་ཡོངས་སྐྱུ་
 སྐྱུ་ལ་སྐྱུ་དང་། ས་ལམ་ཡོན་ཏན་འཕྲིན་ལས་སོགས། སྤང་ཅམ་དུ་ནི་མ་གཏོགས་པ། དོན་
 ལ་ཡོད་པར་མ་མཐོང་ངོ་།

དེས་ན་དོན་ལ་བདག་གྲུབ་པ། འབྱུང་བ་ལས་ཀྱང་ཆེས་འབྱུང་བས། ད་ནས་བརྩུང་སྟེ་

དུས་ཀུན་ཏུ། བདག་འཛིན་འབྱུང་བ་ཁྱོད་སྤོང་བས། ཁྱོད་རང་མི་དགའ་མ་བྱེད་པར། གར་
འགྲོའི་གནས་སུ་ཁྱོད་རྒྱག་ཅིག །

བདག་ཏུ་འཛིན་པས་ལན་སྤྲེས་པ། སེམས་ནི་གང་དུ་བྱུང་ཅོང་ནས། སེམས་དང་དུས་
མཉམ་འོངས་ནས་ནི། ཁ་འཛིན་གཤགས་འདེབས་ངས་བྱས་ཤིང་། བ་མས་བྱ་ལ་བཅེ་བ་
བཞིན། བཅེ་བས་བསྐྱངས་ཤིང་ལྷོ་གོས་བྱིན། འདོད་པ་ལ་སོགས་དུག་གསུམ་གྱི། ཆོས་སྒྲོར་
བཅུད་ཅིང་དག་ཆོགས་གྱི། དག་འདུལ་ངས་ནི་མ་བྱས་ན། དག་དེ་སུ་ཡིས་སྤུལ་བར་འགྱུར།

ཤེས་རབ་གྱིས་ནི་ལན་སྤྲེས་པ། སེམས་ནི་ཐོག་མར་བྱུང་ཅོང་ནས། ཡེ་ནས་ཡོད་ནི་མ་
སྤོང་ན། ཁྱོད་ནི་སུ་དང་ལྷན་ཅིག་གནས། ཡང་དག་པར་ནི་ཁྱོད་རང་ཡང་། གཏན་ནས་མེད་
ན་ཁྱོད་གྱིས་ནི། ཁ་འཛིན་གཤགས་འདེབས་གསོས་བསྐྱངས་སོགས། སུ་ཡིས་སུ་ལ་བྱེད་
པར་འགྱུར། གར་འགྲོར་རྒྱག་ལ་སོག་མ་འོང་།

བདག་ཏུ་འཛིན་པས་ལན་སྤྲེས་པ། ཡང་དག་དོན་དུ་ང་བས་ནི། ཁྱོད་རང་ཡང་ནི་གཏན་
མེད་ན། ཁྱོད་གྱིས་སུ་ཡི་སྤྱོད་པ་འཛིན་བྱེད། ཡོད་ཆོས་རྩལ་ཅོང་མ་བྱུང་ན། འོང་དང་མི་
འོང་ཁྱོད་འདོད་དམ། ངས་ནི་ཐ་སྙད་ཅོང་དུ་ནི། སེམས་དང་དུས་མཉམ་འོངས་པ་ཡིན། དོན་
ལ་ཁྱོད་པས་ང་མི་འདོད། ཐ་སྙད་ཡོད་ལ་སྐྱར་འདེབས་ན། ཆད་པའི་མཐར་ནི་མི་ལྷུང་ངམ།
རྒྱ་འབྲས་ཉེན་འབེལ་བྱ་བྱེད་ནམས། ཡོངས་ལ་ང་ཡིས་བྱུང་པ་ཡིན། དེ་བས་ཁྱོད་རང་གར་
འགྲོར་སོང་། དེད་ནམས་ཐ་སྙད་བྱ་བྱེད་ལ། ཁྱོད་ནི་འདིར་སྤོང་རིགས་མ་ཡིན། དོན་དམ་
བདེན་མེད་ཁྱོད་རང་གྱིས། དེད་དང་འགལ་བས་པར་རྒྱག་ཅིག །

ཤེས་རབ་གྱིས་ནི་ལན་སྤྲེས་པ། དོན་དམ་ཁྱོད་མེད་ཨ་ཅང་ཆེ། ཐ་སྙད་དུ་ཡང་ཁྱོད་
མེད་པས། ཉེན་འབེལ་བྱ་བྱེད་རྒྱ་འབྲས་ནམས། ཁྱོད་ལ་དབང་བྱར་གཏན་མེད་དོ། དེ་ཡི་
རྒྱ་མཆོན་ཅི་སྟེ་ན། ཁྱོད་ཀྱི་ཕྱགས་ལ་འདུས་བྱས་ནམས། བསྟོས་མེད་དོ་སོས་བྱུང་པ་དང་།
གཞན་ལ་རག་ནི་མ་ལས་པ། རང་བཞིན་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་དང་། བདེན་པར་བྱུང་དང་ཡང་

དག་གྲུབ།། རོན་དམ་གྲུབ་དང་རང་བཞིན་གྲུབ།། ཏྲག་པ་བཏན་པ་ཐེར་ཟུག་ཅིང་།། རང་བཞིན་
མི་འཛིག་འགྲུར་མེད་གནས།། དེ་ཡི་དཀྱིལ་ན་ཁྱོད་བསྐྱད་པས།། སློ་བུར་རྒྱ་རྒྱུ་ལ་བལྟས་
པའི།། རྟེན་འགྲེལ་བྱ་བྱེད་ཁྱོད་ལ་མེད།། བལྟས་དང་མི་བལྟས་དངོས་འགལ་དང་།། ཁྱོད་ཀྱི་སློ་
དང་ང་ཡི་སློ།། འཛིན་སྐྱངས་དངོས་འགལ་ཞུགས་པ་ཡིན།། ཆ་གང་སྟ་བུར་འགལ་བ་ཡིན།།
འདི་ལ་དགོངས་ནས་རྣམས་འགྲེལ་ལས།། “བདག་མེད་མཐོང་བས་འགལ་བ་ཡིན།།”¹ “འདི་
ཡུལ་སྟུན་དབྱུང་མེད་པར་ནི།། དེ་སྟོང་བར་ནི་རུས་མ་ཡིན།།”² ཞི་བ་ལྷ་ཡི་སྟོད་འཇུག་ལས།།
“བཏགས་པའི་དངོས་ལ་མ་རེག་པར།། དེ་ཡི་དངོས་མེད་འཛིན་མ་ཡིན།།”³ བཞི་བརྒྱ་པ་ཡི་
འགྲེལ་པ་ལས།། “གང་ཞིག་དངོས་པོ་རྣམས་ནི་གཞན་ལ་རག་མ་ལས་པའི་ངོ་བོ་རང་བཞིན་ཏེ།
དེ་མེད་པ་ནི་བདག་མེད་པའོ།།”⁴ ཞེས་གསུངས།

རྒྱ་མཚན་དེས་ན་ཁྱོད་དང་ནི།། ང་ནི་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་པས།། ཅ་བ་ནས་ནི་མ་སྟོད་
པར།། གང་འགྲོའི་གནས་སྟུ་ཁྱོད་རྒྱ་ཅིག་། བདག་ཏུ་འཛིན་པས་ལན་སྒྲས་པ།། སེམས་དང་
འགྲོགས་ཡུན་རིང་བས་ན།། བྱེ་བྲལ་བདག་གིས་མི་ཤོད་ཅིང་།། བདག་ལ་གང་འགྲོའི་གཏོལ་
ཡང་མེད།། བཅེ་བས་སྟོང་གི་དཀྱིལ་དུ་སྟོད།། སེམས་ལ་ང་ནི་མེད་པ་ན།། སེམས་ལ་འདོད་པ་
མེད་པར་འགྲུང་།། ཁོ་བོའི་སྟོ་གོས་རྟེན་པ་མེད།། སེམས་ཀྱིས་ང་འདོར་མི་ཤོད་དམ།། གལ་ཏེ་
ཤོད་པར་གྱུར་ན་ནི།། ཁོ་ལ་སྤར་གྲོགས་མེད་པས་ན།། བྱིས་གྲོགས་བཙལ་བས་མི་རྟེན་ཅིང་།།
ཁོ་ལ་ཁྲེལ་གཞུང་མེད་པ་ཡིས།། ང་ཡི་ལ་ཡོགས་སེམས་ལ་འོང་།། ཤེས་རབ་ཁོ་ལ་གསར་

1 རྟེ་བལྟན། ཚད་མ། ཅེ སྟོབ་དཔོན་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ། ཚད་མ་རྣམས་འགྲེལ། ལེའུ་གཉིས་པ། འོག་གངས་ 1402 ལས་བྱུང་བ་རྩུང་ཟད་མི་འདྲ་
སྟེ། “བདག་མེད་མཐོང་བ་འགལ་བ་ཡིན།།” ཞེས་སོ།

2 རྟེ་བལྟན། ཚད་མ། ཅེ སྟོབ་དཔོན་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ། ཚད་མ་རྣམས་འགྲེལ། ལེའུ་གཉིས་པ། འོག་གངས་ 333 ལས་བྱུང་བའི་ཆོགས་རྒྱང་དང་
པོ་རྩུང་ཟད་མི་འདྲ་སྟེ། “འདི་ཡུལ་སྟུན་དབྱུང་མེད་པར་ནི།།” ཞེས་སོ།

3 རྟེ་བལྟན། དབྱུ་མ། ཡ རྒྱལ་སྐུ་ཞི་བ་སྟེ། སྟོད་འཇུག་ལེའུ་དགྲ་པ། འོག་གངས་ 366 ལས་ཆོགས་རྒྱང་དང་པོ་རྩུང་ཟད་མི་འདྲ་སྟེ།
“བཏགས་པའི་དངོས་ལ་མ་རེག་པར།།” ཞེས་འབྱུང་ངོ་།

4 རྟེ་བལྟན། དབྱུ་མ། ཡ སྟོབ་དཔོན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ། རབ་བྱེད་བརྒྱ་གཉིས་པ། འོག་གངས་ 1403 ལས་བྱུང་བ་རྩུང་
ཟད་མི་འདྲ་སྟེ། “གང་ཞིག་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་གཞན་ལ་རག་མ་ལས་པའི་ངོ་བོ་རང་བཞིན་ཏེ།” ཞེས་སོ།

འཁྲོགས་བྱས། ང་ནི་བསྐྱར་བར་འདོད་པ་འབྱུང་། བསྐྱར་བསྐྱར་ཟེར་མི་མང་ལགས་ཀྱང་།
 བསྐྱར་མི་སྲ་ཡང་མ་བྱུང་ཞིང་། ང་ཡིས་བྱིན་རྒྱལ་བས་བྱས་ཡོད་པས། ད་དུང་སྲས་ཀྱང་བསྐྱར་
 མི་བྱུང་། དེ་ཡི་རྒྱ་མཆོན་ཅི་སྟེ་ན། སྤྱིང་སྟོབས་ཅན་གྱི་འཕགས་པ་ཡང་། ང་ཡི་བྱིན་རྒྱལ་བ་
 བཏུན་པས་ན། ས་བདུན་བར་དུ་ང་དང་འཁྲོགས། ང་ཡིས་བསྐྱོས་པའི་བྱི་མ་དེ། ས་བཅུ་བར་
 དུ་འཁྲོགས་པས་ན། ཐ་མལ་མི་ལ་སྐྱོས་ཅི་དགོས། ཤེས་རབ་ཟེར་ཀྱང་རེས་འགའ་ཅམ། ང་
 བྱི་རྒྱན་དུ་འཁྲོགས་པ་ལ། ཤེས་རབ་ཀྱིས་ནི་ལང་མི་འབྱུང་། ཁོ་པོའི་འཁོར་དུ་གཏོགས་པ་ཡི།
 དུག་གསུམ་ལ་སོགས་གཙོ་བྱས་པའི། ཐུག་དོག་སེར་སྒྲ་གཡོ་སྒྲ་རྒྱགས། ལྷ་རན་བྱག་ཅུ་ཅ་
 གཉིས་དང་། ང་རྒྱལ་ལེ་ལོ་བག་མེད་སོགས། འདོད་ཆེན་རྒྱན་དུ་ཁོ་པོས་གཏོང་། འབྲལ་བ་
 ལས་ནི་གཞོན་པའང་དགའ། ང་ནི་རྒྱན་པའི་སྤྱིང་མི་ཡིན། ཁྱོད་ནི་སྐྱོ་བྱར་ཤེས་རབ་སྟེ། འཁྲོ་
 བ་ཁྱོད་རང་འཁྲོ་པའི་རིགས། ཚོད་པས་སྐྱེད་བྱ་འབྱུང་བ་དང་། བྱིས་སྐྱེས་དུ་ཡི་གཏམ་འདི་
 མཆོང་། ང་ནི་སེམས་དང་ལྷན་ཅིག་དུ། ལས་ལས་བྱུང་སྟེ་སྐྱེས་པས་ན། དུས་གསུམ་སངས་
 རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི། མཐུ་ལུས་རྩ་འབྲུལ་ཀྱན་གྱིས་ཀྱང་། ཁོ་པོ་འབྱུང་བར་ག་ལ་ལུས། ལུས་
 བྱ་བྱས་ལ་དེ་ལས་མེད། ཤེས་རབ་ཀྱིས་ནི་ལན་སྐྱས་པ། བོང་བྱ་ཞོན་ནས་བོང་བྱ་འཆོལ།
 ཁྱོད་ནི་སྐྱེས་པ་ཁོ་ནས་ནི། འདི་དུ་སྟོད་པ་འཛིན་སྤངས་འགལ། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་གནས་
 ལུགས་ནི། སེམས་དང་དུས་མཉམ་གནས་དུས་ནས། ཡེ་སངས་རྒྱས་ཤིག་ཡིན་པ་ལ། འོན་
 ཀྱང་སྐྱོ་བྱར་བྱི་མས་བསྐྱེད་སྟེ། ཚོད་པས་སྐྱེད་བྱ་ཁྱོད་ཀྱིས་ལུང་།² བྱིས་སྐྱེས་དུ་ཅོ་ཁྱོད་ཀྱིས་
 བྱས། ང་ནི་འདི་ན་འདུག་བཞིན་དུ། ཁྱོད་ནི་སྟོད་པའི་གནས་དང་ནི། རྟེན་ས་རྟེན་ལུང་གང་
 དུ་བྱེད། ཅིས་ཀྱང་ཁྱོད་ནི་སྟོད་ཟེར་ན། བདག་གིས་འདི་ལྟར་དཔྱོད་པས་ན། ཁྱོད་ཀྱིས་རང་
 མཆོང་མ་རྒྱགས་ཤིག །སྤྱི་པོ་ནས་ནི་རྒྱང་པའི་བར། ལུང་པོའི་ཆོགས་རྒྱན་ཁྱོད་མིན་ཞིང་།

¹ འབྱུང་བར་ བོད་དཔལ་

² ལུང་ བོད་དཔལ་

ཆོགས་པ་མིན་ཞིང་རེ་རེའང་མིན། དེ་དག་ཀྱང་ཁྱོད་མིན་ནོ།

རྟེན་འབྲེལ་རྟགས་ཀྱི་དབྱེད་པའང་བྱེད།¹ རྒྱས་པར་བྱར་དུ་བསྐྱབས་ཡོད་ཨང་། ཆ་གས་
 ཆོགས་པའང་ཁྱོད་མིན་ཞིང་། རེ་རེའང་ཁྱོད་མིན་ཁྱོད་ཀྱང་མིན། སེམས་ཀྱི་སྐྱད་ཅིག་སྤྱི་
 བོ། ཁྱོད་མིན་ཁྱོད་ཀྱང་དེ་དག་མིན། ད་ལྟར་སྐྱད་ཅིག་སྤྱི་དང་། དེ་ཡི་སྐྱད་ཅིག་སྤྱི་
 དང་། ཐ་མར་དུས་མཐའི་སྐྱད་ཅིག་མའི། སྐྱད་ཅིག་སྤྱི་ཐམས་ཅད་ཀྱང་། ཁྱོད་མིན་ཁྱོད་
 ཀྱང་དེ་དག་མིན། དེ་ཡང་སྐྱ་ཅེ་འབྱམ་གཤམས་ཆེ། སེམས་ཀྱི་ངོ་པོ་གང་དུ་ཡང་། རང་
 བཞིན་གྱིས་ནི་མ་གྱུབ་ན། ཁྱོད་ཀྱི་ཕུང་མཆང་དོལ་བ་ཡིན། འབྱུལ་པའི་རང་ངོ་ཞིག་པ་ཡིན།
 སེམས་ཀྱི་ཅ་བ་ཆོད་པ་ཡིན། དུག་གི་སྤྲོད་པོ་འབྲེལ་བ་ཡིན། ཉོན་མོངས་ཀྱང་ཀྱི་དཔོན་པོ་
 དེ། ཤི་ས་² དུར་དུ་ཆུད་པ་ཡིན། ཉོན་མོངས་ཀྱང་ཀྱི་ཅ་བ་ཆད། ཉོན་མོངས་ལ་སོགས་ཆོས་
 ཀྱང་ནི། གཏན་ནས་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ཡིན། གནས་ལུགས་དོན་ཞིག་མཐོང་བ་ཡིན། ཡེ་ནས་
 ཡོད་མ་སྟོང་བ་ཡིན། གཤམས་སྤྱུ་གྱུབ་པ་མེད་པ་ཡིན། རང་བཞིན་གདོད་ནས་མ་གྱུབ་པ།
 སེམས་ཀྱི་རང་ངོ་མཐོང་བ་ཡིན། གནས་ལུགས་ཐངས་ཐལ་ཆེན་པོ་ཡིན། ལྟ་རྒྱ་མེད་པའི་ལྟ་
 བ་ཡིན། མཐོང་རྒྱ་མེད་པའི་མཐོང་བ་ཡིན། སྒྲོམ་རྒྱ་མེད་པའི་བསྒྲོམ་པ་ཡིན། བརྗོད་དུ་མེད་
 པའི་དོན་ཞིག་ཡིན། སྤྱོད་བསམ་ཡུལ་ལས་འདས་པ་ཡིན། མཁན་པོ་ཉིད་ཀྱང་སྤྱོད་བསམ་འདས།
 གཉིན་པོ་ཉིད་ཀྱང་རང་སར་གྲོལ། ཀྱང་རྟོག་ཡིད་ཀྱི་དམིགས་གཏད་ནི། དེ་རྣམས་མིང་གི་
 རྣམ་གྱངས་ཡིན། འིལ་བས་མཉམ་ཉིད་ཆེན་པོ་ཡིན། དུ་མ་རོ་གཅིག་བྱ་བ་ཡིན། འཁོར་
 འདས་དབྱེར་མེད་བྱ་བ་ཡིན། དེ་རྣམས་དོན་ལ་མཉམ་པར་བཞག །མཉམ་པར་བཞག་པའི་
 བཞག་ངོ་ན། བདེན་འཛིན་ཁྱོད་པས་སངས་རྒྱས་མེད། ཆོས་དང་དགེ་འདུན་ས་ལམ་མེད།
 འབྲས་བྱ་མཐོན་དུ་གྱུར་བ་མེད། བདེན་པ་མེད་ཅིང་བརྟན་པ་མེད། ཆོས་ཀྱི་སྤྱོད་ཡང་མི་གང་པ་

1 དབྱེད་པར་བྱེད། མོད་དཔལ་

2 ཤི་ས་ ཤིང་དཔལ་ མོད་དཔལ་

ན།། བདེན་འཛིན་ཁྱོད་ནི་ག་ན་མཆིས།། ཀུན་རྫོབ་ཆོས་རྣམས་ལྟ་ཅི་སྟོས།། ཉིང་འཛིན་དེ་ལས་
 ལངས་པའི་རྗེས།། སེམས་ཉིད་སྟོང་པའི་མེ་ལོང་ལ།། ཀུན་རྫོབ་སྤང་པའི་གཟུགས་བརྟན་ཤར།།
 སྤང་ཅམ་མ་གཏོགས་གཏན་མེད་པས།། བདེན་འཛིན་སྟོད་པའི་ཡུལ་མེད་དོ།། སེམས་ཉིད་སྟོང་
 པའི་མེ་ལོང་དང་།། ཀུན་རྫོབ་སྤང་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི།། རྒྱ་རྒྱེན་ཆོགས་པའི་སྤང་བ་ཅམ།། མ་
 དབྱེད་ན་ཡིན་དབྱེད་ན་མེད།། སྤང་བ་སྟོ་བྱར་མིང་བཏགས་ཅམ།། དབྱེད་མེད་ཅམ་ལ་རྒྱ་འབྲས་
 འཛོགས།། དེ་ཡིས་ཆེས་པར་མ་བྱུར་ན།། བཅའ་པའི་ཆེན་འཛོགས་རྒྱ་མེད།། འཁྱེད་རྒྱེན་ལ་བརྟོས་
 བཞིན་དུ།། བདེན་པར་སྤང་བ་ཡ་རེ་མཆོན།། བདེན་པར་ཞེན་པ་དེ་བས་མཆར།། མཆར་ཡང་
 ཞེན་པས་ཨ་ཐང་ཆད།། བྱིས་པ་རྒྱས་པའི་རྒན་པོ་དེ།། རྒྱུས་ཅམ་ཉིད་ནས་རྒན་པོ་རང་།། འཁྱེད་
 འབྲས་པའི་སྤང་བ་དང་།། དེ་ལ་ཞེན་པ་ཉིད་དང་མཆུངས།། སེམས་ཉིད་སྟོང་པའི་ནམ་མཁའ་
 ལ།། རྒྱ་མ་ལུས་ཀྱི་རྒྱེན་ཆོགས་འབྲིགས།། རྒྱ་ཆོགས་རྟོག་པས་ཀུན་བསྐྱངས་ནས།། འཁྱེད་
 ཡོངས་ཀྱི་ཆར་བབས་པ།། སེམས་དང་སྤང་པའི་རྒྱ་རྒྱེན་ལས།། བྱང་བར་སུ་ཡིས་མ་མཐོང་བ།།
 དབྱེད་ན་ཆར་རྒྱུན་སེམས་ཉིད་གསུམ།། བྱང་ཡང་ནམ་མཁའ་རང་ལས་བྱུང་།། ཐིམ་ཡང་ནམ་
 མཁའ་རང་ལ་ཐིམ།། སེམས་ཉིད་སྟོང་པའི་མེ་ལོང་ལ།། མི་ལམ་ལུས་ཀྱི་གཟུགས་བརྟན་ཤར།།
 རྒྱ་རྒྱེན་རྟེན་འབྲེལ་གཉིད་དང་ནི།། སྟོན་ཆད་གོམས་པའི་བག་ཆགས་ཀྱིས།། རྒྱ་འབྲས་ཡོངས་
 ཀྱི་བྱ་ལས་མཁས།། སྤང་ཅམ་དུ་ནི་ཀུན་གྱིས་མཐོང་།། དབྱེད་དང་སད་པའི་དུས་ན་ནི།། དོན་
 ལ་ཡོད་པ་ངས་མ་མཐོང་།། བྱང་ཡང་སེམས་ཉིད་རང་ལས་བྱུང་།། ཐིམ་ཡང་སེམས་ཉིད་རང་
 ལ་ཐིམ།། སྤང་བ་ཅམ་ལ་ལས་འབྲས་འཛོགས།། སེམས་ཉིད་སྟོང་པའི་རྒྱ་ནང་དུ།། ཤེས་རབ་རྒྱ་
 པའི་གཟུགས་བརྟན་ཤར།། ལྟ་ངན་སྟན་པ་སེལ་བ་དེ།། སེམས་ཉིད་སྟོང་པའི་རྒྱ་དང་ནི།། ཤེས་
 རབ་རྒྱ་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱིས།། གནས་ལུགས་རྟོགས་པ་ཀུན་གྱིས་མཐོང་།། སྤང་བ་ཅམ་དུ་ཐ་

༡ ཉིད་ མོད་དཔལ་

༢ སེལ་ ཤིང་དཔལ་ མོད་དཔལ་

སྒྲིབ་འཛིན། །དཔུང་དོན་གྲུབ་པ་རས་མ་མཐོང་།། དེ་ནམས་བྱང་ཡང་སེམས་ལས་བྱང་།། ཐེམ་
ཡང་སེམས་སྟོང་རང་ལ་ཐེམ།། སེམས་ཉིད་སྟོང་བའི་བྲག་རི་ལ།། ཆོས་སྐྱ་མཐོན་པོའི་སྐྱ་ཞིག་
འདྲ།། གནས་ལྷགས་སྐྱ་འདོགས་ཆོད་བའི་སྐྱ།། བྲག་ཙའི་སྐད་དུ་སྐྱག་པ་འདི།། སྟོང་བའི་ཆིག་
གི་སྐྱ་ཆེན་དང་།། སེམས་སྟོང་བྲག་ཆེན་ཆོགས་པ་ཡི།། རྩ་ཕྱེན་ལས་སྐྱེས་སྟོང་སྐྱ་སྟོག་། མ་
རིག་སྤྱན་སེལ་སྐྱོན་མེ་ཡིན།། སྒྲིབ་བ་ཙམ་དུ་སྐྱོས་བསམ་མཛོད།། དཔུང་ན་ཡོད་པར་རས་
མ་མཐོང་།། བྱང་ཡང་སེམས་ཉིད་རང་ལས་བྱང་།། ཐེམ་ཡང་སེམས་སྟོང་རང་ལ་ཐེམ།། དེས་
ན་ཁྱོད་དང་ང་གཉིས་ནི།། འཛིན་སྒྲིབ་སྟོང་སྟོང་འགལ་ཁྱུགས་པ་འདིས།། ལྷན་ཅིག་སྟོང་བའི་
གནས་མ་མཆིས།། ཁྱོད་རང་འཁྲོ་བའི་གནས་ལ་རྒྱག།

བདེན་པར་འཛིན་པས་ལན་སྐྱས་པ།། ཁྱོད་ཀྱིས་སྟོང་སྐྱད་ཅི་སྐྱས་ཀྱང་།། ང་ཡིས་ཆོས་
བརྒྱད་བཏང་ན་མཛོད།། ང་དང་ཁྱོད་གཉིས་འཛིན་སྒྲིབ་སྟོང་སྟོང་ནི།། དཔོན་འགལ་ཁྱུགས་པ་ང་ཡང་
འདོད།། ལྷན་ཅིག་འཁྲོགས་པའི་གནས་མིན་ན།། ཁྱོད་རང་གཞན་དུ་འཁྲོ་བའི་རིགས།། ང་ནི་
ནང་གི་སྟོང་མི་ཡིན།། ཁྱོད་ནི་སྟོང་བྱང་ལྷན་ཙམ་ཡིན།། ང་དང་སེམས་ཉིད་འཁྲོགས་པ་འདི།། རི་
ཡི་རྒྱལ་པོ་རི་རབ་འབྲ།། གཡོ་འགལ་མེད་པར་སྟོང་པ་ཡིན།། ཁྱོད་ནི་སྐད་ཅིག་སྐྱོག་དང་འབྲ།།
ང་ནི་རྒྱ་མཆོ་ཆེན་པོ་འབྲ།། སྐྱེ་བྱི་མེད་པར་སྟོང་པ་ཡིན།། ཁྱོད་ནི་མི་ལམ་ལྷན་ཙམ་ཡིན།། ང་
ནི་རྒྱ་མཆོའི་རྒྱན་དང་འབྲ།། ཁྱོད་ནི་མིག་འཇུག་གཅིག་གི་ལྷན།། ང་ནི་མ་བྱར་བཅེ་བ་འབྲ།།
ཁྱོད་ནི་སྟོང་རིང་མགྲོན་པོ་ཡིན།། ང་ནི་འབྲུད་པར་བྱེད་དོ་ཟེར།། ཁྱོད་ནི་བསྐྱོམ་པར་བྱེད་པ་
ཡི།། སྐྱོམ་ཆེན་ནམས་ནི་འདི་ལྷ་སྟེ།། སེམས་ཉིད་བསྐྱོམ་པར་བྱེད་དོ་ཟེར།། སྐད་ཅིག་སྐྱ་མའི་
རྗེས་མི་གཅོད།། སྐད་ཅིག་ཕྱི་མའི་སྤྱན་མི་བསྟ།། དེ་ལྷར་ཤེས་པ་པོ་མ་ལ།། བཙུག་སྒྲིབ་མེད་
པར་བསྐྱོམ་པ་འདི།། སེམས་རང་བསྐྱོམ་ལས་མ་འདས་མོད།། དེ་ནི་ང་རང་བསྐྱོམ་པ་ཡིན།། ང་
དང་འཛིན་སྒྲིབ་སྟོང་སྟོང་མི་འགལ་བས།། ཁྱོད་ཉིད་བསྐྱོམ་པར་མི་འགྱུར་ཞིང་།། ང་ལ་གཞོད་པར་ག་

ལ་འགྱུར།། དེར་ཡང་ཁྱོད་ཀྱིས་མ་སྟེབ་པོ།། ལ་ལ་ཡིད་བྱེད་བཀག་པ་ཡི།། ཡིད་ལ་བྱར་མེད་
 བསྟོམ་པ་ཡོད།། དེ་དང་ང་གཉིས་འཛིན་སྐྱངས་ནི།། འགལ་བ་མེད་པས་ངར་མི་གཞོད།། ཁྱོད་
 ཉིད་བསྟོམ་པར་ག་ལ་འགྱུར།། དེར་ཡང་ཁྱོད་ཀྱིས་མ་སྟེབ་པོ།། ལ་ལས་སེམས་ནི་གཟུགས་
 ཅན་དུ།། བཅུ་ལ་བས་མ་རྟེན་དེ་བསྟོམ་པ།། དེ་ནི་ང་ཡི་ཕྱོགས་ནའང་མེད།། འཛིན་སྐྱངས་འགལ་
 བ་ལྟ་ཅི་སྟོས།། ཁྱོད་ཀྱི་ཕྱོགས་ནའང་མི་འདུག་པས།། ང་ལ་ཅི་འདྲི་བྱིར་གཞོད་པ་བྱེད།། ལ་ལ་
 སེམས་ནི་མ་བཅོས་པ།། ལྷག་པ་རྗེན་པར་བསྟོམ་པ་ཡོད།། དེ་ག་སེམས་རང་བསྟོམ་པ་ཡིན།།
 ང་ཉིད་བསྟོམ་ལས་མ་འདས་མོད།། ང་ཉིད་བསྟོམ་པ་ང་ཡི་ཕྱོགས།། ཁྱོད་ཉིད་བསྟོམ་པར་ག་ལ་
 འགྱུར།། ཁྱོད་ཀྱིས་མ་སྟེབ་ངར་མི་གཞོད།། ལ་ལ་རིག་པ་ཐང་ཐལ་ཟེར།། སྒྲ་བ་ཡིད་ལ་མི་
 བྱེད་ཅིང་།། བསྟོམ་པ་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་བསྟོམ།། དེས་ཀྱང་ང་ལ་གཏན་མི་གཞོད།། ང་དང་འཛིན་
 སྐྱངས་འགལ་བ་ཡི།། གཉེན་པོ་ཕྱོགས་ནའང་མི་གདའན།། ཁྱོད་ཉིད་བསྟོམ་པར་ག་ལ་འགྱུར།།
 དེར་ཡང་ཁྱོད་ཀྱིས་སྟེབ་པ་མེད།། ཐོས་མེད་བསྟོམ་པ་པལ་ཆེར་ནི།། ང་སྟོད་འགྲིག་འགྲིག་ཡོད་
 ཁ་མོ།། ཆིག་ནི་ཐབ་ཐབ་བྱད་ཁམ་ཅན།། བསྟོམ་ག་རང་དུ་ཡོད་ལགས་ཀྱང་།། མཉམ་པར་
 བཞག་ནས་བསྟོམ་ཅ་ན།། པལ་ཆེར་ང་ཉིད་བསྟོམ་པ་མང་།། ང་དང་ཡོད་ལ་བྱད་མ་བྱེད།། ལ་
 ལ་ང་མེད་བསྟོམ་ཟེར་ཀྱང་།། ང་མེད་པ་དང་མེད་པ་གཉིས།། དེ་བྱེད་བ་གཅིག་ཀྱང་མ་བྱེད་པར།།
 མེད་པ་ཁོ་ན་བསྟོམ་པ་མང་།། དེ་ནམས་ང་ཡི་སྤྱིན་ལས་ཡིན།། ཁྱོད་ནི་ཕྱོགས་ནའང་མི་
 གདའན།། དེ་དུས་ཁྱོད་ཀྱིས་གང་དུ་བྱིན།། ལུང་ཅམ་ཞིག་ཀྱང་མ་སྟེབ་པར།། ང་ནི་འབྲུད་པ་
 གད་མེད་གནས།། ཐོས་པ་ཅན་གྱིས་ཁྱོད་བསྟོམ་ཟེར།། ལ་མཐའ་མ་མཐའ་བསྐྱབ་བསྐྱབ་དང་།།
 དཔུང་པ་མང་པོ་བྱེད་བྱེད་ནས།། སྟོམ་ལ་སྟུན་ནི་འཆོལ་འཆོལ་ཟད།། འཛིག་པའི་དོན་ལ་སྟུན་
 འཆོལ་དང་།། བསྟོམ་པ་ལ་ཡང་དཔྱོད་དཔྱོད་པ།། དཔྱོད་པ་པོ་ཡང་དཔྱོད་པར་བྱེད།། དེ་ཡི་
 དཔྱོད་པ་པོ་ཡང་དཔྱོད།། དཔྱོད་པའི་གཉེན་པོ་མི་ཐད་པས།། ལྷག་མེད་བར་དུ་དཔྱོད་པ་ན།།
 ངལ་བའི་ནམ་ཉིག་ཆེན་པོ་ཡི།། བར་ཆུད་ནས་བསྟོམ་རྒྱ་མེད།། དཔྱོད་པའི་དུས་སུ་ཡོང་ཡོང་

འབྲོ། འཛིན་ཀར་ཅི་བསྐྱོམ་འདི་བསྐྱོམ་མེད། རེས་འགའ་ང་ནི་སྐྱོམ་པར་བྱེད། རེས་འགའ་
 མེད་པ་ཁོ་ན་བསྐྱོམ། རེས་འགའ་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་བསྐྱོམ། ཡང་དག་དོན་ལ་འཛིན་ཅ་ན། ང་
 དང་འཛིན་སྐྱངས་འགལ་བ་ཡི། གནས་ལུགས་བསྐྱོམ་པ་ཉིན་སྐར་ཅམ། འདི་འབྲའི་ཚུལ་ལས་
 མ་འདས་ན། ང་ནི་འབྲུད་དོ་མ་ཟེར་ཅིག །ཁྱོད་ནི་ལུ་དུས་ར་ཅམ། སྐབས་ཀ་ལེགས་ན་ལན་
 ཅིག་ཡིན། དེ་ལ་འང་བསྐྱལ་པ་དཔག་མེད་ནས། ཚོགས་ཆེན་གླ་མེད་བསགས་པ་དགོས། དེ་
 ཡང་གླ་མ་མཉེས་ལས་འབྱུང་། ང་ལ་དེ་འབྲའི་དགོས་ཤིང་། ང་ནི་གཉན་གྱི་བདག་པོ་ཡིན།
 ང་ཉིད་འབྲུད་པར་བྱེད་པ་ལ། ང་དང་འཛིན་སྐྱངས་འགལ་གྱུར་པ། གཉན་པོ་འཤེས་རབ་
 འབྱུལ་མེད་ཅིག །རེས་པར་ཡོད་ན་མ་གཏོགས་པ། གཉན་པོ་གཞན་དག་ཡོད་གྱུར་གྱང་། ཀུན་
 གྱིས་ཡིད་ཆེས་མི་བྱེད་པས། ཁོ་བོའི་ཚོགས་སུ་གྱུར་པ་ཡིན། ཚོགས་སུ་གྱུར་ལ་ཐར་པ་མེད།
 ང་ལ་ཐོ་རེག་མ་བཏང་བར། འདི་ཡིན་འདི་མིན་མེད་པ་ཡི། ཉོག་མེད་ཤེས་པ་བསྐྱོམ་པ་ལ།
 གནས་ལུགས་བསྐྱོམ་པར་འདོད་པ་འདུག །ང་ནི་སྤྱིང་ནས་གད་མོ་ཤོད། ལ་ལ་སྐྱང་བ་སེམས་
 སུ་བྱས། སེམས་ནི་སྤྱིང་པར་ཐག་གཅོད་ཅིང་། སྤྱིང་པ་སྐྱུ་མར་བྱས་ནས་སུ། སྐྱུ་མ་རང་
 བཞིན་མེད་པར་བསྐྱོམ། དེ་ནི་གནས་ལུགས་བསྐྱོམ་པར་འདོད། དེ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཁོ་ན་ཡིན།
 ལེགས་ན་སྐྱུ་མར་བསྐྱོམ་པ་ཅམ། ང་མེད་བསྐྱོམ་ན་ང་ལ་གཞོད། ང་དང་ང་མེད་དངོས་འགལ་
 ཉོ། ང་མེད་བསྐྱོམ་པ་མ་བྱུང་བྱིན། ང་དང་འཛིན་སྐྱངས་མི་འགལ་བས། ང་ལ་གཞོད་པར་ག་
 ལ་འགྱུར། ལ་ལས་ནམ་མཁའ་སྤྱིང་པ་ལ། མཐའ་དབྱས་མེད་པར་བསམས་ནས་ནི། དེ་དང་
 སེམས་ཉིད་བསྐྱེས་ནས་བསྐྱོམ། རྣམ་མཁའ་ལྟ་བུའི་ལྟ་བ་དང་། མཉམ་གཞག་ནམ་མཁའ་ལྟ་
 བུར་འདོད། རྣམ་མཁའ་མཐའ་དབྱས་མེད་པ་དེར། འཛིན་པ་ང་དང་ཅི་སྤྱིར་འགལ། སེམས་
 ལ་མཐའ་དབྱས་མེད་པ་དེ། གཞུགས་སུ་མེད་པས་མཐའ་མ་མཐོང་། ང་ནི་སེམས་ཀྱི་སྤྱིང་དུ་
 འགྱུང་། ང་ལ་རེག་པར་མ་གྱུར་ན། ང་ཡི་གཉན་པོར་འགྱུར་བ་འབྱུལ། ལ་ལ་ནམ་ཉོག་སྐྱེས་
 པའི་དུས། དུན་པས་སྐྱེབ་པར་བྱས་ནས་སུ། དེ་ཡི་ངོ་ལ་ཅེར་བལྟས་ཉོ། དེ་ཉིད་རང་ལ་ལ་

སོང་བ། དེ་ཉིད་ཆོས་སྐྱུར་རོ་སྤྱད་ནས། རྣམ་རྟོག་མང་བ་ཅམ་གྱིས་ནི། ཆོས་སྐྱུ་མང་བ་ཡིན་
 པས་ན། རྣམ་རྟོག་དགག་པ་མི་དགོས་ཤིང་། དེ་ཉིད་ཆོས་སྐྱུར་འབྱེར་རོ་ཟེར། གནས་ལུགས་
 བསྐྱེམ་པར་འདོད་པ་ཡོད། རྣམ་རྟོག་གཟུགས་སུ་མ་མཐོང་དང་། སེམས་ནི་གཟུགས་སུ་མ་
 མཐོང་བ། ང་དང་འཛིན་སྐྱངས་མི་འགལ་བས། གནས་ལུགས་བསྐྱེམ་པར་མི་འགྱུར་ན།
 ཆོས་སྐྱུ་མཐོང་བ་སྐྱོས་ཅི་དགོས། ང་ཉིད་འབྱུང་པ་གང་མའི་གནས། ལ་ལས་གཅིག་དང་དུ་
 བྲལ་གྱི། དབྱུང་པ་དག་པར་བྱས་པ་ཡིས། བཅའ་བས་མ་རྟོག་པ་དེ་བསྐྱེམ། དེ་ཡང་ཕྱོགས་
 ཆོས་བསྐྱེམས་པས་ན། བསྐྱུབ་བྱ་ང་མེད་བསྐྱེམ་པ་མིན། ང་དང་འཛིན་སྐྱངས་འགལ་མི་
 འགྱུར། དེ་ཡང་ང་མེད་བསྐྱེམ་པ་མིན། ལ་ལས་གཅིག་དང་དུ་བྲལ་གྱིས། དབྱུང་པས་མ་རྟོག་
 པ་ཡི་དུས། མིང་བཏགས་ཅམ་ལ་རྟོག་པ་ཡིས། ང་ནི་མི་འདུག་སྐྱམ་བསམས་ནས། བསྐྱེམ་
 པ་དེ་ཡང་མ་ཡིན་དགག། བསྐྱེམས་ཀྱི་མེད་དགག་མ་ཡིན་ཅིང་། ང་དང་འཛིན་སྐྱངས་དངོས་
 མི་འགལ། འཛིན་སྐྱངས་དངོས་འགལ་མ་ཞུགས་ན། ང་ནི་འབྱུང་པར་ག་ལ་བྱས། ང་ལ་
 གཞོད་པར་མ་གྱུར་ན། ཤེས་རབ་བསྐྱེམ་པར་ག་ལ་འགྱུར། ལ་ལ་གཅིག་དང་དུ་བྲལ་གྱིས།
 དབྱུང་ནས་མ་རྟོག་པ་ཡི་ཆེ། ང་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་བསྐྱེམ་ཞེས། དེ་ལ་ཞུགས་པ་བཞིན་དུ་བསྐྱེམ།
 དེ་ནི་སྟོང་ཉིད་རྒྱང་ཆད་རྒྱལ། ཁོ་རང་རང་བཞིན་སྟོང་པར་ནི། སོང་བའི་དོན་དུ་མ་གོ་བར།
 མདུན་ནས་སྟོང་པ་ཉིད་ཞུགས་ཀྱང་། སྟོང་པར་སོང་རྒྱལ་མ་གོ་བས། ང་ཡི་གཉེན་པོ་ཤེས་
 རབ་དེ། དེ་ག་རང་དུ་གར་སོང་མེད། གཉེན་པོ་མེད་ན་ཅི་ཕྱིར་གཞོད། ང་ནི་སྟོད་པ་ལས་
 འོས་ཅི། ལ་ལ་གཅིག་དང་དུ་བྲལ་གྱི། དབྱུང་པས་ཤིན་ཏུ་དག་པའི་ཆེ། དབྱུང་པ་སྟོན་དུ་
 སོང་བས་ཟེར། སྐྱོམ་གར་དམིགས་གཏད་མེད་དོ་ཟེར། ཡིད་ལ་ཅི་ཡང་མི་བསམ་པར།
 མཉམ་པར་བཞག་པའི་གནས་སུ་འདོད། ཡིད་ལ་བྱེད་རྒྱ་མེད་པ་དེ། ང་དང་འཛིན་སྐྱངས་
 འགལ་བ་མཆོད། ང་མེད་བསྐྱེམ་པར་མ་གྱུར་ན། ཟབ་དོན་མིང་ནི་ཅིར་བཏགས་ཀྱང་། ང་ལ་
 གཞོད་པའི་ཕྱོགས་ནའང་མེད། ཤེས་རབ་བསྐྱེམ་པ་གང་མའི་གནས། ལ་ལ་གཅིག་དང་དུ་

བྲལ་གྱི། དབྱུང་པས་མ་རྟེན་དེ་ཡི་ཕྱིར། ང་ནི་བདེན་པར་མེད་པ་ཡི། རིགས་ཤེས་རྗེས་
 དཔག་དེ་ཡི་ནི། རྒྱན་ལ་ཅི་སྤྱབ་མཉམ་པར་འཛོག་། དེ་ལ་གནས་ལུགས་བསྟོམ་པ་ཟེར། ཤེས་
 པ་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་པར་གྲགས། ཀུན་རྫོབ་བསྟོམ་ལ་གནས་ལུགས་འདོད། ཏ་ཏ་ཤེས་རབ་ལ་
 མཚན་ལ། ང་ཉིད་བསྟོམ་པ་ང་ཡི་གྲོགས། ལ་ལས་གཅིག་དང་དུ་བྲལ་གྱིས། དབྱུང་པའི་
 རྟགས་ལས་ང་ཉིད་ནི། བདེན་པར་མེད་པར་ངེས་པ་ཡི། རེས་ཤེས་དེ་ཡི་རྒྱན་ལ་ནི། མཉམ་
 པར་བཞག་པའི་གནས་ལུགས་འདོད། དེ་ཡང་གོང་དང་བྱུང་མེད་ཅིང་། འཛིན་སྐྱངས་འགལ་
 པ་ཨ་ཅང་ཆེ།¹ ང་རང་བསྟོམ་ལས་མ་འདས་མོད། ཤེས་རབ་བསྟོམ་པར་ག་ལ་འགྱུར། ལ་
 ལས་གཅིག་དང་དུ་བྲལ་གྱིས། དབྱུང་པའི་རྟགས་ལས་ང་ཉིད་ནི། བདེན་པར་མེད་པར་ངེས་
 པའི་ཆེ། ཁོ་རང་མེད་པར་དག་པ་དེ། མ་ཤེས་བསྟོམ་རྒྱའི་སྟོང་ཉིད་དེ། ཟུར་དུ་བཅའ་ནས་
 སྟོམ་པར་བྱེད། གཅིག་དུ་སྟོང་ཉིད་རྒྱང་ཆད་ཡིན། སྟོང་པ་བདེན་འཛིན་སྟོ་ཡོད་པས། ང་རང་
 བསྟོམ་པར་གྱུར་པ་དང་། ང་དང་འཛིན་སྐྱངས་འགལ་པ་ཡི། གཉེན་པོ་ཡོད་མེད་ཁྱོད་རང་
 སོམས། དེ་ཡི་རྒྱ་མཚན་ཅི་སྟེན། ཁྱོད་རང་མེད་པ་མ་གོ་བར། སྟོང་ཉིད་ཟུར་དུ་བཅའ་བས་
 སོ། ཁ་པོ་སྤྱི་ནི་ཆེ་ཡང་རུང་། འོན་ལ་ང་མེད་བསྟོམ་པ་ཅུང་། ལ་ལས་གཅིག་དང་དུ་བྲལ་
 གྱིས། དབྱུང་པའི་རྟགས་ལས་ང་ཉིད་ནི། བདེན་པར་མེད་པར་ངེས་པ་ཡི། རེས་ཤེས་དེ་ཡི་
 འཛིན་སྐྱངས་ཀྱི། རྒྱན་ལ་ཅི་སྤྱབ་མཉམ་པར་འཛོག་། དེ་ལ་གནས་ལུགས་བསྟོམ་པར་འདོད།
 གཞན་དེ་དག་ལས་ཅུང་ལེགས་ཤིང་། ང་ལ་འང་ཅུང་ཟད་གཞོད་མོད་ཀྱང་། རྟོགས་པར་གཞོད་
 པར་ག་ལ་འགྱུར། དེ་ཡི་རྒྱ་མཚན་ཅི་སྟེན། ལུང་པོ་ཆོགས་ཅམ་ལ་བརྟེན་ནས། ང་འོ་སྤྱམ་
 པའི་སྟོ་སྟེ་ཞིང་། ང་འོ་སྤྱམ་པའི་སྟོ་དེས་ནི། དམིགས་པ་ང་ལ་དམིགས་ནས་ནི། རྣམ་པ་
 བདེན་པར་བྱུབ་པར་འཛིན། དེ་ལྟར་བདེན་པ་བདེན་འཛིན་ཡིན། དེ་ལྟར་ཞེན་པ་བདེན་ཞེན་
 ཡིན། དེ་ལྟར་སྤང་བ་བདེན་སྤང་ཡིན། ཕྱི་མ་ས་བཙུ་བར་དུ་འབྱང་། ཤེས་སྤྱི་བ་ཟེར་པའི་མིང་

1 ཨ་ཅང་ཆེ། ཤིང་དཔག་མོད་དཔག་

ཡང་བཏགས། འཕགས་པ་སློབ་པའི་རྗེས་སྐོབ་དུ། བདེན་སྒྲུབ་ཡོད་དེ་བདེན་ཞེན་མེད།
 མཉམ་གཞག་དོན་གཉིས་ཀ་མེད། སངས་རྒྱས་ས་ན་མཉམ་རྗེས་མེད། སོ་སྤྱེ་རྣམས་ལ་
 གཉིས་ཀ་ཡོད། སྤང་སོ་ཆོགས་ཅམ་ལ་བརྟེན་ནས། ང་འོ་སྤྱམ་པའི་སློབ་མེད། ང་ནི་བདེན་
 བར་སྒྲུབ་བ་ན། དེ་ཉིད་བདེན་པའི་གཅིག་དང་ནི། བདེན་པའི་དུ་མར་མ་གྲུབ་པར། དེས་པའི་
 ཏགས་ལས་ང་ཉིད་ནི། བདེན་པར་མེད་པར་དེས་པ་ཡི། དེས་ཤེས་དེ་ཡི་འཛིན་སྒྲུབ་དེའི།
 རྒྱན་ནི་སློབ་པ་ཡིན་ཞེས་ཀྱང་། ང་ལ་གཞོད་པ་རྒྱུད་བར་དེས། དེ་ཡི་རྒྱུ་མཆོན་ཅི་སྟེན། ང་
 ནི་སྤང་སོའི་སྟེང་དུ་ནི། བདེན་པར་ཞེགས་པ་དགོས་པ་ལ། སྤང་སོ་ལ་ནི་དམིགས་པ་ཡི།
 སྤང་སོའི་སྟེང་གི་ང་ཉིད་ནི། བདེན་པར་གྲུབ་པ་མི་ཞེགས་པས། ང་ཉིད་སྤང་སོའི་སྟེང་དུ་
 འབྱེད་། ང་དང་སྤང་སོ་ཁ་སྐྱལ་ནས། བདེན་མེད་ཅི་ཅམ་བསྟོམས་ཀྱང་ནི། འཛིན་སྒྲུབ་
 དངོས་སུ་མི་འགལ་ཞིང་། ང་ནི་སྤང་སོ་ལ་དམིགས་ནས། བདེན་པར་གྲུབ་པར་སྒྲུབ་པ་ཡི།
 སྒྲུབ་པ་དེ་སྒྲུབ་མ་གྲུབ་པར། ཆང་མས་དེས་ཤེས་འདྲོངས་ན་ནི། གཞོད་ཀྱི་གཞན་དུ་མ་ཡིན་
 བོ། སྤང་སོ་ལ་དམིགས་ང་འོ་ཞེས། དེ་ཡི་བདེན་གྲུབ་བཀག་ཅམ་གྱི། མེད་དགག་འཛིན་
 སྒྲུབ་པ་ཡུལ་བྱས་ནས། རྟགས་མ་ཉམས་ཤིང་གསལ་ངར་ལྡན། སྤང་གོད་བལ་ཞིང་མཆོན་
 འཛིན་ཞིག སྤང་སོ་ལ་ནི་དམིགས་ནས་ནི། ང་མེད་ཡུལ་དུ་ཤར་བ་ཡི། འཛིན་སྒྲུབ་སློབ་པ་
 མཁས་ན་ནི། ང་དང་འཛིན་སྒྲུབ་འགལ་བ་སྟེ། ང་ནི་འབྲུད་པར་རུས་མོད་ཀྱང་། དེ་འདྲ་ཉིན་
 མོའི་སྐར་མ་ཅམ། རྒྱན་དུ་ང་ཡི་གཞལ་བྱར་དེས། ང་ནི་མིག་གིས་མ་མཐོང་བར། ང་ནི་འབྲུད་
 ཟེར་མི་རྣམས་ཀྱིས། འདྲེན་ཤར་སྟོར་གནས་པ་ལ། རྒྱད་ནི་རུབ་སྟོར་སྤྱེལ་དང་མཚུངས།
 རྒྱན་མ་ངོས་ནི་མ་ཟེན་པར། རྒྱན་མའི་ངོས་ནི་འཛིན་པ་འདྲ། འཁེམ་ནི་མིག་གིས་མ་མཐོང་
 བར། འཁེམ་ལ་བརྟེན་པའི་མདའ་བརྒྱུག་འདྲ། ཁོར་བྱ་ངོ་ནི་མི་ཤེས་པར། ཁོར་བྱ་བཙལ་ནས་
 དེ་སྟོང་འདྲ། ཤེས་རབ་ཁྱོད་ནི་མཐོང་ཡུལ་མིན། ང་ནི་ཀུན་གྱི་བདག་སོ་འོ། ང་ནི་སློབ་དེ་
 བསམ་གྲུབ་ཡིན། ལ་ལ་ང་ནི་འབྲུད་དོ་ཟེར། རྣམ་བཟུན་རིགས་པས་དབྱུད་ཏགས་ཀྱིས།

ལུང་པོ་ལ་དམིགས་ངཉིད་ནི། བདེན་པར་མེད་པར་ངེས་པ་ཡི། དེས་ཤེས་འཛིན་སྒྲངས་རྒྱན་
 སྒྲིང་ཟེར། འཛིན་སྒྲངས་དེ་ནི་རི་ལྷ་བྱ། ཤེས་པའི་རྒྱན་ལ་ཟེར་ན་ནི། དེ་ནི་ངཉིད་བསྐྱེལ་
 པས་ན། ང་ལ་གཞོད་པར་མི་འགྱུར་ཞིང་། སྒྲོ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་པར་མཐུན། རང་བཞིན་མེད་
 པ་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ཡིས་རྫོགས་པར་གཞོད་མི་འགྱུར། དེས་ན་ང་ལ་གཞོད་པ་རྒྱུང་། འཛིན་
 སྒྲངས་མེད་དགག་ཡིན་ཟེར་ན། མེད་དགག་ཅི་འདྲ་ཞིག་ལ་ཟེར། རྣམ་མཁའ་མཐའ་དབུས་
 མེད་ལ་ནི། མཐའ་དབུས་མེད་པའི་དོན་དེ་ནི། གཟུགས་སྐྱབ་དང་དོན་འདྲ་བས། ང་ལ་
 དམིགས་པར་མི་འགྱུར་ན། འཛིན་སྒྲངས་འགལ་བར་ག་ལ་འགྱུར། ང་ལ་གཞོད་པའི་ཚུགས་
 ན་མེད། སྒྲོ་པོར་མཐོང་ལ་ཟེར་ཅེ་ན། སྒྲོ་པོ་རི་རབ་མདངས་ཡིན་ཅིང་། རྣམ་མཁའི་དོན་
 ལའང་མི་རེག་ན། འཛིན་སྒྲངས་འགལ་བ་ལྟ་ཅི་སྟོན། གཞོད་པར་འགྱུར་བ་གང་མོའི་གནས།
 རྫོགས་བཅས་རགས་པ་བཀག་ཅོང་ལ། བྱེད་དོ་ཟེར་ན་ཡིན་མོད་ཀྱི། རྒྱན་ནི་གང་ལ་བྱེད་པར་
 འགྱུར། དེས་ཤེས་དེ་ལ་བྱེད་ཟེར་ན། དེ་ནི་དེས་ཤེས་རྒྱན་ཡིན་པས། ངཉིད་བསྐྱེལ་པ་ཁོ་ནར་
 གནས། འཛིན་སྒྲངས་འགལ་བ་ཨ་ཅང་ཆེ། རང་བཞིན་མེད་ལ་ཟེར་ཅེ་ན། ཡིན་མོད་མེད་
 དགག་རྒྱན་ནི་གང་། གཅིག་གས་མི་གཅིག་རི་ལྷར་བྱེད། མི་གཅིག་ན་ནི་ངོས་འཛིན་དགོས།
 རྫོགས་བཅས་རགས་པ་བཀག་ཅོང་ལ། རྣམ་མཁའི་མེད་དགག་ཅོང་བཏགས་བཞིན། བདེན་
 པར་གྲུབ་པ་བཅད་ཅོང་གི། མེད་དགག་དེ་ཡི་རྒྱན་དེ་ལ། བོང་གི་དེས་ཤེས་དེ་ཡི་ནི། ལུལ་
 ལམ་འཛིན་སྒྲངས་མེད་དགག་གི། མིང་འདོགས་བྱེད་ན་ཡིན་མོད་ཀྱི། དེ་ཉིད་དཔྱོད་ལ་རྒྱགས་
 པ་དང་། མཉམ་པར་འཛོག་པའི་ཆེ་ན་ནི། བྱིང་དང་རྒྱགས་དང་མི་གསལ་དང་། རང་མེད་པ་
 དང་ལྷགས་མི་ལྷན། ཉོག་དང་ཉད་པོར་ལུས་པ་དང་། རྫོད་འཕྲོ་གཡེང་བ་རྣམས་ལ་སོགས།
 དགོས་དུས་ང་ཡིས་བཏང་བས་ན། ཁྱོད་ནི་ཅི་བྱ་གཏོལ་མེད་དོ། གསོབ་དང་གསོག་དང་སྦྱང་
 པོ་མེད། བན་བུན་ལ་སོགས་ང་ཡིས་གཏོང་། ཁྱོད་ནི་འབྱུང་པས་དེ་ལ་ཞེན། ང་ཡིས་བྱིན་
 རྒྱབས་བྱས་འོག་ཉལ། དེས་ན་ང་ལ་གཞོད་མི་འགྱུར། དཔྱོད་དུས་སྐྱེད་མཉམ་གཞག་

ཏུའང་། སྤང་པོ་ལ་དམིགས་ང་དེ་ནི། བདེན་པར་བྱུང་བའི་དགག་བྱ་དེ། དམིགས་ལུལ་ནར་
 མར་མ་བརྟེན་པར། བརྟུག་ནས་བཀག་པའི་མེད་དགག་གི། རྒྱན་ལ་ལྷགས་དང་གསལ་ངར་
 ནི། ཡེངས་མེད་མ་ཉམས་ལྡན་པར་ནི། མཉམ་གཞག་བསྐྱོམ་ན་མཁས་བ་ཡིན། དེ་འབྲེལ་སྤྱི་
 མཐའ་ཙམ་ཡིན་པས། ང་ནི་སྤྱི་ཉལ་རིང་མོ་བྱེད། ཤེས་རབ་ཁྱོད་ནི་ཙབ་ཙུབ་མང་། མང་བ་
 ཙམ་དུ་ཟེད་ལགས་གྱི། ང་དང་སྐྱོམ་ཆེན་ཀུན་མཐུན་པས། ཁྱོད་རང་ཡི་ཐང་མ་ཆད་པར།
 གནས་ལྷགས་ངར་དུ་ཉལ་ན་ལེགས། ང་ནི་འབྲུད་ཟེར་མང་ལགས་ཀྱང་། ང་ལ་གནོད་པར་མི་
 འགྱུར་བའི། རྒྱ་མཆོན་འདི་ལྟར་ཡོད་པས་ན། ཤེས་རབ་ན་བ་གཞུངས་ལ་ཉོན། སྤྱིར་དུ་
 སེམས་ཙན་ཐམས་ཅད་ནི། ང་ཡི་མངའ་ཞབས་འབངས་སུ་མཆི། འོན་ཀྱང་ཐར་བ་འདོད་
 རྣམས་ལ། ང་ཡི་མདའ་ལྟ་འཕངས་པའི་ཆེ། ཐར་ལ་འཕགས་པར་ག་ལ་རུས། སྤུང་མཐར་
 ཞུགས་དང་མ་ཞུགས་གཉིས། ཞུགས་བ་ལྟ་དུས་ར་ཙམ། དེ་ལའང་སྤྱི་ནང་གཉིས་ཡོད་པའི།
 སྤྱི་བ་ཆེས་ནི་མང་བར་ཡོད། སྤྱི་ལའང་སྤུང་མཐའ་མང་མོད་ཀྱང་། བསྐྱུ་ན་རྟག་ཆད་གཉིས་སུ་
 འདུས། དེ་ཡང་འཇིག་རྟེན་རྒྱང་འཕེན་པ། འདི་ག་གཅིག་ཕུ་མ་གཏོགས་པའི། སྤྱི་བ་ལྟ་སྤྱི་
 ཁས་མི་ལེན། ཐར་དང་དཀོན་མཆོག་གསུམ་སོགས་མེད། སྤྱོད་བ་བ་ཡིས་སྤྱི་མ་ཡི། བདག་
 ཡོད་ཙམ་ཞིག་ཁས་ལེན་ཀྱང་། ཐར་དང་ཐམས་ཅད་མཐུན་བ་མེད། གངས་ཙན་ལ་སོགས་
 གཞན་རྣམས་གྱིས། ཐར་བ་འདོད་ཀྱང་རྣམ་མཐུན་མེད། རྟག་པས་འབྲས་བུ་སྤྱི་བར་འདོད།
 ལྟ་སྤྱི་གས་རྣམས་ཀྱི་བསམ་གཏན་ནི། བཞི་ཐོབ་མཐོན་ཤེས་རྒྱ་འཕྲུལ་སོགས། རུས་བ་ཐོབ་
 ཅིང་ལྟ་བ་དེ། གོམས་པས་བཟོད་བ་མི་འཐོབ་ཅིང་། ཁྱོད་ཅེ་ཙམ་དུའང་བཟོད་རུས་མེད།
 ཤེས་རབ་བསྐྱོམ་པར་མི་འདུག་པས། ང་ལ་ཅི་ཡི་སྤྱིར་ན་གནོད། ཆོར་འདུ་སེམས་བ་སོགས་
 བཀག་པའི། ཡིད་ལ་བྱེད་པའང་བཀག་ནས་ནི། སྤང་མེད་མཉམ་གཞག་བསྐྱེལ་པར་བསྐྱོམ།
 དེས་ཀྱང་ང་ལ་གནོད་མི་འགྱུར། ཅི་ཡང་མེད་པའི་ལྟ་བ་ཡིན། གང་དུ་ཡོད་སོགས་དཔྱོད་པ་

ཡི། འདུཤེས་བཀག་པའི་ལྟ་བུ་དེ། གཉེན་པོ་ཤེས་རབ་མེད་པས་ན། བསྐྱལ་བར་བསྐྱོམ་སྟེ་
 ངར་མི་གཞོད། འདུཤེས་མེད་པའི་ལྟ་བུ་ཡིན། དེ་ལྟར་བསྐྱོམས་པས་འདུཤེས་དེའང་། ཡོད་
 པ་མིན་ཅིང་མེད་པ་མིན། ཡོད་མེད་གང་དུའང་མི་རྟོག་པར། བསྐྱལ་བར་བསྐྱོམ་སྟེ་ངར་མི་
 གཞོད། ང་ལ་གཞོད་པའི་གཉེན་པོ་མེད། ཡོད་མིན་མེད་མིན་ལྟ་བུ་འོ། དེ་ལྟར་བསྐྱོམས་པས་
 གཟུགས་སོགས་ཀྱི། མཚན་མ་ཅི་ཡང་མ་མཐོང་ཞིང་། ཅི་ཡང་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པའི། ཡིད་
 རྟོག་འབའ་ཞིག་གསལ་རིག་ཅམ། དེ་ལ་མཉམ་གཞག་བསྐྱལ་མང་བསྐྱོམ། དེ་ལྟ་བུ་ཡི་ཤེས་
 པ་ལ། ཁུབ་པ་འདུ་བྱེད་སྤྱག་བསྐྱལ་ནི། མ་གཏོགས་སྤྱག་བསྐྱལ་གཞན་མེད་མོད། རྒྱུན་དང་
 མ་འཕྲད་ཡིན་པར་བྱེད། ང་ནི་དེ་གར་སྟོད་པ་ལ། གཉེན་པོ་ཤེས་པ་སྤྱོགས་ནའང་མེད།
 ཤེས་རབ་བསྐྱོམ་པ་ལྟ་ཅི་སྟོས། གཟུགས་མེད་ཁམས་པའི་ལྟ་བུ་ཡིན། ད་ལྟའི་བསྐྱོམ་པ་པལ་
 མོ་ཆེ། སྐྱོམ་གྱི་མིང་འདོགས་བཟང་བཟང་དང་། སྐྱུན་སྐྱུན་རི་ཅམ་བཏགས་ལགས་ཀྱང་།
 བསྐྱོམ་པའི་གནས་སྐབས་རང་ལ་ཡང་། འདི་རྣམས་བསྐྱོམ་ལས་མི་འདའ་བར། ང་མེད་སྤྱ་
 ཡིས་རྟོགས་པ་མེད། ང་དང་ཤེས་རབ་གཉིས་ཀྱི་ནི། འཛིན་སྤངས་དངོས་འགལ་ཡིན་པས་
 རྟོ། འཛིན་སྤངས་དངོས་འགལ་མ་ཞུགས་པའི། བསྐྱོམ་གྱིས་ང་ལ་གཞོད་པ་མེད། སྐྱུན་པའི་
 གཉེན་པོར་སྤང་བ་བཞིན། དགོས་ཀྱི་གཞན་གྱིས་མ་ཡིན་ནོ། སྤང་པོ་ཞིག་ཆེ་སྤང་འཛིན་མོ།
 མི་སྤྱི་བ་ལ་ལྟ་བར་འདོད། གསལ་རིག་ཅམ་ནི་མི་འདོར་བས། ཤེས་པ་བསྐྱོམ་ལས་མི་འདའ་
 ཞིང་། དེ་འདྲ་བྱེད་གསལ་སྤྱོད་པ་འདོད། ང་ལ་གཞོད་པའི་སྤྱོགས་ནའང་མེད། རྩལ་སྤྲུག་སྤྱོགས་ཀྱི་
 ཆ་མེད་ནི། མ་རིག་མ་འབྱུང་རིག་ལ་ཁད། སིལ་བྱར་གནས་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ། མཉམ་པར་
 བཞག་པའི་མཐུ་ལས་ནི། སྤང་བ་ཐམས་ཅད་བན་བྱུན་དང་། གསོལ་དང་གསོག་དང་སྤྱིང་པོ་
 མེད། རག་མ་ལུས་པར་མཐོང་བ་ན། རི་དང་ར་བ་ཁང་བྱིས་དང་། ཅིག་པ་ལ་ནི་ཐལ་བྱང་
 དང་། ཐོགས་སྤྱག་མེད་པར་འགྲོ་བ་དང་། རྩོལ་རྒྱུང་ལག་རྗེས་འཛིག་སོགས། ཡོན་ཏན་
 དཔག་མེད་མངའ་མོད་ཀྱང་། ང་དང་འཛིན་སྤངས་དངོས་འགལ་གྱི། གཉེན་པོ་མེད་པས་ངར་

མི་གཞོད། དེ་ལྟའི་སྒོམ་ཆེན་པལ་ཆེར་ནི། དེ་དག་གྲུབ་ཆེ་མཆོག་འཛིན་པས། ཤེས་རབ་
 བསྒྲུབ་པ་ལྟ་ཅི་སྒོམ། ང་ཡི་བསམ་པ་རྫོགས་པ་ཡིན། ཅི་ཕྱིར་ང་ཡི་གཉེན་པོ་མེད། འོན་
 གུང་དེ་དག་སྒྲུབ་པ་ན། སྒྲོང་པ་ཉིད་ལ་མོས་པ་ཡི། རྒྱ་ཙམ་བྱེད་པས་བསྒྲུབ་པ་ཤིག་གོ། འོན་
 གུང་ང་ཡི་བདེན་གྲུབ་དེ། དེ་དག་རྣམས་ཀྱིས་འདོར་མི་རུས། བདེན་གྲུབ་དོར་བས་དངོས་
 རྣམས་ཀྱི། རྒྱ་འབྲས་བྱ་བྱེད་འཛོག་མི་རུས། ང་དང་གྲུབ་མཐའ་གཅིག་པས་ན། ང་ལ་གཞོད་
 པའི་རེ་ཐག་ཆད། ཉན་ཐོས་མདོ་སྡེ་པ་རྣམས་སོ། དེ་ཡི་མཉམ་གཞག་ཅི་བསྒྲུབ་པ་ཀྱང་། རོད་
 ཅི་ཙམ་དུ་བསྐྱོད་རུས་མེད། བཟོད་¹པ་སྦྱེ་བར་ག་ལ་རུས། སེམས་ཙམ་རང་རྒྱད་པ་རྣམས་
 ཀྱིས། ཆོས་རྣམས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ། རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་དང་། རང་བཞིན་ཀྱིས་
 བྱི་གྲུབ་པ་དང་། རྩམ་སྒྲུབ་པའི་རྣམ་གཞག་རྣམས། ཆད་གྲུབ་ཏུ་ནི་མཛད་པར་སྦྱང་། ཁྱད་
 པར་སེམས་ཙམ་དངོས་སྦྱ་བས། དངོས་པོ་བདེན་གྲུབ་ཁས་ལེན་ཅིང་། ལྟ་བའང་དེ་མཐུན་
 བསྒྲུབ་པས་ན། ང་ལ་མ་གཞོད་མ་ཟད་བར། ང་ཉིད་བསྒྲུབ་པར་གྱུར་པ་ཡིན། ང་རང་
 བསྒྲུབ་པ་ང་ཡི་ཁྱོགས། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ལྟ་ཞོག་ཅིག ཐར་པ་ཙམ་ཡང་ཐོབ་པར་དགའ།
 རང་བཞིན་གྲུབ་པ་མེད་པ་ལ། རྒྱ་འབྲས་འཛོག་པ་མི་ཤེས་པས། བདེན་པ་གཉིས་དང་ཐར་པ་
 མེད། “མགོན་པོ་སྐུ་སྐུབ་ཀྱི་གསུང་ལས། ཕྱི་རོལ་གྱུར་ལ་ཞི་བའི་ཐབས་མེད་དེ། དེ་དག་ཀུན་
 རྫོབ་དེ་ཉིད་བདེན་ལས་ཉམས། བདེན་གཉིས་ཉམས་ལ་ཐར་པ་འབྱུང་ཡོད་མིན།”³ ཞེས་
 སོགས་ང་ཡི་གཞུང་དུ་གསུངས། དེ་ལ་རང་རྒྱད་པ་དག་ཀྱང་། བདེན་པར་གྲུབ་པ་མི་བཞེད་
 ཀྱང་། རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ། ཐ་སྦྱད་ཏུ་ནི་མེད་པ་ན། བྱ་བྱེད་རྒྱ་འབྲས་འཛོག་མི་
 ཤེས། དེ་འདྲའི་ལྟ་བ་མ་པོར་བྱིན། ཐེག་པ་གསུམ་པོ་གང་གི་ཡང་། འཕགས་ལམ་རྒྱད་ལ་སྦྱེ་

¹ ཅི་ཕྱིར་དེ་ བོད་དབང་།

² བཟོད་ ཤིང་དབང་། བོད་དབང་།

³ རྩེ་འཕྱུག་ དཔྱད་པ། འཛོམས་དཔོན་རྒྱ་བ་ཤེགས་པ། དཔྱད་པ་ལ་འབྱུག་པ། སེམས་བསྐྱེད་དུག་པ། འོག་གཏངས་ 204ན9 ལས་བྱུང་བ་ཅུང་ཟད་མི་
 འདྲ་སྟེ། “སྦྱོབ་དཔོན་སྐུ་སྐུབ་ཞབས་ཀྱི་ལམ་ལས་ནི། ཕྱི་རོལ་གྱུར་ལ་ཞི་བའི་ཐབས་མེད་དོ། དེ་དག་ཀུན་རྫོབ་དེ་ཉིད་བདེན་ལས་ཉམས། དེ་
 ལས་ཉམས་པས་ཐར་པ་འབྱུང་ཡོད་མིན།” ཞེས་སོ།

བ་དགའ། སྤེས་ཆེན་དམ་པ་དེ་ཆོས་ཀྱང་། དེ་ཙམ་ལས་ནི་མ་སྟོང་ན། ཅི་ཡང་མི་ཤེས་མ་
 བསྐྱབས་པའི། སྟོམ་སྐྱབ་བྱེད་པ་པལ་ཆེར་ནི། མ་རིག་ཐུན་པའི་སྟོ་དེ་ནི། དེ་ལས་ནག་པའི་
 ཅིག་ཁྱག་གི། ཉག་པ་ཞིག་ལ་ཉེན་བཅས་ནས། ང་དང་འཛིན་སྐྱངས་མི་འགལ་བའི། ཡིད་ལ་
 བྱར་མེད་བསམ་རྒྱ་མེད། སྟོམ་མེད་བསྐྱ་རྒྱ་མེད་དོ་ཟེར། གསལ་རིག་སེམས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་
 ནི། ཡིན་པ་རྒྱས་ནི་མེད་པས་ན། གསལ་རིག་ཙམ་ལ་མ་ཡིངས་པར། འཛིག་པ་སྟོམ་གྱི་ཡང་
 ཅེར་འདོད། ཐར་པ་ཙམ་ཡང་མི་འཛོལ་ན། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་གད་མའི་གནས། གང་ཡང་
 ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པར། གསལ་རིག་ཙམ་ཞིག་བསྟོམ་པ་ནི། སེམས་རང་བསྟོམ་པ་ཡིན་པས་
 ན། ང་དང་སེམས་གཉིས་འབྲལ་མེད་གནས། དེ་ནི་ང་ཉིད་བསྟོམ་པ་ཡིན། ང་ཉིད་བསྟོམས་
 པའི་འབྲས་བྱ་ལ། ཐར་པ་ཐོབ་པ་མེད་ཀྱི་ཁར། ང་ཉིད་རྒྱས་སུ་འགོ་བ་ལས། འོས་མེད་
 གཞན་དུ་མ་ཡིན་ནོ། དབྱ་མར་གྲགས་པ་རྣམས་ལ་ཡང་། ཐལ་འགྱུར་བ་ལས་ལྷག་པ་མེད།
 དེ་ཡི་ལྷ་བའང་འཕགས་པ་ཡི། རྗེས་ཐོབ་ཙམ་གྱི་ལྷ་བ་ཡིན། སངས་རྒྱས་ས་རུ་དེ་ཡང་
 འདོད། དེ་ཡི་རྒྱ་མཆན་ཅི་ཕྱིར་ན། ཐ་སྙད་བཏགས་ཡོད་མིང་རྒྱང་ཙམ། ཐལ་འགྱུར་བས་ནི་
 འདོད་པ་ཡིན། སངས་རྒྱས་ས་ན་མིང་དོན་གྱི། མཆན་མ་གང་ཡང་མ་མཆིས་སོ། མཉམ་
 གཞན་རྗེས་ཐོབ་ཡོད་པར་ནི། རྒྱད་ལྔ་སོགས་ནས་གསུངས་པ་ཡིན།

ཤེས་རབ་གྱིས་ནི་ལན་སྒྲས་པ། ང་ལ་དད་པ་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་། སྤྲིག་པ་མཐའ་དག་ཞི་བར་
 བྱེད། ང་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཐོས་པས་ཀྱང་། སྤྲིད་པ་རུལ་པོར་བྱེད་འགྱུར་ན། བསྟོམས་ན་ཁྱོད་འབྱུང་
 ཐེ་ཆོམ་མེད། ང་ཉིད་བསྟོམས་པས་ཐར་པ་ཐོབ། ཁྱོད་ཉིད་འཁོར་བར་ལྷུང་བའི་དག། ཁྱོད་ནི་
 ཅད་ནས་མ་བཏོན་ན། འཁོར་བར་སྐྱར་ལ་མཐའ་མི་འདུག །

བདེན་འཛིན་གྱིས་ནི་ལན་སྒྲས་པ། ང་ཉིད་འབྱུང་བར་བྱེད་པ་ལ། གཉེན་པོ་སྟོམ་པར་
 མི་བྱེད་པར། རྒྱག་ཅིག་བྱས་པས་འགོ་བ་དགའ། གཉེན་པོའི་འཛིན་སྐྱངས་མ་འགལ་ན།
 དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱིས་གཙོ་མཛད་པའི། སེམས་ཙན་ཐམས་ཅད་དབྱར་ལངས་ནས། གོ་

གོན་མཆོན་ཆ་སྒྲ་ཆོགས་ཐོགས། རྒྱུ་དང་གསོད་ཀྱི་དག་འབྲིན་ཅིང་། མཐུ་དང་རྩ་འབྲུལ་
 རྩས་པ་རྣམས། རི་ཙམ་མང་པ་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་། ང་ཡི་ཕྱོགས་ཉིད་རྒྱས་པས་ན། ཤེས་རབ་
 ཁྱོད་ཀྱིས་གང་དུ་བྱིན། ང་ཡི་ཕྱོགས་ལའང་མ་འཁོར་ན། འབྲུད་དོ་ཞེས་པ་སྟེ་ཐུགས་ཡིན།
 ང་ཡི་འོག་དུ་ཚུད་པ་ཡི། སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་སྟོས་ཅི་དགོས། ཁྱོད་ཀྱི་ཕྱོགས་སུ་བསྐྱེད་པ་
 ཡི། ཐར་པ་ཐོབ་པར་བྱེད་དོ་ལོ། མཆོན་ཉིད་ཐུགས་པ་སྟོམ་ཆེན་པ། བལ་ཆེར་ཁ་ལ་ཆེ་འདི་
 ནི། རྒྱོས་བཏང་ཡིན་ཟེར་ཞེ་ལ་ནི། ང་ཡི་ཉན་ཐོས་ཁོ་ན་དང་། བྱ་བཏང་བྱ་བྱེད་གཞན་ལས་
 མང་། ཁྱད་པར་མཁས་བཅུན་བཟང་གསུམ་ཡང་། བལ་ཆེར་ང་དང་ཤེས་རབ་གཉིས། འདམ་
 དུ་བཅུག་ན་ང་ཉིད་འདམ། ཅི་ཡི་བྱིར་ན་ཁྱོད་ཉིད་ནི། བ་རྒྱ་མིན་ཅིང་གོན་རྒྱ་མིན། མཐོང་
 བའི་ཡུལ་ན་ཁྱོད་མེད་ཅིང་། བྱི་མ་གང་སོང་ཆ་མེད་ཡིན། ང་ནི་འབྲུལ་ལ་ཉེར་མཁོ་ཡིན།
 ར་ཆང་ཟ་མ་བཟང་རན་དང་། བཀུར་སྟེ་ཞབས་ཉོག་ཆེ་ཆུང་དང་། འབྲུལ་བ་བཟང་རན་ལེགས་
 ཉེས་སོགས། ང་ཡིས་འབྲུལ་དུ་ཉོགས་ནས་ནི། གདབ་ལན་བཟང་རན་ང་ཡིས་བྱེད། དག་འ་
 མགུ་ཐམས་ཅད་ང་ཡིས་བྱེད། ཆོས་བརྒྱད་སྟོག་དུ་ངས་བཅུད་ན། ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་དུས་གང་དུ་
 བྱིན། མཐོང་མན་འབྲིང་གསུམ་ཐམས་ཅད་ལ། ང་ནི་འབྲུལ་མར་བཅར་མར་དགོས། ཁྱོད་ནི་
 འགྲུང་བའི་གཏམ་ཡིན་ནོ། ཤེས་རབ་ཁྱོད་ནི་འདི་ཉོན་ཅིག་ཁྱོད་ལ་ཐེ་ཆོས་ཟ་བ་དེ། མིད་པ་
 རུལ་པོར་ཨེ་བྱེད་ཀྱང་། ཁྱོད་ལ་ཡིད་མི་ཆེས་པའི་རྟགས། རྒྱ་མཆོན་སྟེ་བྱིར་ཆོས་ནི་འཆོང་།
 ཆོས་ར་བོར་ནས་གོང་ཡུལ་འགྲིམ། རྒྱུ་པ་བོར་ནས་བག་མ་ལེན། རྒྱལ་བྱིམས་བོར་ནས་
 འདོད་པ་སྐྱབ། རི་ཁྱོད་བོར་ནས་བྱི་དཀྱོག་བྱེད། འདོད་པ་མ་སྤངས་ངོ་ཆ་སྤངས། འཁོར་བ་
 མ་སྤངས་ཐར་པ་སྤངས། ཆོས་བརྒྱད་མ་སྤངས་བསམ་གཏན་སྤངས། ང་ཉིད་མ་སྤངས་སྟོང་
 ཉིད་སྤངས། རས་ཁ་གང་ལ་དབང་བསྐྱར་འཆོང་། སྟོག་ཆོག་གཅིག་ལ་རྗེས་གནང་འཆོང་།
 གཤེན་ཆོག་འདི་བྱི་གཉིས་ཀ་འཆོང་། དེ་སོགས་རྣམ་གྲངས་ཆེས་མང་མོད། ཐམས་ཅད་ང་ཡི་
 འབྲིན་ལས་ན། ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་དུས་གང་དུ་བྱིན། འབྲུད་པའི་སྟེ་ཐུགས་མ་འདོན་ཅིག་གཞན་

ཡང་ཤེས་རབ་འདི་ཉོན་ཅིག ། འཆི་བ་སྒྲིང་ནས་མ་བློན་ན། ཆོས་པའི་མིང་ནི་ཅི་བཏགས་ཀྱང་། ཆེ་འདི་ལས་ནི་འོས་ཅི་ཡོད། ། འཁོར་བ་སྒྲིང་དང་བྱེ་བྲག་གི། ཉེས་དམིགས་བསམས་པས་སྒྲིང་ནས་ནི། ཐར་འདོད་ཆོ་ནི་མ་སྒྲིམ་ན། ཉན་ཐོས་ཐར་པའང་ག་ལ་འཐོབ། ། སེམས་ཅན་ཀུན་ལ་བྱ་གཅིག་ལྟར། བཅེ་ཆོ་སྒྲིང་ནས་མ་སྒྲིམ་ཤིང་། ལྷག་བསམ་ཁུར་དུ་མ་ཁུར་ན། ཐེག་ཆེན་གྲལ་དུ་ག་ལ་ཚུད། ། ཁི་གནས་མཐུ་ལ་བཏེན་ནས་ནི། ང་དང་འཛིན་སྒྲུངས་འགལ་བ་ཡི། ཤེས་རབ་ཁྱོད་ནི་བསྐྱོམ་པ་ལ། དབྱུད་བས་གནས་པ་ལྷག་པར་ནི། འཛིན་པའི་ཤིན་སྒྲུངས་མ་ཐོབ་ན། ལྷག་མཐོང་བསྐྱོམ་པར་ག་ལ་འགྱུར། དེ་བས་ང་འབྱུད་མ་ཟེར་ཅིག ། འབྱུད་འབྱུད་ཟེར་བ་མང་ལགས་ཀྱང་། སྒར་ཡང་སེམས་དང་འགྲོགས་འགྲོགས་པ། ད་དུང་སེམས་དང་འགྲོགས་འགྲོགས་པ། སྔོན་ཆད་ཁྱོད་ཀྱིས་གང་དུ་བསྟན། ང་ཡི་སར་ནི་ཁྱོད་མ་བྱུང་། ད་དུང་ཁྱོད་ནི་བྱེད་ཡོར་ཟད། སྔོན་ཆད་འབགས་པ་ཐོབ་པ་རྣམས། ལུ་དུས་རའི་མེ་ཉོག་བཞིན། སྟབས་ཁ་ལེགས་པ་རེ་རེ་ཅམ། དེ་ཡི་མིང་ལ་མ་རིག་ཟེར། མ་རིག་སངས་ལ་སངས་རྒྱུ་ཟེར། དེ་བས་ཁྱོད་དང་ང་གཉིས་ནི། སེམས་དང་འགྲོགས་པ་ང་སྟོམ་ཅོད། ང་ཡི་འཁོར་གྱི་ཉོན་མོངས་ནི། བརྒྱད་ཁྱི་བཞི་སྟོང་ཡོད་པ་ལ། གཉེན་པོ་བརྒྱད་ཁྱི་བཞི་སྟོང་གསུངས། ཟེར་བ་ཀུན་གྱིས་སྒྲིང་ན་ཡང་། གངས་དང་ངོ་ནི་ཤེས་པ་མེད། གཉེན་པོ་ངོ་སྟོད་ལྟ་ཅི་སྟོས། གཉེན་པོ་ཐམས་ཅད་དེ་ལ་ལགས་ཀྱང་། ང་ཡི་འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་ནི། གཅིག་བྱ་བྱལ་པར་མི་འགྱུར་བས། གཞན་རྣམས་གད་མོད་གནས་སུ་འགྱུར།

ཤེས་རབ་ཀྱིས་ནི་ལན་སྒྲིམ་པ། ཁྱོད་རང་གཏམ་ལབས་བཟང་པོ་འདུག ། ཟེར་རྒྱ་པ་བསད་བྱ་ལའང་ཡོད། སྟེ་ཡོད་གཡེར་མས་སྒྲི་བར་བྱེད། ཁྱོད་ཀྱིས་ལབས་ཆད་བརྟན་པ་ཡིན། ཡང་དག་མཐོང་ལ་ཀུན་རྫོབ་ཡིན། གཉི་ཟུག་ཅན་གྱིས་ལབས་མངས་ཀྱང་། འགལ་བའི་རྣམ་གངས་མང་བར་ཟད། ལམ་དང་འཕོང་ར་ཉག་ཉོག་རྣམས། ཡོང་གཏམ་ཅལ་ཅལ་དལ་མེད་ལབས། དོན་ཡོད་ལབས་ནི་གཅིག་ཀྱང་མེད། དེ་བཞིན་ཁྱོད་ལའང་དོན་མེད་མོད།

འོན་ཀྱང་ཁྱོད་གྱི་ལ་བས་རྣམས་ནི། བལ་ཆེར་སྤང་བྱུང་གོ་བས་ན། དེགས་པ་ཁས་ལེན་ཟེར་
 བ་ནི། ཁྱོད་ལ་འགལ་འདུ་འདི་ལྟར་ཡོད། ཅོན་མོངས་རྣམ་ཏྲོག་ཆེས་མང་མོད། ཡང་དག་
 འོན་ལ་རྣམ་ཏྲོག་མེད། རྒྱ་སྤྱན་ཐམས་ཅད་ཅ་ཅོ་ཆེ། རྒྱ་མཆོ་ཅ་ཅོ་ག་ལ་སྒྲོག། སངས་རྒྱས་
 བདེན་པ་གསུང་བ་ཡིན། བརྟན་པ་གསུང་བ་ག་ལ་མིན། བརྟན་པའི་རྣམ་གྲངས་ཅི་མང་ཡང་།
 བདེན་པའི་དོན་དུ་མེད་པ་ཡིན། བདེན་པའི་དོན་དུ་བདེན་པའང་མེད། ཁྱོད་ནི་ཐོག་མ་མེད་པ་
 བས། སེམས་དང་ལྟན་ཅིག་གནས་ཟེར་ན། སེམས་ནི་རྟག་གས་མི་རྟག་སྒྲོས། རྟག་གོ་ཞེ་ན་
 སྐྱེ་བ་འགལ། མི་སྐྱེ་ཟེར་ན་མངོན་སུམ་བསྟོན། མི་རྟག་ཟེར་ན་སེམས་ཀྱི་ནི། སྐད་ཅིག་སྤྲ་སྤྲ་
 ཡོད་དམ་མེད། སྐད་ཅིག་སྤྲ་མ་ཡོད་ཟེར་ན། སེམས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་སྤྲ་མ་དེའི། བདེན་པར་
 སྤང་བའི་སྤང་རྒྱལ་དེ། སེམས་དང་ལྟན་ཅིག་འགྱུར་མེད་ཅིང་། རང་བཞིན་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་
 དང་། རྟག་བརྟན་ཐེར་ཐུག་གྱུར་བས་ན། མ་དེག་པ་དང་ཁས་སྤངས་འགལ། སྐད་ཅིག་སྤྲ་
 མར་འགྱུར་བ་མེད། ད་ལྟར་བ་ཡང་མེད་པས་འགལ། བདེན་པར་གྲུབ་ལ་འགྱུར་བ་མེད།
 འགྱུར་བ་ཡོད་ན་བདེན་གྲུབ་འགལ། སྐད་ཅིག་སྤྲ་མ་ཁས་ལེན་ན། སྤྲ་མ་མ་འོངས་འགྱུར་
 འགྱུར་ཡིན། འགྱུར་འགྱུར་སྐྱེ་བའི་དོན་ཡིན་ཞིང་། སྤྲ་མ་ཞེས་པ་དང་ཕོ་ལ། ལྟོས་ནས་སྤྲ་
 མར་བརྟགས་པ་ཡིན། ལྟོས་དང་སྐྱེ་བ་འབྲལ་བཞག་ལ། བདེན་པར་གྲུབ་པའི་ལྟོས་མེད་དང་།
 འགྱུར་མེད་སྐྱེ་བ་མེད་པ་དང་། གཞན་ལ་རག་ནི་མ་ལས་པའི། རྟག་བརྟན་ཐེར་ཐུག་ཁས་ལེན་
 པ། དངོས་འགལ་ཡིན་པ་མ་དེག་གས། ད་ལྟར་བ་དང་ལྟན་ཅིག་ན། དེ་ལའང་སྐད་ཅིག་སྤྲ་སྤྲ་
 ཡོད། སྤྲ་སྤྲ་གོང་གི་དེགས་པས་མཚུངས། དེ་ཡི་ད་ལྟར་ལྟན་ཅིག་ན། དེ་ལའང་སྤྲ་སྤྲ་གོང་
 དང་མཚུངས། དེ་བཞིན་དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་དང་། ད་ལྟར་མ་ཟད་བར་དུ་དབྱེད། ད་ལྟར་ཟད་
 པའི་དུས་བྱུང་བྱིན། ལྟན་ཅིག་གནས་པའི་གནས་མེད་ཅིང་། ཡོད་པའི་ཆོས་ཤིག་མ་དམིགས་
 བ། ཁྱོད་ནི་སྤྲ་དང་ལྟན་ཅིག་གནས། རང་བཞིན་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་བའི། བདེན་པར་གྲུབ་
 པས་གང་དུ་བྱིན། དངོས་སུ་འགལ་བ་མ་མཐོང་ངམ། ཁྱོད་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་དུག་གསུམ་དེའི།

དང་པོ་ཞེ་སྒྲུང་སྒྲེས་པའི་ཆེ། ཞེ་སྒྲུང་བདེན་པར་བྱུང་བ་ཡི། སྒྲུང་ཚུལ་སྒྲུང་བ་ལྟར་བྱུང་ན།
 རང་བཞིན་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་བས། ཞེ་སྒྲུང་རང་དུ་འདོད་རིགས་མོད། འདོད་ཆགས་སོགས་
 སྒྲེ་བ་འགལ། འདོད་ཆགས་སོགས་སྒྲེ་སྒྲེས་པའི་ཆེ། བདེན་པའི་རང་བཞིན་འགྱུར་མེད་
 དང་། ཏྲག་བརྟན་མེད་བྱུག་གནས་པས་ན། འགྱུར་མེད་ཏྲག་པར་འདོད་ཆགས་སྒྲུ། རིགས་ཀྱི་
 གཞན་དུ་འགྱུར་བ་འགལ། གཏི་ཐུག་ལ་སོགས་གན་མཆིས། གཏི་ཐུག་དང་ནི་ལྟན་ཅིག་ཏུ།
 གནས་སོ་ཞེ་ན་སྒྲུ་མ་ཡི། སྒྲུ་ནི་འདིར་ཡང་སོ་ན་གནས། སེམས་ནི་གཅིག་ཕུ་ཁོ་ན་དང་།
 ལྟན་ཅིག་ཏུ་ནི་གནས་ཞེ་ན། སེམས་ནི་བདེན་པར་བྱུང་བ་ཡི། སྒྲུང་ཚུལ་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་
 དང་། གཞན་ལ་རག་ནི་མ་ལས་པ། ལྟོས་མེད་ཏྲག་བརྟན་མེད་བྱུག་པས། སེམས་ཀྱི་འཁོར་དུ་
 བྱུང་བ་ཡི། སེམས་བྱུང་ལྟ་བུ་ཅ་གཅིག་ནི། གཞི་མ་བྱུང་བའི་སྒྲུ་དུ་དང་། སེམས་ཀྱི་
 འཁོར་དུ་བྱུང་བ་འགལ། ཉོན་མོངས་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་ཡང་། ཅ་བ་སེམས་ལས་བྱུང་བ་
 འགལ། དག་དང་མི་དག་ཕྱང་མ་བརྟན། མེད་པའམ་སེམས་ལས་བྱུང་བ་འགལ། སེམས་ནི་
 རང་བཞིན་བྱུང་བ་ན། དག་སྒྲིག་ལ་སོགས་ལས་འབྲས་ནམས། གསར་སོག་མེད་ཅིང་སྟོང་
 བ་མེད། འཁོར་བ་མེད་ཅིང་སྟང་འདས་མེད། ཆོས་ཕྱང་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་མེད། སྒྲུབས་
 གནས་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ཡང་མེད། དུག་གསུམ་མེད་ཅིང་དེས་བསྐྱེད་པའི། ཉོན་མོངས་
 བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་མེད། མདོར་ན་ཐམས་ཅད་མེད་པས་ན། འགལ་འདུའི་ཕྱང་པོ་ཆེན་པོར་
 འགྱུར། བོད་དུ་ཁྱོད་ཀྱིས་ཁས་སྐྱེས་པའི། ང་ཡི་འཁོར་དུ་གཏོགས་པ་ཡི། ཉོན་མོངས་
 བརྒྱད་ཁྲི་ཁས་ལེན་དང་། ཀུན་ལ་ང་ཡི་བྱིན་རྒྱལས་ཀྱིས། ཁས་ལེན་ཐམས་ཅད་འགལ་འདུར་
 བྱི། སོང་བར་མ་མཐོང་ཅེ་རེ་མོང། ཡང་ན་བསྟོན་ནམ་སྟོ་འཕེའི། བདེན་པར་བྱུང་ལ་ཆོས་
 ཀུན་མེད། ཆོས་ཀུན་ཡོད་ན་བདེན་བྱུང་འགལ། འཁོར་བ་ཐོག་མ་མེད་པས་ན། སེམས་ནི་
 ལྟ་དུ་སྒྲེས་པའི་ཆེ། དེ་ཡང་གཞུགས་མེད་ཁམས་སྒྲེས་ཆེ། སེམས་ནི་གཅིག་ཕུ་ལ་དམིགས་
 བས། བདེན་པར་བྱུང་བར་བརྒྱུད་པས་ན། དེ་འཛིན་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་བས། སྒྲུང་དུ་གཞན་

དུ་སྐྱེ་བ་འགལ། གལ་ཏེ་འོག་མར་སྐྱེས་པའི་ཆེ། དེ་ཡི་ཕུང་པོ་ལ་དམིགས་ནས། དེ་ལ་བདེན་
 འདྲིན་སྐྱེ་བ་འགལ། གལ་ཏེ་བདེན་འདྲིན་སྐྱེས་པ་ན། རང་བཞིན་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་འགལ།
 ལྷ་ཡི་ཆེ་དང་དཔལ་འབྱོར་སོགས། འདོད་ཡོན་བདེན་པར་བྱུང་སྒྲུང་བ། དེ་ནི་ཐོག་མ་མེད་པ་
 ནས། ཁོ་རང་ལྟོས་མེད་བྱུང་བྱུང་བ། འགྱུར་མེད་ཉག་པར་སྡོད་པས་ན། འཆི་དང་ཆེ་འཕོ་ག་
 ལ་སྤིང་། འཆི་དང་ཆེ་འཕོ་སྤིང་ཟེར་ན། རང་ཚུགས་བྱུང་པར་མ་གྱུར་པས། འགྱུར་བ་མེད་
 པའི་བདེན་བྱུང་འགལ། ལྷ་ལུས་བདེན་པར་བྱུང་པ་ན། འགྲོ་བ་གཞན་དུ་སྐྱེ་བའང་མེད།
 འདོད་པའི་ཡོན་ཉན་ལྷ་པོ་ཡང་། ལྷ་མོའི་གཞུགས་ལ་ཆགས་པ་ཡི། ཆགས་པ་བདེན་པར་སྒྲུང་
 བ་ཡི། སྒྲུང་བ་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་བས། སྐྱ་སོགས་འདོད་ཡོན་བཞི་པོ་ལ། ཆགས་པ་ཅི་ཡི་
 ཟུར་ན་སྐྱེ། སྐྱེ་ན་གཞུགས་ལ་བདེན་བྱུང་འགལ། ལྷ་ཡི་ཕུ་མོ་ལ་དམིགས་ནས། ཡིད་དུ་འོང་
 པའི་བྱམས་པ་དེ། ལྟོས་མེད་བདེན་པར་བྱུང་པར་སྒྲུང་། སྒྲུང་བ་གཞན་འགྱུར་མི་སྤིང་ན། ལྷ་
 མ་ཡིན་དང་འཐབ་པའི་ཆེ། ཞེ་སྒྲུང་སྐྱེ་བ་དངོས་སུ་འགལ། གལ་ཏེ་ཞེ་སྒྲུང་སྐྱེས་པ་ན། ཡིད་
 འོང་བྱམས་པའི་བདེན་བྱུང་དེ། ལྟོས་མེད་འགྱུར་བ་མེད་པ་འགལ། ལྷ་མ་ཡིན་ལ་དམིགས་པ་
 ཡི། ཞེ་སྒྲུང་དག་པོ་སྐྱེས་པའི་ཆེ། ཞེ་སྒྲུང་བདེན་པར་སྒྲུང་བས་ན། འཐབ་མོ་ཕྱོལ་ནས་རང་
 ལུས་དུ། ལྷ་མོ་ལ་ནི་བཅེ་བའི་ཆེ། ཡིད་འོང་རྣམས་སྐྱེ་བ་མེད། སྐྱེ་ན་ཞེ་སྒྲུང་བདེན་བྱུང་
 འགལ། ཡིད་འོང་དེ་ཡང་གསར་སྐྱེ་བས། ཡིད་འོང་བདེན་པར་བྱུང་པ་འགལ། བདེན་པར་
 བྱུང་པའི་ལག་སྟབས་འདིས། ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་མེད་པ་འདྲ། ཆོ་གཅིག་བདེན་པར་བྱུང་
 པའི་དོར། ཆོས་ཀུན་སྐྱེ་འགག་འགྲོ་འོང་མེད། ཐ་སྙད་ལས་འབྲས་ཐམས་ཅད་མེད། བདོར་
 ན་ཆོས་ཀུན་མེད་པར་གོ། དེ་ཡི་རྒྱ་མཆོན་ཅི་སྟེ་ན། བདེན་པར་འདོད་རྣམས་ཆོས་ཀུན་ནི།
 ལྟོས་མེད་གཞན་ལ་རག་མ་ལས། ཁོ་རང་དོ་བོས་བྱུང་པར་སྒྲུང་། འདིག་ཉེན་ཐ་སྙད་ལ་བསྟན་
 པའི། ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་རྒྱ་རྒྱུན་དང་། བན་ཚུན་ལྟོས་བཞག་ཆོ་བུར་དུ། ཉོག་པའམ་
 མིང་གིས་བཏགས་ཅོམ་ལ། གཞི་གཅིག་སྟེང་དུ་གཉིས་ཀ་ནི། འདུ་བའི་སྐབས་ཤིག་མ་གྱུར་

བས།། བདེན་པར་བྱ་བ་པའི་ཕྱོགས་ལྟར་ན།། རྒྱུ་ལ་ལྟོས་པའི་ཆོས་ཀྱི་མེད།། དེས་ན་ཆོས་
 ཀྱི་མེད་པ་ཡིན།། ང་ཡི་ཕྱོགས་ལ་ཆོས་ཀྱི་ནི།། རྒྱུ་རྒྱུ་རྟེན་འབྲེལ་ཆོགས་ལས་སྐྱེ།། དེས་
 ན་ཆོས་ཀྱི་ཡོད་པ་ཡིན།། ལས་དང་འབྲས་སུ་སྐྱོང་བ་ཡོད།། ས་དང་ལམ་དང་དགོན་མཆོག་
 གསུམ།། ཐ་སྙད་ཐམས་ཅད་བདག་ལ་ཡོད།། དེ་ཡང་ཐ་སྙད་ཅམ་དུ་ཡིན།། བདེན་པའི་དོན་དུ་
 ཁྱོད་དང་འབྲ།། ཆོས་ཀྱི་གཏན་ནས་མེད་པར་འདོད།། ཁྱོད་ནི་གཏི་མུག་མ་རིག་པས།། ཆོས་
 ཀྱི་བདེན་པར་ཁས་སྐྱེད་པས།། ཐ་སྙད་དུ་ཡང་ཆོས་ཀྱི་ནི།། མེད་པར་སོང་བ་མ་རིག་པ།།
 མ་རིག་ལས་ནི་མ་རིག་པ།། མ་རིག་དཀྱིལ་འཁོར་ཆེན་པོ་ལོ།། ཁ་ལ་ཀྱི་ཇོ་ཁས་སྐྱེད་པས་
 གང་།། ཀྱི་ཇོ་ཁས་རྒྱུ་རྒྱུ་ལྟོས་བྱ་བ་ཡིན།། ཁྱོད་ནི་ལྟོས་མེད་བྱ་བ་པར་འདོད།། དེས་ན་ཀྱི་ཇོ་ཁས་
 ཁྱོད་ལ་མེད།། སྐྱེད་དུ་ཁྱོད་ལ་འཆི་བ་མེད།། ཁྱད་པར་ཁྱོད་ལ་སྐྱེ་བ་མེད།། གལ་ཏེ་ལྟ་ལས་ཆེ་
 འཕོས་ནས།། ལྟ་མ་ཡིན་དུ་སྐྱེས་པའི་ཆོ།། ལྟ་ཡི་ཕྱང་པོ་ལ་དམིགས་ནས།། ང་ལོ་སྙམ་དུ་འཛིན་
 པ་ཡི།། བདེན་འཛིན་དེ་ནི་མི་འགྱུར་བས།། ལྟ་མ་ཡིན་གྱི་ཕྱིས་དེ་ལ།། དམིགས་ནས་ང་ལོ་སྙམ་
 པ་ཡི།། ཁྱོད་ཀྱི་ཐོ་གཞི་གཅིག་དུ།། འདུ་བ་མེད་ཀྱང་འདུ་བ་ནི།། བདེན་པར་བྱ་བ་པའི་སྐྱོན་
 ཡིན་མོད།། འདུ་ཕྱགས་ཅི་འདྲ་བ་ཞིག་སྟོས།། ལྟ་མ་ཡིན་གྱི་ཁྱོད་དེ་ནི།། ལྟ་ཡི་དཔལ་འཕྱོར་
 འདོད་ཡོན་ལ།། སྤྱད་དོག་འབྲན་སེམས་སྐྱེས་པའི་ཆོ།། ཁྱོད་རང་ལྟ་དུ་སྐྱེས་པ་ན།། དཔལ་
 འཕྱོར་བདེན་བྱ་བ་མི་འགྱུར་བས།། ཁྱོད་དང་ལྟ་ཅིག་གནས་པར་དེས།། དེས་ན་ཁྱོད་ཀྱིས་
 ཁྱོད་རང་ལ།། སྤྱད་དོག་འབྲན་སེམས་བྱེད་དམ་ཅི།། ལྟ་ཡི་བདེན་འཛིན་འགྱུར་མེད་དང་།། ལྟ་
 མིན་བདེན་འཛིན་འགྱུར་མེད་ན།། ཁྱོད་ནི་ལྟ་འམ་ལྟ་མིན་ཡིན།། གཞི་མཐུན་ཤེས་བྱ་ལ་མི་
 སྤྱད།། ལྟ་ཡི་བདེན་བྱ་བ་ཞིག་པའི་རྗེས།། ལྟ་མིན་བདེན་བྱ་བ་ཅེས་ཟེར་ན།། སྐྱེ་འཛིག་བདེན་
 བྱ་བ་ཡོད་མིན་པས།། བདེན་བྱ་བ་གཞན་དུ་འགྱུར་བས་ན།། ཁྱོད་ཀྱི་འགྱུར་མང་དོན་དེ་འགལ།།
 ཁྱོད་ཀྱི་བདེན་བྱ་བ་དེ་ལྟར་ན།། འཆི་འཕོ་སྐྱེ་བ་མི་སྤྱད་ཀྱང་།། ཡི་དྲགས་གནས་སུ་སྐྱེས་པའི་

ཆོ། ཡི་དྲགས་བཤེས་སྒོམ་གྱིས་མནར་བས། ཁྱོད་ཀྱི་ལྷ་ཡི་དབལ་འབྱོར་དེ། ཉག་བརྟན་ཐེར་
 ཟུག་འགྱུར་མེད་ན། ཟ་རྒྱ་མེད་ཆེ་བ་བར་རིགས། ལྷ་ཟས་ཐོས་པས་འགྱུརས་པ་དེ། འགྱུརས་
 པ་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་ན། དེ་ནི་ཅི་ཡི་སྤྱིར་ན་ལྟོགས། ཡི་དྲགས་ལུས་ཀྱི་བཤེས་སྒོམ་དེ།
 བདེན་པར་བྱལ་བའི་འགྱུར་མེད་ན། སྤྱི་ནས་སྤྱི་བ་ཐམས་ཅད་དུ། བཤེས་སྒོམ་ཉིད་ཀྱི་རང་
 བཞིན་ལས། གཞན་དུ་འགྱུར་བ་མི་སྤྱིད་པས། འོ་ནི་རྒྱན་པར་བརྒྱལ་ལོ་ཨང་། ཁྱོད་ནི་དཔལ་
 བར་སྤྱིས་བའི་ཆེ། སྤྱིས་པ་ཉིད་ཀྱིས་བདེན་བྱལ་འགལ། དཔལ་བ་ཆ་གང་སྤྱག་བསྐྱལ་དེ།
 གསར་དུ་ཁྱོད་པས་སྤྱི་མེད་འགལ། ཆ་བའི་སྤྱག་བསྐྱལ་ཁྱོད་བའི་ཆེ། ལྷ་ཡི་བདེ་སྤྱིད་གང་དུ་
 ཐལ། ལྷ་ཡི་སྐབས་ཀྱི་བདེ་བ་དེ། ལྷས་མེད་འགྱུར་མེད་རག་མ་ལས། གཞན་དུ་འགྱུར་བ་མི་
 སྤྱིད་ན། ཆ་བའི་སྤྱག་བསྐྱལ་ཅི་སྤྱི་ཁྱོད་། བདེ་སྤྱག་གཉིས་པོ་དངོས་འགལ་ན། གཞི་གཅིག་
 སྤྱིར་དུ་ཅི་སྤྱི་འདུ། ཁྱོད་ནི་ལྷ་ལས་འཕོས་མ་ཐག ། ལྷ་ཡི་བདེ་བ་གཞན་མི་འགྱུར། ལྷ་ཡི་བདེ་
 བའི་རང་བཞིན་ལས། འགྱུར་བ་མེད་ཅིང་ཆ་བ་ཡི། སྤྱག་བསྐྱལ་རང་བཞིན་འགྱུར་མེད་པ།
 ཁྱོགས་གཅིག་འདུ་བ་མི་སྤྱིད་ཀྱང་། བདེན་བྱལ་ཁྱོད་ལ་འདུ་བ་ནི། སྤྱིར་ཆེས་སྤྱིར་ཆེས་དེ་རེ་
 ཁྱོད་། བདེན་པར་བྱལ་བའི་སྤྱིན་འདི་ལ། ཡོན་ཏན་དུ་བརྒྱུད་སྤྱིར་རེ་ཆེས། གང་བའི་སྤྱག་
 བསྐྱལ་ཁྱོད་བ་དེ། ཆ་བའི་སྤྱག་བསྐྱལ་རང་བཞིན་དེ། གཞན་དུ་འགྱུར་བའི་སྐབས་མེད་པས།
 དེ་དང་ལྷན་ཅིག་འགྲོགས་བཞིན་དུ། གང་བའི་སྤྱག་བསྐྱལ་རང་བཞིན་དེ། ཉག་པར་སྤྱོད་པའི་
 ཐེར་རྒྱག་པས། སྤྱག་བསྐྱལ་གཅིག་ཐོག་གཅིག་བཅེགས་པ། ཆ་གང་གཉིས་པོ་དངོས་འགལ་
 དང་། རང་བཞིན་གཉིས་པོ་དངོས་འགལ་ན། ཉམས་སྤྱི་རྣམས་ཁྱོད་བར་འགྱུར། གཞི་གཅིག་
 སྤྱིར་དུ་རྣམས་འདུ། འགལ་བྱལ་ཐམས་ཅད་ཁས་ལེན་པའི། བདེན་བྱལ་ཁྱོད་ལ་སྤྱིར་རེ་ཆེས།
 བདེན་པར་བྱལ་བའི་ཉེས་པ་འོ། སྤྱི་མེད་ཁྱོད་ནི་གལ་ཏེ་ན། མི་ལུས་ཅིག་ནི་ཐོབ་གྱུར་ཆེ། མི་
 ལུས་གསར་དུ་ཐོབ་པ་དང་། སྤྱི་བ་དངོས་སྤྱི་མཐོང་བཞིན་དུ། སྤྱི་བ་མེད་པའི་ཁས་ལེན་
 མཆོད་། མ་རིག་པ་ཡི་དོན་གཅིག་ཆང་། འཁོར་བ་འདི་ལ་མཐའ་མེད་པས། འགྲོ་བ་ལྟ་པོར་

སྐྱེས་པའི་ཆེ། དེ་དེ་ལྟར་གྱི་ཕུང་པོ་ལ། དམིགས་ནས་བདེན་པར་བྱ་བ་པ་ཡི། འཛིན་སྐྱེས་སོ་སོར་སྐྱེས་པ་དང་། དེ་ཡང་ལྟོས་མེད་འགྱུར་མེད་དང་། རག་མ་ལས་པར་ཁྱོད་ཞེན་པའི། ཞེན་པ་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་བཞིན། འདིར་ཡང་ཕུང་པོ་ཆོགས་ཅམ་ལ། བརྟེན་ནས་ང་འོ་སྐྱེས་པ་ཡི། གློ་ཡི་འཛིན་སྐྱེས་བདེན་བྱ་བ་ཏུ། སྒྲ་བ་ལྟར་དུ་ཁྱོད་འདོད་པས། འགྲོ་བ་དུག་པོ་རེ་རེ་ལྟར། ལུས་ཀྱི་འཛིན་སྐྱེས་གཞི་གཅིག་ཏུ། འདུ་ལུགས་རི་ལྟར་བྱེད་ན་ཨང་། བལ་ཆེར་དངོས་འགལ་ཞུགས་པ་མང་། རྣམ་པའང་པལ་ཆེར་ག་ལ་མཐུན། འགྲོ་བ་དུག་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི། ལུག་བསྐྱེད་ཆ་གང་ལྟར་འགལ་བའི། བཟོད་པར་དཀའ་བའི་ལུག་བསྐྱེད་རྣམས། བདེན་པར་བྱ་བ་པའི་ལྟོས་མེད་དང་། གཞན་ལ་རག་ནི་མ་ལས་དང་། འགྱུར་མེད་རྟག་བརྟན་ཐེར་ཟུག་འདི། ཁྱོད་ཀྱི་མི་ལུས་འདི་ཐོག་ཏུ། དུས་གཅིག་ལ་ནི་རི་ལྟར་ཁྱོད་། ཁྱོད་ཀྱི་ལུས་ལ་ཁྱོད་ན་ནི། བདེན་བྱ་བ་འགྱུར་བ་མེད་པ་འགལ། དངོས་འགལ་ཐམས་ཅད་གཞི་མཐུན་དུ། གཅིག་གི་ཐོག་ཏུ་འདུ་བ་འགལ། ཕུང་པོ་ཆོགས་ཅམ་ལ་བརྟེན་ནས། ང་འོ་སྐྱེས་པའི་གློ་དེ་ནི། དམིགས་པ་ང་ལ་དམིགས་ནས་ནི། རྣམ་པ་བདེན་པར་བྱ་བ་པར་འཛིན། དེ་ནི་གང་ཟག་བདག་འཛིན་ཡིན། དེར་ཞེན་གང་ཟག་བདག་ཞེན་ཡིན། དེ་ལྟར་བྱ་བ་ན་བདེན་བྱ་བ་ཡིན། དེ་འདྲའི་གློ་ནི་ལྟན་སྐྱེས་ལ། ཕུང་པོ་ལ་དམིགས་ང་དེ་ནི། བདེན་པར་བྱ་བ་པར་སྒྲ་བ་དེ། སྒྲ་བ་ལྟར་དུ་བྱ་བ་འདུག་ན། རྟག་པ་མཐའ་བཟུང་ཚུལ་གྱིས་སུ། དགག་བྱའི་ཆད་ཀྱི་དགག་སྐྱེད་ཀྱི། འབྱུལ་མེད་ངོས་ནི་ཐེན་པ་ན། དེ་ནི་དགག་སྐྱེད་གཙོ་བོ་ཡིན། དག་ཡི་གཙོ་བོ་འང་དེ་ཡིན་ནོ། ད་དུང་ཁྱོད་ལ་འགལ་འདུ་ཡི། ཕུང་པོ་ཆེན་པོ་འདི་ལྟར་རོ། དེ་ལྟར་གྱུར་པའི་ང་དེ་ནི། ཕུང་པོ་དང་ནི་རང་ངོས་ནས། བྱ་བ་པའི་གཅིག་ཏུ་བྱ་བ་པ་འཇ། བྱ་བ་པའི་ཐ་དད་གང་དུ་བྱ་བ། གཅིག་ཏུ་བྱ་བ་པོ་ཐེར་ན་ནི། ཐ་དད་གཏན་མེད་གཅིག་བྱ་བ་དང་། རང་བཞིན་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་དང་། གཞན་ལ་རག་ནི་མ་ལས་དང་། ལྟོས་མེད་འགྱུར་མེད་ཐེར་ཟུག་པས། ལི་ནས་ཕུང་པོ་མེར་བསྐྱེད་ལོང་། ཐལ་བ་ཚུ་སྒྲུང་བསྐྱུར་བའི་ཆེ། ཕུང་པོ་གཏན་མེད་གྱུར་པས་ན།

ང་ཡང་གཏན་མེད་གྱུར་ཏམ་ཅི། སྤང་པོ་དང་ནི་རང་ངོས་ནས། སྤུང་པའི་འགྱུར་བ་གང་དུ་
 མོང་། འགྱུར་བ་འགྱུར་པའི་འགྱུར་མེད་མཆོང་། སྤང་པོ་འདི་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ། འགྱུར་མེད་
 ཏག་པར་བདེན་གྱུ་བ་ན། སེ་པའི་ཐ་སྡད་ག་ལ་བྱེད། འཆི་བ་མེད་ན་སྤྱེ་བ་མེད། བླ་དང་ན་
 མོགས་ག་ན་མཆིས། ཡང་གཅིག་ཆོས་ཀྱན་མེད་པ་ཁོད། སྤྱེ་འཆི་ཡོད་ན་བདེན་གྱུ་བ་མེད།
 ཁོད་ཀྱི་ལྷགས་ལ་ཆོས་ཀྱན་ནི། ལྷོས་མེད་འགྱུར་བ་མེད་པར་གྱུ་བ། བན་ཚུན་ལྷོས་གྱུ་བ་ཆོས་
 མེད་པས། དེས་ན་ཁོད་ལ་ཆོས་ཀྱན་མེད། གཞན་དུ་འགྱུར་ལ་མི་འགྱུར་ཟེད། ཁོད་ནི་མ་
 དིག་རང་དུ་འདུག །དེ་ཡི་ནང་ནས་རང་མ་དིག་། ཁོད་ནི་འགྲོ་བ་གཞན་སྤྱེས་ཆེ། དེ་ཡི་སྤང་
 དང་ང་གཉིས་ནི། བདེན་པའི་གཅིག་ཏུ་གྱུ་བ་དགོས་པས། སྤང་པོ་འདི་ལ་དམིགས་ནས་ནི།
 འགྲོ་བ་གཞན་གྱི་སྤང་པོ་ལའང་། ང་འོ་སྤུང་པའི་ཆོ་སྤྱེ་དགོས། དེས་ན་འགྲོ་གཞན་སྤང་པོ་དེ།
 སྤང་པོ་འདི་ཐོག་ཡོད་དགོས་པས། མེད་ཀྱང་ལྷན་ཅིག་ཆོགས་པ་འདི། དངོས་འགལ་སྤང་
 ཡང་མ་དིག་པ། ཁོད་དང་ལྷན་ཅིག་ཅོད་པ་འདི། ལྷོན་པ་དག་དང་ཅོད་པ་འདྲ། ལ་བས་པ་ལ་
 ནི་བྱེད་མེད་པས། ཡང་ན་རྟོ་དང་ཅོད་པ་འདྲ། ཁོད་ནི་རྟོ་ལས་ཆེས་ལོད་པ། རྟོ་ལ་བཟོ་
 བཅོས་ཅི་བྱས་ཉན། ཅི་མི་ཉན་པའི་མ་དིག་པ། སེ་བ་ཁོད་ལ་ཡོད་མ་ཡིན། གལ་ཏེ་སེ་ནས་
 གཞན་སྤྱེས་ཆེ། གལ་ཏེ་སྤྱེས་ཆེ་ཁོད་སྤང་དང་། འབྲལ་མེད་བདེན་པར་གནས་དགོས་དང་།
 སྤྱིར་དུ་འཆི་བ་ག་ལ་བྱེད། ལྷོས་སུ་སྤང་པོ་འདི་ཁྱེར་ནས། གཞན་གྱི་མ་ཡི་མངལ་དུ་ནི།
 བདེན་པར་སྤྱེ་ལྷགས་རི་ལྟར་བྱེད། སྤང་པོ་འདི་བཅས་ལྷགས་སམ་ཅི། དེ་བཞིན་ལྷགས་པར་
 གྱུར་ཟེར་གྱང་། ལྷགས་པའི་འགྱུར་བ་ཁོ་ནས་ནི། བདེན་གྱུ་བ་འགྱུར་བ་མེད་པ་འགལ། སྤང་
 པོ་བཞག་ནས་སྤྱེ་ན་ནི། སྤྱེ་བ་ཁོ་ནས་བདེན་གྱུ་བ་འགལ། ང་སྤང་བདེན་པའི་གཅིག་གྱུ་བ་ན།
 ང་ཡི་བ་ལ་དམིགས་པ་ཡི། ང་ཡིར་འཛིན་པ་ཁོད་ལ་མེད། གལ་ཏེ་ང་ཡིར་འཛིན་ཞེ་ན།
 བདེན་གྱུ་བ་གཞན་དུ་འགྱུར་བས་ན། འགྱུར་བ་མེད་པའི་བདེན་གྱུ་བ་འགལ། ང་ཡི་ལག་པ་ལ་
 དམིགས་པའི། ང་ཡི་བ་ཡི་བདེན་གྱུ་བ་དེ། འགྱུར་བ་མེད་པའི་ཏག་པར་དང་། ལྷོས་མེད་

གཞན་ལ་རག་མ་ལས། རོ་མོས་གྲུབ་པའི་འགྱུར་མེད་དང་། ང་ཡི་རྒྱུ་མོགས་ལ་དམིགས་
 པའི། ང་ཡིར་འཛིན་པ་སྐྱེ་བ་འགལ། གལ་ཏེ་སྐྱེ་ནི་སྐྱེས་པ་ན། བདེན་པ་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་
 དང་། སྐྱེ་བ་ཁོ་ནས་འགྱུར་མེད་འགལ། བདེན་པས་ཚུགས་ནི་མ་གྲུབ་པོ། དེ་བཞིན་ཆགས་
 པའི་བདེན་གྲུབ་དེ། གཞན་དུ་མི་འགྱུར་མེད་ཟུག་པས། འདི་མིན་ཀུན་ལ་འགྲོས་འདི་ཁྱེད།
 བྱད་མེད་ལྟ་བུ་ལ་དམིགས་ནས། མིག་གིས་གཟུགས་ལ་ཆགས་པ་ཡི། ཡིད་འོང་དངོས་སོ་
 གཞན་དག་ལ། བདེན་པའི་ཆགས་པ་སྐྱེ་བ་འགལ། གལ་ཏེ་སྐྱེ་ན་འགྱུར་མེད་འགལ། སྐྱེ་བ་
 ཁོ་ནས་བདེན་གྲུབ་འགལ། དེ་བཞིན་དབང་སོ་གཞན་དག་ལ་འང་། སོ་སོར་ཆགས་ལྷུང་ལ་
 དམིགས་པའི། བདེན་པའི་ཆགས་པ་སྐྱེ་བ་འགལ། གལ་ཏེ་སྐྱེ་ན་སྐྱེ་མེད་འགལ། བདེན་གྲུབ་
 གཞན་དུ་འགྱུར་བའང་འགལ། དང་སོ་ཐོག་མ་མེད་དུས་ནས། མིག་གི་དབང་སོའི་ལྷུང་དག་
 ལ། བདེན་པའི་ཆགས་པ་ལྟོས་མེད་དུ། གྲུབ་གྲུབ་པར་ནི་ཡོད་ཟེར་ན། འོ་ན་ཕུང་སོ་འདི་ཡང་
 བྱོ། དང་སོ་ཐོག་མ་མེད་དུས་ནས། ལྟོས་མེད་གྲུབ་པར་ཡོད་དམ་ཅི། ཡོད་ན་འགྲོ་བ་གཞན་ལྟ་
 བུ། སྐྱེ་བ་མེད་པས་ཁྱོད་ལ་འགལ། མི་ལུས་ཆེ་འདིར་འབྲལ་སྒྲུངས་བཞིན། ཐོག་མེད་གྲུབ་
 པའི་ཁས་ལེན་འགལ། བྱ་རྒྱུ་ནས་ནི་རིམ་པར་ནི། ཀན་སོའི་ལུས་སུ་གྱུར་བཞིན་དུ། ཐོག་
 མེད་དུས་ནས་ཀན་སོའི་ལུས། འདི་ག་བཅོས་མིན་ལྟོས་མེད་དུ། གྲུབ་པའི་ཁས་ལེན་འདི་འབྲ་
 ཡང་། མ་རིག་ཡིན་ཀྱང་གད་མོ་འཆོར། ཨ་མར་སྐྱེས་པ་ཡིན་བཞིན་དུ། འགྱུར་མེད་ཀན་སོའི་
 པར་བཞིན་དུ། གྲུབ་གྲུབ་འབྲ་བ་འདི་གར་ན། ཀན་སོར་ཨ་མའི་ལུས་སུ་ནི། ཞུགས་པའི་རྒྱུ་
 འདི་ཁྱོད་ཀྱིས་སྒྲོས། ང་ཕུང་བདེན་པའི་གཅིག་གྲུབ་ན། ཕུང་སོ་ལ་ཆགས་བདེན་འཛིན་དེ།
 འགྱུར་བ་མེད་པས་སེམས་ལ་ནི། བདེན་འཛིན་ཅི་ཡི་ཕྱིར་ན་སྐྱེ། སྐྱེ་ན་གཞན་འགྱུར་མེད་པ་
 འགལ། སྐྱེ་བ་མེད་པའི་དོན་དང་འགལ། ཀུན་ལ་འདི་ཡི་རིགས་བསྐྱེས་ན། འདི་འབྲའི་རིགས་
 ལ་ཟད་མཐའ་མེད། ང་དང་ཕུང་སོ་བདེན་པ་ཡི། ཟ་དད་དུ་ནི་གྲུབ་པ་ན། འབྲེལ་མེད་དོན་
 གཞན་ཡིན་དགོས་པས། ལག་པ་ན་ཡང་ང་ན་ཞེས། བདག་གིར་བྱེད་པ་འབྲེལ་མེད་ཡིན། ང་

ཡི་མགོ་དང་ང་ཡི་ཁ།། ང་ཡི་སྒྲ་ཅེ་མིག་དབང་སོགས།། ང་ཡི་ལུས་དང་ང་ཡི་གྲོད།། ང་ཡི་ཀྀད་
 ཆེགས་ལུས་མོ་དང་།། ང་ཡི་སྒྲོ་སྒྲོམ་གོས་ལ་སོགས།། ང་ཡི་ཞིང་ཁང་ང་ཡི་གཡོག། ང་ཡི་རྩང་
 མ་བྱ་སོགས་དང་།། ང་ཡི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ལ།། དམིགས་ནས་ང་ཡིར་འཛིན་པ་ཡི།། གློ་ནི་
 གླེ་བ་འབྲེལ་མེད་ཡིན།། བདེན་པའི་འབྲེལ་མེད་དོན་གཞན་ལ།། འབྲེལ་བ་གཏན་མེད་ཨ་ཐང་
 ཆད།། བདེན་འཛིན་དང་ནི་ཤེས་རབ་བཞིན།། ལྷན་ཅིག་གནས་པའི་སྐབས་མེད་པས།། ང་ཡི་བ་
 ལ་དམིགས་པ་ཡི།། ང་ཡིར་འཛིན་པའི་དོན་མེད་པས།། ང་ཡི་བ་ལ་བདག་གིར་ནི།། གྲེད་པ་མ་
 རིག་ཁྱོད་ལ་འགལ།། འགལ་ཡང་གྲེད་ན་རྒྱ་མཆོན་མེད།། དེ་བས་ཁ་རོག་འདུག་ན་དགལ།། ང་
 སྤང་བདེན་པའི་དུ་མར་ནི།། གྲུབ་ན་ང་སྤང་བདེན་པ་ཡི།། གཅིག་ཏུ་གྲུབ་པར་འགྱུར་བ་ཡིན།།
 རྒྱ་མཆོན་རིན་ཆེན་སྤང་བ་ལས།། “གཅིག་མེད་ཕྱིར་ན་དུ་མ་དང་།”¹ ཞེས་དང་གཞན་ཡང་དུ་
 མ་ནི།། ཡོད་ན་གཅིག་ཀྱང་ཡོད་དགོས་སོ།། ང་དང་སྤང་པོ་གཅིག་པར་ཐལ།། ང་སྤང་བདེན་
 པའི་གཅིག་ཡིན་ཕྱིར།། འདོད་ན་དབྱ་མ་འཇུག་པར་བཀག། ང་སྤང་བདེན་པའི་གཅིག་གྲུབ་ན།།
 སྤང་པོའི་ཆ་ཤས་ཀྱན་དང་ནི།། བདེན་པའི་གཅིག་ཏུ་གྲུབ་དགོས་པས།། ཤར་རུབ་སྟོ་བྱང་
 དབྱས་དབྱེ་བའི།། ཐྱོགས་ནི་གང་དུ་གཅིག་པར་འགྱུར།། དབྱས་ཆར་མཆོན་ནས་གཅིག་ན་ནི།།
 དེ་ལ་འང་ཤར་རུབ་དབྱས་དབྱེ་འོ།། དེ་བཞིན་ཐ་མར་རྩལ་སྤྱན་ནི།། ལྷགས་རྩལ་ཅམ་དུ་གསེལ་
 པའི་ཆེ།། རྩལ་མེད་མ་གྱུར་བར་དུ་ནི།། གསེལ་བའི་ཆེ་ན་བདེན་འཛིན་ཁྱོད།། བདེན་པའི་
 གཅིག་ཏུ་སྤང་དང་²འགྲོགས།། ང་སྤང་བདེན་པའི་རང་བཞིན་དུ།། འགྱུར་བ་མེད་པ་གང་དུ་སོང་།།
 འགྱུར་གྱིན་འགྱུར་གྱིན་མི་འགྱུར་ཟེད།། འདི་འདྲའི་བདེན་གྲུབ་ལ་མཆོན་ཅན།།

བདེན་འཛིན་གྱིས་ནི་ལན་སྤྲུལ་པ།། ཁྱོད་གྱིས་ཁ་སྟོབས་ཅི་ལབས་ཀྱང་།། འགྲོ་བ་ཡོངས་

༡ རྩེ་བཅུ་ན། ཐྱིས་རབས། གེ་མགོན་པོ་རྒྱ་ལྷུ་བ། རིན་ཆེན་སྤང་བ། ལེན་དང་པོ། ཤོག་གྲངས་ ༡༠༩བ༢ ལས་བྱང་བ་རྩེ་ཐད་མི་འདུ་ཞེ། “གཅིག་
 མེད་པར་ནི་དུ་མའང་མེད།” ཅེས་སོ།།

༢ སྤང་ར་ ཤིང་དབར།
 སྤང་ར་ ཤིང་དབར།

ལ་གཡོ་འགུལ་མེད།། དེས་ན་ང་ཡང་གཡོ་འགུལ་མེད།། རྫོ་ལ་ཆོས་བཤད་བྱས་པ་བཞིན།།
 ཁྱོད་རང་ཁ་ནི་ན་བར་བད།། ཡང་ན་ཉི་མ་ཕྱིད་ལ་རེ།། དེ་ཡི་རྒྱ་མཚན་ཅི་སྟེ་ན།། ལྷ་ནི་བག་
 མེད་པ་ཡིས་གཡེངས།། ལྷ་མིན་སྤྲུག་དོག་གིས་ནི་གཡེངས།། ཅུད་འགྲོ་གཅིག་ལ་གཅིག་
 བས་གཡེངས།། ཡི་དྲགས་བཀའ་ཞིང་མོངས་པས་གཡེངས།། དཔྱལ་བ་ཆ་གང་སྤྲུག་བསྐྱལ་
 གཡེངས།། མི་རྣམས་ལ་ལ་ཡོད་པས་གཡེངས།། ལ་ལ་མེད་པ་ཁོ་ནས་གཡེངས།། ལ་ལ་
 གསོད་པ་ཁོ་ནས་གཡེངས།། ལ་ལ་རྒྱ་འཕྲོག་ཁོ་ནས་གཡེངས།། ལ་ལ་སྤྲ་མ་ཁོ་ནས་གཡེངས།།
 ལ་ལ་ཆོས་བརྒྱ་ཁོ་ནས་གཡེངས།། ལ་ལ་བསྐྱོམ་བརྒྱ་ཁོ་ནས་གཡེངས།། ལ་ལ་ཐོག་ཆོས་ཁོ་
 རྣམས་གཡེངས།། ལ་ལ་གཡོ་རྒྱ་ཁོ་ནས་གཡེངས།། ལ་ལ་སོ་ནམ་ཆོང་གིས་གཡེངས།། ལ་ལ་
 ཅུད་མེད་ཁོ་ནས་གཡེངས།། ལ་ལ་ཆང་འཕྱང་ཁོ་ནས་གཡེངས།། ལ་ལ་གཉིད་དང་ལེ་ལོས་
 གཡེངས།། ལ་ལ་ལོང་གཏམ་ཁོ་ནས་གཡེངས།། ལ་ལ་བཟོ་དང་ཅེད་ལོས་གཡེངས།། ལ་ལ་ཅི་
 ཡང་མི་བསམས་པའི།། ཐོས་ཡུར་ལུས་པ་ཁོ་ནས་གཡེངས།། ལ་ལ་མཚམས་མེད་ལས་ཀྱིས་
 གཡེངས།། སལ་ཆེར་མི་དགོ་བརྒྱ་ཡིས་གཡེངས།། དེ་རྣམས་ལ་ནི་ཁྱོད་ཀྱི་དེ།། དགོས་པ་མེད་
 ཅིང་གོ་རྒྱ་མེད།། ཐོས་མེད་བསྐྱོམ་ཆེན་པལ་ཆེར་གྱིས།། ཁྱོད་ཀྱི་དེ་ནི་གོ་བ་མེད།། ཐོས་ལྷན་
 མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི།། ཡིད་ཀྱང་མི་ཆེས་ཉམས་ལེན་མེད།། སྒྲིན་ནི་ཅི་འདུག་བལྟ་བལྟ་
 རྣམས།། བསྐྱོམ་པའི་ལོང་ཡང་མེད་པ་ཡིན།། གལ་ཏེ་ལོང་ཡོད་ཀྱར་ན་ནི།། ཐོས་པའི་དུས་དེ་
 བསྐྱོམ་ཆེ་མེད།། རྣམ་གཞུག་ཅི་ཡང་མི་ཤེས་པའི།། བསྐྱོམ་ཆེན་གཅིག་ལ་སྒོ་གཏད་འཆང།།
 དེས་ན་ང་ནི་གད་མོ་འཆོར།། ཁྱོད་རང་ཡིད་ཐང་ཆད་པ་དེ།། ཆད་པ་རང་དུ་བས་བར་གདང།།
 ཁྱོད་ཀྱི་སྤྲུག་རྒྱ་ཆེན་པོ་དེ།། བསྐྱོམ་པ་དཀའ་ལ་སྒྲེ་བ་ཅུང་།། ང་ཡི་སྤྲུག་རྒྱ་ཆེན་པོ་དེ།། བསྐྱོམ་
 པ་སྒྲེ་ལ་སྒྲེ་བ་མང་།། དེ་ཡི་རྒྱ་མཚན་ཅི་སྟེ་ན།། སྒྲེས་པ་ཅུད་མེད་གང་ཡང་རུང་།། སྒྲེས་པ་
 གསུམ་པོ་གང་ཡང་རུང་།། ལེན་ཡང་མི་དགོས་བསྐྱུང་མི་དགོས།། དབང་བསྐྱར་རྣམ་དག་མི་
 དགོས་ཤིང་།། དམ་ཆིག་བསྐྱུང་ཡང་མི་དགོས་ལ།། དགོ་བརྒྱ་སྤྲུབ་ཀྱང་མི་དགོས་ཤིང་།། དོར་

མ་ཞེད་པར་བཅད་པས་¹ཆོག །མ་བཅད་ཀྱང་ནི་རུང་བ་ཡིན། དཔལ་ལོ་མེད་མི་རུང་དུ་དགོས། རོ་ལོ་ལྟ་ཆར་སོག་ན་དགོས། རུང་སྐྱོར་ལྷགས་ཁ་རུས་རྒྱན་སོགས། ཁ་རྒྱུ་ག་དང་མ་མ་མཆོན། གྲང་ཐུར་སྟག་ལི་སྒྲུབ་ཐོག་སོགས། ཀ་ལི་རྒྱང་ཐུང་ཆོགས་པ་ན། ཅི་ཡང་མེད་པའི་ངོ་སྟོན་གྱིད། ཡིད་ལ་ཅི་ཡང་མི་བསམ་པར། བསྟོམས་པས་ཉིང་འཛིན་འབྲུལ་མང་སྟེ། འདི་ནི་ང་ལི་བསྟོམ་སྒྲུབ་མཁན། འདི་ཕྱི་གཉིས་ཀ་མེད་པ་ཡི། བསྟོམ་གྱིས་འབྲས་བྱ་སངས་རྒྱས་འཛོལ། ཞག་གསུམ་སོག་ནས་ཆུ་གཅིག་བསྟོམས། དེ་ཡིས་ཐམས་ཅད་གྲོལ་བར་འགྱུར། ང་ལི་འཕྲིན་ལས་འདི་འདྲ་ན། ཁྱོད་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་གཏན་མེད་པས། ཁྱོད་རང་ལི་ཐུག་སྟེས་ཞན་འདྲ། ཁྱོད་ནི་ལན་གཅིག་ཡོད་པ་ལ། བསོད་ནམས་དཔག་མེད་བསོག་²དགོས་ན། ང་ནི་བཅར་མར་སྟོན་པ་ལ། ཐུག་དོག་ཁྱོད་ཀྱིས་བྱས་ཞན་འདྲ། ཡིད་ཐང་ཆད་ལས་མི་འོང་ངོ་།

ཤེས་རབ་གྱིས་ནི་ལན་སྟུས་པ། བདེན་པ་ཟེར་བའི་ང་རྒྱལ་ཅན། རང་ལ་ཡོན་ཏན་གཅིག་མེད་ཀྱང་། ཁྱོད་ཀྱིས་ཀུན་ལ་མཁས་པར་སྟོམ། ཡོན་ཏན་ལྟ་ཞོག་གོགས་མེད་པོ། ལྟོས་མེད་ཆོག་ཚུགས་སྟབ་པ་ཅན། འགྱུར་མེད་ཏྲག་བཏན་ཐེར་བྲག་ཅན། ཁྱོད་ལ་ཆོས་ཀུན་མེད་པས་ན། གོགས་གཅིག་ཡོང་བའི་³དོན་མ་མཆིས། ང་ལ་ཆོས་ཀུན་ཡོད་པས་ན། ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ང་ལི་གོགས། ང་ཡང་ཆོས་རྣམས་ཀུན་གྱི་གོགས། དེ་ལི་རྒྱ་མཆོན་ཅི་སྟེ་ན། ཆོས་རྣམས་པན་ཚུན་ལྟོས་བཞག་ཡིན། དེ་ཡང་ང་ལི་གོགས་སུ་འགྱུར། ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་བཏགས་པ་ཅན། དེ་ཡང་ང་ལི་གོགས་སུ་འགྱུར། འདུས་བྱས་རྒྱ་རྒྱུན་ལས་བྱང་བ། དེ་ཡང་ང་ལི་གོགས་སུ་འགྱུར། ཉི་ཟླ་ཤར་བྱུང་བ་དང་། ཉིན་མཆོན་དབྱེ་བ་ཡོད་པ་དང་། དབྱར་དགུན་སྟོན་དཔྱིད་ཡོད་པ་དང་། ཆར་ཆུ་འབབ་ཅིང་འབྲས་བྱ་སྟེན། སོ་ནམ་དུས་བཞི་ཡོད་པ་དང་། སེམས་ཅན་སྟེ་འཆི་ཡོད་པ་དང་། ན་དང་སྟུག་བསྐལ་སྟོང་བ་དང་།

1 ཞེད་པར་བཅད་པས་ ཤིང་དཔལ་ དཔེ་བྱུང་།

2 སོག་ ཤིང་དཔལ་ མེད་དཔལ་

3 ཡོད་ མེད་པལ་

ཚེ་བྱང་བཤེས་སྒྲིམ་ལ་སོགས་པ། འབྲུལ་དུ་རྒྱུན་ལས་འབྱུང་བ་དང་། ཟ་ཉལ་འབྲོ་འདུག་ལ་
 སོགས་པ། ལུས་ཀྱི་སྦྱལ་སྦྱོང་བརྒྱུད་ས་བསྐྱམས་དང་། དག་གི་སྦྱ་བརྩོད་ཉན་ལེན་དང་། མིག་
 གིས་ལྟ་དང་ཚོད་ལ་སོགས་། འདོད་ཆགས་ཞེ་སྒྲུང་གཏི་ཐུག་དང་། ཐུག་དོག་སེར་སྦྱ་གཡོ་
 སྦྱ་དང་། ཉན་མོངས་བརྒྱུད་ཁི་བཞི་སྦྱོང་སོགས་། འབྲུལ་དུ་རྒྱུན་ལ་སྦྱོས་ནས་ནི། དངོས་སུ་
 སྦྱེ་འགག་ཡོད་པ་དང་། སྒྲིང་ཅིག་སྦྱ་སྦྱི་ཡོད་པ་དང་། དེ་དེ་ལྟར་དུ་རང་རང་གི། མིང་གིས་
 བཏགས་པ་ཡོད་པ་རྣམས་། གཞན་ལ་རག་ནི་ལས་པ་དང་། རྒྱ་དང་རྒྱུན་ལས་སྦྱེས་པ་དང་།
 བན་རྒྱུན་རྒྱུན་འབྲེལ་སྦྱོས་གྲུབ་པས་། དེ་རྣམས་ར་ཡི་གྲོགས་ཡིན་མོད། ར་ཡང་དེ་རྣམས་ཀུན་
 ཀྱི་གྲོགས་། དེ་རྣམས་མེད་ན་ར་ཡང་མེད། ར་མེད་དེ་རྣམས་ཀྱང་ནི་མེད། དེད་རྣམས་གཅིག་
 གྲོགས་གཅིག་གིས་བྱེད། གཅིག་གཅིག་ཡོད་ན་གཉིས་ཀ་ཡོད། གཅིག་གཅིག་མེད་ན་གཉིས་
 ཀ་མེད། གཤོག་པ་གཅིག་གིས་འཕྱར་མི་ཐུབ། ཀར་པ་གཅིག་གིས་འབྲོ་མི་ཐུབ། དེས་ན་
 གཅིག་འིན་གཅིག་ལ་ཆེ། ཁྱོད་ནི་གཅིག་ཕྱ་མ་གཏོགས་པ། ཁྱོད་ལ་དེ་རྣམས་མེད་པ་ཡིན།
 བདེན་པར་འཛིན་པའི་ཉེས་པས་ལན། སྤང་བ་བདེན་ནས་སྦྱེས་པ་འདིས། སྤང་བ་བདེན་གྲུབ་
 མཐའ་དེ་དང་། སྤང་བ་གཏན་མེད་མཐའ་གཉིས་སེལ། སྤང་བ་བདེན་པར་མེད་པ་འདིས།
 སྤང་བ་བདེན་གྲུབ་མཐའ་དེ་དང་། སྤང་བ་གཏན་མེད་མཐའ་གཉིས་སེལ། གཏན་མེད་མཐའ་དེ་
 སེལ་རུས་ཏེ། སྤང་བ་བདེན་པར་མེད་པ་ཡི། སྦྱོང་གཞི་ཆོས་ཅན་སྤང་བ་དེ། ཡོད་པའི་ཕྱིར་
 བྱ་མེད་མཐའ་སེལ། རྒྱ་མཚན་འདི་དག་ཕྱིར་ན་ནི། སྤང་ལས་སྦྱོང་བ་སྦྱེས་པ་འདྲ། སྦྱོང་ལས་
 སྤང་བ་སྦྱེས་པ་འདྲ། གྲོགས་སུ་གྱུར་པ་ཨ་ཅང་ཆེ། སྤང་དང་སྦྱོང་པའི་འིན་གཉིས་པོ། གཅིག་
 ལ་གཅིག་འིན་ཆེ་བ་འདི། འིན་དུ་བསམས་ན་ཆེ་རྒྱུད་མེད། སྤང་ལ་བཅལ་ན་ཡང་ཕྱི་མེད།
 སྦྱོང་རྗེ་ཆེན་པོ་ཟེར་བ་གཅིག་ ཁོག་མར་གང་ལ་སྦྱེས་ཅམ་ནས། དུས་མཉམ་སྦྱོང་རྗེ་སྦྱོང་བ་
 དེ། བན་རྒྱུན་འབྲུན་ནས་སྦྱེས་པ་འདྲ། སྦྱོང་རྗེ་སྦྱོང་པར་རྟོགས་ཅམ་ལས། དེ་ལས་སྦྱོང་རྗེ་
 ཆེན་པོ་དེ། བན་རྒྱུན་འབྲུན་ནས་སྦྱེས་པ་འདྲ། སྦྱོང་རྗེ་སྦྱོང་དང་སྦྱོང་རྗེ་གཉིས། རྒྱ་འབྲས་ཏ་

སྤྱི་ལོ་འབྲུག་པ་འདྲ། རྒྱ་འབྲས་གོ་རིམ་ས་ཡོད་མཆིས་མོད། ལུ་ནི་རྒྱ་དང་ལུ་ནི་འབྲས། གོ་
 རིམ་ས་བརྗོད་པར་དཀའ་བའི་གནས། ཆོས་རྣམས་ཀུན་ལ་འདིས་རིགས་འགྲེ། བདེན་འཛིན་
 ཁྱོད་ལ་འདི་འདྲ་ཡི། རྣམ་གཞག་གཏན་ནས་མེད་པས་ན། ཁྱོད་ལ་ཆོས་ཀུན་མེད་པ་ཡིན།
 ཁྱོད་ནི་གཅིག་ཕུ་མོ་རེད་པོ། གཅིག་ཕུར་སྡོད་པའི་ཚུགས་སུ་བ་ཅན། རང་རྒྱ་སུ་བ་པའི་ཐེར་
 རྒྱལ་པོ། རག་མ་ལས་པའི་ལྷོས་མེད་པོ། འགྱུར་མེད་རྟག་པར་སྡོད་པ་ཁྱོད། ཆོངས་པའི་
 རང་ནས་ཆོངས་ཆེན་པོ། ཆོངས་པ་སྤྲ་མེད་གོང་ན་མེད། ཁྱོད་ལས་ཆོངས་པ་སྤྲིད་གསུམ་
 ན། ཡོད་པར་རྒྱལ་བས་གསུངས་པ་མེད། ཁྱོད་ནི་མིག་ཅན་ཅེ་རེ་ཡོང་། དེ་ཡི་རྒྱ་མཆོན་
 འདི་ལྷ་སྟེ། སྟེ་བཞིན་དུ་ཡང་སྟེ་བ་མེད། ཀ་བཞིན་དུ་ཡང་ཀ་བ་མེད། བ་བཞིན་དུ་ཡང་ན་བ་
 མེད། འཆི་བཞིན་དུ་ཡང་འཆི་བ་མེད། འགག་བཞིན་དུ་ཡང་འགག་པ་མེད། ལུས་ཀྱི་སྒྲུལ་
 སྡོད་འབྲལ་མར་ནི། བྱེད་བཞིན་དུ་ནི་སྒྲུལ་སྡོད་མེད། ཀར་ལག་ལ་སོགས་བརྒྱུད་བསྐྱམ་ནི།
 བྱེད་བཞིན་དུ་ནི་བརྒྱུད་བསྐྱམ་མེད། འགྲོ་བཞིན་དུ་ནི་འགྲོ་བ་མེད། སྡོད་བཞིན་དུ་ནི་སྡོད་པ་
 མེད། ཉལ་བཞིན་དུ་ནི་ཉལ་བ་མེད། གཉིད་ནི་ལོག་བཞིན་ལོག་པ་མེད། སད་བཞིན་དུ་ནི་
 སད་པ་མེད། ཟ་ཡིན་ཟ་ཡིན་ཟ་བ་མེད། འཁྱུང་གིན་འཁྱུང་གིན་འཁྱུང་བ་མེད། གོན་གྱིན་གོན་
 པ་མེད་དོ་ཟེར། ལྷ་དང་ཉན་དང་ནོམ་པ་དང་། སྤང་དང་རེག་བྱའི་བྱ་བ་ལ། འཇུག་བཞིན་དེ་
 དག་མེད་དོ་ཟེར། འདི་རིགས་བརྗོད་ལ་ཟད་མཐའ་མེད། མདོར་ན་ཆོས་རྣམས་རྒྱ་རྒྱུན་ལ།
 སྟེ་དང་ལྷོས་པ་རྟེན་འབྲེལ་རྣམས། འབྲལ་དུ་བྱ་བྱེད་འགྱུར་བར་ནི། མཐོང་བཞིན་མི་འགྱུར་
 ཐེར་བ་དེ། འབྲུལ་པ་ལས་ཀྱང་ཆེས་འབྲུལ་པ། སྟོ་བ་ལས་ཀྱང་ཆེས་སྟོ་བ། འདི་དང་ལྷན་
 ཅིག་ཅོད་པ་འདི། དེ་ལས་ཀྱང་ནི་སྟོ་བ་འདྲ། འདྲ་ཡང་དག་ཐག་ཉེ་བས་ན། རྒྱན་པར་མི་ཅོད་
 ཁ་མེད་འདུག །དག་ལ་འདི་ལས་འོད་སྟེ་བ། འདི་འདྲའི་དག་ལ་བྱེད་པ་འདི། ཤེས་རབ་ར་ནི་
 ཡི་ཐང་ཆད། མི་དང་དུད་འགྲོ་ལ་སོགས་པའི། འགྲོ་བ་དུག་པོ་ཐམས་ཅད་དང་། རོ་གོང་དང་
 བདེན་འཛིན་རྣམས། ཨ་ན་ཚུགས་ནི་མ་གཏོགས་པ། ལབ་པ་ལ་ནི་གོ་རྒྱུ་མེད། ར་ཉིད་

སྒོ་མ་ལ་གེས་རབ་དང་། བཙོན་འབྲས་ལ་སོགས་མེད་པས་ན། ལབས་པ་ཙམ་དུ་ཟད་པས་
ན། ཁ་རྟོག་འདུག་པའི་དུས་ལ་བབ། གྲེ་མ་སེམས་ཙན་ལས་ལ་དབང་། བ་རི་ལ་ནི་སྒྲོས་ནས་
ནི། ལྷ་རིའི་སྒོ་ནི་སྒྲེ་བ་ལྟར། བ་རིར་བྱིན་པའི་ཆེ་ན་ཡང་། སྒོན་མའི་བ་རི་ཡིན་ཀྱང་ན། རང་
ཉིད་བསྐྱད་ལ་སྒྲོས་ནས་ནི། སྒོན་མ་བསྐྱད་པའི་ལྷ་རི་ལ། བ་རིའི་སྒོ་ནི་སྒྲེ་བ་ཡིན། དེ་བཞིན་
སྒྲུང་བ་སྒྲོང་སྟོགས་བལྟས། སྒྲུང་བ་བདེན་པར་མེད་པ་དེ། སྒྲུང་བ་ལས་ནི་སྒྲེས་པ་འབྲ། སྒྲུང་
པའི་སྟོགས་ནས་བལྟས་ན་ནི། སྒྲུང་བ་སྒྲེ་འགག་བྱེད་པ་དེ། སྒྲུང་བ་རང་བཞིན་མེད་པ་ལས།
སྒྲུང་བར་སྒྲེས་པ་ཁོ་ན་འབྲ། “ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཐབས་སུ་གྱུར་པ་དང་། རོན་དམ་བདེན་པ་
ཐབས་བྱུང་གྱུར་པ་སྟེ།”¹ “ཐ་སྐྱད་ལ་ནི་མ་བརྟེན་པར། དམ་པའི་དོན་ནི་རྟོགས་མི་ལུས།
སྒྲུང་པའི་ནང་ནས་སྒྲོང་བ་རྟེན།”² ཅེས་སོགས་འདི་ལ་བསམས་ན་ནི། སྒྲོང་བ་སྒྲུང་བ་ལས་
སྒྲེས་འབྲ། ཆོས་རྣམས་རང་རང་དོ་བོས་ནི། སྒྲོང་པར་ཉམས་འོག་ཚུད་པ་ན། སྒྲོང་གཞི་ཆོས་
རྣམས་མིང་རྒྱང་ཙམ། བཏགས་ཙམ་བདུ་ཙམ་ཐ་སྐྱད་ཙམ། དེ་ལ་དབྱུད་པ་མ་བྱས་པར།
མིང་བཏགས་ཙམ་གྱི་དངོས་ཀྱི་གྱི། རྒྱ་འབྲས་བྱ་བྱེད་སྒྲེ་འགག་སོགས། འབྲུལ་མེད་བསྐྱ་
བ་མེད་པར་ནི། རྒྱ་འབྲས་བྱ་བྱེད་བསྐྱེད་ཚུལ་ལ། དེས་པ་བཙོས་མིན་འཛོངས་པ་ན། སྒྲོང་
པས་མེད་མཐའ་སེལ་བ་འབྱུང་། མིང་རྒྱང་བཏགས་ཡོད་རྒྱ་འབྲས་ལ། དེས་པ་གཏིང་ནས་
སྒྲེ་བར་དེས། སྒྲོང་བ་ཉིད་གྱི་སྒྲུབ་ནི། མཚན་མར་འཛིན་པའི་དམིགས་གཏད་ནི། ཐམས་

1 རྩེ་བཅུ་ན་དབྱ་མ། འ་སྒྲོབ་དཔོན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། དབྱ་མ་ལ་འཇུག་པ། སེམས་བསྐྱེད་དུག་པ། འོག་གྲངས་ 404ན3 ལས་ཆོགས་རྒྱང་དང་པོ་
ཚུང་ཟད་མི་འདྲ་སྟེ། “ཐ་སྐྱད་བདེན་པ་ཐབས་སུ་གྱུར་པ་དང་། རོན་དམ་བདེན་པ་ཐབས་བྱུང་གྱུར་པ་སྟེ།” ཞེས་འབྱུང་དོ།

2 རྩེ་བཅུ་ན་དབྱ་མ། ག དབལ་མར་སེལ་ཐོང་། བདེན་གཉིས་ལ་འཇུག་པ། འོག་གྲངས་ 42ན9 ལས་འདི་ལྟར་བྱུང་སྟེ། “སྒྲོབ་དཔོན་རྒྱ་གྲགས་
འདི་སྐད་དུ། ཐབས་སུ་གྱུར་པ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་དང་། ཐབས་ལས་བྱུང་བ་རོན་དམ་བདེན་པ་དག །གཉིས་པོའི་དབྱེ་བ་གང་ཡིན་མི་གེས་
པ། དེ་དག་ཡོག་པར་རྟོགས་པས་དན་འཛོར་འཛོ། ཐ་སྐྱད་ལ་ནི་མ་བརྟེན་པར། དམ་པའི་དོན་ནི་རྟོགས་མི་འབྱུར། ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་རྣམས་
གྱི་སྒྲུས། མེད་པར་ཡང་དག་ཁང་ཆེན་གྱི། སྒྲོང་དུ་འཛོེ་བར་བྱེད་པ་ནི། ཐམས་ལ་བྱུང་བ་མ་ཡིན་ནོ། ཀུན་རྫོབ་མི་ལྟར་སྒྲུང་བ་འདི། དིགས་
པས་བཏགས་ན་འག་འཕྲི་རྟེན། ཐ་རྟེན་པ་ཉིད་རོན་དམ་ཡིན། ཡི་ནས་གནས་པའི་ཆོས་ཉིད་དོ། རྒྱ་རྒྱེན་དག་གིས་བསྐྱེད་པས་ན། ཀུན་རྫོབ་མི་
ལྟར་སྒྲུང་བ་གྲུབ། གལ་ཏེ་གྲུབ་པར་མི་བྱུང་ན། རྒྱ་ལ་སོགས་སུ་ཡིས་བསྐྱེད། དེས་ན་རྒྱ་རྒྱེན་སྒྲོལ་སྟོགས་གྱིས། བསྐྱེད་པས་སྒྲུང་བ་ཐམས་
ཅད་གྲུབ། རྒྱེན་རྣམས་རྒྱུན་ནི་ཆད་གྱུར་ན། ཀུན་རྫོབ་དུ་ཡང་མི་འབྱུང་དོ།” ཞེས་པ་ལས་ཆོག་མི་བཞིན་ས་བྱུང་ཡང་དོན་ལ་གནས་ཡོད་སྟེ།

ཅད་མ་ལུས་འཛིག་པ་དགོས། ཡོད་དང་མེད་པའི་མཐའ་སྟོངས་ལ། ལས་འབྲས་ལ་ནི་དེས་
 པ་བསྐྱེད། རྒྱ་འབྲས་བསྐྱེད་པ་མེད་པར་སོམས། དམིགས་གཏད་མཆོན་འཛིན་ཀུན་བཞིག་
 པས། རྒྱལ་བ་ཀུན་ལ་མཆོད་དོ་གིས། ལྷ་བ་རྟེན་འབྲེལ་བསྐྱེད་པས། ལྷ་བ་སྟོང་པར་
 གོ་བར་གིས། དེས་ཤེས་གཏིང་ནས་སྐྱེས་བྱུང་ན། ལྷ་མ་རྣམས་ལ་མཆོད་དོ་གིས། རྟེན་
 འབྲེལ་རྒྱ་འབྲས་བསྐྱེད་དེས།¹ རང་བཞིན་གྲུབ་པའི་དེས་ཤེས་ཀྱི། འཛིན་སྟངས་མ་ལུས་
 ཀུན་འཛིག་པར། མཐོང་པའི་དེས་པ་བརྟན་རྟེན་ཆོ། ཡི་དམ་རྣམས་ལ་མཆོད་དོ་གིས། ལྷ་བ་
 སྟོང་གཉིས་པོ་མན་ཚུན་དུ། རྒྱ་འབྲས་ལྷ་བྱུང་ཤར་པའི་ཆོ། མཁའ་འགྲོ་རྣམས་ལ་མཆོད་དོ་
 གིས། རང་གི་རྒྱ་ལས་རང་འབྲས་ནི། མི་བསྐྱར་མཐོང་བཞིན་གིས་ནི། རྒྱ་གཞན་ལ་ནི་ལྷོས་
 མེད་དུ། དམིགས་གཏད་ཞིག་པའི་སྟོང་པར་ནི། མཐོང་ཆོ་ཆོས་སྟོང་མཆོད་དོ་གིས། རྒྱ་
 འབྲས་མི་བསྐྱེད་གཏན་ཆེགས་ཀྱིས། རྟགས་གཞན་ལ་ནི་ལྷོས་མེད་དུ། ཡོད་མཐའ་བྲལ་པའི་
 སྟོང་པར་ནི། འབྲུབ་པའི་རྩལ་ལས་རང་རྒྱ་ལས། རང་འབྲས་འབྱུང་བ་བསྐྱེད་ལ། གཏིང་
 རྣམ་དེས་ཤེས་འདྲོངས་པའི་ཆོ། ཞལ་བཞི་པ་ལ་མཆོད་དོ་གིས། དེས་ཤེས་ལུལ་གྱི་འཛིན་
 ལྷ་བ་ཀུན་འཛིག་ནི། རང་བཞིན་གྲུབ་པའི་འཛིན་སྟངས་ཡིན་པར་གོ། དེས་ཤེས་ལུལ་གྱི་
 འཛིན་སྟངས་ཀྱི། རྒྱན་ནི་སྟོང་རྒྱའི་འཛིན་སྟངས་ནི། རང་བཞིན་གྲུབ་པ་བཀག་ཙམ་གྱི། མེད་
 དགག་དེ་ཡི་རྒྱན་ལ་གོ། དེ་ཡིས་དོ་རྟེན་སྟོན་ཆོགས་མཆོད། སྟོང་ཉིད་ལ་དམིགས་ཞི་གནས་
 རྒྱལ་ས། ལྷག་མཐོང་བསྐྱེད་པའི་མན་ངག་ནི། སྟོང་བཞིན་ལ་མཉམ་པར་ཞོག །འཛིག་པར་མ་
 བདེ་མཉམ་གཞག་དུས། རྣམ་བདུན་རིགས་པས་མ་དབྱེད་ན། ལྷག་མཐོང་འབྲུབ་པར་ག་ལ་
 འབྱུང་། དབྱེད་པས་གནས་ཆ་འཛིན་གྲུབ་ན། སྐྱིན་བདག་རྣམས་ལ་མཆོད་དོ་གིས། སངས་
 རྒྱུད་མཉམ་པོར་རྒྱ་བར་ཤོག །

བདེན་འཛིན་གིས་ནི་ལན་སྐྱེས་པ། ཁྱོད་གིས་ང་ལ་འགལ་འདུ་ནི། འགྲིག་འགྲིག་མང་པོ་

ལ་བས་པ་རྣམས། ཁྱོད་རང་ལ་ཡང་མཚུངས་པས་ན། འགལ་འདྲ་འདི་ལྟར་ཡོད་པས་ཉིན།
 ལྟོས་གྲུབ་ཁྱོད་ཀྱིས་ཁས་ལེན་ན། ང་བདེན་པར་འཛིན་ལ་ལྟོས་ནས་ནི། ཁྱོད་གཉེན་པོ་ཤེས་
 རབ་ཅེས་¹བཞག་ན། ང་བདེན་པ་མེད་པ་ཁྱོད་ལ་འགལ། རི་པོར་རྩ་ཡི་སྐྱས་ལེགས་ལ། ཡོད་
 ཆོས་ལྟོས་བཞག་སུ་ཡིས་བྱེད། རུས་སྐལ་སྐལ་ཡི་གོས་འཇམ་ལ། ལེགས་ཉེས་ལྟོས་བཞག་སུ་
 ཡིས་བྱེད། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཆོས་ཕུང་ནི། བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་གསུངས་པ་རྣམས། ང་
 ཡིས་གཙོ་བྱས་དུག་གསུམ་དང་། ཉོན་མོངས་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་ལ། ལྟོས་ནས་གཉེན་པོ་
 ཞེས་བཞག་ན། རེད་རྣམས་མེད་ན་ཁྱོད་ལ་ནི། འགལ་བས་འཁོར་གསུམ་ཁས་སྦྲངས་སོ།
 འཛིག་ཉེན་ཐ་སྡད་ལ་ལྟོས་ཀྱང་། ཉོན་མོངས་ཀུན་གྱི་གཙོ་བོ་ནི། ང་ཉིད་མེད་པར་གྱུར་ན་ནི།
 དེ་བས་ཁྱོད་ལ་ཆོས་ཀུན་མེད། འགལ་བས་འཁོར་གསུམ་ཁས་སྦྲངས་སོ། ལྷ་མཆན་ཅི་ཡི་
 སྤྱིར་ཞེ་ན། འགྲོ་བ་དུག་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི། ལྷུང་ལ་གཙོ་བོར་ང་ཡོད་པས། དུག་གསུམ་དབང་
 དུ་གྱུར་ནས་ནི། མི་དགེ་བཅུ་ལ་ཉམས་ལེན་བྱེད། མཆན་པས་མེད་ལ་གཙོ་བོར་འདོན། སྤྱི་
 ལྷ་ན་འཆིའི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོད། དེ་ནི་འཛིག་ཉེན་སོ་ནམ་ཡིན། ཉམས་ལེན་དེ་ལྟར་ཡོད་པ་ནི།
 ང་ཉིད་ཡོད་ལས་བྱུང་བ་ཡིན། ཡོད་ལ་མེད་པ་སྟོ་འདོགས་པ། ཆད་པའི་མཐར་ལྷུང་ཁྱོད་ལ་
 འགལ། འཛིག་ཉེན་གཤགས་པས་ཁྱོད་ལ་གཞོད། ཡོད་བཞིན་མེད་པར་འདོད་པ་ནི། ཅེ་རེ་ལོང་
 བའི་སྟོན་པར་ནི། ཁྱོད་རང་གྱུར་པས་འཁོར་གསུམ་མོ། འགྲོ་བ་དུག་པོ་ཀུན་ལ་ནི། ཤེས་
 རབ་མེད་བཞིན་ཡོད་པར་བསྐྱོམ། མེད་བཞིན་ཡོད་པར་ལྟ་བ་དེ། ཉག་མཐའི་མཐར་ལྷུང་ཁྱོད་
 ལ་འགལ། ང་ཉིད་གཉན་ཡོད་བསྐྱོམ་མི་དགོས། རྒྱགས་འབྱུང་གང་དགོས་ཐོག་དུ་སྟེབ།
 ཁྱོད་ནི་མེད་པ་བཅོས་ནས་བསྐྱོམ། བཅོས་མའི་བསྐྱོམ་ཀྱིས་ཅི་ལ་པན། བཅོས་ནས་བསྐྱོམས་
 བའི་གནས་ལྷགས་དང་། བཅོས་མིན་གནས་ལྷགས་དངོས་འགལ་དུ། ཁྱོད་རང་ཁས་སྦྲངས་
 འཁོར་གསུམ་མོ། ལྷ་མཆན་བདེན་གྲུབ་བདེན་མེད་ནི། དངོས་འགལ་ཡིན་ཅིང་ལྟོས་གྲུབ་

དང་། ལྷོས་མེད་གྲུབ་པ་དངོས་འགལ་དང་། བཅོས་དང་བཅོས་མིན་དངོས་འགལ་དུ། ཁྱོད་
 རང་ཁས་སྒྲངས་འཁོར་གསུམ་མོ། བ་རིའི་སྒོ་ནི་སྒྲེ་བ་དེ། ལྷ་རིའ་ནི་ལྷོས་གྲུབ་ན། གཉེན་སོ་
 ཤེས་རབ་སྒྲེ་བ་དེ། བདེན་བར་གྲུབ་པ་ལ་ལྷོས་ནས། བཀག་པའི་ཤེས་རབ་སྒྲེ་འོ་ཞེས། ཀུན་
 གྱིས་སྐྱེད་བས་ཁྱོད་ལ་འགལ། དབྱ་ནི་ཐལ་མོ་ལ་མེད་ལ། སུ་ཡིས་སུ་ལ་འཛིང་བར་བྱེད།
 དེ་བཞིན་ང་ཉིད་ཡོད་པ་ལ། ཁྱོད་ནི་ང་ཉིད་འགོག་གོ་ཞེས། གཡས་རྒྱུད་དོན་དུ་འགྱུར་བ་ཡི།
 བསྐྱེད་པ་ཁང་བཏང་བྱེད་པ་ནི། ང་ཉིད་ཡོད་པས་བྱེད་མིན་ནས། བྱེད་ན་ང་མེད་འགལ་བས་
 ན། ང་མེད་ཁྱོད་ལ་དངོས་འགལ་ལོ། ང་ཡི་ཉོན་མོངས་རྒྱུད་རིམ་ལ། ཁྱོད་ཀྱི་གཉེན་སོ་ཆེ་
 རིམ་གྱིས། རིམ་བཞིན་སྒྲངས་པའི་ལམ་དེ་ལ། ས་ལམ་ཞེས་ནི་ས་བཞག་གས། བཞག་ན་ང་
 ཉིད་སྐྱོང་བ་དེ། ཡོད་པས་སྐྱོང་བ་མ་ཡིན་ནས། མེད་ན་ཅི་ཞིག་སྐྱོང་བར་བྱེད། ཤེས་བྱ་བྱེད་
 བཞོས་བྱས་པའི་ཆེ། བྱེད་ལ་ང་ཡིས་བྱབ་པ་ཡིན། ང་ཡང་ང་ཉིད་མང་བ་ཅན། དེ་ལྟར་ཡོད་
 གུང་ཁྱོད་ཉིད་ནི། ང་ཉིད་མེད་དོ་ཟེར་བ་འདི། སྐྱོ་བའམ་ཡང་ན་སོག་གས་ཅི། ཡང་ན་ཤེས་པ་
 མེད་པ་ཡིན། ང་ཉིད་འཕེམ་ལ་དམིགས་ནས་ནི། གཉེན་སོའི་མདའ་དེ་འཕེན་ནས་ཅི། འཕེན་
 ན་ང་ཉིད་ཡོད་པར་གསལ། ང་ཡང་ཁྱོད་ལ་འགལ་བ་ཡིན། མི་འཕེན་མདའ་དེ་གང་ལ་
 རྒྱག་ཤོང་བ་མདའ་འཕེན་བྱས་པ་དེས། ཤེས་རབ་བསྐྱེད་པར་ག་ལ་འགྱུར། ཤེས་རབ་
 བསྐྱེད་པ་འཛིན་སྒྲངས་ནི། དངོས་འགལ་ཞུགས་པ་དགོས་པ་ཡིན། གལ་ཏེ་བདེན་གྲུབ་འཕོ་
 བ་ན། འགྱུར་བ་མེད་པའི་བདེན་གྲུབ་འགལ། ཞེས་སོགས་སྒྲིན་གྱིས་ངར་མི་གཞོད། རྒྱ་
 མཆོན་འདི་ལྟར་ཡིན་པས་ཉོན། ཉོན་མོངས་ལ་སོགས་ཆོས་ཀུན་ནི། གྲུབ་ཅན་ཉིད་ནས་རང་
 རང་ཐོག་། བདེན་གྲུབ་རེ་རེ་སོ་སོར་ནི། དུས་མཉམ་ལྷོས་མེད་རང་གྲུབ་ཡིན། གཅིག་ནས་
 གཅིག་དུ་འཕོ་བ་མིན། ཉོན་མོངས་སྒྲེ་བཞིན་པ་ལ་ཡང་། བདེན་གྲུབ་གྱིས་ཀྱང་དུས་མཉམ་
 སྐྱེ་བ། འཕོ་བའི་རྒྱལ་ནི་མ་ཡིན་ཅིང་། ཉོན་མོངས་སྐད་ཅིག་སྔ་མ་ནི། འགག་བཞིན་པ་ལ་འང་

ང་ཡོད་མོད།། སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་སྐྱེ་བཞིན་ལའང་།། གྲུབ་ཅམ་སྟོས་མེད་ང་ཡོད་པས།། ཆོས་
 རྣམས་ཀྱན་ལ་དེ་བཞིན་འགྲེ།། སྤང་བས་དག་པའི་ས་སྟོགས་སུ།། ལུན་ནག་ཆེན་པོ་གཅིག་ཕྱ་
 དེ།། ཡོད་པའི་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ལ།། བྱུང་བར་ཀྱན་ལ་ཡོད་མོད་ཀྱི།། ཆོས་རྣམས་ཀྱན་
 ལ་རེ་རེ་ནས།། ལུན་པ་འཕོ་ནི་ག་ལ་དགོས།། སྐྱེ་འགག་ཀྱན་ལ་རིམ་བཞིན་བྱ།། ལུན་པ་དེ་
 ཡིས་བྱུང་བ་ལྟར།། དེ་བཞིན་ང་ལའང་མཚུངས་པ་ཡིན།། ང་ནི་བདེན་པར་གྲུབ་པ་ནི།། ཁས་ནི་
 མི་མེན་ཁ་མེད་དང་།། མི་བྱེད་ཀ་མེད་འགྲོ་བྱུག་གོ།། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་བཙོས་པ་ཡིན།།
 གདགས་གཞི་ཆོས་ཀྱན་ལ་དམིགས་ནས།། རྟོག་པས་པར་ལ་བཏགས་ནས་ནི།། བདེན་པར་
 གྲུབ་པ་འདུག་གོ་ཞེས།། ཁོ་རང་ཆོ་ཡིས་བཙོས་པ་ཡིན།། ཐག་ཁ་ལ་ནི་སྐྱལ་འཛིན་དང་།། མཐོ་
 ཡོར་ལ་ནི་མིར་འཛིན་དང་།། སྟིག་རྒྱ་ལ་ནི་རྒྱར་འཛིན་བཞིན།། ཁོ་རང་ཆོ་ཡི་མངོན་སུམ་ལྟར།།
 ང་ཡིས་བྱས་པ་མ་གཏོགས་པ།། བྱེད་སྟོང་འདོད་པོ་ང་རང་མེད།། བཙོས་པའི་ངོ་ལ་བྱས་པ་
 ཅམ་།། ཨ་ཅང་ཅི་ཟེར་བ་ལྟས་པ་ཡིན།། བདེན་པར་གྲུབ་པའི་ངེས་ཤེས་ཀྱི།། ངེས་ངོ་སྤང་ངོ་
 གཉིས་ཀ་ལ།། ཤེས་རབ་ཁྱོད་ནི་མི་སྤང་མོད།། མེད་པར་སྤང་བ་ག་ན་ཡིན།། མེད་པར་སྤང་ན་
 གཏན་མེད་ཡིན།། སྤྱིར་དུ་ཤེས་རབ་ལོས་ཡོད་མོད།། དེ་བཞིན་བདེན་མེད་གནས་ཕྱགས་ལ།།
 མཉམ་པར་བཞག་པའི་ངེས་ངོ་དེར།། ང་ནི་མི་སྤང་བ་ཡིན་ལ།། མེད་པར་སྤང་བ་ག་ན་ཡིན།།
 མེད་པར་སྤང་ན་གཏན་མེད་ཡིན།། གཏན་མེད་མིན་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི།། མཉམ་གཞག་དེ་ལས་
 ལངས་པ་ཡི།། རྗེས་ཐོབ་ཆོས་རྣམས་སྤང་བ་ནི།། བདེན་པར་སྤང་ལས་འོས་ཅི་ཡོད།། དེ་ཅམ་
 མ་ཐད་ས་བཅུ་ཡི།། རྒྱན་མཐའ་ཚུན་དུ་བདེན་སྤང་ཡོད།། ཤེས་སྤྱིབ་ཟེར་བའི་མིང་དུ་བཏགས།།
 ང་ནི་དཔོན་པོ་དེ་ཡིས་ཤེས།། ཁྱོད་ལ་འགལ་འདུར་རྒྱར་རོ་ཨང་།། སྤང་པོ་བདེན་མེད་བསྟོམ་པ་
 ཡི།། ངེས་ངོར་སྤང་པོ་མི་སྤང་མོད།། སྤང་པོ་མེད་པ་ག་ན་ཡིན།། དེ་བཞིན་ང་ལའང་མཚུངས་པ་
 ཡིན།། བསྐྱེད་རིམ་བསྟོམ་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི།། གང་གར་ལྟ་བུ་སྤང་བ་ཡི།། ངེས་ངོར་སྤང་པོ་
 རོས་བཙས་འདི།། མི་སྤང་བས་ན་མེད་པ་མིན།། དེ་བཞིན་ང་ལའང་མཚུངས་པ་ཡིན།། མཚུངས་

བར་གྱུར་ན་ཁྱོད་ལ་འགལ། གཞན་ཡང་མཁས་ནས་བྱིས་པའི་བར། ཚུམ་པ་པོ་མི་ལ་བརྟགས་
 བས། བརྟགས་པའི་བརྗོད་བྱ་མི་རྟོག་ཅིང་། ཚུམ་པ་པོ་ལ་རྟོག་པར་བྱེད། ཚུམ་པ་པོ་ནི་དངོས་
 འན་ན། བརྟགས་དོན་བརྗོད་བྱ་ཅི་ཟབ་ཀྱང་། དངོས་འན་བྱིས་ག་བཞིན་པོར་ལྟར། དེ་མཐུན་
 བརྗོད་བྱ་ཟབ་ཀྱང་འཕོར། ལ་ལ་ཚུམ་མི་ཆེ་ཆེ་མོ། མཁས་མཁས་ཤིག་གི་བརྟགས་ཆོས་དེ།
 བརྗོད་བྱ་ཟབ་པར་མ་གྱུར་ཀྱང་། དེ་ལ་ཡིད་ཆེས་ཆད་མར་བྱེད། དེས་ནི་དོན་དུ་འགྱུར་བ་
 དཀའ་ལྟོ། དཀའ་ཡང་དེ་ལ་ཉམས་ལེན་བྱེད། དེས་ཀྱང་ང་ཡི་འཕྲིན་ལས་རྒྱས། ཁྱོད་ལ་འཕྲིན་
 ལས་ག་ན་ཡོད། མཁས་པ་ཆེན་ཚོར་ལྟར་ལེན་པ། བརྗོད་བྱ་མི་ལྟ་ཚུམ་མི་ལྟ། མང་པོ་ཤེས་
 ཀྱང་གཅིག་ལ་བརྟགས། བརྟགས་ཀྱང་གཞན་གྱིས་ཤེས་མི་འདོད། ང་རྒྱལ་གཙོ་བོར་འདོན་
 པ་ཡོད། དེས་ཀྱང་ང་ཡི་འཕྲིན་ལས་རྒྱས། མཁས་ལ་དེ་ལས་མེད་ན་ནི། ལྷན་པོ་རྣམས་ལ་
 ཅི་ཆར་ཡོད། ཁྱོད་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་གང་དུ་སོང་། ང་ནི་རྟག་ཏུ་རྒྱས་པ་ཡིན། གཞན་ཡང་
 མཁས་པ་ལ་ལ་ནི། བརྟགས་པའི་བརྗོད་བྱ་ཟབ་ལགས་ཀྱང་། གསུང་རབ་རྣམས་ན་མེད་པ་
 ཡི། བརྗོད་བྱའི་དོན་གཅིག་འདིར་ཡོད་མིན། ཚུམ་མིའི་བཟོ་ལྟ་ཁ་སྟབས་ལ། གཏིང་ནི་ཞེ་
 སྒང་གིས་བསྐྱེད་ནས། ཁ་ལ་སྟོང་རེ་རྗེ་འོ་ཟེར། ང་རྒྱལ་དབང་གིས་ཟབ་དོན་འཕོར། དེ་ཡི་
 རྒྱད་ལ་ང་ཡོད་པས། ཟབ་དོན་འཕོར་བ་མ་ཡིན་ནས། དེས་ཀྱང་ང་ཡི་འཕྲིན་ལས་རྒྱས། ཁྱོད་
 ལ་འགལ་འདུར་གྱུར་པ་ཡིན། གཞན་ཡང་མཁས་པ་ལ་ལ་ནི། ལྷ་མ་གོང་མའི་བྱ་བ་མཐའ་ནི།
 བཟང་པོར་རྫོམ་པས་རྫོ་བསྐྱུར་ནས། ཟབ་དོན་ཟབ་ཀྱང་རང་གི་ནི། བྱ་བ་པའི་མཐའ་དང་མ་
 མཐུན་ན། འཕོར་བར་མ་ཟད་ཁ་གཏོང་བ། དེ་ལ་འང་ང་ཉིད་ཡོད་པས་ལན། ཡོད་པར་གྱུར་ན་
 ཁྱོད་ལ་འགལ། ང་ཉིད་རྒྱས་ལས་འོས་ཅི་ཡོད། ཤེས་རབ་མེད་པའི་མཁས་པ་འགལ། ལྷ་
 མས་ཤར་ལ་རྒྱབ་ཡིན་ཟེར། དེ་འདྲའི་ཟབ་དོན་ཕོག་པ་ན། དེ་ག་བདེན་པར་བཟུང་ནས་ནི།
 ཡིན་ན་མ་ཡིན་མ་གཏོགས་པ། གཞན་གྱི་ཟབ་དོན་ཅི་བཟང་ཡང་། བསྐྱོམ་པ་ལྟ་ཞོག་སྟོག་མི་
 བྱེད། ང་ཡི་རྒྱད་ལ་འང་ང་ཡོད་པས། ཁྱོད་ལ་འགལ་འདུར་གྱུར་ན་ཡང་། ང་ཡི་འཕྲིན་ལས་

རྒྱུ་ལ་ལོན། མཁས་ནས་གནག་རྩི་མོ་བར་གྱི། རྒྱ་སེར་པལ་ཆེར་སྒྲ་མ་ལ། འབྲུལ་བ་
 ཞབས་ཉོག་བྱས་ནས་སྤྱ། རོན་དུ་གཉེར་བྱ་བ་དོན་ལྷན། ལྷན་གྲང་གདབ་ལན་མ་བྱུང་ན།
 བཟང་པོར་མ་མཐོང་དད་ལོག་བསྐྱོམ། ཁ་ལ་ཆོས་ལྷན་ལྷན་བྱས་ཀྱང་། རོན་དུ་སེམས་ལ་
 རོར་འདོད་ལྷགས། དེ་ཡང་ང་ཡིས་བྱས་པ་ཡིན། དེས་ཀྱང་ཁྱོད་ལ་འགལ་འདུར་བྱུང་། ཅི་
 བྱིར་ང་མེད་ཟེར་བ་འགལ། ལ་ལ་སྒྲ་མར་གུས་གུས་བྱེད། འདོད་ཆོས་ཟབ་དགུ་བྱུང་ལགས་
 ཀྱང་། ར་བཞུར་སྤྱན་གཅིག་མ་བྱུང་ན། ལྷེབ་སྤྱེ་ལོག་ནས་ལོག་ལྷ་བསྐྱོམ། དེ་དོན་འབྲས་བྱ་
 དཔྱལ་བར་འཕེན། དེ་ཡང་ང་ཡིས་བྱས་པས་ན། ཁྱོད་ཀྱིས་ང་མེད་ཟེར་བ་འགལ། ཆོས་པར་
 ཆོས་པ་ལ་ལས་ནི། ཆོས་ནི་གཞན་ལས་གལ་ཆེ་སྟེ། རང་གིས་ཅུང་ཟད་ཉམས་ལེན་ཆོ།
 ཉགས་མཆོན་སྤྱ་ཅམ་བྱུང་བ་ལའང་། རང་ཉིད་བཟང་པོར་སྒྲོམ་པ་དང་། གཞན་དག་ཉམས་ལ་
 ཐོས་སྒྲོག་བྱེད། བསྟོད་ར་ཅུང་ཟད་བྱུང་བ་ལ། ང་རྒྱལ་ཁམས་གསུམ་གང་བར་བསྐྱོམ། དེ་
 ཡང་ང་ཡིས་བྱས་པ་ཡིན། ང་མེད་ཟེར་བ་ཁྱོད་ལ་འགལ། ང་ཡི་འཕྲིན་ལས་འདི་འདྲ་ན། ཁྱོད་
 ཀྱིས་སྤྱན་ཁུང་གང་དུ་བསྟེན། མཁས་དང་བསྐྱོམ་ཆེན་པལ་ཆེར་གྱིས། ཅུང་ཟད་སྐྱོམ་པར་
 བྱེད་ན་ཡང་། རང་ཉིད་འདི་འདྲ་ཅིག་བསྟེན་ནས། སྐྱོམ་ཆོས་པར་ངོས་ཡོད་པ་ལ། ལྷན་མོ་
 བལྷ་བའི་ཚུལ་དུ་བསྐྱོམ། འདི་འདྲ་མཐོང་ན་ཁྲེལ་བགད་འཆོར། ང་ཡི་འཕྲིན་ལས་འདི་འདྲ་ན།
 ཁྱོད་ནི་ཡི་ཐུག་བསྐྱོམས་ཞན་འདྲ། དེ་ལས་དྲག་སྐྱོམ་ཁ་ཅིག་གིས། མཉམ་གཞག་དོན་ལ་
 འཛོག་ཀ་མར། རང་ནི་ཡོད་ཡོད་འདྲ་ལགས་ཀྱང་། བཞག་པའི་ཆེན་སེམས་དང་ནི། གཞག་
 རྒྱུ་ཁ་ཁར་སྐྱོམ་པར་བྱེད། ལ་ལ་བདེན་མེད་ལྷགས་བྱས་ནས། མེད་པ་ཁོ་ན་སྐྱོམ་པར་བྱེད།
 པལ་ཆེར་ཤེས་པ་ཁོ་ན་བསྐྱོམ། ལ་ལས་གསལ་ཅམ་སྐྱོམ་པར་བྱེད། དེ་ནི་ང་ཉིད་བསྐྱོམ་པ་
 ཡིན། ཡིད་བྱེད་བཀག་པའི་སྐྱོམ་ལ་ནི། ཁ་ནི་གཏོང་ཞིང་དོན་ལ་ནི། ཡིད་ངོར་སྤང་མེད་སྐྱོམ་
 པར་བྱེད། དེ་ནི་ཡིད་བྱེད་བཀག་པའི་སྐྱོམ། འཛིན་སྤངས་འགལ་བ་གལ་ཡོད། འཛོག་དོན་
 འདི་ལ་མཁས་ཀྱང་ནི། དབྱེ་བ་བྱེད་བ་ཤིན་ཏུ་དཀའ། མགོ་བོ་འཁོར་བའི་ས་མཆོམས་འདིར།

ངལ་བ་དོན་མེད་བྱེད་བ་ཡོད།། ང་ཡི་ཆོ་འཕྲུལ་ཆེ་ཐབས་འདིས།། ཐར་བ་ཐོབ་བ་ཉམས་རེ་
 དགལ།། འཁོར་བ་སྒྲོང་བ་ཆོད་རེ་བོ།། གཞན་ཡང་མཁས་བ་ལ་ལ་ནི།། གཅིག་དང་དུ་བྲལ་
 གཏན་ཆོགས་ཀྱིས།། དབྱེད་བ་བྱེད་བྱེད་འཛོག་ཁར་ནི།། སེམས་ནི་ངལ་ནས་གཉེན་པོ་ཡི།།
 འཛིན་སྐྱངས་ཕྱགས་དང་གསལ་ངར་ཤོར།། ཤོར་བ་མ་རིག་ཡོད་པའི་ཕྱགས།། བྱས་ནས་
 མཉམ་པར་འཛོག་པའི་ཆེ།། འདི་ཡིན་འདི་མིན་མེད་བ་ཡི།། ཉང་པོའི་ངང་ལ་མཉམ་པར་
 འཛོག། ལ་ལར་བྱིང་ཆོད་ཆོ་གཞན་² ཞུགས།། ཞུགས་པ་སྤྲོ་མོ་མ་རིག་པར།། དེ་ག་ཡུན་དུ་སྒྲོང་
 པར་བྱེད།། བསྐྱོམ་བ་སྒྲོན་ཅན་ཡིན་བསམ་མེད།། བྱིང་ཆོད་ཆོ་གཞན་ཆེར་བྱུང་ན།། མགོ་ནས་
 སྒྲར་སྐྱོམ་མི་བྱེད་པར།། མཉམ་གཞག་ངང་³ དུ་བཟོ་བཅོས་བྱེད།། བཅོས་བཅོས་མང་བ་ཅམ་
 གྱིས་ནི།། གཉེན་པོའི་འཛིན་སྐྱངས་ཤོར་བ་ཡི།། གསལ་རིག་ཅམ་དེ་སྐྱོམ་པར་བྱེད།། དེ་ནི་
 ཤེས་བ་ཡིན་བས་ན།། དེ་ཉིད་སྐྱོམ་པར་བྱེད་བ་ཡིན།། ང་ཉིད་བསྐྱོམ་བཞིན་མེད་ཟེར་བ།། ཁྱོད་
 ལ་འགལ་འདུ་ཞུགས་བ་ཡིན།། མེད་ངའི་འདི་མ་སྤྲུག་ན།། འདི་ནི་འཆོག་པར་ག་ལ་འགྱུར།།
 དེ་བཞིན་ང་དང་གཉེན་པོ་ནི།། འཛིན་སྐྱངས་ཕྱག་པ་མང་ན་ནི།། གནོད་བ་ལྷ་ཞོག་ང་ཉིད་རྒྱས།།
 ཁྱོད་རང་འོ་བརྒྱལ་མ་བྱེད་ཅིག །མཉམ་གཞག་འདི་ཡི་ཐད་དུ་ནི།། མཁས་བ་ནམས་ཀྱི་དུགས་
 ས་ཡིན།། ལྷན་པོ་མགོ་པོ་འཁོར་ས་ཡིན།། ང་ཡི་འཕྲིན་ལས་རྒྱས་ས་⁴ ཡིན།། ཤེས་རབ་རྒྱལ་དུ་
 རྒྱད་བ་ཡིན།། མཉམ་གཞག་འདི་ཡི་ངེས་ངོ་ན།། སྤང་ཚུལ་ཅི་འདྲ་བྱུང་ཡང་ནི།། བདེན་པར་
 སྤང་བ་ཁོ་ན་ཡིན།། སྤང་བ་ཆོས་ཉིད་བདེན་མེད་སོགས།། སྤང་ཡང་བདེན་པར་སྤང་བས་ན།།
 གསོར་མི་བྱུང་གི་ལྷ་བ་ཡིན།། སྤང་བ་ཆོས་ཉིད་བདེན་མེད་སོགས།། ངེས་ངོར་སྤང་བ་སྒྲོན་
 ཡིན་ན།། ངེས་ངོར་སྤང་བ་ཡོད་དམ་མེད།། མེད་ན་མཉམ་གཞག་གང་ལ་བྱེད།། བདེན་བ་

¹ དེ་ ཐོད་དཔལ་

² གཞིན་ འིང་དཔལ་ ཐོད་དཔལ་

³ དང་ འིང་དཔལ་

⁴ བ་ འིང་དཔལ་ ཐོད་དཔལ་

བཀག་པའི་སྟོང་ཉིད་ལ། འཛིག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཟེར་ན། དེ་དག་ངེས་ངོ་དེ་ལ་ནི། སྤང་ནས་
 འཛིག་གས་མི་སྤང་འཛིག་། སྤང་ན་སྟོན་ནི་སྤང་མར་གནས། སྤང་བ་མེད་པར་འཛིག་ཟེར་ན།
 སྤང་བ་བསྐྱུས་དང་ཡིད་བྱེད་བཀག་། ཡིད་ལ་བྱར་མེད་བསྟོམ་པ་དང་། ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྟོམ་
 རྣམས་ནི། ང་ཡི་སྟོགས་ནས་བསྐྱུས་ཅ་ན། ཁྱད་པར་དཔེ་བ་མེད་པར་གོ། ཁྱོད་རང་དཔེ་བ་
 ཅི་ཡིས་འབྱེད། ང་ནི་བདེན་པར་མེད་པ་ཡི། རེས་ཤེས་ཡོད་པའི་ཁྱད་དེས་ཀྱི། སྤྱིར་དུ་རེས་
 ཤེས་ཡོད་མི་པན། མཉམ་གཞག་ངོ་ན་རིས་པ་ཡིན། རེས་ངོར་རེས་ཤེས་ཡོད་ཟེར་ན། དེ་ནི་
 ང་ཉིད་ཡོད་པ་ཡིན། ཅི་ཡང་མེད་དོ་ཟེར་ན་ནི། ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྟོམ་རང་ཡིན། འཛིན་
 སྤངས་འགལ་བའི་གཉེན་པོ་མེད། ང་ལ་ཅི་ཡི་བྱིར་ན་གཞོད། ང་ནི་བདེན་མེད་རེས་པ་ཡི།
 རེས་ཤེས་དེ་ཡི་འཛིན་སྤངས་ཀྱི། ལྷན་ནི་སྟོང་ངོ་ཟེར་ན་ནི། སྟོང་མཁན་སུ་འབྲུལ་ཞིག་གིས་
 བྱེད། གློ་ཅིག་ལས་ནི་འོས་མེད་མོད། དེ་འབྲུལ་མཆམས་གང་ན་ཡོད། མཉམ་གཞག་ངོ་ན་
 ཡོད་ན་ནི། དེ་ནི་ང་ཉིད་ཡོད་པ་ཡིན། ང་མེད་བསྟོམ་པ་ག་ལ་ཡིན། མཉམ་གཞག་སྟོན་དུ་
 ཡོད་ཟེར་ན། མཉམ་གཞག་སྟོང་ལ་དེས་ཅི་པན། མཉམ་གཞག་རེས་སུ་ཡོད་ཟེར་ན། མཉམ་
 གཞག་རྫོགས་ནས་ཅི་ཞིག་སྟོང་། མཉམ་གཞག་དུས་སུ་ཡོད་ཟེར་ན། ཡོད་དུ་ཆུག་མོད་ས་
 མཆམས་དང་། སྟོན་པའི་གནས་རྟེན་གང་དུ་འཆའ། མཉམ་གཞག་རང་ལ་འཆའ་ཟེར་ན།
 མཉམ་གཞག་སྟོང་བ་ཉིད་ཡིན་པས། དེ་ལ་རྟེན་བཅས་སྟོན་པ་ནི། གློ་རང་སྟོང་པར་མ་སོང་
 བར། གློ་དང་སྟོང་པ་མཉམ་གནས་ན། ལེགས་ན་སྤྱི་མ་ལུ་ཅམ། དེ་མིན་མཉམ་གཞག་གློར་
 འདུག་པས། ང་ལ་མཉམ་གཞག་བྱས་བསྟོམ་ཡིན། གཙོ་བོ་སེམས་རང་སྟོང་པར་ནི། སོང་
 པའི་མཉམ་གཞག་ལ་གནས་ནས། སེམས་ལས་གཞན་པའི་སེམས་བྱུང་གློ། དེ་ཡིས་མཉམ་
 གཞག་སྟེད་ཅེ་ན། དེ་ཡི་སྟོན་ས་གང་ན་ཡོད། མཉམ་གཞག་དུས་སུ་ཡོད་ཟེར་ན། སྤང་མའི་
 སྟོན་རྣམས་སོ་ན་གནས། མི་མངོན་ཆུལ་དུ་ཡོད་ཟེར་ན། སྤྱི་ནི་གཙོ་བོའི་ཁས་ལེན་ལྟར།

གངས་ཅན་ལ་ནི་འགན་ནས་ཅི། ས་ཐོན་གྱིས་ཀྱང་སྤྱ་བྱ་ནི། མི་གསལ་བ་ཡི་ཚུལ་བསྐྱེད་
 ལྟར་། བདག་སྤྱེ་ཁས་ལེན་གངས་ཅན་ནི། ཐུག་དོག་སྤྱེ་བར་མི་འགྱུར་རམ། ལ་ལ་འདི་འདྲི་
 སྤང་ཚུལ་ལ། མགོ་བསྐྱོར་མང་དུ་བཟེད་ནས་ནི། ཅི་ཡང་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པའི། སྒོམ་གྱིས་མི་
 ཆེ་མིལ་ཐོར་བསྐྱེལ། དེ་འབྲས་ཅི་ཡང་མེད་པ་འབྱུང་། འདི་དག་ང་ཡིས་བྱས་པ་ཡིན། དེས་
 བ་ང་ཉིད་ཡོད་པ་ཡིན། ང་མེད་ཟེར་བ་ཁྱོད་ལ་འགལ། དབྱུང་མཆོམས་འཛོག་མཆོམས་མ་
 ཞེས་ན། འདི་ཡང་མགོ་བོ་འཁོར་བའི་རྒྱ། ཏ་ཅང་དབྱུང་བ་དག་བྲགས་ན། དེ་ཡང་སྒྲོན་དུ་
 འགྱུར་བ་ཡིན། དབྱུང་བ་མེད་ན་དེ་བས་སྒྲོན། དབྱུང་མཆོམས་འཛོག་ལ་མཁས་ན་ནི།
 མཁས་པའི་མཆོག་གྱུར་ཅིག་དུ་འདུག ཁྱོད་ལ་ཆོད་ཆོད་མང་ཡོད་པས། བསམ་སྒྲོ་ཐོང་ལ་
 ལན་ཅིག་ཐོབ།

སྤྱ་སྤྱ་མ་ཡི་སྤྱགས་དོན་ནི། ཆོས་རྣམས་ཀྱན་གྱི་རང་བཞིན་ནི། རྣམ་པར་དག་པའི་
 བདག་ཉིད་དེ། ང་འོ་ཞེས་པའི་ང་རྒྱལ་ནི། བསྐྱོམ་བ་ཀྱན་གྱིས་འཛོག་བྱེད་ན། ང་རྒྱལ་འཛོག་
 མཆོམས་གང་དུ་བྱེད། ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་རྣམ་དག་ལ། མཉམ་པར་བཞག་པའི་བཞག་ངོ་
 དེར་། ང་རྒྱལ་ཡོད་མེད་ཇི་ལྟར་བྱེད། ཡོད་ན་དེ་ནི་ཀྱན་རྫོབ་ཡིན། དེ་ནི་ང་ཡི་ང་རྒྱལ་ཡིན།
 རང་བཞིན་དག་ལ་དགོས་པ་ཅི། མེད་ན་ང་རྒྱལ་གང་དུ་འཛོག མཉམ་གཞག་དུས་སུ་འཛོག་
 ཟེར་ན། རང་བཞིན་རྣམ་དག་ཆ་དེ་ནི། སྒྲོང་བ་ཉིད་ལ་ཟེར་བ་ཡིན། ང་རྒྱལ་ཀྱན་རྫོབ་ཆ་ཡིན་
 པས་། མཉམ་དུ་སྒྲོད་ལྷགས་ཇི་ལྟར་བྱེད། ང་རྒྱལ་སྒྲོང་པར་སོང་ཟེར་ན། ང་རྒྱལ་སྤྱ་ཡིས་
 འཛིན་པར་བྱེད། སྒྲོང་པ་ང་རྒྱལ་དུ་སོང་ན། ཡང་ན་སྒྲོང་པ་མེད་པ་ཡིན། ཡང་ན་ང་རྒྱལ་
 མེད་པ་ཡིན། སྒྲོང་པ་མེད་པར་གྱུར་ན་ནི། སྒྲོང་པའི་མཉམ་གཞག་གང་དུ་བསྐྱོམ། ང་རྒྱལ་
 མེད་པར་གྱུར་ན་ནི། སྒྲོང་ལ་ང་རྒྱལ་སྤྱ་ཡིས་འཛིན། གཉིས་ཀ་ཡོད་པས་འདྲེས་ཟེར་ན། སྤྱ་
 མ་སྤྱ་བུའི་དོན་ཡིན་གྱི། སྒྲོང་པའི་མཉམ་གཞག་ག་ལ་ཡིན། མཉམ་གཞག་ངོ་ན་ང་རྒྱལ་ནི།
 སྤང་བར་གྱུར་ན་ང་སྤང་མོད། ང་ནི་རྒྱན་དུ་འགྲོགས་པ་ལ། སྤང་བར་བསྐྱོམ་བ་ག་ལ་དགོས།

[illegible]

དེའི་བར་དུ་བསྐྱུས་ནས་ནི། ལྷ་དེ་ཡིད་དོར་བསྐྱུས་པ་ཡི། སྟོང་སང་དེ་དང་རིལ་འཛིན་དང་།
 རྗེས་གཞིག་སྟུང་རིམ་བྱས་པ་ཡི། སྟོང་སང་དེ་དང་ཡིད་བྱེད་ནི། བཀག་པའི་སྟོང་པ་དེ་དང་
 ནི། ཅི་ཡང་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པའི། སྟོང་པའི་རྣམ་པ་དེ་རྣམས་ཀྱི། བྱད་པར་སྐྱུ་རིས་གང་གིས་
 འབྱེད། ཡིད་ལ་སྦྱང་བ་བསྐྱུས་མཉམ་དང་། བསྐྱུས་པའི་སྟོང་སང་འབྲམ་མཉམ་དང་། ང་མེད་
 བསྐྱོམ་པའི་གཉེན་པོ་ནི། འཛིན་སྟངས་འགལ་བ་མེད་མཉམ་ན། བྱད་པར་ཡོད་ཅེས་ཅམ་
 གྱིས་ནི། མི་ཆད་དབྱེ་བ་བྱེ་ཞིག་གོ། སྦྱང་ལ་རང་བཞིན་མེད་པ་ཡི། དཀྱིལ་འཁོར་བསྐྱོམ་
 པ་སྟོན་སོང་ནས། དེ་ཉིད་ཉེར་བསྐྱུས་བསྐྱུས་པ་ཡི། སྟོང་སང་དེ་ལ་སྦྱར་གྱི་ནི། རང་བཞིན་
 མེད་པའི་འཛིན་སྟངས་དེ། ཡོད་པས་གཉེན་པོ་འགལ་ཞེ་ན། ཅང་མེད་བསྐྱོམ་པའི་གང་ཟག་
 དེ། སྐྱེ་བ་ཐོག་མ་མེད་པས་ན། རང་བཞིན་མེད་པའི་ཆོག་ཅམ་ཞིག་། སྟོན་ཆད་ཐེངས་གཅིག་
 བསྐྱོམ་སྟོང་ནས། རང་བཞིན་མེད་པའི་འཛིན་སྟངས་དེ། ཡོད་པས་གཉེན་པོ་འགལ་བར་
 མཚུངས། མཉམ་གཞག་སྟོང་པའི་དུས་སུ་ནི། འཛིན་སྟངས་འགལ་པའི་སྐྱོམ་མེད་ན། སྟོན་
 ཆད་ཡོད་དོ་ཟེར་བ་དང་། ཕྱིན་ཆད་བསྐྱོམ་མོ་ཟེར་བས་ནི། མཉམ་གཞག་སྟོང་དུས་གང་ལ་
 སུ། སྟོགས་དུས་ཟ་རྒྱུའི་སྟོགས་མེད་ན། བྱང་ན་ཅམ་པ་ཡོད་ཞན་འདྲ། ལ་ལས་སེམས་དང་
 ལྷ་དེ་ནི། ཁ་ཁར་བྱས་ནས་ལྷ་དེ་ནི། སྟུང་རིམ་དེ་ལ་སེམས་གྱིས་ནི། བལྟ་བའི་ཚུལ་དུ་བྱས་
 བས་སུ། སེམས་ནི་དེ་ཁར་བསྐྱད་ནས་ནི། ལྷ་དེ་བསྐྱུས་པའི་སྟོང་སང་ལ། སེམས་གྱིས་བལྟ་
 བའི་ཚུལ་དུ་བྱེད། དེ་འདྲ་སྐྱོམ་གྱི་གང་ལ་ཟེ། ལ་ལས་སེམས་དང་ལྷ་དེ་གཉིས། དབྱེར་མེད་
 བྱས་ནས་ལྷ་དེ་ནི། བསྐྱུས་པའི་སྟོང་སང་དེ་ལ་ནི། དེ་གར་བསྐྱད་པའི་སེམས་གྱིས་བལྟ།
 རྒྱ་མཆོན་ཅི་ཡི་ཕྱིར་ན་ནི། ལྷ་དེའི་སྦྱང་བ་བསྐྱུས་པ་ཅམ། སེམས་ནི་དེ་གར་བྱས་པ་ཡིན།
 སེམས་ཀྱང་མཉམ་དུ་དག་ཅེ་ན། མི་ནི་གསོན་པོར་མེར་བསྟེགས་ཆེ། སྤང་པོ་ཆོག་ཆེ་སེམས་
 ཆོག་གས། སྤང་པོ་གཏན་མེད་གྱུར་པ་ན། སེམས་ཀྱང་གཏན་མེད་གྱུར་ཏམ་ཅི། ལྷ་དེའི་སྦྱང་
 པ་ཞིག་པ་ན། དེར་འཛིན་མོ་ནི་མི་སྐྱེ་བ། བྱེ་བྲག་སྐྱེ་བའི་ལྟ་བ་འདྲ། དེ་འདྲ་འདི་ནི་མི་འདོད་

དམ། རྒྱ་དཔེ་སྤྲང་བ་ཡལ་བ་ལ། བདེན་པར་མེད་པའི་དོན་འཛིན་ན། རྣམ་མཁར་སྤྱིན་པུང་
ཡལ་བ་དེ། སྤྱིན་གྱི་གནས་ལུགས་ཡིན་ལགས་སམ། སེམས་ནི་རང་གི་ངོས་ནས་ནི། རང་
བཞིན་མེད་པའི་དོན་ཅིག་ལ། སེམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་མ་བྱས་ན། ང་ཡི་འཕྲིན་ལས་རྒྱས་
སྤྱ་འགྲོ། དེ་བཞིན་ཆོས་རྣམས་ཀྱང་ལ་མཆུངས། སྤྲོང་བ་ཉིད་ཀྱི་གོ་བ་ནི། རྣམ་པར་དག་པ་
མ་ཆགས་ཤིང་། ལྷ་མའི་མན་ངག་མེད་པ་དང་། རང་དགར་ལམ་འདི་ལ་འཇུག་པའི། སོ་སྤྱེ་
རྣམས་ལ་མགོ་བོ་ནི། འདི་ཡི་ཐད་དུ་འཁོར་ས་འདུག །དེས་ན་ལྷ་མ་མཁས་པ་བསྟེན། བསྟེན་
པ་ཙམ་གྱིས་མི་ཆོག་པས། སྤྱོ་འདོགས་ལེགས་པར་ཞིབ་པར་ནི། བཅད་ནས་ངེས་ཤེས་སྤྲོང་
ནས་ནི། འདྲོངས་ཀྱང་ཆིམ་པར་མ་མཛད་པར། ངོས་པ་མེད་པར་ཆོད་ཅིག་ཨང་། དལ་
འབྱོར་དོན་ཡོད་མཛོད་ཅིག་ཨང་། བདེན་འཛིན་ང་ཡིས་བྲང་གཏམ་ཡིན། ཤེས་རབ་ཁ་ལོ་
ཆེ་ཡང་ནི། ཤེས་རབ་ལུང་ཙམ་ཅིག་ལ་ནི། ཁ་ལོ་ཁམས་གསུམ་གང་བར་འདོན། ཁམས་
གསུམ་འཁོར་བའི་སེམས་ཅན་ཆོ། བྱེད་རང་ཆོ་ཡི་ངོས་ནས་ནི། ང་ནི་བདེན་པར་མ་བརྒྱང་
ན། ང་ཡི་ངོས་ནས་བྱེད་ཆོ་ལ། བདེན་པའི་ཆ་ནི་རྩལ་ཙམ་མེད། བདེན་གྲུབ་རྩལ་ཙམ་མེད་
པ་ལ། ཡོད་པ་ལྟར་དུ་མ་འཛིན་ཅིག །

ཤེས་རབ་ཀྱིས་ནི་ལན་སྤྲུམ་པ། ཆོས་སྤྲུང་ང་རྒྱལ་འཛིན་པ་ལ། ལབས་ལབས་རི་ལྟར་
མང་ལགས་ཀྱང་། རོལ་བརྒྱུལ་ལ་བ་གཅིག་གིས་ཆོད། ལེགས་པར་ཉོན་ལ་ལན་ཐོབ་ཅིག །སྤྱ་
སོར་དཔེ་ལ་ལན་ཐེབས་ན། དོན་ལ་ལན་ནི་ཐེབས་པར་འགྱུར། ལུ་སོར་བྱེད་བྱེད་པ་གཉིས་ནི།
གཅིག་དུ་རིལ་བའི་ཆེན་ནི། དེ་གཉིས་དབྱེ་བ་ཡོད་དམ་མེད། ཡོད་ན་ལུ་གཉིས་བྱེད་ཀྱིས་
བྱོ། མེད་ན་སྤྱ་མའི་ལུ་དེ་ནི། ཉིང་མའི་ལུ་རུ་སོང་ངམ་ཅི། སོང་ན་སྤྱ་ལུ་ལུ་གང་། མིང་
གི་བྱེད་པར་ཡོད་དམ་མེད། ཡོད་ན་སྤྱ་མའི་ལུ་དེ་གང་། མེད་ན་སྤྱ་མའི་ལུ་དེ་ནི། ཉིང་མར་
ལྷག་པ་མ་ཡིན་ནམ། ལྷག་ན་མིང་གི་བྱེད་བྱུང་བས། དེ་ཡང་བྱེད་ལ་འགལ་བ་ཡིན། འདྲེས་
ནས་འབྱེད་རྒྱ་མེད་ཟེར་ན། འདྲེས་དུས་རང་དུ་སྤྱ་ལུ་དེ། ཡོད་དམ་མེད་པ་བྱེད་ཀྱིས་སྤྲོས།

མེད་ན་ཐུག་བཞིན་གང་དུ་མོང་།། མོར་བ་གང་བའི་རྒྱ་མཆོན་ཅི།། ཡོད་ཀྱང་འབྲེས་ནས་དབྱེ་
 བ་ནི།། འབྲེད་མི་ཐུབ་ཀྱང་ཡོད་ཅེ་ན།། མི་གསལ་བ་ཡི་རྒྱལ་ཡོད་དེ།། ཁྱེད་རང་སྤེང་དུ་འཁོར་
 གསུམ་མོ།། དེ་བཞིན་ཆོས་སྤྱི་ང་རྒྱལ་ལའང་།། མཚུངས་པར་གྱུར་བ་འདི་ལྟ་སྟེ།། ཡུལ་ཅན་
 བདེ་བ་ཆེན་པོ་དང་།། ཡུལ་ནི་སྟོང་བ་ཉིད་གཉིས་ནི།། དབྱེར་མི་བྱེད་པའི་བདག་ཉིད་དེ།། ང་འོ་
 ཞེས་པའི་ང་རྒྱལ་ལ།། བཞག་པར་གྱུར་བ་ཅམ་གྱིས་ནི།། དེ་ནི་སྟོང་ཉིད་རང་དེར་ཁྱགས།། རྒྱ་
 ལ་རྒྱ་བཞག་ཇི་བཞིན་ནོ།། སྟོང་ཉིད་དུ་ཁྱགས་ང་རྒྱལ་ནི།། མཉམ་གཞག་ངོན་མེད་མེད་ཀྱང་།།
 མཉམ་གཞག་དུས་དེར་ཡོད་ཀྱང་ནི།། དབྱེ་བ་འབྲེད་པར་ག་ལ་རུས།། ཆོས་ཅན་བདེ་བ་ཆེན་
 པོ་ལའང་།། དེ་བཞིན་དཔེ་ནི་མཚུངས་པ་ཡིན།། འོ་ན་ང་རྒྱལ་གང་དུ་འཛིན།། ང་རྒྱལ་མཉམ་
 གཞག་དུས་སྟུ་འཛིན།། འཛིན་རྒྱལ་རང་གི་དངོས་གཞི་ནི།། ཡུལ་ཅན་བདེ་བ་ཆེན་པོ་དང་།།
 ཡུལ་ནི་སྟོང་བ་ཉིད་གཉིས་ནི།། དབྱེར་མེད་རོ་གཅིག་གྱུར་བ་ཡི།། བདག་ཉིད་དེ་ནི་ང་འོ་ཞེས།།
 ང་རྒྱལ་དེ་ཡི་འཛིན་སྟངས་ནི།། མེད་དགག་ཅམ་གྱི་གསལ་ངར་དང་།། རྒྱགས་ལྡན་དག་ལ་
 གྱིམས་པ་ཡི།། རྒྱན་ལ་མཉམ་པར་བཞག་ནས་ནི།། བྱིངས་མོད་མེད་པར་སྟོངས་ཤིག་གོ།། འདི་
 དང་སྐབས་ནི་འགའ་ཞིག་དུ།། གཞོན་རུས་བདེ་བ་སྟོང་བ་བཞིན།། བརྗོད་དུ་མེད་པའི་ཉམས་
 ཤིག་ཡོད།། རྒྱགས་པས་མི་ལམ་མིས་པ་བཞིན།། སྟུ་དུ་མེད་པའི་ཉམས་ཤིག་ཡོད།། འདི་དག་
 ཁྱོད་གྱིས་གོ་བ་མེད།། གོ་ཡང་ཁྱོད་ནི་མ་རིག་པས།། ཡིད་ཆེས་བྱེད་པར་ག་ལ་འགྱུར།། ཁྱོད་
 གྱི་ཐད་དུ་གསང་སྟོག་གོ།། ལྷ་ད་རིལ་འཛིན་རྗེས་གཞིག་སོགས།། འོད་གསལ་སྤྱད་དོན་འདི་ལྟ་
 སྟེ།། ཉི་མའི་འོད་གྱིས་ཐུན་བསལ་བས།། ཆོས་ཀྱན་གསལ་བར་སྤང་བ་ལྟར།། དེ་བཞིན་ཤེས་
 རབ་འོད་གྱིས་ནི།། བདེན་འཛིན་ཐུན་པ་བསལ་བ་ཡི།། འཛིན་སྟངས་མེད་དགག་ཅམ་ཞིག་ལ།།
 གསལ་ངར་རྒྱགས་ལྡན་དག་གྱིམས་པའི།། རྒྱན་གྱི་མཉམ་གཞག་སྟོངས་ཤིག་གོ།། འོད་གསལ་
 ཞེས་སྟུ་བཏགས་པ་ཡིན།། སེམས་དང་རྣ་ད་དབྱེར་མེད་དེ།། དེ་འབྲེའི་འོད་གསལ་དུ་ཁྱགས་
 པས།། དེ་ནི་སྟོང་པར་ཁྱགས་པ་ཡིན།། ཤེས་རབ་འོད་གྱིས་སེམས་ཀྱི་ནི།། བདེན་འཛིན་ཐུན་

བ་བསལ་བ་དེ། སེམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་ཡིན་ལགས་ན། བདེན་འཛིན་ཁ་ལ་སྤྱོད་བཅད་ཀྱིན།
 གནས་ལུགས་འདི་ལ་སྒྲོངས་པས་ན། ཁྱོད་ལ་མ་རིག་མིང་བྱུང་མོད། ང་ནི་མཁའ་ལ་ཉི་མེ
 འདྲ། ཤར་བ་ཙམ་གྱིས་སྤྱན་བ་སེལ། ཁྱོད་ནི་གཉི་ལྷག་རང་བཞིན་པས། ལྷག་སྤྱང་ལུས་
 བ་མ་ཡིན་ནམ། ལྷ་དུ་ལ་ནི་སྒྲོས་ཅི་དགོས། རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་ནི། བསྒྲོམ་
 བ་ལ་ཡང་ཁྱོད་ཀྱི་ནི། འཛིན་སྤངས་འགལ་བའི་གཉེན་པོ་ཡོད། དེ་ཡི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཕྱིར་ན།
 ལུས་སེམས་བདེན་པར་མེད་པར་ནི། དེས་པའི་དེས་ཤེས་དེ་ཉིད་ཀྱི། འཛིན་སྤངས་སྒྲོང་བ་
 ཉིད་ལྷགས་པའི། གཟུང་ནམ་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་ཡི། དཀྱིལ་འཁོར་དུ་ནི་ཤར་བས་ན། ཐ་མལ་
 ལུས་ཀྱི་བདེན་སྤང་དེ། སྤང་ལ་རང་བཞིན་མེད་པ་ཡི། ལྷ་སྤྱང་བསྒྲོམས་པས་བཀག་པས་ན།
 དེས་ངོར་ལྷ་སྤྱོད་མ་གཏོགས་པ། ཐ་མལ་ལུས་ཀྱི་བདེན་སྤང་མེད། དེས་ངོར་མི་སྤང་བ་ཡིན་
 ཀྱི། མེད་པར་སྤང་བ་མ་ཡིན་ནོ། མེད་པར་སྤང་ན་གཏན་མེད་ཡིན། སྤང་ངོའི་བདེན་སྤང་མ་
 ཞི་ཡང་། དེས་ངོར་ལྷ་སྤྱོད་བསྒྲོམ་པ་དེ། རྩ་ཆེར་འཕེལ་ཞིང་རྒྱས་པ་ཡི། དབྱེར་མེད་བརྟན་པ་
 ཐོབ་བྱུང་ན། སྤང་ངོའི་བདེན་སྤང་གཏན་ལོག་པས། དེ་གཉིས་སྤང་མཉམ་པའོ་དམན་བཞིན།
 ཞེན་པའང་དེ་བཞིན་མཚུངས་པ་ཡིན། སྤང་བ་ཉིད་ལ་གཉིས་སྤང་ནི། ལུས་པ་ཞེས་བྱ་དེ་ནས་
 འབྱུང་། ཁྱོད་དང་འཛིན་སྤངས་འགལ་བ་ཡི། གཉེན་པོ་ཡོད་པ་མ་གོ་བའི། ལུས་ཆེན་ང་ལ་
 བཅོངས་ཞན་འདྲ། སེམས་དང་ལྷ་དུ་བྱེར་མེད་དེ། སྤང་ལ་རང་བཞིན་མེད་ཡིན་པ། དེ་ནི་
 འོད་གསལ་དུ་ལྷགས་པས། ཁྱོད་དང་འཛིན་སྤངས་འགལ་བ་ཡི། གཉེན་པོ་ཡོད་བཞིན་དེ་ཉིད་
 ནི། འོད་གསལ་སྤྱང་བ་ཉིད་ལྷགས་པས། མེ་ནི་འབར་བ་ཉིད་ཀྱི་ཁར། ཤིང་ནི་བསྐྱེན་བ་ཉིད་
 དང་མཚུངས། འདི་འདྲའི་རྒྱལ་ནི་གཅིག་ཤེས་ན། དེ་བཞིན་ཀུན་ལ་བསྐྱེས་མཛོད་ཨང་།

བདེན་འཛིན་གྱིས་ནི་ལན་སྤྱོད་པ། ཁྱོད་དང་ཆིག་གླེང་མཁས་པ་འགལ། ཐ་སྤྱང་ལ་བས་
 ཆེ་འགྲིག་འགྲིག་འདྲ། མཉམ་གཞག་དོན་ལ་འཛོག་ཁ་རང་། ཆིག་སྤྱོད་རྒྱུ་ཆད་སྤྱང་ཁ་མོ།

མཉམ་པར་བཞག་པའི་ངོ་དེར་ནི། ཁྱོད་དང་མཁས་པ་བསྐྱེད་ཆེན་འགའ། ཅི་སྐྱོམ་འདི་སྐྱོམ་
 མེད་པ་དང་། ཅི་ཟེར་འདི་ཟེར་མེད་པ་དང་། གར་འགྲོ་འདིར་འགྲོའི་གཏོལ་མེད་ཅིང་། བདེན་
 བར་མེད་དང་གཏན་མེད་གཉིས། རོ་དེར་དབྱེ་བ་འབྱེད་མི་སྤྱབ། དེ་འབྱེད་སྤྱབ་པར་མ་གྱུར་
 བ། ཡོད་དང་བདེན་པར་ཡོད་པ་གཉིས། རོ་དེར་དབྱེ་བ་མི་བྱེད་པས། མཐའ་གཉིས་ལ་ནི་
 གནས་པ་ཡིན། དེ་ཡང་ང་ཡི་ཤེས་འདོད་དོ། རོ་དེར་དབྱེ་བ་མ་བྱེད་ན། ཐ་སྙད་ལ་བྱེ་ཐན་པ་
 མེད། རོ་དེར་དབྱེ་བ་མ་བྱེད་པས། མགོ་མོ་འཁོར་ཆད་དེ་རུ་འཁོར། རོ་དེར་དབྱེ་བ་འབྱེད་
 ཟེར་ན། འདི་དག་ལ་ནི་ལན་ཐོབ་ཅིག །ང་ནི་བདེན་པར་མེད་པ་ལ། མཉམ་པར་བཞག་པའི་
 བཞག་ངོ་དེར། ང་ནི་བདེན་པར་མེད་ལགས་ཀྱང་། སྟོང་གཞི་ཆོས་ཅན་ང་དེ་ནི། བཞག་ངོ་
 དེ་ན་ཡོད་དམ་མེད། ཡོད་ན་ང་ཉིད་ཡོད་པས་ན། ཏྲག་པའི་མཐར་ནི་མ་ལྟར་ངམ། ང་མེད་
 བསྐྱེད་པའི་དོན་ཅི་ཡོད། མཉམ་གཞག་ངོ་ན་མེད་མོད་ཀྱང་། མཉམ་གཞག་དུས་སུ་ཡོད་ཟེར་
 བ། ཡོད་པ་དེར་ནི་ང་ཡོད་པས། དེ་ནི་ང་ཡི་མཉམ་གཞག་ཡིན། ང་མེད་བསྐྱེད་པར་ག་ལ་
 འགྱུར། མཉམ་གཞག་དུས་དེར་མེད་ཟེར་ན། ཆད་པའི་མཐར་ནི་མ་ལྟར་ངམ། སུ་ཞིག་བདེན་
 པར་མེད་པར་བསྐྱེད། སྟོང་གཞི་མེད་པའི་སྟོང་པ་དེ། ཅི་འདྲ་བ་ཞིག་ཁྱོད་ཀྱིས་སྐྱོས། ང་ནི་
 སྟོང་པར་དག་ཟིན་ནས། ཡོད་ཀྱང་དབྱེ་བ་མི་སྤྱབ་ན། དབྱེ་བ་མེད་ཀྱང་ང་དེ་ནི། ཡོད་པ་གང་
 འདྲར་ཡོད་ཀྱང་ནི། དེ་ཡོད་ས་རུ་ང་ཡོད་པས། ང་མེད་བསྐྱེད་པར་ག་ལ་འགྱུར། དེ་ག་ང་ཡི་
 མཉམ་གཞག་ནི། ཡིན་པ་ཁྱོད་ཀྱིས་མ་ཤེས་པར། བསྐྱེད་པས་ཆོས་སྐྱོབ་ལ་རེ། དེ་འདྲའི་
 རྒྱ་འབྲས་ལ་མཆོན་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་ཤེས་ན་ང་ལས་ནི། ཁྱོད་རང་རང་མ་རིག་ཏུ་འདུག །དེ་ལྟ་
 ཡིན་ན་ནམ་རྟོག་ནི། ཆོས་སྐྱོལ་ན་ཅིས་མི་འཐད། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཐོག་མེད་ནས།
 འབད་མེད་ཅི་བྱིར་གྲོལ་མི་འགྱུར། དེ་འདྲ་དེ་ཡང་ང་ཡི་གྲོགས། ད་ལྟའི་བསྐྱེད་པ་པམ་མོ་ཆེ།
 སྐྱོམ་སྤྱགས་དེ་ལྟར་བྱེད་པ་ནི། ཤིང་གི་དཀྱིལ་གྱི་སྤྱན་བྱ་ཡིས། དཀྱིལ་དུ་ཞུགས་ནས་ཤིང་
 བ་ལྟར། ཁ་ལ་ང་མེད་བསྐྱེད་མོ་ཟེར། བསྐྱེད་བྱའི་དཀྱིལ་དུ་ང་བཅུག་ནས། བསྐྱེད་པས་

ང་ཉིད་འཕེལ་བ་ཡིན། འདི་ཚུལ་མ་ཐེངས་བསྟོམ་བ་ངལ།

ཤེས་རབ་ཀྱིས་ནི་ལན་སྟུམ་བ། བྱད་མེད་ཁྲམ་མོའི་ཁ་ཐག་བཞིན། ཅལ་ཅལ་མང་ཡང་
 དོན་གོ་ཚུང་། མོངས་ཆེན་ཁྱོད་ནི་ང་རྒྱལ་གྱི། ཅོམ་མིའི་བཟོ་ཏ་བལྟ་བལྟ་དང་། ཆིག་སྟོན་ཅི་
 འདུག་བལྟ་བ་དང་། སྤེབ་སྦྱར་ལེགས་ཉེས་བལྟ་བལྟ་བས། ཟབ་དོན་ལེགས་པར་སྟུམ་ལགས་
 གྲང་། ཁྱོད་ལ་དོན་དུ་འགྱུར་བ་དགའ། ཁྱོད་ལ་དགའ་ཡང་རང་ཉིད་ནི། དོགས་པ་གཙོད་པའི་
 གཞི་ཅམ་ཡིན། གཞན་དུའང་མདོན་ཐོགས་ཡོད་བསམ་མེད། ཁྱོད་རང་ལན་ཅིག་འདེབས་
 སྟུམ་ན། གཞན་སྟོན་རྟོག་པའི་སྒོ་སྤངས་ནས། ལེགས་པར་ཉོན་ལ་བསམ་སྒོ་ཐོང་། བྱད་ཤིང་
 ལ་ནི་མེ་འབར་ཆེ། འབར་གྱིན་རང་གིས་མཉམ་གཞག་ངོར། ཤིང་དེ་སྤང་བར་མ་གྱུར་མོད།
 འབར་བའི་མཉམ་གཞག་རང་དུས་སུ། ཤིང་དེ་ཡོད་པས་མེ་འབར་མོད། མེད་ན་མེ་ནི་གང་
 ལ་འབར། འབར་ཞིང་ཆེས་ཆེར་འབར་བ་དེ། གོམས་ཤིང་བརྟན་པར་གྱུར་པའི་མཐར། ཤིང་
 དེ་ཆིག་ནས་བརྒྱག་པ་ལྟར། དེ་བཞིན་བདེན་འཛིན་བྱད་ཤིང་ལ། ཤེས་རབ་འོད་ཀྱི་མེ་འབར་
 བའི། འབར་ཞིང་རང་གི་མཉམ་གཞག་ངོར། བདེན་འཛིན་བྱད་ཤིང་མི་སྤང་བ། མེད་པར་སྤང་
 བ་ག་ལ་ཡིན། མཉམ་གཞག་ངོན་མེད་པ་དེ། བདེན་པར་མེད་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། ཆད་མཐར་
 སྤང་བ་ག་ལ་ཟེར། ཐ་སྤྱད་དུ་ཡང་མེད་པ་ནི། ཆད་པའི་མཐར་སྤང་ཞེས་བྱ་ལོ། མཉམ་གཞག་
 ངོན་མི་སྤང་ཡང་། མཉམ་གཞག་དུས་སུ་ཡོད་པ་ལ། ཤེས་རབ་འོད་ཀྱི་མེ་དེ་ནི། འབར་གྱི་དེ་
 ལས་གཞན་དུ་ན། ཇི་ཅམ་འབར་ཡང་འདི་དུས་ཀྱི། བདེན་འཛིན་བྱད་ཤིང་ག་ལ་འཆིག་ །ཁོང་
 རང་ཆིག་སར་ཁོ་རང་ལས། འབར་གྱི་གཞན་དུ་མ་ཡིན་ནོ། གལ་ཏེ་ཆིག་གོ་ཞེ་ན་ནི། འཕྲེ་
 ནི་ཤར་དང་ལ་སྟགས་བྱུབ། ལྷན་མ་སྤང་ལ་རྗེས་གཙོད་ནགས། དེ་འདྲའི་རྒྱ་འབྲས་ལ་མཚན་
 ཅན། དཔེ་དོན་གཉིས་ཀྱིས་གོ་བྱས་གྲང་། གལ་པོ་ཆེ་ཡི་ཡང་སྟོར་ན། ང་ནི་བདེན་པར་མེད་
 པ་ལ། མཉམ་པར་བཞག་པའི་བཞག་ངོ་དེར། ང་ནི་མི་སྤང་བ་ཡིན་གྲང་། ཏྲག་མཐར་སྤང་
 བར་མི་འགྱུར་ཞིང་། འདི་ཡིས་མེད་མཐའ་སེལ་བ་ཡིན། ཅི་ཕྱིར་སྤྱོད་གཞི་ཆོས་ཅན་གྱི། ང་

ནི་ཡོད་པས་ང་མེད་གྱི། མཐའ་ནི་ཨེ་སེལ་བྱོད་རང་ལྟས། བཞག་དུས་ང་ནི་ཡོད་པས་ན།
 ཡོད་བཞིན་དེ་ག་བདེན་མེད་དུ། བསྐྱོམ་གྱི་གཞན་དུ་མ་ཡིན་ནོ། དེ་ཡིས་རྟག་མཐར་སྤྱང་བ་
 སེལ་། དེ་ག་བདེན་མེད་བསྐྱོམ་པ་ལ། ཤིང་སྤྱན་དཔེ་ཡི་མཚུངས་པ་འབྱུང་། དེ་ག་བདེན་མེད་
 མི་བསྐྱོམ་པར། འཛོག་ན་ཤིང་སྤྱན་མཚུངས་པ་ཡིན། མཉམ་གཞག་དུས་སྤྱང་མེད་ན། སྤྱ་
 ཞིག་བདེན་པར་མེད་པར་བསྐྱོམ། སྤྱང་གཞི་མེད་པའི་སྤྱང་པ་དེ། ཅི་འབྲུ་བ་ཞིག་བྱོད་ཀྱིས་
 སྐྱོས། འཁོར་གསུམ་བྱང་ལ་ངོ་ཆ་མེད། གོང་འོག་འགལ་ལ་ཁྲིལ་གཞུང་མེད། གཉི་སྤྱག་
 རང་མ་རིག་གི་ནི། སྤྱ་བཤད་དོན་དུ་ཆང་ངོ་¹ཨང་། ཁོ་པོ་བདེན་པའི་ཆིག་སྤྱ་ཡི། བྱོད་གྱི་
 བརྩན་ཆིག་སྤྱ་ཆོས་འདི། རང་གཞན་མགོ་པོ་འཁོར་བའི་རྒྱ། བརྩན་པ་སྤྱངས་ལ་བདེན་པ་
 སྐྱོས། ཡངས་པའི་རྒྱལ་ཁམས་ཉི་ཤར་འབྲ། སྤྱལ་རྒྱུང་སྤྱ་དོར་རི་བཞིན་དུ། ཀྱན་དགའ་མོ་
 མོས་འཕེལ་བྱིར་ཡིན། མཁས་པས་ཁྲིལ་བར་དགོངས་ན་ཡང་། བཟོད་པ་གནས་སྤྱགས་ངང་
 དུ་བཞེས། བདག་ལ་སྤྱིག་མེད་མཛད་དུ་གསོལ། ཅས་པ་འདི་ཡང་བརྩན་པ་སྤྱོ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་
 ཀྱིས་སྤྱས་པ་དགེ་ལེགས་སྤྱ་རྒྱུར་ཅིག །

མི་བཟད་སྤྱིགས་མས་སྤྱགས་པའི་དུས་མཐའ་འདིར།

རྒྱལ་བས་བསྤྱགས་པ་དཔེན་པའི་རི་བྱོད་དུ།

རྒྱལ་ཁྲིམས་དག་པའི་གཞི་ལ་གནས་བཅས་ཏེ།

མོ་གསུམ་དགེ་ལ་བཅོམ་ན་མས་སྤྱལ་བ་བཟང་།

༡༡། དཔེན་ས་སྟན་བརྒྱད་གི་སྒྲ་མའི་ནལ་འགྱོར་ཐུན་མོང་
 མ་ཡིན་པ་དང་འབྲེལ་བའི་ཕྱག་ཆེན་གི་འབྲིད་མན་
 ངག་ཞལ་ཤེས་དང་བཅས་པའི་ཁ་ཆེམས་
 རྒྱུ་ལ་བསྐྱར་བའི་འཕྲིན་ཡིག་
 བཞུགས་སོ།།

མ། དབང་མ་ཐོབ་པའམ་ཐོབ་ཀྱང་དད་མེད་གི་རྟོག་གེ་པའི་ལག་དུ་མ་སྒྲེལ་ཞིག །

༡༡། །རྩེ་བཙུན་སྒྲ་མ་དམ་པ་དམིགས་པ་མེད་པའི་སྤྱགས་རྩེ་ཆེན་པོ་དང་ལྷན་པ་
 རྣམས་ལ་ཕྱག་འཆིང་ཞིང་སྐྱབས་སུ་མཆིའོ། ། དུས་ཐམས་ཅད་དུ་བཅེ་བ་
 སྤྱགས་རྩེ་ཆེན་པོས་རྩེས་སུ་གཞུང་དུ་གསོལ།

ཞིན་དུ་ཕྱ་པའི་སྤྱག་འཛིན་རྩལ་མང་གཙུག་མེམས་འབྱུང་བ་བཞི་དང་ལྷན་ཅིག་གོང་
 བྱང་འབྲེས་པའི་དྲི་བཅས་བེ་རྩུར་དཀར་པོ་རྣལ་འབྱོར་པ་ཡི་ནོར་བུ་མཁན་གྱིས་རིམ་ལྡེའི་སྤྱོད་
 བྱེད་ལེགས་སྦྱར་བས། ། འོད་ཟེར་ལྷ་པའི་སྤྱན་དབྱའི་རྩལ་དང་འོད་གསལ་ལྷན་ཅིག་སྤྱེས་པའི་
 ཁམས་བཞིས་ཉེར་ལེན་ལྷན་ཅིག་བྱེད་ཆེན་བྱས་ཏེ་དབྱིབས་ལེགས་དག་པ་སྦྱར་པའི་སྤྱ་དང་
 དྲངས་ཤིང་གསལ་བའི་དོན་གྱི་ལྷན་ཅིག་སྤྱེས། ། དངོས་པོ་གཅིག་ལ་ཆོགས་པའི་སློབ་པའི་བྱང་
 འབྱུག་ནོར་བུ་སྦྱར་ཡང་དྲི་མ་མཐའ་དག་ཟད་ཅིང་རི་ལྷ་བ་དང་རི་སྟེང་པ་ཡི་གཞུགས་བརྟན་
 དུས་གཅིག་གསལ་ལེར་འཆར་ལས་གཡོ་བ་མེད་བཞིན་དུ། ། བྱངས་མེད་སྦྱལ་པའི་འོད་གྱི་རྩ་
 བས་སྤྱོགས་བརྩུར་འགོངས་ཏེ་སྤྱོད་དབྱའི་རེ་སྒོར་ལྷན་གྱིས་བྱལ་པའི་འོད་དབྱའི་ཆར་སྤྱན་ཁ་
 སྤྱོད་ཡན་ལག་བདུན་ལྷན་བསམ་འཁེལ་དབང་གི་རྒྱལ་པོས་རྣམ་ཀུན་དགེ་ལེགས་སྟོལ། ། དུས་
 གསུམ་རྒྱལ་ཀུན་དང་པོར་སྤྱགས་བསྐྱེད་བར་དུ་རྣམས་ཆེན་སྤྱོད་བར་རྩལ་བཞིན་སྟོབ་པའི་
 རྩལ་། ། ལེགས་པར་འདོམས་པས་རྒྱལ་ཀུན་ཡབ་བྱུང་མཐའ་མར་རྩོགས་སངས་རྒྱས་ཀྱང་ཀུན་
 གྱི་མཛད་པ་ཀུན། ། སྦྱལ་པའི་ཁྱར་གང་རང་ཉིད་གཅིག་བྱས་བཞིས་ཏེ་བྱངས་མེད་ཞིང་ཀུན་སྦྱལ་
 པས་བྱབ་མཛད་པ། ། ལ་ལར་རྒྱལ་ཀུན་ཡབ་གཅིག་སྐྱབས་འགར་སྤྱས་ཀྱི་སྤྱོད་མ་ངེས་རྩལ་
 འཛིན་དེ་ལ་འདུད། ། ཟས་གཙང་སྤྱས་ཀྱི་བསྟན་པའི་ཉི་མས་གངས་སྤྱོདས་སྤངས་པ་ན། ། འཇམ་
 དཔལ་གང་དེས་ལྷ་ཀྱང་མེད་གཤེད་མཛད་པ་སྦྱལ་པའི་ཕྱིར། ། རྩར་བྱད་ལྷ་དང་རིན་ཆེན་རྒྱན་
 སྤངས་རྩར་སྤྱིག་གང་གྱིས་རྣམ་པར་རོལ། ། སྦྱ་སྦྱལ་སྤྱགས་བཟང་བསྟན་ལ་རྒྱ་དང་བྲལ་པའི་

འཇམ་མགོན་ཐུགས་འདུད། རྒྱལ་ཀྱན་ཡེ་ཤེས་རང་གཟུགས་འཇམ་པའི་དབྱངས། དུར་སྤྲིག་གར་རོལ་རྩེ་བཅུན་ཚོང་ཁ་བའི། སྟན་བརྒྱན་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཆོན་འདྲིན་པའི་གཙོ། བཀའ་འདྲིན་གསུམ་ལྟན་སྤྲིང་དབྱུང་ཉག་བཞུགས་ཤིག །མདོ་རྒྱན་ཀྱན་ནས་གསུངས་པའི་གདམས་པ་ནམས། གཡོ་བའི་སྒོག་དང་སྐྱུར་བའི་ཤུགས་ཀྱང་ཡིན། དེ་ཕྱིར་ཟབ་མོ་ལམ་འདི་སྐྱུབ་པ་དང་། བཤད་པའི་ངལ་བས་བདག་སྒོ་ཆེན་པ་མེད། རང་གི་ཡིད་ལ་འབྱངས་སྤྱོན་འདྲིན་ཕྱིར་དང་། ཁ་ཆེན་སྐྱུང་ལ་བསྐྱར་བཞིན་ཡི་གེར་གྱི། གནས་གསུམ་མཁའ་འགྲོའི་ཆོགས་ནམས་བཅོད་པར་མཛོད། ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོས་ཉག་ཏུ་སྒོགས་ཀྱིས་ཤིག །

འདིར་དུས་གསུམ་རྒྱལ་པ་ཀྱན་གྱི་བཟོད་པ་གཅིག་པའི་ལམ་བཟང་། རྒྱ་པོད་ཀྱི་མཁས་གྲུབ་ཀྱན་གྱི་ཐུགས་དམ་གྱི་མཐེལ། ཆོགས་གཉིས་རབ་འབྱམས་སྤྱད་པའི་ལག་པ། སྤྲིག་པ་དང་སྐྱུར་པ་ཐམས་ཅད་སྤྲིག་པར་བྱེད་པའི་དུས་མཐའི་མེ་ལྷ་བྲ། མཆོག་ཐུན་མོང་གི་དངོས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་སྐྱུར་དུ་འགྲུགས་པའི་ཐུགས་རྒྱ་ལྷ་བྱུར་མདོ་རྒྱན་དུ་མ་ནས་ལེགས་པར་བསྐྱུགས་པའི་ཐུགས་པའི་རྣལ་འབྱོར། གྲུབ་མཆོག་རྣམས་བརྩེ་ལ་སྤྲོས་ཀྱི་གསུང་རྒྱན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་བདེ་སྤོང་དབྱེར་མེད་མས་སྤྱོན་འགྲོ་བུས་ཏེ་ཐུག་ཆེན་གྱི་འཁྲིད་དམིགས་བསྐྱུངས་ཀྱིས་བཤད་པ་ལ།

༥ ཆོས་ཀྱི་ཁྱུངས་བཅུན་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་གདམས་པའི་བརྒྱན་པ། ཆོས་ལ་ཡིད་ཆེས་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་གདམས་པའི་ཆེ་བ། ཁྱད་ཆོས་གཉིས་ལྟན་གྱི་གདམས་པ་རི་ལྷར་ཉམས་སུ་གྲང་བའི་རྒྱལ་བཤད་པའོ། དང་པོ་(ཆོས་ཀྱི་ཁྱུངས་བཅུན་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་གདམས་པའི་བརྒྱན་པ)ནི། གཞུང་འདིར། རྒྱ་གར་སྐད་ལྷ། ལུ་ཅུ་ཅུ་རྩ་ལྷ་ཀལ་རྩ་ལ། བོད་སྐད་ལྷ། ཐུ་མ་མཆོད་པའི་ཆོག་ཞེས་བྲ། བཀའ་འདྲིན་མཉམ་མེད་ཐུ་མ་དམ་པ་ནམས་ཀྱི་ཞབས་ལ་ཐུག་འཆལ་ཞིང་སྐྱུབས་སུ་མཆོད་པ་བཅུ་བཅུན་པོས་དུས་དང་གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་རྩེས་སུ་གཞུང་དུ་གསོལ། གང་

ལ་བཞེན་ན་སྐྱ་གསུམ་བདེ་བ་ཆེ། ཐུན་མོང་དངོས་གྲུབ་དང་བཅས་སྐད་ཅིག་ལ། སྦྱོལ་མཛད་
འདོད་དགའི་མཆོག་སྦྱོལ་ཡིད་བཞིན་ནོང་། རྩོམ་ཅན་ཞབས་བརྒྱར་གྲུས་བཏུང་ནས། སྐལ་
བཟང་སྦྱོལ་མའི་མན་བདེ་མ་ལུས་ལ། སྦྱབ་པའི་ཐབས་མཆོག་གཉིས་པ་དང་བཟལ་བ། མདོ་རྒྱད་
དམ་པའི་མན་ངག་བདེ་ཆལ་ལས། འོངས་པའི་མེ་ཉོག་གེང་མཛེས་མགུལ་རྒྱན་སྦྱེལ། ཞེས་
གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་སྦྱིར་བོད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་རྣམས་ལ་རྒྱ་སྐད་སྐད་དུ་སྦྱོས་ཏེ་སྐད་གཉིས་
ལྟར་སྦྱར་བྱེད་དགོས་པའི་ངེས་པ་མེད་ཀྱང་འདིར་དེ་ལྟར་མཛད་པ་ནི། བདམས་པ་འདི་ཉིད་
བོད་དུ་རང་བཙོ་བྱས་པ་མིན་གྱི། རྒྱལ་བའི་བཀའ་ངེས་མེད་པ་རྣམས་བྱང་བ་འབགས་ཡུལ་གྱི་
མཁས་གྲུབ་དམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཐུགས་ཉམས་སུ་བཞེས་ཤིང་སྟན་ནས་སྟན་དུ་བརྒྱད་པ་ལས་
མེབས་པ། འཇམ་མགོན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཙོང་ཁ་བ་ཡབ་སྐུ་བར་བཅས་པ་རྣམས་ཀྱིས་
ཀྱང་མདོན་དུ་མཛད་ནས་གྲུབ་པའི་སྦྱེས་བྱའི་བམ་མ་ཆད་པ་ལས་འོངས་པ། འིན་ཆུབས་ཀྱི་བོད་
མ་ཡལ་བའི་ཡིད་ཆེས་ཁུངས་ལྟན་ཡིན་ནོ་ཞེས་གོ་བའི་ཆེད་ཡིན་ལ། དེར་མ་བདེ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་
པོ་སངས་རྒྱལ་བཅོམ་ལྟན་འདས་དེ་ནི་སྦྱེད་གའི་དོན་གཉིས་སྦྱབ་པའི་ཐབས་འོངས་སུ་རྩོགས་
པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མདོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པའི་མི་འཕྲོག་པའི་མཁུན་རབ་དང་། ཐུགས་རྩེ་ཆེན་
པོ་ཀུན་ལ་ཉེ་ཤིང་མེད་པར་འཇུག་པས་སྦྱེད་གའི་དོན་བསྐྱབ་པ་ལ་སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ལ་ཡང་སྦྱ་གྱི་
ཆེར་མཛད་དེ་རིངས་པར་འཇུག་པའི་བཅེ་བའི་བདག་ཉིད་ཅན་ཡིན་པས། སྦྱེད་གའི་དོན་གཉིས་
སྦྱབ་པའི་ཐབས་ཆང་ལ་མ་ཞོར་བ་བཟལ་པ་དང་སྦྱར་བའི་གནད་མཐར་ཐུག་པ་རྣམས་གང་དུ་ཡོད་
པ་ནི་རྒྱལ་བའི་བཀའ་ངེས་མེད་པ་རྣམས་ཡིན་ནོ། དེའི་ཕྱིར་སྦྱེད་གའི་དོན་གཉིས་སྦྱབ་པར་
འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་རང་གི་ཉམས་སུ་སྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་དེ་ཡང་མདོ་རྒྱད་ཆོད་མེད་རྣམས་ནས་
ཐེན་ཅིང་དེ་དག་དང་མཐུན་པ་ཞིག་དགོས་གྱི། དེ་དག་དང་མི་མཐུན་པའི་བཟ་མོར་གྲགས་པ་
རྣམས་ལ་ཡིད་ཉོན་བྱ་མི་རུང་བ་འདི་ནི་མཉམ་མེད་རྩོམ་ཅན་པོ་དཔལ་ལྟན་ཨ་ཉི་ལ་དང་རྒྱལ་
བ་གཉིས་པ་རྩོ་བཟང་གྲགས་པའི་བཀའ་ངེས་ལ་སྒྲན་མེད་པ་ཡིན་པས། གཞུང་འདིར་ཡང་། མདོ་

རྒྱུད་དམ་པའི་མན་ངག་པད་ཆལ་ལས།། འོངས་པའི་མེ་ཉླ་མེད་མཛེས་མགྲལ་རྒྱན་སྒྲེལ།།
 ཞེས་གསུངས་ཏེ། དཔེར་ན་དབྱིད་ཀའི་དུས་སུ་བརྒྱའི་ཆལ་དུ་མེ་ཉླ་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་ན་དེར་
 མེ་ཉླ་གང་དབྱིབས་ལེགས་ཤིང་བལྟ་ན་སྐྱུག་པ་མ་ཉམས་པ་རྣམས་བདུས་པ་ན། དེའི་ཁ་དོག་
 དང་དབྱིབས་མཐོང་བ་ཅམ་གྱིས་ཡིད་འཕྲོག་ཅིང་། དེ་དང་རོ་མན་ཞིང་སྤྱོད་བས་ཡིད་སེམ་
 པར་འགྱུར་མོད་ཀྱང་། ཕྱོགས་ཕྱོགས་སུ་འཐོར་ཞིང་འཁྲུག་ནས་ཡོད་ན་དེ་ཅམ་མཛེས་པར་མི་
 འགྱུར་བས་ཕྱོགས་གཅིག་དུ་མེད་པར་ལེགས་པར་བརྒྱས་པ་ན། སྤེ་པོ་སྤེལ་པར་འདོད་པ་དག་
 གི་མགྲལ་དུ་བརྒྱན་ཏེ་རོམ་པར་བྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་མན་ངག་མཐར་ཐུག་པ་མདོ་རྒྱུད་ཚོད་མེད་
 རྣམས་དང་། རྒྱ་བོད་ཀྱི་མཁས་བྱུ་བ་རྣམས་ཀྱི་སྒྲན་བརྒྱུད་ལས་འོངས་པའི་མན་ངག་རྣམས་
 ལས་གང་ལེགས་ཤིང་ཐལ་བ་རྣམས་བདུས་ཏེ་ཡི་གེར་འཁོད་ན། ཆིག་འབྲུ་བཟང་པོ་མཐོང་བ་
 དང་སྒོས་པ་ཅམ་གྱིས་ཡིད་རང་དབང་མེད་པར་འཕྲོག་ཅིང་། དོན་བཟང་པོ་ཞིབ་དུ་བསམ་པས་
 སྤྱོད་ན་ཡིད་ཆེས་པར་འགྱུར་མོད་ཀྱང་། ཆིག་གི་སྒྲོས་པའི་ཕྱོགས་ཕྱོགས་སུ་འཐོར་ཞིང་གོ་རིམ་
 འཁྲུག་པའི་ཚུལ་དུ་བཞུགས་ན་དེ་ཅམ་རོ་མཆར་མི་ཆེ་ཞིང་འཁྲུག་པ་མི་བདེ་བས་གདམས་ངག་
 འདིར་དེ་དག་རོ་པོ་མ་ཁོར་བ། གངས་མ་ཆད་པ། གོ་རིམ་མ་འཁྲུག་པའི་ཚུལ་དུ་ཆིག་ཉུང་དུར་
 སྒྲེབ་པར་བྱ་བས་འདིག་རྟེན་དང་། འདིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་དགོ་ལེགས་ཐམས་ཅད་མདོན་
 དུ་བྱེད་པར་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཐེ་ཆོམ་མེད་པར་བླངས་ཏེ་ཉམས་སུ་འོངས་ཤིག ཅས་དངོས་
 སུ་བཤད་པར་དམ་བཅས་ནས་ཉན་པར་བསྐྱལ་བ་ཡིན་པས་འདི་དག་གིས་གདམས་པའི་བྱངས་
 བཤད་པ་ཡིན་ནོ།།

འོ་ན་གདམས་པ་འདི་མདོ་རྒྱུད་ཚོད་མེད་རྣམས་དང་། མཁས་བྱུ་བ་དམ་པའི་མན་ངག་
 རྣམས་ལས་འབྱུང་ཚུལ་རི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། རྒྱ་མའི་ནལ་འབྱོར་འདི་ནི་མདོ་ཕྱོགས་འདུལ་བ་
 རས་ཀྱང་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་རྒྱལ་བའི་བསྐྱེད་པར་འཁྲུག་པའི་སྒོ་སྐྱབས་འགོ་ཚུལ་བྱེད་དུ་
 བྱས་ནས་དགོ་བསྟེན། རབ་བྱུང་། དགོ་ཚུལ། བསྟེན་རྫོགས་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་འོད་པ་ཐམས་ཅད་མཁན་

སྟོབ་ཁོ་ན་ལ་རག་ལས་པའི་ཚུལ་དང་། རོད་པའི་ཡུལ་གྱི་མཁན་སྟོབ་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ལྟ་བུ་གས་
 ཉེར་གཅིག་པོ་གང་རུང་དང་ཕྱན་པ་དགོས་ཚུལ་དང་། རོད་པ་སོ་སྟོབ་པའི་མཆན་ཉིད་འགལ་
 རྒྱུ་བར་ཆད་དང་བྲལ་ཞིང་ཕྱི་ནང་གི་མཐུན་རྐྱེན་དང་ཕྱན་དགོས་ཚུལ་དང་། སྟོབ་པ་བྱངས་
 བས་ཀྱང་སྒྲང་ལྷ་བའི་ཕྱིར་གནས་ཀྱི་སྟོབ་དཔོན་འཆོལ་བུ་གས། སྟོག་པ་སྟོབ་བསམ་དང་
 སྟོང་པ་བསམ་གཏན་གྱི་གདམས་རག་ལྷ་བའི་ཕྱིར་སྟོག་པའི་སྟོབ་དཔོན་འཆོལ་བུ་གས། དེ་
 བས་མཁན་སྟོབ་དེ་ལྷ་ས་བསམ་བས་བསྟན་ཚུལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པར་བལྟ་དགོས་ལུགས།
 སྟོར་བས་བསྟན་ཚུལ་ཉིན་མོ་སྟུ་མཉེ་འི་ཕྱིས་སོགས་དང་མཆན་མོ་ན་བཟང་འབྱལ་བ་སོགས་
 ལུས་ཀྱི་བསྟན་བཀྱར་དང་། མཆན་ནས་བརྗོད་ཆེའང་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་ཆོག་གིས་སྟོན་བསྟུ་
 བ་དང་། ཞལ་ཏེ་མཛད་པའི་ལན་དུ་བཀའ་བཞིན་བཀྱའོ་ཞེས་འབྱལ་བ་སོགས་རག་གི་བསྟན་
 བཀྱར་དང་། བསོད་སྟོམས་བསོད་པ་རྟེན་པ་ནའང་¹ ལྷ་མ་ལ་སྟོབ་དགོས་པ་སོགས་རྟེན་པ་
 འབྱལ་ཚུལ། བཀའ་བཞིན་སྟུབ་པའི་སྟོར་བས་བསྟན་དགོས་ལུགས་དང་། མ་བསྟན་པའི་ཉེས་
 དམིགས་ཀྱང་དེ་དག་ལས་འགལ་ན་ལྷ་བ་བ་འབྱུང་བའི་ཚུལ་² དེོས་སུ་བསྟན་ནས། བསྟན་
 པའི་ཕན་ཡོན་དོན་གྱིས་རྒྱ་ཆེར་བསྟན་པ་ཡིན་ཀྱང་དེ་དག་གི་ཁྱད་སྒྲུབ་ལྷ་ས་མང་བས་འཇིགས་
 བས་མ་བྱངས་སོ། ། མདོ་སྟེའི་སྟོགས་པལ་སོ་ཆེ་ནས། རྒྱལ་སྤུས་གཞོན་ནུ་ནོར་བཟང་གིས་
 སྟོན་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་རི་ལྟར་བསྟན་པའི་ཚུལ་ལྷ་ས་ཕྱི་རབས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་ལྷ་ས་ཀྱི་
 བཤེས་གཉེན་བསྟན་པའི་གདམས་རག་གི་ཚུལ་དུ་གསུངས།³ ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་སྟེ་རིན་སོ་ཆེ་
 བས་ཤེར་ཕྱིན་ཟབ་མོའི་དོན་རྟེན་པ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཁོ་ན་ལ་རག་ལས་པ་དང་། དགེ་
 བའི་བཤེས་གཉེན་ལ་བསྟན་ནས་ས་ལམ་བཟོད་དགོས་པར་གསུངས་ཏེ་བཤེས་གཉེན་རི་ལྟར་
 བསྟན་པའི་ཚུལ་ཡང་ཏག་ཏུ་དུས་ཆོས་འཕགས་རི་ལྟར་བསྟན་པའི་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་བྱ་

¹ རྟེན་ནའང་ དེ་བཤད་པར།

² འབྱུང་ཚུལ་ དེ་བཤད་པར།

³ རྟེན་གཤམ་ བལ་ཆེན། ག། རྟོང་པོས་བརྒྱན་པ། ཤེན་ཞེ་ལ། ཤོག་གངས་ ༣༩༩ནས་ བས་ ༣༩༩ནས་ བས་

དགོས་པར་གསུངས་ལ། ཉག་ཏུ་བྱས་ཕྱོགས་བརྩའི་སངས་རྒྱས་གྲངས་མེད་པ་མངལ་ཡང་
 ཡིད་མི་ཆེན་ས་པར་དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་དང་ནམ་ཞིག་མངལ་བར་འགྱུར་སྐྱེས་པའི་སྤྱི་བཙན་
 གྱིས་ཡིད་གདུངས་ནས་ཉག་ཏུ་བྱས་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ལས་ཀྱང་དགོ་བའི་བཤེས་
 གཉེན་ལྷག་པར་བལྟ་བ་དང་། སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་མཚོད་པ་བས་དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་
 མཚོད་པ་ལྷག་པར་གཞིགས་ནས་ཆོས་འཕགས་བསྟེན་བཀུར་བའི་ཕྱིར་དུ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱི་ལ་དང་།
 ཀྱང་མར་འདོད་པའི་བརྒྱ་ཕྱིན་གྱི་སྤྱུལ་པའི་བྲམ་ཟེ་ལ་དེ་དག་པངས་པ་མེད་པར་བཏང་ཞིང་
 ཆོས་འཕགས་ལ་ཁོར་དང་གཡོག་འཁོར་ཐམས་ཅད་སྟོས་པ་མེད་པར་གཏོང་བ་དང་། དེས་ཆོས་
 བསྟེན་པའི་གནས་རང་ཉིད་ཀྱི་ཁྲག་གིས་ཆག་ཆག་བཏབ་པ་དང་། གཉིད་དང་ཁ་ཟས་ཀྱང་ཡིད་
 ལ་མི་བྱེད་པར་དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་ཞལ་ནས་ཤེས་ཕྱིན་གྱི་མདོ་སྡེ་རིན་པོ་ཆེ་ནམ་ཞིག་
 ཆོས་པར་འགྱུར་སྐྱེས་པ་འབའ་ཞིག་གིས་ལོ་བདུན་འདའ་བར་བྱས་པས་ས་ལམ་སྤྱར་དུ་བསྐྱོད་
 པར་གསུངས་ཏེ།¹ འདི་དག་གི་ཁྱད་ས་རྣམས་བྲངས་ན་ཡི་གེ་མང་དུ་དོགས་པས་མདོ་སྡེ་ཉིད་དུ་
 བལྟས་ནས་ངེས་པ་བཟུང་པོ་བསྐྱེད་དོ། ། གཞན་ཡང་སྤྱོད་པོ་བཞོད་པའི་མདོ་དང་།² ས་སྤྱིང་གི་
 མདོ་དང་།³ དག་བྱུལ་ཅན་གྱིས་ཁྱེས་པའི་མདོ་⁴ སོགས་ནས་བསྟེན་པའི་པན་ལོན་དང་། བསམ་
 པ་རི་རྩ་བུ་ཞིག་གིས་བསྟེན་ཕྱགས་དང་། བཀའ་རིན་རྗེས་སུ་བྱལ་བའི་གྲས་པ་བསྐྱེད་ཕྱགས་
 རྣམས་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་སོ། ། དེ་ལྟར་འདུལ་བ་དང་མདོ་སྡེ་རྣམས་སུ་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་ཚུལ་
 རི་སྐྱོད་བསྟེན་པའི་གནད་ཐམས་ཅད་མ་ཆང་བ་མེད་པར་ལམ་ཟབ་མོ་སྒྲ་མ་ལྟའི་རྣལ་འབྱོར་
 འདིའི་སྟེང་དུ་བྱབས་ཀྱིས་བསྐྱེད་ནས་ཉམས་སུ་སྒྲུང་དགོས་པས་ན། མདོ་ཕྱོགས་ནས་བཤེས་
 གཉེན་བསྟེན་ཚུལ་རི་སྐྱོད་གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་གདམས་པ་འདིའི་ཁྱད་ས་སུ་འགོ་བ་ཡིན་
 གྱི། དོན་དེ་རྣམས་དང་གདམས་པ་འདི་ཉིད་འབྲེལ་མེད་དོན་གཞན་ཞིག་ཏུ་གོ་བར་མི་བྱུང་།

1 རྩེ་བཀའ་ཤེས་ཕྱིན། 1 བརྒྱད་སྟོང་ལ། ཉག་ཏུ་བྱས་པའི་ལུ་སྐྱེས་ཚུ་བ། སོག་གྲངས་ 3673 ནས་ 3766 བར།

2 རྩེ་བཀའ་ཤེས་ཕྱིན། 2 རྩེ་པོས་བརྒྱན་ལ། ལུ་ཞེ་ལྷ་བ། སོག་གྲངས་ 3673 ནས་ 3766 བར།

3 རྩེ་བཀའ་ཤེས་ཕྱིན། 3 སའི་སྤྱིང་པོའི་འཁོར་ལོ་བཟུ་བ། སོག་གྲངས་ 3767 ནས་ 3777 བར།

4 རྩེ་བཀའ་ཤེས་ཕྱིན། 4 དག་བྱུལ་ཅན་གྱིས་ཁྱེས་པའི་མདོ། སོག་གྲངས་ 3777 ནས་ 3783 བར།

དེ་ཡང་མདོ་སྤྱོད་སྤྱོད་ནས་བཤེས་གཉིན་བསྟན་ཚུལ་རི་སྟོན་གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
གནད་ཀྱིས་བསྟན་ན། བསྟན་པའི་པན་ཡོན། མ་བསྟན་པའི་ཉེས་དམིགས། བསམ་པས་བསྟན་
ཚུལ། སྟོང་བས་བསྟན་ཚུལ་ཏེ་དོན་ཚན་བཞིར་འདུལ། གླ་མའི་ནལ་འཁྱོར་འདི་ཉིད་ཉམས་
སྤྱ་གྲང་བ་ནའང་དང་པོ་ཉིད་དུ་བཤེས་གཉིན་བསྟན་པའི་པན་ཡོན་དང་། མ་བསྟན་པའི་ཉེས་
དམིགས་ཀྱིས་མདོ་སྤྱོད་ཀྱིས་ནས་རི་སྟོན་བསྟན་པའི་དོན་ཀྱིས་ལ་སོ་སོར་རྟོག་པའི་
དབྱེད་སྟོན་མང་དུ་བྱས་ཏེ། གླ་མ་བསྟན་ཅིང་མཆོད་པ་ལ་དགའ་བཞིན་སྟོ་བཞིན་འདུག་པའི་སྟོ་
ལྷགས་དང་། བསྟན་ཚུལ་ལོག་པའི་ལྷ་བྱས་ཀྱི་ཉེས་པར་དུག་ཁོང་དུ་སོང་བ་ལྷ་བྱའི་འཁྱོད་
སེམས་དང་། ཕྱིན་ཆད་མི་བྱ་བའི་སྟོན་སེམས་ངང་གིས་སྟོ་ཞིང་སྟོག་པ་སྟོང་བའི་འདུན་པ་བྱག་
སོས་གླ་མ་དང་ལྷག་པའི་ལྷ་དབྱེར་མེད་དུ་བྱས་ཏེ། དེ་ལ་གླ་མའི་ཡོན་ཏན་བསམ་པའི་སྟོན་ནས་
ལུས་གྲངས་མེད་སྟུག་ཏེ་བྱག་འཆལ་བ་དང་། བདག་ཉིད་ཐོན་དུ་འབྱལ་བ་དང་ངག་གིས་བསྟོད་
དབྱེད་པ་ཆོད་པ་ལྷ་བྱ་ལུས་ངག་གི་བསྟན་བཀྱར་དང་། དངོས་སྤྱ་བཤམས་པའི་ཡོ་བྱད་དང་
དུས་གསུམ་དགེ་བའི་དངོས་པོ་ཀྱིས་མཆོད་ཇུས་སྟོ་ཆོགས་སྤྱ་ཡིད་ཀྱིས་སྟུག་ཏེ་འབྱལ་བ་
སོགས་ཐང་ཐིང་གི་བསྟན་བཀྱར་དང་། སེམས་ཅན་ཀྱི་དོན་དུ་སྟོན་པ་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་བཅས་
མཆོས་མཐའ་དག་མིག་འབྱས་ལྷ་བྱར་སྤྱང་བའི་དམ་བཅའ་འབྱལ་བ་དང་། མཆོན་སྟུགས་ཀྱིས་
སྟུགས་རྒྱད་བསྟུལ་ཏེ་ལས་རབ་འབྱམས་སྟུག་པ་དང་། མདོ་སྟུགས་ཀྱི་ལམ་ཀྱི་ལུས་ཡོངས་སྤྱ་
རྟོགས་པར་སྟོ་སྤྱང་ཞིང་ཕྱིན་རྒྱབས་ཁུ་བ་ལྷ་བྱ་བཀའ་བཞིན་སྟུག་པས་མཉེས་པར་བྱ་ཚུལ་དང་།
བཀའ་བྲིན་གསུམ་ལྷན་ཀྱི་གླ་མ་དེ་ཉིད་འདུལ་བ་དང་། མདོ་སྟོན་དང་། རྒྱད་སྟོན་གསུངས་པའི་
གླ་མའི་ཡོན་ཏན་ཀྱིས་དང་ལྷན་པར་བསྟན་ཏེ་གསོལ་བ་འདེབས་པ་རྩ་བ་དང་པ་སྟོང་བ་དང་།
བཀའ་བྲིན་བྲན་པའི་སྟོན་ནས་གསོལ་བ་འདེབས་པ་བཀའ་བྲིན་རྟོག་སྤྱ་བྲན་པའི་ལུས་པ་བསྟེད་
པ་སྟོན་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་གསང་སྟུགས་ཀྱི་ཐབས་མཁས་ཀྱི་འབྱལ་ཆེན་སོ་འབྱལ་བ་སོ་
རང་ལུས་ལྷ་བྱར་བསྟེད་ཅིང་མཆོད་ཇུས་ཀྱིས་གྲང་རང་བཞིན་ཀྱིས་སྟོང་པར་གཏན་ལ་ཐབས་ནས་

སྟོང་པ་བདེ་བས་ཐེན་པའི་རང་རྒྱུད་ཀྱི་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་གཞུང་ཆ་ཕྱི་ནང་གསང་བ་དེ་ཁོ་
 བ་ཉིད་ཀྱི་མཆོད་ཇམ་སོ་སོའི་རྣམ་པར་འཆར་བའི་ཚུལ་གྱིས་འབྱུང་བ་དང་། མཆོད་ཡུལ་སྐྱ་མ་
 ཡང་ངོ་སོ་དང་རྣམ་པ་གཉིས་ཀ་ལྷག་པའི་ལྷ་དང་དབྱེར་མེད་དུ་བྱས་པ་སོགས་དང་འབྲེལ་ནས་
 བྱེད་དགོས་ཀྱིས། དེ་ལྟར་མདོ་རྒྱུད་ནས་གསུངས་པའི་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་ཚུལ་གྱི་གནད་དེ་
 རྣམས་གང་ཡང་མེད་པར་སྐྱ་མ་དང་ལྷག་པའི་ལྷ་དབྱེར་མེད་དུ་བྱས་ཏེ། ཕྱི་ནང་གསང་བ་དེ་ཁོ་
 བ་ཉིད་ཀྱི་མཆོད་པ་འབྱུང་བ་དང་། གསོལ་བ་འདེབས་པ་སོགས་ཁ་ཅམ་ཆོག་ཅམ་བྱེད་པ་ལ་
 སྐྱ་མའི་རྣམ་འབྱོར་གྱི་མིང་བཏགས་ནས་ནམ་ཉན་སྟོང་པོར་བྱེད་པ་ནི་རྒྱལ་མིའི་ཉུ་རྒྱུར་ཞིང་
 ས་ཆོད་གང་ཡང་མི་འབྱུང་སྟེ། སྐྱ་མའི་རྣམ་འབྱོར་བསྟོལ་པའི་ལག་ཇེས་ནི། སྐྱ་མ་བསམ་སྟོར་
 གཉིས་ཀྱིས་བསྟེན་པ་ལ་དགའ་བཞིན་སྟོ་བཞིན་དུ་འདུག་པ་དང་། བསྟེན་ཚུལ་རི་བཞིན་དུ་མ་
 བྱུང་བ་ལ་སྟོང་ནས་འཁྱོད་ཅིང་བཤགས་པ་དང་། ཕྱིན་ཆད་མི་བྱ་བའི་སྟོལ་སེམས་ངང་གིས་
 སྟེ་བ་དང་། སྟོན་རྟོག་གི་བསམ་པ་མི་སྟེ་ཞིང་ཅི་མཛད་ལེགས་པ་འབའ་ཞིག་དུ་མཆོང་བའི་དད་
 པ་དང་། བཀའ་བྲིན་སྟོང་ནས་དཔ་པའི་གྲུས་པ་ངང་གིས་སྟེ་བ་རྣམས་ཡིན་ལ། མདོ་རྒྱུད་ནས་
 གསུངས་པའི་སྐྱ་མ་བསྟེན་ཚུལ་གྱི་གནད་དེ་རྣམས་ལ་ཅིར་ཡང་མི་སེམས་པར་དེ་འདྲའི་ལག་
 ཇེས་འཛོག་ལུགས་མེད་པ་ནི་ཉུ་གསལ་ལོ། དེས་ན་ཇེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས། “དེ་ལྟར་
 བ་སྐྱ་མའི་རྣམ་འབྱོར་ཞེས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་གདམས་པའང་སྟར་བཤད་པ་ལྟར་གོ་དགོས་
 ཀྱི། དམིགས་པ་ཐུན་རེ་ཅམ་ལ་སྐུངས་པས་ནི་གང་ཡང་མི་ཕྱིན་ལ་ཆོས་ཤིག་བྱེད་ན་ནི་མཐོང་
 བར་འཁྲིད་པའི་བཤེས་གཉེན་དམ་པ་ལ་རྒྱུན་རིང་དུ་བསྟེན་དགོས་ལ། དེའི་ཆེ་ཡང་འཆད་
 ཀ་པའི་ཞལ་ནས། སྐྱ་མ་བསྟེན་བསྟོ་ཅ་ན་སྐངས་དོགས་ཡོད་གསུང་བ་ལྟར་བསྟེན་ཚུལ་མ་
 ཤེས་པར་བསྟེན་ན་ནི་ཁེ་མི་ཐོན་པར་གྱོང་འབྱུང་བས་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་པའི་ཆོས་སྟོར་འདི་
 རྣམས་ནི་གང་ལས་ཀྱང་གལ་ཆེ་བ་གཏན་གྱི་འདུན་མའི་ཅ་བར་སྟར་བས།”² ཞེས་གསུངས།

1 བསྟེན་གྱིང་དཔལ། མོད་དཔལ།

2 ཇེ་ཅོང་ཁ་པའི་གསུང་འབྱུང་། བ་ལས་རིས་ཆེན་སྟོ། གཅོང་དཔལ། ཤོག་གྲངས་ 2222 ལས་བྱུང་བ་ཅུང་ཟད་མི་འདྲ་སྟེ། “དེ་ལྟར་ན་སྐྱ་མའི་

གདམས་པ་འདི་རྒྱད་མེ་རིན་པོ་ཆེ་རྣམས་ནས་གསུངས་ཏེ། རྒྱད་མེ་བཞི་གར་¹ རྩོམ་པ་དཔོན་
མཆན་ཉིད་དང་ལྟན་པས་དབང་རྣམ་པར་དག་པ་བསྐྱར་བས་ཐབ་མོའི་སྟོན་རུ་དུ་བྱས་ནས།
དམ་ཆེག་དང་སྟོམ་པ་རྣམས་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྐྱར་བ་དངོས་བྱུང་གི་གཞིར་མེད་དུ་མི་རུང་
བ་དང་། དམ་ཆེག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ནས་ཀྱང་སྟོབ་དཔོན་གྱི་དམ་ཆེག་ལ་དམ་དོག་ཆེ་བ་དང་།
ཁྲ་མ་དང་ལྟག་པའི་ལྷ་དཔེར་མེད་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་སྟོ་ནས་སྤྲུགས་ལམ་ཐབ་མོ་བསྟོན་དགོས་
པའི་ཚུལ་རྣམས་མཐུན་པར་གསུངས་ལ། རྒྱད་པར་གདམས་པ་འདིའི་ཁྱད་སྤྱོད་ཐུག་པ་ནི་
དཔལ་གསང་བ་འདུས་པ་རྩ་བཤད་ཀྱི་རྒྱད་རྣམས་ཡིན་ལ། འདུས་པའི་རྩ་རྒྱད་དུ་གདམས་པ་
འདིའི་གནད་མཐའ་དག་ཆང་བར་གསུངས་ཀྱང་མཐའ་དུག་དང་ཚུལ་བཞིན་རྩོམ་པ་མེད་པས་
རྒྱས་བཏབ་ནས་ཡོད་པས་རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་བུའི་གདུལ་བྱས་ཀྱང་རང་སྟོབས་ཀྱིས་རྟོགས་པར་མི་
འགྱུར་བར་གཟིགས་ནས་རྒྱལ་བ་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཤིན་ཏུ་གསང་བའི་རྒྱ་བཀོལ་ཏེ་བཤད་རྒྱད་རྩོ་
རྩོམ་པ་མོགས་གསུངས་པས།² ཁྲ་མའི་རྣལ་འབྱོར་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་འདིའི་གནད་ཡོངས་
སྤྲོ་གསལ་པ་ནི་བཤད་རྒྱད་རྩོར་མེད་ནས་ཞིབ་དུ་གསུངས་ཏེ།³ མོག་མར་ཁྲ་མ་དང་སྟོབ་མའི་
མཆན་ཉིད་བཏག་ལུགས། དེ་ནས་ཁྲ་མ་རི་ལྟར་བསྟེན་ཚུལ། ཁྲ་མ་དང་ལྟག་པའི་ལྷ་དཔེར་མེད་
དུ་བཏག་ལུགས། ཁྲ་མའི་སྤྱི་དཀྱིལ་འཁོར་སྟོམ་ལུགས། དེ་ལ་བྱི་ནང་གསང་བ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་
མཆོད་པ་འབྱུང་ཚུལ། དེ་ནས་ཁྲ་མ་དང་སྐྱབ་པ་པོ་རང་ཉིད་དཔེར་མེད་དུ་བྱས་ནས་ལམ་རིམ་
གཉིས་སྟོམ་ལུགས་རྣམས་གསལ་བར་གསུངས་ཀྱང་། ཁྱད་སྤྱོད་རྣམས་མང་བས་འཛིགས་ནས་

རྣལ་འབྱོར་ཞེས་ཡོངས་སྤྲུགས་པའི་གདམས་པ་འདི་སྤྱད་པ་ལྟར་གོ་དགོས་ཀྱི། དམིགས་པ་ཐུན་རེ་ཅས་ལ་སྤྱངས་བས་ནི་གར་ཡང་མི་
ཕྱིན་ལ་སྤྱིར་ཐག་པ་ནས་ཆོས་ཤིག་ཕྱེད་ན་ནི་མ་རྟོར་བར་འཁྱིད་པའི་བཤེས་གཉེན་དམ་པ་ལ་རྒྱན་རིང་དུ་བརྟེན་དགོས་ལ། དེ་ཡང་མཆད་ཀ་བའི་
ཞལ་ནས། ཁྲ་མ་བསྟེན་པའོ་ཅ་ན་སྤངས་དོགས་ཡོང་གསུང་བ་ལྟར་བསྟེན་ཚུལ་མཁེས་པར་བསྟེན་ན་ནི་ཁེ་མི་ཆོན་པར་གྱིང་འབྱུང་བས་བཤེས་
གཉེན་བསྟེན་པའི་ཆོས་སྟོར་འདི་རྣམས་ནི་གང་ལས་ཀྱང་གལ་ཆེ་བ་གཏན་གྱི་འདུན་མའི་རྩ་བར་སྤྱང་བས།" ཞེས་སོ།

1 ཀར་ དེབ་དབར།

2 མེ་བཀལ་ རྒྱད། ཅ རྩོར་མེད། ཤོག་གྲངས་ 304ན7 ནས་ 305ལ3 བར།

3 མེ་བཀལ་ རྒྱད། ཅ རྩོར་མེད། ཤོག་གྲངས་ 304ན7 ནས་ 305ལ3 བར།

མ་བྱངས་ཤིང་། བསྐྱུ་ན་ཐུ་མ་ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆེའི་ཐུ་མཆོད་ཁྱིད་ཀྱིས་ཀྱང་ཐར་ཐོར་བྱངས་
པ་དེ་ཅུ་མ་མམ། རྒྱས་པར་རྒྱུད་སྡེ་ཉིད་ཏུ་གཞིགས་ནས་ངེས་པ་བརྟན་པོ་བསྐྱེད་དོ།

དེ་ལྟར་མདོ་རྒྱུད་ཀྱི་ནས་ཐུ་མ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་འཛོག་དགོས་པར་མགིན་
གཅིག་དབྱངས་གཅིག་ཏུ་གསུངས་ཀྱང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་འཛོག་ལུགས་ལ་འདུལ་
བ་ནས་རིམ་གྱོ་བྱ་བ་དང་གཞོན་པ་བྱ་བའི་ཡུལ་ཏུ་སངས་རྒྱས་དང་འབྲུ་བར་བལྟ་དགོས་པར་
དགོངས་ནས། བཤམ་སྟོབ་དང་། ཉན་པ་བྱིམ་པ་ཚུན་ཆད་ལའང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་
འཛོག་དགོས་པ་གསུངས་པ་ལས་གཞན་ཐུ་མ་སངས་རྒྱས་དང་དོ་པོ་གཅིག་པའམ། སངས་
རྒྱས་ཀྱི་རྣམ་པར་བལྟ་དགོས་པར་གསུངས་པ་མ་མཐོང་ལ། མདོ་སྡེ་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་
པས་ཐ་མལ་བའི་དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་དང་། འཛིག་ཉེན་བའི་ལྷ་མི་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་བརྒྱུང་
ནས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མཛད་པར་གསུངས་པ་དང་། ཐུ་མའི་སྦྱུའི་དབྱིབས་དང་ཁ་དོག་གསུང་
གི་གདངས་དང་སྦྱོད་ཡུལ་སོགས་མཛུལ་དུས་ཀྱི་རྣམ་པ་རི་འབྲུ་བར་ཡིད་ལ་གཞུང་སྟེ་ཡང་ཡང་
བྱ་བར་གསུངས་པས་མཛུལ་དུས་ཀྱི་རྣམ་པར་བསྟོམ་པ་དང་། གང་ཟག་ལ་བརྟེན་པའི་གཞོན་
འབྱུར་སྟོང་སྟེ་བའི་ཐམས་ཀྱི་འང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་འཛོག་
དགོས་པར་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་ལས་གཞན་མཆོན་དཔེས་སྤྱོད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཏུ་བལྟ་དགོས་
པར་གསུངས་པ་མ་མཐོང་ལ། རྒྱུད་སྡེ་རྣམས་ནས་དོ་རྩེ་འཆང་ཉིད་སྟེགས་དུས་སུ་ཐ་མལ་
བའི་དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་རྣམ་པར་བྱོན་ནས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མཛད་པར་གསུངས་པ་
དང་། སྟོགས་བརྒྱའི་རྒྱལ་བ་རྣམས་དོ་རྩེ་སྟོབ་དཔོན་གྱི་སྦྱུ་ལུས་སུ་ཞུགས་ནས་སྟོབ་མའི་དོན་
མཛད་པར་གསུངས་པ་དང་། ཐུ་མ་ཉིད་ལྷག་པའི་ལྷའི་རྣམ་པར་བསྟོམ་དགོས་པར་གསུངས་
ལ། ཡང་ཐུ་མ་ཉིད་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་རྫོགས་པའི་ཡུང་པོར་ཐག་བཅད་ནས་ཡོན་ཏན་མང་
ཏུ་འབྱུང་བའི་རེ་བ་ཆེན་པོས་ཡོན་ཏན་གང་འདུག་གི་བྱ་ར་ངང་གིས་འབྱུང་ཞིང་ཆེད་ཏུ་བྱེད་
པ་དང་། སྟོན་ཐམས་ཅད་ཟད་པར་ཐག་བཅད་པས་སྟོན་ཉོག་གི་བྱ་ར་ངང་གིས་མི་འབྱུང་ཞིང་

ཆེད་དུ་གཉེར་ནས་མི་བྱེད་པ་ལ་ཁྲ་མ་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དང་འབྲ་བར་བལྟ་དགོས་པར་གསུངས་པ་དང་། དེ་ཡང་དངོས་བྱུང་ལྟར་དུ་འབྱུང་བའི་དམ་ཆེག་ཡིན་པར་གསུངས་པ་ནམས་ཀྱི་ཤེས་ཆེ་མོ་ལྟར་མ་འབྲེས་པར་འབྱེད་¹པར་བྱ་ཡི། ཁྲ་མ་ལ་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་འཛོག་ཅས་པའི་ཆེག་ཅམ་གྱིས་མགྲུ་བར་མི་བྱའོ། དེ་དག་ནི་གདམས་པའི་ཁྱད་སྔར་ནམས་ཀྱི་དོན་བསྟུ་ཅམ་ཞིག་བཞོད་པ་ཡིན་ལ། གདམས་པ་དག་འདི་མཁས་བྱུང་དམ་པའི་མན་ངག་ལས་སྟོན་ཚུལ་རི་ལྟར་ཡིན་སྟམ་ན། དེ་ལྟར་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་སངས་རྒྱུས་བཙུན་འདས་དེ་ཉིད་གདུལ་བྱའི་དབང་གིས་མཆོག་གི་སྐུ་ལ་སྐུ་དང་དོ་རྩེ་འཆར་གི་སྐུར་བཞེངས་ཏེ་མདོ་རྒྱུད་དུ་མ་ནས་ནམས་གངས་དུ་མར་གསུངས་པའི་ཁྲ་མའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་མན་ངག་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཞིང་འདིར་སྟོན་པའི་འཁོར་གྱི་ཚུལ་དུ་སྟོན་པའི་བྱམས་འཇམ་དབྱངས་དང་ཕྱག་ན་དོ་རྩེ་སོགས་ལའང་མང་འཁོར། བྱམས་པ་ནས་ཐོགས་མེད་སྐུ་མཆེད་སོགས་དང་། འཇམ་དབྱངས་ནས་སྐུ་སྐུ་ལ་ཡབ་སྐུས་སོགས་ལ་བརྒྱུད་པ་དང་། ཡང་ཕྱག་ན་དོ་རྩེ་ནས་མི་རྒྱ་པོ་རྩི་དང་། མགོན་པོ་བདེ་བ་ཆེན་པོ། ས་ར་ཏ་སོགས་ལ་བརྒྱུད་དེ་མཁས་བྱུང་དམ་པ་དེ་དག་ལས་འགའ་ཞིག་གིས་ནི་མན་ངག་དེ་དག་གདུལ་བྱའི་དོན་དུ་ཡི་གེར་འགོད་པའང་མཛད་དེ། རྩེ་བཅུན་བྱམས་པས་མདོ་སྡེ་རྒྱན་དུ། བསྟེན་བྱ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་མཆོན་ཉིད་དང་ལྟན་པའི་ཁྲ་མ་དེ་སྟོབ་མས་རི་ལྟར་བསྟེན་པའི་ཚུལ་ནམས་ཞིབ་དུ་གསུངས།² ཐོགས་མེད་ཀྱི་བྱང་སར། བསྟེན་བྱ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་མཆོན་ཉིད། སྟེན་བྱེད་སྟོབ་མས་དེ་ལ་བཀྲར་སྟེ་དང་རྩིད་པ་འབྲུལ་ཕྱགས་སོགས་དང་། ཁྱད་པར་འདུ་ཤེས་ལྟ་འཛོག་པས་ཡོན་ཏན་གྱི་ངོས་ནས་བལྟ་ཞིང་། གནས་ལྟ་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པས་སྟོན་རྟོག་གི་བསམ་པ་དགག་པའི་ཚུལ་གྱིས་གདམས་པ་དག་འོད་ཕྱགས་ནམས་གསལ་བར་གསུངས་སོ།³ འཕགས་པ་སྐུ་སྐུ་ཀྱི་རིམ་ལྔར། ཁྲ་མའི་རྣལ་འབྱོར་ལམ་གྱི་སྟོན་དུ་བྱས་ནས་

༡ མ་འབྲེས་མར་སྟོམ་ དེ་ག་དམར།

༢ རྩེ་བཅུན། སེམས་ཅམ། མི་ རྩེ་བཅུན་བྱམས་པ་མགོན་པོ། མདོ་སྡེ་རྒྱན། ལེའུ་བཙོ་བརྒྱུད། ཐོག་གངས་ ༢༥བཟ

༣ རྩེ་བཅུན། སེམས་ཅམ། མི་ འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། བྱང་སར། ལེའུ་བཙོ་རྒྱག་པ། ཐོག་གངས་ ༡༢བཟ

ཐབ་ལམ་རིམ་པ་ལྷ་ལ་སློབ་ཚུལ་ཞིབ་ཏུ་གསུངས།¹ མགོན་པོ་བདེ་བ་ཆེན་པོས། གསང་བ་བྱུང་བར་ཐུ་མཚོ་མའི་རྣལ་འབྱོར་ལམ་གྱི་སློབ་ཏུ་བྱས་ནས་བདེ་ཆེན་རྣམས་སྤྱོད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་ཉམས་ལེན་ཆེག་སྤྱིལ་བྱེད་ཚུལ་གསུངས་ལ།² དེའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ཏེ་གཉིས་མེད་བྱུང་བ་སོགས་བྱུང་སྤྱོད་གི་སློབ་རྣམས་དང་། དོ་ཏའི་སློབ་རྣམས་སྤྲུའང་ཚུལ་དེ་ལྟར་གསུངས་པས་འཕགས་ཡུལ་གྱི་མཁས་བྱུང་ཆད་མར་གྱུར་པ་དེ་དག་ཐུ་མཚོ་མའི་རྣལ་འབྱོར་ལམ་གྱི་སློབ་ཏུ་བྱས་ཏེ་མདོ་སྤགས་ཀྱི་གདམས་པ་རྣམས་སྤགས་ཉམས་སུ་བཞེས་པ་འདི་ལ་མི་མཐུན་པ་མེད་དོ།

དེ་ལྟར་འཕགས་ཡུལ་གྱི་མཁས་བྱུང་གྱུན་གྱི་སྤགས་དམ་གྱི་མཐིལ་ལམ་ཐབ་མོ་སླ་མ་རྣའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་མན་ངག་ཆད་ལ་མ་ཞོར་བ་བསེ་སྤྱད་མེད་པ་རྣམས་མཉམ་མེད་ཨོ་པོ་ཆེན་པོ་དང་། མར་སྟོན་ཆོས་ཀྱི་སློ་བྱོས། འགོས་ལོ་རྒྱ་བ་སོགས་ཀྱིས་བཞེས་ཏེ་གངས་ལྗོངས་འདིར་བསྐྱམས་ཐེབས་པ་ལས། ཨ་ཏི་ཤ་ནས་བརྒྱུད་པའི་མན་ངག་རྣམས་བྱ་སློབ་མཁན་ཆེན་དང་སྟོ་བྲག་བྱུང་ཆེན་གཉིས་ལ་རྗེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་གསན། མར་སྟོན་དང་འགོས་ལོ་སོགས་ནས་བརྒྱུད་པ་རྣམས་ཁྱུང་པོ་ལྷས་པ་གཞོན་ཏུ་བསོད་ནམས་དང་། སྤུན་སྤྱ་སྤགས་པ་བྱང་ཆུབ། ཆོས་རྗེ་དོན་བྱུང་རིན་ཆེན། རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་རྣམས་ལ་རྗེ་རིན་པོ་ཆེས་ཡོངས་སུ་རྒྱུ་རྒྱུ་གས་པར་གསན་ཏེ། འདི་དག་གི་གདམས་པ་འདིའི་རིང་བརྒྱུད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའོ།

ཁྱད་པར་ཉི་བརྒྱུད་སྤུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ནི། རྗེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་རེ་ཞིག་གདུལ་བྱའི་སྤྲང་ཆོད་དང་བསྐྱེད་ནས་བསྐྱེད་པ་དང་འགྲོ་དོན་བྱ་ཚུལ་རི་ལྟར་བྱ་དགོས་པ་དང་། དེ་ལ་འཁོར་རི་འབྲུ་ཞིག་བསྐྱེད་དགོས་པ། གསུང་རབ་ཀྱི་དགའ་གནད་སྤྱ་མོ་རྣམས་ལ་འདི་གདུགས་མཛད་དགོས་པ་རྣམས་ནས་བྱུང་རེས་བཞིན་སླ་མ་དབྱུ་མ་པ་ལ་ཁྱ་སྤྱ་བཙོལ་ཏེ་རྗེ་བཙུན་འཇམ་དབྲངས་ལ་ཁྱ་བར་མཛད། སྤྱིས་རྗེ་ཉིད་ལ་རྗེ་བཙུན་འཇམ་དབྲངས་ཀྱིས་དངོས་སུ་ཞལ་བསྐྱེད་པ་ན། རྗེ་ཉིད་ཀྱིས་མདོའི་དགའ་གནད་སྤྱ་མོ་སྤྲང་བས་ཡོད་མཐའ་སེལ་ཞིང་སྟོང་པས་མེད་མཐའ་

¹ རྗེ་བསྐྱེད་ཀྱི་དབྱེལ། རི་མགོན་པོ་སྤྱོད་ཀྱི་རིམ་གྱི་རིམ་པ་གསུངས་པ། འགྲུག་པས་ ༤༣༧༤

² རྗེ་བསྐྱེད་ཀྱི་དབྱེལ། རི་དབལ་མགོན་པོ་བདེ་བ་ཆེན་པོ་བསྐྱེད་ཀྱི་གསང་བ་བྱུང་བ། འགྲུག་པས་ ༡༩༡ རྣམ་ ༣༤༧༤

སེལ་ཚུལ་ཐལ་འབྱུང་བའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལྷ་བ་དང་། སྐྱགས་ཀྱི་དཀའ་གནས་སྤྱོད་ཀྱིན་
 རྒྱུ་མའི་སྐྱེད་དང་། རྟོན་དམ་རྟོན་གྱི་ལྷན་སྐྱེས་གཉིས་བྱང་དུ་འབྱུག་པའི་བདེན་གཉིས་བྱང་དུ་
 འབྱུག་ཚུལ་སོགས་དཀའ་གནད་སྤྱོད་ཀྱིན་པ་འདྲི་གཏུགས་མཛད་ཅིང་དེའི་ཆེ་ཆེ་བཅུན་གྱིས་
 ལྱང་གང་བསྟན་པ་ཀམས་ཀྱང་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་ཀམས་ཀྱི་མན་ངག་གཞུང་ཆེན་པོ་ཀམས་དང་
 ཐེག་གཅིག་ཏུ་འོང་བར་གཟིགས་ནས་ལྷག་པའི་ལྷས་གསུངས་པའི་མན་ངག་ཀམས་ཀྱང་ཆོད་
 མར་བཟུང་སྟེ། གདུལ་བྱ་འགའ་ཞིག་ལ་མན་ངག་དེའི་སྟོན་པ་ཀྱང་མདོ་རྒྱུད་ཀྱི་རྟོན་ཀམས་
 འདོམས་པར་མཛད་ནས་ཡོད་པ་ན། རྒྱུ་མའི་དེད་མདའ་བ་ཆེན་པོ་ཡང་དེས་སྐྱགས་ཡིད་བྱངས་
 ཏེ་སྐྱགས་དུས་ཀྱི་ཆེ་བྱང་གཅིག་ལ་སྐྱུར་བ་ལས་ཀྱང་ཆེས་སྐྱུར་བར་འཆང་བྱ་བའི་མན་ངག་
 ཆང་ལ་མ་རྟོར་བ་གཅིག་ཏུ་བྲིལ་བ་ཞིག་དེ་ན་རྒྱུ་མའི་ལྷས་ནས་བསྐྱུར་སོགས་གནད་
 དགོས་ཀྱི་བསྐྱེད་པ་བྱུང་བ་ན། རྒྱུ་མའི་ཅད་མཁུན་པས་ཀྱང་རྒྱུ་མའི་འཇམ་དབྱངས་ལ་ཕྱི་
 བྱང་གསང་བ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་མཆོད་པ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བ་ཞིག་ལུལ་ཏེ་ལྷས་པའི་ལན་ལས།
 རྒྱུ་མའི་ཀྱི་ཞལ་ནས་སྐྱགས་དུས་ཀྱི་ཆེ་བྱང་གཅིག་ལ་སངས་རྒྱུ་མའི་ཐོབ་བྱ་ཆོས་གཞུགས་
 ཀྱི་སྐྱེད་གཉིས་དེས་འདོག་མེད་པར་དུས་གཅིག་ཏུ་ཐོབ་དགོས་པས་དེའི་འགྲོས་དང་མཐུན་པར་
 རྟོན་དུ་གཞུགས་སྐྱེད་ཉིད་ལོན་ཐུན་མོང་མིན་པ་ཐབས་སྐྱེད་ཀྱི་སྐྱེད་དང་། ཆོས་སྐྱེད་ཉིད་ལོན་ཐུན་
 མོང་མིན་པ་ཤེས་རབ་སྐྱེད་སྐྱེས་ཀྱི་བདེ་སྟོང་གཉིས་འགྲོ་དགོས་ལ། ཐབས་སྐྱེད་ཀྱི་སྐྱེད་ལ་
 ལ་རགས་པ་ཉིད་ལྷ་འབྱུང་བཞི་དང་བཅས་པ་རིམ་གྱིས་ཐིམ་པ་ལས་སྟོང་བཞི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་
 ཤུར་བའི་སྟོང་པ་བཞི་པ་འོད་གསལ་ལས་སྐྱེད་ཀྱི་སྐྱེད་ལུགས་དང་། སྐྱེད་ཀྱི་སྐྱེད་ཉིད་སྐྱུར་
 ཡང་འོད་གསལ་དུ་བཅུག་ལུགས་སོགས་ཀྱི་རྒྱུ་མའི་རིམ་གྱི་གདམས་པ་ཀམས་དགོས་ལ། དེ་
 ཀམས་ཀྱི་སྐྱེན་བྱེད་རིམ་པ་དང་པོའི་སྐབས་སུ་སྐྱེད་མཆོམས་ལ་སོགས་པའི་ལུས་ཀྱི་ཆ་ཀམས་
 སུ་ལྷག་མོས་ཀྱི་ལྷ་ཀམས་བཞོད་ནས་ལྷ་དེ་ཀམས་འོད་གསལ་དུ་བཅུག་པའི་རིམ་པས་རགས་
 པ་ཉིད་ལྷ་འབྱུང་བཞི་དང་བཅས་པ་ཐིམ་པ་ལས་སྟོང་བཞི་རིམ་གྱིས་འཆར་བའི་རྟོན་འབྲེལ་

སྤྲིག་པའི་མན་ངག་སྐྱེན་མོང་མིན་པ་རྣམས་དགོས་པས། མན་ངག་དེ་དག་ཅལ་དུ་བཏོན་ནས་
 ཞིབ་དུ་བཤད་པ་ལ། གསང་འདུས་ཅ་བཤད་ཀྱི་རྒྱད་རྣམས་དང་བྱད་པར་འདུས་པ་འཕགས་
 ལུགས་ཉིད་ཆེ་དང་བྲལ་བ་ཡིན་ལུགས་དང་། འོན་དམ་ལྟན་སྤྲེས་ཀྱི་བདེ་སྟོང་རྒྱད་ལ་སྤྲེ་བ་ལ་
 ཅ་བ་དང་ཡན་ལག་གི་རྒྱུར་ཐམས་ཅད་སྟོང་གའི་མི་ཤིགས་པར་འཆེ་རིམ་ངེ་བཞིན་ལུགས་
 གནས་ཐིམ་གསུམ་བྱས་པ་ལས་ལྟན་སྤྲེས་ཀྱི་བདེ་བ་འདྲེན་ལུགས་དང་། ལྟེ་བའི་གཏུམ་མོའི་ཉི་
 མས་སྤྱི་བོའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཆེ་བ་བཞུ་བ་ལས་བྱུང་བའི་ཡས་བབ་མས་བརྟན་ཀྱི་དགའ་བཞི་
 འདྲེན་ལུགས་ཀྱི་མན་ངག་ཅ་རྒྱུར་ཐིག་ལའི་རྣལ་འབྱོར། འབར་འཇག་གི་རྣལ་འབྱོར་སོགས་
 ཅར་གི་རྟེན་རྣམས་དང་བྱའི་རྟེན་ལུག་རྒྱའི་སྟོག་ཅོལ་རྣམས་ཤེས་དགོས་ལ། དེ་རྣམས་སྟོན་
 བྱེད་རིམ་པ་དང་མོའི་སྐབས་དབང་མོའི་སྟོ་རྣམས་དང་། སྤྱི་པོ་ལ་སོགས་པའི་གནས་ཉེར་བཞི་
 དང་། སྟོང་གའི་སྟོགས་མཆོམས་རྣམས་སུ་རྒྱ་བའི་ཅ་རྒྱུར་རྣམས་སྟོ་མཆོམས་མ་བརྒྱད་དང་
 དཔའ་པོ་དང་དཔའ་མོ་ཉེར་བཞི་དང་བདེ་ཆེན་ལྷ་ལྷ་རྣམས་སུ་བསྐྱེད་ནས་ཅ་རྒྱུར་ཐིག་ལེ་རྣམས་
 ལས་སུ་རུང་བའི་རྟེན་འབྲེལ་བསྤྲིག་དགོས་པས། མན་ངག་དེ་རྣམས་ཅལ་དུ་བཏོན་ནས་ཞིབ་དུ་
 བཤད་པ་ལ། བདེ་མཆོག་ཅ་བཤད་ཀྱི་རྒྱད་རྣམས་དང་བྱད་པར་བདེ་མཆོག་ལུ་ཨི་བ་ཉིད་ཆེ་
 དང་བྲལ་བས་བདེ་གསང་གཉིས་ཡ་མ་བྲལ་བར་ཉམས་སུ་ལེན་དགོས་ལུགས་དང་། དེ་ཡང་
 སྤྲིགས་མ་ལྷ་ཤིན་དུ་བདོ་ཞིང་རྩོ་རྩོས་ཤིན་དུ་རྒྱུར་བ་བསོད་ནམས་བསགས་རྒྱབ་རྒྱུར་ཞིང་
 སྤྲིག་པ་ཆོན་ཆེན་ངང་གིས་གསོག་པའི་བདག་འབྲས་ཀྱིས་སྟོད་བརྟུང་ཐམས་ཅད་གང་བས་
 རྟེན་ངན་དུ་འཛིངས་པའི་དུས་འདིར། བདེ་གསང་ནས་གསུངས་པའི་ལམ་དེ་རྣམས་ཉམས་སུ་
 ལེན་པར་གཤགས་མེད་ལམ་དུ་འགྲོ་བ་ལ་ཐབས་ལ་མཁས་ཤིང་རྒྱས་པ་ཤིན་དུ་ཆེ་བའི་ཡི་དམ་
 ཞིག་ལ་བརྟེན་དགོས་ལུགས། དཔེར་ན་རྒྱ་མཆོ་ཆེན་པོར་ནོར་བུ་ལེན་དུ་འགྲོ་བ་ལ་དེད་དཔོན་
 ཐབས་ལ་མཁས་ཤིང་བསོད་ནམས་ཤིན་དུ་ཆེ་བ་ཞིག་ལ་ངེས་པར་བརྟེན་དགོས་པའི་དཔེ་དང་
 སྐུར་ནས་གསུངས་ཤིང་། དེ་ཡང་རྩོ་རྩེ་འཛིགས་བྱེད་ལ་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་རྩོ་རྩེ་འཛིན་པ་གཉིས་ཀར་

འཇམ་དཔལ་གྱི་ཞལ་དངོས་སུ་ཡོད་པ་དང་། ལྷག་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྒྲིགས་མཛུབ་མཛད་པ། རྒྱ་
མ་དང་མེ་ཐབ་འཛིན་པ། ཁ་རྩི་ག་འཛིན་པ། སྤྱེས་བྱ་གསོན་པོ་གསལ་ཤིང་ལ་བསྐྱོན་པ་འཕྱར་
བ་སྟེ་རྣམས་ལ་ལྷན་ཡི་དམ་གཞན་ལ་མེད་པའི་བྱུང་ཆོས་ལྟ་ཡོད་པའི་ཚུལ་དང་སྤྱར་ཏེ་དོ་རྩེ་
འཛིགས་བྱེད་ལ་མི་བརྟེན་ཐབས་མེད་པས་གསར་བདེ་འཛིགས་གསུམ་ཡ་མ་བུལ་བར་དགོས་
ལུགས་དང་། དེ་ལྟ་བུའི་སྤྱེས་ལམ་ཐབས་མོ་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ལ་སྟོན་དུ་སྤྱེས་བྱ་གསུམ་གྱི་ལམ་
གྱི་རིམ་པ་ལ་སྟོར་སྤྱོད་པའི་ཐུན་མོང་ལམ་སྤྱོད་རྣམས་འགོ་དགོས་པས། རྒྱ་མ་ཡར་ཡོན་ཏན་
སྟོགས་རེ་ལྟན་པ་ཅམ་གྱིས་མི་ཆོག་པར་གསུང་རབ་མདོ་རྒྱུད་ཀྱན་ལ་སོས་བསམ་གྱིས་སྟོ་
འདོགས་ལེགས་པར་ཆོད་པ། བསམ་པའི་དོན་བསྟོམས་པ་ལ་གཞིལ་བས་མ་མཐའ་ཡང་སྟོང་བ་
སྟེ་ཐེན་སྤྱེས་པ། རང་གིས་རི་ལྟར་ཉམས་སུ་བྱངས་པ་ལྟར་གདུལ་བྱ་གཞན་ལ་བརྟེན་པས་
འདོམས་པས་གདུལ་བྱ་ལམ་ཡོངས་རྫོགས་ལ་འབྲིན་ཐུབ་པ། སྟོམ་པ་གསུམ་གྱི་བཅས་
མཆོམས་རྣམས་ཤེས་ཤིང་འཇུག་སྟོག་ཚུལ་བཞིན་དུ་བྱེད་པ་ཞིག་ལ་ངས་བར་བརྟེན་དགོས་
ལུགས། སྟོགས་བྱུང་དེ་ལྟ་བུའི་ཉམས་ལེན་ལ་སོས་པ་ཆེ་ཞིང་གཞིལ་བ་ཞིག་དང་འགོགས་ཏེ།
གཞན་དམ་ཉམས། འཆལ་པ། འདྲེས་ཁྱེར་སོགས་དང་འགོགས་མི་ཉན་ལུགས། ཆོས་སྤྱོད་ཡང་
གང་བྱུང་བྱུང་ལ་མི་བརྟེན་པར་ཉམས་ལེན་གྱི་འགོས་དང་མཐུན་པ་ཞིག་ལ་བརྟེན་དགོས་པས།
འཆི་བ་མི་རྟག་པ་དང་རན་སོང་གི་སྤྱུག་བསྐལ་བསམ་སྟེ་དཀར་ནག་གི་ལས་ལ་འཇུག་སྟོག་
ཚུལ་བཞིན་དུ་བྱེད་པ་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་སྤྱོད་དམ་ཅན་ཆོས་རྒྱལ་ཡིན་པས་སྤྱེས་བྱ་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་
སྤྱོད་ཆོས་རྒྱལ་བརྟེན་དགོས་ལུགས། འཁོར་བ་མཐའ་དག་སྤྱུག་བསྐལ་གྱི་རང་བཞིན་དུ་མཐོང་
ནས་དེ་ལས་ཐར་འདོད་ཀྱི་བསམ་པ་ལུགས་དག་སོས་རྒྱུད་བསྐལ་ཏེ་འདུལ་བའི་དགག་སྤྱུལ་
གནང་གསུམ་གྱི་བཅས་མཆོམས་མཐའ་དག་མིག་འབྲས་ལྟ་བུར་སྤྱར་བ་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་སྤྱོད་
རྒྱལ་སོ་ཆེན་སོ་རྣམས་སྤྱས་ཡིན་པས་སྤྱེས་བྱ་འབྲིང་གི་ཆོས་སྤྱོད་རྣམས་སྤྱས་བརྟེན་
དགོས་ལུགས། གཞན་གྱི་སྤྱུག་བསྐལ་ཤེས་ནས་མི་བཟོད་པའི་སྤྱིང་རྩེའི་དབང་གིས་གཞན་གྱི་

སྤྱག་བསྐྱེལ་མེལ་བ་རང་གི་ཁྱར་དུ་བྱེད་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་དུ་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སྦྱོབ་འདོད་ཀྱི་
 བསམ་བས་སྦྱོད་པ་སྤྱི་དང་ཤེས་གཞན་ལ་ཆུལ་བཞིན་དུ་སྦྱོབ་པ་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་སྦྱོར་མགོན་
 སོ་སྤྱག་དུག་པ་ཡིན་པས་སྦྱོས་བྱ་ཆེན་པོའི་ཆོས་སྦྱོར་མགོན་སོ་བསྟེན་དགོས་ལུགས། གཞན་
 ཡང་ལམ་ཐམས་ཅད་ཐབས་ཤེས་གཉིས་སུ་འདུས་པས་ཐབས་ཀྱི་ཆོས་སྦྱོར་སྤྱག་དུག་པ་དང་།
 ཤེས་རབ་ཀྱི་ཆོས་སྦྱོར་ཆོས་རྒྱལ་ཡིན་ལུགས་སོགས་ཞིབ་དུ་གསུངས་ནས། གདམས་པ་དེ་
 རྣམས་ཀྱང་སྦྱོར་པོར་རིལ་ནས་སྟན་ཐོག་གཅིག་དུ་ཉམས་སུ་ལེན་ཆུལ། ཐཱ་མ་དང་ལྷག་པའི་ལྷ་
 དཔྱེར་མེད་དུ་བྱས་ནས་དེ་ལ་ཕྱི་ནང་གསང་བ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་མཚོན་པ་བྱལ་ཏེ། གསོལ་བ་
 བཏབ་ནས་ཉིང་རེ་འཛིན་ཀྱི་དབང་བཞི་ལེན་ཆུལ། མདོ་སྤྱགས་ཀྱི་ལམ་ཀྱི་ལུས་ཡོངས་སུ་
 རྫོགས་པར་ཤར་སྒོམ་ཀྱི་སྒོ་ནས་སྒོ་སྦྱོར་ཆུལ་ཏེ་མདོ་སྤྱགས་ཀྱི་ལམ་ཀྱི་ལུས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་
 པའི་ཐཱ་མའི་རྣལ་འབྱོར་ཀྱི་སྟན་བརྒྱུད་བསྐྱེད་ཅམ་ཞིག་གསུངས་ནས། མན་ངག་དེ་རྣམས་
 ཀྱང་ཉམས་ལེན་གཞན་རྣམས་དང་ཡེ་མི་འབྲ་བར། རྒྱལ་དང་ས་ཚོད་ཤིན་དུ་ཆེ་ཆུལ་རྣམས་
 གསུངས་ཏེ། རྗེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ལ་སྦྱལ་པའི་སྤྲེགས་བམ་གནང་ནས་སྟན་བརྒྱུད་ཀྱི་བདག་
 པོར་མངའ་གསོལ། དེའི་ཆེ་དེ་ལྷ་བུའི་སྟན་བརྒྱུད་དངོས་སུ་ཉན་པ་སོ་ནི་སྐལ་ལྷན་ཀྱི་ལྷ་ཁ་ཤས་
 དང་། མིའི་ནང་ནས་རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་དང་རྫོགས་ལྷན་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོ་གཉིས་ལས་
 མེད་གསུངས། རྗེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་སྟན་བརྒྱུད་ཀྱི་གདམས་པ་དེ་རྣམས་སྤྱར་ཡང་རྫོགས་
 ལྷན་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོ་ལ་གནང་ནས་རྫོགས་ལྷན་པས་ཀྱང་དགའ་ལྷན་བཀའ་བརྒྱུད་པ་
 རྣམས་ཀྱི་སྦྱོབ་བརྒྱུད་ཀྱི་ཆུ་མགོ་འདུག་ཕྱིར་དཔེན་པའི་གནས་རྣམས་སུ་སྟན་བརྒྱུད་ཀྱི་
 གདམས་པ་དེ་རྣམས་ལ་སྤྱགས་དམ་ཆིག་སྤྱིལ་མཛད་པས་གོ་འཕང་མཐོན་པོར་གཤེགས། ཡང་
 རྗེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་ཕྱི་རབས་ཀྱི་གདུལ་བུའི་དོན་དུ་ཐཱ་མ་ལྷ་བརྒྱ་པའི་རྗེ་ཤར་།¹ ལྷ་རོ་
 ཆོས་དུག་གི་འཁྱིད་ཡིད་ཆེས་གསུམ་ལྷན་སོགས་སུ་ཐཱ་མའི་རྣལ་འབྱོར་ཀྱི་གདམས་པ་དེ་

༡ རྗེ་ཆོང་ཁ་པའི་གསུང་འབྱུངས། ༡ ཐཱ་མ་ལྷ་བརྒྱ་པའི་རྗེ་ཤར་ (ཐཱ་མ་ལྷ་བརྒྱ་པའི་རྣམས་འགྲོགས་པའི་རེ་བ་ཀུན་སྒྲོལ།)

ནམས་རྒྱུད་ཕྱིར་ཁྱད་སྤྱོད་པར་བརྟན་པ་བཟུ་དོན་ཅམ་ཞིག་རེ་གསུངས་ནས་ཞིབ་པར་སྒྲ་མའི་
 ཞལ་ལས་ཤེས་དགོས་པར་གསུངས།¹ རྗེ་མཁས་ཅན་མཁྱེན་པས་གདམས་པ་འདི་ཉིད་མཁས་
 གུལ་སྤྱོད་པའི་ཉི་མ་དང་གུལ་པའི་དབང་ཕྱག་རྟོགས་ལྡན་པ་གཉིས་ལ་གསུངས་ཏེ། དེ་གཉིས་ལ་
 བ་སོ་ཆོས་རྒྱན་གྱིས་གསན། བ་སོ་བས་གུལ་ཆེན་ཆོས་རྟོ་རྗེ་ལ་གནང་ནས་སྟན་བརྒྱུད་ཀྱི་
 གདམས་པ་དེ་ནམས་སྤྱོད་པ་ལ་དཔལ་ཤིང་བ་རི་བ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཀྱང་དགོས་ལུགས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་
 གནང་ནས། གུལ་ཆེན་གྱིས་ཀྱང་རི་དྲགས་སྤྲོས་མ་བཞིན་དུ། མི་མེད་པའི་དཔེན་པ་ནས་དཔེན་
 པར་རྒྱ་ཞིང་སྟན་བརྒྱུད་ཀྱི་གདམས་པ་ནམས་ལ་སྤྱོད་པ་སྟོང་པོར་མཛད་པས་སྤྱོད་ཆེ་དེ་ཉིད་ལ་
 འདྲའ་ལུས་རྟོ་རྗེའི་སྤྱོད་ཆེས་ཤིང་བྱལ་གཅིག་རྗེས་མས་ཞལ་བསྟན་ཏེ། རྒྲ་མའི་ནལ་འཁྱོར་གྱི་
 མོང་མིན་པ་སེམས་དཔའ་གསུམ་བཅེགས་ཀྱི་གདམས་པ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་མཆོན་པའི་མདོ་
 རྒྱགས་ཀྱི་གདམས་པ་མང་པོ་གནང་། གུལ་ཆེན་གྱིས་རྗེ་རྒྲ་མའི་སྟན་བརྒྱུད་ཀྱི་གདམས་པ་
 ནམས་བྱམ་པ་གང་ཤྱོད་ཆུང་དུ་རྒྱལ་བ་དཔེན་ས་པ་ལ་གནང་། དཔེན་ས་པ་ཆེན་པོས་ཀྱང་རྗེ་རྒྲ་
 མའི་སྟན་བརྒྱུད་ནམས་ལ་ལུགས་དཔལ་ཆེག་སྤྱོད་མཛད་པས་སྤྱོད་ཆེ་དེ་ཉིད་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་
 འཕང་ཐོབ་ཅིང་ཕྱི་རབས་ཀྱི་གདུལ་བྱའི་དོན་དུ་རྗེ་རྒྲ་མའི་སྟན་བརྒྱུད་ཀྱི་གདམས་པ་ནམས་ཀྱི་
 ལུས་ནམ་གཞག་དང་བཟུ་དོན་ཅམ་ཞིག་རེ་འདི་ལྟ་བུ་ཡོད་དོ་ཞེས་གོ་བའི་མཆོན་བྱེད་དུ་ཡི་
 བཀའ་འཁོད་པར་མཛད། མཁས་གུལ་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་དཔེན་ས་པ་ཆེན་པོར་རྗེ་རྒྲ་མའི་
 སྟན་བརྒྱུད་ཀྱི་གདམས་པ་ནམས་གསན་ཏེ་ལམ་ཐལ་མོ་རྒྲ་མ་ལྟའི་ནལ་འཁྱོར་གྱི་ལུགས་དཔལ་ཀྱི་
 མཐེལ་དུ་བརྒྱང་ནས་དེ་ལ་བརྟན་པ་ཐོབ་པའི་རྟོ་རྗེའི་སྤྱོད་ཆེད་ཡང་ཡང་རྟོལ། མཁས་གུལ་
 སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་རྗེ་རྒྲ་མའི་སྟན་བརྒྱུད་ནམས་དང་ཁྱད་སྤྱོད་པར་སྒྲ་མའི་ནལ་འཁྱོར་སེམས་
 དཔའ་གསུམ་བཅེགས་ཀྱི་གདམས་པ་ནམས་པའ་ཆེན་མོ་བཟང་ཆོས་རྒྱན་ལ་གནང་། པའ་ཆེན་
 མོ་བཟང་ཆོས་རྒྱན་གྱིས་རྗེ་རྒྲ་མའི་སྟན་བརྒྱུད་སྟན་མོང་མིན་པ་སངས་རྒྱས་ལས་ཀྱང་དགོན་

1 རྗེ་ཅོང་ཁ་པའི་གསུང་འབྲུག། 5 ལྷ་རྩེ་ཆོས་རྒྱལ་གྱི་འཁྱེད་རིམ་ཡིད་ཆེས་གསུམ་ལྡན། གཙང་དབང་། ཤོག་གངས་ 367ན3 ནས་ 368བ6

པའི་ཁྱ་མའི་རྣལ་འབྱོར་སེམས་དཔའ་གསུམ་བཅེགས་ཀྱི་གདམས་པ་འདི་ཉིད་ཉམས་པ་ལ་
 ལྷག་པར་བཟོད་ལྷགས་མེད་པའི་ཐུགས་ཀྱིས་གདམས་པ་དེ་རྣམས་ཀྱི་ཆོ་ག་ནག་འགྲོས་སུ་
 བཞོད་པ་ཁྱ་མ་མཆོད་པ་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་པར་གྲགས་པ་འདི་ཉིད་མཛད་པས། དེར་དུས་སྐུ་
 སེར་གྱིས་པ་སློག་ཤེས་པ་ཚུན་ཆད་ཀྱིས་ཀྱང་རྒྱ་ཤོད་ཀྱི་མཁས་གྲུབ་དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་སྙན་ནས་
 སྙན་དུ་བརྒྱན་པའི་མན་ངག་རིག་པའི་གནས་ལྷ་ལ་སྐྱེས་པའི་མཁས་པར་གྲགས་པ་རྣམས་
 ཀྱི་འད་སྟོད་ལུལ་དུ་མ་གྱུར་པ་རྣམས་ལ་ཅི་དགར་སྟོད་ཆོག་པ་འདི་བཞིན་གྱུར་བས་པཌ་ཆེན་སློ་
 བཟང་ཆོས་རྒྱན་དགེ་ལུགས་པའི་ཕྱོགས་འཛིན་ཀྱན་ལ་བཀའ་ངེན་མིན་དུ་ཆེ་ཟེར་བ་ཡང་དེ་ལ་
 ཟེར་གྱི། བརྒྱ་བཞི། ཁ་འབར་མ་སོགས་ཤོང་ཆོག་གི་ཐ་ཆོས་འཕྲང་ཆོས་འགའ་ཞིག་ལྷགས་
 ཅོམ་མཛད་པ་ལ་བཀའ་ངེན་ཆེ་བར་འཛིན་ཅིང་སྐྱ་བ་ནི་རང་གི་མཆོང་འབྱུ་བ་མེད་པར་དོལ་
 པའི་གཏམ་ཡང་དག་པོ།

༥ གཉིས་པ་ཆོས་ལ་ཡིད་ཆེས་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་གདམས་པའི་ཆེ་བ་བཤད་པ་ནི། ཁྱ་མ་
 མཆོད་པའི་གཞུང་དུ། དེ་ཡང་ཐར་འདོད་རྣམས་ཀྱི་ཐུན་སུམ་ཆོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞི་རྟེན་
 ལེགས་ཆོགས་མ་ལུས་པའི་འབྱུང་གནས། མཆོག་དང་ཐུན་མོང་གི་དངོས་གྲུབ་མཐའ་ཡས་པ་
 ཀྱན་གྱི་ཅ་བ། ཐེག་པ་མཆོག་གི་རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཉམས་སུ་སྦྱང་བར་བྱ་བའི་མན་ངག་
 མཐའ་དག་གི་གནད་བསྐྱེད་པ་ནི་རང་ལ་ལམ་བྱུན་ཅི་མ་སོག་པར་སྟོན་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་
 གཉེན་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྟེན་པ་ལ་རག་ལས་པ་ཡིན་ཏེ། བེའུ་བུམ་སྟོན་སོ་ལས། “མན་ངག་
 ཐམས་ཅད་བསྐྱེད་པའི་འགོ་ནི། བཤེས་གཉེན་དམ་པ་མི་བཏང་བ་ཡིན། དེ་ལས་¹དད་དང་
 བྱང་རྒྱལ་སེམས་སོགས། ཡོན་ཏན་ཀྱན་འབྱུང་ཀྱན་གྱི་གཏེར་ཡིན།”² ཅེས་གསུངས་ཤིང་།
 རྗེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་ཀྱང་། “དེ་རྣམས་འདི་ཕྱིར་ལེགས་ཆོགས་རི་སྟེད་པའི། རྟེན་འབྲེལ་
 ལེགས་པར་འགྲིག་པའི་ཅ་བ་ནི། ལམ་སྟོན་བཤེས་གཉེན་དམ་པ་འབད་བ་ཡིས། བསམ་དང་

༡ དེ་ལས་ དེ་བཤད་པར།

༢ གངས་ཅན་རིག་བརྒྱུད་སྟོན་འབྱེད་ལྟེ་མིག་ དེ་བ་བརྒྱ་ལྷག་པ། མོ་ཏོ་བ། བེའུ་བུམ་སྟོན་སོ། མི་རིགས་དཔེ་སྐུན་ཁང་། ༡༩༩༡ སོག་གངས་ ༡། ༣

སྐྱུར་བས་ཚུལ་བཞིན་བསྟེན་པ་རུ། མཐོང་ནས་སྟོག་གི་ཕྱིར་ཡང་མི་གཏོང་བར། བཀའ་བཞིན་
 བསྐྱབ་པའི་མཆོད་བསམ་མཉེས་པར་བྱེད། རྣལ་འབྱོར་ངས་ཀྱང་ཉམས་ལེན་དེ་ལྟར་བྱས། ཐར་
 འདོད་ཁྲིད་ཀྱང་དེ་བཞིན་བསྐྱབ་པའོ་ལོ།”¹ ཞེས་དང་། “འཛིག་རྟེན་འཛིག་རྟེན་འདས་པའི་
 དགོ་ལེགས་ཀྱི། ཡོན་ཏན་ཀུན་གྱི་ཅ་བ་རིན་ཅན་རྗེ།”² ཞེས་གསུངས་ཤིང་། ལྷ་མ་ལུ་བརྟ་བ་
 ལས་ཀྱང་། “དངོས་གྲུབ་སྟོབ་དཔོན་རྗེས་འབྱུང་ཞེས། རྗེ་རྗེ་འཛིན་པ་ཉིད་གསུང་བར། ཤེས་
 རས་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས། ལྷ་མ་ཡོངས་སུ་མཉེས་པར་བྱ།”³ ཞེས་དང་། ཡོན་ཏན་རིན་
 པོ་ཆེ་སྟུང་བ་ལས་ཀྱང་། “སྟོབ་མ་བཟང་པོ་ལྷ་མར་གྲུས་ལུན་དེ་དག་གིས། ལྷ་མ་མཁས་བ་
 རྣམས་ལ་ཉག་ཏུ་བསྟེན་པར་བྱ། ཅི་ཕྱིར་ཞེན་མཁས་པའི་ཡོན་ཏན་དེ་ལས་འབྱུང་། དེ་དག་
 ཤེས་རབ་པ་རོལ་ཕྱིན་པ་རྗེས་སུ་སྟོན། སངས་རྒྱལ་ཆོས་རྣམས་དགོ་བའི་བཤེས་ལ་བརྟེན་རྟོ་
 ཞེས། ཡོན་ཏན་ཀུན་གྱི་མཆོག་མངའ་རྒྱལ་བ་དེ་སྐྱད་གསུངས།”⁴ ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 དེ་བས་ན་སྟོབ་མའི་ཆོགས་གསོག་པ་དང་སྟོབ་པ་སྦྱང་བའི་ཞིང་ཏུ་སངས་རྒྱལ་ཐམས་ཅད་
 ལས་ཀྱང་རྗེ་རྗེ་སྟོབ་དཔོན་ལྷག་སྟེ། སྟོན་འབྱུང་ལས། “འདི་ནི་རང་བྱུང་བཅོམ་ལུན་འདས།
 ལྷག་པའི་ལྷ་ནི་གཅིག་བྱ་ཉིད། མན་ངག་རབ་ཏུ་སྟེར་བའི་ཕྱིར། རྗེ་རྗེ་སྟོབ་དཔོན་དེ་བས་
 ལྷག་ཀྱི།”⁵ ཅེས་གསུངས་སོ། རྒྱ་མཆོན་དེ་ལྟར་ན། ལམ་གྱི་གནད་ཆང་བའི་ལྷ་མའི་རྣལ་འབྱོར་
 སྟོན་པ་ནི་དལ་འབྱོར་ལ་སྟེང་པོ་ལེན་པའི་ཐབས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་བ་ཡིན་པས་འདི་ལྟར་ཉམས་
 སུ་གླང་བར་བྱོལ། ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་དག་གིས་ནི་འཁོར་བའི་བདེ་སྐྱིད་སྟུན་གསུམ་སོགས་

[illegible][illegible][illegible]

८. धृ-वगादा धृ-ध्रिक् ॥ यत्क'नक'द्वि'क'सो'के'भूद'या' ध्रि'या'भूद'स' ॥ ६७८

५ छे. यगाय. कुट्ट. मृगश्र. न दमस. अर्द्धमा. दम. धर्म. मृगश्र. अर्द्धमा. धर्म. मृगश्र. ३३/१७

[illegible]

ལེགས་ཆོག་ས་རྒྱ་མོ་ཚུན་ཆད་ནས་ཐེག་པ་ཆེ་རྒྱུ་གི་ལས་འབྲས་བྱ་དང་བཅས་པའི་བར་གོང་
ན་མེད་པའི་ལེགས་ཆོག་ས་ཐམས་ཅད་རྒྱ་མ་བས་ས་རྒྱུར་གཉིས་ཀྱིས་རྒྱལ་བཞིན་དུ་བསྐྱེན་པ་
ཡོད་ན་ཡོད་པ་དང་མེད་ན་མེད་པའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་དང་། ཆོག་ས་གསོག་པ་དང་སྐྱིབ་པ་
རྒྱུར་བའི་ཞིང་དུ་འདུ་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ལས་ཀྱང་རྒྱ་མ་ལྷག་པར་བསྐྱེན་ལ། དེ་ཡང་རྒྱ་
མའི་ནལ་འཁྱོར་འདི་ནི་ཆོག་ས་རྒྱལ་ས་མོ་ཆེ་བདེ་རྒྱག་དུ་རྫོགས་པའི་ཐམས་ལྷན་དུ་བྱུང་བ་ཡིན་
ཏེ། བདེ་མཆོག་ཅ་རྒྱུད་ལས། “སློབ་དཔོན་ལུས་སུ་ལེགས་གནས་ཏེ། སྐྱབ་པ་པོ་ལས་མཆོད་
པ་ལེན།”¹ ཞེས་དང་། “བསོད་ནམས་རྒྱུར་བའི་སྐྱབ་པོས་ཀྱང་། དེ་མཉེས་བྱས་པས་རྙེད་པར་
འགྱུར།”² ཞེས་གསུངས་ཏེ། ལུང་འདི་གཉིས་ཀྱི་དོན་རྒྱུད་འགྲེལ་སྤྲས་དོན་ཀྱན་གསལ་དུ། ཆེ་
སྟོད་ལ་བསོད་ནམས་རྒྱུར་བའི་སྐྱབ་པ་པོ་ཡང་སློབ་དཔོན་མཆོན་ཉིད་དང་ལྡན་པ་ཞིག་དང་
མཇལ་ཏེ་དེ་མཆོད་པར་བྱས་ན་ཏེ་དུ་ཀ་སློབ་དཔོན་གྱི་ལུས་སུ་བཞུགས་ནས་སློབ་མའི་བསོད་
ནམས་བསྐྱེད་པས་ཆོག་ས་རྒྱུར་དུ་རྫོགས་པར་མཇེད་ནས་ཆེ་སྟོད་ལ་བྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་དངོས་
བྱུང་ཐོབ་པར་གསུངས་སོ།³

བཤད་རྒྱུ་དོན་རྗེ་ཐེང་བ་ལས། “ལུས་ནི་འདི་ཉིད་ཀྱན་ལ་འདིར། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
ཐམས་ཅད་བཞུགས། སྐྱ་ཡི་དཀྱིལ་འཁོར་ཞེས་བཞེད་པ། རྫོང་རྗེ་སེམས་དཔའ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱ། རྫོང་
རྗེ་སེམས་དཔའི་དབྱེ་བ་ཡིས། རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་མ་ལུས་འདི། ལུས་པ་མེད་པ་སངས་
རྒྱས་སྐྱ། སྐྱེ་བ་འདི་ལ་ནལ་འཁྱོར་པ། ལུང་ན་འདས་པ་རྒྱུར་དུ་འཛོལ།”⁴ ཅས་རྒྱ་མའི་ལུས་
དཀྱིལ་བསྐྱོམ་པའི་པན་ཡོན་དང་། “ཁྱོད་ཀྱི་དགེ་བ་ཡོངས་སྦྱིན་པ། དེ་བས་རྫོང་རྗེ་སློབ་དཔོན་
ཀྱི། ལུས་ལ་རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་བཞུགས། མཐོང་ན་དོན་ནི་ཡོད་པ་ཀྱེ། ལྷི་མའི་དུས་ན་

1 རྗེ་བཀའ་ལླན། 1 བདེ་མཆོག་ཅ་རྒྱུད། ལེའུ་མོ་གསུམ་པ། འོག་གངས་ 336ན3

2 རྗེ་བཀའ་ལླན། 1 བདེ་མཆོག་ཅ་རྒྱུད། ལེའུ་མོ་བདུན་པ། འོག་གངས་ 337བ3 ལས་བྱུང་བ་རྩུང་ཐད་མི་འདྲ་སྟེ། “བསོད་ནམས་རྒྱུར་
པའི་སྐྱབ་པོས་ཀྱང་། དེ་མཉེས་བྱས་པས་རྙེད་པར་འགྱུར།” ཞེས་འབྱུང་དོ།

3 རྗེ་ཆོང་ཁ་བའི་གསུང་འབྲས། 9 སྤྲས་དོན་ཀྱན་གསལ། ལེའུ་མོ་གསུམ་པ། གཙང་དཔར། འོག་གངས་ 143ན4 བའི་ནང་བསྐྱས་དོན་བཞོད་འདུག

4 རྗེ་བཀའ་ལླན། 3 རྫོང་ཐེང་། ལེའུ་རྗེ་བཞི་པ། འོག་གངས་ 340བ3

སེམས་དཔའ་ཆེ། དེ་བས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི། ལྷ་ཡི་མཆོད་པའི་ཡོ་བྱད་ཀྱིས། རབ་
 ཏུ་འབད་དེ་ཁྲ་མ་བསྟེན།¹ ཞེས་ལུས་སྟོག་ཡོངས་སྤྱོད་གཞན་ལ་ཡོངས་སུ་སྦྱོན་པའི་དགེ་བ་
 བས་གང་གི་ཕྱང་ཁམས་སྐྱེ་མཆོད་སྟོགས་སྤྱི་ཆ་ཤས་ཐམས་ཅད་སྟོགས་བརྩའི་རྒྱལ་བ་སྤྲས་
 བཅས་ཀྱི་རྣམ་པར་བསྐྱེད་པའི་རྩི་རྩོལ་དཔོན་འབད་པས་མཆོད་ན་བསོད་ནམས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་
 བར་གསུངས་ལ། བྱད་པར། བདེ་མཆོག་བསྐྱེད་རིམ་འདྲིན་འདྲོ་ལས། བྱི་རྒྱལ་ཚོན་དང་རས་
 བྱིས་སྐྱབ་གཞི་བྱས་ནས་དཀྱིལ་འཁོར་བསྐྱོམ་པ་ལས་ནང་ཕྱང་ཁམས་སྐྱེ་མཆོད་སྟོགས་སྐྱབ་
 གཞི་བྱས་ནས་ལུས་དཀྱིལ་བསྐྱོམ་པ་ཚོགས་སྤྱར་ཏུ་རྩོགས་པར་བྱེད་པ་ལ་རྒྱབས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་
 བ་རྒྱ་མཚན་དང་བཅས་ཏེ་གསུངས།² ཁྲ་མ་ལྷ་བརྩལ་པ་ལས་ཀྱང་། རྩི་རྩོལ་དཔོན་གཅིག་ལ་
 སེམས་དང་བས་ཡོ་བྱད་གང་བཟང་བཟང་ཕྱལ་ན་དེས་སྟོགས་བརྩའི་རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་མཆོད་
 བར་འགྱུར་བས་ཚོགས་བདེ་ལྷག་ཏུ་རྩོགས་ནས་མཆོག་གི་དངོས་ཀྱབ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བར་
 གསུངས་སོ།³

ཁྲ་མའི་རྣལ་འབྱོར་འདི་ལས་སྐྱིབ་སྦྱོབས་ཆེན་རྣམས་སྤྱར་ཏུ་སྟེག་པར་བྱེད་པའི་ཏུས་
 མཐའི་མེ་དང་འདྲ་སྟེ། འཇམ་དཔལ་ཞལ་ཕྱང་ལས། “འདི་ཡི་དོན་ལྡན་འགའ་ཞིག་ལ། ང་ནི་དེ་
 ཡི་ལུས་གནས་ཏེ། སྐྱབ་པོ་གཞན་ལ་མཆོད་པ་ལེན། དེ་མཉེས་དེ་ཡིས་རང་གི་རྒྱད། ལས་ཀྱི་
 སྐྱིབ་པ་དག་བྱེད་པའོ།”⁴ ཞེས་རྩི་རྩོལ་དཔོན་མཆོན་ཉིད་དང་ལྡན་པ་འགའ་ཞིག་ལ་བསམ་
 སྤྱོད་གཉིས་ཀྱིས་བསྟེན་རྒྱལ་སྦྱོར་ཅི་མ་ལོག་པ་བྱས་ན་འཇམ་དཔལ་ཉིད་སྐྱོབ་དཔོན་གྱི་ལུས་
 ལྷ་བཞུགས་ཏེ་སྐྱབ་པོ་དཔེ་མཆོད་པ་བདག་གིར་བཞེས་ཏེ་སྐྱིབ་པ་སྤྱོད་པར་མཛད་པས་ལས་

1 རྩི་བཀའ་རྒྱུད། 3 རྩི་ཐེང་། ལེའུ་ཤེ་བཞི་པ། སྟོག་གུངས་ 330པེ

2 རྩི་ཚོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུས། 5 བདེ་མཆོག་བསྐྱེད་རིམ་འདྲིན་འདྲོ། གཙང་དཔལ་ལོག་གུངས་ 124ན་3

3 རྩི་བཀའ་རྒྱུད་འབྲེལ། 3 རྩི་བ་དཔོན་ཉིད་ཀྱངས། ཁྲ་མ་ལྷ་བརྩལ་པ། སྟོག་གུངས་ 330པེ

4 རྩི་བཀའ་རྒྱུད་འབྲེལ། དེ་ རྩི་བ་དཔོན་སངས་རྒྱས་དཔལ་ཡོ་སེམས། འཇམ་དཔལ་ཞལ་ཕྱང་། སྟོག་གུངས་ 124ན་3 ལས་བྱང་བ་རྩེད་ཟེ་
 འདྲ་སྟེ། “འདི་ནི་དོན་ལྡན་འགའ་ཞིག་ལ། ང་ནི་དེ་ཡི་ལུས་གནས་ཏེ། བསྐྱབ་པ་གཞན་ལ་མཆོད་པ་ལེན། དེ་ཡིས་དེ་མཉེས་རང་གི་རྒྱད། ལས་
 ཀྱི་སྐྱིབ་པ་དག་བྱེད་དོ།” ཞེས་སོ།

སྐྱིབ་སྐྱུར་དུ་འདག་པར་གསུངས་ལ། ལྷག་ཆེན་ཐིག་ལེ་ལས། “རི་ལྷར་མེ་ཡིས་ཤིང་ཆིག་
 པ།། སྐྱད་ཅིག་གིས་ནི་ཐལ་བར་བྱེད།། གལ་ཏེ་དེ་བཞིན་དཔལ་སྒྲ་མ།། བཞེས་ན་སྐྱད་ཅིག་
 གིས་སྐྱིག་འཆིག་།”¹ ཅེས་དང་། རྗེ་བཙུན་མི་ལས་སྐྱ་ཆེ་སྟོད་མཐུ་དང་སེར་བས་མི་སྐྱམ་ཅུ་
 དང་འདབ་ཆགས་བྱེད་སོགས་སྟོག་ཆགས་མང་པོ་བསད་པའི་ལས་ཆོན་² ཆེན་བསགས་ཀྱང་།
 རྒྱ་མ་མར་པ་དང་མཛེས་ནས་དཀའ་སྐྱད་དུ་གཤོས་བསྟེན་པས་ལོ་འགའ་ཞིག་གི་རིང་ལ་ལས་
 སྐྱིབ་སྐྱུར་སྐྱོབ་སྐྱོང་ཆེན་འདག་ནས་ལྷག་ཆུ་ཆེན་པོའི་དངོས་བྱུ་བ་ཐོབ་པ་དང་། དམ་པ་མང་པོས་སྒྲ་མའི་
 སྟོགས་སུ་དཀའ་སྐྱད་མཛད་པས་ལས་སྐྱིབ་དག་ནས་མངོན་ཤིག་རྒྱ་འབྱུལ་སོགས་ཡོན་ཏན་
 བྱུང་པར་ཅན་ཐོབ་པའི་ལོ་རྒྱུས་མང་དུ་ཡོད་པས་སྐྱིག་པ་སྐྱོར་བ་ལའང་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་
 ལུ་ལ་འདི་ལས་སྐྱོབ་སྐྱོང་ཆེ་བ་མེད་དོ།། མདོ་སྐགས་གང་གི་སྒོ་ནས་སངས་རྒྱས་སྐྱུ་བ་ཀྱང་བཤེས་
 གཉེན་བསྟེན་ལུ་ལ་སྒྲ་མའི་རྣལ་འབྱོར་བྱགས་དུ་ག་པོ་ཞིག་ཡོད་ན་ཆེས་སྐྱུར་བ་ཡིན་ཏེ།
 བར་བྱིན་ཐེག་པའི་རང་ལམ་གྱིས་སངས་རྒྱས་སྐྱུ་བ་ཀྱང་ལུས་སྟོག་ལོངས་སྟོད་གང་ལའང་སྟོས་
 པ་མེད་པར་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་པའི་རྣལ་འབྱོར་བྱགས་དུ་ག་པོ་ཞིག་ཡོད་ན་ལམ་གྱི་བཟོད་པ་ཆེས་
 སྐྱུར་བ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཉག་ཏུ་ཏུས། ཆོགས་ལམ་རྒྱུད་ཏུ་ནས་ས་བརྒྱུད་པའི་བར་
 ལོ་འགའ་ཞིག་གི་རིང་ལ་མངོན་དུ་མཛད་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། དེ་ཡང་བདག་གི་དཔལ་ལྷན་སྒྲ་མ་དམ་
 པའི་ཞལ་ནས། ཉག་ཏུས་ལོ་ཁ་ཤས་ཀྱི་རིང་ལ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ས་ལམ་མང་པོ་ཞིག་མངོན་དུ་
 མཛད་པ་ནི་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་ལུ་ལ་གྱི་སྐྱུར་བྱུང་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་གྱི། བར་བྱིན་རང་ལམ་
 ལ་དེ་འདྲའི་སྐྱུར་བྱུང་མི་སྟོན་ཅེས་ཡང་ཡང་གསུངས་སོ།།³ རྗེ་རྗེ་ཐེག་པའི་ལམ་གྱིས་སངས་

1 ཐེག་པལ་རྒྱུད། 2 ལྷག་ཆེན་ཐིག་ལེ། སོག་གུངས་ 63ན3

2 ཆོན་ དེ་བ་དཔལ་།

3 འདིར་“བདག་གི་སྒྲ་མ”ཞེས་པ་དང་། སྐབས་འགར་“བདག་གི་དཔལ་ལྷན་སྒྲ་མ་དེ་ཉིད་”ཅེས་པ་དང་། གཞན་ཡང་“མ་སྒྲ་མ”ཞེས་བྱང་བའང་བྱ་
 རལ་རྣལ་ཞེས་པ་ཉི་མ་རང་ཉིད་ཀྱི་སྒྲ་མ་ལྟ་ཅི་ཡི་ཤིས་བསྟན་འདྲིན་ལ་གོ་དགོས་ཤིང་། ལྟ་ཅི་ཡི་ཤིས་བསྟན་འདྲིན་ནི་ཡོངས་འདྲིན་ཡི་ཤིས་རྒྱལ་
 མཚན་གྱི་སྐས་ཀྱི་བྱའོ་ཞིག་ཡིན་པས་ཁོང་དག་ལྟན་སྟན་བརྒྱུད་ཀྱི་བསྟན་འདྲིན་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན་ནོ། ལྟ་ཅི་ཡི་ཤིས་བསྟན་འདྲིན་གྱི་གསུང་དཔེ་
 ལག་ཏུ་མ་སོན།

རྒྱས་སྐྱབ་ཀྱང་ཁྱ་མའི་ནལ་འཁྱོར་ཤུགས་དྲག་ཡོད་ན་ཆེས་སྤྱར་བ་ནི། ཁྱ་མ་ལྟ་བུ་བ་ལས།
 “རང་གི་དམ་ཆོག་སློབ་དཔོན་ནི།། སྤྱོད་མིན་བྱ་དང་རྒྱུང་མ་དང་།། རང་སློག་གིས་རྟག་བསྟེན་
 བྱ་ན།། ལོངས་སྤྱོད་གཡོ་བས་སློས་ཅི་དགོས།། གང་ཕྱིར་བསྐྱལ་བ་བྱེ་བ་ནི།། བྱངས་མེད་པར་
 ཡང་རྟེན་དཀའ་བའི།། སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱང་བཙོན་ལྡན་ལ།། ཆེ་འདི་ཉིད་ལ་སྟེར་བར་བྱེད།།”¹
 ཅས་ལུས་སློག་ལོངས་སྤྱོད་གང་ལའང་སློས་པ་མེད་པར་དེ་རྗེ་སློབ་དཔོན་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྟེན་
 ཅིང་ཤུགས་ལམ་སྐྱབ་པའི་བཙོན་འགྲུས་དྲག་པོ་དང་། ལྡན་ན་ཐབས་གཞན་གྱིས་བསྐྱལ་བ་
 བྱངས་མེད་མང་པོར་སྐྱབ་དགོས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཡང་ཆེ་གཅིག་ལུས་གཅིག་ལ་
 འཛོལ་བར་གསུངས་སོ།།

དེ་ལྟར་ན་པར་ཕྱིན་ཐེག་པའི་སྤྱར་ལམ་བདག་པས་གཞན་གཅེས་པའི་བྱང་རྒྱལ་གྱི་སེམས་
 དང་དེས་བྱངས་པའི་བྱ་དཀའ་བའི་སྤྱོད་པ་ནམས་དང་། ཁྱ་མ་ལ་སངས་རྒྱས་ལས་ཀྱང་ལྷག་པའི་
 དད་བྱས་དང་ལུས་སློག་ལོངས་སྤྱོད་གང་ལ་ཡང་སློས་པ་མེད་པར་ཁྱ་མའི་སློགས་སྤྱད་ཀའ་བ་
 སྤྱད་པའི་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་ཚུལ་གཉིས་ཆོགས་སྤྱར་ན་པར་ཕྱིན་ཐེག་པའི་ལམ་གྱི་བཤོད་པ་
 ཆེས་སྤྱར་བ་དང་། དེ་རྗེ་ཐེག་པའི་སྤྱར་ལམ་རྒྱུད་སྟེ་འོག་མར་ལྟ་དང་སྟོང་པའི་ནལ་འཁྱོར་ལ་
 བཙོན་ནས་མིག་སྟན། ས་འོག་རིག་འཛིན་གྱི་དངོས་བྱུང་ལྟ་བུའི་སློན་ས་ཆོགས་རྒྱལ་ས་པོ་ཆེ་
 སྤྱར་དུ་རྫོགས་པའི་ཐབས་མཁས་ཀྱི་འབྲུལ་ཞིག་ཡོད་ལ། དེ་ཡང་ཁྱ་མའི་ནལ་འཁྱོར་སློག་དུ་
 བྱས་ནས་སྐྱབ་དགོས་པར་ཡང་ཡང་གསུངས་པ་དང་། རྒྱུད་སྟེ་གོང་མའི་སྐབས་སྤྱོད་ན་དམ་
 བདེན་པ་ལྟན་སྟེས་ཀྱི་བདེ་སྟོང་དང་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་སྐྱེ་མའི་སྐྱ་གཉིས་ཀྱི་སློན་ས་བསྐྱལ་བ་
 བྱངས་མེད་མང་པོའི་ཆོགས་གཉིས་རྒྱལ་ས་པོ་ཆེ་སྤྱར་དུ་འདུམ་པའི་ཐབས་མཁས་ཀྱི་འབྲུལ་
 ཞིག་ཡོད་ལ། བདེན་གཉིས་ཀྱི་རྫོགས་རིམ་དེ་ཡང་ཁྱ་མའི་ནལ་འཁྱོར་སློག་དུ་བྱས་ནས་སྐྱབ་
 ན་ཆེས་སྤྱར་བར་འགྲུབ་ཅིང་། དེ་མེད་ན་མི་འབྱུང་བར་མགོན་པོ་བདེ་བ་ཆེན་པོ། ལུབ་ཆེན་ས་

¹ རྟེན་བཅུ་ན། རྒྱུད་འབྲེལ། རྒྱ་སློབ་དཔོན་ཉིད་ཀྱང་སྤྱོད་པ་ཁྱ་མ་ལྟ་བུ་བ། འོག་བྱངས་ ༡༠བཟེང་ལས་ཆོགས་ནང་གཅིག་རྒྱུང་མེད་མི་འདྲ་སྟེ།
 “རང་སློག་གིས་ཀྱང་བཙོན་བྱ་ན།།” ཞེས་སོ།།

ར་ཏ། དཔལ་མགོན་འཕགས་པ་རྒྱ་ལྷ་བ་ཀླུ་མ་གྱིས་ཀླུ་འཕྲུལ་དུ་མར་གསུངས་པས་དེ་ལྟ་
བུའི་དོན་རྗེ་མེག་པའི་ལྷ་འཕྲུལ་ཀླུ་མའི་ཀླུ་འཕྲུལ་ལྷ་གཉིས་ཆོག་གསུང་
ན་གསུང་ལྷ་གསུང་གི་ལམ་གྱི་བཞུད་པ་ཆེས་ལྷ་འཕྲུལ་བ་ཡིན་པས་ལྷ་མའི་ཀླུ་འཕྲུལ་འདི་ནི་མདོ་
ལྷ་གསུང་གཉིས་ཀྱི་ལྷ་མོང་མའི་ལྷ་འཕྲུལ་ལང་ཡིན་ནོ།

དེས་ན་མོང་གི་ལྷ་འཕྲུལ་ལམ་དེ་དག་གི་གནད་མཐའ་དག་གཅིག་ཏུ་རྩིས་པའི་མན་ངག་མཐའ་
ལྷ་གསུང་པ་ནི་མདོ་ལྷ་གསུང་གི་ལམ་གྱི་ལྷ་མོང་ལོངས་སུ་རྫོགས་པའི་ལྷ་མའི་ཀླུ་འཕྲུལ་འདི་ཉིད་ཡིན་
ཏེ། དོན་དེ་ལ་དགོངས་ནས་བདག་གི་དཔལ་ལྷ་མོང་མའི་ཉིད་ཀྱི་ཞལ་སྤྲུལ་སྐུ་འཕྲུལ་
བར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མོ་འཕའ་རིན་པོ་ཆེ་མོལ་བར་བྱ། ཞེས་པའི་ལྷ་འཕྲུལ་བ་དང་མོ་མདོ་
ལྷ་གསུང་གི་ལམ་གྱི་གནད་མཐའ་དག་ཆང་བའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་དང་། ལྷ་འཕྲུལ་བ་གཉིས་པ་ལྷ་མའི་
ཀླུ་འཕྲུལ་ལ་མོ་དགོས་པ་ཡིན་ཞེས་ཡང་ཡང་གསུངས་སོ། མཆོག་ལྷ་མོང་གི་དངོས་ལྷ་བ་
ཀླུ་མ་གྱི་ལྷ་མའི་ཀླུ་འཕྲུལ་ལ་བརྟེན་ན་དཀར་ཆེགས་མེད་པར་ལྷ་འཕྲུལ་དུ་འཛོལ་བར། ལྷ་འཕྲུལ་
ལས། “དོན་རྗེ་སེམས་དཔའ་སངས་རྒྱས་དང་། དོན་རྗེ་ཆོས་དང་གཟི་བཞིན་དང་། བདུན་གྱི་རྒྱལ་
པོའི་དངོས་ལྷ་བ་ཀླུ་མ། གང་ཕྱིར་དེ་ཡིས་དཀར་བ་མེད། མིག་སྤྲུལ་དང་ནི་རྒྱ་མཚོ་གསུངས་
དང་། རལ་གྱི་ས་འོག་སྤྲུལ་བ་དང་། རིམ་བུ་དང་ནི་མཁའ་སྤྱོད་དང་། མི་སྤྲུང་བ་དང་བཅུད་ཀྱི་
ལེན། གང་ཕྱིར་ཡེ་ཤེས་དོན་རྗེ་ཡང་། མཉམས་པས་ལྷ་འཕྲུལ་དུ་འཛོལ་བར་འགྱུར།”¹ ཞེས་གསུངས་
པས་དངོས་ལྷ་བ་ལྷ་འཕྲུལ་དུ་འགྱུགས་པའི་ལྷ་གསུང་གྱུང་ཡིན་ནོ།

དེར་མ་ཟད་གདམས་པ་འདིར་ནི་རྒྱལ་བས་གསུངས་པའི་མདོ་རྒྱུད་དགོངས་འགྲེལ་ཆོད་
མེད་དང་བཅས་པ་མཐའ་ཆད་ཀྱི་གནད་མཐའ་དག་སྤྱིས་སུ་གསུམ་གྱི་ལམ་གྱི་རིམ་པར་རྩིས་
གྱིས་རྩིས་ནས་སྤྲུལ་ཐོག་གཅིག་ཏུ་ཉམས་སུ་སྒྲུབ་ཆུང་གྱི་མན་ངག་བྱུང་པར་ཅན་ཀླུ་མ་གསུང་ལ་

¹ རྗེ་ལགས། རྒྱུད། ར་དོན་ལྷ་འཕྲུལ་ལེའུ་བཙུག་ལྷ་གསུངས་ ༤༥ནཱ་ ལས་བྱུང་བཅུད་ཟད་མི་འདྲ་སྟེ། “དོན་རྗེ་སེམས་དཔའ་སངས་
རྒྱས་དང་། དོན་རྗེ་ཆོས་དང་གཟི་བཞིན་དང་། བདུན་གྱི་རྒྱལ་པོའི་དངོས་ལྷ་བ་ཀླུ་མ། གང་ཕྱིར་དེ་ཡིས་དཀར་བ་མེད། མིག་སྤྲུལ་དང་ནི་
རྒྱ་མཚོ་གསུངས་དང་། རལ་གྱི་རྒྱ་མཚོ་སྤྲུལ་བ་དང་། རིམ་བུ་དང་ནི་མཁའ་སྤྱོད་དང་། མི་སྤྲུང་བ་དང་བཅུད་ཀྱིས་ལེན། གང་ཕྱིར་ཡེ་ཤེས་དོན་
རྗེ་ཡི། མཉམས་པས་ལྷ་འཕྲུལ་དུ་འཛོལ་བར་འགྱུར།” ཞེས་སོ།

བར་བཞུགས་པས། བསྟན་པ་ཐམས་ཅད་འགལ་མེད་དུ་རྟོགས་པ། གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་
གདམས་པར་འཆར་བ། རྒྱལ་བའི་དགོངས་པ་བདེ་ལྷག་དུ་རྟེན་པ། ཉེས་སྤྱོད་ཆེན་པོ་རང་འགག་
དུ་འགྲོ་བའི་ཆེ་བ་བཞི་ཡང་འབྱུང་ལ། སྤྱེས་བྱ་ཆེན་པོའི་སྐབས་ཡིད་འོང་གི་བྱམས་པ་བསྐྱུ་
ཚུལ་ལ་བྱམས་འཇམ་དབྱེངས་གཉིས་ནས་བརྒྱད་པའི་མན་ངག་མི་འདྲ་བ་གཉིས་ཡོད་ཀྱང་། དེ་
གཉིས་ཀའང་པན་ཚུན་བསེས་ནས་སྐབས་གཅིག་དུ་ཉམས་སུ་ཁྱད་ཚུལ་གྱི་སྟན་བརྒྱད་བྱན་མོང་
མིན་པ་རྣམས་དང་མྱོ་སྤྱོད་དོན་བདུན་མའི་གནད་ཐམས་ཅད་ཀྱང་གདམས་པ་འདིར་གསལ་
བར་བཞུགས་པས། “དྲོ་རྩེ་ཉི་མ་སྟོན་ཤིང་བཞིན།། གཞུང་དོན་ལ་སོགས་ཤེས་པར་བྱ།། མན་
ངག་བདུད་ཅིའི་སྤྱོད་པོ་འདི།། གསེར་ཁྱིའི་པ་ནས་བརྒྱད་པ་ཡིན།། སྤྱིགས་མ་ལུ་པོ་བདོ་བ་
འདི།། བྱང་ཚུབ་ལམ་དུ་བསྐྱར་བ་ཡིན།།”¹ ཞེས་པའི་ཆེ་བ་རྣམས་དང་། རྒྱད་སྡེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
སྤྱོད་པོ་ལམ་རིམ་གཉིས་ཀྱི་གནད་ཐམས་ཅད་ཀྱང་གདམས་པ་འདིར་ཆང་བས་རིམ་གཉིས་ཀྱི་
ཆེ་བ་རི་སྟེང་ཅིག་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱང་འདི་ལས་འབྱུང་བས་ཆོས་བྱང་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་གི་
སྤྱོད་པོ་མཐའ་དག་བསྐྱུས་པའི་ཉིང་ཁུ་ལྟ་བུའི་གདམས་པ་འདི་ཉིད་བཤད་པ་དང་སྐྱུ་བ་པའི་རལ་
བས་བདག་སྟོ་ཆེན་པ་མེད་དོ། ། འདི་དག་ནི་གདམས་པ་འདིའི་ཆེ་བ་རྣམས་ཀྱི་དོན་བསྐྱུ་ཅམ་
ཞིག་བཀོད་པ་ཡིན་གྱི། ཁུངས་རྣམས་མང་བས་འཛིགས་ནས་མ་བྱངས་ཤིང་གོང་དུ་བཤད་པའི་
གདམས་པའི་བརྒྱད་པ་དང་གདམས་པའི་ཆེ་བ་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུག་ཆེན་གྱི་བརྒྱད་པ་དང་
ཆེ་བ་གཉིས་ཀྱང་ཤེས་པར་རྒྱས་པས་ལོགས་སུ་མ་སྟོས་སོ། །

གདམས་པ་འདི་ཉིད་གང་གིས་ཉམས་སུ་ཁྱད་བའི་རྟོན་ཡང་སྤྱེས་བྱ་གསུམ་གྱི་ལམ་ལ་
རིམ་པ་བཞིན་དུ་སྟོ་སྤྱོད་² བས་མ་མཐའ་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་ལ་རྩལ་བཅས་ཀྱི་སྤྱོད་བ་ཚུང་
ཐད་སྤྱེས་པ་སྟོན་དུ་བཏང་ནས་དབང་བསྐྱར་སོབ་པ་ཞིག་དགོས་ལ། དེ་ཡང་གདམས་པ་འདི་

¹ རྩེ་ཁ་པོང་ཁའི་གསུང་འབུམ། ཅན་སྟོང་དོན་བདུན་མ། གཞུང་དབང་། སོག་གུངས་ 93 ལས་བྱང་བ་གོ་རིམ་ཅུང་ཐད་མི་འདྲ་སྟེ། “མན་ངག་
བདུད་ཅིའི་སྤྱོད་པོ་འདི།། གསེར་ཁྱིའི་པ་ནས་བརྒྱད་པ་ཡིན།། དྲོ་རྩེ་ཉི་མ་སྟོན་ཤིང་བཞིན།། གཞུང་དོན་ལ་སོགས་ཤེས་པར་བྱ།། སྤྱིགས་མ་ལུ་པོ་
བདོ་བ་འདི།། བྱང་ཚུབ་ལམ་དུ་བསྐྱར་བ་ཡིན།།” ཞེས་སོ། །

² སྤྱོད་ དེ་བཤད་པ།

ཉིད་གསར་བདེ་འདིགས་གསུམ་ཡ་མ་བྲལ་བར་ཉམས་སུ་བྱང་བའི་ཉམས་ལེན་གྱི་ཕྱོགས་
 མཐུན་ཡིན་པས་རྒྱུད་སྡེ་ལོག་མའི་དབང་བསྐྱར་ཅན་གྱིས་མི་ཆོག་པར་གསར་བདེ་འདིགས་
 གསུམ་གང་རུང་གི་དབང་བཞི་རྒྱུད་སྡེ་ནས་གསུངས་པ་ལྟར་བསྐྱར་བ་ལེགས་པར་ཐོབ་པ་ཞིག་
 དགོས་ཏེ། གཞན་དབང་མ་ཐོབ་པས་འདི་ཉམས་སུ་བྱང་ན་ཁེ་རྒྱུད་ཞིང་ཉེན་¹འིན་ཏུ་ཆེ་བའི་
 རྒྱལ་རྒྱུད་སྡེའི་ཁྲངས་ལ་བརྟེན་ནས་ཤེས་པར་བྱའོ།། གང་ཏུ་སྐྱབ་པའི་གནས་ཀྱང་གདམས་པ་
 འདི་ལ་སྤྱིང་ནས་སྐྱབ་པ་སྤྱིང་པོར་བྱེད་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་གང་བྱུང་བྱུང་གིས་མི་ཆོག་པར་
 མདོ་རྒྱུད་ཀྱན་ནས་བསྐྱབས་པའི་སྐྱབ་པའི་གནས་མཆོན་ཉིད་ཆང་བའམ། མ་མཐའ་དགེ་སྦྱོར་
 གྱི་ཕྱོགས་²སུ་འབྱུང་བའི་ཡིད་མཐུན་གྱི་གནས་ཤིག་དགོས་ཏེ། དཔེར་བའི་གནས་ཀྱི་མཆོན་
 ཉིད། གནས་དེར་ཀྱན་ཏུ་སྦྱོད་པའི་རྒྱལ། བསམ་པ་རི་ལྟ་བུ་ཞིག་གིས་གནས་པའི་རྒྱལ་རྣམས་
 བསྐྱབ་བཏུས་སུ། མདོའི་ཁྲངས་བྲངས་ནས་ཞིབ་ཏུ་བཤད་ཅིང་།³ མདོ་སྡེ་རྒྱན་དང་⁴འདུས་པའི་
 ཅ་བཤད་ཀྱི་རྒྱུད་གཉིས་དང་⁵དབྱང་བཟང་གིས་ཁྲུས་པ་⁶རྣམས་ནས་ཀྱང་གནས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་
 བཤད་ཀྱང་ཁྲངས་རྣམས་མ་བྲངས་སོ།།

༥ གསུམ་པ་ཆེ་བ་གཉིས་ལྡན་གྱི་གདམས་པ་རི་ལྟར་ཉམས་སུ་ལེན་རྒྱལ་ལ་གཉིས། ཐུན་
 གྱི་རོ་ལོ་ལ་རི་ལྟར་བྱ་བ་དང་། ཐུན་མཆོས་སུ་རི་ལྟར་བྱ་བའོ།། དང་པོ་(ཐུན་གྱི་རོ་ལོ་ལ་རི་ལྟར་བྱ་བ་)
 ལ་སྡོན་འགོ། དེའི་གཞི། མཐུག་ཏུ་རི་ལྟར་བྱ་བའི་རྒྱལ་ལོ།

དང་པོ་(སྡོན་འགོ་)ལ་སྤྱིའི་སྡོན་འགོ་ཀྱན་སྦྱོང་བཅས་ཏེ་སྐྱབས་འགོ་སེམས་བསྐྱེད་བྱ་རྒྱལ་
 བོ། དེ་ལྟར་དབང་བསྐྱར་བས་གདམས་པ་འདི་ཉིད་སྐྱབ་པའི་སྡོད་རུང་ཏུ་བྱས་པའི་གང་ཟག་

༡ གཉན་གྱི་དབང་པོ་ཐོད་པར། དེ་བ་དབང་།

༢ དག་སྦྱོར་ཕྱོགས་ དེ་བ་དབང་།

༣ རྒྱ་བཅུ་མ་ དུ་མ་ ཞི་རྒྱལ་སྐུ་ཞི་བ་ལྟ་ བསྐྱབ་བཏུས་ ལེ་བྱ་དང་པོ། འོག་གྲངས་ ༣༧༩

༤ རྒྱ་བཅུ་ སེམས་ཅན་ མི་རྒྱུ་ལྡན་པ་མཐོན་པོ། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ འོག་གྲངས་ ༡༩༡ རྣམ་ ༣༤༩༩ བར།

༥ རྒྱ་བཀལ་རྒྱུ། ཅ་གསར་འདུས་ཅ་རྒྱུ། འོག་ ༤༠༩༡ རྣམ་ ༡༤༩༥ བར།

རྒྱ་བཀལ་རྒྱུ། ཅ་རྒྱ་སྡེ་ འོག་གྲངས་ ༤༠༩༡ རྣམ་ ༤༣༣༧༩ བར།

༦ རྒྱ་བཀལ་རྒྱུ། མ་དབྱང་བཟང་གིས་ཁྲུས་པའི་རྒྱུ། འོག་གྲངས་ ༡༡༩༡ རྣམ་ ༡༤༠༧༣ བར།

གིས་། གནས་ཀྱི་སྐྱོན་དང་ལུས་ཞིང་ཡོན་ཏན་ལྡན་པའི་ས་སྤྲོགས་སུ་རྒྱུད་དང་ཁ་ཆར་སོགས་
ཀྱི་འཛིགས་པ་ལས་སྐྱོབ་པའི་ཕྱག་གསལ། ཤིང་རྒྱུད་ངམ། སྤྱིལ་བུ་སོགས་རང་ཉིད་གང་ཏུ་འདུག་
པའི་གནས་ཉི་འཁོར་ཚུན་ཆད་ཆག་ཆག་དང་ཕྱག་བདར་ལྟ་བུས་གཙང་སིང་རེ་བ་རང་གཞན་
ཀྱན་ཀྱི་དང་བ་འབྲེན་པོ་ཞིག་ཀྱི་དགོས་པ་ནི་ལམ་ཐེ་བུ་པོ་དུག་གི་སྤྲེས་རབས་དང་། ལྷ་མ་
གསེར་སྤྱིང་བ་ཆེན་པོའི་ཕྱག་ལེན་ལྟར་ཡིན་པས། དེའི་ཚུལ་ཡང་། བདག་གིས་མ་སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་རིན་པོ་ཆེ་ཅི་ནས་ཀྱང་སྟོབ་པར་བྱ།
དེའི་ཕྱིར་དུ་རང་གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཉོན་མོངས་དུག་གསུམ་དང་དེ་ཡིས་
ཉི་བར་བསགས་པའི་ལས་ངན་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་“འདི་ནས་འབྱུང་སྟེ།” རིན་ཆེན་
བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་ཐམས་ཅད་དཔལ་མོ་དཔལ་མའི་ལྟ་བ་གཉིས་འཇགས་ཕྱགས་སམ། སྤོན་ཕྱགས་དང་།
ར་ཕྱགས་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤིང་བ་འདིས་“འདི་ཡན་ཆད་སྤྱར་ན་ཡང་དུང་བར་མཛོན་ལ་མ་སྤྱར་ན་འཕང་ཆད་
པའི་སྐྱོན་མེད་པ་འདྲོ།” ཕྱགས་པར་བྱའོ་སྟུང་པའི་རྒྱུའི་ཀྱན་སྦྱོང་དང་། ལམ་རྒྱུད་བས་རྒྱལ་བའི་
བཀའ་བཞིན་དགོ་འདུན་ཀྱི་བཞུགས་གནས་ཕྱག་བདར་བུས་པས་ལས་སྤྱིབ་སྟོབས་ཆེན་རྣམས་
འདགས་ཤིང་ཤིན་ཏུ་དཔག་པར་དཀའ་བའི་བདག་མེད་ཐལ་གྱིས་རྫོགས་ནས་དབང་བཅོམ་པའི་
འབྲས་བུ་མཛོན་དུ་མཛད་པ་དེ་བཞིན་དུ་བདག་ཀྱང་ལྷ་མ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་བཞིན་སྤྱན་
འབྲེན་པའི་འཕགས་པའི་དགོ་འདུན་ཀྱི་བཞུགས་གནས་འདི་ཕྱགས་པར་བྱའོ། ། རང་གཞན་
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་དེ་ལྟ་བུའི་སྤངས་རྫོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་རྣམས་བདེ་སྐྱབས་ཏུ་
འབྱུང་བར་སྤྱད་ཅིག་སྟུང་པ་དང་། ཡང་རྒྱལ་སྤྱི་ཏུ་དུ་ཆོང་དཔོན་ཀྱི་བྱ་མོ་གཡོག་མོ་ལྟ་
བརྒྱུད་དང་བཅས་པས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆོས་འཕགས་ཆོས་གསུང་བའི་གནས་ཕྱག་བདར་
བུས་ཤིང་། རང་རང་གི་ཕྱས་ཕྱག་པའི་ཁྲག་གིས་ཆག་ཆག་བཏབ་པས་ཐབས་གཞན་གྱིས་
གངས་མེད་མང་པོར་སྤྱབ་དགོས་པའི་ས་ལམ་རྣམས་ལོ་འགའ་ཞིག་གི་རིང་ལ་མཛོན་དུ་མཛད་
པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཅ་བ་རིན་ཆེན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བདེ་སྐྱབས་ཏུ་

སྤེལ་པ་དེ་བཞིན་དུ་བདག་གྲང་ལྷ་མ་སངས་རྒྱས་དངོས་ཀྱི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་རྣམས་སྤྱན་
 དངས་ཏེ་མཚོད་ཅིང་ཆོས་འཁོར་བསྐྱོར་བ་སོགས་གཞན་དོན་མཛད་པའི་གནས་འདིར་ཕྱགས་
 བདར་བྱའོ། དགེ་བ་འདིས་རང་གཞན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱད་ལ་བྱང་རྒྱལ་གྱི་སེམས་དང་དེ་ལྟ་
 བུའི་ས་ལམ་གྱི་རྟོགས་པ་རྣམས་བདེ་ལྷག་དུ་འབྱུང་བར་གྱུར་ཅིག བྱད་པར་ལྷ་མའི་སྟོགས་སུ་
 ཕྱས་སྟོག་ཐེད་ལ་ཐོར་བའི་དཀའ་བ་སྤྱད་ཀྱས་པར་གྱུར་ཅིག་སྟམ་པ་དང་། གཞན་ཡང་བདག་
 ཅག་རྣམས་ཀྱི་ལྷ་སྐྱབས་རྗེ་བཙེམ་ལྟན་འདས་དེ་ཉིད་ཀྱིས་གྲང་དགེ་འདུན་གྱི་བཞུགས་གནས་
 སུ་ཕྱགས་བདར་དང་ཆག་ཆག་མཛད་ཅིང་། བདག་ཅག་རབ་དུ་བྱུང་བ་རྣམས་ལའང་ཕྱགས་
 བདར་བྱ་དགོས་པའི་བཅས་པ་གནང་ནས་རང་གི་སེམས་དང་བ་དང་། གཞན་གྱི་སེམས་དང་
 བར་འགྱུར་བ། དཀའ་སྟོགས་སྐྱོང་བ་རྣམས་དགའ་ཞིང་སྟོགས་བྱེད་པར་འགྱུར་བ། མཛེས་པའི་
 ལས་བྱས་བ། མཐོ་རིས་སུ་སྤྱེ་བར་འགྱུར་བ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་སྐྱོང་བར་འགྱུར་བའི་ཐན་
 ཡོན་རྣམས་གསུངས་པས། བདག་གིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་བཞིན་ཕྱགས་བདར་བྱས་པ་
 འདི་ལ་བཞེན་ནས་གྲང་རང་གཞན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱད་ལ་དེ་ལྟ་བུའི་ཐན་ཡོན་རྣམས་འབྱུང་བར་
 གྱུར་ཅིག་སྟམ་པའི་དུས་ཀྱི་ཀུན་སྨོང་རྣམས་གསལ་བཏབ་ནས་རག་དུ་རུལ་སྨོང་། ཇི་མ་སྨོང་
 ཞེས་པའི་ཆིག་འདོན་བཞིན་ཆག་ཆག་དང་ཕྱགས་བདར་བྱ་ཚུལ་ལྷ་མ་དམ་པའི་ཕྱག་ལེན་ལྟར་
 མ་ཉམས་པར་བྱ། དེ་ཡང་རུལ་སྨོང་། ཇི་མ་སྨོང་ཞེས་པ་འདི་སངས་རྒྱས་བཙེམ་ལྟན་འདས་ཀྱི་
 གདམས་རག་ཀྱས་པ་ཤིན་དུ་ཆེ་ཞིང་དོན་ཡང་ཤིན་དུ་རྒྱ་ཆེ་བ་ཞིག་ཡིན་ཏེ། རུལ་ཞེས་པ་ཉོན་
 མོངས་དུག་གསུམ་མངོན་འགྱུར་བ་རྣམས་དང་། ཇི་མ་ཞེས་པ་དེ་དག་གི་ས་ཐོན་རྣམས་ལ་གོ་
 བས། སྨོང་ཞེས་པ་དུག་གསུམ་མངོན་འགྱུར་ས་ཐོན་དང་བཅས་པ་སྨོང་བའི་གཉེན་པོ་བདག་
 མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་བྱད་པར་ཅན་དང་། དེ་ལྟ་བུའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་
 བྱད་པར་ཅན་འབྱུང་བ་ལ་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་བསྐྱབ་པ་སྟོན་དུ་འགོ་དགོས་ལ། དེ་ལ་ཡང་བསྐྱབ་པ་
 དེ་གཉིས་ཀྱི་གཞི་རྟེན་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་སྟོན་དུ་འགོ་དགོས་ཤིང་། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསྐྱབ་

དེར་མ་ཐད་མན་ངག་འདི་ཐེག་ཆེན་རིགས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་དུ་སྒྱུར་ནས་དུལ་
ཞེས་པ་བདག་འཛིན་དང་རང་གཅེས་འཛིན་གཉིས་དང་། ཇི་མ་ཞེས་པ་བདག་འཛིན་གྱི་བག་
ཆགས་དང་དེའི་འབྲས་བུ་གཉིས་སྒྲུང་འབྲུལ་སའི་ཆ་རྣམས་ལ་གོ་ནས། སྒྲོང་ཞེས་པ་བདག་
འཛིན་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་སྒྲོང་སའི་གཉེན་པོ་བདག་མེད་རྟོགས་སའི་ཤེས་རབ་དང་། དེ་
ཡང་བདག་མེད་རྟོགས་སའི་ཤེས་རབ་བདག་འཛིན་གྱི་བག་ཆགས་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་གཉེན་པོར་
འགྱུར་བ་ལ་ཁྲོགས་པ་རོལ་དུ་སྒྱུར་བ་དུག་དང་བསྐྱུ་བཞིའི་སྟོན་པ་གངས་མེད་གཉིས་པ་ཡན་
ཆད་ཀྱི་ཚོགས་སྒྲུབས་པོ་ཆེ་རྟོགས་པ་ལ་བརྟེན་དགོས་པས་སྐུལ་སྤྲོས་ཀྱི་སྒྲོད་པ་རྟེན་དང་
བཅས་པ་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་རྟོགས་སའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཡན་ལག་ཡིན་ཏེ། སྐུལ་སྤྲོས་ཞི་
བ་ལྟས། “ཡན་ལག་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ནི། ལུབ་པས་ཤེས་རབ་དོན་དུ་གསུངས།”¹ ཞེས་
སོ། ། རང་གཅེས་འཛིན་སྒྲོང་སའི་གཉེན་པོ་བདག་པས་གཞན་གཅེས་སའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་

१. उत्ते पुस्तक द्वय स क्रय प्राप्ति पश्चात् सर्व द्वय स समाप्त ३०००।

ཡིན་ལ། སེམས་དེ་སྤྱེ་བ་ལ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཁོར་བར་འབྱུངས་པ་ལ་མ་བཟོད་ནས་
 དེ་ནམས་སྤྱག་བསྐྱེལ་ལས་སྒྲོལ་བའི་ཁུར་རང་ཉིད་གཅིག་བྱས་ཁྱེར་བའི་སྤྱིང་རྩེ་ཆེན་པོ་སྒྲོན་
 ཏུ་འགྲོ་དགོས་ལ། དེ་ལ་ཡང་རང་ཉིད་འཁོར་བར་འབྱུངས་པ་ལ་གཏོང་ནས་སྤྱོ་ཞིང་སྤིང་ཅེའི་
 སྒྲོམས་འབྱུག་གི་དཔལ་ལྷ་བྱ་ལའང་ཡིད་སྒྲོན་མི་སྤྱེ་བའི་བྱི་མའི་སྤྱང་ཤས་ལྡོག་པ་སྒྲོན་ཏུ་འགྲོ་
 དགོས་ལ། དེ་ནི་སྤྱེས་བྱ་འབྱིང་གི་བསམ་པ་སྒྱུར་བའི་ལག་རྩེས་ཡིན་ནོ། དེ་ཡང་ཆེ་འདིའི་སྤྱང་
 ཤས་མ་ལོག་པར་བྱི་མའི་སྤྱང་ཤས་ལྡོག་བྱུགས་མེད་པས་སྒྲོན་ཏུ་སྤྱེས་བྱ་རྒྱུར་བསམ་པ་
 སྒྱུར་བས་ཆེ་འདིའི་སྤྱང་ཤས་བསྒྲོག་དགོས་པའི་རྒྱུ་ནམས་ལ་གོ་དགོས་པས་མན་ངག་འདིས་
 བྱི་སྤྱེས་བྱ་གསུམ་གྱི་ལམ་ཡོངས་རྫོགས་རིམ་གྱིས་བསྐྱོན་པ་ཡིན་ནམ་སྤྱི་ལོན་གྱང་མདོ་
 འདི་ཐེག་དམན་གྱི་མདོར་ཁས་ལེན་དགོས་སོ། ཁོ་བོས་འདི་སྐད་སྒྲ་བ་ལའང་འགའ་ཞིག་གིས་
 རྟོག་བཟོ་ཡིན་སྤྱི་མ་ནས་བཞད་གད་ཏུ་བྱེད་པ་སྤིང་གྱང་དེ་ནི་འདུལ་བ་ལུང་ལས། ལམ་རྒྱུར་
 པས་མན་ངག་འདིའི་སྤྱིང་ཏུ་ཐེག་པ་རྒྱུར་ཏུའི་ལམ་གྱི་བཟོད་རྒྱུ་ཐམས་ཅད་རྟོགས་ནས་ལམ་
 ལྷ་མའོན་ཏུ་མཛད་པ་དང་། གཏུལ་བྱ་གཞན་ལའང་མན་ངག་དེའི་དོན་ཞིབ་ཏུ་བཀལ་བས་རྒྱན་
 ཏུ་ཞུགས་པ་ལ་སོགས་པའི་འབྲས་བྱ་ཐོབ་པའང་མང་ཏུ་བྱུང་བར་གསུངས་པ་ནམས་བདེན་པར་
 འདོད་བཞིན་ཏུ་མན་ངག་དེ་དོན་ཤིན་ཏུ་རྒྱུར་ཞིང་སྤྱོ་ཆོས་ཤིག་ཏུ་འཛིན་པའི་འགལ་འདུའི་ཁུར་
 གྱིས་ནོན་པར་མ་ཤེས་པའི་གཏམ་སོ། གནས་ཁང་གི་དོར་གྱི་སྐབས་འདིར་ས་འདུ་བ་དང་།
 འདག་སྐྱར་རྒྱ་གཅོད་སོགས་བྱ་དགོས་བྱུང་ནའང་ཏུས་རྩན་དང་སྒོག་ཆགས་ལ་མི་གཞོད་པའི་
 རྩན་ཤེས་བསྐྱེན་ནས་བྱེད་པ་ནི་སྒོགས་རེའི་མིག་ཅན་ནམས་ལས་ཁྱད་པར་ཏུ་གྱུར་པའི་ལག་
 ལེན་ནོ།

དེ་སྤྱིར་གནས་ཁང་གི་དོར་བྱས་ཤིང་སྤྱི་གསུང་བྱུགས་རྟེན་ནམས་ལེགས་པར་བཀལ་
 ནས་ལོག་འཆོ་ལྷས་སྐྱབ་པའི་ཡོ་བྱད་ཡར་མར་གྱི་ཞིང་ལ་གཏོང་བར་བྱས་གྱང་སྤྱིན་པ་ཁྱད་
 པར་ཅན་ཏུ་མི་འགྱུར་བ་དང་། ཁྱད་པར་བྱང་སེམས་གྱི་བསྐྱེལ་བ་བྱངས་པ་ནམས་འཆོ་བ་དག་

ས་ལ་གནས་དགོས་པས། རང་གི་བསྐྱབ་པ་དང་འགལ་བའི་གཏོང་བ་དང་། མི་གཏོང་བ་གཉིས་
 ཀའང་བཀག་པ་ཡིན་ཏེ། བསྐྱབ་བདུས་ལས། “ཡང་དག་འཆོ་བ་སྦྱང་བ་ཡིས།། མོངས་སྦྱོད་
 དག་པ་ཤེས་པར་བྱ།།”¹ ཞེས་དང་། བྱད་པར་སེམས་ཅན་ལ་གཞོན་པའི་བསམ་སྦྱོར་ལས་བྱུང་
 བའི་རྗེས་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་རྣམས་ལ་ཕུལ་ནའང་མཉེས་པར་མི་འགྱུར་ཞིང་སྤྲུགས་ལ་
 གཞོན་པར་འགྱུར་བ་ཡང་། སྦྱོད་འབྲུག་ལས། “རི་ལྷར་ལུས་ལ་ཀུན་ནས་མེ་འབར་བ།། འདོད་
 ས་ཀུན་གྱིས་ཡིད་བདེར་མི་འགྱུར་བ།། དེ་བཞིན་སེམས་ཅན་གཞོན་པ་བྱས་ན་ཡང་།། སྤྲུགས་
 རྗེ་ཆེ་རྣམས་དཔྱེས་པའི་ཐབས་མེད་དོ།།”² ཞེས་དང་། “གང་དག་དགའ་བས་སྤྱབ་དབང་ཀུན་
 དཔྱེས་ཤིང་།། གང་ལ་གཞོན་པས་སྤྱབ་ལ་གཞོན་པ་བྱས།།”³ ཞེས་གསུངས་པས་ལོག་འཆོ་
 ལུས་མ་སྤྲུགས་པའི་མཆོད་པ་ཅི་འགྱོར་བཞོན་པ་མཛེས་པར་བཤམ་དགོས་པས། དེའི་ཚུལ་ནི།
 བདག་གིས་མ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་རིན་པོ་
 ཆེ་ཅི་ནས་ཀྱང་ཐོབ་པར་བྱ། དེའི་ཕྱིར་དུ་དུས་གསུམ་སྤྲུགས་བཅུར་བཞུགས་པའི་སློ་མ་ཡི་དམ་
 སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་དཔའ་ལོ་མཁའ་འགྲོ་ཆོས་སྦྱོར་སྦྱང་མ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཤི་ཞིམ་
 བདུད་ཅི་ལ་སོགས་པས་མཆོད་པར་བྱ་སྟམ་པ་དང་། ད་ལྟའི་དབང་པོའི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་སྐུ་
 གསུང་སྤྲུགས་རྟེན་འདི་དག་གིས་མཆོན་པའི་སྤྲུགས་བཅུའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ན་བཞུགས་
 པའི་སྐུ་གསུང་སྤྲུགས་རྟེན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་པར་རྟོག་པའི་དབང་གིས་བཞག་ཅམ་མ་གཏོགས།
 དོན་གདགས་གཞིའི་ངོས་ནས་རྒྱུར་བྱུང་སྤྲུགས་རུལ་ཅམ་ཡང་མེད་པའི་ཆོས་ཉིད་ལ་བྱད་པར་
 རུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པས་དེ་དག་ཐམས་ཅད་མཉམ་དུ་མཆོད་པར་བྱའོ་སྟམ་པའི་རྒྱའི་ཀུན་སྒྲོང་
 དང་། དུས་ཀྱི་ཀུན་སྒྲོང་མཆོད་པའི་འཁོར་གསུམ་མི་དམིགས་པའི་དོན་ལ་སེམས་པ་དང་། ཡོན་

1 རྩེ་བཅུ་ན། དཔུ་མ། ཁི་རྒྱལ་སྐུ་ཞི་བ་ལྷ། བསྐྱབ་བདུས། རོག་གངས་ 144 ལས་བྱུང་བ་རྩུང་ཟད་མི་འདྲ་སྟེ། “ཡང་དག་འཆོ་བ་སྦྱངས་
 བ་ཡིས།། མོངས་སྦྱོད་དག་པར་ཤེས་པར་བྱ།།” ཞེས་སོ།།
 2 རྩེ་བཅུ་ན། དཔུ་མ། ལ། རྒྱལ་སྐུ་ཞི་བ་ལྷ། སྦྱོད་འབྲུག་ ཡེའུ་རྒྱག་ག། རོག་གངས་ 145
 3 རྩེ་བཅུ་ན། དཔུ་མ། ལ། རྒྱལ་སྐུ་ཞི་བ་ལྷ། སྦྱོད་འབྲུག་ ཡེའུ་རྒྱག་ག། རོག་གངས་ 145 ལས་བྱུང་བ་རྩུང་ཟད་མི་འདྲ་སྟེ། “དེ་དག་དགའ་
 བས་སྤྱབ་པ་ཀུན་དཔྱེས་ཤིང་།། དེ་ལ་གཞོན་པས་སྤྱབ་ལ་གཞོན་པ་བྱས།།” ཞེས་སོ།།

ཏན་གྱི་ཁིང་དང་པན་འདོགས་པའི་ཁིང་ལྷན་མེད་པ། ལྷ་དང་མི་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་འབྱུང་བར་
 དཀོན་པ། གཅིག་ཕུ་གཉིས་¹་སྤྱེ་མེད་པ། འཛིག་རྟེན་དང་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་དོན་བསྟན་
 བ་སྟེ་བྱང་ས་²་ནས་གསུངས་པའི་ལྷག་བསམ་དུག་ཡིད་ལ་བྱེད་བཞིན་པར་འབྱུང་བའི་ཀུན་སྨྱོད་
 དམ་པའི་ཕྱག་ལེན་མ་ཉམས་པར་བྱས་ཏེ་ཕུལ། མཇུག་ཏུ་མཆོད་ཡོན་པལ་ཆེར་ཐོན་ཅིང་ཀུན་
 བཟང་མཆོད་སྤྱོན་གྱི་དམིགས་པ་བྱ། དེ་ཡང་རང་གིས་དངོས་སུ་རྒྱ་རང་ག་བ་ལྷ་བྱ་ཞིག་འབྱུང་
 བ་ལ་ཡང་བདུད་ཅི་འབྱུང་བའི་ཀུན་སྨྱོད་གིས་ཐེན་པར་བྱས་ཏེ་ཕུལ་ན། སངས་རྒྱས་བྱང་
 སེམས་རྣམས་ཀྱིས་ནི་བདུད་ཅི་དངོས་གནས་པར་གཟིགས་ཤིང་བཞེས་རྒྱ་ཡོང་བས་རྒྱ་དུ་མི་
 འབྱུང་ཁིང་བདུད་ཅི་ཕུལ་བའི་པན་ཡོན་འབྱུང་བ་ནི། དཔེར་ན་ལྷ་མི་ཡི་དྲགས་གསུམ་རྒྱ་རང་
 ག་བ་ཐོར་གང་ལ་ཅིག་ཅར་དུ་བལྟས་པ་ན། ལྷ་ཐ་མལ་པས་བདུད་ཅི། ཡི་དྲགས་ཀྱིས་རྣག་ཁྱག་
 མིས་རྒྱར་མཐོང་ཁིང་ལོངས་སྨྱོད་པ་ནའང་རང་རང་གི་ལས་བཟང་རན་འབྲིང་གསུམ་གྱི་དབང་
 གིས་བདུད་ཅི་དང་། རྣག་ཁྱག་དང་། རྒྱར་ལོངས་སྨྱོད་རྒྱ་འབྱུང་བ་ཐེག་བསྟུ་དང་དབུ་མའི་གཞུང་
 རྣམ་གསུངས་པས། བྱངས་མེད་མང་པོར་བསགས་པའི་བསོད་ནམས་ཅན་གྱི་སངས་རྒྱས་བྱང་
 སེམས་རྣམས་ལ་མཆོད་ཐུས་རང་ག་བ་རྣམས་ཀྱང་བསོད་ནམས་ཀྱི་མཐུས་དེ་ལྟར་འབྱུང་བ་ལྷ་
 ཅི་སྟོས་ཞེས་བདག་གི་དཔལ་ལྷན་ལྷ་མ་དམ་པས་ཡང་ཡང་གསུངས་སོ།།

ལོག་འཆོ་ལྷ་ཡང་། དེ་ཆེན་མེད་བ་ལས། “རྒྱལ་འཆོས་རྟེན་དང་བཀུར་སྟེ་འཁྱེད་ཀྱི་དབང་

1 གཉིས་ དེ་བ་དཔར།

གཉིས་ བོད་དཔར། མེར་དཔར།

གཤམ་གྱི་བྱང་སའི་ནང་དངས་པར་གཟིགས་ཆེ་ “གཉིས་” ཞེས་ཡིན་དགོས་འདུག

2 ལྷ་བསྟན་ སེམས་ཅན། མི་འགགས་བསྟོགས་མེད། བྱང་ས། ལེའུ་བརྒྱ་དུག་པ། སོག་བྱངས་ 126བཟ 4ལས་འདི་ལྟར། “དེ་ལ་དཀོན་
 མཆོག་གསུམ་ལ་མཆོད་པ་རྣམས་བ་བརྒྱ་པོ་དེ་དག་བྱེད་བའི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་དེ་མེགས་པའི་ལྷག་པའི་བསམ་པ་
 དུག་གིས་བྱེད་དེ། ཡོན་ཏན་གྱི་ཁིང་ལྷན་མེད་པའི་ལྷག་པའི་བསམ་པ་དང་། བན་འདོགས་པ་ལྷན་མེད་པའི་ལྷག་པའི་བསམ་པ་དང་། རྒྱ་དུམ་ལྷ་རའི་མེ་ཏོག་བཞིན་དུ་ཡིན་ཏུ་
 དཀོན་པའི་ལྷག་པའི་བསམ་པ་དང་། ལྷ་དགས་ཀྱི་སྨྱོད་ཆེན་པོའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ན་གཅིག་ཕུ་འབྱུང་སྟེ། འབའ་ཞིག་པའི་ལྷག་པའི་བསམ་པ་
 དང་། འཛིག་རྟེན་དང་། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཕུན་སྲུང་ཆོགས་པའི་དོན་ཐམས་ཅད་སྟོན་པའི་ལྷག་པའི་བསམ་པ་སྟེ། དེའི་ལྷག་པའི་བསམ་པ་
 དུག་སོ་འདི་དག་གིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའོ། དེའི་ཆོས་སམ། དེའི་དགེ་འདུན་ལ་མཆོད་པ་བྱས་པ་ནི་རྒྱར་ཏུ་ཡང་འབྱས་ཏུ་དཔག་ཏུ་མེད་པར་
 འབྱུང་ན། མང་པོ་ལྷ་ཅི་སྟོས།” ཞེས་འབྱུང་ངོ་།

ཡང་འོག་གཞི་དོ་རྩེ་པ་ལས་ལས་བྱུང་བ་ཞིག་མ་ཡིན་ན་རྩལ་བཞིན་དུ་ཞིགས་ནས་མི་སྒེགས་
 བས་དོ་རྩེ་རིན་པོ་ཆེའི་མཚོན་དོན་ཡིན་གསུངས། དེའི་སྟེང་དུ་རྩ་ཀྱུ་ཤ་རྣམས་སྟོགས་བཞིན་ས་
 ཅེ་མོ་ནང་དུ་བསྟན་ཅིང་ཅ་བ་ཁྱིར་སྟོན་པ་མ་འདྲིངས་ཤིང་མ་འབྱུག་པར་བཀམ་དགོས་ཏེ། རྩ་
 རྣམས་འབྱུག་ན་དེའི་རྟེན་འབྲེལ་ལས་ནང་དུ་བསྐྱུང་རྒྱུའི་དམིགས་སྟོར་རྣམས་ཀྱང་འབྱུག་པར་
 འབྱུང་གསུངས། འདི་དག་གི་སྐྱབས་སུའང་ཀུན་སྒྲོང་སྟོན་སྟོན་པ་ཐུགས་རྩེ་ཅན་དེ་ཉིད་ཀྱིས་དོ་
 རྩེ་གདན་དུ་རྩ་འཚོང་ཁྱེུ་བཀུ་ཤིས་ལས་རྩ་དུར་བ་བཞེས་ཏེ་བཞུགས་མལ་གྱི་འོག་དུ་བཏིངས་
 ཏེ་རི་སྟོང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་མངོན་དུ་མ་བྱས་པ་དེ་སྟོང་དུ་ཁྱེན་གང་གིས་
 ཀྱང་གདན་འདི་ལས་ལྷང་བར་མི་བྱ་དགོངས་པའི་དམ་བཅའ་བཟན་པོ་མཛད་དེ་བདུད་བཞི་
 བཅོམ་པར་མཛད་པ་དེ་བཞིན་དུ་བདག་གིས་ཀྱང་གདན་འདིའི་སྟེང་དུ་རི་སྟོང་བདག་འཛིན་
 བདུད་གྱི་རྒྱལ་པོ་འཁོར་བཅས་མ་བཅོམ་པ་དེ་སྟོང་ཁྱེན་གང་གིས་ཀྱང་གཡོ་བར་མི་བྱ་སྟུམ་
 པའི་དམ་བཅའ་བཟན་པོ་བྱ་བ་ནི་སྟོན་བྱུང་སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ད་ལྟའི་སྐབས་པ་ལོས་ཉམས་ལེན་
 དུ་ཁྱེར་བའི་རྩལ་ཡིན་གསུངས།

དེ་ནས་སྟན་བདེ་བ་ལ་འདུག་ཐུགས་བརྒྱད་དམ་སྟོད་ལམ་གང་བདེར་གྱིས་འཁོད་པའི་
 ཐུས་གནད་བཅའ་རྩལ་ལས། ཀྱང་པ་དོ་རྩེ་སྐྱིལ་ཀྱང་ནི་གཡོན་པའི་ཀྱང་པ་ནང་དུ་བཀུག་པའི་
 ཐོལ་བརྒྱ་གཡས་པའི་སྟེང་དང་། དེའི་ཕྱི་རོལ་དུ་གཡས་པ་བཀུག་པའི་ཐོལ་གཡོན་པའི་བརྒྱ་
 སྟེང་དུ་འཛོག་པ་སྟེ། འདི་ལ་སེམས་བཟན་ཅིང་བདུད་རིགས་ཀྱི་སྟེ་འདྲེ་རྣམས་ཀྱིས་སྐྱགས་མི་
 རྟོད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡོད་གསུངས། ལག་པ་མཉམ་གཞག་གི་ཐུག་རྒྱ་ནི་སྟེ་འོག་སོར་བཞེའི་
 ཐང་དུ་ལག་པ་གཡོན་པ་འོག་དང་གཡས་པ་སྟེང་དུ་བཞག་པའི་མཐེ་སོང་གཉིས་ཀྱི་ཅེ་སྐྱར་པའི་
 ཐུ་གསུམ་གྱི་དབྱིབས་ཅན་སྟེ་བའི་ཐང་དུ་ཡོད་པས་གཏུམ་མོ་འབར་བའི་རྟེན་འབྲེལ་དང་། མཐེ་
 ཐོང་གཉིས་སུ་བྱང་རྒྱུ་གྱི་སེམས་ཀྱི་ཅ་གནས་པས་དེ་གཉིས་ཅེ་སྐྱར་པ་ལས་ཏྲོད་སྐྱེས་ནས་
 ཅ་མཉེན་པའི་དབང་གིས་སེམས་རྒྱུད་འཇམ་དུལ་དུ་འགོ་ནས་བྲམས་སྟེང་རྩེ་སྟེ་སྟེ་བའི་གནད་

ཡོད་གསུངས། གེད་པ་མདུན་རྒྱལ་དང་གཡས་གཡོན་དུ་དགེ་བྱ་ག་དང་ཡ་ཡོ་མེད་པར་མདའ་
 ལྷར་བསྐང་བ་ནི་ལུས་དགེ་བྱ་ག་དང་ཡ་ཡོར་ལྷར་ན་དེ་ལ་གནས་པའི་ཅ་རྣམས་རྩང་པོར་མི་
 གནས་པས་ཅ་ནང་དུ་རྒྱ་བའི་རྒྱང་རྣམས་ཀྱང་རང་བབས་སུ་མི་རྒྱ་ཞིང་དེའི་གནད་ཀྱིས་རྒྱང་ལ་
 བརྟེན་པའི་སེམས་ལས་སུ་མི་རྩང་བས་དམིགས་རྣམས་ཀྱི་སྤྱིང་དུ་གཏོང་དགའ་ལ། དེ་ལས་ལྷོག་
 བ་སེམས་དམིགས་རྣམས་ཀྱི་སྤྱིང་དུ་ཡུར་བ་བདེ་པོར་རྒྱ་འདྲེན་པ་ལྷར་ཤར་ཏེ་འགོ་བའི་གནད་
 ཡོད་གསུངས། དཔུང་པ་ཆོད་གཤོག་ལྷར་བརྒྱང་བ་ནི། དཔུང་པ་ཏ་ཅང་དཔང་བསྟོད་ན་ལུས་
 སྤྲིམས་རྒྱགས་པ་དང་ཏ་ཅང་བབ་ན་སྟོད་རྒྱགས་པའི་སྟོན་དུ་འབྱུང་བས་ལུས་སྤྲིམས་སྟོད་རན་
 པའི་གནད་ཡོད་གསུངས། མགིན་པ་ཏ་ཅང་དགེ་བྱ་ག་གི་སྟོན་དང་བྲལ་བར་རྒྱང་ཐད་དགུག་པ་
 བློ། ཏ་ཅང་དགེ་བ་སེམས་ཡིང་ཡིངས་པོར་འབྱུང་ཞིང་། ཏ་ཅང་གུག་ན་གཉིད་སྐྱགས་སོགས་
 འདྲེན་པས་སེམས་སྟོན་དེ་གཉིས་དང་བྲལ་བར་མཉམ་པར་གནས་པའི་གནད་ཡོད་གསུངས།
 མིག་ཏ་ཅང་བཅུམ་པ་དང་ཏ་ཅང་གདངས་པའི་སྟོན་དང་བྲལ་བར་སྒྲ་ཅེ་རིག་ཅམ་བྱས་ཏེ་
 འཛོག་པ་ནི་སྐྱ་སྤྲེགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མིག་བཅུམ་སྤྲེ་སྟོམ་པ་དང་། བོན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་མིག་
 ཏུར་རེ་དམིགས་རྟེན་ལ་གཏད་དེ་སྟོམ་པ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་ལྷར་པའི་ཀུན་སྟོད་ཡིན་གསུངས།
 སོ་མཆུ་རང་བབས་སུ་བཞག་པ་ནི། གཞན་གྱི་མིག་ལས་དུ་མཛེས་ཤིང་སྐྱར་བ་སྟོང་བའི་ཕྱིར་
 ཡིན་གསུངས་ཏེ་འདྲིའི་བྱང་བ་འདུལ་བའི་སྤྱིང་གཞི་ལས་ཀྱང་གསུངས། ཐེ་ཅེ་མདུན་སའི་རྒྱལ་
 དུ་སྐྱར་བ་ནི་ཉིང་རེ་འཛོན་བརྟན་པར་ལྷར་བ་ན་ཁ་རྒྱ་མི་འཚོར་བའི་ཕྱིར་དང་ལུན་རིང་སྟོམ་
 པར་ཁ་མི་སྟོམ་པའི་ཕྱིར་ཡིན་གསུངས། འདི་དག་ནི་བཤད་རྒྱུད་རྣོར་སྤྱིང་ནས་ལུས་གནད་
 བཅའ་རྒྱལ་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱི་དོན་བདེ་ཆེག་དུ་རྟོགས་པར་བྱེད་པའི་སྟན་བརྒྱུད་ཀྱི་མན་ངག་
 ཡིན་ནོ།

དེ་ལྷར་ལུས་གནད་ལེགས་པར་བཅས་ཏེ་རྒྱང་གི་གནད་ནི། རྒྱང་རོ་དགུ་སྐྱགས་བསལ་
 རྒྱལ་དང་། རྒྱང་ཆམ་ལ་པལ་རྒྱལ་གང་ཏུང་སྟོན་དུ་བཏང་ནས་དཔུགས་དཔྱུང་རྒྱབས་ཅམ་ལ་

དམིགས་པས་སེམས་ཀྱི་དྲངས་སྡིགས་འབྱེད་དེ་སེམས་དྲངས་གསལ་ཀྱི་རང་ནས་སྒྲོམ་ལ་
 འདུག་དགོས་པས། རྒྱུ་གི་རོ་མ་དགུ་སྡིགས་བསལ་ཚུལ་སྒྲུག་གཡས་ནས་རྩལ་ཏེ་གཡོན་
 ནས་འབྱེད་པ་དང་། གཡོན་ནས་རྩལ་པ་གཡས་ནས་འབྱེད་པ་དང་། གཉིས་ཀ་ནས་རྩལ་པ་
 གཉིས་ཀ་ནས་འབྱེད་པ་སྟེ་གསུམ་སྡིགས་ལན་གསུམ་བསལ་དགོས་པས་རྩལ་པའི་སྐྱབས་
 རྩོགས་བཅུ་ལྔ་པ་སྐྱས་བཅས་ཀྱི་བྱིན་རྒྱལ་གཞུག་པ་དང་དབྱུང་བའི་སྐྱབས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་
 ཉེས་སྒྲོན་ཐམས་ཅད་ཕྱིར་སྒྲོན་པའི་དམིགས་པ་བྱ། རྒྱུ་ཆམ་ལ་པ་བ་ཚུལ་དལ་བྱས་རང་རྒྱུད་
 ལ་བརྟགས་ཏེ་སེམས་ཆེ་འདིའི་སྐྱུང་ཤས་ཀྱི་དབང་དུ་འགྲོ་བར་འདུག་ན་སྒྲོ་རན་འདིས་བདག་
 རོག་མ་མེད་པ་ནས་དོན་མེད་ཀྱིས་སྡིག་བསྐྱུང་མཐའ་མེད་ལ་སྐྱུར་དུ་ཐིག་ཀྱང་མི་ཆེན་པར་ད་
 རེས་དལ་བའི་རྟེན་ལན་གཅིག་ཐོབ་པ་འདི་ཡང་དོན་མེད་རྒྱུ་ཐོས་སུ་གཏོང་ནས་སྡིག་བསྐྱུང་
 མཐའ་མེད་ལ་སྐྱུར་འདོད་པས་ད་ནས་སེམས་སྒྲོ་རན་འདིའི་དབང་དུ་སྐྱད་ཅིག་ཀྱང་གཏོང་བར་
 མི་བྱའོ། དེ་ལྟར་བྱེད་ཀྱས་པ་རྩོགས་བཅུ་ལྔ་པ་སྐྱས་བཅས་ཁྱེད་རྣམས་ཀྱིས་བྱིན་ཀྱིས་
 བརྒྱབ་དུ་གསོལ་ལོ་སྐྱུལ་དུ་བསམ་སྟེ། རྒྱུ་སྒྲུག་གཉིས་ནས་བྲག་དུ་དབྱུང་པ་དང་མཉམ་དུ་
 ཆོས་བརྒྱད་ཀྱི་རྣམ་རྟེན་སོགས་ཆེ་འདིའི་སྐྱུང་ཤས་རན་པ་ཐམས་ཅད་ཕྱིར་སྒྲོན་པ་དང་། གཉིས་
 ཀ་ནས་རྩལ་པ་དང་མཉམ་དུ་རྒྱལ་པ་སྐྱས་བཅས་ཀྱི་བྱིན་རྒྱལ་གཞུག་པའི་ཚོས་པ་བྱེད། དེ་
 ལྟར་བརྟགས་པ་ན་གལ་ཏེ་སེམས་སྒྲུ་མ་ལ་དད་བྱས། དལ་འཕྱོར་ཐོབ་པ་ལ་དགའ་བ། ལྟོང་
 ཐོ་ལེན་འདོད་ཀྱི་སྒྲོ་བ་སོགས་སུ་འགྲོ་བར་འདུག་ན་དགའ་བ་སྒྲོམ་སྟེ་དབྱགས་ཕྱིར་མི་གཏོང་
 བར། དལ་བྱས་རྩལ་པ་དང་མཉམ་དུ་རྒྱལ་པ་སྐྱས་བཅས་ཀྱི་བྱིན་རྒྱལ་གཞུགས་ནས་བརྟན་
 པར་བྱས་པའི་ཚོས་པ་བྱ། དེ་ལྟར་རྒྱུ་རོ་བསལ་པ་དང་ཆམ་ལ་པ་བ་པ་གང་རུང་བྱས་པའི་
 མཆོམས་ནས་རྒྱུ་ཕྱར་སྐྱུ་དང་བཅས་པའི་སྐྱུ་ཅན་དང་། རང་བབས་སུ་མི་བཞག་པར་ཅོལ་
 བས་བསྐྱེད་པའི་ཤུགས་ཅན་དང་། རིང་ཐུང་མི་མཉམ་པའི་ཁོད་བག་ཅན་ཏེ་སེམས་རྣལ་དུ་མི་
 པ་པའི་རྒྱུ་སྡིགས་ཐམས་ཅད་བསལ་ནས་དབྱགས་ཕྱི་ནང་དུ་རྒྱུ་པ་རང་བབས་སུ་བཞག་

པའི་ཁྱགས་པ་གསུམ་ཙམ་དང་བདུན་དང་བཅུ་བཞི་ཉེར་གཅིག་སོགས་ལ་དམིགས་ཏེན་བྱས་ནས་གཉིད་སྐྱགས། རྣམ་གཤེད། སྒྲིང་ཁོད་སོགས་སེམས་ཀྱི་སྒྲིགས་ཐམས་ཅད་དང་བུལ་བའི་སེམས་ཀྱི་དྲངས་མ་སྟེ་གཉུག་སེམས་ལྷང་མ་སྟོན་དྲངས་གསལ་རིག་གེ་བ་དེ་དཔ་བྱས་འཆར་དུ་བཅུག་ནས་ཅུང་ཟད་བཏན་པའི་རང་ནས་སྒྲོམ་ལ་འཇུག་ན་སེམས་ལ་དམིགས་རྣམ་འཆར་སྒྲ་བ་དང་སེམས་དང་དམིགས་རྣམ་འབྲེས་སྒྲ་བའི་གནད་ཡོད་པ་ནི། དཔེར་ན། ལིན་ཏུ་དྲང་བའི་ཤེལ་གོང་དེ་ཚོན་གང་དང་ཐད་ཀྱང་ཐད་པ་ཙམ་གྱིས་དེའི་ཁ་དོག་ཅན་དུ་ལམ་གྱིས་འགྲོ་བ་དང་། ཁ་དོག་དེ་ཡང་རང་གི་ཁ་དོག་ལྟར་སྒྲུང་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་གསུངས། དེ་ལྟ་བུའི་སེམས་གསལ་རིག་དེའི་རང་ནས་དགེ་སེམས་ཁྱད་པར་ཅན་སྐྱེད་ཚུལ་ཡང་སྐྱེས་བུ་གསུམ་གྱི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་རྣམས་མིག་གིས་གསུགས་ལ་ལྟ་བ་ལྟར་སེམས་གསལ་རིག་གི་དམིགས་ལུལ་དུ་མ་ཤོར་བར་གཉུག་སེམས་གསལ་རིག་ཁོ་རང་ལམ་གྱི་རོ་ཐོར་བསྐྱེད་དགོས་པ་རྒྱལ་ཆབ་རྗེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་གསུངས་པས་དེའི་ཚུལ་ནི།

ག་ན་བདག་སོགས་རྣམ་མཁའི་མཐའ་དང་མཉམ་པའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཐོན་ཆད་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་འཁོར་བའི་མལ་གཏིང་འདྲིའ་འཁོར་བ་སྐྱི་དང་བྱེ་བྲག་སོ་སོའི་སྐྱག་བསྐལ་བརྒྱ་ཕྱག་དུ་མས་ཏྲག་ཏུ་གཟིར་བའི་མི་བཟད་པའི་ཉམ་ཐག་པའི་གནས་སུ་གྱུར་པ་འདི་འདྲ་ཞིག་བྱང་འདུག་སྟེ། ད་དུང་ཡང་བདག་ཅག་རྣམས་ཀྱི་འཁོར་བ་འདིའི་གཏིང་དང་མཐའ་ནི་དུས་རྣམ་ཡང་མངོན་པ་མེད་པས་སྒྲར་ཡང་སྒྲིར་འཁོར་བ་དང་ཁྱད་པར་རན་སོང་གསུམ་གྱི་སྐྱག་བསྐལ་གྱི་མའི་བྱད་ཤིང་དུ་འགྱུར་བ་ལས་འོས་མི་འདུག དེས་ན་ད་རེས་ལིན་ཏུ་རྟེན་པར་དཀའ་ཞིང་། རྟེན་ན་དོན་ཆེ་བའི་དཔ་འཁྱོར་ཆོས་བཅོ་བརྒྱད་དང་ལྟན་པའི་དོ་རྗེའི་ལུས་ཏེན་ཞིག་ཐོབ། མཇལ་བར་དཀའ་བ་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་སྐྱི་དང་ཁྱད་པར་རྗེ་བླ་མའི་སྟན་བརྒྱད་ཀྱི་གདམས་པ་རྣམས་ལ་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་དགའ་མགུར་བྱར་ཡོད་པའི་སྐབས་ལན་གཅིག་པ་བླ་མའི་བཀའ་བློན་ལ་བཏེན་ནས་བྱང་བའི་དུས་འདྲིར་སྐྱར་བ་ཁོ་ནར་རང་གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་

ཅད་འཁོར་བ་སྤྱག་བསྐྱལ་གྱི་རྒྱ་མཆོ་ཆེན་པོ་འདི་ལས་གཏན་དུ་ཐར་བའི་ཐབས་ཤིག་ལ་མི་
 འབད་པར་དོན་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བའི་རྟེན་བཟང་པོ་ལན་གཅིག་ཐོབ་པ་འདི་ཡུན་རིང་པོ་དེ་ཅུ་དོན་
 མེད་ཆུད་ཐོས་སུ་བཏང་། ཆེའི་ལྷག་མ་རྩུང་ཐད་ཅུ་ལྷན་པ་འདི་ཡང་ཉིན་མཆོན་འཁོར་ཡུག་ཏུ་
 དོན་མེད་ཆུད་ཐོས་སུ་བཏང་ནས་དོན་མ་ཡིན་པ་སྐྱབ་པའི་བསམ་སྒྲུར་མང་པོ་ཞིག་གིས་ལུས་
 སེམས་གདུངས་ནས་སྟོད་པའི་རང་རྩལ་འདི་ནི་སྒྲོངས་པ་མི་བཟད་པ་དུད་འགྲོ་ནམས་དང་བྱུང་
 པར་རྩུང་ཐད་ཀྱང་མེད་པ་རེད། དེས་ན་ད་རེས་དོན་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བའི་རྟེན་བཟང་པོ་ལན་གཅིག་
 ཐོབ་པ་འདི་དོན་མེད་ཆུད་ཐོས་སུ་མི་གཏོང་བར་དོན་གྱི་སྒྲིང་པོ་སྒྲང་བས་ཉིན་མཆོན་དུས་འདུག་
 བ་ཞིག་ཅིས་ཀྱང་བྱ་དགོས་པ་འདུག དོན་གྱི་སྒྲིང་པོ་ཐམས་ཅད་གྱི་ནང་ནས་ཀྱང་སྒྲིང་པོའི་
 ཡང་སྒྲིང་པོར་གྱུར་པ་མདོ་སྤྱད་ཀྱི་ལམ་གྱི་ལུས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ལམ་ཐབ་མོ་སྒྲ་མ་སྟེ་
 རྣལ་འབྱོར་འདི་ཉིད་ཉམས་སུ་སྒྲང་བར་བྱའོ། དེ་ཡང་ད་རེས་ལུས་རྟེན་འདིའི་སྒྲིང་ནས་བསྐྱབ་
 དགོས་ཀྱི་ཕྱིན་ཆད་འདི་འདྲའི་ལུས་རྟེན་རྟེད་པའི་སྐལ་བ་མི་འདུག འདི་འདྲའི་ལུས་རྟེན་ཡོད་
 བ་ལ་རྩལ་ཁྱིམས་རྣམ་པར་དག་པས་གཞི་གཟུང་། ཕྱིན་སོགས་ཀྱིས་ཕྱོགས་བྱས། སྟོན་ལམ་དེ་
 མ་མེད་པས་མཆོམས་སྒྲུར་བ་སོགས་རྒྱ་རྒྱུན་ལ་ཞིག་ཆོགས་དགོས་པ་ལ། རྒྱའི་གཙོ་བོ་རྩལ་
 ཁྱིམས་རྣམ་པར་དག་པ་བདག་ལ་ཡུལ་དང་ཕྱོགས་ནའང་མི་འདུག་པས་ཕྱིན་ཆད་འདི་འདྲའི་
 ལུས་རྟེན་རང་གིས་དངོས་སུ་འཐོབ་པ་ལྟ་ཅི་སྟོས་ན་པའི་ཡུལ་དུའང་གོ་རྒྱ་མེད་པའི་ཕྱོགས་
 ཤིག་ཏུ་ཁ་ལྷས་ནས་འགྲོ་བ་ལས་འོས་མི་འདུག དེས་ན་རྟེན་བཟང་པོ་ལན་གཅིག་ཐོབ་པ་འདི་
 རང་གི་ལག་ནས་མ་ཁོར་གོང་དུ་དོན་གྱི་སྒྲིང་པོ་ཞིག་སྐྱབ་ཏུ་མ་འཇུག་ན་འདི་འདྲའི་ལུས་རྟེན་
 མ་རྟེད་པ་དང་བྱུང་བར་མེད་པ་རེད། དེ་ཡང་སྐལ་དང་སྐལ་དུ་མ་སྐྱབ་ན་ཕྱི་ནང་གི་འཆི་སྤྱན་
 རྒྱང་ནག་འཆུབ་མ་ལྡང་བ་ལྟ་བུའི་གསེབ་ན་ལུས་སྟོག་གི་འབྲེལ་བ་ཤིན་ཏུ་ཉམས་ཆུང་བ་རྒྱའི་
 རྒྱ་བར་རམ་རྒྱ་ཆེའི་ཐེམ་པ་ལྟར་ཆེས་མི་རྟག་ཅིང་མི་བརྟན་པའི་རང་བཞིན་དུ་གནས་པས་ད་
 ལྟའི་དབུགས་ཕྱི་ནང་དུ་རྒྱ་བ་འདིའི་བར་དུའང་ནག་སྐྱད་དེ་མི་འགྲོ་བའི་རེས་པ་མེད། རི་ལྟར་

ན་ཡང་ཉི་མ་ད་དགའ་ཚུན་ཆད་ལི་བ་ལས་བསྐྱད་པའི་གདེང་འོད་གཏན་ནས་མི་འདུག་པས་ད་
 ལྟ་ཡར་འགོ་དང་མར་འགོ་གཉིས་ཀྱི་སོ་མཆོམས་གཏན་གྱི་འདུན་མ་ལེགས་ཉེས་ལ་འདམ་ཁ་
 བྱ་རྒྱ་ཡོད་པའི་སྐབས་ཁྱེམ་ཅམ་དུ་གནས་པའི་དུས་འདིར་སྦྱར་བ་ཁོ་ནར་དོན་གྱི་སྒྲིང་སོ་ཞིག་
 ཅིས་ཀྱང་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། ། ལི་བའི་འོག་དུ་ནི་དམ་པའི་ཆོས་མ་གཏོགས་གཞན་གང་གིས་ཀྱང་
 བན་པ་མེད་དེ། གཉེན་བཤེས་བཅེ་གདུང་རི་ལྟར་ཆེ་བས་མཐའ་བསྐྱོར་ཡང་གཅིག་ཀྱང་འབྲིང་
 རྒྱ་མེད། ཁོར་གྱི་སྒྲིང་སོ་རི་ཅམ་སྦྱངས་ཀྱང་དུལ་སྐན་ཅམ་ཡང་འཁུར་རྒྱ་མེད། ལྟན་ཅིག་སྦྱེས་
 པའི་ཤ་རུས་ཀྱི་ཕུང་སོ་སྐད་ཅིག་ཅམ་ཡང་འབྲལ་མི་མོད་པར་གཅེས་ཤིང་པངས་པར་བྱས་པ་
 འདི་ཡང་མི་འདོད་བཞིན་དུ་མིང་གིས་བསྐྱར་ནས་རིག་པ་རྟེན་མེད་འབྲམས་སོ་ཅི་འགོ་གཏོལ་
 མེད་པ་དེ་གར་འགོར་ཆ་མེད་ཞིག་དུ་འབྲམས་པ་དེའི་ཆེ། རང་གི་རྗེས་སུ་འབྲང་ཞིང་མགོན་
 སྐབས་དབྱང་གཉེན་དུ་ཀྱང་པ་ནི་དམ་པའི་ཆོས་མ་གཏོགས་མི་འདུག་པས་འཇིག་རྟེན་གྱི་མར་
 བན་པའི་དམ་པའི་ཆོས་འབའ་ཞིག་བསྐྱབ་པས་ཉིན་མཆོན་དུས་འདའ་ཞིང་མི་ཆེ་མཐར་འཁྱེལ་
 བ་ཞིག་ཅིས་ཀྱང་བྱའོ། ། ལི་བའི་འོག་དུ་ཡང་མེད་དེ་མི་འགོ་བས་སྦྱེ་བ་གཅིག་ལྷང་དགོས་ལ།
 སྦྱེ་ས་དེ་ཡང་བདེ་འགོ་དང་རན་འགོ་གཉིས་ལས་མ་འདས་ཤིང་གར་སྦྱེ་ཡང་རང་དབང་མེད་
 དེ་དཀར་ནག་གི་ལས་གཉིས་ཀྱིས་རི་ལྟར་འཕངས་པ་ལྟར་སྦྱེ་བའི་ལས་ཀྱི་གཞན་དབང་ཅན་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལས་དེ་ཡང་ད་ལྟའི་སྒོ་གསུམ་གྱི་སྦྱོད་པ་འདི་ཐམས་ཅད་སྒྲིག་པ་མི་དགེ་བའི་
 རྩོགས་སུ་འགོ་བ་ལ་བཀག་ཀྱང་ཁེགས་པ་མེད་པར་ངམ་ངམ་ཤུགས་ཀྱིས་འཇུག་དགེ་བའི་
 རྩོགས་སུ་གཏོང་དགོས་བྱུང་ན་རྒྱ་རྒྱང་གེན་དུ་འཕྲོན་པ་ལས་ཀྱང་ཆེས་ཤིན་དུ་དཀའ་བ་འདི་
 ནི། ཐོན་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་སྒྲིག་པ་མི་དགེ་བ་ལ་གོམས་ཤུགས་ཆེ་ཞིང་། དགེ་བ་སྐྱབ་པ་ལ་
 གོམས་ཤུགས་ཤིན་དུ་རྒྱུར་པའི་རྒྱ་ཆོས་ཐོན་ཐོང་གི་འབྲས་རྟགས་མངོན་སུམ་དུ་ཤར་བ་ཡིན།
 ཆེ་འདིར་ཡང་བཅས་རང་གི་ཉེས་སྦྱང་སྦྱར་མེད་གསར་དུ་འབྱུང་བ་ནི་ཆར་བཞིན་དུ་འབབ།
 སྦྱར་ཡོད་གོང་འཕེལ་དུ་འགོ་བ་ནི་རྒྱ་མཆོ་ཆེན་པོར་རྒྱ་པོ་བཞི་འདུ་བ་བཞིན་དུ་ངམ་ངམ་ཤུགས་

གྱིས་འཕེལ་ཡོང་བས། སྤྱིག་པའི་ཕྱང་པོ་མི་བཟད་པ་དེ་ཙམ་མི་དགོས་སྤྱིག་པ་སྤྲད་ཅིག་མ་རེ་
 རེས་ཀྱང་ངན་སོང་གསུམ་དུ་ཕྱུང་བར་འགྱུར་བ་བཅོས་ལྡན་འདས་སྐྱབས་རྗེ་ཙན་དེ་ཉིད་གྱིས་
 བདག་ཅག་རྣམས་ལ་སྐྱབས་བཅེ་བ་ཆེན་པོས་མ་བཟོད་ནས་སྤུས་གསར་དང་རྒྱན་གཡོ་མེད་
 བར་རྣམ་གྲངས་དུ་མར་ཕྱང་བསྟན་པ་དེས་ན། ད་ཀྱིག་པའི་ཕྱང་པོ་མི་བཟད་པ་དེ་དག་དང་
 བཅས་བཞིན་པར་དབྱུགས་འདི་ཆད་སོང་ན་དབྱུགས་ཆད་སོང་མ་ཉིད་དུ་སྒྲོགས་པ་མེད་པར་
 ངན་སོང་དུ་འགྲོ་མི་འགྲོ་ལ་ཐེ་ཆོས་དང་སོམ་ཉི་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པ་རེད། ངན་སོང་གསུམ་དུ་
 ཕྱུང་སོང་ན་དཔྱལ་བ་ལ་བསྐྱེད་ཅིང་འཆོད་པ། བརྒྱུད་ཞིང་དཔྱལ་བ། གཤེག་ཅིང་གཏུབས་པ་
 སོགས་དང་། ཤ་དང་རུས་པ་རྣམས་ཀྱང་དུམ་བུ་བརྒྱ་ཕྱོད་དུ་གཞིག་པ་ལྟ་བུའི་ཆ་ཀྱང་གི་སྐྱབས་
 བསྐྱལ་རྣམས་དང་། ཡི་དྲུགས་ལ་བཤེས་ཤིང་སྒྲོམ་པ། འཕ་ཞིང་འདིགས་པ་སོགས་དང་། དྲོད་
 འགྲོ་ལ་སྐྱེན་ཞིང་གཉི་སྐྱབས་པ། གཅིག་གིས་གཅིག་ཟ་བ། བཀོལ་བ་སྤྱོད་པ་བསད་པ་བཅིངས་
 པ་བརྟེན་པ་སོགས་ཀྱི་ཁྱིམས་གཙོད་དག་པོ་དེ་འབྲ་ལུས་སེམས་ཀྱི་སྤྱིང་དུ་དངོས་སུ་སྤྱོད་པ་
 ལྟ་ཅི་སྒྲོམ། དེའི་གཏམ་སོས་པ་དང་། གསུགས་སུ་བཀྱིས་པ་མིག་གིས་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་
 སྤྱིང་ཡང་འགས་འགྲོ་བའི་ཆོད་ཙམ་དུ་འདུག་ན་དེ་འབྲའི་སྐྱབས་བསྐྱལ་ལུས་སེམས་ཀྱི་སྤྱིང་དུ་
 དངོས་སུ་སྤྱོད་དགོས་ཀྱང་ཙན་ངས་རྗེ་འབྲ་བཀྱིན་བཟོད་སྐྱབས་ཡོད། ཙན་ཀྱང་སྐྱབས་བསྐྱལ་
 དེ་མི་སྤྱོད་བའི་རང་དབང་ནི་མེད་དེ། དེ་སྤྱོད་བའི་རྒྱ་ཆོགས་ཐམས་ཅད་སྤྱངས་པ་བཞིན་དུ་
 བསགས་ཟིན་ཅིང་། གསོག་པ་ལ་དགའ་བཞིན་སྤྱོད་བཞིན་དུ་འཇུག་པའི་སྤྱིང་རོ།། སྤྱོད་བར་ཡང་
 རིང་སོར་མི་སྒོགས་ཏེ། འདིགས་རུང་གི་གནས་མི་བཟད་པ་དེ་དང་ད་ལྟའི་ལུས་རྟེན་འདི་གཉིས་
 ཀྱི་བར་དུ་དབྱུགས་སྤྱི་ནང་དུ་རྒྱ་བ་འདི་ཙམ་གྱིས་ཆོད་པ་རེད། དབྱུགས་ཀྱི་རྒྱ་བ་འདི་ནི་ད་ལྟ་
 སྤྱི་ནང་དུ་རྒྱ་བའི་བར་འདིར་ཡང་སྤྱད་དེ་མི་འགྲོ་བའི་རེས་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་འདུག་པས་ད་
 ལྟ་རང་ཆེ་འདིའི་སྤྱང་བ་བྱུང་ནས་འདིགས་རུང་གི་སྤྱང་བ་མི་བཟད་པ་དེ་སྤྱིག་ཙན་བདག་གི་

དེ་ལྟར་དཀོན་མཆོག་གསུམ་པ་སྤྱིར་ནས་སྤྱུབས་སུ་འགྲོ་ཞིང་དཀར་ནག་གི་ལས་ཀྱིས་ས་
ལ་འདུག་ཐོག་ཚུལ་བཞིན་དུ་བྱས་པས་རྒྱ་མོང་ལས་ཐར་པའི་བདེ་འགྲོ་ཞིག་ངེས་པར་འཛོལ་
མོད། འོན་ཀྱང་དེ་ཙམ་གྱིས་གཏན་དུ་བདེ་བ་མེད་དེ། འཁོར་བ་འདིར་གནས་གང་དུ་སྐྱེས་ཀྱང་
དུག་སྐྱུལ་གྱི་ཆར་རྩ་དུ་སྐྱུག་བསྐྱུལ་གྱི་གནས། མོངས་སྤྱོད་གང་ལ་སྤྱོད་ཀྱང་དུག་འདེས་པའི་ཁ་
ལས་རྩ་དུ་སྐྱུག་བསྐྱུལ་གྱི་མོངས་སྤྱོད། ཐོགས་སུ་དང་འཕྲོགས་ཀྱང་སྤྱི་མེད་མའི་བསྐྱེད་ཐོགས་
རྩ་དུ་སྐྱུག་བསྐྱུལ་གྱི་ཐོགས་སུ་འཕྱུར་བ་ལས་འོས་མེད་པས། འབྲུལ་དུ་དགའ་དགའ་སྤྱིད་སྤྱིད་
ལྟར་སྤྱང་ཡང་འབྲུལ་ཕྱགས་གང་ལའང་མི་བཟད་པའི་དུག་རྩ་གྱིན་ཞིང་ཕྱགས་སུ་ཉི་ངེས་པར་
འཛོལ་ངེས་དང་ཐར་པའི་ཐོག་ཅ་གཅོད་པའི་རྒྱ་དང་རྩེན་དུ་འཕྱུར་བ་ལས་འོས་མི་འདུག་པས།

འཁོར་བའི་གནས་ལུས་ལོངས་སྤྱོད་སྒོགས་མཛའ་བཤེས་གང་ལ་ཡང་བརྟེན་མི་དགོས་ཤིང་གང་དང་ཡང་འབྲེལ་མི་དགོས་པ་ཞིག་ཅིས་ཀྱང་མ་བྱས་ན་འབྲེལ་ལུགས་གང་ལ་ཡང་བདེ་རུ་མི་སྟེར་ཐག་ཆོད་པ་རེད། དེ་ཡང་འཁོར་བའི་གནས་ལུས་ལོངས་སྤྱོད་སྒོགས་རང་དབང་མེད་པར་འབྱུང་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ནི་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་གཉིས་ཡིན་ལ། ལས་དང་ཉོན་མོངས་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་ཀྱང་ཉོན་མོངས་པ་ཉིད་འཁོར་བར་སྐྱེ་བའི་རྒྱུའི་གཙུག་པོ་ཡིན་ཞིང་། ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་དང་སྤྱག་བསྐྱེལ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་མཐར་ཐུག་པ་ནི་བདག་འཛིན་མ་རིག་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཐོག་མའི་མ་རིག་པ་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་དེ་སྤིང་དུ་གཉིས་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ལས་རང་དབང་མེད་པར་བསགས་པའི་བག་ཆགས། གསུམ་པ་ནམ་ཤེས་ཀྱི་སྟེང་དུ་བཞག་པ་དེ་སྟེང་ལེན་གཉིས་ཀྱིས་གསོས་བདེ་བས་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་རྒྱས་པ་མཐུ་ཅན་དུ་གྱུར་ནས་སྐྱེ་བ་ལ་སྒོགས་པ་བདུན་འབྱུང་པ་དང་། བདུན་པོ་དེ་དག་གི་གནས་སྐྱབས་སུ་འདེམ་ཉོན་མོངས་པ་གསུམ་དང་ལས་གཉིས་ཀྱིས་སྦྲར་ཡང་སྐྱེ་བ་ལ་སྒོགས་པ་བདུན་འབྱུང་པའི་རྒྱུ་ཀྱིས་རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོན་ས་སྤིང་བའི་འཁོར་ལོ་རང་དབང་མེད་པར་བསྐྱོར་དགོས་པ་སྟོན་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ད་ལྟའི་བར་དུ་འདི་ལྟར་བྱུང་བ་རེད། ད་དུང་ཡང་བདག་འཛིན་ཁོ་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་དེ་སྤིང་དུ་དེ་ལྟ་བུའི་རྒྱུ་ཀྱིས་སྤིང་བའི་འཁོར་ལོ་རང་དབང་མེད་པར་བསྐྱོར་དགོས་པ་ལས་འོས་མི་འདུག་པས། རང་གཞན་ཐམས་ཅད་ཁམས་གསུམ་འཁོར་བ་འདི་ལས་ཐར་དུ་མི་སྟེར་བའི་བཙོན་སྤང་མ། རན་སོང་གསུམ་དུ་འཇུག་ཅིང་འབྲིད་པར་བྱེད་པའི་གཤེད་མ། མི་ལམ་ཀྱི་གནས་སྐྱབས་རྒྱུ་ཆད་དུ་བདེ་རུ་མི་སྟེར་བའི་ནང་གི་ཁོང་སྐྱན་ལྟ་བུ་བདག་འཛིན་མ་རིག་པ་འདི་ཉིད་སྟེང་གི་དཀྱིལ་ནས་འདོན་པའི་ཐབས་ཤིག་ལ་ད་རེས་ནས་སྐྱེས་བུའི་རྩལ་ཅི་ཡོད་ཀྱིས་འབད་པར་བྱའོ། དེ་ཡང་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་འབའ་ཞིག་བདག་འཛིན་དེའི་དངོས་ཀྱི་གོད་བྱེད་དུ་འགྱུར་བ་ལས་གཞན་བྱམས་སྟེང་རྗེ་སྒོགས་དགེ་བ་རྒྱབས་པོ་ཆེ་གང་གིས་ཀྱང་དེ་སྟོང་མི་རྒྱས་པས་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་ལ་སྟོང་བ་ལུལ་བྱུང་སྐྱེ་བ་ཞིག་ཅིས་ཀྱང་

བྱའོ།། དེ་ལ་ཡང་ཉིང་རེ་འཛིན་རྣམ་པར་དག་པ་ཞིག་དགོས་ལ་བསྐྱབ་པ་དེ་གཉིས་ཀྱི་གཞི་དང་
 རྟེན་ལྟ་བུ་ཡང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་ཉིད་ཡིན་ལ། མདོར་ན་མདོན་མཛོད་སེལ་ལེགས་མཆོག་
 ལུག་མོང་གི་དངོས་བྱུང་ལེགས་གང་སྐྱབ་པར་འདོད་ཀྱང་ཁས་ཁྲུངས་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཚུལ་
 བཞིན་དུ་བསྐྱང་བ་ལ་རགས་ལས་པ་དང་། བསྐྱང་ན་མན་ཡོན་ཆེ་ཞིང་མ་བསྐྱང་ན་ཉེས་དམིགས་
 ཀྱང་ཤིན་དུ་ཆེ་བར་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་བཀའ་ཡང་དག་པ་ལས་བྱུང་བ་དེས་ན། ཁས་ཁྲུངས་
 པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྐྱང་བ་འདི་ལ་མ་འབད་ན་ཐབས་གཞན་དེ་འབྱར་ཞུགས་ཀྱང་
 མདོན་མཛོད་སེལ་ལེགས་འབྱུང་པའི་གཞི་རྩ་ཆད་འགྲོ་བ་ལས་འོས་མི་འདུག་པས། ཁས་ཁྲུངས་
 པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་འདི་ལ་སྤིག་ལྷུང་གིས་གཏན་ནས་མ་གོས་པའོ། གོས་ཀྱང་དེ་མ་ཐག་དུ་སྤིག་
 ལྷུང་སྤྱོད་པའི་ཐབས་ཤིག་ལ་སྤྱེས་བྱའི་རྩལ་ཅི་ཡོད་ཀྱིས་འབད་བར་བྱའོ།།

དེ་ལྟར་ཁམས་གསུམ་འཁོར་བ་ཐམས་ཅད་སྤྱད་བསྐྱེད་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་མཐོང་ནས་
དེ་ལས་ཐར་འདོད་ཀྱི་བསམ་བ་ཤུགས་དཔག་པོས་སྤྱད་བསྐྱེད་ཀྱི། ལམ་བསྐྱེད་བ་རིན་པོ་ཆེ་
གསུམ་ལ་རྩལ་བཞིན་དུ་བསྐྱབས་པས་ཁམས་གསུམ་འཁོར་བ་འདི་ལས་གཏན་དུ་ཐར་པའི་
ཐར་བ་ཞིག་ཐོབ་ཀྱང་། དེ་ཙམ་གྱིས་ནི་རང་དོན་ཡོངས་སུ་མ་རྫོགས་པས་གཞན་དོན་ཡང་ཉི་
ཆེ་བ་ཙམ་ལས་མི་ཡོང་བ་རེད། དེར་མ་ཟད་སེམས་ཅན་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ནི་བདག་ལ་
ཅིར་མི་ཡོང་ཞིང་འབྲེལ་མེད་ལྟ་བུ་ཞིག་གཏན་ནས་མིན་པར། རྫོན་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་འཁོར་
བ་འདིར་རེས་རེས་བདག་གི་མ་མ་བྱས་པ་གཅིག་ཀྱང་མེད་པ་དང་། བྱས་པ་ཡང་གྲངས་དང་
མཐའ་མེད་པ་དང་། མ་ནམ་བྱས་རེས་ཤིང་བདག་སྟོག་ལས་གཅིས་ཤིང་ནོར་གྱི་སྒྲིང་པོ་ཡིད་
བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་ལས་ཀྱང་པངས་པར་བྱས་ནས་བདག་གི་དོན་དུ་ལྷས་སྟོག་བྱུང་དུ་བསང་
པའི་དཀའ་སྤྱད་བྱ་དགོས་བྱུང་བ་ཡང་གྲངས་དང་མཐའ་མེད་པ་དང་། བདག་གི་དོན་དུ་སྤྲིག་
པ་མི་དགེ་བ་བསགས་ནས་ངན་སོང་གསུམ་དུ་སྤྱང་དགོས་བྱུང་བ་ཡང་གྲངས་དང་མཐའ་མེད་
པ་དང་། སྤྲིག་སྤྱད་གཏམ་ངན་ལྷས་སྟོག་ཡོངས་སྟོང་གང་ཡང་བྱུང་དུ་བསང་ནས་ཤ་ཐར་ཐར་

གིས་བསྐྱབས་པའི་ཟས་ཞོར་ཐམས་ཅད་བདག་ལ་ཕངས་པ་མེད་པར་བཏང་བ་ཅམ་བསགས་
 ན་འཛིག་ཏེན་གྱི་ཁམས་འདིར་ཡང་ཤོང་ས་མེད་པ་དང་། བཅེ་བའི་སེམས་གྱིས་ཁར་རུ་ཞོ་
 བསྐྱན་པ་ཅམ་བསགས་ནའང་ཚུ་པོ་བཞི་འདུས་པའི་རྒྱ་མཆོ་ལས་ཀྱང་མང་པར་དྲི་མ་མེད་པའི་
 ལུང་རིགས་གྱིས་བྱུང་བ་དེས་ན། སེམས་ཅན་དེ་རྣམས་གྱིས་སྡོན་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་བདག་
 སྟོན་ལས་གཅེས་ཤིང་ཞོར་གྱི་སྤྱང་པོ་ཡིད་བཞིན་གྱི་ཞོར་བྱ་ལས་ཀྱང་ཕངས་པར་བྱས་ཆར་བ་
 དང་མཉམ་དུ་སྟོན་སྟུག་གཏམ་ངན་ལུས་སྟོན་ལོངས་སྟོད་གང་ལའང་སྟོས་པ་མེད་པར་བདག་
 འབའ་ཞིག་བཅེ་ཞིང་བྱམས་པའི་བསམ་སྟོར་གྱིས་ཀྱན་ནས་བསྐྱངས་བསྐྱངས་པ་དེའི་སྤྱི་འཛིན་
 དང་ཐུགས་རྗེ་དེ་ལ་ངས་རི་འདྲ་བའི་ན་འཇལ་ཐབས་ཡོད། དེར་མ་ཟད་ད་དུང་ཡང་དེད་གྱིས་
 སེམས་ཅན་དེ་རྣམས་གྱི་བྱར་སྟེ་བ་གངས་དང་མཐའ་མེད་པ་ཞིག་ཁྲུང་དགོས་ཡོད། དེ་དག་
 གིས་ཀྱང་བདག་བྱར་ནམ་སྟེས་རེས་ཤིང་སྟོན་ལས་གཅེས་ཤིང་ཞོར་གྱི་སྤྱང་པོ་ཡིད་བཞིན་གྱི་
 ཞོར་བྱ་ལས་ཀྱང་ཕངས་པར་བྱས་ཆར་བ་དང་མཉམ་དུ་ ཡང་སྟོན་སྟུག་གཏམ་ངན་ལུས་སྟོན་
 ལོངས་སྟོད་གང་ཡང་ཁྱད་དུ་བསད་ནས་བདག་འབའ་ཞིག་བཅེ་ཞིང་བྱམས་པའི་བསམ་སྟོར་
 གྱིས་རང་དབང་མེད་པར་སྟོར་དགོས་པ་ཡང་གངས་དང་མཐའ་མེད་པ། དེས་ན་སྟེ་བ་ནས་ཆེ་
 རབས་ཐམས་ཅད་དུ་སེམས་ཅན་དེ་རྣམས་མ་ཡིན་ན་བདག་གི་ཕན་བདེའི་ལེགས་ཆོགས་སྟུས་
 སྟུབ། གཞོད་པ་དང་སྟུག་བསྐྱལ་སྟུས་སེལ། སུ་ལ་བཏེན་ནས་ཀྱང་བདག་གིས་བདེ་བ་སྟོང་།
 དེས་ན་སེམས་ཅན་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ནི་སྟེ་བ་ནས་ཆེ་རབས་ཐམས་ཅད་དུ་བདག་ལ་མེད་དུ་
 མི་རུང་བའི་བདག་གི་ཕན་བདེའི་ལེགས་ཆོགས་སྟུབ་པའི་མཛའ་བཤེས་གཙོ་བོ་མ་ཀན་ཤ་སྟུག་
 རེད། དེ་ལྟར་ནའང་ད་ལྟའོ་རང་ཆོ་ལ་སྟོད་སྟུག་ལེགས་ཉེས་གང་བྱང་ཡང་དེ་ལ་ཅིར་ཡང་མི་
 སེམས་པར་བདག་འབའ་ཞིག་བདེ་ཞིང་སྟོད་པའི་ཐབས་འབའ་ཞིག་ལ་སེམས་སེམས་པ་འདི་
 བྱི་མ་རབས་ཁྲེལ་མེད་དུང་འགོ་རྣམས་དང་ཁྱད་པར་མེད་པ་རེད། དེར་མ་ཟད་རང་གཅེས་
 པར་འཛིན་པ་དེ་ནི་རྒྱད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཅ་བ་ཡིན་ཏེ། མི་དང་མི་མེན་གྱི་གཞོད་འཆོ། སེམས་

མེད་དུག་མཆོན་སོགས་ཀྱི་འཛིགས་པ། སེམས་སྒྲུན་གཅན་གཟན་ཁྱོ་མོ་སོགས་ཀྱི་འཛིགས་པ།
 མདོར་ན་འཁོར་བ་སྐྱེ་དང་བྱེ་བྲག་རན་སོང་གསུམ་ཀྱི་སྐྱུག་བསྐྱེལ་ཇི་སྟེད་ཡོད་པ་ཐམས་ཅད་
 བྱི་རྒྱ་དང་རྒྱུན་གང་ལ་བསྟུས་ཀྱང་གཙོ་མོར་རང་གཅེས་འཛིན་གྱི་མཐུ་ཁོ་ན་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་
 བས། ཡ་གི་སྲིད་པའི་ཅེ་མོ་ནས་མ་གི་མནར་མེད་ཀྱི་བར་ཁམས་གསུམ་གང་དུ་སྒྱེན་ཀྱང་རྗེས་
 སུ་འབྱང་བའི་དག་པོ། སྟིག་སྐྱུག་གཏམ་རན་སོགས་མི་འདོད་བཞིན་དུ་འབྱིད་ཡོང་བའི་འགོང་
 པོ། མཆོ་རིས་དང་ཐར་པའི་སྟོག་རྩ་གཅོད་པའི་གཤེད་མ། མི་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་རྩན་ཆད་
 བདེ་དུ་མི་སྟེར་བའི་ནང་གི་ཁོང་སྒྲུན་ལྟ་བུ་རང་གཅེས་འཛིན་འདིའི་དབང་དུ་སྐྱད་ཅིག་ཀྱང་མི་
 གཏོང་བར་གཞན་གཅེས་བར་འཛིན་པའི་བསམ་སྟུང་འདི་ལ་སྐྱེས་བྱའི་རྩལ་ཇི་ཡོད་ཀྱིས་འབད་
 བར་བྱ་དགོས་ཏེ། དེ་ཡང་ཆེ་འདིའི་བདེ་སྲིད་སྒྲུན་གསུམ། བྱི་མའི་ལྟ་མའི་གོ་འཕང་། དེ་ལ་མཁོ་
 བའི་བདེ་འབྱོར་ལུན་ཆོགས། ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་སོགས་གང་སྐྱབ་པར་འདོད་ཀྱང་
 སེམས་ཅན་ལ་བརྟེན་ནས་བསྐྱབ་དགོས་ཤིང་སེམས་ཅན་ལ་བརྟེན་ན་བདེ་སྐྱབ་དུ་འབྱུང་བ་
 དང་། མདོར་བར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པའི་ཆེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཛད་པ་འཕྲིན་ལས་ཐམས་
 ཅད་ཀྱང་སེམས་ཅན་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱབ་པ་མ་གཏོགས། སེམས་ཅན་ལ་མ་བརྟེན་པར་སངས་
 རྒྱས་ཀྱི་མཛད་པ་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་མིང་ཅིམ་ཡང་འབྱུང་ས་མེད་པས། གཅིག་དུ་ན་སེམས་ཅན་
 འདི་རྣམས་ནི་སྐྱེ་བ་ནས་ཆེ་རབས་ཐམས་ཅད་དུ་བདག་ལ་མེད་དུ་མི་རུང་བའི་བདག་གི་ཕན་
 བདེའི་ལེགས་ཆོགས་སྐྱབ་པའི་མཛའ་བཤེས། གཉིས་སུ་གཞི་དང་ལམ་དང་འབྲས་བྱ་གང་གི་
 གནས་སྐབས་ན་ཡང་བདག་ལ་མེད་དུ་མི་རུང་བའི་བདག་གི་ཕན་བདེའི་ལེགས་ཆོགས་བདེ་
 རྒྱལ་དུ་སྟེར་བའི་ཡིད་བཞིན་གྱི་ཞོར་བྱ་རིན་པོ་ཆེ་དང་རྒྱ་མ་དང་ལྷག་པའི་ལྷ་རྣམས་དང་ཁྱད་
 བར་རུང་ཐད་ཀྱང་མེད་པས། སེམས་ཅན་འདི་རྣམས་ནི་སྟོག་ལས་ཀྱང་གཅེས་ཤིང་། ཞོར་གྱི་
 སྟེང་པོ་ཡིད་བཞིན་གྱི་ཞོར་བྱ་ལས་ཀྱང་ཐངས་པར་བྱས་ཆར་བ་དང་མཉམ་དུ་འདི་དག་མགྱུ་
 བར་བྱ་ཞིང་མཉམ་པར་བྱེད་པའི་དོན་དུ་ནི་ལུས་དང་སྟོག་ཀྱང་གཏོང་བའི་དཀའ་སྤྱད་ལའང་

ཅེས་ཀྱང་འཇུག་པར་བྱ་དགོས་པ་འདུག འོན་ཀྱང་ད་ལྟ་སེམས་ཅན་འདི་རྣམས་ཀྱིས་ནི་བདེ་
 བ་གཅིག་རང་འདོད་མོད་ཀྱི་བདེ་བ་ཁྱད་པར་དུ་གྱུར་བ་ལྟ་ཅི་སྟོས། མ་ན་ཟག་བཅས་ཀྱི་བདེ་
 བ་ལྷ་མོ་རེ་དང་ཐུན་པའང་ཉིན་མོའི་སྐར་མ་དང་འབྲ། བདེ་བ་ལྷ་མོ་རེ་གྱུར་ཡང་དེ་མ་ཟག་སྐྱུག་
 བསྐྱལ་དུ་འགྱུར་བ་ལས་བདེ་བའི་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་མེད། སྐྱུག་བསྐྱལ་ནི་མ་ན་མི་ལམ་
 ཀྱི་གནས་སྐབས་ཚུན་ཆད་དུ་ཡང་མི་འདོད་བཞིན་དུ་འཁོར་བ་སྦྱི་དང་ཁྱེ་ལག་གི་སྐྱུག་བསྐྱལ་
 བརྒྱ་ཕྱག་དུ་མས་ཏྱག་དུ་གཟིར། སྐྱུག་བསྐྱལ་མི་འདོད་བཞིན་དུ་དེའི་རྒྱ་ལས་ངན་མི་བཟད་པ་
 གསོག་པ་ལ་ནི་ཁྱིས་ཁྱག་མཐོང་བ་ལྟ་བུར་ངམ་ངམ་ཤུགས་ཀྱིས་འཇུག ལས་ངན་དེའི་འབྲས་
 བྱར་ཆེ་འདིར་ལུས་སེམས་གདུང་བའི་ནད་དང་གཞོད་པ་སོགས་མཐོང་ཆོས་ཀྱི་བྱ་མི་ཤིས་པ་
 རྣམས་ཆར་བཞིན་དུ་འབབ། ཁྱི་མར་ངན་སོང་དུ་གྱུར་ནས་ཆ་གྲང་གི་སྐྱུག་བསྐྱལ་སོགས་རྣམ་
 མེན་ཀྱི་འབྲས་བྱ་དང་། གལ་ཏེ་དེ་ལས་ཐར་ནས་ཀྱང་ཆེ་བྱུང་བ་ནད་མང་བ་སོགས་དང་ཁ་ཟས་
 དང་སྒྲན་ལ་སོགས་པ་རྣམས་འཇུ་དཀའ་ཞིང་ནད་སྦྱེད་པ་སོགས་སྟོང་བ་རྒྱ་མཐུན་དང་བདག་
 འབྲས་གཉིས་ཀྱིས་གཟིར། ཁྱད་པར་ལས་ངན་དེའི་བྱེད་པ་རྒྱ་མཐུན་ཀྱིས་རང་དབང་མེད་པར་
 བསྐྱལ་ཏེ་ལས་ངན་གསོག་དུ་འཇུག་ནས་སྒྲར་ཡང་ལས་ངན་དེས་ངན་སོང་གསུམ་དུ་འཇུག་
 ཅིང་འཁྲིད་པར་བྱེད་པ་ལས་འོས་མི་འདུག་པས། སེམས་ཅན་འདི་རྣམས་འདི་ལྟར་ལས་དང་
 ཉོན་མོངས་པ་དང་སྐྱུག་བསྐྱལ་གསུམ་ཀྱི་གཞན་དབང་དུ་གྱུར་ནས་འདི་འདྲ་འབྲས་ཤུགས་ཀྱན་
 དུ་བརྒྱག་པར་འགྱུར་བ་སྦྱིང་རེ་རྗེ་སྦྱིང་རེ་རྗེ། འདི་ལྟར་གྱུར་པའི་སེམས་ཅན་འདི་རྣམས་ཀྱང་
 སྐྱུག་སྐྱུག་གཏམ་ངན་ལུས་སྟོག་སྟོངས་སྟོད་གང་ལ་ཡང་མི་ལྟ་བར་བདག་འབང་ཞིག་བཅེ་ཞིང་
 བྱམས་པའི་བསམ་སྟོར་ཀྱིས་ལེགས་པར་བསྐྱངས་ཤིང་སྟོང་བར་འགྱུར་བའི་དེན་ཅན་ཀྱི་མ་
 བཀའ། བདག་གི་མན་བདེའི་ལེགས་ཆོགས་པདེ་ཆེག་དུ་སྦྱེར་བའི་ཡིད་བཞིན་ཀྱི་ཁོར་བྱ་དང་ཆ་
 མ་དང་ལྟག་པའི་ལྟ་རྣམས་དང་ཁྱད་པར་མེད་པ་ཉ་སྟེག་ཡིན་པ་ལ། ད་ལྟའི་གནས་སྐབས་འདི་

དེ་ཡང་སེམས་ཅན་འདི་རྣམས་ཀྱི་སྤྱད་པ་ཉོན་མོངས་པ་བརྒྱད་ཁྱི་བཞི་སྟོང་དང་དེས་ཉེ་
བར་བསགས་པའི་ལས་ངན་མི་བཟད་པ་རྣམས་དང་། དེའི་འབྲས་ཀྱི་ཆེ་འདིར་ལྷན་སེམས་
གཏུང་བའི་ནད་དང་གཞོད་པ་སོགས་མཐོང་ཆོས་ཀྱི་བཟ་མི་ཤིས་པ་རྣམས་དང་། ལྷི་མར་ངན་
སོང་དུ་སྤྱང་བའི་རྣམ་སྟོན་ཀྱི་འབྲས་ཀྱི་སྟོང་བ་སྤྱི་མཐུན་དང་བདག་འབྲས། ལྷན་པར་ལྷེད་པ་
སྤྱི་མཐུན་ཀྱི་འབྲས་ཀྱི་དང་བཅས་པ་ད་ལྟ་ཉིད་དུ་བདག་གི་སྤྱད་སྟེར་འདིར་གྲངས་ནས། རི་མིང་
འཁོར་བ་མ་སྟོངས་ཀྱི་བར་དུ་ཁམས་གསུམ་ཀྱི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱད་པའི་ཆོགས་

ཐམས་ཅད་དེད་གཅིག་ལུས་ཉམས་སུ་སྒྱུར་སྟེ། སེམས་ཅན་དེ་རྣམས་ཀྱིས་སྤྱད་བསྐྱུལ་མིང་
 ཅམ་ཡང་གོ་རྒྱུ་མེད་པ་དང་། བདག་གི་ལུས་ལོངས་སྒྱུད་དུས་གསུམ་དགེ་བའི་དོན་པོ་ཐམས་
 ཅད་ད་ལྟ་ཉིད་དུ་སེམས་ཅན་འདི་རྣམས་ལ་བཏང་ནས་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་ཕན་
 བདེའི་ལེགས་ཆོག་སྣམས་དང་མི་ལམ་དུའང་འབྲལ་བ་མེད་པ་ཞིག་བདག་གིས་བྱའོ། དེ་
 ལྟར་བྱེད་ཀྱས་པ་སྐྱེས་ལྟས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་དུ་གསོལ། སེམས་ཅན་འདི་རྣམས་སྤྱད་བསྐྱུལ་
 ཀྱན་ལས་ཁྱོལ་ཞིང་བདེ་བ་ལུན་སུམ་ཆོག་སྣམས་པ་དང་ལྡན་པར་སྐྱབ་པའི་ཁུར་དེ་བདག་ལ་བབ་
 འདུག་ཀྱང་། ད་ལྟའི་གནས་སྐབས་འདི་འདྲས་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལྟ་ཅི་སྟོས། སེམས་
 ཅན་གཅིག་གི་སྤྱད་བསྐྱུལ་མཐའ་དག་སེལ་ཞིང་བདེ་བ་མཐའ་དག་སྐྱབ་པའི་ཀྱས་པ་ཡང་མེད།
 དེད་པར་ཞོག་ཉན་རང་དག་བཅོམ་པ་རྣམས་ལའང་སེམས་ཅན་གཅིག་གི་དོན་མཐར་ཐིན་པ་
 ཡང་སྐྱབ་པའི་ཀྱས་པ་མེད། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྤྱད་བསྐྱུལ་ཀྱན་ལས་ཁྱོལ་ཞིང་བདེ་བ་
 ལུན་སུམ་ཆོག་སྣམས་པ་དང་ལྡན་པར་སྐྱབ་པའི་ཀྱས་པ་ནི་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་
 ཉག་གཅིག་ལ་ཡོད་དེ། ལྟའི་ཡོན་ཏན་མཆོན་དཔེ་གསལ་རྫོགས་ཀྱིས་སྐྱས་པ། མཐོང་ན་མི་
 མཐུན་པ་མེད་པ། མཐོང་ཐོས་དྲན་དེག་ཅམ་གྱིས་འཁོ་བ་ཀྱན་གྱི་ཕན་བདེའི་གསོས་སུ་གྱུར་
 པ། ལྟའི་བ་སྤྱ་བྱ་ག་རེ་རེ་ནས་འཁོ་བའི་འོད་ཟེར་དང་སྐྱལ་བ་རེ་རེས་ཀྱང་སེམས་ཅན་དཔག་
 ཏུ་མེད་པ་སྟོན་ཁྱོལ་གྱི་ལམ་ལ་འགོད་ཀྱས་པ། གསུང་གི་ཡོན་ཏན་ཡན་ལག་དྲུག་ཙུའི་དབྱངས་
 དང་ལྡན་པས་གསུང་དབྱངས་སྐད་རེ་རེས་ཀྱང་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་རང་རང་གི་སྐལ་བ་དང་
 འཆོམས་པའི་ཐབ་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱས་པ་རྣམས་རང་རང་གི་སྐད་དུ་དུས་གཅིག་ཏུ་
 གོ་བར་བྱས་ནས་སྟོན་ཁྱོལ་གྱི་ལམ་བཟང་པོར་འགོད་ཀྱས་པ། ཐུགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཤེས་བྱ་རི་
 ལྟ་བ་དང་རི་སྟེན་པ་ཐམས་ཅད་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཁམས་དང་བསམ་པ་དང་བག་
 ལ་ཉལ་ཐམས་ཅད་མདོན་སུམ་དུ་གཟིགས་ཤིང་མ་བྱ་གཅིག་པ་ལ་བཅེ་བ་ལྟར་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་
 པོ་ཀྱན་ལ་ཉི་རིང་མེད་པར་འདུག་པས་འདུལ་བའི་དུས་ལས་སྐད་ཅིག་ཀྱང་གཤེལ་བ་མེད་པ་

དང་། འདུལ་བའི་མཛད་པ་འཕྲིན་ལས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་འབད་མེད་སྤྱན་གྱིས་འབྱུང་བ་ཅིང་རྒྱན་མི་
འཆད་དུ་འཇུག་པས་སྐྱད་ཅིག་མ་རེ་རེར་ཡང་སེམས་ཅན་དཔག་དུ་མེད་པ་ཞིག་གི་དོན་མཛད་
པའི་རྒྱས་མཐུ་ཐོགས་མེད་དུ་འཇུག་པས་གཞན་དོན་མཐར་ཕྱིན་པ་ཡང་དག་ཐོད་དེ་ནས་འབྱུང་
བ་རེད། རང་གིས་ཀྱང་རི་སྤྱོད་གོ་འཕང་དམ་པ་དེ་ཐོབ་པར་མ་གྱུར་པ་དེ་སྤྱོད་དུ་རང་དོན་ཡང་
ཡོངས་སུ་མ་རྫོགས་པས། རང་གཞན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་གཉིས་མཐར་ཕྱིན་པ་རྫོགས་པའི་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་རིན་པོ་ཆེ་དེ་ཅི་ནས་ཀྱང་ཐོབ་པར་བྱ། དེའི་ཕྱིར་དུ་ལམ་ཐབ་མོ་རྣམས་
ཐུའི་རྒྱལ་འཁྱོར་ཀྱི་སྒོ་ནས་སྤྲུག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་ཁྱིད་བསྐྱོམ་པ་ལ་འཇུག་པར་བྱའོ།

དེ་ཡང་རང་གཅེས་པར་འཛིན་པ་ནི་རྒྱད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཅ་བ་དང་། གཞན་གཅེས་པར་
འཛིན་པ་ནི་ཕན་བདེའི་ལེགས་ཆོགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འབྱུང་གནས་ཡིན་པར་རི་མ་མེད་པའི་
ལྷང་རིགས་ཀྱིས་བྱུང་བ། དེས་ན་རང་ཉིད་གཅིག་ཕྱི་ཆེད་དུ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ལྟ་
བུ་ལའང་རྗེ་ལམ་དུ་ཡང་འདོད་པ་བསྐྱེད་པར་མི་རིགས་ཀྱང་། གཞན་ཀྱི་དོན་དུ་ནི་སེམས་ཅན་
རེ་རེའི་སྤྱག་བསྐྱེད་བསལ་ཞིང་བདེ་བ་སྐྱུ་བ་པའི་དོན་དུ་རང་ཉིད་ས་ཆེན་པོའི་རྩལ་ཀྱི་གྲངས་
དང་མཉམ་པའི་བསྐྱེད་པའི་བར་དུ་དཔུལ་བ་མནར་མེད་དུ་གནས་ནས། དེ་ལྟ་བུའི་རྩལ་ཀྱིས་
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་རིམ་གྱིས་བསལ་ཞིང་བདེ་བ་རིམ་གྱིས་བསྐྱུ་བ་དགོས་
ལྷང་ཡང་དཔུལ་པོས་གཉེར་རྟེན་པ་ལྟ་བུ་དགའ་བཞིན་སྒོ་བཞིན་དུ་འཇུག་པར་རིགས་ནའང་།
སེམས་ཅན་དེ་རྣམས་ཕྱན་རིང་པོ་དེ་ཙམ་སྤྱག་བསྐྱེད་རིམ་གྱིས་བསལ་ཞིང་བདེ་བ་རིམ་གྱིས་
སྐྱུ་བ་པ་ལ་ལྟོས་དགོས་ལྷང་ན་སྤྱས་ཀྱང་བཟོད་སྐྱགས་མི་འདུག་པས། ད་ནི་མ་སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་སྤྱར་བ་ཁོ་ནར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་རིན་པོ་ཆེ་མཛོན་དུ་
བྱས་ནས་སྐྱད་ཅིག་མ་རེ་རེར་ཡང་སེམས་ཅན་གྲངས་དང་མཐའ་མེད་པ་ཞིག་གི་དོན་ཁྱེད་པའི་
རྒྱས་མཐུ་ཐོགས་པ་མེད་པར་འཇུག་པ་ཞིག་ངས་བྱའོ། དེའི་ཕྱིར་དུ་སྤྲིགས་དུས་ཀྱི་ཆེ་སྤང་
གཅིག་ལ་འཇའ་ལུས་དོ་རྗེའི་སྐྱེ་འབྱུང་པའི་སྤྱར་ལམ་ཐབ་མོ་རྗེ་རྣམས་ཐུའི་སྤྱན་བརྒྱད་ཀྱི་གདམས་

པ་འདི་རྣམས་ཉམས་སུ་སྒྲུང་བར་བྱའོ་སྐྱམ་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལྷ་མི་གཉིས་ཤུགས་བྲག་
 ཏུ་བསྐྱེད་པ་འདི་ནི་དངོས་གཞིའི་ཉམས་ལེན་རྣམས་ཐམས་ཅད་མཆེན་པའི་ལམ་དུ་གཏོང་བའི་
 ཐབས་མཁས་ཀྱི་འབྲུལ་ཡིན་པར་ཡིད་འགྱུར་ངེས་ཀྱི་སྤྱོད་བ་རེ་འདོན་དགོས་ལ། བྱང་བར་
 བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་མི་མ་འདི་ནི་རྣལ་འབྱོར་སྒྲ་མེད་ཀྱི་ཐུན་མོང་མིན་པའི་འབྲུག་སྒོ་ཡིན་པར་
 སྒྲ་མ་བྱུབ་པའི་དབང་ལྷག་སྒོ་བཟང་རྣམ་ཐུལ་ཀྱི་གསུང་གི་བབས་ལས་འབྱུང་བར་སྒྲ་མ་ཡོངས་
 འཛིན་རིན་པོ་ཆེས་གསུངས་ཞེས་བདག་གི་དཔལ་ལྷན་སྒྲ་མ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་གསུངས་སོ།། དགེ་
 སྦྱོར་གང་ལ་འབྲུག་ཀྱང་ཀུན་སྦྱོང་འཆོས་པའི་ཆུལ་འདི་ཉིད་གནད་ཀྱི་དོན་པོར་གཞུང་དགོས་
 པ་ནི་སྦྱེས་བྱ་གསུམ་ཀྱི་ཆོས་གང་ཞིག་ཉམས་སུ་སྒྲུངས་ཀྱང་དེ་རྣམས་གནད་དུ་འགྲོ་མི་འགྲོ་
 ནི་གོང་དུ་བསྐྱེད་པ་ལྟར་སྦྱེས་བྱ་གསུམ་ཀྱི་ལམ་ལ་རིམ་བཞིན་སྒོ་སྦྱོང་བས་སྦྱོང་བ་སྦྱེས་པ་
 ཡོད་མེད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་སྦྱོག་བྱེད་པར་རྗེ་བཙུན་འཇམ་དཔལ་གྱིས་རྗེ་ཐམས་ཅད་མཆེན་པར་
 གསུངས་ཤིང་། གཞན་ཡང་མཉམ་མེད་རྩོམ་ཆེན་པོ་དང་དགེ་བཤེས་འགྲོ་མ་གཉིས་ཀྱི་གསུང་
 སྦྱོར་སོགས་ལས་འབྱུང་ཞིང་།¹ དེ་དག་གི་རྒྱལ་རྟེན་ཡང་། འདུལ་བ་ལུང་ལས། “ཆོས་རྣམས་
 སྡོན་དུ་ཡིད་འགྲོ་ཡིད་གཙོ་སྟེ། ཡིད་མཆོགས་རབ་དུ་དང་བའི་སེམས་ཀྱིས་ནི། བྱས་སམ་
 སྐྱས་ན་འབྲས་བྱ་སྦྱོང་བ་ནི། ཤིང་གི་གིབ་མས་དེ་ནི་བཏང་མ་གྱུར།”² “ཆོས་རྣམས་སྡོན་དུ་
 ཡིད་འགྲོ་ཡིད་གཙོ་³ སྟེ། ཡིད་མཆོགས་རབ་དུ་སྤང་བའི་སེམས་ཀྱིས་ནི། བྱས་སམ་སྐྱས་
 ན་འབྲས་བྱ་སྦྱོང་བ་ནི། ཤིང་རྩ་འབྲུན་པས་དེ་ཡི་མགོ་པོ་གཙོད།”⁴ ཅས་རྒྱལ་རིགས་དང་
 དམངས་རིགས་ཀྱི་སྤྱང་པོ་གཉིས་ཀྱི་མཐོང་ཆོས་ཀྱི་ལས་ལས་བརྒྱུ་སྟེ། བྱས་ངག་གི་ལས་

1 འདིར་གསུང་སྦྱོར་གསུངས་པ་གཙོ་པོ་མ་ཆོས་ཀྱི་དངོས་གཞི་ཞུས་ལན་ནིར་བུའི་ཐོང་བ་ལ་གོ་དགོས། བྱང་ཞོའི་ཐོང་རིག་པ་དཔེ་སྟུན་
 ཁང་། བཀའ་གདམས་དཔེ་དཔྱད་གཅེས་བུ་མ། (2) རྩོམ་རྩེ་དཔལ་ལྷན་ཨ་ཉི་མའི་གསུང་འབྲས། མ་ཆོས་ཉི་ཤུ་རྩ་དྲུག་ལས་ཞུས་ལན་གྱི་དངོས་
 གཞི་རྩོར་བུའི་ཐོང་བ་ལེན་ཉི་ཤུ་རྩ་གསུམ་མ། 3006 འོག་གུངས་ 9 རྩ་ས་ 256 བར།

2 རྗེ་བཀའ་འདུལ་བ། ཁ འདུལ་བ་གཞི། འོག་གུངས་ 1235 ལས་བྱང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “ཆོས་རྣམས་སྡོན་དུ་ཡིད་འགྲོ་ཡིད་གཙོ་ཡིན། ཡིད་
 མཆོགས་རབ་དུ་སྤང་བའི་ཡིད་ཀྱིས་ནི། སྐྱས་སམ་བྱས་ན་དེ་ནས་སྐྱུག་བསྐྱུག་དེ། འཛོལ་འགྱུར་འཁོར་ལོ་འབྲུན་པས་མགོ་པོ་བཅད།” ཅས་སོ།

3 གཙོ་ ཐོང་དཔེར།

4 རྗེ་བཀའ་འདུལ་བ། ཁ འདུལ་བ་གཞི། འོག་གུངས་ 1235 ལས་བྱང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “ཆོས་རྣམས་སྡོན་དུ་ཡིད་འགྲོ་ཡིད་གཙོ་ཡིན། ཡིད་
 མཆོགས་རབ་དུ་དང་བའི་ཡིད་ཀྱིས་ནི། སྐྱས་སམ་བྱས་ན་དེ་ནས་བདེ་བ་དེ། འཛོལ་འགྱུར་གྱི་བ་ལོལ་བར་མི་འགྱུར་བཞིན།” ཞེས་སོ།

ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་སེམས་ཡིན་པར་གསུངས་པ་དང་། མགོན་པོ་སྐུ་སྐྱབ་ཀྱིས་རིན་ཆེན་གྱི་འཕྲུལ་བུ་། “སེམས་དང་བྲལ་ལ་མང་དུ་གསོལ་ཅི་འཆོལ།། མཆོག་ཏུ་པན་བའི་དོན་པོ་འདི་ལགས་ཏེ།། ཁྱོད་ཀྱི་སྐྱགས་དུལ་མཛོད་ཅིག་བཅོས་ལྡན་གྱིས།། སེམས་ནི་ཆོས་ཀྱི་རྩ་བ་ལགས་པར་གསུངས།།”¹ ཞེས་དང་། ལྷ་རྩ་དེ་མས། “སེམས་མ་གཏོགས་པར་འགོ་སོགས་ལ།། བར་སྤྱིར་བསོད་ནམས་ལ་སོགས་པ།། མ་མཛོད་དེ་སྤྱིར་ལས་ཀུན་ལ།། ཡིད་ནི་དོན་པོར་བཛོད་པར་བྱ།།”² ཞེས་སོ།། སློབ་དཔོན་ཡོན་ཏན་འོད་གྱིས། འདུལ་བའི་དགག་སྐྱབ་གནང་གསུམ་གྱི་བཅས་མཆོམས་སྤྲ་རགས་གང་ལ་འཇུག་ལྡོག་གྱེད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་། དེས་འབྱུང་གི་བསམ་པས་ཐིན་ན་ཐར་བའི་རྒྱར་འགོ་བ་ལ་དགོངས་ནས་འདུལ་བའི་མདོར་དང་པོ་ཉིད་དུ། “དེས་པར་འབྱུང་བའི་རྒྱལ་ཁྲིམས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ།”³ ཞེས་གསུངས་པས་རྒྱལ་འདི་ལ་དེས་པ་གཏིང་ནས་སྤྱེས་ན་ཉམས་ལེན་གྱི་གནད་ལ་མཁས་པར་འབྱུང་ངོ།།

གཞན་ཡང་ལུས་གནད་ཀྱི་སྒྲོར་འདི་ལ། བརྩམ་མོ་བྱ་གསུམ་དུག་འབར་འཆའ་ལུགས་ནི། སྒོམ་ཐག་གམ་ལུས་འཁྱུད་ཅེས་པ་ཞིང་མཐེབ་གང་བའི་སྒྲམ་བྱ་སོགས་རྒྱར་ཉིས་ལྟེན་བྱས་ཏེ། རྣལ་འབྱོར་པ་རང་གི་མགོར་འཁོར་བར་བཅིངས་པའི་མདུན་ངོས་ཀྱི་སྤྱི་མོར་ལག་པའི་ཁ་རྒྱར་གཉིས་སྤྱེད་དུ་གཤིབས་ཏེ་བཟུང་བའི་ཆད་ཀྱི་མཐར་བཅད་ནས་པན་རྒྱན་གྱི་བཅད་འཕྲོ་མཁྱུད་དེ་བཅེམ་པས་གོར་མོར་འབྱུར་ཞིང་པན་རྒྱན་གཉིས་ཀྱང་མཁྱུད་དེ་བཅེམ་པས་སྐྱབས་ཅན་དུ་གྱུར་པ་དེས། རྒྱལ་ཏུ་རྒྱུད་སྤྱོད་ཅམ་དང་མདུན་དུ་ལུས་མོའི་མགོར་བཅིངས་པས་རྒྱང་པ་གཉིས་ཅོག་བྱ་དང་འཕོངས་མགོ་སྤྲོན་གྱི་སྤྱིང་དུ་བཅུགས་ཏེ། ཁྱིན་པ་གཉིས་སྒྲོལ་རྒྱང་བོལ་གྱི་ཕྱི་སྒྲོ་

1 རྩ་བཅུ་ན། སྤྱིང་ཡིག་ དེ་ མགོན་པོ་སྐུ་སྐྱབ་གསུལ་ བའེས་སྤྱིང་། སོག་གངས་ ༤༤༤ ལས་ཆོགས་རྒྱང་དང་པོ་གཉིས་རྒྱང་ཐད་མི་འདྲ་སྤྱི་ “བསྐྱེད་སྤྱིང་དང་བྲལ་ལ་མང་དུ་གསོལ་ཅི་འཆོལ།། པན་བའི་གདམས་དག་དོན་པོ་འདི་ལགས་ཏེ།།” ཞེས་འབྱུང་ངོ།།
འདིའི་ཁྱུངས་རིན་ཆེན་གྱི་འཕྲུལ་བུ་ལ་གསུངས་ཀྱང་། ལུང་རྣམས་བའེས་སྤྱིང་དུ་གསུལ་།

2 རྩ་བཅུ་ན། དུལ་ལ། ཆ་ སློབ་དཔོན་འཕགས་པ་ལྷ། བཞི་བརྒྱ་ལ། རབ་བྱེད་ལ། སོག་གངས་ ༤༥ ལས་ཆོགས་རྒྱང་གཏིག་རྒྱང་ཐད་མི་འདྲ་སྤྱི་ “ཡིད་ནི་དོན་པོར་བསྐྱབ་པར་བྱ།།” ཞེས་འབྱུང་ངོ།།

3 རྩ་བཅུ་ན། འདུལ་གྱི་ རྩ་ སློབ་དཔོན་ཡོན་ཏན་འོད་། འདུལ་བའི་མདོ། སོག་གངས་ 179

གཉིས་གདན་ཏུ་བཞག་སྟེ་ཀར་པ་གཉིས་གཟར། ལག་པ་གཉིས་སྒོ་གཡས་གཡོན་གྱི་སྒོ་མ་ཐག་
གི་འོག་ཏུ་བཅུག་སྟེ་སྟེ་འོག་སོར་བཞིར་མཉམ་གཞག་གི་བྲག་རྒྱ་བཅའ་བ་སྟེ། བྱིན་པ་གཉིས་
བསྒྲོལ་བའི་སྟེང་འོག་ཏུ་བྱ་གསུམ་གཉིས། བྱས་མོ་གཉིས་ཀྱི་མགོར་བྱས་འབྱུང་གིས་བཅད་
དེ་གསུམ་ཐུག་གི་བར་བྱ་གསུམ་གཅིག་བྱས་མོའི་ཆེ་གཉིས་ནས་ཆེ་བ་འགྲམ་གཡས་གཡོན་ཏུ་
སྒོ་མ་ཐག་གིས་བཅད་དེ་དབྱི་མགོ་གཉིས་ཀྱི་བར་ཏུ་བྱ་གསུམ་རེ་རེ་སྟེ་བྱ་གསུམ་ལ། སྟེ་འོག་
མཉམ་གཞག་གི་བྲག་རྒྱ་བྱ་གསུམ་གྱི་ཆེ་མོ་ནང་གི་གདུམ་མོའི་ཐད་ཏུ་བབས་པ་སྟེ། བྱིའི་བྱ་
གསུམ་དུག་གི་གནད་ཀྱིས་ནང་གི་གདུམ་མོ་འབར་བའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡོད་པས་ན་གདུམ་མོ་བྱ་
གསུམ་དུག་འབར་ཞེས་བྱ་བ་རྗེ་བཅུན་མི་ལས་བསྐྱབས་པ་ཆེར་མཛད་པའི་བྱས་གནད་ཡིན་
གསུངས།

དེ་ལྟར་དགེ་སེམས་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་རང་ནས་སྐབས་འགོ་སོགས་བྱ་བ་ལ་སོགས་མར་
སྐབས་ལྷུང་གསལ་འདེབས་བྲགས་ལ་ཁྲོམ་ཆོགས་དང་། ཀུན་འདུས་ནོར་བུའི་བྲགས་གཉིས་
ལས། དང་པོར་དེར་སངས་ཡོངས་བྲགས་ཀྱི་ཁྲོམ་ཆོགས་དང་། གཞན་ཡང་མདུན་གྱི་ནམ་མཁར་
སེང་གའི་ཁྱི་མཐོ་ཞིང་ཡངས་པའི་སྟེང་ཏུ་རྒྱལ་སྟོགས་སུ་ཅུང་ཟད་ཉི་ལུང་སེང་ཁྱི་རྒྱུང་ཏུ་ཞིག་
གི་སྟེང་ཏུ་ཆ་བའི་སྒྲ་མ་དང་དབྱེར་མེད་པའི་བྱལ་དབང་། སེང་ཁྱི་རྒྱུང་ཏུའི་གཡས་གཡོན་གྱི་
མདུན་ངོས་ནས་མར་སྒྲ་བ་ཆེས་པའི་དབྱིབས་ལྟ་ཏུའི་བྲལ་སྟེག་པའི་བད་སྒྲའི་གདན་ཀླམས་ཀྱི་
སྟེང་དུ། གཡས་སུ་རྗེ་བཅུན་བྲམས་པ་སོགས་རྒྱ་ཆེན་སྟོད་བརྒྱད་ཀྱི་སྒྲ་མ་ཀླམས་དང་། གཡོན་
ཏུ་རྗེ་བཅུན་འཇམ་དཔལ་སོགས་ཐབ་མོ་ལྟ་བརྒྱད་ཀྱི་སྒྲ་མ་ཀླམས་བཞུགས་པ། རྒྱལ་སྐུ་ཞི་
བ་ལྟའི་མན་ངག་བདག་གཞན་མཉམ་བརྗེའི་ཆོགས་ཞིང་ལྟར་ན། གཡས་གཡོན་གཉིས་སུ་རྗེ་
བཅུན་འཇམ་དཔལ་རེ་རེ་བཞུགས་པའི་གཡས་ཀྱི་བྲལ་གཉིས་པར་རྒྱལ་སྐུ་ཞི་བ་ལྟ། དེ་ནས་
ཨི་ལ་རྩ་རི་དང་དཔའ་ལོ་རྩོ་རྩོ་སོགས་སྐབས་ཆེན་སྟོད་བརྒྱད་ཀྱི་སྒྲ་མ་ཀླམས་དང་། གཡོན་གྱི་
བྲལ་གཉིས་པར་སྐུ་སྐྱལ། དེ་ནས་སྒྲ་བྲགས་སོགས་ཐབ་མོ་ལྟ་བརྒྱད་ཀྱི་སྒྲ་མ་ཀླམས་བཞུགས་

ལ། ལྷ་མ་ཐུབ་པའི་དབང་པོའི་སེང་ཁྱིའི་མདུན་དུ་ས་སྒྲོང་ཅུང་ཟད་ཡངས་ཅམ་བཞག་ནས། དེ་
ནས་ཡང་སེང་ཁྱི་ཅུང་དུ་ཞིག་གི་སྒྲིང་དུ། སྒྲོང་རྒྱའི་ཁྱི་དེ་ལ་པའི་ཅ་བའི་ལྷ་མ་སྐྱའི་དབྱིབས་
དང་ཁ་དོག་སྒྲོང་ཚུལ་ནམས་མངལ་དུས་ཀྱི་ནམ་པར་བཞུགས་པ། སེང་ཁྱི་དེའི་གཡས་གཡོན་
ནས་པན་ཚུན་དུ་གལ་རིམ་བྱང་པོ་དང་། རྒྱལ་ནས་གལ་པོར་མོར་སྐྱིག་པའི་པད་རྒྱའི་གདན་
ནམས་ལྷ་གས་ཀྱི་དབྱིབས་ལྟར་སྐྱིག་པ་ནམས་ཀྱི་སྒྲིང་ཆོས་འབྲེལ་དངོས་ཐོབ་ཀྱི་ལྷ་མ་རི་ཡོད་
ཡང་ཐུབ་དབང་ལ་ཞལ་བསྟན་ནས་བཞུགས་པ། ལྷ་མ་ཐུབ་དབང་གི་སྒྲིང་གི་ནམ་མཁར་རྒྱལ་ལ་
ཅུང་ཟད་ཕྱིར་སྐྱོགས་པའི་སར། སེང་ཁྱི་ཅུང་དུ་ཞིག་གི་སྒྲིང་དུ་རྒྱལ་བ་དོ་རྩེ་འཆང་། དེའི་འོག་
ནས་གཡས་གཡོན་དང་འོག་ནམས་སུ་ཏེ་ལོ། ལྷ་རྩོ། རྩོ་རྩི་ལ། ཨ་ཏི་ཤ་རྩེ་ཆོང་ཁ་པ་སོགས་
ཉམས་མེན་ཀྱིན་རྒྱལ་ས་བརྒྱད་ཀྱི་ལྷ་མ་ནམས་བཞུགས་པ། ཐུབ་དབང་གི་རྒྱལ་དུ་ཉེ་བར་རང་
རང་གི་གདན་ཀྱི་སྒྲིང་དུ་ལྷ་མེད་ཀྱི་ལྷ་ཆོགས། དེའི་ཕྱི་རོལ་ནས་འཕྱོར་རྒྱུད་ཀྱི་ལྷ་ཆོགས། དེའི་
ཕྱི་རོལ་སྒྲོང་རྒྱུད་ཀྱི་ལྷ་ཆོགས། དེའི་ཕྱི་རོལ་བརྒྱུད་ཀྱི་ལྷ་ཆོགས་ཏེ་རྒྱུད་སྒྲེ་བཞིའི་ལྷ་ཆོགས་
ནམས་ཐུབ་དབང་དང་ཞལ་གཟིགས་སྐྱོགས་གཅིག་པར་བཞུགས། གཡས་གཡོན་ཀྱི་རྒྱ་ཆེན་
སྒྲོང་བརྒྱད་དང་། ཟབ་མོ་ལྷ་བརྒྱད་ཀྱི་ལྷ་མ་ནམས་ཀྱི་རྒྱལ་ནས་མར་བསྐྱལ་བཟང་སངས་རྒྱས་
ནམས་དང་སངས་རྒྱས་སུམ་ཅུ་མོ་ལྷ་སོགས་སངས་རྒྱས་ནམས་བཞུགས། དེ་ནམས་ཀྱི་རྒྱལ་
ནས་འཇམ་དཔལ། རྒྱག་ན་དོ་རྩེ། སྐྱུན་རས་གཟིགས། ས་སྒྲིང་སོགས་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་
ནམས་དང་། དེ་ནམས་ཀྱི་རྒྱལ་ནས་འཕགས་པ་རང་རྒྱལ་ནམས་དང་། འཕགས་པ་གནས་
བརྟན་བརྟུ་དུག་གིས་གཅོས་པའི་ཉན་ཐོས་ནམས་བཞུགས། དེ་ནམས་ཀྱི་རྒྱལ་ནས་དཔའ་པོ་
དཔའ་མོ་ནམས་དང་། དེ་ནམས་ཀྱི་རྒྱལ་ནས་ཆོས་སྒྲོང་སྤང་མ་ནམས་བཞུགས་པར་གསལ་
གདབ་པའི་ཁྱོམ་ཆོགས་དང་། ཡང་གཞན་ཐམས་ཅད་སྤང་དང་འབྲ་བ་ལ། ལྷ་མ་ཐུབ་པའི་དབང་
པོའི་ཐུགས་ཀ་ནས་མར་གཡས་གཡོན་དུ་འོད་ཟེར་ཁ་དོག་སྐྱ་ལྷ་པ་དབང་གཞུ་ལྷ་བྱ་འཕྲོས་པ།
སེང་ཁྱི་ཆེན་པོའི་སྒྲིང་དུ་ཉེ་བར་གཡས་གཡོན་ནས་དབང་གཞུའི་དབྱིབས་ལྷ་བྱ་པོར་མོ་སྐྱེད་ཀྱི་

ཚུལ་དུ་སྤྱིང་བའི་སྤྱིང་དུ་བད་ཆེའི་གདན་ལ་རྒྱ་ཆེན་སྤྱོད་བརྒྱད་དང་ཐབ་མོ་ལྷ་བརྒྱད་ཀྱི་ཐཱ་མ་
 རྣམས་བཞུགས་པའི་རྒྱ་བ་སྤྱོད་ས་གཡས་གཡོན་གཉིས་སུ་སེང་ཁྱི་ཆེན་པོའི་སྤྱིང་དུ་རེག་བར་
 སངས་རྒྱས་བྱུང་སེམས་སོགས་སྤར་བཞིན་བཞུགས་པ་གསལ་གདབ་པའི་ཁྱོམ་ཆོགས་དང་།
 ཐཱ་མ་མཆོད་པའི་ཆོགས་ཁྱིང་ལྷ་བྱའི་ཁྱོམ་ཆོགས་སོགས་མང་དུ་ཡོད་ཀྱང་། དེར་སང་ཡོངས་
 སུ་གཤགས་པ་རེ་རེ་ཅམ་ལས་མི་འདུག་གསུངས། ཀུན་འདུས་ནོར་བུའི་ལུགས་ནི་ལྷ་བརྒྱ་མའི་
 ཆོགས་ཁྱིང་དང་གཅོད་ཀྱི་ཆོགས་ཁྱིང་ལྷ་བྱ་རྣམས་ལ་ཟེར་གསུངས། དེ་དག་ནི་སྐྱབས་ལུལ་གྱི་
 ཞལ་ཤེས་སོ།།

དེ་ལྷར་སྐྱབས་ལུལ་གསལ་བཏབ་ཟེན་པ་ན། སྐྱབས་འགྲོའི་རྒྱ་དང་དེས་བྱངས་པའི་སྐྱབས་
 འགྲོའི་ངོ་པོ་ཡིད་ལ་བྱ་ཚུལ་ནི། ག་ན་བདག་སོགས་སེམས་ཅན་ལ་ལ་ཆེར་གྱི་སྒོ་གསུམ་གྱི་སྤྱོད་
 པ་འདི་ཐམས་ཅད་སྤྱིག་པ་མི་དགེ་བའི་སྤྱོད་ས་སུ་འགྲོ་བ་ལ་ནི་བཀག་ཀྱང་ཁེགས་ས་མེད་བར་
 དམ་ངམ་ཤུགས་ཀྱིས་འཇུག་ དགེ་བའི་སྤྱོད་ས་སུ་གཏོང་དགོས་བྱུང་ན་རྒྱ་སྤྱོད་ཀྱི་ཉེན་འཕྲུག་
 པ་ལས་ཆེས་ཤིན་ཏུ་དཀའ་བ་མངོན་སུམ་དུ་གྲུབ་པ་འདི་ནི་སྤོན་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་སྤྱིག་པ་
 མི་དགེ་བ་ལ་གོམས་ཤུགས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་ཞིང་དགེ་བ་སྐྱབ་པ་ལ་གོམས་ཤུགས་ཤིན་ཏུ་ཆུང་བའི་
 འབྲས་བུའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན། ཆེ་འདིར་ཡང་བཅས་རང་གི་ཉེས་ལྷུང་སྤར་མེད་གསར་དུ་
 འབྱུང་བ་ནི་ཆར་འབབ་པ་ལྷ་བྱ་ཡིན། སྤར་ཡོད་གོང་འཕེལ་དུ་འགྲོ་བ་ནི་རྒྱ་མཆོ་ཆེན་པོ་ལ་རྒྱ་
 མོ་བཞི་འདུས་པ་བཞིན་དུ་རང་གིས་འཕེལ་ཡོང་བ་རེད། སྤྱིག་པའི་བྱུང་པོ་མི་བཟད་པ་དེ་ཅམ་
 མི་དགོས་སྤྱིག་པ་སྤྱད་ཅིག་མ་རེ་རེས་ཀྱང་ཐོགས་པ་མེད་བར་ངན་སོང་དུ་སྤྱུང་བར་འགྱུར་བ་
 བཅོམ་ལྷན་འདས་སུགས་རྗེ་ཅན་དེ་ཉིད་ཀྱིས་བདག་ཅག་རྣམས་ལ་ཐུགས་བརྩེ་བ་ཆེན་པོས་མ་
 བཟོད་ནས་རྒྱུ་གཡོ་དང་སྤྱས་གསང་མེད་བར་རྣམ་གྲངས་དུ་མར་ལུང་བསྟན་པ་དེས་ན། ད་
 སྤྱིག་པའི་བྱུང་པོ་མི་བཟད་པ་དེ་ལྷ་བྱ་དང་བཅས་བཞིན་བར་དཀའ་ས་འདི་ཆད་སོང་ན་དཀའ་ས་
 ཆད་སོང་མ་ཉིད་དུ་ཐོགས་པ་མེད་བར་ངན་སོང་དུ་སྤྱུང་བ་ལས་འོས་མི་འདུག་ འན་སོང་དུ་སྤྱུང་

སོང་ན་དཔུལ་བར་བསྐྱེད་ཅིང་འཆོད་པ། བརྒྱུད་ཁྱིམ་དཔུལ་པ། གཤེག་ཅིང་གཏུབས་པ། ཤ་
 དང་རུས་པ་རྣམས་ཀྱང་འགས་ཤིང་ཞིགས་པ་ལྟ་བུའི་ཆ་གང་གི་སྐྱུག་བསྐྱེད། ཡི་དྲུགས་ལ་
 བསྐྱེད་སྒོམ། གང་རྫོང་ལ་ཁྱིམ་འཛིགས་པ་སོགས་ཀྱི་སྐྱུག་བསྐྱེད། དུད་འགོ་ལ་སྐྱེན་ཁྱིམ་གཉི་
 ལྷག་པ། གཅིག་གིས་གཅིག་ཟ་བ། བཀོལ་བ་སྐྱོད་པ་གསོད་པ་སོགས་ཀྱི་ཁྱིམས་གཅོད་དྲག་
 སོ་དེ་འདྲ་ལུས་སེམས་ཀྱི་སྐྱེད་ནས་དངོས་སྐྱེའོང་བ་ལྟ་ཅི་སྒོམ། དེ་དག་གི་གཏམ་སྒོས་པ་དང་
 གཟུགས་སྐྱ་བཀྲིས་པ་མིག་གིས་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་སྐྱེད་ཡང་འགས་འགོ་བའི་ཆོད་ཙམ་
 དུ་འདུག་ན། རས་དེ་འདྲའི་སྐྱུག་བསྐྱེད་དེ་ལུས་སེམས་ཀྱི་སྐྱེད་ནས་དངོས་སྐྱེའོང་དགོས་སྐྱེད་
 ཅ་ན་ཅི་འདྲ་བཀྲིན་བཅོད་སྐྱགས་ཡོད། འོན་ཀྱང་མི་སྐྱོང་བའི་རང་དབང་ནི་མེད་དེ་སྐྱུག་བསྐྱེད་
 དེ་སྐྱོང་བའི་རྒྱ་ཆོགས་ཐམས་ཅད་སྐྱེད་པ་བཞིན་དུ་བསགས་ཟིན། སྐྱོང་བར་ཡང་རིང་པོ་མི་
 སོགས་ཏེ་འཛིགས་རྒྱུ་གི་གནས་མི་བཟད་པ་དེ་དང་ད་ལྟའི་ལུས་རྩེན་འདི་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་
 དཔུགས་ཀྱི་ནང་དུ་རྒྱ་བ་འདི་ཙམ་གྱིས་ཆོད་པ་ལས་འོས་མི་འདུག། དཔུགས་ཀྱི་རྒྱ་བ་འདི་ནི་
 ད་ལྟ་ཀྱི་ནང་དུ་རྒྱ་བའི་བར་འདིར་ཡང་སྐྱད་དེ་མི་འགོ་བའི་ངེས་པ་མེད། རི་ལྟར་ན་ཡང་ཉི་མ་ད་
 དཔུང་ཚུན་ཆད་ཤི་བ་ལས་སྐྱོད་པའི་གདེང་རྫོད་གཏན་ནས་མི་འདུག་པས། ད་ལྟ་རང་འཛིགས་
 རྒྱུ་གི་གནས་མི་བཟད་པ་དེར་སྐྱེབས་སོང་ན་ངས་ཅི་འདྲ་བཀྲིན་བཅོད་སྐྱགས་ཡོད། དེའི་ཆེ་
 ཐབས་གང་གིས་ཀྱང་དེ་ལས་ཐར་བའི་ཐབས་མེད། དེ་ལས་སྐྱོབ་པའི་སྐྱབས་འཆོལ་ཡང་མི་
 ཉིད། སྐྱེ་བ་ནས་ཆེ་རབས་མང་པོར་མཐོ་ངེས་དང་ཐར་བའི་སྐྱག་ཅ་ཆད་པའི་མགོ་ནི་ད་གཅོད་
 དེ་ནས་བརྒྱུས་ཟེན་པས་ཀྱིས་ཆར་བ་ཡིན། དེས་ན་ད་ངེས་འཛིགས་རྒྱུ་གི་གནས་མི་བཟད་
 པ་དེར་མི་འགོ་བའི་ཐབས་ཤིག་ཨེ་སྐྱབ་མི་སྐྱབ་རང་ལ་རང་དབང་ཡོད་པའི་སྐྱབས་འདིར་ཡང་
 འཛིགས་རྒྱུ་གི་གནས་མི་བཟད་པ་དེར་མི་འགོ་བའི་ཐབས་ཤིག་ལ་མི་འབད་པར། གནས་དེར་
 འགོ་བའི་རྒྱ་སྐྱེག་པ་མི་དགེ་བ་སྐྱབ་པ་ལ་བྱིས་ཁྱག་མཐོང་བ་ལྟར་དགའ་བཞིན་འདུག་པ་འདི་
 ནི་ངེས་པར་སྐྱོས་པ་རེད། ད་ནས་བདག་སོགས་ནམ་མཁའི་མཐའ་དང་མཉམ་པའི་སེམས་ཅན་

ཐབས་ཅན་འདིགས་རྒྱུ་གི་གནས་མི་བཟད་པ་དེར་མི་འགྲོ་བའི་ཐབས་ཤིག་ཅིས་¹ ། གྲང་འཆོལ་
དགོས་ལ། དེ་ཡང་མི་ཤེས་པའས་ཆོངས་པས་བསྐྱན་པའི་ཐབས་ལ་ཇི་ཅམ་འབད་གྲང་འལ་
བ་འབའ་ཞིག་གི་རྒྱུར་འགྲོ་བ་ལས་འོས་མི་འདུག་པས། ཐབས་དེ་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་ཤེས་པའི་
ཤེས་ལྡན་འབའ་ཞིག་འཆོལ་ནས་དེས་གསུངས་པའི་ཐབས་ལ་ནན་ཏན་སྤྱིང་པོ་བྱ་དགོས་པའི་
ཕྱིར་རོ།

དེ་ཡང་སྒྲུང་དོར་གྱི་གནས་མཐའ་དག་རང་གིས་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་ཤིང་ཉིད་གྱིས་
གཟིགས་པ་ལྟར་གཞན་ལ་རང་དབང་དུ་གསལ་བར་མཛད་པའི་ཆད་མའི་སྐྱེས་བུ་ཞིག་དགོས་
ཀྱི། གཞན་དུ་མངོན་ཤེས་རྒྱ་འཕྱུལ་སོགས་སུན་མོང་བའི་ཡོན་ཏན་ནི་དེ་འདྲི་ཆེད་ཅིག་ལྡན་
གྲང་དེ་ཅམ་གྱིས་འདིགས་པ་མཐའ་དག་ལས་སྒྲོལ་བའི་ཐབས་བསྐྱན་པ་ལ་བསྐྱུ་བ་མེད་པར་མི་
འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། དེ་ཡང་སངས་རྒྱས་བཙུངས་ལྡན་འདས་ཉག་གཅིག་དེ་འདྲི་ཆད་མའི་སྐྱེས་
བུ་ཡིན་གྱི། གཞན་ཆངས་པ་བརྒྱ་བྱིན་སོགས་སུ་ལའང་དེ་ལྟ་བུའི་ཡོན་ཏན་གྱི་སྒྲོགས་དང་ཆ་
ཅམ་ཡང་མ་མཆིས་པས། འདིག་ཉེན་འདི་ན་སངས་རྒྱས་བཙུངས་ལྡན་འདས་ལ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་
མི་འགྲོ་ལྟ་མའི་འགྲོ་བ་སུ་ཡིན་གྲང་རྒྱུ་ འདིགས་པ་མཐའ་དག་ལས་སྒྲོལ་བའི་ཐབས་ཤིག་
འདོད་ན་ཐབས་དེ་སྟོན་² པ་སོན་སངས་རྒྱས་ཉག་གཅིག་དང་། ཐབས་དེ་ཡང་དེས་གསུངས་
པའི་དམ་པའི་ཆོས་འབའ་ཞིག་དང་། དེ་སྐྱབ་པའི་སྒྲོགས་གྲང་འཕགས་པའི་དགེ་འདུན་ཁོ་ནར་
ངེས་གྱི། དེ་ལས་གཞན་པའི་སྐྱབས་སུ་འོས་པ་དང་སྐྱབས་སུ་འགྱུར་བ་ནི་ས་སྟེང་གང་ནའང་
མི་³ ཆེད་པ་རེད། འོན་ཀྱང་བདག་ཅག་འདིགས་པ་མཐའ་དག་ལས་སྒྲོལ་ཞིང་སྐྱོབ་པ་ལའང་
བྱིན་གྱི་ཡན་ལག་གཉིས་ཆད་དགོས་ལ། དེ་ཡང་ཕྱིའི་ཡན་ལག་མ་ཆད་བ་མེད་པ་སྟོན་པ་
སྤྲུགས་ཇི་ཅན་དེ་ཉིད་གྱིས་བསྐྱེད་པ་གངས་མེད་པའི་སྤྱོད་ལ་ནས་དཀའ་བ་བརྒྱ་ལྷག་གི་སྒྲོ་ནས་

1 ཅི་ནས་ དེ་གདམས།

2 བསྐྱན་ མོད་དམས། མེད་དམས།

3 མ་ ཤིང་དམས། མོད་དམས།

བསྐྱབས་ཐེན་ཏེ། བདག་ཅག་ནམས་ཀྱི་མགོན་སྐྱབས་དབྱེད་གཉེན་གྱི་ཚུལ་དུ་དུས་སྐད་ཅིག་
 གྲང་གཡེལ་བ་མེད་པར་བཞུགས་བཞིན་པ་ཞིག་ཡིན་ནའང་། རང་གི་ཡན་ལག་དེ་ལ་སྒོ་འགྲུལ་
 རས་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་དང་སྒྲུང་དོར་གྱི་གནས་ལ་འདུག་ཤོག་ཚུལ་བཞིན་དུ་བྱས་པ་འདི་མ་
 བྱུང་བ་ཁོ་ནས་ཁམས་གསུམ་འཁོར་བར་རང་དབང་མེད་པར་འབྱམས་ཤིང་མགོན་མེད་སྐྱབས་
 མེད་དུ་གྱུར་པ་འདི་བཞིན་བྱུང་བ་རེད། དེས་ན་སྐྱབས་བསྐྱབས་མེད་པ་དགོན་མཆོག་རིན་པོ་ཆེ་
 རྣམ་པ་གསུམ་ལ་སྤྱིར་ནས་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་ཞིང་དཀར་ནག་གི་ལས་རྣམས་ལ་འདུག་ཤོག་ཚུལ་
 བཞིན་དུ་བྱེད་ན་འདིགས་རུང་གི་གནས་མི་བཟད་པ་དེ་ལས་སྒྲོལ་མི་སྒྲོལ་དང་སྒྲོབ་མི་སྒྲོབ་
 ལ་ཐེ་ཆོམ་ཅུང་ཟད་གྲང་མི་འདུག་པས། ད་ནི་བདག་སོགས་ནམ་མཁའི་མཐའ་དང་མཉམ་པའི་
 སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྐྱབས་བསྐྱབས་མེད་པ་དགོན་མཆོག་རིན་པོ་ཆེ་བྱིད་རྣམས་ལ་སྐྱབས་
 སུ་འགྲོ་བར་བྱའོ།། བདག་སོགས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྤྱིར་འཁོར་བ་དང་བྱུང་པར་ངན་
 སོང་གསུམ་གྱི་འདིགས་པ་ཆེན་པོ་འདི་ལས་ད་ལྟ་ནིད་དུ་བསྐྱུང་ཞིང་སྒྲོབ་དུ་གསོལ་ལོ་སྐྱམ་
 པའི་སྒོ་འགྲུལ་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་པ་དེའམ། དེའི་ཆོན་གྱིས་རང་དབང་མེད་པར་ངག་ཏུ་འང་སྒྲ་མ་
 ལ་སྐྱབས་སུ་མཆིའོ་ཞེས་སོགས་དཔེར་ན་རང་གི་བྱས་ལ་བྱག་ཆེན་པོ་སྐྱེས་པ་ན་རང་དབང་
 མེད་པར་སྐད་ཤོར་བ་ལྟ་བུའི་ངག་གི་རིག་བྱེད་དེ་ནི་སྐྱུ་མོང་པའི་སྐྱབས་འགྲོ་དང་། བྱུང་པར་
 སེམས་ཅན་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་གཉིས་ཀྱིས་རང་དབང་མེད་པར་བྱས་ནས་སྤྱིར་འཁོར་བ་
 དང་བྱུང་པར་ངན་སོང་གསུམ་གྱི་འདིགས་སུ་རུང་བའི་གཡང་ཁ་མི་བཟད་པ་རབ་དུ་འགྲིམས་
 པའི་ཉམ་ཐག་པའི་གནས་སུ་གྱུར་པ་འདི་དག་གྲང་གཅིག་དུ་སྐྱེ་བ་ནས་ཆེ་རབས་ཐམས་ཅད་
 དུ་བདག་ལ་མེད་དུ་མི་རུང་བའི་བདག་གི་སུ་བདེའི་ལེགས་ཆོགས་སྐྱབ་པའི་མཛའ་བཤེས།
 གཉིས་སུ་གཞི་དང་ལམ་དང་འབྲས་བུ་གང་གི་གནས་སྐྱབས་ན་ཡང་བདག་ལ་མེད་དུ་མི་རུང་
 བའི་བདག་གི་སུ་བདེའི་ལེགས་ཆོགས་བདེ་སྐྱབ་དུ་སྤྱིར་པའི་ཡིད་བཞིན་གྱི་ལོར་བྱ་དང་སྒྲ་
 མ་དང་སྐྱག་པའི་སྐྱ་རྣམས་དང་བྱུང་པར་ཅུང་ཟད་གྲང་མེད་པ་ཤ་སྐྱག་དུ་འདུག་པ་ལ། ད་ལྟའི་

གནས་སྐབས་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་གཉིས་ཀྱིས་རང་དབང་མེད་པར་བྱས་ཏེ་འདི་ལྟར་འབྲལ་
 བེས་ཕྱགས་ཐེས་སུ་མོང་ཁིང་མགོན་མེད་སྐབས་མེད་དུ་གྱུར་པ་འདི་འདྲ་སྟོང་རེ་རྗེ།¹ སེམས་
 ཅན་འདི་རྣམས་འཇིགས་པ་ཆེན་པོ་དེ་ལས་སློབ་ཁིང་སློབ་པའི་ཁྱུང་དེ་ཡང་རེད་རང་གཅིག་ཕྱ་
 ལ་བབ་མོད་ཀྱང་། ད་ལྟ་གནས་སྐབས་འདི་འདྲས་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལྟ་ཅི་སྟོས། སེམས་
 ཅན་གཅིག་གི་མགོན་སྐབས་བྱེད་པའི་རྒྱས་པའང་བདག་ལ་མི་འདུག དེའི་རྒྱས་པ་སུ་ལ་ཡོད་
 བ་རྩོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་རིན་པོ་ཆེ་ཐོབ་ན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མགོན་
 སྐབས་བྱེད་པའི་རྒྱས་པ་ཐུ་ཐོགས་པ་མེད་པར་འདུག་པས་གོ་འཕང་དམ་པ་དེ་ཐོབ་བྱར་བཅུང་།
 མཁས་བྱུང་ཆད་མར་གྱུར་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་དང་སྟོག་ལའང་མི་གཞིགས་པར་དཀའ་བ་
 བརྒྱ་ཐལ་གིས་རི་ལྟར་སྐྱབ་པའི་ལམ་ཐབ་མོ་ཟླ་མ་ལྟའི་རྣལ་འབྱོར་ཀྱི་སྟོན་སྟུག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་
 ཁྱིད་དམིགས་སྟོང་ཚུལ་འདི་ཉིད་ཉམས་ལེན་ཀྱི་མཐིལ་དུ་བཅུང་ནས་མཁས་བྱུང་ཆད་མར་གྱུར་
 པ་དེ་རྣམས་ཀྱི་རྗེས་སུ་སློབ་སྟེ་ལུས་དང་སྟོག་ལའང་ལྟོས་པ་མེད་པའི་དཀའ་སྟོང་དང་རྒྱལ་ས་
 པོ་ཆེའི་བཙོན་འགྲུས་ཀྱི་སྟོན་སྟུག་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ་སྟུམ་པའི་སེམས་དྲུང་དྲུང་བ་
 ཞིག་བསྐྱེད་པ་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་དཀོན་མཆོག་གསུམ་རང་གི་ཐོབ་བྱར་བཅུང་ནས་འབྲས་
 བྱར་སྐབས་སུ་འགྲོ་བའི་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་སྐབས་འགྲོ་ཡིན་ལ། འདི་འདྲའི་སྐབས་འགྲོ་དང་ཐེག་
 ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡིན་དུ་འབྱེད་དཀའ་བ་ཞིག་ཡོད་གསུངས། དེ་ནས་ཟླ་
 མ་དཀོན་མཆོག་རྣམས་ཀྱང་རང་གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བརྟེ་ཁིང་བྱམས་པའི་ཚུལ་
 དུ་བཞུགས་པར་དམིགས་པ་དང་། རང་གཞན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཀྱང་སྐབས་ལུལ་དེ་རྣམས་ཀྱི་
 ཡོན་ཏན་དང་བཀའ་བློན་པའི་དད་བྱས་ཆེན་པོས་མགོན་གཅིག་དུ་སྐབས་འགྲོའི་ཆེག་ཕྱར་
 ཏེ་བཏོན་པའི་ཆོ། སྐུ་འདུག་ཚུད་གསུམ་ཀྱི་དམིགས་པ་ཡོངས་གྲགས་ལྟར་དང་། ཐེག་པ་སྐུང་
 སྐབས་དབང་ཆེན་གསེར་ཀྱི་ས་གཞིའི་སྟོང་དུ་འཆི་བདག་གཡིན་རྗེ་སྟོན་པོའི་གཞུགས་ཅན་

¹ སྟོང་རེ་རྗེ་སྟོང་རེ་རྗེ། མད་དམག་ སེང་དམག་

སའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལོ་འཕང་རིན་པོ་ཆེ་དེ་ཅི་ནས་ཀྱང་ཐོབ་པར་བྱ། དེའི་ཕྱིར་དུ་རྒྱལ་སྐྱེས་ཀྱི་
 རྫོན་པ་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་མཐའ་དག་ལ་ལུས་དང་སྟོག་ལའང་མི་ལྟ་བུའི་དགའ་སྟོན་དང་རྒྱལ་ས་པོ་
 ཆེའི་བཙུན་འབྲུག་ཀྱི་སྟོན་ས་རྒྱལ་བཞིན་དུ་སྟོབ་པར་བྱའོ། དེ་ལྟར་བྱེད་ཀྱས་པ་རྒྱ་མ་རྒྱས་xx
 དེ་ཡང་ཐེག་པ་པོ་དང་འོག་གི་སྟོན་པ་ཐམས་ཅད་སྐྱབས་འགྲོས་ཏེན་གཞི་བྱས་ནས་ཐང་དགོས་
 པ་དང་། སྤྲིག་པ་ཆོན་ཆེན་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་དང་། བསོད་ནམས་ཤིན་དུ་རྒྱུད་བའི་གང་ཐག་གི་
 རྒྱུད་ལ་བྱང་རྒྱལ་ཀྱི་སེམས་དང་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་སྟོན་པ་སྤྱི་བར་མི་འབྱུར་བ་དང་། བརྒྱ་
 པ་སྤྱིས་ནའང་དགོས་པ་སྐྱབས་ཀྱས་སུ་མི་འབྱུར་བར་ས་གཞི་རྩ་སྟོ་ཅན་དང་། རྩ་དང་ལྷན་བྱ་
 སོགས་མང་བ་དང་། ལུད་དང་རྫོད་གཤེར་སོགས་མི་འཛོམས་པར་ས་པོན་བཏུབ་བྱང་སྐྱ་བྱ་སྤྱི་
 དགའ་བ་དང་། སྤྱིས་སུ་ཐེན་ཀྱང་པན་མི་སོགས་པ་དང་འབྲེལ་ས་བྱང་རྒྱལ་ཀྱི་སེམས་གཟུང་བ་
 པ་སྐྱབས་འགྲོ་སོགས་གསུམ་ངེས་ཅན་སྟོན་དུ་གཏོང་དགོས་པ་ཡིན་གསུངས། དེ་ལྟར་བྱང་
 རྒྱལ་ཀྱི་སེམས་དང་སྟོན་པ་རྒྱུད་ལ་སྤྱིས་པར་རང་ཉིད་ཀྱིས་དགའ་བ་བསྟོན་ཞིང་། རང་ཉིད་ལ་
 དེ་ལྟ་བུའི་དགེ་བ་རྒྱལ་ས་པོ་ཆེ་སྤྱིས་པའི་རྩེན་ཀྱིས་རྒྱ་མ་རྒྱལ་པའི་དབང་པོ་དབྱེས་ནས་མར་མེ་
 གཅིག་ལས་གཉིས་ཆད་ཀྱི་རྩལ་དུ་རང་འབྲེལ་གཉིས་པ་ཞིག་ཆད་ནས་རང་ལ་ཐེམ་པས། རང་གི་
 ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་རྒྱ་མ་རྒྱལ་པའི་དབང་པོའི་སྐྱ་གསུང་ཐུགས་སུ་ལམ་གྱིས་བྱུང་བའི་ཕོས་
 པ་བྱ་ཞིང་དར་ཅིག་མཉམ་པར་འཛོག་རང་གི་སྐྱ་ལས་འོད་ཟེར་ཉི་མ་དང་མེ་ཤེལ་གྱི་འོད་ལྟ་བུ་
 ཆ་བའི་རེག་བྱ་ཅན་དང་། ཁ་བ་དང་རྩ་རྒྱུད་ཆེན་པོའི་རེག་བྱ་ལྟ་བུ་བྱང་པའི་རེག་བྱ་ཅན་དཔག་
 དུ་མེད་པ་འགྲོས་པས། ཆ་བྱང་གི་དཔལ་བའི་སྟོན་དང་བརྒྱད་ཀྱི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
 རྫོན་དང་སྐྱལ་བསྐྱེལ་ཐམས་ཅད་རྒྱུད་ས་ནས་དག་པའི་ཞིང་དང་ཐུབ་དབང་དུ་བྱུང་བའི་ཕོས་པ་
 བྱ་བ་དང་། ཡང་འོད་ཟེར་དགོས་འདོད་ཀྱན་འབྱུང་གི་ནོར་བྱ་དང་ཐས་པོས་གནས་མཁུ་སོགས་
 ཡོ་བྱད་མཁོ་དགའའི་རྣམ་པར་སྟོན་པས་ཡི་དྲགས་རྣམས་དང་། བེགས་ཉེས་འབྱེད་པའི་སྟོ་སྟོས་

དེ་ནས་ཅད་མེད་བཞི་བསྐྱེད་པའི་མཆོམས་སྒྲུབ་དང་། རི་ལྷུང་བསྐྱེད་པའི་ཚུལ་དང་།
བདུད་ཅི་ཡེ་བ་སྒྲུབ་སོགས་སྤྱི་ལྷུང་གསུམ་རྩེས། ག་ན་བདག་གནས་ཁང་གི་དོར་གསུལ་བ་ནས་
བཟུང་སྟེ་ད་ལྟའི་བར་འདིར་ཡང་མ་གྲག་སེམས་ཅན་རྣམས་མོར་གསུམ་དུ་སྒྲུབ་ཞིག་པ་དེ་ནས་ས་
སྤྱག་བསྐྱེད་བསྐྱེད་དུ་མས་ཉག་དུ་གཞིར་བའི་རང་ཚུལ་ལས་མ་འདས་པས་ངས་མ་གྲག་ཆེས་
ཉམ་ཐག་པའི་གནས་སུ་སྒྲུབ་པ་དེ་ནས་ཅི་འདི་ཁྱིལ་ཡས་བར་འདོད། དེས་ན་བདག་གིས་མ་
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་སྒྲུབ་པ་སྒྲུབ་བར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལོ་འཕེལ་རིམ་ལོ་
ཆེ་དེ་ཅི་ནས་གྲང་སོབ་པར་བྱ། དེའི་ཁྱིལ་དུ་ལམ་ཐམ་མོ་སྒྲུབ་ལྟའི་ནལ་འཁྱོད་ཀྱི་སྐོན་སྤྱག་
སྤྱ་ཆེན་པོའི་འཁྱིལ་བསྐྱེད་སྟེ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་གྲང་ཆེ་འདི་ཉིད་ལ་རྫོགས་པའི་སངས་

ཀླུ་མ་གྱི་ཤོ་འཕའ་མཆོག་ལ་འགོད་ཐུབ་པ་ཞིག་ལྟ་སྟེ་ཕའི་ཞེ་དམ་དྲག་པོ་སྒོ་ཕྱགས་སུ་བཅུག་
སྟེ། དག་ཏུ་མ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་སྐྱར་བ་སྐྱར་བར་ཞེས་པ་ནས་དེའི་སྒྲིབ་དུ་ལམ་
ཐབ་མོ་སྒྲ་མ་ལྟའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་སྒོ་ནས་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་འཁྱིད་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ་ཞེས་པའི་བར་
ལན་འགའ་བརྗོད། དེ་དག་ནི་སྒོན་འགྲོའི་འཁྱིད་ཆེན་བཞིའི་ནང་ཆོན། སྒྲིབ་བསྐྱར་བ་དང་བྱུང་
པར་ཐེག་ཆེན་ལ་འཇུག་པའི་སྒོ་སྐྱབས་འགྲོ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་འཁྱིད་ལན་ལག་དང་བཅས་པ་
རྣམས་ཡིན་པས་ནན་ཏན་ལྟ་དགོས་སོ།

༥ གཉིས་པ་བྱུང་པར་གྱི་སྒོན་འགྲོ་ལ། རང་ཉིད་སྐྱར་བསྐྱེད་པ་ནི་སྒྲ་མའི་རྣལ་འབྱོར་སྐྱར་
མོང་མེན་པ་འདི་དང་འབྲེལ་བའི་སྐྱར་མོང་བའི་ཕྱག་ཆེན་གྱི་འཁྱིད་སྒྲིབ་པ་ལ་ནི། རང་ཉིད་སྐྱར་
ཅིག་གིས་པདེ་གསང་འཛིགས་གསུམ་གང་རུང་གི་ཤོར་བསྐྱེད་ལུས་པ་ཅམ་གྱིས་ཆོག་ལ། སྐྱར་
མོང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱག་ཆེན་གྱི་འཁྱིད་དམིགས་སྒྲིབ་པ་ལ་ནི་རང་ཉིད་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་གཙོ་བོ་
ལམ་འཁྱེར་གསུམ་གྱི་གནད་ཆང་པའི་སྐྱར་བསྐྱེད་རེས་པར་བྱ་དགོས་ལ། དེ་ཡང་རང་གཞན་
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྒོན་མོག་མ་མེད་པ་ནས་ཁམས་གསུམ་འཁོར་བ་འདིར་སྐྱེ་གི་བར་དོ་
གསུམ་གྱི་སྐྱེང་བ་ཡང་དང་ཡང་དུ་བརྒྱུད་དེ་སྒྲིབ་འཁོར་བ་དང་བྱུང་པར་རན་མོང་གསུམ་གྱི་
སྐྱག་བསྐྱེལ་བརྒྱ་ཐག་དུ་མས་ཏྲག་དུ་གཟིར་བའི་མི་བཟད་པའི་ཉམ་ཐག་པའི་གནས་སུ་གྱུར་བ་
འདི་བཞིན་བྱུང་འདུག་སྟེ། ད་དུང་ཡང་བདག་ཅག་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེ་གི་བར་དོ་གསུམ་པོ་དེའི་གཉིང་
དང་མཐའ་ནི་གཏན་ནས་མ་མཆིས་པས། སྐྱར་ཡང་སྐྱེ་གི་བར་དོ་གསུམ་གྱི་སྐྱེང་བ་ཡང་ནས་
ཡང་དུ་བརྒྱུད་དེ་སྒྲིབ་འཁོར་བ་དང་བྱུང་པར་རན་མོང་གསུམ་གྱི་སྐྱག་བསྐྱེལ་གྱི་མེའི་བྱུད་ཀྱིང་
དུ་འཇུག་པ་ལས་ཐོས་མི་འདུག་པས། ད་རེས་ཤིན་ཏུ་རྙེད་པར་དཀའ་ཞིང་རྙེད་ནས་དོན་ཆེ་བའི་
དལ་འབྱོར་གྱི་རྟེན་བཟང་རྣམ་པར་དག་པ་ཞིག་ཐོབ། མཇལ་བར་དཀའ་བ་རྒྱལ་བའི་བསྐྱར་བ་
སྒྱི་དང་བྱུང་པར་རྗེ་སྒྲ་མའི་སྐྱར་བརྒྱུད་ཀྱི་གདམས་པ་སྟོགས་དུས་ཀྱི་ཆེ་སྒྲིབ་གཅིག་ལ་འཇུག་
ལུས་དོ་རྗེའི་སྐྱེ་འབྱུང་པའི་ཐབས་ལམ་ཐབ་མོ་འདི་འདྲ་བ་རྣམས་ལ་ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་

དགའ་མགུར་བྱུང་ཡོད་པའི་དུས་འདིར་སྒྲུང་བ་ཁོ་ནར་རང་གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
 དོན་དུ་སྒྲེལི་བར་དོ་གསུམ་གྱི་སྒྲུབ་བསྐྱེད་ལས་གཏན་དུ་ཐར་བའི་སྒྲུབ་གསུམ་གྱི་གོ་འཕང་
 རིན་པོ་ཆེ་དེ་ཅི་ནས་ཀྱང་སྒོམ་བར་བྱ། དེ་ཡང་ད་དེས་ལུས་རྟེན་འདིའི་སྒྲིབ་ནས་སྒྲུབ་དགོས་
 གྱི། སྒྲིབ་ཆད་འདི་འདྲའི་ལུས་རྟེན་རྟེད་པའི་སྒྲུབ་བ་མི་འདུག་སྟེ། འདི་འདྲའི་ལུས་རྟེན་ཡོང་བ་
 ལ་ཚུལ་ཁྱིམས་ནམ་པར་དག་པས་གཞིར་གཟུང་། སྒྲིབ་སོགས་ཀྱིས་ཁྲོགས་བྱས། སྒྲོན་ལམ་
 འི་མ་མེད་པས་མཆོམས་སྒྲུང་བ་སོགས་དགོས་པ་ལ། ཚུལ་ཁྱིམས་ནམ་པར་དག་པ་ཡུལ་དང་
 ཁྲོགས་ནང་མི་འདུག་དེ་ཡང་འབྲལ་དང་འབྲལ་དུ་སྒྲུབ་དུ་མ་འཇུག་ན་ཉི་མ་ད་དགུང་ཚུན་ཆད་
 དུའང་ཤི་བ་ལས་སྒྲོད་པའི་གདེང་བློད་གཏན་ནས་མེད། དེའི་ཆེ་དེའི་དུས་སུ་ལུས་ལོངས་སྒྲོད་
 ཁྲོགས་མཛུབ་བཤེས་ནམས་དང་མི་འདོད་བཞིན་དུ་ཁ་བྲལ་བའི་སྒྲུང་ན་གྱི་འཁྲུགས་ཀྱིས་གདོང་
 དམར་ཞིང་སྒྲུངས་པ་དང་། མིག་ནས་མཆི་མ་འཛུག་པ་དང་ཤིན་དུ་མཛུབ་ཁྲོགས་ཆེ་བའི་ཉི་དུ་
 རྒྱས་དང་འཁྲོགས་པའི་རེ་ཐག་ནི་ཆད། གཤིན་རྗེའི་སོ་ཉི་འཛིགས་སུ་རྒྱུང་བ་རང་ལ་འཛིགས་
 ཚུལ་ནམ་པ་སྒྲ་ཆོགས་སྒྲོན་པ་ནམས་ཀྱི་གདོང་ལ་མིག་རིག་རིག་དུ་ནི་བཟ། སྒར་བྱས་ཀྱི་སྒྲིག་
 པ་ནམས་ལ་འཁྲོད་པའི་མེ་ནི་འབར། རན་སོང་གི་སྒྲོད་བཅུད་འཛིགས་སུ་རྒྱུང་བ་ནམས་མིག་
 ལམ་དུ་ལམ་ལམ་འཆར་ཞིང་སྒྲུང་བས་ཁ་མིག་ཐམས་ཅད་ནི་གདངས། ཀྱང་ལག་ཐམས་ཅད་ནི་
 གཡོལ་སྟེ། བཤང་གཅི་ཡང་རང་དབང་མེད་པར་མལ་དུ་འཆོར་བ་ལྟ་བུའི་སྒྲུབ་བསྐྱེད་བཟོད་
 གྲགས་མེད་པ་ནམས་སྒྲིག་ཅན་བདག་ལ་ཆེ་འདི་ཉིད་དུ་ངེས་པར་འབྱུང་བ་རེད། དེར་མ་ཐད་ས་
 ཚུལ་ཐུག་པའི་རྟགས་སུ་རི་ཆེན་སོས་གཞོན་པ་དང་། ས་ལ་བྱིང་བ་ལྟ་བུ་དང་སྒྲིག་རྒྱ་ལྟ་བུའི་
 སྒྲུང་བ་འཆར་བ་དང་། ཚུ་མེ་ལ་ཐུག་པའི་རྟགས་སུ་ཚུ་ཆེན་སོར་སྒྱུང་བ་དང་། དེའི་འཁྲུགས་ཀྱིས་
 ཁྱེར་བ་དང་དུ་བ་ལྟ་བུའི་སྒྲུང་བ་འཆར། མེ་རྒྱུང་ལ་ཐུག་པའི་རྟགས་སུ་མེ་འབར་བའི་ཁོངས་སུ་
 རྒྱུད་པ་དང་། མེས་འཆིག་པ་དང་། མཁར་སྒྲུང་གི་མེ་ཁྱེར་ལྟ་བུའི་སྒྲུང་བ་འཆར། རྒྱུང་ནམ་ཤེས་

ལ་ཐེན་པར་བཅུམ་པ་ན། མར་མེ་ལྷ་བྱའི་སྐྱང་བ། ཐེན་པ་ན་སྐྱང་བ་དཀར་ལམ་བ། དེ་ནས་
 མཆོད་པ་དམར་ལམ་བ། ཉེར་ཐོབ་ནག་ལམ་བ། ཐམས་ཅད་སྒྲོང་པ་འཆི་བ་འོད་གསལ་རྣམས་
 འཆར་བའི་འབྲུལ་སྐྱང་གི་སྤྱག་བསྐྱལ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ཉམས་སུ་སྒྲོང་དགོས་པ་རེད། རེད་རི་
 ལྷ་བ་བཞིན་ཏུ་ནམ་མཁའི་མཐས་བྱལ་བའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དེ་ལྷ་བྱའི་འཆི་བའི་
 སྤྱག་བསྐྱལ་སྒྲོང་ཞིང་སྒྲོང་བར་འགྱུར་བ་ཤི་སྤྱག་ཏུ་འདུག་པས། ད་ནས་བདག་སོགས་ནམ་
 མཁའི་མཐའ་དང་མཉམ་པའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དེ་ལྷ་བྱའི་འཆི་བའི་སྤྱག་བསྐྱལ་ཉམས་
 སུ་སྒྲོང་མི་དགོས་པ་ཞིག་ཅིས་ཀྱང་བྱ་དགོས་པ་རེད། དེ་ཡང་ལམ་དུས་ཀྱི་དཔེ་དོན་གྱི་འོད་
 གསལ་གཉིས་ཀྱིས་འཛམ་བྱ་སྒྲིང་བའི་འཆི་བ་དངོས་སུ་སྐྱུང་བའི་འབྲས་བྱར་དེ་དང་རིགས་
 མཐུན་པའི་འབྲས་དུས་ཀྱི་ཆོས་སྐུ་བདེ་བ་ཆེན་པོ་མངོན་ཏུ་འགྱུར་བས། ལམ་དང་འབྲས་བྱའི་
 དུས་ཀྱི་ཆོས་སྐུ་དེ་རྣམས་རིམ་པ་བཞིན་ཏུ་སྐྱུང་ལ་བསྐྱེད་ཅིང་མངོན་ཏུ་བྱའོ་སྐྱམ་པའི་འཐེན་པ་
 བཏང་ནས་སྐུ་བས་ཡུལ་རྣམས་སྐྱ་མ་ཐུབ་པའི་དབང་པོ་ལ་ཐེན། སྐྱ་མ་ཐུབ་པའི་དབང་པོ་ཡང་
 འོད་སྒྲོན་པོར་མེར་གྱིས་ཞུ་ནས་རང་གི་སྒྲིན་མཆོམས་སུ་གཞུག་པས་བྱིན་གྱིས་རྒྱོབ་པའི་མོས་
 པ་བྱ་ཞིང་། སྐད་ཅིག་གིས་རང་ཉིད་དོ་རྩེ་འཛིགས་བྱེད་ཡབ་ཡུམ་དུ་ལམ་གྱིས་གྱུར་པའི་མོས་
 པ་བྱ། རང་དོ་རྩེ་འཛིགས་བྱེད་ཡབ་ཡུམ་སྦྲེམས་པར་འདུག་པའི་སྒྲོང་མཆོམས་དང་ཐུགས་
 ཀའི་རྩྭ་ལས་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་རང་བཞིན་གྱི་འོད་ཟེར་དམར་པོ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་འཕྲོས་ཏེ། སྒྲོང་
 བཅུད་ཐམས་ཅད་ལ་སོག་པས་སྒྲོང་ཐམས་ཅད་གཞལ་ཡས་ཁང་དང་བཅུད་ཐམས་ཅད་དོ་རྩེ་
 འཛིགས་བྱེད་དུ་ལམ་གྱིས་གྱུར་པ་རྣམས། སྐར་ཡང་སྒྲོང་ཐམས་ཅད་འོད་དུ་ཞུ་ནས་བཅུད་ཀྱི་
 ལྷ་རྣམས་ལ་ཐེན། བཅུད་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་ཀྱང་འོད་དུ་ཞུ་ནས་རང་ཉིད་དོ་རྩེ་འཛིགས་བྱེད་ལ་ཐེན།
 རང་ཡང་ལུས་ཀྱི་སྒྲོང་སྐད་ཐམས་ཅད་ནས་འོད་སྒྲོན་པོར་མེར་གྱིས་ཞུ་ནས་ཐུགས་ཀའི་རྩྭ་ལ་
 ཐེན་པ་དང་མཉམ་དུ་སེམས་ཀྱི་སྐྱང་བར་སྒྲིག་རྒྱ་ལྷ་བྱའི་སྐྱང་བ་ཤར་བའི་མོས་པ་བྱ་ཞིང་། ས་
 རྒྱ་ལ་ཐེན་པའི་རྟགས་ཤར་བྱུང་སྐྱམ་པ་བྱ། རྩྭ་གི་ཞབས་ཀྱང་ལ་ཐེན་པ་དང་མཉམ་དུ་དུ་བ་ལྷ་

བྱེད་སྒྲུབ་བ་དང་། དེ་ཉིད་ཚུ་མེ་ལ་ཐེམ་པའི་རྟགས་སུ་ངོས་འཛིན། ཉ་ཉའི་མགོ་མོར་ཐེམ་པ་དང་
 མཉམ་དུ་མཁར་སྒྲུབ་གི་མེ་ཁྱེར་ལྟ་བུའི་སྒྲུབ་བ་དང་། དེ་ཉིད་མེ་རྒྱུད་ལ་ཐེམ་པའི་རྟགས་སུ་ངོས་
 འཛིན། མགོ་མོ་རྒྱ་ཆེས་ལ་ཐེམ་པར་ཚུམ་པ་ན་མར་མེ་ལྟ་བུའི་སྒྲུབ་བ་དང་། དེ་ཉིད་རྒྱུད་ནམ་
 ཤེས་ལ་ཐེམ་པར་ཚུམ་པའི་རྟགས་སུ་ངོས་འཛིན། དེ་ནས་མགོ་མོ་རྒྱ་ཆེས་ལ་ཐེམ་པ་ན་སྒྲུབ་བ་
 དཀར་ལམ་བ་དང་། རྒྱ་ཆེས་ཐིག་ལེ་ལ་ཐེམ་པ་ན་མཆེད་བ་དམར་ལམ་བ་དང་། ཐིག་ལེ་རྒྱ་ད་
 ལ་ཐེམ་པ་ན་ཉེར་ཐོབ་ནག་ལམ་བ་དང་། རྒྱ་ད་ཡར་སྐྱ་དང་སྒྲོམ་ཀ་རའི་བ་ཐག་ལྟ་བུར་རེ་ལ་རེ་
 སྒར་སོང་ནས་མཐར་མི་དམིགས་པའི་སྒྲོང་པར་སོང་བ་ན་ཐམས་ཅད་སྒྲོང་པ་འོད་གསལ་ཤར་
 པའི་མོས་པ་བྱ་ཞིང་། གསལ་བའི་རར་ལྟན་གྱི་འོད་གསལ་དེ་ལ་དར་གཅིག་མཉམ་པར་འཛོག་
 དེ་ནས་དག་དུ་ཨོ་སྤྱ་ལྷ་མ་ཤུག་སར་རྒྱ་སྤྱ་ལྷ་མ་ཤུག་ཉི། ཨོ་སྤྱ་རྒྱ་རྒྱ་ལ་ཞེས་པ་ནས་སྒྲོང་
 པ་ཉིད་དུ་གྱུར་ཞེས་པའི་བར་སྤྲགས་ཆེན་གཉིས་གྱི་དོན་བརྟོག་དེ། སྒར་གྱི་འོད་གསལ་ཁྱད་
 ཆོས་གཉིས་ལྟན་དེ་མན་དག་བཞིན་དུ་ཡེངས་མེད་བསྐྱུངས་ཏེ་ཅུང་ཟད་བརྟན་དུ་སོང་བར་རིག་
 པའི་མཆོམས་ནས་སེམས་ཀྱི་བྱིངས་འོད་གསལ་དེའི་འོ་མོར་མེར་ཆགས་སུ་བསྐྱེད་དེ། དེ་ལས་
 སེམས་ཀྱི་ཆ་ཤས་གཅིག་གིས་ང་འོད་གསལ་བསྒྲོམ། ང་སངས་རྒྱས་བསྐྱུབ་སྤྲུལ་པའི་རར་
 འཛིན་ལྟན་སྤྱེས་ཐབས་མཁས་པས་བསྐྱེད་དེ། དེ་ལ་ང་རྩལ་རི་ལྟར་སྒྲུབ་བ་དང་དེས་ང་རྩལ་
 རི་ལྟར་དུ་བརྒྱུད་པའི་རྩལ་ལ་བརྟག་པ་ན། ང་དེ་རང་གི་སེམས་ཀྱིས་བཟོས་པ་ཅམ་མིན་པར་
 གདགས་གཞིའི་ངོས་ནས་རྩལ་ཡིང་རེ་བྱ་བ་ཡོང་བ་ལྟ་བུའི་རྩལ་སྤྲུལ་པ་ཞིག་སྒྲུབ་ཞིང་ཞེན་
 པ་ལས་འོས་མེད་པས། དེ་ལྟར་དགག་བྱའི་གནད་འཕྲུག་མེད་ངོས་ཟིན་པའི་གནད་དང་མོ་སྒྲོན་
 དུ་བརྟང་ནས། ང་དེ་དེ་ལྟར་སྒྲུབ་ཞིང་ཞེན་པ་ལྟར་དུ་གྱུབ་ན་གདགས་གཞི་སྤང་པོ་དང་མན་རྩལ་
 ལྟོས་མེད་ཀྱི་གཅིག་ཐ་དད་གང་རུང་ལས་མི་འདའ་བའི་རྩལ་ལ་ངེས་པ་འཆོལ་བ་བྱ་བ་པ་ངེས་
 པའི་གནད་དང་། སྤང་པོ་དང་ལྟོས་མེད་ཀྱི་གཅིག་ན། སྤང་པོ་ལྟོས་པ་བཞིན་དུ་བདག་གྱུར་
 ལྟར་འགྱུར་བ་དང་། བདག་སོ་སོར་དབྱེར་མེད་པའི་གཅིག་ཡིན་པ་བཞིན་དུ་སྤང་པོ་ལྟོས་ཀའང་

གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བ་སོགས་ཀྱི་གནོད་བྱེད་ལས། སྤང་པོ་དང་གཅིག་ཏུ་མ་གྲུབ་པར་ངེས་པའི་
 གཅིག་ལྷན་གྱི་གནད་དང་། སྤང་པོ་དང་མ་དད་ཏུ་གྲུབ་ན། བདག་སྤང་གཉིས་འབྲེལ་མེད་དོན་
 གཞན་ཏུ་འགྱུར་བ་སོགས་ཀྱི་གནོད་བྱེད་ལས། སྤང་པོ་དང་མ་དད་ཏུ་མ་གྲུབ་པར་ངེས་པའི་ཏུ་
 ལྷན་གྱི་གནད་པའི་དབྱེད་པ་ཤུགས་ཅན་ལ་བརྟེན་ནས། བདག་འདི་ཐག་པ་ལ་བཏགས་པའི་
 སྤྱལ་ལྷར་རང་གི་སེམས་ཀྱིས་བཅོས་པ་ཅོམ་མ་གཏོགས་གདགས་གཞིའི་ངོས་ནས་ཚུར་གྲུབ་
 ཤུགས་རྒྱལ་ཅོམ་ཡང་མི་འདུག་སྟེ་པའི་ངེས་པ་ལྷར་གིས་སྦྱེས་པ་ན། སེམས་ཀྱི་ཤུགས་པལ་
 ཆེར་ངེས་ཤེས་དེའི་སྒྲིགས་སུ་བཏང་ཞིང་། དེ་ལས་སེམས་ཀྱི་ཆ་ཤས་སྤོ་མོ་གཅིག་གིས་སྤར་
 རང་ཉིད་དོ་རྩེ་འཛིགས་བྱེད་ལས་ལུས་སྦྱོམས་པར་འདུག་པའི་ལྷན་སྦྱེས་ཀྱི་དགའ་བ་ཉམས་སུ་
 མྱོང་པའི་ཚུལ་བྲན་པར་བྱས་ཏེ། དེ་ལྷར་སྦྱོང་པ་ངེས་པའི་ངེས་ཤེས་དང་ལྷན་སྦྱེས་ཀྱི་དགའ་བ་
 མྱོང་པའི་བདེ་བ་གཉིས་སེམས་གཅིག་གི་སྤྱི་དུ་ཆོགས་པར་བྱས་ནས་ཅེ་གཅིག་ཏུ་བསྐྱར་།

དེ་ནས་དེ་ལྷ་བུའི་བདེ་སྦྱོང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཆོས་སྐུ་དེ་ཡང་རང་གི་སེམས་ལ་ཚུལ་རི་ལྷར་
 ཏུ་སྤར་བར་བཏགས་པ་ན། གང་ལ་ཡང་སྦྱོས་པ་མེད་པར་རང་དབང་ཏུ་གྲུབ་པ་ལྷ་བུ་ཞིག་སྤར་
 བ་ལས་འོས་མེད་པས། དེ་ལྷར་སྤར་བ་ལྷར་གྲུབ་ན་རང་གི་སྤྲད་ཅིག་སྤྱི་བར་མ་ནམས་དང་
 གཅིག་མ་དད་གང་རུང་ལས་མི་འདའ་བའི་ཚུལ་དང་། གཅིག་མ་དད་གང་ཏུ་གྲུབ་པར་ཁས་
 སྐྱུངས་ཀྱང་གནོད་བྱེད་ཏུ་མ་འབབ་ཚུལ་ནམས་ལ་ངེས་པ་མྱོང་ཐོག་ནས་བྲངས་པའི་མཐུས་
 འདི་ལྷར་སྤར་བ་ལྷར་ཏུ་གྲུབ་ཤུགས་རྒྱལ་ཅོམ་ཡང་མི་འདུག་སྟེ་པའི་ངེས་པ་ལྷར་གིས་སྦྱེས་
 པ་ན། ངེས་པ་དེ་ལས་སེམས་ཀྱི་སྤྱི་ངེས་འབྱེད་དེ་འདི་ལྷར་སྤྱི་བ་པ་ཀྱན་དང་བལ་བའི་དོ་རྩེ་
 འཛིགས་བྱེད་ཀྱི་ཤུགས་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་སྐུ་བདེ་བ་ཆེན་པོ་དེ་ནི་ངོ་སྟོན་པའི་ཆོས་སྐུའི་ང་རྒྱལ་
 འཛོགས་པ་དེ་ལ་ནི་འཆི་བ་ཆོས་སྐུའི་ལམ་འབྱེད་ཞེས་བྱའོ། དེ་ལྷར་གཞི་དུས་སུ་ལས་ཉོན་གྱི་
 དབང་གིས་སྤྱི་ག་རྒྱ་ནས་འོད་གསལ་གྱི་བར་རིམ་བཞིན་འཆར་བའི་མའི་འོད་གསལ་དེ་ཉིད། ད་
 ལྷ་སྦྱོམ་དུས་སུ་ལམ་གྱི་ངོ་ཐོར་འབྱེད་པའི་བུའི་འོད་གསལ་བསྐྱེད་པ་དེ་ལ་ནི་འོད་གསལ་མ་བུ་

སྤྱད་པའི་གདམས་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྤྱོད་བསྐྱར་མར་བ་སོགས་གྱིས་བསྐྱབས་བཟོད་མར་དུ་མཛད་
པའི་མན་ངག་ཡིན་པས་གཅེས་པར་བྱངས་ཤིག་གསུངས། དེ་ལྟ་བུའི་ཆོས་སྤྱིའི་ར་རྒྱལ་དེ་ཡང་
བདེན་སྤང་འཛིན་སྤངས་ལུལ་བྱས་གྱི་བསྐྱོན་དུ་འབྱུང་མི་འབྱུང་གྱི་དགག་གཞག་དང་། མཉམ་
གཞག་དང་ར་རྒྱལ་གཉིས་དམིགས་ནམ་གཅིག་མི་གཅིག་གི་དཀའ་གནད་སྤྱོད་མོ་ནམས་ཀྱང་
ཤེས་པར་བྱ་དགོས་གྱི་མོས་མཁོས་ཅན་གྱིས་ཆེས་པར་མི་བྱའོ། གོང་དུ་འཆི་བ་ཆོས་སྤྱིའི་
ལམ་འཁྱེར་བསྐྱོན་ཚུལ་ཡི་གེར་བཀོད་པ་དེ་ནམས་ཀྱང་སྤྱོད་པའི་མན་ངག་ལ་བདེན་ནས་རང་
གིས་ཀྱང་སེམས་སྤྱོད་དུ་ཅུང་ཟད་སའ་བ་ལྟར་གྱི་གོ་ཆོད་དང་ཤར་ཆོད་འོལ་སྤྱི་ཅན་བཀོད་པ་
ཡིན་གྱི་ཚུལ་འདི་ལ་ཤིན་དུ་སྤྱོད་པའི་དཀའ་གནད་མང་དུ་ཡོད་དོ། དེ་ལྟར་རྗེས་གཞིག་གི་སྤྱད་
རིམ་དང་མཐུན་པའི་འཆི་བ་ཆོས་སྤྱིའི་ལམ་འཁྱེར་བསྐྱོན་ཚུལ་འདི་ནི་སྤྱང་གཞིའི་འཆི་བ་དང་
མཐུན་ཆོབས་ཤིན་དུ་ཆེ་བས་གཞན་ལས་ཁྱད་པར་དུ་གྱུར་བ་ཡིན་པ། འོན་ཀྱང་རིམ་འཛིན་གྱི་
སྤྱད་རིམ་དང་མཐུན་པར་བྱེད་ན་སྤྱང་གཞི་སྤྱོད་བྱེད་འོ་སྤྱད་པའི་མཆོམས་ནས་རང་ཉིད་ལྟ་སྤྱང་
མི་ལྟར་བར་བ་མལ་པའི་ཤ་རུས་གདོས་བཅས་གྱི་ཕྱང་པོ་སྤྱོད་སྤྱད་དུ་འོད་སྤོན་པོར་མེར་གྱིས་
ཞུན་པོད་སྤོན་པོ་འདོམ་གང་པ་ཞིག་དུ་གྱུར་ཏེ། དེ་ཡང་རྗེ་ཅུང་དང་རྗེ་ཕྱར་སོང་ནས་མཐར་
མི་དམིགས་པའི་སྤྱོད་སང་དུ་གྱུར་བ་ན། མམས་ཅད་སྤྱོད་པ་འོད་གསལ་ཤར་བའི་མོས་པ་བྱ་
ཞིང་དེའི་སྤྱོད་ནས་བྱའི་འོད་གསལ་བསྐྱེད་ཚུལ་སོགས་སྤྱར་བཞིན་བྱའོ།

དེ་ནས་བར་དོ་ལོངས་སྤྱང་འཁྱེར་པའི་ལམ་ཁྱེར་བསྐྱོན་དགོས་པས་སྤྱང་གཞི་སྤྱོད་བྱེད་
འོ་སྤྱོད་ཚུལ་འདི་ལྟར་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟ་བུའི་འཆི་སྤྱོད་འགགས་པའི་ཕྱགས་སྤྱོད་གི་ཉེར་ཐོབ་བྱུང་བ་
དང་མཉམ་དུ་རྒྱུད་སེམས་ཅན་ལས་བྱུང་པའི་བར་དོའི་སྤྱོད་པ་བྱུང་ནས་རིག་པ་རྟེན་མེད་འབྱུང་
པོ་ཅི་འགོ་གཏོལ་མེད་པ་དེ་གར་འགོ་ཆ་མེད་དུ་རྒྱག་པ་ན། གཤིན་རྗེའི་སོ་ཉ་འཛིགས་སུ་རུང་
བ་དག་གིས་སོད་ཅིག་རྒྱུ་ཅིག་སོགས་འཛིགས་པའི་སྤྱོད་པའི་དང་འབྱུང་སྤྱང་གི་སྤྱག་བསྐྱུ་
བཟོད་སྤྱགས་མེད་པ་ནམས་ཉམས་སུ་སྤྱོད་དགོས་པ་རེད། དེད་རྗེ་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་པ་མར་གྱུར་

སའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཀྱང་བར་དོའི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཐུངས་ཤིང་སྤྱོད་བར་འགྱུར་བ་
 ལས་འོས་མི་འདུག་པས། དེ་ནས་བདག་སོགས་ནམ་མཁའི་མཐའ་དང་མཉམ་སའི་སེམས་ཅན་
 ཐམས་ཅད་བར་དོའི་མིན་པར་ཉིང་མཆོས་སྤྱོད་མི་དགོས་པ་ཞིག་དང་བར་དོའི་སྤྱག་བསྐྱེད་
 ལས་སྤོལ་བའི་ཐབས་ཤིག་ཅིས་ཀྱང་བྱ་དགོས་པ་རེད། དེ་ཡང་ལམ་དུས་ཀྱི་དག་མ་དག་གི་སྤྱི་
 མའི་སྤྱི་གཉིས་ཀྱིས་འཛིན་བྱ་སྤྱིང་སའི་བར་དོ་དངོས་སྤྱི་སྤྱངས་སའི་འབྲས་བྱུང་དེ་དང་རིགས་
 མཐུན་སའི་འབྲས་དུས་ཀྱི་ལོངས་སྤྱིའི་གོ་འཕང་མཛོན་དུ་འགྱུར་བས། ལམ་དང་འབྲས་བྱུང་
 དུས་ཀྱི་ལོངས་སྤྱིའི་གོ་འཕང་དེ་དག་རིམ་བཤུ་བཞིན་དུ་མཛོན་དུ་བྱའོ། དེ་ལྟར་མཛོན་དུ་བྱ་བ་
 དང་མཛོན་དུ་བྱེད་པ་དང་། མཛོན་དུ་བྱེད་པ་ལོ་གསུམ་ལོ་འདི་མཐུན་སྤྱོད་མེད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་
 ཀྱིས་བྱུ་བ་པ་ལྟར་སྤྱང་བ་འདི་བཞིན་དུ་བྱུ་བ་པ་དུལ་ཙམ་ཡང་མི་འདུག་སྤྱི་སའི་རང་ནས། རང་
 ཉིད་སྤྱད་ཅིག་གིས་དཔལ་དོ་རྩེ་འཛིགས་བྱེད་ཞལ་གཅིག་བྱུག་གཉིས་པ་དྲངས་གསལ་འོད་
 ཀྱི་རང་བཞིན་ཅན་ལུས་དང་བཅས་སའི་སྤྱི་ལས་འོད་ཟེར་འཛིག་རྟེན་ཀྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་
 འགོངས་པར་འཕྲོ་བ་ཞིག་དུ་སྤྱང་པར་དམིགས་ནས་ཅེ་གཅིག་དུ་སྤྱོད། དེ་ནས་སྤྱི་ལས་འཕྲོར་
 དེ་ལས་སེམས་ཀྱི་ཆ་ཤས་ཤིག་གིས་ཡིད་འོར་སྤྱང་བའི་སྤྱི་དེ་རང་གི་སེམས་ལ་ཚུལ་རི་ལྟར་
 སྤྱང་བར་བྱུར་ནས་བྱུར་བྱས་པ་ན་གང་ལའང་སྤྱོད་པ་མེད་པར་རང་དབང་དུ་བྱུ་བ་བྱུ་བ་པ་ཞིག་
 འཆར་བ་ལས་འོས་མེད་པས་སྤྱང་ཚུལ་དེ་ལྟར་དུ་བྱུ་བ་ན་སྤྱི་དེ་རང་གི་བྱུར་བོ་དང་ངོ་བོ་ཉིད་
 ཀྱིས་བྱུ་བ་སའི་གཅིག་མ་དད་གང་དུ་བྱུ་བ་པ་སོགས་ཀྱི་དབྱེད་པ་སྤྱང་བཞིན་བྱས་པས། སྤྱང་བ་
 ལྟར་དུ་བྱུ་བ་པ་དུལ་ཙམ་ཡང་མི་འདུག་སྤྱི་སའི་ངེས་པ་སྤྱང་གིས་སྤྱོད་པ་ན། ཡིད་འོར་སྤྱང་
 སའི་སྤྱི་སྤྱི་དེ་ཞིག་འཕྲོ་བས་ངེས་ཤེས་དེའི་རང་ནས་སེམས་ཀྱི་ཆ་ཤས་ཞིག་གིས་སྤྱང་ཀྱི་སྤྱི་སྤྱི་
 དེ་བྱུར་བར་བྱས་ཏེ། ཡིད་འོར་སྤྱི་སྤྱི་ལས་པ་ལམ་ལམ་ཤར་བ་དེ་ལ་དམིགས་ནས་དེའི་བྱུར་
 ནས་སེམས་ཀྱི་ཆ་ཤས་གཅིག་གིས་ཡིད་འོར་སྤྱང་བའི་སྤྱི་སྤྱི་འདི་སྤྱང་ཚུལ་འདི་བཞིན་དུ་བྱུ་བ་
 ལུགས་གཏན་ནས་མེད་སྤྱི་སའི་ངེས་ཤེས་འབྲུག་ཙམ་འབྲུག་ཙམ་བསྐྱེད་དེ། ངེས་ཤེས་འབྲུག་

ཅམ་པ་དེ་རྣམས་དང་ཡིད་དོར་ལྷ་སྐྱུའི་རྣམ་པ་ལམ་ལམ་ཤར་བ་གཉིས་སེམས་གཅིག་གི་སྒྲེང་
 དུ་དུས་གཅིག་ཆོག་པ་པར་བྱས་ཏེ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་བསྐྱར་བ་ནི་བདག་འདྲའི་ལས་དང་པོ་པ་རྣམས་
 གྱིས་ཐབ་གསལ་གཉིས་མེད་ཀྱི་རྣམ་འཁྱོར་གོ་བའི་སྒྲེང་ནས་སྒྲོང་ཚུལ་རྩེ་བཅུན་སྒྲ་མ་དམ་པ་
 སངས་རྒྱས་དངོས་ཀྱི་དགོ་བའི་ལཤེས་གཉན་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཞབས་བྱར་དུ་ཚུལ་འདིའི་དོགས་གཅོད་
 བྱས་པའི་བཀའ་ལན་ཡིད་ཆེས་པའི་གནས་ཤིག་ཡིན་ཡང་། དཀའ་གནད་སྤྱ་མོ་འབྱེད་པར་འདོད་
 པའི་སྒོ་སྒོས་ཅན་རྣམས་གྱིས་ཞིབ་ཏུ་དཔྱད་པར་རིགས་སོ།།

གཞན་གཞུང་ཆེན་པོ་རྣམས་ནས་ངེས་དོར་ལྷ་སྐྱུ་རང་བཞིན་མེད་པར་ངེས་པའི་ངེས་ཤེས་
 དམ་སྒྲིང་ངེ་བ་དང་། སྒྲུང་དོར་ལྷ་སྐྱུའི་རྣམ་པ་ལམ་ལམ་ཤར་བ་གཉིས་གཅིག་སྒྲོགས་སུ་གཅིག་
 འཁྱོ་བའི་ཐབ་གསལ་གཉིས་མེད་ཀྱི་སྐྱུའི་རྣམ་འཁྱོར་གསུངས་པ་ནི་སྒྲོང་པ་དང་སྐྱུའི་རྣམ་འཁྱོར་
 པ་གོམས་པ་རབ་ཚད་བརྟན་པ་རྣམས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་ཡིན་པས་བདག་འདྲ་ལས་དང་པོ་བས་
 ཚུལ་དེ་ཉམས་སྒྲེང་དུ་སྒྲོང་ལུགས་གནན་ནས་མེད་དོ།། དེ་འདྲའི་སྒྲུང་པ་རང་བཞིན་མེད་པའི་ལྷ་
 སྐྱུ་དེ་གདགས་གཞི་བྱས་ནས་རྒྱང་སེམས་ཅམ་ལས་བྱུབ་པའི་དཔལ་ལྷན་བྱུབ་བདག་དང་པོའི་
 མགོན་པོ་དེ་ངོ་སྤྲོམ་པའི་ལོངས་སྐྱུའི་ང་རྒྱལ་འཛོག་ལུགས་སོགས་ནི་ཆོས་སྐྱུའི་སྐབས་དང་
 འདྲ། དེ་ལྟར་མིན་པར་གཞན་དག་གིས་སྒྲོང་པའི་ངང་ལས་རྒྱ་ད་ཅམ་དང་རྒྱ་ཡིག་གི་རྣམ་པར་
 ལྟར་བའི་གནས་སྐབས་དེར་ལོངས་སྐྱུའི་ལམ་ཁྱེད་སྒོམ་པར་ངོ་སྒྲོད་པ་ཡོད་ཀྱང་། སྒྲོང་པའི་
 ངང་ལས་ལྷ་སྐྱུའི་རྣམ་པར་ལྟར་ནས་གནས་གསུམ་དུ་ཡི་གེ་གསུམ་མ་བཞོད་པའི་སྐབས་དེར་
 ལོངས་སྐྱུའི་ལམ་ཁྱེད་སྒོམ་པ་འདི་ནི་སྒྲ་མ་ལོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆའི་མན་ངག་ཡིན་གསུངས།

དེ་ནས་སྐྱེ་བ་སྐྱལ་སྐྱར་འབྱེད་པའི་ལམ་ཁྱེད་བསྒོམ་དགོས་པས། མོག་མར་སྐྱར་གཞི་
 སྒྲོང་བྱེད་ངོ་སྒྲོད་ཚུལ་འདི་ལྟར་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་རིག་པ་ཉེན་མེད་འབྱུང་པོའི་བར་དོ་བ་ཅི་འཁྱོ་
 གཏོལ་མེད་པ་དེ་གར་འཁྱོ་ཆ་མེད་ཞིག་ཏུ་འབྱུངས་པ་ན། ས་མའི་བྱ་བྱག་འདྲེས་པའི་གོང་བྱར་
 སོ་སོ་ཉལ་པོ་བྱེད་བཞིན་པར་མཚོང་ནས་རང་གིས་ཀྱང་ཉལ་པོ་བྱེད་འདོད་པའི་ཆགས་པས་དེ་དང་

ཉེ་བར་སྟོགས་པ་ན་གཞན་ཅི་ཡང་མི་སྒྲུང་བར་པོ་མོའི་མཆན་མ་འབའ་ཞིག་ཏུ་མཐོང་ནས་ཁོ་
 བས་བརྒྱལ་ཏེ་ཕི་བ་ཁྲ་ཁག་གི་དབྱས་སུ་ཉིང་མཆན་སྟུང་ཞིང་། མེར་མེར་པོ། ལྷར་ལྷར་པོ།
 བོར་བོར་པོ། མཁྲང་འགྱུར། ཡན་ལག་འགྱུ་བ་སྟེ་མངལ་གྱི་གནས་སྐབས་ལྟ་དང་། བཅས་
 པའི་གནས་སྐབས་ནམས་སུ་མནམ་ལ་རྩིང་བ་མི་གཙང་པའི་བྱམ་པ་ལྟ་བུའི་ནང་དུ་ཤ་མས་
 དཀྱིས་ཏེ་རྒྱ་དགུ་ངོ་བརྒྱ། ཆ་གྲང་དང་། མནན་པ་དང་། བདབ་པ་སོགས་ཀྱི་སྒྱུ་ག་བསྐྱལ་དང་།
 དེ་ནས་ཕྱིར་བཅས་པ་ན་སྒྱུ་ག་བསྐྱལ་བརྒྱ་ལག་ཏུ་མ་དང་བཅས་ཏེ་སྟེ་བས་སྟེ་བ་སྒྱུ་ག་བསྐྱལ་
 དང་ལྷན་པ། གནས་ངན་ལེན་དང་ལྷན་པ། ཉོན་མོངས་པའི་སྟོང་དུ་གྱུར་པ། མི་འདོད་བཞིན་དུ་
 བྲལ་པའི་ཆོས་ཅན་སོགས་མདོར་ན་འཁོར་པའི་སྒྱུ་ག་བསྐྱལ་མཐའ་དག་སྟེ་ཞིང་འབྱུང་པའི་སྟོང་
 དང་གཞིར་གྱུར་པའི་སྟེ་གནས་ནམས་སུ་རང་དབང་མེད་པར་ཉིང་མཆན་སྟུང་དགོས་པ་རེད།
 རེད་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ནམ་མཁའི་མཐའ་བྲལ་པའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དེ་ལྟ་བུའི་སྟེ་བའི་
 སྒྱུ་ག་བསྐྱལ་སྟོང་ཞིང་སྟོང་བར་འབྱུར་བ་ཤ་སྒྱུ་ག་ཏུ་འདུག་པས། ད་ནས་བདག་སོགས་ནམ་
 མཁའི་མཐའ་དང་མཉམ་པའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྟེ་བའི་སྟིད་པར་ཉིང་མཆན་སྟུང་མི་
 དགོས་པ་དང་སྟེ་བའི་སྒྱུ་ག་བསྐྱལ་ལས་གཏན་དུ་ཐར་བ་ཞིག་ཅིས་ཀྱང་བྱའོ། དེ་ཡང་ལམ་དུས་
 ཀྱི་དག་དང་མ་དག་གི་སྒྱུ་མའི་སྒྱུ་གཉིས་ཀྱིས་རགས་པའི་ལུས་བརླུང་བའི་སྒྱུ་ལ་སྒྱུས། འཛིན་བྱ་
 སྟེང་པའི་སྟེ་བ་དངོས་སུ་སྒྱུར་པའི་འབྲས་བུར་དེ་དང་རིགས་མཐུན་པའི་སྒྱུ་ལ་སྟེ་གོ་འཕང་
 མདོན་དུ་འབྱུང་བས་ལམ་དང་འབྲས་བུའི་དུས་ཀྱི་གོ་འཕང་དེ་ནམས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་མདོན་
 དུ་བྱའོ་སྒྱུ་ལ་པའི་འཕེན་པ་བཏང་ནས། རང་ཉིད་ལོངས་སྒྱུ་རྟོ་རྟེ་འཛིགས་ལེད་ཀྱི་སྒྱུར་གནས་པ་
 དེའི་སྟེ་པོར་ཨོ། མཐིན་པར་སྟུང་། ཐུགས་ཀར་རྩྱི་ཡིག་གསུམ་བཞོད་ནས་རང་གི་སྒྱུ་ལས་འོད་
 ཟེར་གྱི་ཆོགས་དཔག་ཏུ་མེད་པར་སྟོས་པའི་སྟེ་མོར་གང་ལ་གང་འདུལ་གྱི་སྒྱུ་ལ་པའི་བཞོད་པ་
 སྟོགས་བརྒྱར་འཕྲོ་བཞིན་པ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་པར་དམིགས་ནས་སྒྲུང་ལ་རང་བཞིན་མེད་པའི་སྟེ་
 རྣམ་འཕྲོར་དང་སྒྱུ་དེ་གདགས་གཞི་བྱས་ནས་འདི་འདྲའི་སྒྲུང་ལ་རང་བཞིན་མེད་པའི་རགས་

པའི་སྒྱུར་བཞེངས་པའི་སྒྲུབ་སྒྲུབ་དོ་རྩེ་འཛིགས་ཁྱེད་དེ་ནི་རའོ་སྒྲུབ་པའི་སྒྲུབ་སྒྲུབ་འཛིག་
ཚུལ་རྣམས་སྒྲར་བཞིན་ནོ།།

འདི་ལས་རྒྱས་ཅན་བསྐྱོན་པར་སྒྲོན། སྒྲོར་པའི་རང་ལས་སྒྲན་ཅིག་གིས་དོ་རྩེའི་ས་
གཞི། རྩ་བ། གྲུར་སྒྲུར་མེ་མེ་རི་དང་བཅས་པའི་ཕྱི་རོལ་དུ་དུར་ཁྱོད་ཆེན་པོ་བརྒྱད་ཀྱིས་ཡོངས་
སྒྲ་བསྐྱོར་པའི་ནང་དུ། གཞལ་ཡས་ཁང་གྲུ་བཞི་སྒྲོ་བཞི་བ་མཆན་ཉིད་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སྒྲ་
རྩོགས་པ་གདན་དང་བཅས་པའི་དབུས་སྒྲ། རང་ཉིད་རྒྱ་དོ་རྩེ་འཛིན་པ་འཇམ་དཔལ་གྱི་སྒྱུར་
ལམ་གྱིས་སྒྲུར་པའི་བར་དོ་ཡོངས་སྒྱུར་འབྱེར་པའི་ལམ་ཁྱེར་དང་། དེ་ནས་རང་གི་སྒྲ་ལས་
འོད་ཟེར་འསྐྱོས་པས་བདེ་བར་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་སྒྲུན་དངས་ཉེ་ཐིམ་པ་ཡོངས་སྒྲ་སྒྲུར་པ་
ལས་རང་ཉིད་འབྲས་བླ་དོ་རྩེ་འཛིན་པ་དཔལ་དོ་རྩེ་འཛིགས་ཁྱེད་ཆེན་པོ་སྒྲ་མདོག་མཐིང་ནག་
ཞལ་དགུ་བྲག་པོ་བཞི། ཞབས་བརྩ་དུག་པ་གཡས་བསྐྱམ་ཞིང་གཡོན་བརྒྱར་པའི་སྒྲ་བས་ཀྱིས་
བཞུགས་པ། སེམས་དཔལ་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཅན་ཡུམ་དང་བཅས་པར་སྒྱུར་བཞེངས་པའི་
མིག་གཉིས་སྒྲ་མྱོ། རྩ་བ་གཉིས་སྒྲ་མྱོ། ཞེས་པ་ནས་བྲགས་ཀར་རྩྭ་གིས་མཆན་པར་སྒྲུར་པའི་
སྒྲེ་བ་སྒྲུབ་སྒྱུར་འབྱེར་པའི་ལམ་ཁྱེར་བསྐྱོན་ཚུལ་པམ་ཆེན་སྒྲོ་བཟང་ཆོས་རྒྱན་གྱིས་འཛིགས་
ཁྱེད་རྩོགས་རིམ་གྱི་སྒྲོན་འཁོར་¹ གསུངས་པ་སྒྲུར་བསྐྱོན་ཆོག་པ་སྒྲ་མ་ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་
ཆེས་གསུངས།² འདི་དག་ནི་བསྐྱེད་རིམ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྒྲིང་པོ། གཞི་དུས་ཀྱི་སྒྲེ་གི་བར་དོ་
གསུམ་ལམ་དུས་ཀྱི་སྒྲ་གསུམ་དུ་འབྱེར་པའི་མན་ངག་ཐབ་མོ་ཡིན་ཞིང་སྒྱུར་གཞི་གསུམ་པོ་འང་
འཇམ་བྱ་སྒྲིང་པའི་སྒྲེ་གི་བར་དོ་གསུམ་ལ་སྒྱུར་དགོས་པ་ནི། རྒྱལ་པའི་དགོངས་པ་མཐར་བྲག་
དཔལ་མགོན་འཕགས་པ་སྐུ་སྒྲུབ་ཀྱི་བཞེད་པ་དམ་པར་སྒྲུབ་བྱང་རྒྱལ་གྱིས་གསུངས་པ་སྒྲུར་
རང་ཅག་རྣམས་ཀྱི་འཕྲེན་པ་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཤར་ཅོང་ཁ་པ་ཆེན་པོ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ལེགས་པར་བཀྲལ་
པའི་མན་ངག་དམ་པ་ཡིན་པས། རྒྱལ་འདི་རྣམས་ལ་རྣམ་དཔྱོད་དང་སྒྲུན་པ་རྣམས་ཀྱིས་ལེགས་

1 པམ་ཆེན་སྒྲོ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆན་གྱི་གསུང་དུང་བ་རྩ་བྲག་པས་ཐིན་ཐིན་མཛད་པ།

2 ཡོངས་འཛིན་ཡི་གེས་རྒྱལ་མཆན་གྱི་གསུང་འབྲས། བ་སྒྲ་མ་མཆོད་པའི་སྒྲིད་ཡིག་ཡོག་གྲངས་ ༩9བཟ

པར་བརྟག་ན་ངེས་པ་གཏིང་ནས་འདྲོངས་པར་འབྱུང་རོ།། ཁུངས་ནམས་ནི་མང་བས་འཛིགས་
ནས་མ་བཞོད་དོ།།

དེ་ལྟར་རང་ཉིད་ལྟར་བསྐྱེད་ནས་སྟོད་བཅུད་ཤིན་ཆུབས་བྱ་ཚུལ་ནི། ཐཱ་མ་མཆོད་པའི་
གཞུང་ལས་འབྱུང་བ་ལྟར། རང་གི་སྤྱུ་ལས་འོད་ཟེར་འཕྲོས། སྟོད་བཅུད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མ་དག་
པ་སྐུངས་xxx དག་པ་རབ་འབྱུངས་འབའཛིག་ཏུ་ཡུར་ཅེས་བཟོད་དེ་དམིགས་ནས་ཡིད་ལ་བྱ་
ཚུལ་ཆོག་ངེས་བསྟན་ཏེ་སྤོ།།

མཆོད་པ་ཤིན་ཆུབས་ནི། ཡོ་རྩེ་རྩེ་ཞེས་སོགས་བཟོད་པ་དང་མཉམ་དུ་རང་ཉིད་ལྟར་
གསལ་བའི་ཐུགས་ཀའི་རྩི་གི་རྒྱ་དཔེས་ཁོ་ལོ་གཤིན་རྗེ་འཛིགས་སུ་རུང་བ་ཤུག་ན་མཆོན་
ཆ་སྤྱོད་ཆོགས་ཆོགས་པ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་འཕྲོས་པ་རང་གི་སྤྱུ་ཤུག་གཤིན་ནས་ཐོན་པས། བྱང་
མཆོད་དང་མཆོད་ཡོན་ལ་ཞུགས་པའི་ཆུ་ལྟར་གཡོ་བའི་ལོག་འདྲེན་དང་། མེ་ཉོག་ལ་ཞུགས་
པའི་ཟས་སུ་མེང་བ་ཟ་བའི་ལོག་འདྲེན་དང་། བདུག་སྟོས་ལ་ཞུགས་པའི་ཟས་སུ་བྱི་ཟ་བ་དང་།
མར་མེ་ལ་ཞུགས་པའི་གཙུག་ཤུད་གཅིག་པ་སོགས་ཀྱི་ལོག་འདྲེན་དེ་ནམས་ཁོར་ཕྱག་ཆེན་
པོའི་ཕྱི་རོལ་དུ་བསྐྱེད་དེ་ཁོ་ལོ་ནམས་རྒྱར་འདུས་ནས་རང་གི་སྤྱུ་ཤུག་གཤིན་ནས་ཞུགས་ཏེ་
རྩི་གི་རྒྱ་དང་ཐིམ་པའི་མོས་པ་བྱ། ཚུལ་འདི་ནི་ལོག་འདྲེན་དེ་ནམས་སྐྱབ་པ་པོའི་མཆོད་རྩལ་
ནམས་སུ་ཞུགས་ཏེ་ལྟག་མར་བྱས་ནས་སྐྱབ་པ་པོའི་ཆོགས་ཆོགས་པའི་བར་ཆད་བྱེད་པ་དང་།
དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཤེས་རྒྱུད་འབྱུག་པ་དང་། མེས་པ་གཡེང་བ་དང་ཉོག་ཉོག་པོར་འཕྲོ་བའི་བར་
ཆད་སོགས་བྱེད་ཡོང་བས་དམིགས་པ་ཤུགས་ཤུག་བསྐྱེད་དགོས་གསུངས། ཡོ་སྤྱུ་སྤྱུ་སྤྱུ་
ཞེས་སོགས་བཟོད་པ་དང་མཉམ་དུ་ནང་མཆོད་སྐྱབ་གཞི་སྟོད་དང་བཅས་པ་དང་། ཚུ་བཞི་
ཉེར་སྟོད་སོགས་མཆོད་རྩལ་སྟོད་དང་བཅས་པ་འདི་དག་ཐམས་ཅད་མན་ཆུན་ལྟོས་བཏགས་
ཅན་མ་གཏོགས་གང་ལའང་སྟོས་པ་མེད་པའི་རང་དབང་དུ་བྱུང་བར་སྐར་བ་འདི་ལྟར་བྱུང་
ཤུགས་གཏན་ནས་མེད་སྟུང་པའི་ངེས་པ་བྱིག་གིས་བསྐྱེད་པའི་རང་ནས་རང་ཉིད་ལྟ་ལས་ལུས་

དུ་བཞུགས་པས་སྟོན་པ་འདྲུག་བྱས་པའི་བདེ་བ་དེ་ཙམ་བྱས་ཏེ། སྟོང་པའི་རང་ལས་ཞེས་
 སོགས་བརྗོད་པ་དང་མཉམ་དུ་སྤར་གྱི་བདེ་སྟོང་སྟོང་ཕྱགས་སུ་བཞག་ནས་ཤེས་པའི་ཆ་ཤས་
 ཞིག་གིས་ནང་མཆོད་བསྐྱེད་དེ། ཡི་ལས་རྒྱུད་དེའི་ལ་གཞུང་དབྱིབས་ཅན་དང་། རི་ལས་མེ་
 དེའི་ལ་བྱ་གསུམ་པ་གཉིས་རིམ་བཞིན་བྱེད་འཕྲོ་དང་བྱར་གཅིག་རང་ལ་སྟོན་པའི་མཆོག་མ་
 གཉིས་སུ་བ་དན་དང་བྱར་རེ་རེར་ཨ་ལས་བཅད་མ་ཐག་པའི་མི་མགོ་རྒྱན་པ་མིག་གཉིས་ཀྱི་ལ་
 མི་མི་མན་ཚུན་ཀྱན་དུ་འབྱུང་བ་གསུམ་གྱི་སྒྲིབ་བྱ། དེའི་སྟེང་དུ་ཨ་ལས་སོད་པ་བདེ་བའི་མཆོན་
 བྱེད་ཕྱི་དཀར་བ་དང་སྟོང་པའི་མཆོན་བྱེད་ནང་དམར་ལམ་མེ་བ་ཡངས་ཤིང་རྒྱ་ཆེ་བ་ཞིག་གི་
 དབྱལ་བ་རང་ལ་སྟོན་པའི་དབྱལ་འོས་ཤིང་དུ་བྱས་པའི་གཡས་སྟོར་གྱི་སྟོགས་བཞི་དང་དབྱལ་
 སྟོ།
 འོ་ཤོ། བ་ལང་ཐེར་བ་རྒྱ་བལ་སོགས་ན་ཡོད་པ་ཐོང་གིན་དུ་ཆེ་ཞིང་མགོ་དབྱིབས་སྒྲུབ་ཚུང་ལྟ་
 བྱ་བྱ་བཞི་འབྲུག་པ་ལ་རྩ་མ་ཉིད་རྩ་ཚུ་བྱར་ཡོད་པ་དེའི་ཤ་རིམ་ཐོར་བསྐྱེད་ན་ཤ་དང་རུས་པ་
 ཐམས་ཅད་གཏུབས་ཐེན་པ་སོ་སོར་མ་བྲལ་བས་ལྷས་དབྱིབས་མ་ཉམས་པ་དཀར་ཞིང་ཆོ་བ་
 དང་། གསེལ་ཐོར་བསྐྱེད་ན་ཤ་རུས་ཐམས་ཅད་གཏུབས་པ་སོ་སོར་བྱལ་ཏེ་གསེལ་བྱར་སྤངས་
 པར་བསྐྱེད་ཅིང་། ཤ་གཞན་རྣམས་ཀྱང་བསྐྱེད་ཚུལ་གཉིས་གང་བྱེད་ཀྱང་སྤར་དང་འབྲ། ཤ་ལྟ་
 ཐོ་དེ་དག་གི་ཐོག་དུ་རང་རང་གི་མིང་ཡིག་དང་ཤོ། བོ་ཐོ་ག ཀྱུ་ཀྱུ་ཀྱུ་ ༥་ད་ཏ། ༩་ཏ་ལ། ཅ་ན་ར་
 ཡིག་ལྷས་བརྒྱན་པ། ལྷར་བཞིར་ཤར་སྟོན་པ་གཡས་སྟོར་དུ། ཡི་མི་མི་ཏི་དབྱལ་སུ་ལྟ་རང་རང་
 གི་ཡུམ་གྱི་ས་ཐོན་འཛིགས་བྱེད་ལྟ་བུ་ལ་རོ་ལངས་མའི་ས་ཐོན་མི་ཡིག་ལྷ་ལས། ལྷན་མ། ལྷ་མ་
 ཀྱོ། བོས་དཀར་མོ། སྟོལ་མ། རོ་ལངས་མའི་རོ་མོ། ཇི་ཆེན། ར་ཏ། ལྷར་ཐེམས་དཀར་མོ། ཀྱང་
 མར། ཇི་ཆུ་སྟེ་བདུད་ཅི་ལྟའི་ཐོག་དུ་རང་རང་གི་མིང་ཡིག་དང་ཤོ། མི་མི་ལ། ར་ར་ཏ། ལྷ་ལྷ་ལ། མེ་
 མེ་ལ། ལྷ་ལྷ་ལ་ཡིག་ལྷས་བརྒྱན་པ། ཤ་ལྷ་བདུད་ཅི་ལྟ་དེ་དག་རང་རང་གི་སྟེང་གི་བར་སྤང་ལ་རྩི་
 ལྷུ་ལྷུ་སྟོ་དམར་དཀར་པའི་ཁ་དོག་ཅན་གསུམ་གསུམ་སྟེང་ནས་སྟེང་དུ་བཅེགས་པར་བསྐྱེད།

དེ་ནས་རང་གི་ཐུགས་ཀའི་རྒྱུ་ལས་འོད་འཕྲོས། ཞེས་སོགས་བརྗོད་པ་དང་མཉམ་དུ་སྤྱི་རོལ་
 གྱི་དམིགས་རྣམ་ཡིད་ལ་བྱེད་ཚུལ་ཆོག་རིས་དང་བསྐྱུན་ཏེ་སྤྲ། འད་གི་མཆོན་དོན་འཕྲུལ་
 སྤྱི་རོལ་གྱི་དམིགས་རྣམ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་མཉམ་པོར་ཤེས་པའི་ཆ་ཤས་ཞིག་གིས་རང་ལྟ་
 ཡབ་ཡུམ་སྟོན་སྐྱེས་པར་འདུག་པས་གསང་གནས་ཀྱི་རྒྱུད་གཡོས། དེས་ལྟེ་བའི་གཏུམ་མོ་སྤྱར་
 བ་ཡང་སོང་བས། སྤྱི་བོའི་བྱང་སེམས་བཞུས་པ་ལས་བདེ་བ་སྤྲེས་ཤིང་། བདེ་བ་དེ་ཡང་སྟོང་
 བར་ལྟ་བའི་བདེ་སྟོང་འཕྲ་བར་བྱས་པ་ནི་སྤྱི་རོལ་དུ་རྒྱུད་དཀྱིལ་མེ་དཀྱིལ་མོད་པ་སྤྱི་དཀར་ལ་
 འད་དམར་བའི་མཆོན་དོན་ཁ་བཤད་ཅན་མ་ཡིན་པར་རང་གི་ཉམས་སྟེང་དུ་པབ་ནས་ལག་ཏུ་
 སྤྲང་ཚུལ་ཡིན་ལ། རྒྱུ་ཆོས་དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ས་བོན་ཡིན་པས་ཁ་དོག་འི་ཁུས་ཀྱི་སྟོན་སྟོང་
 བྱེད་དང་། ལྷུ་བདུད་ཅིའི་ལྟ་འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་ས་བོན་ཡིན་པས་བདུད་ཅིར་སྤྱར་བྱེད་དང་། ལྷི་
 གཟུགས་ཕྱང་རྣམ་པར་དག་པའི་ལྟ་རྣམ་སྤྱང་གི་ས་བོན་ཡིན་པས་མང་པོར་སྤྱར་བྱེད་ཡིན། ལྷི་
 ལྷུ་རྒྱུ་ལན་གསུམ་བརྗོད་པའི་སྐྱབས་སུ་རང་ཉིད་སྤྱར་གསལ་བའི་ཐུགས་ཀར་ཉི་གདན་ཀྱི་སྟེང་
 དུ་རང་དང་པ་མས་གཅོས་པའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་གསལ་བར་དམིགས་ནས་དེ་དག་གི་
 ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་ཀྱི་སྤྲིག་སྤྲིབ་དང་ནད་དང་གཞོད་པ་མི་ལམ་ངན་པའི་མཆོན་མ་སོགས་
 ཉེར་འཆེའི་རིགས་ཐམས་ཅད་དུད་ཁུ་སོལ་ཁུའི་རྣམ་པར་ཐོན་ཏེ་མདུན་ཀྱི་བདུད་ཅིར་ཐིམ་ཞིང་
 དེ་དང་རོ་མཉམ་དུ་བྱུར་པ་ལྟར་ལུལ་བ་ནི། སྤྲིག་པ་སྤྱང་བ་དང་བར་ཆད་ཞི་བའི་ཐབས་སྤྱད་
 བརྒྱད་པའི་མན་ངག་ཡིན་གསུངས། དེ་ལྟར་ནང་མཆོད་བྱིན་རྒྱབས་ཁ་ཅན་ཆོག་ཅན་མིན་པར་
 ལན་རེ་བྱས་པས་ཀྱང་གསང་སྤགས་ཐབས་མཁས་ཀྱི་འཕྲུལ་ཆེ་བས་རྫོགས་རིམ་ཀྱི་རྟོགས་པ་
 མང་པོ་སྤྱི་བའི་སྤྲིན་བྱེད་དུ་འགྲོ་ཞིང་། ལན་རེ་སྤྱངས་པས་ཀྱང་ཅ་རྒྱུད་ཐིག་ལེ་ཐམས་ཅད་བྱིན་
 གྱིས་བརྒྱབས་ནས་ལས་རུང་དུ་བྱེད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡོད་དེ། སྤྱི་བསྐྱར་མར་པ་ལོ་རྩུལ། སྤྱི་ལ་
 ཐུན་ཀྱི་གདུལ་བྱ་རེ་རེ་བྱང་བ་ན། གཞན་པོད་རྣམས་ཀྱིས་དབང་བསྐྱར་ལན་བརྒྱ་བྱས་པ་བས།
 འདི་ནང་མཆོད་ལན་རེ་སྤྱང་བ་ལན་ཡོན་ཆེ་བས་འདི་སྟོངས་ཤིག་གསུངས་ནས་ནང་མཆོད་

སྒྲིབ་པར་མཛད་པ་དེ་ཡང་དེ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་གསུངས། མཆོད་པ་གཞན་ལྟམས་བསྐྱེད་ན་
 སྒྲིབ་པའི་རང་ལས་ལྷུང་ལས་སྤྱད་པའི་ཐོད་པ་ཡངས་ཤིང་རྒྱ་ཆེ་བ་ལྟམས་ཀྱི་ནང་དུ་ཞེས་སོགས་
 གི་སྐྱབས་ཐོད་པ་ཕྱི་དཀར་ལ་ནང་དམར་བ་ལྟམས་ཀྱི་ནང་དུ་བདེ་སྒྲིབ་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་
 གི་ས་ཐོན་རྒྱུ་སྒྲིབ་པ་རེ་རེ་དེ་ལྟམས་ཡོངས་སུ་སྤྱར་པ་ལས་འོག་ནས་འབྱུང་བའི་མཆོད་ཇས་
 རྒྱ་བཞི་ཉེར་སྒྲིབ་རོལ་མོ་འདོད་ཡོན་ལྷ་དང་བཅས་པ་དང་། གཞན་ཡང་རིན་ཆེན་སྒྲིབ་བདུན་དང་
 ཉེ་བའི་རིན་ཆེན་བདུན་དང་བཅས་པའི་རི་རབ་སྒྲིབ་བཞི་སྒྲིབ་སྒྲན་དང་བཅས་པ་དང་། བཟ་ཤིས་
 རྟགས་བརྒྱད་སོགས་མཆོད་པའི་བྱེ་བྲག་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་པས་ས་དང་བར་སྒྲིབ་གི་ཁྱོན་
 རམས་ཅད་གང་བར་བསྐྱེད། དེ་ཡང་ངོ་མོའི་ཁྱད་པར་བདེ་སྒྲིབ་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས། ལྟམ་
 པའི་ཁྱད་པར་མཆོད་ཇས་སོ་སོའི་ལྟམ་པ། བྱེད་ལས་ཀྱི་ཁྱད་པར་སྒྲིབ་ལྟམས་ཀྱི་དབང་སོ་དུག་
 གི་སྒྲིབ་ཡུལ་དུ་སྤྱར་པ་ན་ཟག་མེད་ཀྱི་བདེ་བ་བསྐྱེད་པའི་མཐུ་ཅན་ཏེ་ཁྱད་ཆོས་གསུམ་ལྟན་དུ་
 བསྐྱེད་དགོས་པས། དེའི་རྒྱལ་ཡང་ཁ་བཤད་ཅིང་མ་ཡིན་པར་རང་གི་ཉམས་སྦྱང་དུ་པ་བཟུངས་
 ཡིད་ལ་བྱ་རྒྱལ། མཆོད་ཇས་དེ་ལྟམས་ད་ལྟ་རང་ལ་རྒྱལ་ངེ་ལྟར་དུ་སྤྱང་བའི་རྒྱལ་རིག་པར་
 བྱས་ཏེ། དེ་ལྟར་དུ་བྱུང་ལུགས་གཏན་ནས་མེད་པའི་རྒྱ་མཆོན་ལྟམས་ཞེ་ལ་བཞག་ནས། སྤྱང་
 བ་འདི་བཞིན་དུ་བྱུང་ལུགས་གཏན་ནས་མི་འདུག་སྒྲིབ་པའི་ངེས་པ་སྤྱང་གིས་སྐྱེས་པ་ན། རང་
 འདོད་ལྟ་ཡབ་ལུམ་སྒྲིམས་པར་འཇུག་པའི་བདེ་བ་སྒྲིབ་རྒྱལ་དཔལ་བར་བྱས་ཏེ། བདེ་བ་དེ་ཡང་
 སྒྲིབ་པར་ངེས་པའི་བདེ་སྒྲིབ་གི་ཅི་མ་ཞིག་པའི་རང་དུ་མཆོད་ཇས་སོ་སོའི་ལྟམ་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་
 པ་ནི། གསང་སྤྱགས་ཀྱི་གཞུང་ལྟམས་སུ་བདེ་སྒྲིབ་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གཞུང་ལྟམ་མཐ།
 སྤྱང་ཡུལ་མཆོད་ཇས་སོ་སོའི་ལྟམ་པར་ཤར་བ་ལ་ངོ་མོའི་ཁྱད་པར་གསུངས་པ་དེ་བདག་འང་
 ལས་དང་སོ་བས་ལག་དུ་ལེན་རྒྱལ་ཡིན་ལ། ལྟམ་པའི་ཁྱད་པར་གཞན་ལྟམས་སྒྲིབ་ཞིང་བེམ་
 ཆོས་ཀྱི་ལྟམ་པ་མིན་པར་དྲངས་གསལ་འོད་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་བསྐྱོམ་གསུངས། བྱེད་ལས་ཀྱི་
 ཁྱད་པར་ནི། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། “རྒྱལ་སྤྱས་བཙོན་འགྲུས་མཆོག་ལ་བརྟན་པ་གང་། སེམས་

ཅན་ཆོག་ས་རབ་སྒྲིན་པར་བྱེད་པ་ན། བ་རོལ་སེམས་དགེ་གཅིག་གི་ཕྱིར་ཡང་ནི། བསྐྱལ་བ་
 བྱེ་བ་སྟོང་དུའང་སྟོ་མི་འགྱུར།”¹ ཞེས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་རེ་རེ་
 རྒྱུད་ལ་དགེ་སེམས་སྐྱད་ཅིག་མ་རེ་རེ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་དུའང་བསྐྱལ་བ་བྱེ་བ་བརྒྱ་སྟོང་དུ་དགའ་
 རྒྱུད་མཛོད་དགོས་བྱུང་ཡང་མི་སྟོ་བར་དགའ་བཞིན་འཇུག་པར་གསུངས་ན། སྐྱབ་པ་པོ་རང་གི་
 ཤེས་རྒྱུད་ལ་ཆོས་ལུང་བརྒྱུད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་གི་སྟོང་པོའི་ཡང་སྟོང་པོར་བྱུར་བ་བདེ་སྟོང་དབྱེར་
 མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལན་རེ་བསྐྱེད་པས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་རྣམས་ཀྱི་ཐུགས་རྒྱུད་ལ་ཐག་
 མེད་ཀྱི་བདེ་བ་ཆད་མེད་པ་སྟེ་བ་ལྟ་སྟོས་ཀྱང་ཅི་དགོས། དེ་ལྟར་ན་ངོ་པོའི་བྱུང་པར་ཁ་ཅས་
 ཆོག་ཅས་མིན་པ་ཞིག་བྱུང་ན་བྱུང་པར་གཞན་གཉིས་རང་གིས་འབྱུང་ངོ་། མཆོད་པའི་དོན་
 གཙོ་པོ་ཡང་མཆོད་པའི་སྐྱད་དོན་ལྷ་རྩ་ཞེས་པ་མཉེས་པ་དང་དགའ་བ་གཉིས་ལ་འཇུག་པས་
 མཆོད་ལུལ་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་རྣམས་མཉེས་པར་འགྱུར་ན་ལུས་ཀྱི་གཡོ་བ་དང་རག་གི་
 བརྗོད་པ་དང་ཡིད་ཀྱི་སེམས་པ་ཅི་བྱས་ཐམས་ཅད་མཆོད་པར་འགྱུར་བ་ནི་དགེ་བཤེས་འབན་
 བྱུང་རྒྱལ་གྱིས་ཆོས་བརྒྱུད་ཀྱི་རྣམ་ཏྲོག་གཞོམ་པའི་ཕྱིར་སྐྱེ་འབྱུང་དང་མཆོད་ཐུས་ཐམས་ཅད་
 ལ་ཐལ་བས་གཏོར་བའི་པོ་རྒྱས་གསུངས། དེར་མ་ཐད་སྐྱབ་པ་པོ་རང་གི་སེམས་སྟོང་དུ་དགའ་
 བ་དང་ཉམས་དགའ་བས་མཆོད་པ་ལ་སྟོ་ཞིང་རངས་པ་ཞིག་དགོས་པ་ནི་བྱང་སའི་མཆོད་པའི་
 ལེན་ལས། “དེ་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཆོག་ས་རྒྱུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་མཆོད་
 པ་ཆེན་པོ་ཆད་མེད་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཆོག་ས་ཆེན་པོ་ཡོངས་སུ་བསྐྱས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དཔའ་རྟག་ཏུ་རྒྱན་མི་ཆད་པར་སེམས་ཉམས་བདེ་བ་དང་། སེམས་དགའ་བས་བརྗོད་
 པར་བྱའོ”² ཞེས་སོ།

1 རྩེ་བཅུ་ན། སེམས་ཅན་མི རྩེ་བཅུ་ན་བྱམས་པ་མགོན་པོ། མདོ་རྩེ་རྒྱ་ན། ལེན་དགུ་བ། ཤོག་གྲངས་ 137 ལས་བྱང་བ་ཆོག་ས་རྒྱུ་དང་
 པོ་རྒྱུ་ཐད་མི་འབྱུང་། “རྒྱལ་སྐུས་བརྗོད་འགྲུལ་མཆོག་ལ་བརྟེན་བཞུགས།” ཞེས་སོ།

2 རྩེ་བཅུ་ན། སེམས་ཅན་མི འཕགས་པ་ཤོག་ས་མེད། བྱང་ས་ལེན་བཅུ་དྲུག་བ། ཤོག་གྲངས་ 136 ནང་ལས་བྱང་བ་རྒྱུ་ཐད་མི་འབྱུང་།
 “དེ་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཆོག་ས་རྒྱུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་མཆོད་པ་ཆེན་པོ་ཆད་མེད་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཆོག་ས་ཆེན་པོ་ཡོངས་སུ་
 བསྐྱས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྟག་ཏུ་རྒྱན་མི་ཆད་པར་སེམས་ཉམས་བདེ་བ་དང་། སེམས་དགའ་བས་བརྗོད་པར་བྱའོ།” ཞེས་
 སོ།

དེ་ལྟར་སྒྲིབ་འཁོར་གྱི་དང་ཕྱེ་བྲག་གི་སྐོར་འདི་དག་ནི་རྒྱ་མ་མཚོ་དང་པའི་གཞུང་དུ། དེ་ཡང་
 དགེ་སེམས་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་དང་ནས་སྐྱབས་འཁོར་སེམས་བསྐྱེད་ཆད་མེད་བཞི་བསྐྱོན་པ་སྒྲིབ་
 ཏུ་བཏང་xxxxx བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བས་གང་བར་བསམ་ལ།¹ ཞེས་སྒྲིབ་ཅན་ཞིག་བཞོད་
 ནས་རྒྱས་པར་ཞལ་ལས་ཤེས་དགོས་པར་དགོངས་པ་ལྟར་ལས་དང་པོ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ངེ་ལྟར་
 ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་ཞིབ་ཏུ་བཞོད་པ་ཡིན་གྱི། སྐྱོང་པ་དང་ལྟའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་གོམས་པ་རབ་
 ཚད་² ཏུ་སོང་བ་རྣམས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས།³ མཁས་བྱུང་སངས་རྒྱས་ལེ་ཤེས་ཀྱིས། “བདེ་
 ཚེན་དང་ལས་རང་ཉིད་རྒྱ་མ་ལ།”⁴ ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་ཅིང་། གང་ལ་སྐྱབས་སུ་
 འཁོར་བའི་ཡུལ་སྐྱབས་གསུམ་ཡང་ད་ལྟ་སྐྱབ་པ་པོ་རང་གི་ཤེས་རྒྱུད་ལ་འཛིག་དགོས་པ་དང་།
 གང་ལས་འཛིགས་པའི་ཡུལ་ཡང་རིམ་གཉིས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་པ་སོ་སོར་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་
 ཞིབ་ཅིང་བྲ་བ་རྣམས་ཡོད་དོ།

མཚོད་པ་བྱིན་ཆེབས་བསྐྱས་པ་བྱེད་ན། རྒྱ་མ་མཚོ་དང་པའི་གཞུང་ནས་འབྱུང་བ་ལྟར་གཞན་
 རྒྱ་ཞིང་འབྲུག་གསུམ་བཟོད་པའི་སྐབས། མཚོད་རྒྱས་དེ་དག་དེ་དེའི་སྤྱིང་དུ་རྒྱུ་ལྷོ་གསུམ་
 སྤྱིང་ནས་སྤྱིང་དུ་བཅེགས་པའི་རྒྱུ་གི་འོད་ཟེར་གྱིས་སྤྱུགས་དོ་རྗེའི་ལྷ་ཚོགས་ཐམས་ཅད་བཀྱག་
 སྤྱིང་ལ་ཐིམ་ཞིང་། རྒྱུ་མཚོད་རྒྱས་རྣམས་ལ་ཐིམ་པས་ཁ་དོག་དེ་རུས་ཀྱི་སྐྱོན་ཐམས་ཅད་སྤངས་
 ནས་དྲངས་ཤིང་དག་པར་གྱུར་པ་དང་། ལྷུང་འོད་ཟེར་གྱིས་གསུང་དོ་རྗེའི་ལྷ་ཚོགས་ཐམས་

1 བཅའ་ཚེན་སྐོ་བཟང་ཚོས་རྒྱན་གྱི་གསུང་འབྲུས། 7 རྒྱ་མ་མཚོ་དང་པའི་ཚོག་ག་ཅེང་དཔེར། ཤོག་གངས་ 256 ནས་ 257 ལས་ “དེ་ཡང་དགེ་
 སེམས་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་དང་ནས་སྐྱབས་འཁོར་སེམས་བསྐྱེད་ཆད་མེད་བཞི་བསྐྱོན་པ་སྒྲིབ་ཏུ་བཏང་། བདག་ཉིད་གསང་བའི་འཛིགས་གསུམ་
 སོགས་ལྷག་པའི་ལྷ་གང་རུང་གི་རྣལ་འབྱོར་དང་ལྟའི་ལས་འོད་ཟེར་འཕྲོས། སྐྱོད་བཅུད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མ་དག་པ་སྤངས། སྐྱོད་ཐམས་ཅད་
 གཞལ་ལས་ཁང་དང་། བཅུད་ཐམས་ཅད་ལྟ་དང་ལྟ་སོའི་རང་བཞིན་གྱི་དག་པ་རབ་འབྱུངས་འབའ་ཞིག་ཏུ་བསམ། རང་མཚོད་དང་མཚོད་རྒྱས་
 རྣམས་རྒྱ་མེད་ཀྱི་ཚོག་གང་ཡང་རུང་བ་ལྟར་བྱིན་ཆེབས་བྱ་བའས། མདོར་བསྐྱུ་ན། ལྷོ་ལྷུང་ལན་གསུམ་བཟོད་པས་ངོ་སོ་ཡི་ཤེས་ལ་རྣམ་པ་རྒྱང་
 མཚོད་དང་མཚོད་རྒྱས་སོ་སོའི་རྣམས་ལ། བྱེད་ལས་དབང་པོ་དུག་གི་སྤྱིང་ཡུལ་དུ་བདེ་སྤྱིང་གི་ལེ་ཤེས་ཁྱད་པར་ཅན་བསྐྱེད་པས་ས་དང་བར་སྤང་
 ནས་མཁའི་ཁྱོན་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་བྱུང་བའི་བྱི་རྒྱང་གསང་བའི་མཚོད་སྐྱོན་དམ་རྒྱན་གཞིགས་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བས་གང་བར་བསམས་
 ལ།” ཞེས་འབྱུང་དོ།

2 ཚད་ ཞིང་དཔེར། མོད་དཔེར།

3 ལ། མོད་དཔེར། མེར་དཔེར།

4 མཁས་བྱུང་སངས་རྒྱས་ལེ་ཤེས་ཀྱི་གསུང་འབྲུས། མོད་དང་པོ། 2 རྒྱ་མཚོ་དང་པའི་བྱུང་ཀྱན་འབྱུང་། ཤོག་གངས་ 253

ཅད་བཀུག་སྟེ་ལྷུང་ལ་ཐིམ་ཞིང་། ལྷུང་མཆོད་ཇམ་རྣམས་དང་རོ་མཉམ་དུ་གྱུར་བས་ན་བ་མེད་
 བ་སྒྲན་གྱི་བདུད་ཅི། འཆི་བ་མེད་བ་ཆེད་བདུད་ཅི། ཟག་པ་མེད་བ་ཡེ་ཤེས་གྱི་བདུད་ཅིར་གྱུར་
 བ་དང་། ཡོ་གྱི་འོད་ཟེར་གྱིས་སྒྱུ་རྩོད་རྩེད་ལྷ་ཆོག་གས་ཐམས་ཅད་བཀུག་སྟེ་ཡོ་ལ་ཐིམ་ཞིང་། ཡོ་
 མཆོད་ཇམ་རྣམས་དང་འདྲེས་བས་མཆོད་ཇམ་རྣམས་སྒྱུད་བས་མི་འཇོད་པའི་མང་པོར་སྟེལ་
 བར་གྱུར་པའི་མོས་བ་བྱའོ། དེ་ལྟར་རང་ཉིད་ལྟར་བསྐྱེད་བ་དང་། སྒྲོད་བཅུད་དང་མཆོད་ཇམ་
 འིན་གྱིས་བརྒྱབས་བ་འདི་རྣམས་ནི་རྒྱུད་སྟེ་བཞི་ཀའི་ཐུན་མོང་པའི་བྱད་ཆོས། གནས། ལུས།
 མོངས་སྒྲོད། བྱ་བ་བཞི་ཡོངས་སུ་དག་པའི་ཡོངས་དག་བཞིའི་ཉམས་ལེན་ཡིན་པས་ནན་ཉན་
 བྱ་བར་འོས་སོ།

༥ གཉིས་བ་དངོས་གཞི་ལ་བཞི། ཆོག་གས་ཀྱི་ཞིང་དུ་སྒྲ་མ་ལྷ་ཆོག་གས་སྒྲོམ་པ། དེ་ལ་ཡན་
 ལག་བདུན་བ་འབུལ་བ། དད་གུས་ཆེན་པོའི་སྒྲོ་ནས་གསོལ་བ་འདེབས་པ། བདོ་སྤྲུགས་ཀྱི་
 ལམ་གྱི་ལུས་ཡོངས་སུ་ཆོག་གས་བར་ཤར་བསྒྲོམ་བྱ་ཞིང་འིན་རྒྱབས་ཁྱ་བའོ།

དང་པོ་(ཆོག་གས་ཀྱི་ཞིང་དུ་སྒྲ་མ་ལྷ་ཆོག་གས་སྒྲོམ་པ)ནི། སྒྲ་མ་མཆོད་པའི་གཞུང་དུ། བདེ་སྟོང་དཔེར་
 མེད་ལྷ་ལམ་ཡངས་པར་ཀུན་བཟང་མཆོད་སྤྱོད་འཁྲིགས་པའི་དབུས། ཞེས་བ་ནས། ཆུ་སྐྱེས་
 ཉི་མ་རྒྱས་པའི་སྟེང་། ཞེས་པའི་སྐྱབས། སྤར་མཆོད་བ་འིན་རྒྱབས་ཀྱི་ཆེ་བདེ་སྟོང་དཔེར་མེད་
 ཀྱི་གཞུང་རྣམ་མཐ། སྤར་ལུལ་འིན་པ་གསང་པའི་དམ་ཇམ་སྒྲུན་གཞིགས་ཀྱི་མཆོད་པའི་བྱེ་
 བཀ་སྒྲ་ཆོག་གས་བས་ས་དང་བར་སྤར་གི་ཁྱོན་ཐམས་ཅད་གང་བར་དམིགས་པའི་གསང་སྤྲུགས་
 ཀྱི་ཐུན་མོང་མིན་པའི་ཀུན་བཟང་མཆོད་སྤྱོད་དེའི་དབུས་སུ། རིན་པོ་ཆེ་སྒྲ་བདུན་ལས་གྲུབ་
 པའི་ལྷོན་ཤིང་རྒྱན་རྣམ་པ་དུ་མས་སྤྲས་བ་རྣམས་དང་། འོད་ཟེར་རབ་དུ་འཕྲོ་བའི་བརྒྱ་རྣམ་པ་
 ལྷ་ཆོག་གས་ཀྱིས་ལེགས་པར་བརྒྱན་ཅིང་ལེ་རྒྱུའི་མིག་མང་གི་རིས་སུ་གིས་པའི་གསེར་གྱི་ས་
 གཞིས་མཐའ་བསྒྲོར་བའི་ཡན་ལག་བརྒྱད་ལྟན་གྱི་མཆོ་ཆེན་པོ་ཤིན་དུ་དྲངས་བ་འོག་གཞི་རིན་
 པོ་ཆེ་སྒྲ་བདུན་གྱི་གམ་བ་དང་། གསེར་གྱི་བྱེ་མ་ཀུན་ནས་བདུལ་བ། གཉིང་ཐམས་ཅད་ནོར་བུ་

ནམ་པ་སྐྱ་ཆོགས་པས་གཏམས་པའི་འོད་ཟེར་ཀྱན་ནས་བཞུ་བའི་དབུས་སུ་འདོད་དགུ་འབྱུང་
 བའི་དཔག་བསམ་གྱི་ཤིང་། དེའི་རྩ་བར་གཡས་གཡོན་གཉིས་སུ་རྒྱ་མཚོ་ནས་ལུས་ཕྱེད་ཐོན་
 པའི་སྤྱི་རྒྱལ་པོ་དགའ་བོ་དང་ཉེར་དགའ་བོ་གཉིས་ཀྱི་ལག་པ་གཡས་པས་ཡལ་གའི་འོག་ནས་
 ཡར་བརྟན་ཅིང་གཡོན་པས་ཐུགས་ཀར་ནོར་བུ་བསྐྱམས་པ་རེ་རེ། ཤིང་དེའི་རྩ་བ་དང་སྤྱོད་པོ་
 དང་ཡལ་ག་དང་པོ་མཐམ་ཡལ་ག་སྤྱ་མོ་དང་འདབ་མ་དང་མེ་རྟོག་དང་འབྲས་བུ་ནམས་ཀྱང་
 བདུན་ཆོན་བདུན་དུ་སྒྲིམ་ཤིང་ཅེན་པ། དེ་ཡང་རྩ་བ་གསེར། སྤྱོད་པོ་དདུལ། ཡལ་ག་བེ་རྒྱུ། པོ་
 མ་ཤེལ། འདབ་མ་སྤྱག་ མེ་རྟོག་སྤྱ་རྟོག་དམར་པོ་ཤིང་རྟའི་འཕང་པོ་ཅམ་དང་འབྲས་བུ་ནམས་
 ཀྱང་རྟོ་རྟེ་པ་ལམ་ལས་ལུབ་པ་འབྱུ་བྱེ་ལྷ་ཤོང་བའི་རྩ་བོ་ཅམ་དུ་ཡོད་པ། ཡལ་ག་དང་ཡལ་ག་སྤྱ་
 མོ་ནམས་སུ་ནོར་བུ་རྒྱ་ཆ་དང་། སོར་གདུག། གདུག་ཀོར་གསེར་གྱི་འོག་པགས་སམ། གསེར་
 གྱི་སྒྲི་རགས། དར་གྱི་ཚུན་པོ་དང་ཅོད་པམ། གསེར་དང་སྤྱ་རྟོག་གི་བ་བ་བ་ཕྱེད་ནམས་ཀྱི་སྒྲི་
 མོར་དདུལ་གྱི་བིལ་བུ་རྒྱ་ཕྱེད་རྩ་ཡལ་དང་བཅས་པ་དང་། གསེར་གྱི་གཡེར་ཁ་ནམས་ཀྱིས་
 བརྒྱན་པའི་འབྱུང་འབྱུལ་སྐྱ་ཆོགས་པས་བརྒྱན་ཅིང་། དིལ་བུ་དང་གཡེར་ཁའི་སྐྱ་ནམས་ལས་
 ཀྱང་ཆོས་ཀྱི་སྐྱ་ནམ་པ་སྐྱ་ཆོགས་པ་འབྱུང་བ། དཔག་བསམ་གྱི་ཤིང་དེའི་གཟུགས་མཐོང་བ་
 དང་། སྐྱ་ཐོས་པ་དང་། དི་ཆོར་བ་དང་། རེག་བུ་དང་རོ་སྤྱོད་བས་ཀྱང་བཞི་བརྒྱ་རྩ་བཞིའི་ནད་ལ་
 སོགས་པ་ལུས་སེམས་ཀྱི་སྤྱག་བསྐལ་ཐམས་ཅད་ཞི་བར་ཕྱེད་པ། གཞན་ཡང་སེམས་ཅན་ཟས་
 འདོད་པ་ནམས་ལ་ཟས་དང་། ལོས་དང་མལ་ཆ་དང་སྒྲན་ལ་སོགས་པ་རི་ལྷོང་འདོད་པའི་འདོད་
 དགུའི་ཆར་ཆེན་བབ་བཞིན་པ། སྤྱོད་པོ་དུག་སྒྲིགས་སྒྲིགས་སུ་གྱེས་ཤིང་གཅིག་དབུས་སུ་བྱང་
 པོར་སྒྱེས་པའི་ཅེ་མོར་སྐྱ་ཆོགས་པ་རྒྱ་འདབ་མ་འབྲས་སྤྱག་དུ་མ་དང་ལྷན་པའི་སྤྱེ་བ་ཡངས་
 ཤིང་རྒྱ་ཆེ་བའི་སྤྱོད་དུ། སེང་གེ་ཆེན་པོ་བརྒྱད་ཀྱིས་བཏེག་པའི་བེ་རྒྱུའི་ཁི་མཐོ་ཞིང་ཡངས་པ་
 འོད་ཟེར་གྱིས་ཉི་མའི་འོད་ཀྱང་མོག་མོག་པོར་ཕྱེད་པ་ལྷ་བུའི་ནོར་བུ་དང་རིན་པོ་ཆེ་སྐྱ་ཆོགས་
 ཀྱི་སྤྱ་བཀོད་པའི་སྤྱོད་དུ་སྐྱ་ཆོགས་པ་རྒྱ་འདབ་མ་འབྲས་སྤྱག་དུ་མ་དང་ལྷན་པའི་འདབ་མའི་ཅེ་

མོ་རྣམས་སྐར་དུ་སྟོགས་པས་སེང་ཁྱིམ་ཁའི་ཕྱི་རོལ་ནས་མར་ཅུང་ཟད་ཁེབས་པ། འོག་གི་སྐྱ་
 ཆོགས་པ་རྒྱའི་འདབ་མ་རྣམས་ཤིན་དུ་སྟོགས་པས་སེང་ཁྱིམ་ཅ་བའི་ཕྱི་རོལ་ནས་ཡར་ཅུང་ཟད་
 བསྐྱབས་པ། སེང་ཁྱིམ་སྟོགས་བཞིར་སྟོ་ཁྱེད་གཉིས་གཉིས་སུ་སེང་གེ་སྐྱ་མདོག་དཀར་པོ།
 དབུ་སྐྱ་དང་གཉའ་མཐུག་སོགས་རལ་བ་དམར་སེར་གྱིས་ཁེབས་པ། ཞལ་རབ་ཏུ་གདངས་
 ཤིང་མཆེ་བ་བཞི་གཅིགས་པ། སྐྱ་འབྲས་མའི་ཕྱང་པོ་ལྟར་འབར་ཞིང་ཀུན་ནས་འཁོར་བ།
 སྐྱ་གས་ལ་ལ་རྣམས་པར་བསྐྱོད་ཅིང་ལ་ལ་རྣམས་པར་རྩིས་བའི་འདྲིགས་དུང་གི་རྣམས་པས་པར་སྐྱང་
 ཁམས་སུ་བལྟས་ཏེ་སྐྱ་བ་པ་པོ་ལ་བར་གདོན་བཅན་དང་རྒྱལ་འགོང་གི་གཞོན་པ་བསྐྱང་བའི་
 འཕྲིན་ལས་མཛད་པ། ཕྱག་གཡས་པའི་སྐར་མོ་རྣམས་ཀྱིས་སེང་ཁྱིམ་སྟེང་གི་སྟོ་འབྱར་འོག་
 རྣམས་ཡར་བཏེག་པས་སྐྱ་བ་པ་པོ་ལ་སྟེང་གདོན་གཟའ་དང་རྒྱ་སྐར་སོགས་ཀྱི་གཞོན་པ་བསྐྱང་
 བའི་འཕྲིན་ལས་མཛད་པ། ཕྱག་གཡོན་པའི་སྐར་མོ་རྣམས་ཀྱིས་སེང་ཁྱིམ་འོག་གི་སྟོ་འབྱར་
 ཀྱི་སྟེང་ནས་མར་གཞོན་པས་སྐྱ་བ་པ་པོ་ལ་འོག་གདོན་ས་བདག་སྐྱ་གཉན་སོགས་ཀྱི་གཞོན་
 པ་བསྐྱང་བའི་འཕྲིན་ལས་མཛད་པ། དེ་ཡང་ད་ལྟ་ཁྱི་ཕྱད་དང་ཕག་ཕྱད་སྐྱམ་པོ་དུག་ཇས་ཀྱི་
 ཆེན་པར་གདུམས་པ་མཐའ་མལ་པའི་ཁྱེུ་དང་། རེུ་དང་། བེུ་སྐྱ་གས་ཀྱི་སྒྲེ་ལ་འདོགས་
 པས་ཀྱང་བཅན་དང་རྒྱལ་འགོང་གི་གཞོན་པ་བསྐྱང་བ་མདོན་སུམ་དུ་བྱུག་ན། སེང་གེ་བརྒྱད་
 པོ་དེ་དག་ནི་སྐྱ་མའི་ཐུགས་རྒྱུད་ཀྱི་མི་འདྲིགས་པ་བཞི་དང་དབང་ཕྱག་བརྒྱད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་སེང་
 གའི་གཟུགས་སུ་ཤར་བ་ཡིན་པས་སྐྱ་བ་པ་པོ་རང་གི་དད་ཀྱས་ཡོད་ན་སྟེང་འོག་བར་གསུམ་ཀྱི་
 གདོན་བགེགས་ཀྱི་གཞོན་པ་ཐམས་ཅད་བསྐྱང་བྱས་པ་ལྟ་ཅི་སྟོས་གསུངས། སྟོང་པོ་དུག་གི་ཆེ་
 མོ་ཡལ་ག་དང་བཅས་པ་རྣམས་སེང་ཁྱིམ་ཕྱི་རོལ་ནས་ཡར་ཕྱིར་གྱིས་པའི་ཚུལ་དུ་འགྲོ་བ། སེང་
 ཁྱིམ་ཁར་སྐྱ་ཆོགས་པ་རྒྱའི་སྟེང་དུ་སེང་ཁྱིམ་ཁ་ཞིང་དང་རྒྱ་ཁྱོན་མཉམ་པའི་བརྒྱ་དཀར་པོ་ལྟེ་བ་
 ཡངས་ཤིང་རྒྱ་ཆེ་བ། འདབ་མ་རྣམས་ཀྱི་ཆེ་མོ་ཐམས་ཅད་དཀར་ལ་ཅ་བ་ཅུང་ཟད་དམར་བའི་
 མདངས་ཆགས་པ། དེའི་སྟེང་ནས་དེ་དང་འབྲ་བའི་བརྒྱ་རིམ་པ་བརྒྱ་རྒྱ་རེ་རྒྱང་དང་དབངས་རེ་

མཐོར་བར་རིམ་གྱི་ཚུལ་དུ་བཅེགས་པའི་སྟེར་གྱི་རིམ་པ་བརྩ་གཅིག་པའི་བརྒྱ་ནི་སྟོགས་བཞིར་
འདབ་མ་རེ་རེ་དང་། རྟེ་བ་ཟེུ་འབྲུ་དང་བཅས་པ་དེ་དང་ཆད་མཉམ་པའི་ཉི་མའི་དགྱིལ་འཁོར་
ཤེས་དཀར་དམར་གྱི་མེ་ལོང་གཉིས་བཅེགས་པ་ལྟ་བུའི་བཞུགས་གནས་གསལ་བཏབ། དེ་
ཡང་བརྒྱ་ལྷན་དཀར་ལ་དམར་པའི་མདངས་ཆགས་པ་ནི་ཐབས་ཤེས་དབྱེར་མེད་གྱི་མཚོན་
བྱེད་དང་། ཡན་ལག་བརྒྱད་ལྟ་བུ་གྱི་ཚུ་མཚོ་ནི་སྐྱབ་པ་པོའི་རྒྱུད་གྱི་ངེས་འབྲུང་བྱང་སེམས་ཡང་
དག་པའི་ལྟ་བ་གསུམ་མཚོའི་རྣམ་པར་ཤར་བ་དང་། འདོད་དགུ་འབྲུང་བའི་དབག་བསམ་གྱི་
ཤིང་ནི་སྐྱབ་པ་པོའི་རྒྱུད་གྱི་ཕྱིན་དུག་དང་དེའི་མེ་ཏོག་རྣམས་ནི་སེམས་བསྐྱེད་ཉེར་གཉིས་དང་
འབྲས་བུ་རྣམས་ནི་བསྐྱེད་བཞིའི་དངོས་པོ་དང་། ལྷ་གཉིས་ནི་བདེན་སྟོང་སྐྱེ་མ་ལྟ་བུར་ཉོགས་པའི་
ཤེས་རབ་དང་། བདག་པས་གཞན་གཅེས་པའི་སྦྱང་རྗེའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་དེ་དང་དེའི་གཞུགས་
སྤྱུ་ཤར་བར་བསྒྲོམ་དགོས་པ་ནི། རྗེ་མའི་སྙན་བརྒྱུད་གྱི་གདམས་པ་དེར་སངས་སྤྱུ་ལའང་མ་
གགས་པ་ཞིག་ཡིན་མོད་ཀྱང་ཉ་ཅང་ཉམས་དམའ་བས་བཤད་བཞག་གསུངས། རྗེ་མའི་སྙན་
བརྒྱུད་འདི་ལྟ་བུར་བཞག་ཤེས་པ་ཞིག་གིས་ཞིབ་དུ་དབྱེད་ན་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་གནད་ལ་
ངེས་པ་གཉིང་ནས་འཛོང་བར་འགྱུར་རོ།

དེ་ནས། བཀའ་བློན་གསུམ་ལྟ་བུ་ཅ་བའི་སྐྱེ་མ་སངས་རྒྱས་ཀྱན་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད། ཅེས་པ་
ནས། རྗེ་རྗེའི་སྐྱེལ་གྱང་ཚུལ་གྱིས་བཞུགས་ཤིང་ཞེས་པའི་སྐབས་སུ། བཀའ་བློན་གསུམ་ལྟ་བུ་ཅ་
བའི་སྐྱེ་མ་སངས་རྒྱས་ཀྱན་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད། ཅེས་སྐྱེ་མའི་མཚན་བརྗོད་པ་ཅམ་དང་ཡིད་ལ་བློན་པ་
ཅམ་གྱིས་ཡིད་འབྱུར་བའི་དད་བྱས་གྱི་འུགས་གྱིས་མིག་ནས་མཆི་མ་འབྱུག་ཅིང་ལག་པ་ཐལ་
མོ་སྐྱར་བཞིན་པར་འདི་ལྟར་ཡིད་ལ་བྱ་སྟེ། རྒྱུད་སྟེ་ནས་བཤད་པའི་དབང་བསྐྱར་མཚན་ཉིད་
དང་ལྟན་པ་དང་། རྒྱུད་སྟེའི་གཞུང་བཤད་དང་རྒྱུད་སྟེའི་དོན་བདེ་ལྷག་དུ་ཉོགས་པའི་ཐབས་མན་
ངག་གསུམ་ལེགས་པར་སྦྱལ་བའི་བཀའ་བློན་གསུམ་ལྟ་བུ་ཅ་བའི་སྐྱེ་མ་དེ་ཉིད་ངོ་བོ་སངས་
རྒྱས་ཀྱན་གྱི་མཐེན་བཅེ་རུས་གསུམ་གཅིག་དུ་འདུས་པའི་བདག་ཉིད། རྣམ་པ་ཆོས་གོས་དུར་

སྤྱིག་འཛིན་པའི་དགེ་སྤྲོད་ཞལ་གཅིག་ཕྱག་གཉིས་ལ། ཞལ་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དཀར་ལ་དམར་
 པའི་མདངས་ཆགས་ལ། འཇུག་པའི་ཉམས་དང་ལྗན་ལ། སྤྱན་དཀྱུས་རིང་ལ། ཤངས་གྱི་སྤྲོད་
 ལུ་ཅུང་ཟད་ཆེ་ཞིང་གཟེངས་མཐོ་ལ། དལལ་བ་དབྱེས་ཆེ་ཞིང་འགྲམ་པ་སེང་གེའི་འབྲུ་ལ། ཕྱག་
 གཡས་པས་ཕྱགས་ཀར་ཆོས་འཆད་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་མཛད་པའི་མཐེབ་མཇུབ་ཀྱིས་ལྷན་པའི་སྤྲོད་
 ལུའི་རྩ་བ་ནས་འཛིན་པའི་མེ་ཏོག་དཔུང་པ་གཡས་པའི་ཐད་དུ་བཞད་པའི་སྤྲོད་དུ་དུས་གསུམ་
 གྱི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཁུན་རབ་ཀྱི་ངོ་པོ་རལ་གྱི་སྤྱན་པོ་གསེར་གྱི་ཡུ་བ་ཅན་ཅེ་མོར་
 ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མེ་ཅུང་ཟད་འབར་ཞིང་མེ་ཤེས་པའི་སྤྲོད་ས་བ་ཐམས་ཅད་འཛོམས་པའི་འོད་ཟེར་
 གྱིས་འཛིག་ཉེན་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་འཁོངས་ལ། ཕྱག་གཡོན་པས་མཉམ་གཞག་གི་ཕྱག་རྒྱའི་
 སྤྲོད་དུ་བདུད་ཅིས་བཀང་བའི་ལྷུང་བཟེད་བསྐྱམས་ཤིང་མཐེབ་མཇུབ་ཀྱིས་ལྷན་པའི་རྩ་བ་ནས་
 འཛིན་པའི་མེ་ཏོག་དཔུང་པ་གཡོན་པའི་ཐད་དུ་བཞད་པའི་སྤྲོད་དུ་ཆོས་ལུང་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྤྲོད་
 གི་བརྒྱད་ལྷུང་བའི་ཉིང་ཁུ་སྤྱན་བརྒྱད་ཀྱི་སྤྱལ་པའི་སྤྲོད་ས་བས་གདོང་ཁེབས་ཉིད་ཀྱི་སྤྱགས་སུ་
 བསྟན་ལ། མེ་ཏོག་གུར་གུམ་གཅིག་ལ་དམར་སྤྱག་དང་དམར་སེར། སེར་པོའི་ཁ་དོག་གསུམ་
 དངོས་པོ་གཅིག་ལ་ཆོགས་པ་ལྷ་ལ། དམར་སྤྱག་དང་དམར་སེར་དང་སེར་པོའི་མདངས་དང་
 ལྗན་པའི་མཐར་གོས་ལྷ་གོས་སྤྱམ་སྤྱར་གསུམ་འདུལ་བ་ནས་གསུངས་པ་ལྷར་སྤྱོན་དང་བལ་
 ཞིང་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཆང་བའི་ཚུལ་གྱིས་མཛེས་བར་གསོལ་ལ། དེར་མ་ཟད་ཆོས་གོས་
 རྣམ་སྤྱར་གཉིས་ཀྱི་ནང་དུ་རུལ་གཟན་དང་རུལ་གཟན་གྱི་གཟན་གྱི་དོད་ལུལ་ད་ལྷ་སྤྲོད་འགག་ཏུ་
 གྲགས་པ་རྣམས་ཀྱང་གསོལ་ལ། དཔུ་ལ་དར་རམ་གོས་སྤྱམ་སེར་པོ་ཅུང་ཟད་དམར་མདངས་
 ཆགས་པའི་པར་ལྷ་སྤྲེ་རིང་ཁམ་ཆེག་གི་དཀྱིལ་ས་ཅན་ཅེ་མོ་ལྷོ་ཞིང་ཅུང་ཟད་མཐོ་བ་མཛེས་
 པར་གསོལ་ལ། ཕྱགས་ཀར་ཆོག་གདན་ལ་དམ་ཆེག་སེམས་དཔའ་སྤྱོན་པ་ཕྱབ་པའི་དབང་པོ་སྤྱུ་
 མདོག་གསེར་བཙོ་མ་ལྷ་ལ། དེའི་ཕྱགས་ཀར་ཉི་གདན་ལ་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའ་རྒྱལ་བ་དོ་རྩེ་
 འཆང་ལུམ་དང་བཅས་པ་སྤྱུ་མདོག་སྤྱོན་པོ། དེའི་ཕྱགས་ཀར་ཉི་གདན་ལ་ཉིང་དེ་འཛིན་སེམས་

དཔལ་རྒྱུ་ཡིག་རྒྱ་ད་དང་བཅས་པའི་རྒྱ་ད་ལས་འོད་ཟེར་སྒྲོན་པོ། ཐིག་མེ་ལས་འོད་ཟེར་དཀར་
པོ། རྩ་ཆེས་ལས་འོད་ཟེར་མེར་པོ། ཉ་ལས་འོད་ཟེར་དམར་པོ། ཞབས་ཀྱུ་ལས་འོད་ཟེར་ལྗང་
ཀྱུ་སྒྲེ་འོད་ཟེར་ལྗང་པོ། ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔལ་རྒྱལ་བ་དོ་རྩེ་འཆང་ཡུམ་བཅས་རྣམས་མང་རིན་
ཆེན་གྱན་གྱིས་སྤྲས་ཤིང་ལྷ་ཟླ་དང་གྱི་ན་བཟང་སྒྲ་ཚོགས་པས་བསྐྱབས་པ། དམ་ཆེག་སེམས་
དཔལ་གཉིས་དང་། ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔལ་རྣམས་མཆོན་དཔེའི་གྱན་དང་འོད་ཟེར་རབ་རྒྱ་འབར་
པ། འཇའ་ཚོན་སྒྲ་ལྷའི་འོད་ཀོར་གྱི་དབུས་ན་ཞབས་དོ་རྩེའི་སྤྱིལ་ཀྱང་གི་རྒྱལ་གྱིས་རིམ་པ་བཅུ་
གཅིག་པའི་པརྒྱའི་སྒྲེ་བར་ཉི་ལྷའི་གདན་ལ་བཞུགས་པར་གསལ་བཤད།

དེ་ནས་སྒྲ་མའི་ལུས་དཀྱིལ་བསྒྲོམ་རྒྱུ། སྤང་པོ་རྣམས་དག་བདེ་གསལ་གསལ། ཞེས་པའི་
སྐབས་སྒྲ་མའི་ཆངས་བྱག་གི་ཐད་ཀར་ཐོད་པའི་འོག་སྤྲད་རྒྱས་ཀྱི་སྒྲིང་བར་སྒྲིང་རྒྱུ་ཡོད་
པ་དེར། གཞུགས་སྤང་རྣམས་པར་དག་པའི་ངོ་བོ་རྣམས་སྤང་དཀར་པོ། མགྱིན་པའི་ཨོལ་མདུད་ཀྱི་
ཐད་ཀར་ནང་དུ་འདུག་པའི་སྤང་པོ་འོ་
བར་སྒྲིང་གསང་གི་ཐད་ཀར་ནང་དུ་ཁོང་སྒྲིང་ཡོད་པ་དེར་རྣམས་ཤེས་ཀྱི་སྤང་པོ་འོ་འོ་འོ་འོ་འོ་འོ་འོ་འོ་
པ་སྒྲོན་པོ། སྒྲེ་བའི་ཐད་ཀར་ནང་དུ་ཆོར་སྤང་གི་ངོ་བོ་རིན་འབྱུང་མེར་པོ། གསང་གནས་ཀྱི་ཆ་
བར་སྤྱུ་ཡོད་མེད་ཀྱི་མཆོམས་སྤྱ་ནང་དུ་འདུག་ཀྱི་སྤང་པོ་འོ་འོ་འོ་འོ་འོ་འོ་འོ་འོ་འོ་འོ་འོ་འོ་འོ་འོ་འོ་འོ་
ལྷ་གསལ་པ་ལྷ་དང་། ཁམས་བཞི་ཡུམ་བཞི་ཞེས་པའི་སྐབས་སྒྲེ་བར་རིན་འབྱུང་གི་མདུན་དུ་
ས་ཁམས་ཀྱི་ངོ་བོ་སྤྱན་མ་དཀར་མོ། སྒྲིང་གར་མི་བསྐྱོད་པའི་མདུན་དུ་ཆུ་ཁམས་ཀྱི་ངོ་བོ་སྤྱན་མ་
གྱི་སྒྲོན་མོ། མགྱིན་པར་འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་འོག་དུ་མའི་ཆ་འཁོར་ཡོད་པ་དེར་མེ་ཁམས་ཀྱི་ངོ་བོ་
གོས་དཀར་མོ་དམར་མོ། སྤྱི་པོར་རྣམས་སྤང་གི་མདུན་སྒྲོགས་དཔལ་པའི་ནང་དུ་རྒྱུང་གི་ཆ་འཁོར་
ཡོད་པ་དེར་རྒྱུང་ཁམས་ཀྱི་ངོ་བོ་སྒྲོལ་མ་ལྗང་ཀྱུ་སྒྲེ་ཁམས་བཞི་ཡུམ་བཞིར་བསྒྲོམ། སྒྲེ་མཆེད་
ཅེས་པའི་སྐབས་ཐིག་གཉིས་སྤྱ་ཐིག་དབང་གཞུགས་ཅན་པ་དྲངས་པའི་ཆད་མར་བྱགས་པ་
དབྱིབས་ཟར་མའི་མེ་ཉོག་གས། རྒྱ་ཤིང་གི་མེ་ཉོག་ལྷ་སྤང་ཡོད་པ་དེ་གཉིས་ས་སྒྲིང་དཀར་པོ་

གཉིས་དང་། མིག་གི་སྒྲོར་གཞུགས་དོ་རྩེ་མ་རེ་རེ། རྒྱ་བར་རྒྱ་བའི་དབང་པོ་མོ་ག་བཞི་ལ་བའི་
 བཅད་འཕྲོ་ལྷ་བྱ་གཉིས་ལྷག་དོར་མེར་པོ་གཉིས་དང་རྒྱ་བའི་སྒྲོར་ལྷ་དོ་རྩེ་མ་རེ་རེ། ལྷར་ལྷའི་
 དབང་པོ་ཐངས་ཀྱི་མོ་ཁབ་གཉིས་གཤིབས་པ་ལྷ་བྱ་ནམ་སྒྲིང་མེར་པོ་དང་། ལྷའི་སྒྲོར་ཀྱི་དོ་རྩེ་
 མ། ལྷའི་ཅེ་མོར་ལྷའི་དབང་པོ་གཡས་གཡོན་གྱི་ཅེ་མོ་གཉིས་ཅུང་ཐད་མ་རེ་ག་བའི་ལྷ་ཆེས་
 ལྷ་བྱ་དེ་འདྲིག་ཅེན་དབང་ལྷག་དམར་པོ་དང་ལྷའི་སྒྲོར་རོ་དོ་རྩེ་མ། ལྷེང་གར་མི་བསྐྱོད་བའི་
 མདུན་དུ་ཡིད་གྱི་སྒྲེ་མཆེད་གྱི་རོ་པོ་འཇམ་དཔལ་དམར་པོ་དང་ཆོས་དབྱིངས་དོ་རྩེ་མ། གསར་
 གནས་གྱི་ཁོར་བུའི་དཔུས་ཅ་འཁོར་ཡོད་ས་དེར་ལུས་གྱི་སྒྲེ་མཆེད་གྱི་རོ་པོ་སྒྲིབ་མེས་ལྷེང་
 ཁྱེད་དོ་རྩེ་མོར་རེག་བྱ་དོ་རྩེ་མ་སྒྲེ་སྒྲེ་མཆེད་དུག་སེམས་དཔལ་དུག་པོར་བསྐྱོམ། ཅ་ལྷུས་
 ཆེགས་རྒྱམས་བྱང་ལྷུ་སེམས་དཔལ་དོས། ཞེས་བའི་སྐབས་སྤྱི་པོར་རྒྱམ་སྤང་གི་སྤྱིང་དུ་
 ཅ་ལྷུས་ཐམས་ཅད་གྱི་རོ་པོ་བྱམས་པ་དཀར་པོ། ཡན་ལག་དང་ཉིང་ལག་གི་ཆེགས་རྒྱམས་སུ་
 ཆེགས་ཐམས་ཅད་གྱི་རོ་པོ་ཀུན་བཟང་ལྷེང་བྱ་རེ་རེ་བསྐྱོམ། བ་སྤྱད་གྲ་བཅོམ་ཉི་ཁྱི་ཆེག་སྤྱིང་
 ཞེས་བའི་སྐབས་བ་སྤྱ་ཉི་ཁྱི་ཆེག་སྤྱིང་ཐེག་ཆེན་དགྲ་བཅོམ་པ་ཉི་ཁྱི་ཆེག་སྤྱིང་དུ་བསྐྱོམ། ཡན་
 ལག་ཁྱོ་པོའི་དབང་པོ་ཉིད། ཅེས་བའི་སྐབས་ལག་པ་གཡས་གཡོན་གཉིས་གྱི་མཐེ་པོར་གི་ཅ་
 བའི་མདུན་དོས་སུ་མཐེ་པོར་གི་ཅེ་མོར་དབྱ་སྤྱོན་བའི་གཡས་སུ་གཤིན་རྩེ་གཤེད། གཡོན་དུ་
 གཞན་གྱིས་མི་བྱབ་པ། དཔུང་བའི་ལྷ་གཡས་གཡོན་གཉིས་སུ་མི་གཡོ་བ་དང་འདོད་བའི་ལྷུ་
 པོ། ལུས་མེད་གཡས་གཡོན་གྱི་མགོར་དབྱག་སྤྱོན་ཅན་དང་སྤྱོད་པ་པོ་ཆེ། སྤྱི་པོར་རྒྱམ་སྤང་
 དང་བྱམས་པ་གཉིས་གྱི་སྤྱིང་དུ་གཙུག་ཏྱིར་འཁོར་པོས་བསྐྱར་བ་ནམ་མཁའི་དབྱིངས་སུ་ཞལ་
 རབ་དུ་གདངས་ཤིང་མཆེ་བ་རྒྱམ་པར་གཅིགས་པ་སྤྱན་གསུམ་ནམ་མཁའ་སྤང་མིག་དུ་བལྟ་བ།
 དེ་ལྷར་སྐྱོམ་པ་ནི་སྤྱུ་བ་པ་པོར་སྤྱིང་གདོན་གྱི་གཞོད་པ་སྤྱང་བའི་མཆོག་ཡིན་གསུངས། བཤད་
 ལྷེད་དུ། ཞལ་གྱི་སྒྲོར་ཏྲ་མཁྱིན་བསྐྱོམ་གསུངས་པ་ནི་ལྷའི་ཅ་བར་བསྐྱོམ་གསུངས།¹ ཀར་

༡ རྩེ་ལག་ལྷེད། ཅ་རྒྱུ་ལྷེད། ལེའུ་ལྷེད་ལ། ལྷེ་གསུངས་ ༢༠༠༧

མཐིལ་གཉིས་སུ་རྒྱུ་ཤིང་པའི་ལོང་བུར་དབུ་སྟོན་པའི་གཞོན་མཛེས་རྒྱལ་པོ་རེ་རེ། གསང་གནས་
སུ་དོན་གྲུབ་ཀྱི་འོག་དུ་དོ་རྩེའི་ཅ་བར་བདུད་ཅི་འབྲིལ་བ་སྟེ་ཡན་ལག་བཅུ་གྲོ་པོ་བཅུར་བསྒྲོམ།
ལུས་དཀྱིལ་གྱི་ལྷ་དེ་རྣམས་ཀྱི་སྐུ་མདོག་ལྷག་མཆན་རྒྱན་ཆ་ལུགས་བཞུགས་སྐྱེད་ས་རྣམས་ནི་
གསང་འདུས་སྐྱེད་བྱ་དགོས་གསུངས།

དེ་ནས། འོད་ཟེར་ཕྱོགས་སྐྱོང་གཞོན་སྟོན་གསང་བ་འཛིག་རྟེན་པ་རྣམས་ཞབས་ཀྱི་
གདན། ཞེས་པའི་སྐབས་སྐྱེས་པའི་སྐུ་ལས་སྐྱེས་པའི་འོད་ཟེར་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཕྱོགས་སྐྱོང་བཙོ་
ལྷ་དང་། གཞོན་སྟོན་གསང་བ་པ་ཞེས་པ། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་རྣམས་དང་འཁོར་ལོས་བསྐྱེད་
པའི་རྒྱལ་པོ་རྟག་དུ་སྐྱེད་པའི་གཞོན་སྟོན་ལག་ན་དོ་རྩེ་རྣམས་ཀྱི་ངོ་པོར་བསྒྲོམ། འཛིག་རྟེན་པ་
རྣམས་ཞབས་ཀྱི་གདན་ཞེས་པ་བྲིད་རྒྱན་གཞན་ལས་ཆངས་པ་བརྒྱ་བྱིན་དྲག་པོ་སོགས་འཛིག་
རྟེན་པའི་ལྷ་མཐུ་པོ་ཆེ་དེ་དག་གིས་སེང་གི་བཞེག་པར་བསྒྲོམ་པར་གསུངས་ཀྱང་། རྒྱ་མ་གྲུབ་
པའི་དབང་ལྷག་སྒྲོ་བཟང་རྣམ་རྒྱལ་གྱི་བྲིད་རྒྱན་འདི་ལ་ལྷ་མཐུ་པོ་ཆེ་དེ་དག་གིས་ཀྱང་རྒྱ་མ་དོ་
རྩེ་འཆང་གི་ཞབས་ཀྱི་བསྒྲོར་སྐྱི་གཙུག་གི་ཁོར་བུས་གཏུག་པ་ཅམ་ཡང་ཐོབ་པར་དཀའ་བས།
དེ་དག་གིས་རྒྱ་མའི་གདན་དུའང་མི་འོས་པས་ན་སྤྱིད་པ་ན་རྒྱ་མ་ལས་མཐོ་བ་མེད་པའི་དོན་
ཡིན་གསུངས། དེ་ཡང་གང་གི་སྐུའི་ཆ་ལས་རྣམས་དེ་ལྟ་བུའི་ལུས་དཀྱིལ་གྱི་ལྷ་ར་བསྒྲོམ་པའི་
བཀའ་བྲིན་གསུམ་ལྟར་གྱི་རྒྱ་མ་དེ་ད་ལྟ་ཞལ་དངོས་སུ་བཞུགས་ཡོད་ན་ལུས་དཀྱིལ་མཆན་
ཉིད་པ་དང་། མེད་ན་ལུས་དཀྱིལ་ཅམ་པོ་བར་འགྱུར་ཡང་ཕན་ཡོན་ལ་བྱད་མེད་གསུངས། འདི་
དག་ནི་བཤད་རྒྱུ་དོར་ཐེང་སོགས་ནས་རྒྱ་མའི་ལུས་དཀྱིལ་བསྒྲོམ་རྒྱལ་གསུངས་པའི་དཀའ་
གནས་རྣམས་དཔའ་བྲིད་དུ་མཛད་པའི་སྟོན་བརྒྱུད་ཡིན་པས་གཅེས་པར་བུངས་ཤིག

དེ་ནས། མཐའ་སྒྲོར་རིམ་བཞིན་དངོས་བརྒྱུད་རྒྱ་མ་ཞེས་པའི་སྐབས། རྒྱ་མའི་ཐུགས་
ཀ་ནས་གཡས་སུ་འོད་ཟེར་ཁ་དོག་ལྷ་པ་ཅ་བ་སྐྱ་ཞིང་ཅེ་མོར་བ་དུ་རྒྱས་པ་འསྐྱོས་པའི་སྟེ་མོ་
རྣམས་སུ་རྩེ་བཅུན་བུམས་པ་སེམས་དཔའི་ཆ་བྱད་ཅན་གྱིས་གཙོས་པའི་སོགས་མེད་སྐྱེ་མཆེད།

མོས་སྡེ་རྣམས་གཉིས་ལ་སོགས་པ་རྒྱ་ཆེན་སྲོད་བརྒྱུད་ཀྱི་ཐུ་མ་རྣམས་དང་། གཡོན་དུའང་དེ་ལྟ་
 བུའི་འོད་ཟེར་འཕྲོས་པའི་སྡེ་རྣམས་སུ་ཇི་བཅུན་འཇམ་དཔལ་སེམས་དཔའི་ཆ་བྱད་ཅན་གྱིས་
 གཙོས་པའི་འཕགས་པ་སྤྲུལ་། རྒྱ་ཕགས་། རིག་པའི་ཁྱ་བྱག་ཆེ་ཆུང་སོགས་ཐབ་མོ་ལྟ་བརྒྱུད་
 ཀྱི་ཐུ་མ་རྣམས་དང་། རྫོ་སྲོང་དང་འབྲེལ་བར་བྱས་ན་གཡས་གཡོན་གཉིས་སུ་ཇི་བཅུན་འཇམ་
 དཔལ་ལོངས་སྤྱི་ཆ་བྱད་ཅན་དེ་དེས་གཙོས་པའི་རྒྱབས་ཆེན་སྲོད་བརྒྱུད་དང་ཐབ་མོ་ལྟ་
 བརྒྱུད་ཀྱི་ཐུ་མ་རྣམས་གསལ་གདབ་ལུགས་སྤར་སྤྱབས་ལུལ་གྱི་སྐབས་ལྟར་བྱ། ལུགས་ཀ་
 རས་འོད་ཟེར་སྤར་ལྟར་སྤེར་ཕྱོགས་སུ་འཕྲོས་པའི་སྡེ་རྣམས་སུ་མཐོ་བཅེགས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་རྒྱལ་
 པ་དོ་ཇི་འཆར་དང་ཇི་བཅུན་འཇམ་དབྱངས་། ཇི་ཅོང་ཁ་ལ། རྟོགས་སྤན་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཆོ།
 པ་སོ་ཆོས་རྒྱན། ལུབ་ཆེན་ཆོས་དོ་ཇི། རྒྱལ་བ་དཔེན་ས་པ་སོགས་གདམས་པ་འདིའི་ཐུན་མོང་
 མིན་པའི་ཁྱིན་རྒྱབས་ཉི་བརྒྱུད་ཀྱི་ཐུ་མ་རྣམས་དང་། དེ་རྣམས་ཀྱི་གཡས་གཡོན་རྣམས་སུ་ཁྱོས་
 ཆོགས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་མགོན་པོ་བདེ་བ་ཆེན་པོ། ཨིན་པོ་རྟུ། ས་ར་ཏ། ལྷ་སྤྲུལ། ཉེ་ལོ། ལྷ་རོ། རྩོ་
 རྟེ་ལ། མཉམ་མེད་རྩོ་པོ་ཆེན་པོ་སོགས་ཉམས་ལེན་ཁྱིན་རྒྱབས་བརྒྱུད་ཀྱི་ཐུ་མ་རྣམས་བཞུགས་
 པ། ལུགས་ཀ་རས་འོད་ཟེར་སྤར་ལྟར་མདུན་གྱི་བར་སྤང་ལ་འཕྲོས་པའི་སྡེ་རྣམས་སུ་གདམས་
 པ་འདིའི་ཁྱིད་པོག་པའི་ཐུ་མས་གཙོས་ཆོས་འབྲེལ་དངོས་ཐོབ་ཀྱི་ཐུ་མ་རྣམས་ཅ་བའི་ཐུ་མ་
 སེམས་དཔའ་གསུམ་བཅེགས་ལ་ཞལ་སྟོན་ཉི་རང་གི་ངོ་ཆེན་གྱི་ཚུལ་དུ་བཞུགས་པར་གསལ་
 གདབ། ཐུ་མ་དེ་རྣམས་ཀྱི་ཆ་ལུགས་ལུག་མཆོན་བཞུགས་སྤངས་རྣམས་ནི་ཐུ་མ་ཡོངས་འཛིན་
 རིན་པོ་ཆེའི་ཆག་ཆད་ནས་གསུངས་པ་ལྟར་བསྟོན།

དེ་ནས། ཡི་དམ་དཀྱིལ་འཁོར་ལྟ་ཆོགས་དང་། ཞེས་པའི་སྐབས་རིམ་པ་བཅུ་གཅིག་པའི་
 པརྒྱའི་ཕྱོགས་བཞིའི་འདབ་མ་བཞི་ལ། མདུན་དུ་གསར་བ་འདུས་པའི་ལྟ་ཆོགས། གཡས་སུ་དོ་
 ཇི་འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་ལྟ་ཆོགས། གཡོན་དུ་བདེ་མཆོག་གི་ལྟ་ཆོགས། རྒྱལ་དུ་དཔེས་པ་དོ་ཇིའི་ལྟ་
 ཆོགས་ཉི་ལྟ་ཆེན་བཞིའི་ལྟ་ཆོགས་རྣམས་ཉིན་དང་བཉིན་བར་བཅས་པ་བསྟོན། དེ་ཡང་རྒྱུད་

སྒྲེ་བཞིའི་ལྷ་ཆོགས་ཀླམས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཤར་སྒོ་ཐམས་ཅད་སྐྱེས་པ་སེམས་དཔའ་གསུམ་
བཅེགས་ཀྱི་ཕྱོགས་སུ་བསྐྱེད་པར་བསྒྲོལ་དགོས་གསུངས། དེའི་འོག་མའི་བད་འདབ་ཀླམས་སུ་
དུས་འཁོར། དག་ནག་གཤེད་དམར། འཁོར་ཆེན། མཐུ་མ་ཡ། སངས་རྒྱས་ཐོད་པ་སོགས་སྐྱ་
མེད་ཀྱི་ལྷ་ཆོགས་ཀླམས་དང་། དེའི་འོག་ཏུ་ཀུན་རིག་ཀླམ་པར་སྒྲུང་མཛད། རྒྱལ་མཆོག་རིན་
ཆེན། རྒྱ་ཁྲི་རིགས་དབང་། མེ་ཏོག་ཆེར་རྒྱས། རྩོམ་དབྱིངས། རན་སོར་སྦྱོར་རྒྱལ་སོགས་
རྒྱལ་འཕྲོར་རྒྱུད་ཀྱི་ལྷ་ཆོགས་ཀླམས་དང་། དེའི་འོག་ཏུ་ཀླམ་སྒྲུང་མཛོན་བྱང་། ལྷག་རྩོམ་འབྱུང་
པོ་འདུལ་བྱེད། ཁྱོ་པོ་ཁམས་གསུམ་ཀླམ་རྒྱལ། སྦྱོད་རྒྱུད་ཆེ་དཔག་མེད། རྒྱུད་ཏུ་ཡ་གྱི་ཐ་ནས་
གསུངས་པའི་རྟ་མགིན་སོགས་སྦྱོད་རྒྱུད་ཀྱི་ལྷ་ཆོགས་ཀླམས་དང་། དེའི་འོག་ཏུ་ཐུབ་དབང་དམ་
ཆོག་གསུམ་བཀོད། ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་བརྒྱ་གཅིག་ཞལ་དང་། ལྷག་བཞི་པ། གཙུག་ཏོར་ཀླམ་
རྒྱལ། གདུགས་དཀར། འོད་ཟེར་ཅན་མ་སོགས་བྱ་རྒྱུད་ཀྱི་ལྷ་ཆོགས་ཀླམས་རྟེན་བརྟེན་པར་
བཅས་པ་བསྒྲོལ།

དེ་ནས། སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་དཔའ་པོ་མཁའ་འགྲོ་བསྐྱེད་སྒྲུང་རྒྱ་མཆོས་བསྒྲོར་ནས་
བཞུགས། ཞེས་པའི་སྐབས། དེའི་འོག་མའི་བད་འདབ་ཀླམས་སུ་སངས་རྒྱས་སུམ་ཅུ་སོ་ལྷ།
བསྐྱལ་བཟང་སངས་རྒྱས་སྦྱོར་སོགས་སངས་རྒྱས་ཀླམས་དང་། དེའི་འོག་ཏུ་འཇམ་དཔལ།
ལག་ན་རྩྭ་མེ། སྐྱེན་རས་གཟིགས་སོགས་ཉེ་བའི་སྐམ་ཆེན་བརྒྱད་དང་། ཡེ་ཤེས་སྐྱ་མ། འོད་ཀྱི་
ཏོག་སྦོན་ལམ་སྒོ་གོས། དབང་པོ་ཞི་སོགས་བྱང་སེམས་ཀླམས་སེམས་དཔའི་ཆ་བྱད་ཀྱི་རྒྱལ་
དུ་བཞུགས། དེའི་འོག་ཏུ་རང་རྒྱལ་འཕགས་པ་ཀླམས་རྒྱུ་པ་རྩྭ་མེའི་སྦྱིལ་ལྷ། ལག་པ་མཉམ་
གཞག་སྦྱི་གཙུག་ཏུ་ཤ་འབྱུར་རེ་རེ་ཡོད་པར་བསྒྲོལ་གསུངས། དེའི་འོག་ཏུ་འཕགས་པ་གནས་
བརྟན་བརྒྱུག་འཁོར་དག་བཅོམ་པ་ཁྱི་དང་རྒྱལ་སྦྱོར་བཞི་བརྒྱའི་ཆོགས་དང་བཅས་པ་བསྒྲོལ།
དེའི་འོག་ཏུ་དཔའ་པོ་དཔའ་པོ་ཀླམས་གཡས་གྱི་གྲུག་དང་གཡོན་ཐོད་པ་འཛིན་པ། མཆན་
ཁུང་ན་ཁ་རྩྭ་གཤེད་པ། དཔའ་པོ་ཐམས་ཅད་གཡས་བསྐྱམ་གཡོན་བརྒྱུད་གི་གར་སྐབས་སུ་

བཞུགས་པ། དཔལ་པོའི་དར་ཐོད་དཔལ་པར་འཆིང་བ། ཐོད་ཆོན་གྱི་དོ་ཤལ་དར་བཅས་པའི་
 བྱག་རྒྱ་དུག་གིས་བརྒྱན་པ། དཔལ་པོ་ཐམས་ཅད་གཡས་བརྒྱུད་གཡོན་བསྐྱམ་གྱི་གར་སྐབས་
 ལུ་བཞུགས་པ། ཐོད་སྐྱམ་གྱི་དོ་ཤལ་དར་བཅས་པའི་བྱག་རྒྱ་ལྷས་བརྒྱན་པ། དེའི་འོག་ཏུ་སྐྱེས་
 ལུ་གསུམ་གྱི་ཆོས་སྐྱོང་མགོན་པོ་བྱག་དུག་པ། རྣམ་སྲས། ཆོས་རྒྱལ་གསུམ་གྱི་རིགས་འཛིག་
 རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཆོས་སྐྱོང་རྣམས་བཞུགས་པར་གསལ་གདལ། མེད་ཁྱིམ་ཚུགས་བཞེར་
 བར་སྐྱེད་ཏུ་སྦྱོན་གྱི་ཕྱང་པོའི་སྤྱོད་ཤར་ཏུ་ཡུལ་འཁོར་སྐྱེད་ཀྱི་ཐའི་ཆོགས་ཀྱིས་བསྐྱོར་བ། ལྟོར་
 འཕགས་སྐྱེས་པོ་གཤེན་རྗེའི་ཆོགས་ཀྱིས་བསྐྱོར་བ། ལུ་བ་ཏུ་སྦྱོན་མི་བཟང་སྤྱིའི་ཆོགས་རྣམས་
 ཀྱིས་བསྐྱོར་བ། ཕྱང་ཏུ་རྣམ་ཐོས་སྲས་གནོད་སྦྱོན་ཆོགས་ཀྱིས་བསྐྱོར་བ་རྣམས་སྐྱུ་བ་པོ་ལ་
 བར་ཆད་བསྐྱེད་པའི་ཚུལ་ཏུ་བཞུགས་པར་བསྐྱོམ་གསུངས།

དེ་ནས། དེ་དག་སྐོ་གསུམ་རྗེ་རྗེ་གསུམ་མཆོན་རྒྱུ་ཡིག་འོད་ཟེར་ལྷགས་རྒྱ་ཡིས། ཞེས་
 པ་ནས། སྦྱོན་པར་སྤྱོད་པའི་ཐུན་འདེན། ཕུན་ཆོགས་བདེ་ལེགས་ཞེས་སོགས་ནས། དམ་ཆོག་པ་
 དང་གཉིས་སུ་མེད་པར་སྐྱེད།¹ ཅེས་པའི་སྐབས་ཆོགས་ཞིང་གི་ལྷ་ཆོགས་དེ་རྣམས་ཀྱི་གནས་
 གསུམ་ཏུ་རྗེ་རྗེ་གསུམ་མཆོན་ཕྱེད་ཡིག་འབྲུ་གསུམ་བཀོད་པའི་བྱགས་ཀའི་རྒྱ་རྣམས་ལས་
 འོད་ཟེར་སྦྱོན་པོ་ལྷགས་རྒྱ་ལྷ་ལུས་བསྐྱོམས་པ་དང་འདྲ་བའི་ཆོགས་ཞིང་གི་ལྷ་ཡེ་ཤེས་པ་
 རྣམས་སྦྱོན་པར་སྤྱོད། རྣམ་མཁའི་དབྱིངས་སུ་མ་གཞི་བཟང་པོའི་རྟོགས་བརྗོད་² རྣམ་གསུངས་
 པ་ལྟར། ཁ་ཅིག་ནི་ལྷིང་ཞིང་འཕྱར་བ་དང་། ཁ་ཅིག་ནི་ཆངས་པ་བརྒྱ་ཁྱིམ་སོགས་ལྷའི་ཞབས་
 འཕྲིང་དང་བཅས་པ་གཟི་བརྗོད་ལྷམ་མེ་ལྷང་དེར་གསལ་བ་ས་ལ་བྱ་བ་བཞིན་ཏུ་གོམ་འགྲོས་

1 བཀྲ་ཆོན་སྐོ་བཟང་ཆོས་རྒྱུ་གྱི་གསུང་འབྲུས། ༡ ཐཱ་མཆོད་པའི་ཆོག་གཙང་དཔལ། འོག་གྲངས་ ༤༡

འདིར་མཁས་བྱུ་བ་སངས་རྒྱལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་མཛད་པའི་ཐུན་འདེན། ཕུན་ཆོགས་བདེ་ལེགས་ཞེས་ཕུན་ཆོགས་བདེ་ལེགས་མཁས་བྱུ་བ་སངས་རྒྱལ་
 ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་གསུངས་པ་ལྷ་བྱ་ཞིག་འདུག་ཀྱང་། མཁས་བྱུ་བ་སངས་རྒྱལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གསུང་འབྲུས། ཐོད་དང་པོ། ༨ ཐཱ་མཆོད་དོས་བྱུ་བ་ཏུན་
 འབྲུང་། འོག་གྲངས་ ༤༡ ལས་སྦྱོན་འདེན། ཕུགས་རྗེས་བདག་ཉིད་ཅེས་སོགས་ལས་ཕུན་ཆོགས་བདེ་ལེགས་ཞེས་པ་མ་རྟེན།

2 རྟེན་པག་པོ། མཛད་པའི་ཐུན་འདེན་ཐོག་གྲངས་ 349 བཅ 349 བཅ

ཀྱི་ཚུལ་དང་། ལ་ལ་འཇའ་ཚོན་གྱིང་བའི་སྟེང་ནས་འགོ་བ་དང་བཞུགས་པའི་ཚུལ་དང་། ལ་ལ་
 སྒྲུང་པོ་ཆེ་དང་། ལ་ལ་ཤིང་རྩར་བཞུགས་པའི་ཚུལ་དང་། ཁ་ཅིག་བཞུགས་གནས་ཀྱི་རི་དང་
 བགས་ཆལ་སོགས་ན་སྟོང་ལམ་རི་ལྟ་བུར་བཞུགས་པའི་གནས་དང་བཅས་པ་ལང་ལང་ལིང་
 ལིང་གི་ཚུལ་དང་། ཁ་ཅིག་སྟོང་ནས་མེ་འབར་ཞིང་སྟངས་ཀྱི་འབྲུག་པ་སོགས་ཆོ་འབྲུལ་ཡ་
 མ་བྱུང་སྟེ་ཆོགས་སྟོན་བཞིན་དུ་ཁྱོན་པར་བསམས་ནས། རྩེ་ཞེས་བརྗོད་པ་དང་མཉམ་དུ་དམ་
 ཆོག་པ་སོ་སོའི་སྤྱོད་རྒྱུ་སྟེ་ཞེས་བརྗོད་པ་དང་མཉམ་དུ་ཡེ་ཤེས་པ་རྣམས་དམ་ཆོག་པ་
 སོ་སོར་གཞུག་ནས་སྤྱོད་གཞུགས་དང་ཞལ་སྤྱོད་སྟེ་སོགས་གཅིག་གིས་གཅིག་མི་སྤྱི་བ་པར་
 ཉིས་རིམ་ཀྱི་ཚུལ་དུ་བཞུགས་པ་དང་། སྤྱི་ཞེས་བརྗོད་པ་དང་མཉམ་དུ་དམ་ཡེ་རྣམས་ཆུ་དང་འོ་
 མ་འདྲེས་པ་བཞིན་དུ་བསྟེ་བ་དང་། ཉེ་ཞེས་བརྗོད་པ་དང་མཉམ་དུ་ཡེ་ཤེས་པ་རྣམས་དམ་ཆོག་
 པ་སོ་སོར་མཉེས་བཞིན་དུ་བཞུགས་པར་དམིགས་པ་གསལ་པོ་བྱེད་དགོས་གསུངས། སྤྱོད་
 འདྲེན་ཀྱི་ཆོག་རྣམས་གོ་སྟོན་ཡང་རང་བཞིན་གནས་ནས་ཡེ་ཤེས་པ་རྣམས་ཞེས་པ་ནི། ལྷ་མ་
 སངས་རྒྱུ་ཀྱི་ཐུགས་ཆོས་སྤྱོད་པ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་ནི་རང་བཞིན་ཀྱི་གནས་ཆོས་དབྱིངས་
 ལ་རྟག་དུ་ཆུ་ལ་ཆུ་བཞག་གི་ཚུལ་དུ་དབྱེར་མེད་འོ་གཅིག་དུ་བཞུགས་བཞིན་པར་གདུལ་བྱའི་
 ཆོས་པའི་དབང་གིས་གང་ལ་གང་འདུལ་ཀྱི་གཞུགས་སྤྱིའི་རྣམ་པ་སྟེ་ཆོགས་སྤྱོད་འཆར་བ་ཡིན་
 ཞིང་། ཆོགས་ཞིང་གི་ལྟ་དེ་རྣམས་ཀྱང་ལྷ་མ་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་ཆོས་སྤྱིའི་རྣམ་པོལ་ཤི་སྟེ་ཡིན་
 པས་རང་བཞིན་ཀྱི་གནས་ནས་ལྷ་མའི་སྤྱོད་པའི་སྟེ་ཆོགས་རྣམས་སྤྱོད་དངས་པའི་དོན་ཡིན་
 བས་སྟུམ་སྟེ། ཚུལ་འདི་འདྲ་ཞིག་མ་གོ་ན་ལྷ་མ་ལས་བཟང་བའི་དོན་དེ་འཆར་དང་ཡི་དམ་ཀྱི་སྟེ་
 སོགས་ཡོད་པའི་ལོག་རྟོག་སྤྱོད་ཉན་ཤིན་དུ་ཆེད།

༥ གཉིས་པ་དེ་ལ་ཡན་ལག་བདུན་པ་འབྲུལ་བ་ནི། ལྷ་མ་མཆོད་པའི་གཞུང་དུ། དེ་ནས་
 མགོན་པོ་སྤྱོད་ཀྱི་རིམ་ལྔར། “མཆོད་པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སྤངས་ནས། ལྷ་མ་མཆོད་པ་
 ཡང་དག་བཅས། དེ་མཉེས་པས་ནི་ཀུན་མཁྱེན་གྱི། ཡེ་ཤེས་མཆོག་ནི་ཐོབ་པར་འགྱུར།”¹

༡ རྩེ་འཁྱུག་ རྒྱུད་འཁྲུག་ ༥ མགོན་པོ་སྤྱོད་ཀྱི་རིམ་ལྔར། རིམ་པ་གསུམ་ལ། སོག་གངས་ ༥ ༢༧༤ ལས་བྱུང་བ་རྩུང་ཐད་མི་འདྲ་སྟེ། “མཆོད་པ་

ཞེས་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་གཞན་ཐམས་ཅད་མཆོད་པ་ལས་སྒྲ་མ་མཆོད་པ་དོན་ཆེ་བར་གསུངས་པ་ལ་ངེས་ཤིང་སྐུང་སྐུང་ནས་ཡན་ལག་བདུན་པ་འབྱུང་བ་ལ། ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཐཱ་མ་མཆོད་པའི་ཕན་ཡོན་དྲི་མ་མེད་པའི་ལུང་རིགས་ཀྱིས་རྣམ་གྲངས་དུ་མར་སེམས་པས་ངེས་པ་གཏིང་ནས་འཛོངས་ཤིང་སྟོན་ཕྱགས་ཆེན་པོས་སྤྱད་འཆལ་བ་ལ་སོགས་པར་འབྲུག་དགོས་པར་གསུངས་པ་ནི་དགེ་སྤྲིན་གང་ལ་འབྲུག་གྲང་དགའ་བཞིན་སྟོ་བཞིན་དུ་འབྲུག་ན་སྟུར་པའི་སྟོ་ནས་ལྷི་བ་དང་། ཁྱད་པར་གདམས་པ་འདི་ནི་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་ཚུལ་གཙོར་འདོན་བྱས་ནས་ཉམས་སྲུ་ལེན་ཚུལ་ཡིན་ལ། འདིར་ཐཱ་མ་མཆོད་པའི་ཕན་ཡོན་རྣམ་གྲངས་དུ་མར་སེམས་པ་ཡང་འོག་ནས་འབྱུང་བའི་བཤེས་གཉེན་བསམ་སྟུར་གཉིས་ཀྱིས་བསྟེན་ཚུལ་རྣམས་ལ་དབྱེ་པོས་གཏིར་རྟེན་པ་ལྟ་བུས་དགའ་བཞིན་སྟོ་བཞིན་འབྲུག་པར་འབྱུར་བའི་ལག་རྩེས་འཛོག་བྱེད་ཡིན་པས་གནད་དུ་ཆེད། དེ་ཡང་ཐཱ་མ་མཆོད་པའི་ཕན་ཡོན་མཐའ་ཡས་ཀྱང་། མདོར་ན་སྐྱབ་པ་པོའི་ལས་སྒྲིབ་སྟོབས་ཆེན་རྣམས་ཀྱང་ངང་གིས་འདག་པར་འབྱུར་བ་དང་། ཆོགས་སྐབས་པོ་ཆེ་བདེ་སྒྲག་དུ་རྫོགས་པ་དང་། མཆོག་ཐུན་མོང་གི་དངོས་བྱུབ་རྣམས་སྐྱར་དུ་འབྱུང་བ་དང་། ས་ལམ་གྱི་རྟོགས་པ་རྣམས་སྐྱར་དུ་སྒྲིབ་རྣམས་སྲུ་འདུ་ཞིང་། དེ་དག་གི་ཁྱད་སྐུང་ནས་ནི་ལྟར་གདམས་པའི་ཆེ་བའི་སྐབས་སྐྱུང་ཐར་ཐོར་བྱངས་པ་རྣམས་དང་། གཞན་ཡང་ཡེ་ཤེས་ཐིག་ལེའི་རྒྱད་ལས། “ས་བརྩ་ཡི་ནི་དབང་སྤྱད་བདག །དེ་ཡི་བཀའ་འདིན་གྱི་ནི་སྒྲ། དེ་བས་སྒྲ་མ་ལས་སྤྱད་གཞན། སྟོན་པ་ཆེན་པོ་ག་ལ་ཡོད།”¹ ཅས་པ་དང་། རིམ་ལྡར། “འདི་ནི་རང་འབྱུང་བཅོམ་ལྡན་འདས། ལྷག་པའི་ལྷ་ནི་གཅིག་ཕུ་ཉིད། མན་ངག་རབ་དུ་སྟེར་བའི་ཕྱིར། རྩོ་རྩོ་བ་དཔོན་དེ་བས་སྤྱད།”² ཅས་པ་དང་། གཉིས་མེད་བྱུབ་པ་ལས་ཀྱང་། “ཁམས་གསུམ་ན་

ཐམས་ཅད་སྐུངས་ནས་ནི། ཐཱ་མ་མ་མཆོད་ཡང་དག་བཅུམ། དེ་མཉེས་པས་ནི་ཀུན་མཁྱེན་པའི། ཡེ་ཤེས་མཆོག་ནི་ཐོབ་པར་འབྱུར།” ཞེས་སོ།

1 ལྷེ་བཀའ། རྒྱད། ༨ ཡེ་ཤེས་ཐིག་ལེའི་རྒྱད། ལེའུ་བརྩ་བདུན་ལ། འོག་གྲངས་ 1933 ལས་ཆོགས་རྒྱང་གཉིས་པ་རྩུང་ཐད་མི་འདྲ་སྟེ། “དེ་ཡི་བཀའ་འདིན་གྱིས་ནི་སྒྲ།” ཞེས་འབྱུང་ངོ་།

2 ལྷེ་བཅུན། རྒྱད་འབྲེལ། ༤ མགོན་པོ་སྤྱུ་སྤྱུ། རིམ་ལྡར། རིམ་པ་བཞི་ལ། འོག་གྲངས་ 435 ལས་རྒྱང་ཐད་མི་འདྲ་སྟེ། “འདི་ནི་རང་འབྱུང་བཅོམ་ལྡན་འདས། གཅིག་ཕུ་བདག་ཉིད་ཆེ་བའི་ལྷ། མན་ངག་རྣམས་ནི་རབ་སྟེར་བས། རྩོ་རྩོ་བ་དཔོན་དེ་བས་སྤྱད།” ཅས་འབྱུང་ངོ་།

ནི་སྟོབ་དཔོན་ལས། ཆེ་བར་གྱུར་པ་གཞན་མེད་ན། དེ་ཉིད་ཀྱི་ནི་བཀའ་འདིན་གྱིས། དངོས་
གྲུབ་མང་པོ་འཛོལ་བར་འབྱུང་། དེ་ཉིད་དོན་མེས་ས་དཔའ་ཉིད། སངས་རྒྱལ་ཐམས་ཅད་ལྷག་
ཀྱང་འཆམ། སྟོབ་དཔོན་མཆོད་པ་སྒྲ་ན་མེད། ཅི་ཅམ་རྒྱས་པས་མཆོད་པར་བྱ།”¹ ཞེས་པ་
དང་། རྒྱ་མ་ལུ་བཙུ་བ་ལས། “དབང་བསྐྱར་མཆོག་ཐོབ་དོན་མེད། སྟོབ་དཔོན་ལ་ནི་དེ་བཞིན་
གཤེགས། རྟོགས་བཙུའི་འདིག་རྟེན་ཁམས་བཞུགས་པས། ཏུས་གསུམ་དུ་ནི་མངོན་ལྷག་
འཆམ།”² ཅེས་རྒྱ་མ་སངས་རྒྱལ་གྱི་སེམས་ཐམས་ཅད་ལས་གྱང་བཀའ་འདིན་ཆེ་བ་དང་།
སྟོབ་མའི་མཆོད་པའི་ཞིང་དུ་སངས་རྒྱལ་ཐམས་ཅད་ལས་གྱང་ལྷག་པ་དང་། མཆོད་པའི་གནས་
མཆོག་དུ་གྱུར་པ་རྟོགས་བཙུའི་རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་གྱང་མཆོད་པར་འོས་པས་ན། མཆོད་
པའི་གནས་ནམས་ཀྱིས་གྱང་མཆོད་པའི་འོས་སུ་འབྱུང་བས་སྟོབ་མ་ནམས་ཀྱིས་ལྷ་ཅི་སྟོས་
པར་གསུངས་པ་ལྟར། དེ་མ་མེད་པའི་ལུང་རིགས་ཀྱིས་སྟོད་མ་ནས་སེམས་ཤིང་ངེས་པ་གཏིང་
ནས་འཛོངས་པའི་སྟོད་ལྷགས་ཀྱིས་འོག་ནས་འབྱུང་བའི་རྒྱ་མ་བསམ་སྦྱར་གཉིས་ཀྱིས་བསྟེན་
ཚུལ་ནམས་ལ་བསྐྱའི་ཆམ་གྱིས་ལེགས་པར་བརྒྱན་པའི་དྲངས་པའི་མཆོ་ཆེན་པོར་ངང་པའི་
རྒྱལ་པོ་འབྲུག་པ་བཞིན་དུ་བྱའོ།

དེ་ཡང་ཐོག་མར་ལྷག་འཆམ་པའི་ཡན་ལག་ལ། གང་གི་ལྷགས་ཇེས་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་
དབྱིངས། ཞེས་པ་ནས། ཞིང་རྒྱལ་མཉམ་པའི་ལུས་སྦྱལ་ལྷག་འཆམ་ལོ། ཞེས་པའི་སྐྱབས་
སངས་རྒྱལ་གྱི་ཞིང་གི་རྒྱལ་གྱི་གྲངས་དང་མཉམ་པའི་རྒྱ་མ་མཆོད་པའི་ཆོགས་ཞིང་བཞུགས་
གནས་དང་བཅས་པར་གསལ་གདབ་སྟེ། ཆོགས་ཞིང་རེ་རེའི་མདུན་དུ་རང་ཉིད་དོན་མེས་ས་
བྱེད་ལུས་མེད་ལྷགས་ཀར་ཐམ་མོ་སྦྱར་བ་རེ་རེ། དོན་མེས་ས་བྱེད་རེ་རེའི་བ་སྦྱི་ཁྱི་ཆིག་
སྟོང་གི་ཁྱུང་བྱ་རེ་རེར་འདིགས་བྱེད་རེ་རེ། འདིགས་བྱེད་དེ་དག་གི་བ་སྦྱིའི་ལྷག་ནམས་སུང་
འདིགས་བྱེད་རེ་རེ་སྦྱལ་ཏེ་ལུས་ཐམས་ཅད་ས་ལ་བབ་པའི་ལུས་ཀྱི་ལྷག་དང་། འདིགས་བྱེད་

1 རྟོ་བཞུན། རྒྱུད་འགྲེལ། མི་ལཱ་ལྷན་གཉིས་མེད་ལྷག་པ། ཐོག་གྲངས་ 69ན3
2 རྟོ་བཞུན། རྒྱུད་འགྲེལ། མི་སྟོབ་དཔོན་ན་དབྱིངས། རྒྱ་མ་ལུ་བཙུ་བ། ཐོག་གྲངས་ 70ན3

དེ་ནམས་ཀྱི་ཞལ་ཐམས་ཅད་ནས་ཀྱང་གང་གི་བྱགས་རྗེས་ཞེས་སོགས་ཐུ་མའི་བསྟོད་བྱག་
 ཕྱར་གྱིས་བརྟོད་པར་དམིགས་པའི་ངག་གི་བྱག་དང་། བསྟོད་བྱག་གི་ཆེག་རིས་དང་བསྐྱེད་ཏེ་
 ཐུ་མ་སྐུ་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཡིན་ཚུལ། མཆོག་གསུམ་མ་ལུས་འདུས་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་
 ལུགས། མདོར་ན་དུས་གསུམ་སྟོགས་བརྒྱུད་བཞུགས་པའི་བྱག་ཕྱར་ལོས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཐུ་
 མའི་རྣམ་ལོག་ཡིན་ཚུལ་ལེགས་པར་བསམས་པས་དད་གུས་ལྷན་ལྷན་བར་བསྐྱེད་པ་ཡིད་ཀྱི་
 བྱག་སྟེ་སྟོ་གསུམ་གྲུས་པ་ཆེན་པོས་བྱག་འཆལ་བའོ། ད་ལྟ་ནས་སོས་པ་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་ཚུལ་དུ་
 སྐྱེད་སྐྱེད་ནས་ས་དང་པོ་ཐོབ་པ་ནས་བཟུང་ས་བཅུ་རེ་རེར་ཡང་དངོས་སུ་རང་གི་ལུས་བརྒྱ་སྟོང་
 སོགས་ནས་ཞིང་གི་རྩལ་གྱི་གངས་དང་མཉམ་པར་སྐྱལ་ཏེ་སངས་རྒྱས་སྐུ་མཐོང་ནམས་ལ་
 བྱག་འཆལ་བ་དང་། མཆོད་པ་འབུལ་བ་སོགས་ཀྱིས་ཆོགས་རྒྱབས་ཆེན་བསྐྱེད་དགོས་པས་
 ཡན་ལག་བདུན་པ་འདི་ནི་སྟོན་འགྲོ་ཙམ་དང་བྱེད་རྒྱས་ཐོངས་པ་དག་གི་སྤྲོ་ཆོས་ལྟ་བུ་མིན་
 པར་ཆོགས་གསོག་པར་འདོད་པའི་མཁས་སྐུན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འཇུག་པ་གཅིག་པའི་ཉམས་ལེན་
 དུ་གོ་འོ། དེ་ཡང་བཟང་སྟོད་ནས་རང་གི་ལུས་གངས་མེད་སྐྱལ་པ་དངོས་སུ་བྱག་འཆལ་བའི་
 ཡན་ལག་ལ་སྐྱར་ཡང་། ཡན་ལག་ལྷག་མ་རྣམས་ལ་འདོན་གྱིས་ཐོབ་བམ་སྐྱུ་སྟེ། བྱང་སའི་
 མཆོད་པའི་ལེབ་ལྟ་ནས། ཡོ་བྱད་ལ་དབང་ཐོབ་པའི་བྱང་སེམས་རྣམས་ཀྱིས་རང་གི་ལུས་དཔག་
 མེད་སྐྱལ་ཏེ་ལུས་རེ་རེ་ལ་འདེགས་པ་བརྒྱ་སྟོང་སོགས་སྐྱལ་ཏེ་མཆོད་རྗེས་སྤྲོ་ཆོགས་སོགས་
 རྣམ་མཆོད་པར་མཛད་པར་གསུངས་པས་སོ། །¹

མཆོད་པའི་ཡན་ལག་ནི། སྐབས་མགོན་རྗེ་བཙུན་ཐུ་མ་འཁོར་བཅས་ལ། སྤྲོ་ཆོགས་
 མཆོད་སྟོན་རྒྱ་མཆོ་འབུལ་བ་ནི། ཞེས་པའི་སྐབས་སྤར་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་མཆོད་
 རྗེས་དངོས་སུ་བཤམས་པ་རྣམས་སྟོ་ལུ་དུ་བྱས་ཏེ། དག་བྱེད་བདུད་ཅིའི་ཆུ་བཞི་དཔ་གྱིས་
 འབབ། ཅས་པའི་སྐབས་རང་གི་སྟིང་ག་ནས་ཀྱང་ཡིད་ཀྱིས་སྐྱལ་པའི་མཆོད་པའི་ལྷ་མོ་མཛེས་

༡ རྟེན་བསྐྱེད། སེམས་ཅན། མི་འབགས་པ་སོགས་མེད། བྱང་སུ། ལེབ་བཙུང་བྱག་ག། སོག་གངས་ ༡༣༥བཟ

ཞིང་ཡིན་དུ་འོང་བ་དཔག་ཅིང་འཕྲོས་པ་ལྷན་ས་ཀྱིས་གསེར་དཔུལ་གྱི་རྒྱུ་མཉམ་ཤེས་སྤྱད་མུ་
 ཉིག་དཔལ་པོ་རྩོམ་ལས་ལས་བྱུང་བའི་རིན་པོ་ཆེའི་སྟོང་ལྷན་ས་སུ་ཡན་ལག་བརྒྱད་ལྷན་གྱི་
 རྒྱ་བཞི་ཐོག་ས་ནས་ཆོག་ས་ཞིང་གི་ལྷ་ཆོག་ས་ལྷན་ས་ཀྱི་ཞལ་དང་། ཞབས་དང་། བྱུག་ལྷན་ས་
 ལུལ་ཞིང་བསང་གཏོར་གྱི་སྟོང་ནས་ཀྱ་ལའི་རྒྱན་པོས་ཆབ་སྐྱེད་ཏེ་བསང་གཏོར་བྱས་ནས་
 སྒྲར་ཡང་རང་གི་སྟོང་གར་བསྐྱུ་བ་དང་། མཆོད་རྗེས་དེ་དང་དེ་ལུལ་བས་སྤྱད་ས་སྤྱད་ལ་བདེ་
 སྟོང་གི་ཡེ་ཤེས་བསྐྱེད་པའི་མོས་པ་དང་། མཆོད་པའི་འཁོར་གསུམ་པོ་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་
 ད་ལྟ་རང་གི་སེམས་ཀྱིས་སྟོང་དུ་བཏགས་པ་ཙམ་མ་གཏོགས་གང་ལའང་སྟོས་པ་མེད་པར་
 གདོད་མ་ནས་བྱུང་བྱུང་པ་ཞིག་སྒྲར་བ་འདི་ལྟར་བྱུང་བྱུགས་གཏན་ནས་མེད་སྟུང་པའི་བདེན་
 སྟོང་སྤྱུ་མ་ལྟ་བུའི་ལྷན་ས་ལྟ་བུ་བསྐྱེད་ལྷན་ས་ལྟ་བུ་ལྷན་ས་སྤང་མ་ཆད་པར་བྱུང་། དེ་ཡང་
 ཆོག་ས་ཞིང་གི་ལྷ་ལྷན་ས་བདེ་སྟོང་གི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལས་གཡོས་པའི་སྐལ་ས་མ་མཆིས་ཀྱང་
 བདེ་སྟོང་གི་ཡེ་ཤེས་གསར་དུ་བསྐྱེད་པར་མོས་པ་ནི་སྤྱུང་པ་པོ་རང་གི་རྒྱུད་ལ་དེ་སྤྱར་དུ་སྟེ་
 བའི་སྟོན་བྱེད་དུ་འགྲོ་ཞིང་མཆོད་ལྷ་ལྷན་ས་སྟོང་ག་ནས་སྟོས་པ་དང་བསྐྱུ་བ་ནི་ཆ་བ་དང་ཡན་
 ལག་གི་རྒྱུར་ཐམས་ཅད་སྟོང་གར་འདུས་ནས་རྩོགས་རིམ་གྱི་རྩོགས་པ་སྟེ་བའི་སྟོན་བྱེད་དུ་འགྲོ་
 བས་མ་ཆད་པར་བྱ་དགོས་གསུངས། སྟོང་པོ་སེལ་མ་སྟེང་བ་སྟེལ་ལེགས་པའི། ཞེས་པའི་
 སྐལ་ས་རང་གི་སྟོང་ག་ནས་འཕྲོས་པའི་ལྷ་མོ་ལྷན་ས་ཀྱིས་རིན་པོ་ཆེ་སྤྱ་བདུན་ལས་བྱུང་བའི་
 ལུལ་པ་ལྷན་ས་སུ་རིན་པོ་ཆེ་སྤྱ་བདུན་གྱི་མེ་རྟོག་གི་སྟོང་པོ་གཞུག་པ་ཐོགས་པ་དང་། རིན་པོ་ཆེ་
 སྤྱ་བདུན་གྱི་སྟེར་མ་ལྷན་ས་སུ་རིན་པོ་ཆེ་སྤྱ་བདུན་གྱི་མེ་རྟོག་གསེལ་མ་སྤྱངས་པ་ལྷན་ས་ཐོགས་
 ལས་བྱུག་གིས་ནམ་མཁའ་འཕྲོར་བས་ཆོག་ས་ཞིང་ལྷན་ས་ཀྱི་མདུན་དུ་བར་སྒྲར་ཁམས་སུ་བྲུ་བེ་
 དང་། གཏུགས་དང་། རྒྱལ་མཆོན་དང་། བྲང་བ་དང་། མེ་རྟོག་གི་ཁང་བྱ་བ་ཆེགས་པ་བེལ་བྱ་དང་
 གཡེར་ཁའི་སྤྱ་སེལ་སེལ་སྟོགས་པ་སོགས་སུ་སྤྱལ་ཏེ་སྟོང་བ་དང་། རིན་པོ་ཆེ་སྤྱ་བདུན་གྱི་མེ་

ཏོག་སྒྲ་ཆོགས་པ་རྣམས་རྣམ་པ་ཐ་དད་པར་སྒྲེལ་བའི་སྒྲེར་བ་རྣམས་སོགས་ནས་ཆོགས་ཞིང་
 རྣམས་ཀྱི་དབྱ་དང་མགུལ་སོགས་སུ་འདོགས་ཏེ་མཆོད་པ་དང་། མེ་ཏོག་དེ་དག་ལ་རིན་པོ་ཆེ་
 སྒྲ་བདུན་གྱི་བྱང་བ་སྒྲན་པའི་སྒྲ་དབྱངས་སྒྲ་ཆོགས་སྒྲོགས་པ་རྣམས་འཁོར་བ། ཇི་དང་ཁ་དོག་
 གིས་ཡིད་རང་དབང་མེད་པར་འཕྲོག་པའི་སྒྲ་དང་མིའི་མེ་ཏོག་གི་གསེལ་མས་ས་གཞི་ཐམས་
 ཅད་བྱུང་པར་བསྐྱེལ་པ་དང་། ཇི་ཞིས་སྒྲོས་ཀྱི་དྲུང་པ་བེ་རྒྱུའི། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སྒྲ་མོ་
 རྣམས་ཀྱིས་རིན་པོ་ཆེ་སྒྲ་བདུན་གྱི་སྒྲོས་ཐོར་དབྱང་ཐག་ཅན་རྣམས་སུ་ཨ་ག་རུ་དང་ཅན་དན་
 དཀར་དམར་སོགས་སྒྲོས་ཀྱི་ཤིང་དང་། རྒྱ་ཏི་དང་གྲུར་གུམ་སོགས་བདུག་རུ་བྱང་བའི་འབྲས་
 བྱ་མེ་ཏོག་ལོ་མ་སོགས་བསྐྱེགས་པའི་དྲུང་པ་དང་། རིན་པོ་ཆེ་སྒྲ་བདུན་གྱི་སྒྲོས་ཐོར་སྐྱེགས་
 དང་བཅས་པ་རྣམས་སུ། རེང་བྱ་བཞི་སྒྲོར་དུ་གྲགས་པའི་སྒྲོས་རིང་བཙུགས་པའི་དྲུང་པ་རྣམས་
 མདོག་བེ་རྒྱུ་ལྟ་བུ། དབྱིབས་བཟ་གིས་རྟགས་བརྒྱད་དང་། ཞོར་བྱ་ཆ་བདུན་སོགས་ཀྱི་རྣམ་
 པར་གནས་པའི་སྒྲིན་གྱིས་ཆོགས་ཞིང་གི་མདུན་གྱི་ནམ་མཁའ་ཐམས་ཅད་འབྲིགས་པར་མོས་
 པ་དང་། ཉི་མ་ཞོར་བྱ་རབ་འབར་སྒྲོན་མའི་ཆོགས། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སྒྲ་མོ་རྣམས་ཀྱིས་
 མེ་ཞེལ་ལས་བྱུང་བའི་ཉི་མའི་གཞལ་ཡས་ཁང་དང་། རྒྱ་ཞེལ་ལས་བྱུང་བའི་རྒྱ་བའི་དཀྱིལ་
 འཁོར་དང་། འོད་ཟེར་རབ་རུ་འབྱིན་པའི་ཞོར་བྱ་ཁ་དོག་སྒྲ་ཆོགས་པ་དང་། ཅི་མར་དང་འབྲུ་
 མར་གྱི་མར་མེ་སོགས་སྒྲོན་མའི་ཆོགས་སོགས་པ་རྣམས་ལས་རི་དང་ཁོར་ཡུག་གི་རི་ཆེན་པོ་
 སོགས་ལ་ཡང་སོགས་པ་མེད་པར་སྟོང་གསུམ་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐུན་པ་དང་། མྱིང་བར་
 ཀྱི་ཐུན་པ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱང་སེལ་བར་བྱེད་པའི་འོད་ཟེར་རབ་རུ་འཕྲོས་པས། རྩོགས་རྩོགས་
 སུ་འོད་ཟེར་རྣམས་གཞན་དང་གཞན་དུ་འབྲིལ་ཏེ། དེ་ནས་ཀྱང་སོ་སོར་གྱིས་ཏེ་རྩོགས་གཞན་
 དང་གཞན་དུ་འང་དེ་ལྟར་འབྲིལ་བའི་འོད་ཟེར་གྱི་བྱ་བའི་བར་བར་རྣམས་སུ་འང་འོད་ཟེར་བཟ་
 གིས་རྟགས་བརྒྱད། རིན་ཆེན་ཞོར་བདུན། ཞོར་བྱ་ཆ་བདུན། འདོད་ཡོན་སྒྲ་ལ་སོགས་པའི་
 རྣམ་པ་ཅན་གྱིས་མཆོན་པའི་འོད་ཟེར་གྱི་སྒྲིན་གྱིས་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་འགོངས་

པས་འགྲོ་བ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྒོངས་པའི་སྤྱན་པ་མཐའ་དག་སེལ་བའི་མོས་པ་བྱེད་
གསུངས། འོད་ཟེར་ཅེདགའཛོད། ཅེས་པའི་དོན་འོད་ཟེར་རྣམས་མཆོམས་མཆོམས་སུ་པན་
ཚུན་འབྱུང་ཅིང་དེ་ནས་ཀྱང་སོ་སོར་གྲེས་ཤིང་། ཡང་ཕྱོགས་གཞན་དུའང་སྤར་བཞིན་འབྱུང་
ཅིང་གྲེས་པ་འདྲ་བལ་གྱི་ཅེདགའ་བྱེད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་གསུངས། ག་སྤར་ཅན་དན་གྱར་གྲུམ་ཟིས་
བགོས་པའི། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་ལྟ་མོ་རྣམས་ཀྱིས་རིན་པོ་ཆེ་སྤྱ་བདུན་གྱི་སྒོད་རྣམས་སུ་
ག་སྤར། ཅན་དཀར་དམར། གྱར་གྲུམ། རྩ་ཏི། ཨ་ག་རུ་སོགས་ཟི་བསུང་ཆིང་དེ་བས་བསྐྱོས་
པའི་ཟི་ཆབ་སོགས་ནས་ཆོགས་ཞིང་གི་སྤྱ་རྣམས་ཀྱི་ཐུགས་ཀ་སོགས་སྤྱི་ཆ་ཐམས་ཅད་ལ་
བྱུག་པའི་མཆོད་པ་དང་། ཡང་ས་གཞིའི་སྤེང་དུའང་ཤིན་ཏུ་ཟི་ཞིས་པའི་སྤྱན་སྤོས་སྤྱ་ཆོགས་
ཀྱིས་བཏབ་པའི་མཆོད་དང་། རིང་བྱ། སྤེང་ཀ་འབབ་ཚུ་ལ་སོགས་པ་ཕྱོགས་ཕྱོགས་སུ་འབྲེལ་
ཞིང་ཟི་ངད་གྲུན་ནས་སྤར་བ་རྣམས་ཀྱང་མཆོད་པའི་མོས་པ་བྱ། རོ་བརྒྱའི་བརྒྱད་ལྟན་བཟའ་
བཅའ་བརྒྱུང་བ་དང་། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་ལྟ་མོ་རྣམས་ཀྱིས་རིན་པོ་ཆེ་སྤྱ་བདུན་གྱི་གཞོང་
པ་དང་། སྤེར་མ། སོར་བ་རྣམས་སུ་འབྲས་ཆན། ཁུར་བ། ལ་དུ། ཉིལ་གྱི་ཚུང་ཤང་སོགས་
བཟའ་བ་དང་། ཁམ་བྱ། སྤར་ཁ། རྒྱན་འབྲུམ། བྱར་ཤིང་སོགས་བཅའ་བ་དང་། ཞོ་དང་། འོ་
མ། འབྲས་ཆང་། རྒྱན་ཆང་། རྒྱན་ཆོད་དུ་རུང་བའི་བརྒྱུང་བ་ར་ལ་སོགས་པ་ལྟ་དང་མིའི་ཡུལ་
ན་ཡོད་པའི་བདུད་ཅི་དང་ཞལ་ཟས། ཟི་རོ་རེག་བྱ་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པའི་བཟའ་བཅའ་ལས་བྱལ་
པའི་སྤྱ་བཞོས་སུ་བྲགས་པ་རྒྱན་སྤྱ་ཆོགས་ཀྱིས་བརྒྱན་པ་རྣམས་སོགས་ནས་མཆོད་པའི་མོས་
པ་བྱ། སྤྱ་ཆོགས་རོལ་མོའི་བྱེ་བྲག་མཐའ་ཡས་ལས། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་ལྟ་མོ་དུང་དང་
སྤིང་བྱ་སོགས་འབྱུད་པའི་རོལ་ཆ་དང་། སེལ་སྤྱན་ཟིལ་བྱ་སོགས་དཀྲོལ་བའི་རོལ་ཆ། ར་ར་
དང་སྤུབས་སོགས་བརྒྱུང་བའི་རོལ་ཆ་སྤྱ་ཆོགས་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་རོལ་མོའི་སྤྱ་བྱེ་བྲག་སྤྱ་
ཆོགས་པ་འབྲིན་པས་མཆོད་པའི་མོས་པ་བྱ། རོལ་མོའི་སྤྱ་རྣམས་ལས་ཀྱང་ཆོས་ཀྱི་སྤོམ་བཞི་
དང་། ལས་འབྲས་ཀྱི་ཆོས་སྤྱ་འབྱུང་བས་སེམས་ཅན་རྣམས་སྤྱིན་ཅིང་གྲོལ་བར་བྱེད་པའི་མོས་

ས་བྱ་གསུངས། གཞུགས་སྤྱི་རོ་རེག་བྱའི་དཔལ་འཛིན་པའི། བྱིན་འདོད་ཡོན་ལྷ་མོ་སྤྱོགས་
 ཀུན་ཁྱབ། ཅེས་པའི་སྐབས་མཆོད་པའི་ལྷ་མོ་ཕྱག་ན་ངོས་གཉིས་སུ་སྤོང་གསུམ་འཛིག་ཏེན་
 གྱི་ཁམས་ན་གཞུགས་རི་སྟེད་ཡོད་པ་རྣམས་ཀྱི་གཞུགས་བརྟན་ལམ་མེད་འཆར་བའི་རིན་པོ་
 ཆེ་སྤྱོད་བདུན་གྱི་མེ་མོང་དང་པི་མང་སོགས་སྤྱི་འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་དཔལ་འཛིན་མ་རྣམས་
 དང་། བསྐྱེད་ལ་སོགས་འདོད་པའི་སྤྱོད་ལ་ལེན་ཏུ་མཁས་པའི་ཕྱག་རྒྱ་མ་རིགས་བཞི།
 ལང་ཆོ་དར་ལ་བབ་པ། ཟུར་མིག་རབ་ཏུ་གཡོ་བའི་འཇུག་བག་ཅན། ཞེད་པ་ཕྱ་ཞིང་རོ་སྤྱད་ཅུང་
 བད་བསྐྱོད་པ། ཏུ་འབྱར་རབ་ཏུ་རྒྱས་པ་སོགས་ནང་གི་འདོད་པའི་གཞུགས་ཀྱི་དཔལ་འཛིན་མ་
 དང་། ཟུར་གྱིས་བལྟ་ཞིང་སྟེག་པའི་ཉམས་དང་ལྡན་པས་འཇུར་ཁྱལ་དུག་ལྡན་སོགས་སྤྱི་བྱེ་
 བག་སྤྱོད་ཆོགས་ལེན་པ་ནང་གི་འདོད་པའི་སྤྱི་འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་མ་དང་། ལུས་དང་ཁ་རྣམས་ནས་
 ལྡན་ཅིག་སྤྱེས་པའི་ལྷ་མོ་ལའི་བྱི་བྱ་དང་། ལེན་ཏུ་བྱི་ཞིས་པའི་ཅན་དང་ཡུར་ཀྱུས་ལ་སོགས་
 པས་བྱུག་ཅིང་། བྱི་ཞིས་པའི་མེ་ཏོག་གི་མེད་པས་བརྒྱན་པའི་སྤྱོད་ལུང་གི་བྱི་ཆིང་རེ་བྱོ་བའི་ནང་
 གི་འདོད་པའི་བྱི་འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་མ་དང་། གང་གིས་འོ་བྱས་ལིང་འཛིན་པས་བ་ཅན་གྱིས་འདོད་
 པའི་བདེ་བ་ཏེན་བཅས་སྤར་ཞིང་བཞུ་བའི་མ་མཆུ། རབ་ཏུ་སྤྱོན་པའི་མེས་པ་སྤར་ཅིས་བསྐྱོས་
 ས་ལྷ་བྱའི་ནང་གི་འདོད་པའི་རོའི་དཔལ་འཛིན་མ་དང་། མེ་ཏོག་བསྐྱེད་དབྱིབས་དང་། དུང་གི་ཁ་
 ལྡར་འབྱིལ་ཞིང་སྤྱབས་རིང་བ་དང་། མར་སྤྱོད་གཡས་ནས་གཡོན་ཏུ་ཅུང་བདེ་འབྱིལ་ལེ་བ་དང་རི་
 དུགས་སྤྱོད་པའི་ལྷ་མོ་སྤྱབས་ལྷ་བྱའི་དབྱིབས་ཅན་གྱི་གསང་བའི་སྤྱོད་ཅེའི་རེག་བྱ་གཏུམ་མོའི་མེ་
 སྤར་པའི་རྒྱས་པ་ཕྱལ་དུ་སྤྱོན་པའི་ནང་གི་འདོད་པའི་རེག་བྱའི་དཔལ་འཛིན་མ་དཔག་ཏུ་མེད་
 ས་ཕྱལ་བས་ཆོགས་ཞིང་རྣམས་སྤྱི་ནང་གི་འདོད་པའི་དཔལ་ལ་རོལ་པའི་བདེ་སྤོང་གིས་ཆེས་
 པའི་མོས་པ་བྱ། ཕྱག་རྒྱ་མ་རིགས་བཞི་དེ་དག་གི་ལུས་མོང་དང་གདོང་སྤྱི་མདོག་དབྱིབས།
 ལྡན་སྤྱེས་ཀྱི་བྱི། སྤྱད་ཀྱི་གདངས་སོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་རྣམས་ཡུང་ཅུང་བདེ་ཅན་གྱིས་ཆེས་པའི་
 རིགས་རྣམས་ལ་མི་དགོས་མོད། གདམས་པ་འདིའི་མན་ངག་མཐའ་དག་ཉམས་ལེན་ཏུ་འབྱེད་

བར་འདོད་པའི་རྣམ་དཔྱོད་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ནི་ཞིབ་ཏུ་ཤེས་པར་བྱའོ།

ཡང་ན་ནང་གི་འདོད་ཡོན་འབྲུལ་བའི་ཆོག་རྒྱས་པ་འདོན་པར་སྟོན་ན། རྗེ་ཐམས་ཅད་མཐེན་པས་མཛད་པའི། “འདོད་པའི་རྒྱ་རྩལ་དུག་ཅུ་བཞི་ལ་མཁས།” ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས། “མི་བསྟོད་དོ་རྗེའི་ལྷ་ཆོག་མཉེས་ཕྱིར་འབྲུལ།”¹ ཞེས་པ། རྗེ་བཙུན་རྒྱ་མའི་ལྷ་ཆོག་མཉེས་ཕྱིར་འབྲུལ། ཞེས་པར་བསྐྱར་ཏེ་དམིགས་རྣམ་ཡིད་ལ་བྱེད་ཚུལ་སྤར་ལྟར་བྱ། ཡང་ནང་གི་ཉེར་སྟོད་འབྲུལ་བར་སྟོན་ན། ཕྱིའི་ཉེར་སྟོད་ཤུལ་བའི་རྗེས་སུ་ལག་པ་གཉིས་ཀྱིས་དོ་བྲིལ་བརྒྱང་བའི་འབྲུད་པའི་ཕྱག་རྒྱ་བཅས་ཏེ། “གསང་བའི་འཁོར་ལོར་ཨིན་ཀྱི་ལ་ལྟར།”² ཞེས་སོགས་སྐབས་རང་འདོད་ལྷ་ཡབ་ཡུམ་སྟོམས་པར་ཞུགས་པས་ཡུམ་གྱི་གསང་བའི་སྟེ་ལས་བྱང་སེམས་དཔར་པའི་མེ་ཏོག་འོངས་པའི་འདུ་འཕྲོད་ལས་བདེ་སྟོང་འདེན་ཚུལ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། “སྟུལ་པའི་འཁོར་ལོའི་གདུམ་མོའི་མེས་བསྐྱེད་པའི།”³ ཞེས་སོགས་ཡབ་གྱི་ཐུར་སེལ་གྱི་རྒྱང་གཡོས་པས་ལྷེ་བའི་གདུམ་མོ་སྤར་ཏེ་རྩ་སྟོང་ཐག་དོན་གཉིས་ནས་བྱང་སེམས་ཀྱི་ག་ཐུར་བཞུ་ཞིང་ལྷེ་བར་གདུམ་མོའི་མེ་དང་འབྲུད་ནས་བདེ་བ་འབར་བའི་ཚུལ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། “ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་དབྱས་གནས་བདེ་བའི་དངོས།”⁴ ཞེས་སོགས་རྩ་རྒྱང་གི་རྒྱང་གཉིས་རྒྱ་རྒྱུར་ཞུགས་གནས་ཐིམ་གསུམ་བྱས་པས་སྟོང་གའི་རྩ་མདུད་གྲོལ་ཏེ་མི་ཤེས་པའི་ཐུན་པ་ཐམས་ཅད་འཛོམས་པའི་མར་མེ་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བདེ་སྟོང་འདེན་ཚུལ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། “བདེ་ཆེན་འཁོར་ལོའི་དབྱས་ན་ལེགས་གནས་པའི།”⁵ ཞེས་སོགས་ལྷེ་བའི་གདུམ་མོའི་མེས་

1 རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབྲུམ། ཁ་གསུང་མོར་བྱ། དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་འཁོར་ལོ་ལ་མཆོད་བའི་སྐབས་སུ། གཙང་དཔར། འོག་གངས་ 369བཟ

2 རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབྲུམ། ཁ་གསུང་མོར་བྱ། དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་འཁོར་ལོ་ལ་མཆོད་བའི་སྐབས་སུ། གཙང་དཔར། འོག་གངས་ 369བཟ

3 རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབྲུམ། ཁ་གསུང་མོར་བྱ། དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་འཁོར་ལོ་ལ་མཆོད་བའི་སྐབས་སུ། གཙང་དཔར། འོག་གངས་ 369ན3

4 རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབྲུམ། ཁ་གསུང་མོར་བྱ། དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་འཁོར་ལོ་ལ་མཆོད་བའི་སྐབས་སུ། གཙང་དཔར། འོག་གངས་ 369ན3

5 རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབྲུམ། ཁ་གསུང་མོར་བྱ། དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་འཁོར་ལོ་ལ་མཆོད་བའི་སྐབས་སུ། གཙང་དཔར།

སྤྱི་པོའི་བྱང་མེས་ས་ཀྱི་རྩི་ཆབ་བཞུས་ཏེ་སྤྱི་པོ་ནས་མགིན་པ་སོགས་ལུས་གནད་ནམས་སུ་
 རིམ་བཞིན་བབ་པ་ལས་ཡས་བབ་མས་བཏན་གྱི་དགའ་བཞི་འདེན་ཚུལ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་།
 མཉམ་གཞག་ཏུ་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བདེ་སྟོང་བསྐྱེད་སྤྱོད་པའི་རྩིས་ཐོབ་ཏུ་དབང་པོའི་ཡུལ་དུ་ཡུལ་བྱུག་
 གི་ཞལ་ཟས་གང་དང་གང་སྤང་ཟམས་ཅད་བདེ་སྟོང་གི་ནམ་འགྱུར་དུ་བལྟ་བའི་ཚུལ་ཡིད་ལ་
 བྱེད་པ་དང་། ཡབ་ཡུམ་སྟོམས་པར་ཞུགས་པས་ཅ་སྟོང་སྤྱག་དོན་གཉིས་ནས་བྱང་མེས་ས་བཞུ་
 བའི་རང་མདངས་ལྷ་ལི་ཀླ་ལིའི་སྤྱར་ཤར་བའི་ཚུལ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་སྟེ་ནང་གི་ཉེར་སྤྱོད་དེ་དག་
 ལའང་བྱེད་ཉེར་སྤྱོད་ནམས་དང་འདྲ་ཆོས་གཉིས་གསུམ་སོགས་ཡོད་པས་ན་ཉེར་སྤྱོད་ཅེས་
 བཤད་ན། ཚུལ་འདི་དག་ལེགས་པར་གོ་བ་ལ་རྫོགས་རིམ་གྱི་གནད་ནམས་ཞིབ་ཏུ་ཤེས་དགོས་
 འདྲའི་དེའི་ཚུལ་ནམས་མང་བས་འདིགས་ནས་མ་བྲིས་སོ།།

དེ་ནས། བྱེ་བ་སྤྱག་བརྒྱའི་སྤྱིར་བཞི་ལྷན་པོར་བཅས། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་བྱེ་དང་
 འང་དང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་མཚན་གསུམ་ལས། བྱེའི་མཚན་ཆོས་བྱ་སོ་བདུན་མ་སོགས་མང་
 འདྲའི་སྐབས་འདིར་རི་རབ་སྤྱིར་བཞི་དང་བཅས་པ་ལྷ་སྤྱིར་སྤྱན་བརྒྱད་རིན་ཆེན་སྤྱ་བདུན་དང་
 གཉེར་ཆེན་པོ་དང་བཅས་པ་བརྒྱད། ཉེ་ཆུ་གཉིས་ཏེ་ཆོས་བྱ་ཉེར་གསུམ་མ་འབྲུལ་དགོས་ཏེ།
 དེ་ཡང་གྲུབ་ཆེན་རྒྱ་རོ་པ་དང་། ཨ་ལྷ་ཀ་ར་སོགས་རྒྱ་གར་གྱི་མཁས་བླ་པ་དུ་མས་འདུས་པའི་
 ཅ་རྒྱུད་ལས། “ཞིང་འདི་རིན་ཆེན་སྤྱ་བདུན་གྱིས།”² ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་དགོངས་པར་
 བཞེད་ཅིང་སྤྱགས་ཉམས་སུ་བཞེས་པ་ལྟར། རང་ཅག་ནམས་ཀྱི་འདེན་པ་སྤྱ་ན་མེད་པ་ཤར་
 ཅོང་ཁ་པ་ཆེན་པོ་དེ་ཉིད་གྱིས་བྱང་པོལ་ཁ་ཆོས་ལུང་དུ་འདིའི་སྟེང་ནས་མཚན་གངས་གསོག་
 གནད་པ་ཡིན་པས་བྱིན་རྒྱལ་ས་ཆེ་བ་ཡིན་གསུངས། སོ་བདུན་མ་ཡང་འཁོ་མགོན་ཆོས་རྒྱལ་
 འཕགས་པས་མཚན་འདིའི་སྟེང་དུ་མཛོད་ནས་གསུངས་པའི་རིན་པོ་ཆེའི་རི་སོ་སོགས་དང་།

སོག་གངས་ ༡༩༡༣ ལས་བྱང་བ་ཅུང་ཟད་མི་འདྲ་སྟེ། “བདེ་ཆེན་འཁོར་ལོའི་དབྱས་ན་ལེགས་གནས་བ།” ཞེས་སོ།

༡ བསྐྱེད་སྤྱོད་པའི་དབང་པོའི་ཡུལ་དུ་ཡུལ་བྱུག་

༢ སྤྱི་བཀའ་རྒྱུད། ཅ་གསང་འདུས་ཅ་རྒྱུད། ལེའུ་བརྒྱུད་ཀྱི་སོག་གངས་ ༡༩༡༣ ལས་བྱང་བ་ཅུང་ཟད་མི་འདྲ་སྟེ། “རིན་ཆེན་བདུན་གྱིས་ཡོངས་
 བཀའ་བའི། ཞིང་འདི་རིན་པོ་ཆེན་པོ་མཁས་པས་ནི། ཡི་ཞེས་འདོད་པས་དོན་གྲུབ་འདོད། ཉེན་རི་ཤེས་རབ་ཅན་གྱིས་དབུགས།” ཞེས་འབྱུང་ངོ་།

གུན་རིག་ནས་བཤད་པའི་སྒྲེག་སོགས་བསྐྱབ་པ་ཡིན་ཏེ། དང་སང་པའི་འབྲུལ་བའི་དར་སོ་ཆེ་
 གསུངས། རིན་ཆེན་བདུན་དང་ཉེ་བའི་རིན་ཆེན་བདུན། ཞེས་པར། ཉེ་བའི་རིན་ཆེན་བདུན་
 གྱུད་སོས་ཆེལ། ཁང་བཟང་། མལ་སྟན། བོས། ལྷམ། ལྷའི་པགས་པ། རལ་གྱི་རིན་སོ་ཆེ་སྟེ་
 བདུན་འབྲུལ་བའི་དམིགས་པ་བྱ་ཡི་ཆོས་བྱ་འགོད་པའི་ཕྱག་སྟོན་མེད། ཆོས་བྱ་ཉེར་གསུམ་
 བོ་དེ་དག་གི་སྟེང་དུ་བརྒྱའི་སྟོང་སོ་ཡལ་ག་ཉེར་ལྔ་པ་རེ་རེ། ཡལ་ག་རེ་རེའི་ཅེ་མོར་བརྒྱ་རེ་རེ།
 བརྒྱ་དེ་རྣམས་ཀྱི་སྟེང་དུ་བྱང་རྩལ་སེམས་དཔའ་གུན་དུ་བཟང་སོ་ཕྱག་ཐལ་སོ་སྦྱར་བའི་བར་དུ་
 ཞོར་བྱ་འཛིན་པ་རེ་རེ། གུན་དུ་བཟང་སོ་དེ་དག་གི་སྟེ་བ་ནས་ཀྱང་བརྒྱའི་སྟོང་སོ་ཡལ་ག་ཉེར་
 ལྔ་པ་རེ་རེ་སྦྱས་བའི་ཡལ་ག་རྣམས་ཀྱི་ཅེ་མོར་བརྒྱའི་སྟེང་རྣམས་སྤྱད་གུན་དུ་བཟང་སོ་ཞོར་
 བྱ་བསྐྱམས་པ་རེ་རེ་སྟེ། དེ་ལྟ་བུའི་གུན་བཟང་གི་མཆོད་སྦྱོན་གྱིས་ནམ་མཁའི་ཁམས་གང་བར་
 སྦྱལ་ཏེ་འབྲུལ། རྩེ་བ་སྟག་བརྒྱའི་སྦྱིང་བཞི་ལྷན་པོར་བཅས། ཞེས་པ་རི་རབ་སྦྱིང་བཞི་སྦྱིང་
 ལྷན་ལྷགས་རི་སོགས་སྟོང་ལ་སྟོང་དང་པོ། སྟོང་དང་པོ་ཅིས་གཞི་བྱས་པའི་དེ་སྟོང་སྟག་ལ་སྟོང་
 གཉིས་པ། སྟོང་གཉིས་པ་ཅིས་གཞི་བྱས་པའི་དེ་སྟོང་སྟག་ལ་སྟོང་གསུམ་པ་སྟེ། སྟོང་གསུམ་
 འཛིག་ཉེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་ཆ་ཤས་ལ་རི་རབ་སོགས་རྩེ་བ་སྟག་བརྒྱ་ཡོད་པ་ཡིན་གསུངས། བྱང་
 གི་མཆྐལ། རང་གི་ཤ་དུས་གདོས་བཅས་ཀྱི་ཕྱང་པོའི་པགས་པ་སྦྱད་དེ་བཟུས་ནས་ལུས་ཀྱི་
 མགོ་དང་རྒྱང་ལག་རྣམས་སྟལ། མིག་གཉིས་བརྟོན། རྩེ་དང་། རྩེ་ལ། ལྷ་རྣམས་ཀྱང་གཙོད། སྟོང་
 སོགས་དོན་རྣམས་དང་། རྩེ་མ་སོགས་སྟོད་རྣམས་ཀྱང་བརྟོན། རྒྱང་ལག་གི་མཁྱིག་མ་རྣམས་
 བཅད་པའི་རྒྱང་ལག་གི་ལྷ་རྣམས་ཡན་ལག་ བོལ་རྣམས་ཉིང་ལག་སྟེ། ཁོག་པ་པགས་པའི་སྟེང་
 དུ་བསྐྱང་། དེའི་སྟེང་དུ་མགོ་སོ་འཛོག་ དེ་སྟེང་སྟེང་གེན་དུ་སྟོན་ཏེ་འཛོག་ མིག་གཉིས་ཁོག་པའི་
 བདུན་རྩལ་གཉིས་སུ་འཕྱང་། ཡན་ལག་བཞི་ཕྱོགས་བཞིར་བཞག་ ཉིང་ལག་རྣམས་ཀྱང་དུམ་
 བྱ་གཉིས་གཉིས་སུ་གསེལ་ནས་དེ་རྣམས་ཀྱི་གཡས་གཡོན་དུ་བཞག་ དེ་རྣམས་ལས་གཞན་

༡ བླ་གྱི་མཛུགས། ས་རྒྱས་གདོས་བཅས་ རེབ་དཔར།

ཐ ལྷ་དེབ་དཔར།

པའི་དབང་པོ་ཤ་ཐག་ནམས་ཕྱོགས་ཕྱོགས་སུ་བྱང་བྱང་སྤངས་ཏེ། བགས་པ་ལས་གསེར་གྱི་
ས་གཞི། ཁོག་པ་རིའི་རྒྱལ་པོ། ཡན་ལག་བཞི་ལས་སྤྱིར་ཆེན་བཞི། ཉིང་ལག་བརྒྱད་ལས་སྤྱིར་
སྤན་བརྒྱད། མགོ་ནམ་པར་རྒྱལ་པའི་ཁང་བཟང་། སྤྱིར་ནམ་པར་རྒྱལ་པའི་ཁང་བཟང་གི་ཉོག་
ཡིད་བཞིན་གྱི་ཁོར་བྱ། མིག་གཉིས་ཉི་མ་ཆེ་བ། དབང་པོ་ནང་ཁོལ་ནམས་ལས་སྤྱི་མའི་དཔལ་
འཕྱོར་སྤན་སུམ་ཆོགས་པར་སྤྱལ་ཏེ་བྱལ།

དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གྱི་མཆུལ་ནི། སྤར་ངོར་མཆུལ་གྱི་ནམ་པ་ལས་ལས་འཆར་བ་དང་། དེས་ངོར་
རང་བཞིན་མེད་པར་དེས་པའི་དེས་ཤེས་དམ་སྤྱིར་དེ་བ་གཉིས་སྒོ་གཅིག་གི་ངོར་ཆོགས་པར་
བྱས་པ་ལ། སྤར་སྒོར་དབྱེར་མེད་གྱི་མཆུལ་དང་བདེན་སྒོར་སྤྱི་མ་ལྟ་བུའི་མཆུལ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གྱི་
མཆུལ་ཟེར་བ་ཡིན་ལ། དེ་བདག་འདྲའི་ལས་དང་པོ་ལས་ལག་ཏུ་ལེན་ཚུལ་ནི། སྤར་བྱལ་པའི་
ཕྱི་ནང་གི་མཆུལ་ནམས་སྤྱལ་པ་པོ་རང་གིས་སེམས་ཀྱིས་སྒོ་བྱར་དུ་བཅོས་པ་ཅན་མ་གཏོགས་
གདགས་གཞིའི་ངོས་ནས་རྒྱུར་རང་དབང་དུ་བྱལ་བྱལ་ས་གཏན་ནས་མེད་སྤྱི་མ་པའི་དེས་ཤེས་
སྤར་གིས་བསྐྱེད་དེ། དེས་ཤེས་དེའི་རང་ནས་རང་འདོད་ལྟ་ཡལ་ལུས་སྒོམས་པར་ཞུགས་པས་
བདེ་བ་འདྲེན་ཚུལ་ཡིད་ལ་བྱས་པའི་བདེ་སྒོར་གི་ཡེ་ཤེས་བསྐྱེད་དེ། ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་མཆུལ་གྱི་
ནམ་པར་ཤར་བར་དམིགས་ཏེ་བྱལ་པའི་མོས་པ་བྱ།

དེ་ནས། དངོས་བཤམས་ཡིད་སྤྱལ་ཡིད་བཞིན་རྒྱ་མཆོའི་ངོགས། ཞེས་སོགས་གྱི་སྐབས་
རང་གིས་སྤར་དངོས་སུ་བཤམས་པ་དང་ཡིད་གྱིས་སྤྱལ་པའི་མཆོད་ཇས་དེ་ནམས་འདོད་རྒྱ་
འཕྱར་པའི་ཡིད་བཞིན་གྱི་མཆོ་འོག་གཞིར་གསེར་གྱི་བྱེ་མ་བཅུལ་བ་ཡན་ལག་བརྒྱད་ལྟན་གྱི་
རྒྱས་གང་ལ། སྤན་སྒོས་སྤྱི་ཆོགས་ཀྱི་རིས་བསྒྲོས་པ་ཞིག་ཏུ་སྤྱར་པའི་ནང་དུ་རང་རྒྱུད་གྱི་དངོས་
བཤམས་ཡིད་སྤྱལ་གྱི་མཆོད་པ་བྱལ་པའི་སྤྱིད་པ་དང་ཞི་བའི་ནམ་དཀར་ཐམས་ཅད་རིན་པོ་
ཆེ་སྤྱི་བདུན་གྱི་བརྒྱའི་སྒོར་པོ་ཡིད་འཕྲོག་པའི་བརྒྱ་འདབ་མ་སྒོར་དང་ལྟན་པ་དུ་མས་ནམ་པར་
བརྒྱན་པའི་བརྒྱའི་ཆལ་དུ་སྤྱར་པའི་བརྒྱའི་སྒོར་པོ་དེ་དེ་ནས་འདྲ་ཟེར་སྒོར་ཐག་སུམ་ཅུ་སོ་བྱལ་

རེ་འཕྲོས་པ་རྣམས་ཀྱི་སྒྲེ་མོར་མཆོད་པའི་ཇུས་མཐའ་ཡས་པའི་ཀྱན་བཟང་གི་མཆོད་སྒྲིན་འཕྲོ་
 བ། གཞན་ཡང་རང་གཞན་སྐྱེ་འཕགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་དང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་
 པའི་སྐོ་གསུམ་ཀྱི་རྣམ་དཀར་རི་སྒྲིད་ཡོད་པ་ཐམས་ཅད་མཆོ་དེའི་ནང་དུ་མེ་རྟོག་ལྷན་ལ་དང་།
 ཀྱུ་ལྷ་ཉ་དང་། བརྟ་དཀར་པོ་དང་། མཚུར་བ་སོགས་མེ་རྟོག་སྐྱ་ཆོགས་པ་ཅིར་ཡང་བཀྲ་བར་
 གྱུར་པའི་བརྒྱའི་ཆལ་གྱིས་ལེགས་པར་བརྒྱན་པའི་མཆོ་དེའི་འབྲུལ་རྣམས་སུ་རང་གཞན་སྐྱེ་
 འཕགས་ཀྱན་གྱིས་དུས་གསུམ་དུ་བསགས་པའི་རྒྱ་ཆེའི་གཞུང་ལུགས་མང་དུ་སྐོས་པའི་ཤེས་
 རབ་རྣམས་རིན་པོ་ཆེ་སྐྱ་བདུན་གྱི་སྒྲོན་ཤིང་རྒྱན་སྐྱ་ཆོགས་འབྱུང་བ་དུ་མ་དང་། ཐོས་པའི་དོན་
 ཐམས་ཅད་ཚུལ་བཞིན་དུ་དཔྱོད་པའི་རིགས་པའི་རྣམ་གྲངས་མཐའ་ཡས་པའི་ངེས་ཤེས་རྣམས་
 ཡལ་ག་ལོ་འདབ་འབྲུམ་སྒྲག་དུ་མར་གྱུར་པའི་ཅེ་མོར་ཐུན་མོང་བའི་ཡོན་ཏན་བསྐྱབ་པ་གསུམ་
 དང་། ཐུན་མོང་མིན་པའི་ཡོན་ཏན་རིམ་གཉིས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་ཐམས་ཅད་ཁ་དོག་དང་ཇི་རོ་སྐྱ་
 ཆོགས་པའི་འབྲས་བུ་གཤུར་དུ་ཐ་བ་དུ་མས་བརྒྱན་པའི་དགའ་ཆལ་དུ་གྱུར་པའི་སྒྲོན་ཤིང་དེ་
 རྣམས་ལས་ཀྱང་སྤར་སྤར་ཀྱན་བཟང་གི་མཆོད་སྒྲིན་འཕྲོ་བར་གྱུར་ཏེ་འབྲུལ་བའི་མོས་པ་བྱ་
 བ་ནི། གཞུང་གི་ཆོག་རིས་དང་བསྟན་པའི་སྐྱབ་པའི་མཆོད་པ་འབྲུལ་ཚུལ་དང་། གཞན་ཡང་
 རང་གི་ལུས་རིན་པོ་ཆེ་དུ་མ་ལས་བྱལ་པའི་གཞལ་ཡས་ཁང་དུ་གྱུར་པའི་ནང་དུ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་
 ཐོས་པའི་ཤེས་རབ་སོགས་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་མཆོད་ཇུས་སྐྱ་ཆོགས་དང་། རང་གི་སྒྲིང་མེ་
 རྟོག་བརྟ་འདབ་མ་བརྒྱད་པའི་གདན་དུ་གྱུར་པ་སྒྲ་མ་ལ་འབྲུལ་བའི་མོས་པ་བྱ་བ་སོགས་མང་
 རོ།། དེ་སྤར་སྐྱབ་པའི་མཆོད་པ་ལུལ་བས་སྒྲ་མ་མཉེས་པར་མོས་པ་བྱེད་པ་འདི་ལ་རྟེན་འབྲེལ་
 ཀྱི་གནད་གཅིག་ཡོད་གསུངས། མོང་དུ་བཤད་པ་དེ་རྣམས་ལས་ནང་གི་ཉེར་སྦྱོད་དང་། ནང་གི་
 འདོད་ཡོན་འབྲུལ་ཚུལ་སོགས་འགའ་ཞིག་མ་གཏོགས་ཀྱི་བྱམ་དབང་དང་འབྲེལ་བའི་མཆོད་པ་
 ཡིན་ནོ།།

དེ་ནས་ནང་གསང་དབང་དང་འབྲེལ་བའི་མཆོད་པ་ནི། གྱུར་ཀྱམ་མདངས་སྤྲོན་བཟང་

པའི་ཁྱི་རད་ཅན།། ཞེས་པ་ནས། བདུད་ཅི་རྒྱ་མཆོ་མཆོད།། ཅེས་པའི་སྐྱབས་རང་གི་སྡིང་ག་
 ནས་མཆོད་པའི་ལྷ་མོ་མཆོད་ཡོན་མ་སོགས་ཕྱག་གཡས་པས་མཆོད་ཡོན་སོགས་རང་རང་གི་
 མཆོད་ཇུས་རྣམས་ཐོགས་ཤིང་། གཡོན་པས་ཐོད་པ་ཕྱི་དཀར་ལ་ནང་དམར་པ་ཐོགས་པ་དཔག་
 ཏུ་མེད་པ་སྟོས་ཏེ། གཡོན་པའི་ཐོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནང་མཆོད་ཀྱི་སྟོད་ནས་བདུད་ཅི་བཅུས་ཏེ་
 ཆོགས་ཞིང་རྣམས་ལ་ཕུལ་བས། དེ་རྣམས་ཀྱི་ལྷགས་འོད་ཟེར་གྱི་སྒྲུ་གྲུས་བདུད་ཅི་བྲངས་ཏེ་
 གསོལ་བའི་མོས་པ་བྱ་ཞིང་དངོས་སུ་ནང་མཆོད་འབུལ། དེ་ཡང་གྱུར་གྱུམ་མདངས་ལྡན་ཞེས་
 སོགས་ཀྱང་པ་གཉིས་པོ་འདི་དག་འཕྲན་བཀའ་བརྒྱན་པ་རྣམས་ཀྱི་ཕྱག་སྟོལ་འདིར་བསྟན་
 པའི་རྩ་བ་སོ་ཐར་གྱི་བཅས་མཆོམས་ལ་ཞེ་ཅིས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བར་མཛད་པས། ནང་མཆོད་སྐྱབ་
 གཞིའང་ཇ་ཐང་གིས་ཆོག་པར་བྱས་པས། ནང་མཆོད་ཀྱི་ཁོངས་སུ་འདུ་བའོ། ཡང་ན་རྒྱ་གར་
 འཕགས་པའི་ཡུལ་དུ་འང་མ་བྱུང་བའི་ཐུན་ཆོད་དུ་བྱུང་བའི་བུར་བ་བྱུང་བར་དུ་འཕགས་པ་
 རྒྱ་ཇའི་མཆོད་པ་ལོགས་སུ་འབུལ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ན་སྤྱིའི་མཆོད་པར་འདུ་བའི་རྩལ་གཉིས་
 གང་ཕྱེད་ཀྱང་འདྲ། ཐཱ་མ་ལ་ཆོགས་མཆོད་དངོས་སུ་འབུལ་བ་དང་། བརྟན་བཞུགས་དངོས་
 སུ་འབུལ་བ་སོགས་ཀྱི་ཆེ་གྱུར་གྱུམ་མདངས་ལྡན་མའི་མགོར་གསོལ་ཇ་ཕུལ་ཏེ་ཇ་མཆོད་རང་
 ལུས་ལྡར་གསལ་མ་འདོན་པའི་ཕྱག་སྟོལ་མཐོང་།

ནང་མཆོད་ཕུལ་བའི་མཆོམས་འདིར་ཆོགས་མཆོད་འབུལ་བའི་ཕྱག་སྟོལ་ཡོད་པས་
 ཆོགས་འཁོར་བཤམ་ཚུལ། མངར་གསུམ་མར་ཁྱ་དང་ཆང་སོགས་ཀྱིས་སྐྱུས་པའི་ཐན་ལས་
 ཏུ་མའི་དབྱིབས་འདྲ་བ་མགྱིན་པ་རྩྱུང་ཐད་རིང་བ། སྐྱག་ཅིས་ཁྱབ་པར་བྱུག་པ་ལ་མར་དཀར་
 ཀྱི་ཐིག་ལེས་ཀུན་ཏུ་ཁྱབ་པར་སྐྱས་པའི་ཅེ་དང་། ལོགས་སུ་ལྷ་བཞོས་ཀྱི་དཀར་རྒྱན་ལྷ་བྱས་
 བརྒྱན་པ། ཅེ་མོར་ཤིང་བྱང་གཅིག་གི་ལོགས་ལ་སྡེང་ནས་སྡེང་དུ་བཅེགས་པའི་ཆེ་ཕྱེད་ཐིག་ལེ་
 འོར་བུའི་དབྱིབས་འདྲ་ལེབ་མོའི་མཐར་འོད་ཟེར་གྱི་དོད་མར་དཀར་གྱི་གཟེགས་མ་རྣོན་པོས་
 བསྐྱོར་བའི་དབྱུས་སུ་རྒྱ་ད་སྐྱུ་ཀྱི་གཡིས་མཆོན་པ་བཅུགས་པ་ཞིག་དང་། ཆོགས་ཕུད་ལོགས་

སུ་བཅའ་བའི་ཕྱག་སྟོན་ཡོད་པས། དེ་ལས་རྒྱུ་བ་དབྱིབས་རྒྱན་རྣམས་དེ་དང་འབྲུལ་བ་ཞིག་
 བཤམས། ཚོགས་ཆེན་པོ་བཅའ་དགོས་ཕྱུང་ན་ཐན་ལས་ས་ལག་ལྟ་བུའི་དབྱིབས་བཅོས་པ་སྐྱུག་
 ཅིས་བྱལ་བར་བྱུགས་པ་མང་དུ་བཅོས་པ་རྣམས་བཅེགས་པའི་སྟེང་དུ་ཚོགས་འཁོར་འཛོག་ དེ་
 ལས་གཞན་ཚོགས་འཁོར་གྱི་འོག་གཞིར་ཐན་གྱི་མཐུལ་རྒྱུ་པོ་འཕ། ཡང་ན་རྒྱུ་པོ། ལྷ་པའི།
 རྒྱ་གས། ལུང་གསུམ་རྣམས་བཅེགས་པའི་སྟེང་དུ་ཚོགས་འཁོར་འཛོག་པ་དང་། ཚོགས་འཁོར་
 གྱི་ཆེ་མོར་མང་གྱི་དོ་རྩེ་ཕྱེད་པ་བཅུགས་པ་དང་། འོགས་རྣམས་སུ་བ་བ་བ་ཕྱེད་ལྟ་བུའི་དཀར་
 རྒྱན་བཅོས་པ་ནི་ཐོན་རྒྱུང་སོགས་ཀྱི་ལག་ལེན་ཡིན་པས། དགའ་ལྷན་བཀའ་བརྒྱུད་པའི་ཕྱག་
 སྟོན་འདི་ལ་དེ་འབྲུའི་ཤན་བསྟེན་ན་མི་རུང་གསུངས། ཕྱིན་རྒྱལ་ནང་མཆོད་ལྷར་བྱ་ཞིང་བདུད་
 ཅི་ཁོལ་བའི་རྒྱངས་པ་ལས་བཀའ་ཤིས་ཉགས་བརྒྱད། དེན་ཆེན་སྣ་བདུན་སོགས་མཆོད་པའི་བྱེ་
 བྲག་མཐའ་ཡས་པས་ནས་མཁའི་ཁམས་ཐམས་ཅད་བྱལ་བར་མོས་པ་བྱ་གསུངས། འབྲུལ་བའི་
 དམིགས་པའང་ནང་མཆོད་ལྷར་བྱ། ཚོགས་ཇས་ལ་ལོངས་སྟོད་པ་ནའང་གྱི་དོའི་དུས་ཡིན་ན་
 རང་ཅག་དགོ་ཚུལ་སྟོང་རྣམས་ཀྱིས་ཚོགས་འཁོར་ལ་སྟུང་བཅགས་ནས་ཚོགས་ཇས་ལ་ཡོད་
 པའི་དུས་རུང་གི་བཟའ་བཅའ་རྣམས་ལ་བག་ཐེད་པར་སྟོད་ན་མི་རུང་སྟེ། དོན་དེ་ལ་དགོངས་
 བས་འཕགས་པ་སྐྱུ་སྐྱུབ་ཀྱིས་ཕྱན་ཆོད་དུ་རུང་བའི་ཇས་འབའ་ཞིག་གིས་སྐྱུབ་གཞི་བྱས་པའི་
 ཚོགས་འཁོར་གྱི་རྣམ་གཞག་གསུངས་གསུང་ངོ་།¹ ནང་གི་ཚོགས་འཁོར་འབྲུལ་ན་རང་གི་
 ཤ་རུས་གདོས་བཅས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་འདི་དཀར་ཞིང་ཆོ་ལ་སྐྱུལ་བ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་བའི་མདུན་དུ་ཡི་
 ལས་རྒྱུད། རི་ལས་མེ། ཨ་ལས་མི་མགོའི་སྟེང་བྱ་རི་རབ་ཅམ་གསུམ་དུ་གྱུར་བའི་སྟེང་དུ་རང་
 གི་སྟོང་པ་མིང་སྟེ་བཀོག་པ་སྟེ་དཀར་ལ་ནང་དམར་བ་དེ་དམར་ཅིར་གྱིས་འགེལ། དེའི་ནང་དུ་
 རང་གི་ཕྱང་པོ་སྐྱུག་ཅིང་གྱི་གྲུག་གིས་དུམ་བུ་དུམ་བུར་གཏུབས་ཏེ་རྒྱུད་གཡོས་མེ་སྤར་བས།
 སྟོང་པའི་ནང་གི་ཇས་རྣམས་བཅུ་ཞིང་ཁོལ་བའི་རྒྱངས་པས་སྟོགས་བཅུའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་

1 མགོན་པོ་སྐྱུ་སྐྱུབ་ཀྱི་གཞུང་གང་ལ་དགོངས་ངོས་འཛིན་ས་ཕྱག་

ཀྱི་ཕྱིན་རྒྱལ་ས་ཐམས་ཅད་བཀུག་སྟེ་བདུད་ཅི་རྣམས་དང་རོ་མཉམ་ཏུ་གྱུར་པའི་མོས་པ་བྱས་
 ཏེ་འབྲུལ། གསང་བ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ཆོག་ས་འཁོར་ནི། སྤང་སྟོང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཆོག་ས་འཁོར་
 འབྲུལ་ཚུལ་གོང་ཏུ་མཛུལ་གྱི་སྐབས་དང་འདྲ།

དེ་ནས་གསང་བ་ཤེར་དབང་དང་འབྲེལ་པའི་མཆོད་པ་ནི། ཡིད་འོང་ལང་ཆོའི་དཔལ་
 འཛིན་ཐུག་ཅུ་བཞིའི། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་རང་གི་སྟོང་ག་ནས་སྤང་བཤད་པ་ལྟར་བསྟར་
 ཅན་དང་། ཏུང་ཅན་མ། སྤང་པོ་ཅན། རི་དྲུགས་ཅན་མ་ནང་གི་འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ལྡེ་དཔལ་
 འཛིན་ཅིང་། འཁྱུད་པ་དང་། རོ་བུད་པ་སོགས་འདོད་པའི་སྐྱུ་ཅན་ཐུག་ཅུ་རེ་བཞི་ལ་ཤིན་ཏུ་
 མཁས་པ། སྤྱི་ཏིག་གི་སྤྱོད་བ་སོགས་རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱུ་དང་། དར་སྒྲ་ཆོག་ས་ཀྱི་ན་བཟའ་གསོལ་
 བ། གནས་ཉེར་བཞི་སོགས་བྱལ་པའི་ཁིང་ན་བཞུགས་པའི་ཁིང་སྟེས་དང་། རོན་གྱི་ལྷན་སྟེས་
 རོབ་པའི་ལྷན་སྟེས་དང་། ཁྱད་པར་བསྟེན་རིམ་པའི་སྤྱགས་སྟེས་ཀྱི་པོ་ཉ་མོ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་
 འཕྲོས་པ་རྣམས་ཁྲ་མ་ལྷ་ཆོག་ས་རྣམས་ལ་ཕུལ་ཏེ་ཁྲ་མའི་སྤྱགས་ཀའི་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའི་
 ཕུལ་རོ་རྩེ་དབྱིངས་ཀྱི་དབང་སྤྱག་མར་ཐིམ་ཁིང་སྟོམས་པར་འབྲུག་པས་ལྷན་སྟེས་ཀྱི་བདེ་
 སྟོང་སྤྱགས་རྒྱུད་ལ་འཁྱུངས་པའི་མོས་པ་བྱ། འཁོར་གྱི་སྐྱུ་ཆོག་ས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཁྲ་མ་རོ་རྩེ་
 འཆང་དང་སྤྱགས་རྒྱུད་གཅིག་པས་དེ་དང་མཉམ་ཏུ་ལྷན་སྟེས་ཀྱི་བདེ་སྟོང་སྟོང་པའི་མོས་པ་བྱ་
 གསུངས། ཁྲ་མ་སྐྱུ་ཆོག་ས་རྣམས་ཀྱི་སྤྱགས་རྩེ་དང་རྩུས་པས་སྤྱལ་བ་པོ་རང་གི་རྒྱུད་ལའང་དེ་
 ལྟ་བུའི་ལྷན་སྟེས་མདོན་ཏུ་གྱུར་པའི་མོས་པ་བྱ།

དེ་ནས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཆོག་དབང་དང་འབྲེལ་པའི་མཆོད་པ་ནི། སྤྱི་བ་བྲལ་ལྷན་སྟེས་བདེ་
 པའི་ཡེ་ཤེས་ཆེ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས། ཁྲ་མ་ལ་སྤྱག་རྒྱ་མ་རིགས་བཞི་ཕུལ་པས་ཁྲ་མའི་
 སྤྱགས་རྒྱུད་ལ་སྤྱི་བ་པ་ཀྱན་དང་བྲལ་པའི་ལྷན་སྟེས་ཀྱི་བདེ་ཆེན་སྟོང་པ་ཉིད་དང་དབྱེར་མེད་རོ་
 གཅིག་ཏུ་གྱུར་པའི་འོད་གསལ་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་དང་། རྒྱུང་སེམས་ཅན་ལས་བྱལ་པའི་འོངས་
 སྟོད་རྩོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱུ་རང་སྤང་གི་རིག་མ་དང་ཁ་སྟོར་པའི་ཕུས་ཅན་གཉིས་དངོས་པོ་

གཅིག་ལ་ཚོགས་པའི་རྒྱང་འཇུག་འབྱུངས་པའི་མོས་པ་བྱ། གླ་མ་ལྷ་ཚོགས་ནམས་ཀྱི་ཐུགས་
 རྗེ་དང་ཁྱིན་རྒྱལས་ལ་བརྟེན་ནས་རང་གི་རྒྱུད་ལའང་དེ་ལྷ་ལུའི་རྒྱང་འཇུག་མདོན་དུ་རྒྱུར་པའི་
 མོས་པ་བྱ། བོང་གི་ཕྱི་ནང་གསང་བ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་མཆོད་པ་འདི་དག་ནི་གསང་བ་འདུས་པའི་
 རྒྱུད་ནས་ཀྱང་གསུངས་མོད། གཙོ་བོར་བདེ་མཆོག་ནས་གསུངས་པའི་མཆོད་པ་འབྲུལ་ཚུལ་
 ཡིན་ཏེ། བདག་གི་དཔལ་ལྷན་གླ་མ་དམ་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཞལ་ནས། གདམས་པ་འདིར་བསྐྱེད་རིམ་
 འཛིགས་ཤིང་། མཆོད་པ་བདེ་མཆོག་རྫོགས་རིམ་གསང་འདུས་དང་འབྲེལ་བར་བྱས་ཏེ་ཉམས་
 ལུ་གྲངས་ན་བདེ་གསང་འཛིགས་གསུམ་ཡ་མ་བྲལ་པའི་ཉམས་ལེན་གྱི་ཚྭ་གས་མཐུན་དུ་འགྲོ་
 གསུངས་པས། སྟོན་འགྲོའི་སྐལས་རང་ཉིད་ལྟར་བསྐྱེད་པ་དང་། མཇུག་གི་ཐུན་མོང་མིན་པའི་
 རྒྱག་ཆེན་གྱི་ཁྲིད་དམིགས་སྟོང་ཚུལ་ཡང་བདེ་གསང་འཛིགས་གསུམ་གང་གི་དབང་དུ་བྱས་
 ཀྱང་རུང་མོད། སྒར་བཤད་པ་ལྟར་འཛིགས་ཤིང་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་གནད་མཐའ་དག་ཆང་བའི་ལྟར་
 བསྐྱེད་པ་དང་། མཇུག་གི་རྫོགས་རིམ་ཡང་གསང་འདུས་དང་སྒྲུར་ན་འབྲེལ་གིན་ཏུ་ཆེད།

དེ་ནས། ཉོན་མོངས་བཞི་བརྒྱ་ཙུ་བཞིའི་ཞེས་སོགས་ཀྱང་པ་གཉིས་ཀྱི་སྐྱབས། རང་གི་
 སྟོང་ག་ནས་མཆོད་པའི་ལྷ་མོ་རིན་པོ་ཆེའི་སྟོད་སྒྲ་ཚོགས་པ་ནམས་སུ་ཙུ་བ་དང་ཡན་ལག་གི་
 བད་བཞི་བརྒྱ་ཙུ་བཞི་འཛོམས་ཤིང་ཀྱི་སྟོན་སྒྲུར་བ་ཤེས། རིལ་བྱ། ཐང་། མ་སྒྲུར་བ་ཙུ་བ་དང་
 སྟོང་པོ་སོགས་ཤེ་བྲག་སྒྲ་ཚོགས་པ་སོགས་པ་ནམས་སྟོས་ཏེ་གླ་མ་ལྷ་ཚོགས་ནམས་ལ་བྲུལ་
 བ་དང་། དེའི་མཐུས་འགྲོ་བ་ནམས་ཀྱི་ལུས་སེམས་ཀྱི་ནད་མཐའ་དག་ཞི་བའི་མོས་པ་བྱ། ཁྲིད་
 མཉེས་བསྐྱེད་ཐུར་ཞེས་སོགས་ཀྱང་པ་གཉིས་ཀྱི་སྐྱབས་བདག་གི་ལུས་རག་ཡིད་གསུམ་པོ་
 འདི་དང་ནས་བརྒྱུད་ཏེ་གླ་མ་ལྷ་ཚོགས་ཁྲིད་ནམས་ཀྱིས་གཞན་དོན་མཛད་པའི་བྲན་དུ་འབྲུལ་
 བས་བཞེས་སུ་གསོལ་ལོ། དེར་ཕན་ཆད་བདག་གི་ལུས་རག་ཡིད་གསུམ་འདི་ཁྲིད་ནམས་
 ཀྱིས་ཡོངས་སུ་བརྒྱུད་ཞིང་དབང་བས་ན། ཁྲིད་ནམས་ཀྱི་དབང་དུ་གཏོང་ཞིང་རང་ཉམས་སུ་
 གཏོང་བར་མི་བྱལོ། དེ་ལྟར་ཤིང་རུས་བར་གླ་མ་ལྷས་ཀྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་དུ་གསོལ་སྟུམ་དུ་

གསོལ་བ་འདེབས། དེ་ཡང་ཁྱོད་མཉེས་བསྐྱེད་ཕྱིར་ཞེས་བ་ནི། ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་སེམས་
 ཅན་ལ་གནོད་པ་བྱེད་དུ་བཅུག་ན་ཐྱ་མ་ལྷ་ཆོག་སྐྱེས་ཀྱིས་མཉེས་བར་མི་འབྱུང་ལ། སེམས་ཅན་
 རྣམས་ལ་མན་པ་སྐྱེབ་དུ་བཅུག་ན་མཉེས་བར་འབྱུང་བས་དེ་ལྟར་དམ་བཅའ་བ་ཡིན་ནོ། ད་ལྟ་
 རྣམ་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་ཐྱ་མ་ལ་འབུལ་བའི་མོས་ཆོ་སྐྱུར་བ་འདི་ལ་རྟེན་འགྲེལ་གྱི་གནད་
 ཅིག་ཡོད་གསུངས།

མཆོམས་འདིར། “དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་བདག་སྐྱབས་མཆི།”¹ ཞེས་སོགས་གྱི་སྒྲོ་
 རྣམ་སྦྱོད་པའི་རྟེན་སྒྲོན་པ་དམ་བཅའ་ཅན་དང་། སྦྱོད་པ་ཕྱིན་དུག་སོགས་ལ་སྒྲོབ་པར་དམ་
 བཅས་པའི་འདུག་སེམས་གཉིས་སྐྱབས་གཅིག་དུ་ཆོག་གས་གཞུང་། “སངས་རྒྱས་བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དཔའ་ཀྱལ།”² ཞེས་སོགས་གྱི་སྒྲོ་རྣམ་ཆོག་སྐྱེས་པའི་བྱང་ཆུབ་སྐྱུར་དུ་ཐོབ་པར་འདོད་
 པའི་བསམ་བས་རིགས་ལྷ་སྦྱིའི་དམ་ཆེག་ཅ་ལྟར་བཅུ་བཞི་དང་སྟོམ་པོ་བརྒྱད་སོགས་དང་།
 བཟའ་བའི་དམ་ཆེག་ བསྟེན་པའི་དམ་ཆེག་ སོ་སོའི་དམ་ཆེག་བཅུ་དགུ་པོ་ཐམས་ཅད་རིས་སྐྱ་
 མ་ཆད་པར་བྱང་ཆུབ་སྦྱིང་པོའི་བར་དུ་བསྐྱུར་བར་དམ་བཅས་པའི་རིགས་ལྷའི་སྟོམ་པ་གཞུང་།
 དེ་ཡང་གཞན་དག་གིས། རི་ལྟར་དུས་གསུམ་ཞེས་སོགས་ཀྱང་པ་བཞི་པོ་འདི་སྐགས་སྟོམ་
 གྱི་སྒྲོན་དུ་སེམས་བསྐྱེད་གཞུང་བའི་ཆོག་པར་འདོད་པ་ཡོད་ཀྱང་། དེ་ནི་སྐགས་སྟོམ་གཞུང་བའི་
 ཀྱན་སྒོང་ལ་སེམས་བསྐྱེད་དགོས་པའི་ཤེས་བྱེད་ཡིན་གྱི། སེམས་བསྐྱེད་གཞུང་བའི་ཆོག་པར་
 གཏན་ནས་མི་རིགས་གསུངས། སྐབས་འདིར་དེ་ལྟར་སྟོམ་བཞུང་བྱས་པས་སྟོམ་པ་སྐྱར་མེད་
 གསར་སྦྱིས་དང་། ཉམས་པ་སོར་ཆུད་གང་ཡང་མི་འབྱུང་མོད། འོན་ཀྱང་སྐྱར་ཡོད་གོང་འཕེལ་
 དུ་འགྲོ་བས་སྐྱབ་པའི་མཆོད་པའི་ཁོངས་སྐྱ་འདུ་བ་ཡིན་གསུངས། འདིར་སྟོམ་བཞུང་བྱ་བ་འདི་
 བཤགས་པའི་ཁོངས་སྐྱ་པོ་བའི་ཐ་སྙད་མཁན་པོ་འགའ་ཞིག་ཡོད་དོ།

༡ ཐེ་བགལ་རྒྱུད་འབུམ། ༨ རྫོ་ཆེ་གྲང་། བེུ་བཅུ་གཉིས་ལ། སོག་གའང་། ༥༣༧༩

༢ ཐེ་བགལ་རྒྱུད་འབུམ། ༧ རྫོ་ཆེ་མཁའ་འགྲོའི་རྒྱུད། རིས་པར་ཕྱེ་བ་བཅུ་གཉིས་ལ། སོག་གའང་། ༣༩༧༡ ལས་བྱུང་བ་ཆུང་མད་མི་འདྲ་སྟེ།
 “སངས་རྒྱས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས།” ཞེས་སོ།

དེ་ནས་བཞགས་པ་བྱ་བ་ལ། ཡི་གེ་བརྒྱ་པའི་བསྐྱོས་བརྒྱས་ནི། སྤར་བྱས་ཀྱི་ཉེས་ལྷུང་གི་
མཐོང་ཆོས་ཀྱི་འབྲས་བྱས་ཆེ་འདིར་གཏུངས་ཤིང་། རྣམ་སྤྱོད་ཀྱི་འབྲས་བྱར་རན་སོང་གི་སྤྱག་
བསྐལ་འབྱུང་ཚུལ་དང་། རན་སོང་ལས་ཐར་དུ་ཐེན་ཀྱང་སྤོང་བ་རྒྱ་མཐུན་དང་བདག་འབྲས་
གཉིས་ཀྱིས་འཆེ་བའི་ཚུལ་དང་། བྱད་པར་བྱེད་པ་རྒྱ་མཐུན་ཀྱིས་རང་དབང་མེད་པར་བསྐལ་ཏེ་
སྤར་ཡང་ལས་རན་གསོག་ཏུ་འཇུག་ཅིང་། ཡང་ལས་རན་དེའི་མཐོང་ཆོས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་སོགས་
རིམ་གྱིས་འབྱུང་བའི་ལས་འབྲས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་ཚུལ་བསམ་བས། སྤར་བྱས་ཀྱི་ཉེས་པ་
རྣམས་ལ་དུག་ཁོང་དུ་སོང་བ་ལས་ཀྱང་འགྲོད་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་རྣམས་ལ་སྤྱན་འབྱེན་པའི་
སྟོབས་དང་། དེ་ལྟ་བུའི་ལས་རན་འབྲས་བྱ་དང་བཅས་པ་སྤྱང་བའི་རྣམ་མཐུ་ཐོགས་པ་མེད་
པ་རྒྱ་མ་དོ་རྗེ་སེམས་དབའ་ལ་ཡོད་པར་ཡིད་ཆེས་པའི་བསམ་བས་དེ་ལ་རེ་སྟོས་འཆང་ཞིང་།
ཉེས་ལྷུང་སྤྱང་བའི་གསོལ་བ་འདེབས་པ་དང་། རང་ཉམས་ལ་དཔགས་ནས་སེམས་ཅན་རྣམས་
ཀྱང་ཚུལ་དེ་ལྟར་འགྱུར་བའི་ཚུལ་བསམ་བས། སྤྱིང་རྗེའི་ཤུགས་ཀྱིས་འབྲུལ་བའི་བྱང་ཚུལ་
ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་པ་རྣམས་ནི། རེན་ཀྱི་སྟོབས་དང་། བདུད་ཅིའི་འཕེབས་སྤྱང་གི་དཔེགས་པ་
ཤུགས་ཀྱང་སྤོང་བ་དང་། སྤྱིག་པའི་འཁོར་གསུམ་རང་བཞིན་གྱིས་སྤོང་ཚུལ་མོས་མཐོས་ཅམ་
མ་ཡིན་པར་ཡིད་འགྱུར་བའི་རེས་པ་འབྲེན་པ་རེས་ཤེས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་སྤོང་བ་དང་། དག་ཏུ་ཡིག་
བརྒྱ་བརྒྱ་བ་རྣམས་གཉེན་སོ་ཀྱན་ཏུ་སྤོང་བའི་སྟོབས་དང་། དེ་ལྟར་བྱས་པས་སྤྱིག་ལྷུང་བྱང་
བར་མོས་ནས་ཕྱིན་ཆད་སྤྱིག་ལྷུང་གཏན་དུ་སྤྱང་བྱལ་བ་རྣམས་སྟོག་ལ་བབ་ཀྱང་མི་བྱེད། ལས་
དང་ཉོན་མོངས་པའི་དབང་གིས་འབྱུང་ཉོན་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་རྣམས་ཀྱང་ཐ་ན་སྤྱད་ཅིག་མ་རེ་རེར་
ནི་སྟོག་དང་བསྟོས་ཏེ་བསྤྱང་སྤྱུམ་པ་ཉེས་པ་ལས་སྤར་སྟོག་པའི་སྟོབས་ཏེ། དེ་ལྟ་བུའི་སྟོབས་
བཞི་ཆང་བའི་སྟོན་པ་ཡིག་བརྒྱ་བརྒྱ་ན་ཁྱི་སྤྱག་ཁ་ལས་སོང་བའི་མཆོམས་ནས་སྤྱིག་པ་བྱང་
བའི་ཉགས་ཐན་སྤྱན་འབྱུང་བ་སྤོང་བས་བྱལ་བས། ཡིག་བརྒྱ་འབྲུམ་སྤྱག་སོང་བ་ཡིན་ཟེར་བའི་
ཆོག་ཅམ་ལ་དཔེགས་པར་མི་བྱེད། སྟོབས་ཐ་མ་འདི་ལ་ཕྱིན་ཆད་སྤྱིག་པ་གཏན་ནས་མི་བྱེད་

སྒྲུལ་པའི་དམ་བཅའ་འབྲུལ་ན་རང་ཅག་ཉོན་མོངས་པ་ཤིས་ཆེ་ཞིང་བག་ཡོད་བསྐྱེན་པའི་མཐུ་
 རྒྱུང་བ་རྣམས་ལ་སྤྲིག་པ་མི་བྱང་བའི་སྤྱིང་དུ་རྒྱུན་གྱི་ཉེས་པ་འབྱུང་ཞིང་། བྱིན་ཆད་སྒྲོམ་པའི་
 སེམས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་མཐུན་ཅན་ཡང་མེད་ན་སྒྲོམ་པ་བཞིའི་གནད་མི་ཆང་བས་སྤྲིག་པ་སྤྱོད་དཀར་
 བས་སྤྲིག་པ་གཏན་དུ་བསྐྱུང་བྱས་པ་རྣམས་སྤྲིག་པ་ཐུག་བྱང་བསྐྱུང་། ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་
 དབང་གིས་འབྱུང་ཉོན་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་རྣམས་བྱང་ཐ་ན་སྤྲིང་ཅིག་མ་རེ་རེར་ནི་སྤྲིག་དང་བསྒྲོམ་ཏེ་
 བསྐྱུང་སྒྲུལ་པའི་དམ་བཅའ་བྱེད་པ་འཕགས་པ་ཀ་ཏུ་ནའི་མན་ངག་ལྟར་བྱ་དགོས་པ་རྗེ་བླ་མས་
 གསུངས་གསུངས།

དམ་ཆོག་དོ་རྗེའི་བརྒྱུས་པ་བྱེད་ན། གཞན་རྣམས་བསྐྱེད་ཆོག་ནས་འབྱུང་བ་ལྟར་སྒྲུ་ལ།
 ལྟར་ལྟར་རྣམ་པར་སྤྱན་འབྱིན་པའི་སྒྲོམ་པ་བསྐྱེད་དེ། ཐུགས་ཀའི་དམ་ཆོག་དོ་རྗེའི་སྒྲུ་ལས་
 འོད་ཟེར་འསྐྱོས་པའི་སྤྱི་མོར་དམ་ཆོག་དོ་རྗེའི་སྒྲུ་དཔག་མེད་སྒྲོམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་
 གྱི་དོན་བྱས། མཆོད་པའི་ལྷ་མོ་མཆོད་ཇས་སྤྱི་ཆོགས་པ་ཐོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱལ་བ་སྤྲུལ་
 བཅས་ཐམས་ཅད་མཆོད། དེ་རྣམས་ཀྱི་སྒྲུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་བྱིན་རྒྱལ་བས་ཐམས་ཅད་བདུད་ཅིའི་
 རྣམ་པར་བསྐྱུས་ནས། དམ་ཆོག་དོ་རྗེའི་ཐུགས་ཀར་སྤྱི་ཆོགས་དོ་རྗེའི་ལྟེ་བར་སྤྲུལ་སྤྱིང་
 ས་མོན་དང་བཅས་པར་ཐིམ། དེ་རྣམས་ལས་བདུད་ཅིའི་རྒྱུན་བབས་པ་སྤྱི་ཆོགས་དོ་རྗེའི་ལྟེ་
 བ་གང་ནས་རྩ་བཞི་ལས་བདུད་ཅིའི་རྒྱུན་ནར་ནར་བྱུང་བས་དམ་ཆོག་དོ་རྗེ་ལབ་ལུམ་གྱི་སྒྲུ་
 ལུས་ཐམས་ཅད་གང་། ལབ་ལུམ་གྱི་སྤྱོད་མཆོམས་ནས་བདུད་ཅིའི་རྒྱུན་བབ་པ་རང་གི་རྒྱང་
 པའི་སོར་མོའི་ཅིའི་བར་སོང་སྟེ། དེ་ནས་ཡར་རིམ་གྱིས་བདུད་ཅིས་གང་པའི་ཁར་རང་གི་སྤྲིག་
 རྒྱུང་འབྲས་བྱ་དང་བཅས་པ་སོལ་ཁུའི་རྣམ་པར་བཏེག་ཅིང་འདྲེད་ནས་དབང་པོ་དང་བ་སྤྱིའི་སྒྲོ་
 ཐམས་ཅད་ནས་ནག་ཉིལ་ཉིལ་ཐོན་ཏེ་སྤྲིག་པ་དག་པའི་མོས་པ་བྱ་བ་ཞལ་ཤེས་ཡིན་གསུངས།
 དེ་ནས་སྒྲོམ་གསུམ་སོ་སོའི་ཕྱིར་བཅོས་དང་། གཙོ་པོ་རྒྱལ་བ་སྒྲོན་དུ་བཏར་སྟེ་རྒྱུང་བཤགས་
 གྱི་སྤྲུལ་རང་གི་སྤྲིག་རྒྱུང་རྣམས་ཀྱིས་ཆེ་འདིར་ལུང་རྟོགས་གྱི་ཡོན་ཏན་གང་ཡང་རྒྱུད་ལ་

སྒྲེ་རུ་མི་སྒྲེར། བྱི་མར་རན་སོང་དུ་འཕེན་པའི་ཚུལ་ན་མས་ཞིབ་དུ་བསམ་པས་སུན་འབྱིན་པའི་
སྒྲོབས་བསྐྱེད་དེ། སངས་རྒྱལ་སུམ་ཅུ་སོ་ལྔར་སྒྲིང་ཐག་པ་ནས་སྒྲིག་པ་སྒྲོང་བར་མཛད་པའི་
གསོལ་བ་འདེབས་ཤིང་རེ་རེའི་མཆོན་བརྗོད་པ་དང་མཉམ་དུ་བདུད་ཅི་འཕེབ་སྒྲུང་གི་དམིགས་
པ་བྱ་གསུངས། འདིར་བརྒྱ་ཕྱག་གང་མང་དང་སྒྲེལ་ནས་བྱ། འདི་དག་ནི་ཕྱག་ཆེན་གྱི་འབྲིང་
དམིགས་སྒྲོང་བའི་སྒྲོན་འཕྲོ། བྲིད་ཆེན་བཞིར་གྲགས་པའི་ནང་ཆོན་སྒྲིག་པ་སྒྲོང་བ་ཡི་གེ་བརྒྱ་
པ་སོགས་གྱི་བྲིད་ཡིན་ལ། འདིས་མཆོན་བསྐྱེད་པ་དང་ཐེག་ཆེན་དུ་འབྲུག་པའི་སྒོ་སྒྲུབས་འཕྲོ་
སེམས་བསྐྱེད་གྱི་བྲིད་ནི་སྒྲུབས་སེམས་གྱི་སྒྲུབས་དང་། འབྲུག་ཆུབས་སྒྲུང་དུ་འབྲུག་པའི་སྒོ་ལྷ་
མའི་ནལ་འཕྲོར་གྱི་བྲིད་ནི་ཆོགས་གྱི་ཞིང་དུ་ལྷ་མ་ལྷ་ཆོགས་བསྒྲོམ་པ། ལྷ་མ་མཆོད་པའི་ཕན་
ཡོན་བསམ་སྟེ་ཕྱག་མཆོད་སོགས་དང་། བསྐྱེན་པའི་ཕན་ཡོན་དང་མ་བསྐྱེན་པའི་ཉེས་དམིགས་
བསམ་སྟེ་གསོལ་བ་འདེབས་པ་སོགས་གྱི་སྒྲུབས་དང་། ཆོགས་གསོག་པ་མཆུལ་གྱི་བྲིད་ནི་
མཆུལ་གྱི་སྒྲུབས་ནམས་སུ་ལག་དུ་ལྷང་དགོས་ལ། དེ་དག་གི་ནང་གསེས་མཆུལ་དང་ཡིག་བརྒྱ་
བརྒྱུད་ཕྱག་གསུམ་ལ་འབྲུམ་ཕྱག་རེའི་གངས་གསོག་བྱ་བའི་ཕྱག་ལེན་ཡོད།

དེ་ནས་གཞུང་དུ། ཐོག་མེད་དུས་ནས་མི་དགེ་སྒྲིག་པའི་ལས། ཞེས་སོགས་གྱི་སྒྲུབས་
ཆོག་ཟིན་དུ་སྒྲོབས་བཞི་ཆང་བར་ཐོན་ཚུལ་མང་བས་མ་གྲིས་སོ།

དེ་ནས་རྗེས་སུ་ཡི་རང་ནི། ཆོས་རྒྱལ་རང་བཞིན་མཆོན་མ་ཀུན་གྲུལ་ཡང་། ཞེས་
སོགས་གྱི་སྒྲུབས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་དགེ་མི་དགེ་གང་ཡང་མེད་ཀྱང་། མི་ལམ་གྱི་དགེ་
སྒྲིག་བཞིན་དུ་ཐ་སྐྱད་དུ་གདགས་གཞི་འདོགས་བྱེད་ཕྱད་པའི་དབང་གིས་སྒོ་བྱར་དུ་དགེ་སྒྲིག་
ཅིང་ཡང་འཆར་ཡོང་བས་སྒྱེ་འཕགས་ཐམས་ཅད་གྱིས་དགེ་བ་རྗེ་སྒྲེད་བསགས་པ་དེ་དང་འབྲ་
བར་རང་གིས་ཀྱང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་གྱི་དོན་དུ་དེ་ལྟར་གསོག་བྱས་པ་བྱུང་ན་ཅི་མ་བུར།
དེ་ལྟར་གསོག་བྱས་པར་ལྷ་མ་ལྷས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་དུ་གསོལ། ཞེས་གསོལ་བ་འདེབས། ཚུལ་
འདི་ནི་ཤིང་ཕྱིན་གྱི་མདོ་སྟེ་རིན་པོ་ཆའི་དགོངས་པ་འབད་པ་ཆུང་དུས་རྒྱལ་ཆེན་གྱི་ཆོགས་

བསྐྱེད་པའི་ཐབས་མཁས་ཀྱི་འབྲུལ་ཡིན་པར་རྗེ་བླ་མས་གསུངས། རང་དང་རྒྱུད་ཆོད་མཉམ་
 པའམ། རང་ལས་དམན་པ་རྣམས་ཀྱི་དགེ་བར་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བྱེད་པས་བསོད་ནམས་མཉམ་
 པ་འཛོལ་བ་དང་། རང་ལས་ལྷག་པ་རྣམས་ཀྱི་དགེ་བར་དེ་ལྟར་བྱེད་པས་དེ་དང་མཉམ་པར་མི་
 འཛོལ་གསུངས། མི་ལམ་བཞིན་དུ་ཞེས་པ་མི་ལམ་ན་དགེ་མི་དགེ་བའི་ལས་ལམ་གང་ཡང་མ་
 གྲུབ་ཀྱང་། སད་པའི་གནས་སྐབས་དེ་ལ་ཡི་རངས་བྱས་པས་བསོད་ནམས་དང་བསོད་ནམས་
 མིན་པ་གསོག་ཡོང་བ་དེ་བཞིན་དུ་དོན་དམ་པར་དགེ་མི་དགེ་གང་ཡང་མེད་ཀྱང་། ཐ་སྙད་
 དུ་དགེ་སྤྲིག་བསགས་པའི་རྗེས་སུ་སེམས་ལ་ཡི་རངས་བྱས་པས་བསོད་ནམས་དང་བསོད་
 ནམས་མིན་པ་འཕེལ་ཡོང་བ་རྒྱན་ཅ་འགྲེལ་ཀྱི་དགོངས་པ་དང་། མི་ལམ་ན་དམིགས་པའི་
 ཆགས་ལུལ་ཀྱི་བཟང་མོ་དོན་དམ་པར་མ་གྲུབ་ཀྱང་། ཐ་སྙད་དུ་མི་ལམ་ཀྱི་བཟང་མོ་དེས་སད་
 པའི་གནས་སྐབས་མི་རྒྱན་པའི་སེམས་ལ་ཆགས་པ་བསྐྱེད་པ་སུས་ཀྱང་བརྒྱུག་དུ་མེད་པ་དེ་
 བཞིན་དུ་དོན་དམ་པར་དགེ་སྤྲིག་གང་ཡང་མེད་ཅིང་འབྲས་བུ་སྤྲིན་པའི་སྤོན་དུ་འགགས་ཅིན་
 ཀྱང་། ཐ་སྙད་དུ་དགེ་སྤྲིག་གཉིས་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་བྱི་མར་བདེ་སྤྱག་བསྐྱེད་པ་སུས་ཀྱང་བརྒྱུག་དུ་
 མེད་པ་འཇུག་པ་ཅ་འགྲེལ་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡིན་ཚུལ་རྣམས་ཤེས་ན་ངེས་པ་གཏིང་ནས་འདྲོངས་
 པར་འགྱུར་རོ།

དེ་ནས་ཆོས་འཁོར་བསྐྱོར་བར་བསྐྱེད་པ། ལུལ་བྱུང་མཁའ་བཟུང་བཅའི་ཆུ་འཛིན་འབྲུམ་
 དཀྱིགས་ཏེ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་རང་གི་ལུས་གངས་མེད་སྦྱལ་ཏེ་ལ་ལས་དུང་དཀར་
 གཡས་འཁྲིལ་དང་། ལ་ལས་གསེར་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཅིགས་སྟོང་དང་ལྷན་པ་བཟུང་ནས་ཆོགས་
 ཞིང་རྣམས་ལ་ལུལ་ཏེ། བདག་སོགས་འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཕན་བདེའི་ལོགས་ཆོགས་ཐམས་
 ཅད་མ་སྐྱེས་པ་བསྐྱེད་པ་དང་། སྐྱེས་པ་ལུན་དུ་གནས་པ་དང་། གནས་པ་གོང་འཕེལ་དུ་འགྲོ་བ་
 ཐམས་ཅད་ནི་དམ་པའི་ཆོས་ཁོ་ནར་རག་ལས་པས། ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་
 བསྐྱོར་དུ་གསོལ་ཞེས་གསོལ་བ་བཏབ་པས་དགུས་བཞིན་ཞལ་ཀྱིས་བཞེས་པའི་མོས་པ་བྱ་སྟེ།

ཅད་ཀྱང་། རང་བཞིན་གྱིས་བྱ་བ་པ་རྣམས་ཙམ་ཡང་མེད་པའི་རྒྱ་མཚོན་གྱིས་བྱ་བྱེད་ཀྱི་ནམ་
གཞན་ཐམས་ཅད་ཆེས་འཐད་པས་རང་གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཆེ་རབས་ཀྱན་ཏུ་བཀའ་
འིན་གསུམ་ལྡན་གྱི་རྩེ་བཙུན་རྒྱ་མམ་འབྲལ་མེད་རྩེས་སུ་བརྒྱུད་སྟེ་བྱུང་འདུག་དོ་རྩེ་འཆང་གི་
གོ་འཕང་སྐྱར་བ་སྐྱར་ཏུ་འཛོལ་པའི་རྒྱར་སྐྱར་ཅིག་སྟམ་ཏུ་བསྟོ་སྟོན་འདེབས། དེ་ཡང་དགེ་ཅ་
ནམས་སྟོར་དངོས་མཐུག་གསུམ་གང་གི་གནས་སྐབས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱིས་ཐེན་པར་བྱས་
ནས། དེས་དགེ་ཅ་སྟེལ་པའི་རྣམས་མཐུ་དེ་ཅམ་ཡོད་པ་ལྟར་ཉོན་མོངས་སྟོབས་ཆེན་ནམས་ཀྱིས་
དགེ་ཅ་འཛོམས་པའི་རྣམས་མཐུ་དེ་ཅམ་མེད་པར། མདོ་ལས་དདུལ་ཆུ་གསེར་ཏུ་སྤང་བ་སྤང་
གཅིག་གིས་ལྷགས་སྤང་སྟོར་གསེར་ཏུ་བསྐྱར་རྣམས་པ་ལྟར། ལྷགས་སྤང་སྟོར་གིས་དདུལ་ཆུ་
སྤང་གང་པོ་དེ་ཐད་པར་བྱེད་པའི་རྣམས་པ་དེ་ཅམ་མི་ཐོན་པའི་དཔེ་དང་བཅས་ཉེ་གསུངས་པ་དང་།
དེ་ལྟར་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱིས་ཐེན་ཅིང་རྒྱ་མེད་བྱང་ཆུབ་ཏུ་བསྟོ་པའི་དགེ་ཅ་ནམས་འབྲས་བྱ་
སྐྱར་བས་ཐད་པར་མི་འཕྱར་བ་མདོ་དང་སྟོན་འདུག་¹ནམས་སུ། ལྷ་མཚོ་ཆེན་པོར་སྐྱར་པའི་ཆུ་
ཐིགས་ལྷ་མཚོ་མ་ཐད་པར་ཏུ་མི་འཛད་པ་དང་། སྟོན་གིང་བཟང་པོ་འབྲས་བྱ་སྐྱར་བས་མི་ཐད་
པའི་དཔེ་དང་བཅས་ཉེ་གསུངས་ལ། དེར་མ་ཐད་འདུག་པ་²དང་སྟོན་འདུག་³གཉིས་སུ་ཁོང་
ཁོའི་འཛོམས་བྱ་དགེ་ཅ་དངོས་འཛིན་པའི་སྐབས་སུ་འདེམ་རབ་ཀྱིས་ཐེན་པའི་དགེ་ཅ་ནམས་
མ་སྟོས་པས། སྤང་ལྟར་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་ལྟ་བས་རྒྱས་བཏབ་ཅིང་རྒྱ་མེད་བྱང་ཆུབ་ཏུ་
བསྟོ་བ་འདི་ནི་དགེ་བའི་ཅ་བ་ནམས་ཆུད་མི་ཐ་པའི་ཐབས་མཁས་ཀྱི་འབྲལ་ཡིན་པས་ནན་ཏན་
ཏུ་བྱའོ། ། གཞུང་འདིར་འབྲལ་མེད་རྩེས་བརྒྱུད་སྟེ། ཞེས་པ་བཀའ་འིན་གསུམ་ལྡན་གྱི་རྒྱ་མ་
དེས་དང་པོ་རང་ཉིད་ལམ་གང་ནས་གོ་འཕང་མཐོན་པོ་གང་ཏུ་གཤེགས་པའི་རྩེས་ཤུལ་ཆང་ལ་

༡ རྩེ་བཀའ་མདོ་སྟེ། མ་རྒྱུ་སྟེ་མི་ཐད་པས་བསྐྱར་པའི་མདོ། འོག་གངས་ ༡༠༩ན།

༢ རྩེ་བསྐྱར་དུ་མ། ལ་རྒྱལ་སྤྲུལ་ཞི་བ་ལྟ། སྟོན་འདུག་མེུ་དང་པོ། འོག་གངས་ ༩༧ན

༣ རྩེ་བསྐྱར་དུ་མ། འ་སྟོབ་དཔོན་རྒྱ་བ་ཤགས་ལ། དུ་མ་འདུག་ལ། སེམས་བསྐྱེད་གསུམ་ལ། འོག་གངས་ ༩༠ནན།

༤ རྩེ་བསྐྱར་དུ་མ། ལ་རྒྱལ་སྤྲུལ་ཞི་བ་ལྟ། སྟོན་འདུག་ འོག་གངས་ ༡ན་ནས་ ༤༠ནན།

མཚོར་བ་དེར་བདག་གྲང་བཟུང་ཞིང་འཁྲིད་དེ་སྤྱར་དུ་གོ་འཕང་མཚོག་ལ་འགོད་པའི་རྒྱར་གྱར་
ཅིག་ཅེས་པ་ཡིན་པས་རྗེས་སུ་བཟུང་ཞེས་པའི་ཚིག་གི་ཀུས་པ་ཤིན་དུ་ཆེད།

དེ་ནས་མཐུལ་རྒྱས་པ་ཞིག་སྤུལ་ཏེ། དག་བའི་བཤེས་གཉེན་ལ་མ་གྲུས་པ་ནས་བཟུང་སྟེ་
སྤྱང་མཆེད་ཐོབ་གསུམ་གྱི་གཉིས་སྤྱང་འབྲུལ་པའི་བར་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་སྟོ་སྟེ་མཐའ་དག་འགག་
པ་དང་། དག་བའི་བཤེས་གཉེན་སངས་རྒྱས་དངོས་སུ་མཐོང་བའི་དད་གྲུས་ཆེན་པོ་ནས་བཟུང་
སྟེ་མི་སྟོབ་པའི་རྒྱང་འདུག་གི་བར་ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ན་མས་
བདག་གི་རྒྱད་ལ་སྤྱར་དུ་སྟེ་བ་དང་། རྟེན་ཕྱི་ནང་གི་འགལ་རྟེན་བར་ཆད་ཉེ་བར་ཞི་བར་སྦྱ་མ་
ལྟས་ཁྱིན་གྱིས་བསྐྱབ་དུ་གསོལ་ལོ་ཞེས་དོན་ཆེན་པོ་གསུམ་གྱི་གསོལ་འདེབས་ལན་གསུམ་
སོགས་བྲགས་དག་བྲ། དེ་ཡང་སྟེ་དགྲའི་དོན་གཉིས་གང་ཞིག་སྦྱབ་པར་འདོད་ཀྱང་འགལ་
རྟེན་ཕྱིག་པ་སྟོང་བ་དང་། མཐུན་རྟེན་ཆོགས་གསོག་པ་གཉིས་གལ་ཆེ་བས། བཅོམ་ལྡན་
འདས་ཀྱིས་མདོ་རྒྱད་ཀུན་ནས་བསགས་སྤྱང་བྲ་པའི་ཐབས་མཐའ་ཡས་པ་ཞིག་གསུངས་ཀྱང་།
དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞན་མཐའ་དག་བསྐྱས་པའི་སྟོམ་སྟངས་དུ་བྱུང་བ་ནི་ཡན་ལག་བདུན་པ་འདི་
ཉིད་ཡིན་ལ། བདུན་པོ་དེ་དག་བསྐྱུ་ན་བསགས་སྤྱང་སྟེལ་གསུམ་དུ་འདུ་ཞིང་། དེ་གསུམ་ཡང་
བསགས་སྤྱང་གཉིས་སུ་འདུ་བའི་ཚུལ་དང་། ཡང་བདུན་པོ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་དག་ཅ་སྟེལ་བ་
གཅིག་ཕྱར་འདུ་བའི་ཚུལ་རྒྱལ་སྤྱས་ཞི་བ་ལྟས་བསྐྱབ་བདུས་སུ། “བཟང་པོ་སྟོད་པའི་ཆོ་ག་
བཞིན། ལྷག་འཆལ་ལ་སོགས་གྲུས་པར་བྲ།”¹ ཞེས་ཡན་ལག་བདུན་པ་དག་ཅ་སྟེལ་བའི་
ཐབས་གཙོ་མོར་གསུངས་སོ། དེར་མ་ཟད་བཅོམ་ལྡན་འདས་བྲགས་རྗེ་ཅན་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཡན་
ལག་བདུན་པ་སྟོན་དུ་བཏང་ནས་བསྟོ་བའི་ཁོངས་སུ་རྒྱལ་སྤྱས་ཀྱི་སྟོད་པ་སྟངས་དུ་བྱུང་བ་ཐམས་
ཅད་སྟོན་པའི་ལུལ་དུ་བྱས་ནས་ཉམས་སུ་སྤྱང་ཚུལ་གསུངས། འཕགས་པ་སྤྱ་སྤྱབ་དང་མཁས་
མཚོག་དཔའ་པོ་གཉིས་ཀྱིས་ཡན་ལག་བདུན་པ་སྟོན་དུ་བཏང་ནས་བསྟོ་བའི་ཁོངས་སུ་ཐེག་པ་

1 རྗེ་བཙུན། དཔུ་མ། ཁི་རྒྱལ་སྤྱས་ཞི་བ་སྤྱ། བསྐྱབ་བདུས། ལོག་གྲངས་ 353

ཆེན་པོའི་ལམ་འབྲས་བྱ་དང་བཅས་པ་སྟོན་ལམ་གྱི་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་ཉམས་སུ་སྒྲང་ཚུལ་དང་།
 བྱད་པར་བདག་གཞན་བརྗེ་བའི་བསམ་སྟོར་རྒྱབས་པོ་ཆེ་རྣམས་ཀྱང་སྟོན་པའི་ཡུལ་དུ་བྱས་
 རྣམ་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་གསུངས། རྒྱལ་སྤྱི་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ་ས། ཡན་ལག་བདུན་པ་སྟོན་དུ་
 བཏང་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་ཐམས་ཅད་སྟོན་པའི་རྟེན་སེམས་བསྐྱེད་དང་། སྟོན་པ་ལ་སྟོབ་
 ཚུལ་གཉིས་སུ་བསྟུ་ནས་ཉམས་སུ་སྒྲང་ཚུལ་གསུངས་པས་ཡན་ལག་བདུན་པ་འདི་ནི་ཐེག་པ་
 ཆེན་པོའི་ཉམས་ལེན་གྱི་གཞན་མཐའ་དག་འདུ་བའི་སྟོན་མཛད་དུ་བྱུང་བ་ཞིག་ཡིན་པས། བདག་
 འདྲ་སྟོ་སྟོས་དམན་པས་ནི་ཡན་ལག་བདུན་པ་འདི་ཅམ་ལའང་ངེས་པ་གཉིང་ནས་འཛོངས་པ་
 ཞིག་དགའོ།།

༥ གསུམ་པ་དད་གུས་ཆེན་པོའི་སྟོན་པ་གསོལ་བ་འདེབས་པ་ནི། གཞུང་དུ་དེ་རྣམས་ལག་
 རྒྱུ་རྗེ་དབང་བསྟར་བའི་རྒྱུད་ལས། “སྟོབ་དཔོན་གྱི་ནི་ཡོན་ཏན་བཟུང་། སྟོན་ནི་རྣམ་ཡང་
 གཞུང་མི་བྱ། ཡོན་ཏན་བཟུང་ན་དངོས་བྱུང་འཛོལ། སྟོན་རྣམས་བཟུང་ན་དངོས་མི་འབྱུང་།”^༡
 ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཐཱ་མའི་སྟོན་རྟེན་གྱི་སྟོ་ཡེ་མ་ཤོར་བ་བྱའོ་སྟུང་དུ་བྲན་ཤེས་ཡང་ཡང་
 བསྟེན་ནས་སྒྲ་མ་བསྟེན་པའི་ཕན་ཡོན། མ་བསྟེན་པའི་ཉེས་དམིགས་རྣམས་མདོ་རྒྱུད་དང་དམ་
 པའི་གསུང་བསྟོས་བཞིན་ལེགས་པར་བསམ། བྱད་པར་དུ་ཅ་བའི་སྒྲ་མ་དེ་ཉིད་མཚན་མོས་པ་
 ཅམ་གྱིས་ངན་འཁྱའི་འཛིགས་པ་འཕྲོག་ཅིང་། དུན་པ་ཅམ་གྱིས་འཁོར་བའི་སྐྱུག་བསྐྱེད་སེལ་
 བ། གསོལ་བ་བཏབ་ན་དངོས་བྱུང་ཐམས་ཅད་བདེ་སྒྲུག་དུ་སྟོལ་བར་མཛད་པའི་སྐྱུབས་གནས་
 བསྐྱུ་བ་མཛད་པ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་པོ་འདུས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་བསམས་ལ། དེ་སྤྱི་གཞན་ན་
 མཛད་པའི་སྟོ་སྟོས་བཅས་ཉེ་གདུང་བྱགས་དཔག་པོས། དམིགས་བཅེ་མ་སོགས་གྱིས་གསོལ་བ་
 གང་མང་བཏབ། ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་པའི་ཕན་ཡོན་ནི། སངས་རྒྱུས་གྱི་
 གོ་འཕང་ལ་ཉེ་བར་འགྱུར་བ་དང་། རྒྱལ་བ་རྣམས་དགྱེས་པར་འགྱུར་བ། ངན་འཁོར་མི་ལྟར་བ།

^༡ ཐཱ་མའི་སྟོན་རྟེན་གྱི་སྟོ་ཡེ་མ་ཤོར་བ་བྱའོ་སྟུང་དུ་བྲན་ཤེས་ཡང་ཡང་། “སྟོབ་དཔོན་གྱི་ནི་ཡོན་ཏན་
 བཟུང་། སྟོན་རྣམས་རྣམ་ཡང་གཞུང་མི་བྱ། ཡོན་ཏན་འཛོལ་ན་བྱུང་པར་འགྱུར། ཉེས་པ་རྣམས་ནི་དངོས་བྱུང་ཉམས།” ཞེས་སོ།

ཆེ་རབས་ཐམས་ཅད་དུ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་མི་མོངས་པ། ཉོན་མོངས་པ་དང་ལས་ངན་
 བས་སྐྱབ་པར་དཀའ་བ། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་དང་མི་འགལ་ཞིང་དེ་ལ་བྱན་པ་ནར་མ་སྒྲེ་བས་
 ཡོན་ཏན་ཆོགས་ཀྱིས་རྗེ་མཐོ་རྗེ་མཐོར་འགྱུར་བ།¹ གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་འདོད་
 སའི་དོན་ཐམས་ཅད་ཡིད་བཞིན་དུ་འགྲུབ་པ་དང་། བསམ་སྒྲུབ་དགེ་བ་འཕེལ་བས་རང་གཞན་
 གྱི་དོན་བྱེད་ཀུས་པ། ངན་སོང་དུ་སྒྲོང་བར་འགྱུར་བའི་ལས་ངན་ལྷན་གྱི་ཆེ་འདིར་ལུས་
 སེམས་ལ་གནོད་པ་སྤྲོ་མོ་རེའམ་མི་ལམ་དུ་སྒྲོང་བས་ཀྱང་ལས་དེ་འབྱོར་ནས་ཟད་པར་འགྱུར་
 བ། སངས་རྒྱས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ལ་ཡོན་འབྲུལ་བ་སོགས་ཀྱི་དགེ་ཅན་ལས་ཀྱང་སྤྲོ་ཅམ་དུ་
 བསྐྱེན་ཚུལ་བྱས་པས་ཀྱང་ཟེལ་གྱིས་གནོན་པ་སོགས་མདོར་ན་ཆོགས་སྒྲུབས་པོ་ཆེ་བདེ་སྒྲུག་
 ཏུ་རྫོགས་ཤིང་ལས་སྒྲིབ་སྒྲོབས་ཆེན་ལྷན་ངང་གིས་འདག་པར་འགྱུར་བ། མཆོག་ཐུན་མོང་གི་
 དངོས་གྲུབ་ལྷན་བདེ་སྒྲུག་ཏུ་འཕྲོལ་པར་འགྱུར་བ་སོགས་བན་ཡོན་བསམ་གྱིས་མི་བྱལ་ཅིང་
 བརྗོད་གྱིས་མི་ལང་བ་མདོ་རྒྱད་དུ་མ་ནས་ལན་གཅིག་མ་ཡིན་པར་གསུངས་པ་ལྟར། བཤེས་
 གཉེན་བསམ་སྒྲུབ་གཉིས་ཀྱིས་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྐྱེན་པར་མཛད་པའི་རྒྱལ་སྤྱི་ཏག་ཏུ།² ཝོར་
 བཟང་། ཉེ་ལོ། ལྷ་རོ། མི་ལ་སོགས་མཁས་གྲུབ་ཆེད་མར་གྱུར་པ་ལྷན་ལའང་དེ་ལྟ་བུའི་ཕན་
 ཡོན་ལྷན་མཛོན་སྤྲུལ་དུ་བྱུང་བ་ཡིན་པས། བདག་ཀྱང་དུས་གསུམ་རྒྱལ་བ་ཀུན་གྱི་བསྐྱོད་པ་
 གཅིག་པའི་ལམ་བཟང་། རྒྱ་བོད་ཀྱི་མཁས་ཤིང་གྲུབ་པའི་དབང་ཐུག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐུགས་དམ་
 གྱི་མཐེལ། ཆོགས་གཉིས་རབ་འབྱམས་སྤྱད་པའི་ལག་པ། སྤྱི་བ་དང་ལྷན་བ་ཐམས་ཅད་སྤྱི་བ་
 བར་བྱེད་པའི་དུས་མཐའི་མེ་ལྟ་བུ། དངོས་གྲུབ་སྤྱད་དུ་འགྲུག་པའི་ལྷགས་རྒྱ་ལྟ་བུར་མདོ་རྒྱད་
 དུ་མ་ནས་ལེགས་པར་བསྐྲགས་པའི་ཐབས་ཐབས་མོ་སྒྲ་མ་བསམ་སྒྲུབ་གཉིས་ཀྱིས་ཚུལ་བཞིན་
 དུ་བསྐྱེན་པའི་རྒྱལ་འདི་ལ། ལུས་དང་སྒོག་ལའང་མི་ལྟ་བུའི་དཀའ་སྒྲིབ་དང་། རྒྱལ་ས་པོ་ཆེའི་
 བཅོན་འགྲུས་ཀྱི་སྒྲོན་མེ་འབྲུག་པར་བྱའོ། དེ་ལྟར་བྱེད་ཀུས་པ་སྒྲ་མ་ལྷན་xx

1 ཆོགས་ཀྱིས་རྗེ་མཐོར་འགྱུར་བ། དེ་བ་དཔལ།

2 རྒྱལ་སྤྱི་ཏག་ཏུ་བྱ། དེ་བ་དཔལ།

མ་བསྟེན་པའི་ཉེས་དམིགས་ནི། གལ་ཏེ་བསྟེན་ཚུལ་ལོག་ན། ཆེ་འདིར་ཡམས་དང་། མཛེ་
 སོགས་ནད་དང་། ཏུག་མཚོན་སོགས་དང་། གདོན་དང་ལོག་འདྲེན་གཏུག་པ་ཅན་སོགས་ཀྱིས་
 སྟོག་འཕྲོག་སྟེ། འི་ནས་དཔུལ་བར་ལྷུང་བ་དང་། གལ་ཏེ་དེ་ལས་ཐར་ཡང་། གླ་མ་ན་བའི་ཡུལ་
 ཏུ་འང་གོ་རྒྱ་མེད་པའི་སར་སྐྱེ་བ་དང་། གླ་མ་དང་མད་ཏུ་ཐེན་ཀྱང་སྤར་གྱི་ལས་རན་པའི་བྱེད་པ་
 རྒྱ་མཐུན་གྱིས་བསྟེན་ཚུལ་ལོག་པར་འགྱུར་བ་དང་། རྣམ་སྟོན་འབྲིན་པ་ལ་ཆོན་འིན་ཏུ་ཆེ་ཞིང་།
 ཡོན་ཏན་སྐྱེ་བ་ལ་བཞེགས་སྤྱིབ་འིན་ཏུ་ཆེ་བར་རྣམ་ཀྱངས་ཏུ་མར་གསུངས་པས་ན་སྟོག་ལ་
 ཐུག་ཀྱང་དེ་ལྟ་བུའི་སྤྲིག་པ་ལ་དངོས་སུ་འཇུག་པ་ལྟ་ཅི་སྟོས། མི་ལམ་ཏུ་འང་དེ་ལྟ་བུའི་སྤྲིག་པ་
 ལ་གནས་འིང་འཇུག་པའང་མཐོང་བར་མ་གྱུར་ཅིག སྟོན་ཆད་བསྟེན་ཚུལ་ཇི་བཞིན་མ་བྱུང་བ་
 རྣམས་ཀྱང་ཐུགས་ཇེ་དང་བཅེ་བའི་རང་བཞིན་དཔལ་ལྷན་གླ་མ་བྱེད་རྣམས་ཀྱི་སྐྱོན་སྤར་མཐོལ་
 ཞིང་འཆགས་སོ། ། བྱིན་ཆད་དེ་ལྟ་བུའི་སྤྲིག་པ་ལ་སྟོག་ལ་ཐུག་ཀྱང་མི་འཇུག་སྐྱམ་ཏུ་བསམ་
 མོ། མི་དགེ་བའི་བཞེས་གཉེན་དང་སྤྲིག་པའི་ཁྲོགས་སོའི་དབང་ཏུ་སོང་ཡང་། ཡོན་ཏན་ཁད་
 ཀྱིས་ཉམས་འིང་སྟོན་རང་གིས་འཕེལ་བས་ཆེ་འདི་ཕྱི་ཀྱན་ཏུ་སྤར་བར་འགྱུར་བས་མི་ལམ་ཏུ་
 ཡང་དེ་དག་གི་དབང་ཏུ་མི་འཕྱོ་ཞིང་། མཆོན་ལྷན་གླ་མ་དམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་དཔྱེས་བཞིན་ཏུ་
 ཇེས་སུ་བཟུང་བའི་རྒྱ་ཚོགས་བསྟེན་པ་ལ་སྐྱེས་བུའི་ཅལ་ཅི་ཡོད་ཀྱིས་འབད་པར་བུའི་སྐྱམ་
 ཏུ་བསམ་སྟེ། དེ་ནས་གདམས་པ་འདིའི་སྐྱོན་མོང་མིན་པའི་ཉེ་བརྒྱད་གསོལ་འདེབས་འདོན།
 དེ་ཡང་ཐུག་ཆེན་དང་འབྲེལ་བའི་སྐྱབས་འདིར། བྱིན་རྒྱལ་ཉེ་བརྒྱད་ཀྱི་གླ་མ་ཇེ་ཐམས་ཅད་
 བཞེན་པ་ནས་རང་གི་བཀའ་འདྲིན་གསུམ་ལྷན་གྱི་གླ་མའི་བར་མའི་གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་ཐོལ་དེ་དག་
 ཀྱང་ངོ་མོ་གླ་མ་དེ་དང་དེ་ཡིན་པ་ལ་རྣམ་པ་འཇམ་དབྱངས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཤ་སྟག་ཏུ་བསྐྱོམས་ནས་
 གསོལ་བ་འདེབས་དགོས་གསུངས། དེ་ཡང་ཇེ་བཅུན་འཇམ་དབྱངས་ཀྱིས་ཇེ་གླ་མར་ལྟ་བུའི་
 དབྱེད་པ་བྱ་བའི་སྟོན་ཏུ་གླ་མ་དང་ལྟག་པའི་ལྟ་དབྱེར་མེད་ཏུ་བྱས་ཏེ་གསོལ་བ་ཤུགས་ཤུགས་
 བཏབ་པ་དང་། ཤུགས་ཤུགས་ལ་ཡུན་རིང་བའི་བསམ་གྱུངས་ལ་འབད་པ་དང་། གཞུང་ཆེན་སོ་

ནུས་ལ་ཞིབ་ཏུ་དབྱད་པ་གསུམ་སྒྲིལ་བྱ་དགོས་པར་གསུངས་¹པའི་ནང་ཆོན་ལྷ་མ་དང་ལྷག་
པའི་ལྷར་གསོལ་བ་འདེབས་པ་ནི། གདམས་པ་འདིར་ཉེ་བརྒྱད་གསོལ་འདེབས་ཀྱི་སྐབས་སུ་
ལག་ཏུ་མྱེད་དགོས་པས། ལྷག་པའི་ལྷ་ལ་སྒྲིར་མང་དུ་ཡོད་ཀྱང་འདིར་ལྷ་མ་དང་ལྷག་པའི་ལྷ་
དབྱེར་མེད་དུ་བྱས་ཞེས་པའི་ལྷག་པའི་ལྷ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ལྷ་འཇམ་དབྱངས་ལ་བྱེད་དགོས་པ་
འོས་མེད་དུ་འགྲུབ་པར་དགོངས་སོ།།

དེ་ནས་མཆོན་སྐབས་ཀྱི་སྒོ་ནས་སྐབས་རྒྱད་བསྐྱལ་པའི་གསོལ་འདེབས་ཀྱང་གདམས་
པ་འདིར། དཔོན་གྲུབ་ཀྱན་འབྱུང་མ་ཞེས་པ་དཔེན་ས་སྟན་བརྒྱད་པའི་དམིགས་བཅེ་མ་དགུ་
སྟོར་དུ་གྲགས་པ་དེའི་སྒོ་ནས་བྱེད་དགོས་ཀྱི། ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་དམིགས་བཅེ་མ་དེས་མི་ཆོག་
གསུངས། དེ་ཡང་ཕྱག་ཆེན་ཅ་བ་ལས། “གསོལ་འདེབས་ལུགས་དག་བརྒྱ་ཅ་སོགས།། ལུས་
ནས་ལྷ་མ་རང་ལ་སྟེ།”² གསུངས་པ་ལྷར་ཕྱག་ཆེན་ཀྱི་ཁྲིད་དམིགས་སྟོར་སྐབས་གསོལ་
འདེབས་འདི་མ་མཐའ་བརྒྱ་ཅ་བརྒྱད་ཀྱི་འོག་དུ་མི་འགྲོ་བ་ཞིག་དགོས་སོ།། མཆོན་སྐབས་
གསོལ་འདེབས་འདིའི་སྒོ་ནས་ལས་རབ་འབྱམས་ཀྱི་དམིགས་པའི་ཁ་བསྐྱར་མང་དུ་ཡོད་ཀྱང་།
མཆོན་སྐབས་དང་དམིགས་པའི་ཁ་བསྐྱར་གཉིས་ཀྱིས་ཞི་སོགས་ལས་རབ་འབྱམས་ནུས་
འགྲུབ་མི་འགྲུབ་ཀྱང་། གཙོ་བོར་དད་པ་ལ་རག་ལས་པས་དད་པ་བསྐྱེད་པའི་ཚུལ་ཡང་། བྱི་
མཚུངས་པ་གསལ་བྱེད། ནང་ཡོན་ཏན་དེ་ལྟན། གསང་བ་ལྷག་པའི་ལྷ་དང་དབྱེར་མེད་པའི་ཚུལ་
བསམ་པ་སྟེ་གསུམ་ཡོད་པས།

དང་པོ་བྱི་མཚུངས་པ་གསལ་བྱེད་ནི། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ནས་བཅེ་བ་
འགྲན་ལྷ་དང་བྲལ་བ་ནི་འཕགས་པ་སྐབས་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་། མཁའ་རབ་འགྲན་ལྷ་དང་བྲལ་བ་ནི་
རྗེ་བཙུན་འཇམ་དབྱངས་དང་། མཐུ་སྟོབས་རུས་པ་འགྲན་ལྷ་དང་བྲལ་བ་ནི་རྗེ་བཙུན་གསང་བའི་

1 རྗེ་ཙོང་ཁ་བའི་གསུང་འབྲས། ན་རྗེ་བཙུན་འཇམ་དབྱངས་ཀྱི་གསུང་རྗེ་བཙུན་ཙོང་ཁ་བས་ཡི་གེར་མཛད་ནས་རྗེ་ཡེད་མདའ་བ་ལ་བྱལ་བའི་མན་
དག་བྱུན་མོང་མ་ཡིན་པ། གཙང་དབང། རྟོག་གྲངས་ ༥ན་3

2 བཀ་ཆེན་ཆོ་བར་ཆོས་རྒྱུ་ཀྱི་གསུང་འབྲས། ༨ ཕྱག་ཆེན་ཅ་བ། གཙང་དབང། རྟོག་གྲངས་ 3བ་3

བདག་པོ་ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་དུ་བོད་གངས་ཅན་གྱི་མཁས་ཤིང་གྲུབ་པའི་དབང་ཕྱག་ཐམས་ཅད་
 གྱི་ནང་ནས་ཀྱང་མཁུན་བཅེ་རུས་གསུམ། མཁས་བཙུན་བཟང་གསུམ། འཆད་ཅོད་ཅོམ་གསུམ་
 སོགས་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་སྟོགས་རེ་ཅམ་མིན་པར་ཆ་ཐམས་ཅད་ནས་འགྲན་ཆེ་ཀུན་དང་
 གལ་བ་ནི་ཇི་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་ཉིད་ཡིན་པས། བདག་གི་དཔལ་ལྷན་ལྷ་མ་དམ་པ་ཇི་བཙུན་
 གློ་བཟང་གཤགས་པའི་རྣམ་རྟེན་ཁྱེད་ལ་སྟོ་གསུམ་གྲུས་པ་ཆེན་པོའི་སྟོ་ནས་གསོལ་བ་འདེབས་
 སོ།། དུས་ཐམས་ཅད་དུ་བཅེ་བ་ཐུགས་ཇི་ཆེན་པོས་ཇིས་སུ་གཟུང་དུ་གསོལ། ཞེས་གསོལ་བ་
 འདེབས་པ་དང་།

གཉིས་པ་(ཁང་ཡོན་ཏན་དེ་ལྷན་)ནི། རྒྱལ་བ་ཀུན་གྱི་བཅེ་བའི་ཡོན་ཏན་རི་སྟེད་གཅིག་ཡོད་པ་
 དེ་ཐམས་ཅད་ནི་འཕགས་པ་ཐུགས་ཇི་ཆེན་པོའི་ཐུགས་རྒྱུད་ལ་མངའ་ཞིང་། འཕགས་པ་ཐུགས་
 ཇི་ཆེན་པོ་དང་ཇི་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་གཉིས་ཀྱི་བཅེ་བའི་ཡོན་ཏན་ལ་ཡང་ཁྱད་པར་ཅུང་ཟད་
 ཀྱང་མེད། རབ་འབྱམས་རྒྱལ་བ་ཀུན་གྱི་ཐུགས་རྒྱུད་ལ་མཁུན་པའི་ཡོན་ཏན་རི་སྟེད་གཅིག་
 ཡོད་པ་དེ་ཐམས་ཅད་ནི་འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གྱི་ཐུགས་རྒྱུད་ལ་མངའ་ཞིང་། འཕགས་པ་
 འཇམ་དཔལ་དང་ཇི་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་གཉིས་ཀྱི་མཁུན་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་ནི་ཁྱད་པར་ཅུང་
 ཟད་ཀྱང་མེད། རྒྱལ་བ་ཀུན་གྱི་མཐུ་སྟོབས་རུས་པའི་ཡོན་ཏན་རི་སྟེད་གཅིག་ཡོད་པ་དེ་ཐམས་
 ཅད་ནི་དཔལ་ཕྱག་ན་རྟོ་ཇི་ཐུགས་རྒྱུད་ལ་མངའ་ཞིང་། དཔལ་ཕྱག་ན་རྟོ་ཇི་དང་ཇི་ཐམས་ཅད་
 མཁུན་པ་གཉིས་ཀྱི་མཐུ་སྟོབས་རུས་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་ཡང་ཁྱད་པར་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པ་ཡིན་
 པས། རབ་འབྱམས་རྒྱལ་བ་ཀུན་གྱི་མཁུན་བཅེ་རུས་གསུམ་ཐམས་ཅད་གཅིག་དུ་འདུས་པའི་
 བདག་ཉིད་བདག་གི་དཔལ་ལྷན་ལྷ་མ་དམ་པ་ཇི་བཙུན་གློ་བཟང་གཤགས་པའི་རྣམ་རྟེན་ཁྱེད་ལ་
 སྟོ་གསུམ་གྲུས་པ་ཆེན་པོའི་སྟོ་ནས་གསོལ་བ་འདེབས་སོ།། དུས་ཐམས་ཅད་དུ་xx གཟུང་དུ་
 གསོལ་ལོ་སྟམ་དུ་གསོལ་བ་འདེབས་པ་དང་།

གསུམ་པ་(གསང་བ་ལྷག་པའི་ལྷ་དང་དབྱེར་མེད་པའི་རྩལ་བསམ་པ་)ནི། རབ་འབྱམས་རྒྱལ་བ་ཀུན་གྱི་

བཅེ་བ་གཅིག་ཏུ་འདུས་པའི་རང་གཟུགས་ལྟའི་རྣམ་པར་ཤར་བ་ནི་ཇི་ཇི་བཅུན་སྦྱར་རས་གཟིགས་
 ཡིན་ལ། བདག་གི་དཔལ་ལྷན་སྒྲ་མ་དམ་པ་ཇི་ཇི་བཅུན་སྦྱོ་བཟང་གཤམ་པ་ཡང་འཕགས་པ་སྦྱར་
 རས་གཟིགས་དང་ངོ་མོ་དབྱེར་མེད་ཡིན་པར་ཡུམ་གྱི་མནལ་ལམ་དུ་དེ་ལྟ་བུའི་མཆོན་ལྟས་བྱང་
 པར་ཅན་ཡང་ཡང་བྱུང་ལ། ཡང་རབ་འབྱམས་རྒྱལ་བ་ཀུན་གྱི་མཆོན་རབ་གཅིག་ཏུ་འདུས་པའི་
 རང་གཟུགས་ལྟའི་རྣམ་པར་ཤར་བ་ནི་ཇི་ཇི་བཅུན་འཇམ་དཔལ་ཡིན་ལ། བདག་གི་དཔལ་ལྷན་སྒྲ་
 མ་དམ་པ་ཇི་ཇི་བཅུན་སྦྱོ་བཟང་གཤམ་པ་ཡང་འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་དང་ངོ་མོ་དབྱེར་མེད་ཡིན་
 པར་སངས་རྒྱས་བྱང་ལེམས་དུ་མས་ལྷང་བསྟན་ཅིང་བྱང་པར་ཡུམ་གྱི་མནལ་ལམ་སོགས་
 ལའང་དེ་ལྟ་བུའི་མཆོན་ལྟས་བྱང་པར་ཅན་གསལ་བར་བྱུང་ལ། ཡང་རབ་འབྱམས་རྒྱལ་བ་ཀུན་
 གྱི་མཆོན་སྟོབས་རྒྱས་པ་ཐམས་ཅད་གཅིག་ཏུ་འདུས་པའི་རང་གཟུགས་ལྟའི་རྣམ་པར་ཤར་བ་ནི་
 ཇི་ཇི་བཅུན་གསང་བའི་བདག་པོ་ཡིན་ལ། བདག་གི་དཔལ་ལྷན་སྒྲ་མ་དམ་པ་ཇི་ཇི་བཅུན་སྦྱོ་བཟང་
 གཤམ་པ་ཡང་དཔལ་ལྷན་ན་དེ་ཇི་དང་ངོ་མོ་དབྱེར་མེད་ཡིན་པར་ཡབ་གྱི་མནལ་ལམ་དུ་དེ་ལྟ་
 བུའི་མཆོན་ལྟས་བྱང་པར་ཅན་གསལ་བར་བྱུང་བས། རབ་འབྱམས་རྒྱལ་བ་ཀུན་གྱི་མཆོན་བཅེ་
 རྒྱས་གསུམ་ཐམས་ཅད་གཅིག་ཏུ་འདུས་པའི་རང་གཟུགས་འཕགས་པ་རིགས་གསུམ་མགོན་
 པོ་དང་ངོ་མོ་དབྱེར་མི་བྱེད་པའི་དཔལ་ལྷན་སྒྲ་མ་དམ་པ་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཇི་ཇི་བཅུན་སྦྱོ་བཟང་
 གཤམ་པ་བྱིད་ལ་སྒྲོ་གསུམ་གྲུས་པ་ཆེན་པོའི་སྒྲོ་ནས་གསོལ་བ་འདེབས་སོ།། དུས་ཐམས་ཅད་
 ཏུ་xxx ཇིས་སྤྲ་གཟུང་དུ་གསོལ་ལོ་སྦྱར་དུ་གསོལ་བ་འདེབས་པ་ལ་ཇི་སྒྲ་མའི་ཕྱི་སྦྱུབ། བྱང་
 སྦྱུབ། གསང་སྦྱུབ་ཅེས་པའི་ཐ་སྙད་བཏགས་པ་ཡིན་ནོ།།

དེ་ཡང་ཞི་བའི་ལས་ལྟ་བུར་མཆོན་ན། བྱང་པར་དུ་བདག་གས། བསྐྱབ་བྱ་ཆེ་གོ་མོ་
 སོགས་ཀྱི་སྤྲིག་སྤྲིབ་ནད་གདོན་སོགས་གང་ཞིག་ཞི་བར་འདོད་པ་དེ་ཐམས་ཅད་བྱང་ཞིང་དག་
 པའམ། ཉེ་བར་ཞི་བའི་འཕྲིན་ལས་མཛད་དུ་གསོལ་སོ།། ཞེས་སྦྱིང་ཁོང་རུས་པའི་གཉིང་ནས་
 གསོལ་བ་བྲུགས་བྲག་ཏུ་གདབ་ཅིང་། གཞན་ཡང་གཤིན་ཇིའི་གཤེད་ཀྱི་རྒྱུད་རྟོག་པ་གསུམ་པ་

ལས། “ལྷ་དང་བྱང་ཕྱོད་གིས་བཤད་པའི།། རིག་སྤྲུག་ས་བསྐྱར་བར་མི་མིན་ན།། འདོད་ཆགས་
བྲལ་བས་བསྐྱད་པ་ཡི།། གསང་སྤྲུག་སྐྱོར་བ་བསྐྱར་བའི།། མ་ཡུང་འབྱུང་བར་མི་འབྱུར་རོ།”¹
ཞེས་འདིག་ཅེན་པའི་ཆགས་ཅན་ལྷ་ཆོངས་དབང་སོགས་དང་། དེ་དག་མཉེས་པར་བྱས་པའི་ལྷ་
མིའི་བྱང་ཕྱོད་ནམས་ཀྱིས་བྱས་པའི་རིག་སྤྲུག་ནམས་ལའང་འབྲས་བྱ་འབྲུག་པ་མཛོན་སྤྲུམ་
དུ་མཐོང་ན། ཁམས་གསུམ་གྱི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་བྱང་ཕྱོད་ཆེན་པོ་བཅོམ་སྒྲུབ་འདས་
མོ་བཟང་གྲགས་པས་ཡང་དག་པར་བསྐྱད་པའི་རིག་སྤྲུག་འདི་ལ་འབྲས་བྱ་དེས་པར་འབྲུག་
པ་ལྷ་ཅི་སྟོས་སྤྲུམ་དུ་གྲ་མ་ལ་དད་པ་དང་། དེས་གསུངས་པའི་ལས་སྐྱོར་ལ་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་དད་
པ་བྱགས་བྲག་བསྐྱེད་པ་ནི་ལས་སྐྱོར་འབྲུག་པའི་རྒྱུའི་གཙོ་པོ་དང་། དེར་མ་ཟད་²བསྐྱབ་པར་
བྱ་བའི་ལས་སྐྱོར་དང་། དེ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་དང་། སྐྱབ་པ་པོ་རང་ཉིད་གསུམ་རང་གི་སེམས་ལ་
འཆར་ཚུལ་ཞིབ་དུ་བརྟགས་པ་ན། བན་ཚུན་སྟོས་མེད་ཀྱི་རོ་པོ་ཉིད་ཀྱིས་བྱལ་བར་སྤྲང་བ་ལས་
རོས་མེད་པས། དེ་སྤྲང་དགག་བྱའི་སྤྲང་ཚུལ་འཕྲུག་མེད་རོས་ཟིན་པ་ན། བསྐྱབ་བྱའི་ལས་དེ་
སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་དང་། སྐྱབ་པ་པོ་གཉིས་ལ་མ་སྟོས་པར་རོ་པོ་ཉིད་ཀྱིས་བྱལ་ན་བྱེད་པ་པོ་མེད་
པའི་ལས་སྤྲུམ་འབྱུར་བ་དང་། སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་དང་། སྐྱབ་པ་པོ་གཉིས་ཀྱང་བསྐྱབ་བྱའི་ལས་
ལ་མ་སྟོས་པར་རོ་པོ་ཉིད་ཀྱིས་བྱལ་ན་ལས་མེད་ཀྱི་བྱེད་པ་པོར་འབྱུར་བས། བྱེད་པ་པོ་ཡིན་
མིན་ཐམས་ཅད་བྱེད་པ་པོར་ཐལ་བ་སོགས་ཀྱི་རྒྱ་མཆོན་ཡང་དག་མོ་བྱགས་སྤྲུམ་བརྟག་སྟེ་འདི་
སྤྲང་རོ་པོ་ཉིད་ཀྱིས་བྱལ་བའི་འཁོར་གསུམ་ཡོད་བྱགས་གཏན་ནས་མི་འདུག་སྤྲུམ་པའི་ངེས་པ་
བསྐྱེད། དེ་སྤྲང་པན་ཚུན་སྟོས་མེད་ཀྱི་འཁོར་གསུམ་མ་བྱལ་བའི་རྒྱ་མཆོན་ཀྱིས་པན་ཚུན་སྟོས་
བརྟགས་ཅན་གྱི་འཁོར་གསུམ་ལ་བྱ་བྱེད་ཀྱི་ནམ་གཞག་ཐམས་ཅད་ཆེས་འཐད་པས་བཅོམ་
སྒྲུབ་འདས་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་། རྒྱ་རྩས་སྤྲུག་ཉིང་འདྲིན་འདི་དང་འདི་ལྷ་བྱ་ལས་འབྲས་བྱ་དེ་
དང་དེ་འབྱུང་བར་ནམ་གངས་དུ་མར་གསུངས་པས་བདག་གི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་སྤྲུང་དུ་མཆིས་

¹ རྟེན་གཤམ་རྒྱུད། 2 གཤམ་ཁྱིའི་གཤམ་ཀྱི་རྒྱུད། ཅོག་པ་གསུམ་ལ། སོག་གངས་ 16 གནལ་

² དེར་མ་ཟད་ མོད་དཔལ་ སེར་དཔལ་

པར་གྱུར་ཅིག་སྐྱུམ་པའི་བདེན་སྟོབས་བརྗོད་པ་དང་། ལས་གང་ལ་བྱ་བའི་ཡུལ་གྱིས་མཆོན་
 པའི་སེམས་ཅན་དེ་དག་སྐྱེ་བ་ནས་ཆེ་རབས་ཐམས་ཅད་དུ་བདག་ལ་མེད་དུ་མི་རུང་བའི་བདག་
 གི་པན་བདེའི་ལེགས་ཆོག་སྐྱུ་བ་པའི་མཛའ་བཤེས་གཙོ་བོ་དང་། གཞི་ལམ་འབྲས་བྱ་གང་གི་
 གནས་སྐྱབས་ནའང་བདག་ལ་མེད་དུ་མི་རུང་བའི་བདག་གི་པན་བདེའི་ལེགས་ཆོག་སྐྱུ་བ་
 ཅད་བདེ་ཆུག་དུ་སྟེར་བའི་ཡིད་བཞིན་གྱི་ཚོར་བྱ་དང་། གླ་མ་དང་སྟག་པའི་ལྷ་རྣམས་དང་བྱང་
 པར་མེད་པར་བལྟས་ཤིང་། རང་ཡལ་བར་དོར་ནས་གཞན་གཅེས་པར་བརྩུང་སྟེ་སྤལ་དུ་འདོད་
 པའི་དོན་སྐྱུ་བ་པ་དང་མནར་བའི་ལས་གང་བྱེད་ཀྱང་ཕྱགས་སུ་པན་བདེ་རོ་གཅིག་པར་སྦྱར་
 བར་འདོད་པའི་བསམ་བས་བྱ་བ་རྣམས་ནི་ཞི་སྟགས་ལས་རབ་འབྲམས་རྣམས་འབྱུབ་པའི་
 རྒྱའི་དོན་པོར་གཞུང་བར་བྱ་སྟེ། རྟོག་པ་གསུམ་པ་ལས། “རང་སེམས་རིན་ཆེན་རྣམ་གཉིས་
 འབྱུར།། རིན་ཆེན་གཉིས་ལས་བྱུབ་པ་འབྱུར།།”¹ ཞེས་དང་། “ཆོས་ཉིད་བསམ་གྱིས་མི་བྱུབ་
 པའི།། དོན་ལ་ཐེ་ཆོམ་མེད་པ་ཡི།། མཁས་པ་ལ་ནི་དངོས་བྱུབ་ཉེ།།”² ཞེས་སོ།

དེ་ལྟར་གསོལ་བ་བཏབ་པས་གླ་མ་སེམས་དབང་གསུམ་བཅེགས་ཀྱི་ཕྱགས་ཀ་ནས་ལྷ་མོ་
 དཀར་མོ་ཕྱག་ན་བུམ་པ་དཀར་པོ་ཆེ་བ་ལྷ་བྱ་བ་དུད་ཅི་དཀར་པོས་བཀང་བ་སྟོགས་པ་དཔག་
 དུ་མེད་པ་འཛོལ་ཉེ། བདག་གམ་བསྐྱུ་བ་བྱ་ཆེ་བ་དཀར་པོར་གནས་པ་ལ་ཁྱུས་བུས་པས་སྤྲིག་
 སྤྲིབ་ནད་གདོན་སྟགས་བྱང་ཞིང་དག་ནས་ཕྱས་ཐམས་ཅད་ཤེལ་གོང་ལྷར་དག་པར་གྱུར་པའི་
 དམིགས་པ་བྱའོ། དེས་མཆོན་འཇམ་པོ་གཞན་གཉིས་ལའང་རྒྱས་པར་ལྷ་མོ་བུམ་པ་བདུད་ཅི་
 ཆེ་བ་རྣམས་སེར་པོ་དང་། ཆེ་བསོད་དཔལ་འབྱོར་ཤེས་རབ་རྒྱས་པ་སྟགས་སྐྱབས་དང་སྦྱར།
 དབང་ལ་ལྷ་མོ་དམར་མོ། ཕྱག་གཡས་པས་བུམ་པ་དམར་པོ་བདུད་ཅི་དམར་པོས་བཀང་བ་
 དང་། གཡོན་པ་ན་ལྷགས་ཀྱི་སྟོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱུ་བ་བྱ་ལ་ཁྱུས་བུས་པས་སྤྲིར་བསྟན་པ་
 དང་བསྟན་འཛིན་རྣམས་ལ་མ་གྱུས་པ་དང་བྱང་གསོད་ཀྱི་བསམ་པ་རན་པ་རྒྱ་དང་བཅས་པ་

1 རྟེན་གཤམ་རྒྱུད། 2 གཤམ་རྟེན་གཤམ་ཀྱི་རྒྱུད། རྟོག་པ་གསུམ་པ་ རྟོག་བྱངས་ 163བ3

2 རྟེན་གཤམ་རྒྱུད། 2 གཤམ་རྟེན་གཤམ་ཀྱི་རྒྱུད། རྟོག་པ་གསུམ་པ་ རྟོག་བྱངས་ 163བ6

བྱང་བ་དང་། ཁྱད་པར་སྐྱབ་པ་པོ་རང་ཉིད་ལ་མ་དད་པ་དང་། ལོག་པར་འཁྱབ་དང་། ར་རྒྱལ་
དང་། ཐུག་དོག་སོགས་ཀྱིས་ཀུན་ནས་བསྐྱད་པའི་ལུས་རག་གི་སྒྲོར་བ་རྩལ་བ་ཐམས་ཅད་བྱང་
ཞིང་དག་ནས། ལྷ་མོ་རྣམས་ཀྱིས་ཕྱག་གཡོན་པའི་ཕྱགས་ལྷུས་སྒྲིང་ག་ནས་བརྒྱུད་སྟེ་ཆེ་ཆེ་བ་
དམར་པོ་རྒྱུད་གིས་བསྐྱོད་པའི་སྟེང་དུ་བསྐྱོན་ཏེ་རང་དབང་མེད་པར་ཁྱིད་ཡོང་བ་རྣམས་རང་
གི་མདུན་དུ་སྒྲེབས་པ་ན་རང་ལ་ཆགས་ཤིང་འདུན་པ་དང་དད་གུས་ཀྱི་བསམ་བས་ལུས་ཐམས་
ཅད་བྱང་དམར་ལམ་ལམ་དུ་གྱུར་ནས། རང་གིས་ཅི་གསུང་བཀའ་བཞེན་སྐྱབ་པར་ཁས་ལྡང་
བར་གྱུར་ཏེ་རང་གི་རྐང་པའི་བྱང་དུ་མགོ་བོ་སྐྱུང་ཞིང་ཕྱག་འཆོལ་བར་གྱུར་པའི་མོས་པ་བྱའོ།

དལ་པོ་ལ། ཐཱ་མ་སེམས་དབང་གསུམ་བཅེགས་ཀྱི་ཐུགས་ཀ་ནས་ཁོ་པོ་གཤིན་རྗེའི་
གཤེད་ནག་པོ། ཁྱོས་ཤིང་རྩམས་པ་ཕྱག་གཡས་པས་ཀྱི་ཕྱག་དང་གཡོན་པས་ཐོད་པ་སོགས་
པ་དབག་དུ་མེད་པ་འཕྲོས་པ་རྣམས་ཀྱིས། ཀྱི་ཕྱག་གི་བསྐྱབ་བྱ་རྣམས་ཀྱི་མགོ་ལ་སོགས་པ་
ཡན་ལག་ཐམས་ཅད་གཅོད་ཅིང་སྒྲིང་བ་སོགས་པ་དོན་སྟོན་ཐམས་ཅད་བྱིར་བྱངས་ཏེ། དེ་ཡང་
ཀྱི་ཕྱག་བསྐྱབ་བྱའི་ལུས་ལ་བཏབ་རེས་ཤིང་ཕྱག་བསྐྱལ་མི་བསྐྱེད་པར་བདེ་སྟོང་གི་ཡེ་ཤེས་
སྐྱར་སྐྱར་བསྐྱེད་པའི་མོས་པ་བྱ་བས་བསྐྱབ་བྱའི་ལུས་སེམས་ཕལ་ཏེ་ལུས་ཀྱི་ཕྱག་གིས་དུམ་
བྱར་གཏུབས་པ་ཐོད་པར་ཐུགས་ཏེ་སྐྱར་སྟོགས་སྐྱར་གསུམ་བྱས་ནས་ཞལ་དུ་དམར་ཅིར་
ཅིར་གསོལ། སེམས་བདེ་སྟོང་གི་རོ་པོར་སོང་བ་མཁའ་སྟོན་ཀྱི་གནས་སུ་རིག་པ་འཛིན་པའི་སྟེ་
བར་ཉིང་མཆེན་ས་སྐྱུང་བའི་མོས་པ་བྱ། བསྐྱབ་བྱའི་སེམས་བདེ་སྟོང་གི་རོ་པོར་སོང་བ་མཁའ་
སྟོན་དུ་སོང་བའི་མོས་པ་བྱ་བ་ནི་རང་བཙོ་མིན་པར་རྗེ་ཆེ་མའི་དགོངས་པ་སྐྱར་ཆ་ཁོ་རག་དབང་
གཤམ་པས་རྟོ་རྗེའི་སྐྱར་བྱངས་པ། “བརྒྱ་བྱེད་མཁའ་སྟོན་གནས་སུ་བརྟུ་ཕུམ་”¹ ཞེས་པའི་དོན་
ཡིན་པས་དལ་པོས་གཞན་ཀྱི་སྐྱབས་སུ་འདྲུང་བར་བྱའོ།

ཁྱད་པར་སྐྱབས་འདིར་རྒྱས་པ་ལ་ཤེས་རབ་སྒོ་འཕེལ་གྱི་མན་ངག་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་

1 འདིའི་བྱང་བྱངས་མ་རྟེན།

རྗེ་བཙུན་འཇམ་དཔལ་གྱིས་བྱ་བ་ཆེན་དཔལ་པོ་དོ་རྗེ་ལ་གསུངས་པ། “སྐྱ་ཡིས་ཆེ་ཞིང་གསུང་
 གིས་གསལ། ལྷགས་ཀྱིས་སྐྱར་དང་ལྷག་མཆན་ཟུག་། སྒྲིགས་བམ་རལ་གྱི་སྒྲིགས་རལ་
 གྱིས་༥ འཆད་དང་ཚོད་དང་ཚོམ་བ་ལོ།”¹ ཞེས་བ་ལྟར་ཉམས་སྲུ་ལེན་ན། གོང་ལྟར་གསོལ་བ་
 བཏབ་པའི་མཆོམས་སྲུ་བྱད་པར་བདག་སོགས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཤེས་རབ་ཆེ་བའམ།
 གསལ་བ། སྐྱར་བ། ཟུག་བ། འཆད་པའི་ཤེས་རབ་བམ། ཚོད་པའི་ཤེས་རབ། ཚོམ་པའི་ཤེས་
 རབ་བསྐྱེད་པའི་འཕྲིན་ལས་མཛད་དུ་གསོལ། ཞེས་གསོལ་བ་བཏབ་པས་སྒྲ་མ་སེམས་དཔལ་
 གསུམ་བཅེགས་ཀྱི་ལྷགས་ཀ་ནས་ལྷ་མོ་སེར་མོ་ལྷག་ན་བུམ་བ་སེར་མོ་བདུད་ཅི་སེར་པོས་
 བཀའ་བ་ཐོགས་པ་དཔག་དུ་མེད་པ་འཕྲོས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བདག་དང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
 ལ་ཁྱས་བྱས་པས་ཐོག་མེད་ནས་བསགས་པའི་སྒྲིག་སྒྲིབ་སྒྲི་དང་། བྱད་པར་ཤེས་རབ་ཆེ་བ་
 སོགས་སྒྲེ་བ་ལ་སྒྲིབ་བྱེད་ཀྱི་འི་མ་ཐམས་ཅད་དག་ཅིང་། རང་གཞན་ཀུན་གྱི་ལུས་ཐམས་ཅད་
 བདུད་ཅིས་གང་། བདུད་ཅིའི་རྩལ་ལྷ་རབ་རྣམས་ལས་ཨ་ར་བ་ཅ་ནའི་ཡི་གེ་ཆེ་ཆུང་གོང་ལྟར་
 ཆོགས་ཅམ་ནས་ཆུང་བ་རྒྱ་སྒྲ། མ་ལ་ནས་འབྲུ། ལུངས་ཀར། ཉིལ་འབྲུ་ཅམ་གྱིས་ལུས་ཀྱི་
 སྒྲོད་སྒྲད་སྒྲི་ནང་། ལ་སྒྲི་བགས་མཆོམས། ཀར་དང་རུས་བ་ཚུན་ཆད་ཐམས་ཅད་གང་བའི་འོད་
 ཟེར་གྱིས་ལུས་ཐམས་ཅད་འགོངས་ཏེ་སྒྲང་དོར་གྱི་གནས་མཐའ་དག་རང་སྒྲོབས་ཀྱིས་འབྱེད་
 རུས་པའི་ཤེས་རབ་ཆེ་བ་རྗེ་བཙུན་འཇམ་དཔལ་དང་བྱད་པར་མེད་པར་གྱུར་སོང་སྐྱམ་པའི་
 མོས་བ་བྲ། དེ་བཞིན་དུ་བདུད་ཅིའི་རྩལ་རྣམས་ལས་ཨ་ར་བ་ཅ་ནའི་ཡི་གེ་ཆེ་ཆུང་གོང་ལྟར་
 རྣམས་ཀྱིས་ལུས་ཀྱི་ཆ་ཐམས་ཅད་གང་བའི་འོད་ཟེར་གྱིས་ལུས་ཀྱི་ནང་ཐམས་ཅད་འགོངས་
 ཏེ། སྒྲང་དོར་གྱི་གནས་སྒྲ་ཞིང་སྒྲ་བ་རྣམས་ཀྱ་ལའི་ཅེ་མོ་ལྟར་མ་འདྲེས་པར་འབྱེད་རུས་པའི་
 ཤེས་རབ་གསལ་བ་དང་། ཡང་བདུད་ཅིའི་རྩལ་རྣམས་ལས་རྩི་ཡིག་ཆེ་ཆུང་གོང་ལྟར་གྱུར་
 པས་ལུས་ཀྱི་ཆ་ལས་ཐམས་ཅད་གང་བའི་འོད་ཟེར་གྱིས་ལུས་ཀྱི་ནང་ཐམས་ཅད་འགོངས་ཏེ།

1 འཇམ་དབྱངས་ཀྱིས་དཔལ་པོ་དོ་རྗེ་ལ་གསུངས་པ། འཇམ་དབྱངས་ཚོས་སྒྲོང་། ཤེས་རབ་སྐྱར་བ་འཕེལ་བྱེད། སོག་གུངས་ 372

གསུང་རབ་ཀྱི་ཆོག་དོན་མཐའ་དག་ལ་མ་རྟོགས་པ་དང་ལོག་པར་རྟོག་པ་ཅི་དང་ཅི་སྐྱེས་ཀྱང་
 སྐྱེས་མ་ཐག་ཏུ་འགོག་ཀྱས་པའི་ཤེས་རབ་ལྷུང་བ་དང་། ཡང་བདུད་ཅིའི་རྩལ་རྣམས་ལས་ལྷག་
 མཚན་སྒྲེགས་རལ་ཀྱི་རྣམ་པ་ཆེ་ཆུང་གོང་ལྷང་གྱུར་བས་ལྷས་ཀྱི་ཆ་ཐམས་ཅད་གང་བའི་འོད་
 ཟེར་གྱིས་ལྷས་ཀྱི་ནང་ཐམས་ཅད་འགོངས་ཏེ། གསུང་རབ་ཀྱི་ཆོག་དོན་སྤྲིབ་གཏིང་དཔག་
 པར་དཀའ་བ་རྣམས་ལའང་གཏུགས་པ་མེད་པར་འབྱུག་པའི་ཤེས་རབ་ཐབ་པ་དང་། དེ་བཞིན་
 ཏུ་བདུད་ཅིའི་རྩལ་རྣམས་ལས་སྒྲེགས་བམ་རྒྱུད་པ་དང་། རལ་གྱིའི་འཁོར་ལོ་ཅིབས་བྱག་པའི་
 ལྷེ་བར་རྫིེ་ཡིག་དང་། ཅིབས་རྣམས་སུ་ཨོྲ་ཨ་ར་བ་ཙ་ནའི་ཡི་གེ་བྱག་གིས་མཚན་པ་དང་།
 སྒྲེགས་རལ་སྐྱགས་མའི་རྣམ་པ་ཆེ་ཆུང་དུ་མས་ལྷས་ཀྱི་ཆ་ཤས་ཐམས་ཅད་གང་བའི་འོད་ཟེར་
 གྱིས་ལྷས་ཀྱི་ནང་ཐམས་ཅད་འགོངས་ཏེ་རིམ་པ་བཞིན་ཏུ་འཆད་ཚོད་ཚོམ་གསུམ་གྱི་ཤེས་རབ་
 བྱད་པར་ཅན་སྐྱེས་པའི་མོས་པ་བྱའོ།། འདི་དག་ནི་དེར་དུས་པལ་ཆེར་སྒོ་གྲོས་ཀྱི་མཐུ་ཤིན་ཏུ་
 ཆུང་ཞིང་། སྒོ་གྲོས་ཆུང་ཟད་དེ་སྐྱེས་པ་རྣམས་ཀྱང་ལོ་སྒྲ་ཞག་དུས་རེ་རེ་ཞིང་རེ་དམན་རེ་དམན་
 ལ་སོང་ནས་ན་ཆོད་མཚན་པོར་སོང་བ་ན་གསུང་རབ་ཀྱི་ཆོག་དོན་གང་ཡང་བླན་མི་ཀྱས་པ་
 ག་སྐྱག་ཏུ་འབྱུང་བ་ལས། ལོ་སྒྲ་ཞག་དུས་བཞིན་ཏུ་སྒོ་གྲོས་རེ་མཚོར་འགོ་བའི་རིགས་ཤིན་
 ཏུ་དཀོན་པས་ཆུང་ཟད་སྒོས་ཏེ་གིས་སོ།། གདམས་པ་འདིར་འདི་ལྟ་བུའི་ཤེས་རབ་སྒོ་འཕེལ་
 ཀྱི་མན་ངག་བྱད་པར་ཅན་རྣམས་ཡོད་པ་ལ་དགོངས་ནས། བདག་གི་དཔལ་ལྷན་སྒྲ་མ་དེ་ཉིད་
 ཀྱིས་རང་ཅག་དགའ་ལྷན་བཀའ་བརྒྱུད་པ་རྣམས་ཀྱིས་འཛིགས་བྱེད་དེ་བཏོན་ནས་ཨ་ར་བ་ཙ་
 ཡགས་སོ་བགྲངས། ལྷ་མ་མཚོད་པ་རེ་བཏོན་ནས་དམིགས་བརྩེ་མ་ཡགས་སོ་བགྲངས་ན་སྒོ་
 གྲོས་ཆེས་ཆེར་འགོ་བ་ལ་དཀའ་ཆོགས་མེད་གསུངས་པ་ལྟར། ཁོ་སོ་ཡང་མན་ངག་འདི་དང་
 འཛིགས་བྱེད་ཞི་ཁྱོ་སྐྱགས་སྐྱབ་ཀྱི་མན་ངག་རྣམས་ལ་ཉམས་ལེན་ཆུང་ཟད་དེ་བྱས་པས་སྒོ་
 གྲོས་ཆུང་ཟད་འཕེལ་བ་སྤོང་བས་མངོན་སུམ་དུ་བྱུབ་པས་ཡིད་ཆེས་པར་བྱས་ཏེ་ལག་ཏུ་ལོངས་
 ཤིག་དང་ཤེས་པར་འབྱུང་རོ།།

ཡང་ཆར་འབེབས་པར་འདོད་ན། གོང་ལྟར་གསོལ་བ་བཏབ་པའི་མཆོམས་ནས། ཁྱད་
 པར་འཇམ་བུ་སྒྲིང་གི་ཡུལ་ཕྱོགས་སྤྱི་དང་ཁྱད་པར་ཡུལ་ཕྱོགས་འདིར་འཁོད་པའི་སྤྱི་འགྲོ་ཐན་
 པའི་འཛིགས་པས་གདུངས་པ་ནམས་སྒྲོབ་པའི་ཕྱིར་དུ་ཅི་བཅུད་ལོ་ཉོག་ཐམས་ཅད་རྒྱས་པར་
 བྱེད་པའི་ཆར་གྱི་རྒྱན་བཟང་ལོ་སྤྱར་དུ་བབ་པའི་འཕྲིན་ལས་མཛད་དུ་གསོལ་ལོ་སྤྲུལ་དུ་གསོལ་
 བ་བཏབ་པས། གླ་མ་སེམས་དཔའ་གསུམ་བཅེགས་ཀྱི་ཐུགས་ཀར་ཉི་གདན་ལ་མི་ཡིག་དཔར་
 སེར་འོད་ཟེར་རབ་དུ་འཕྲོ་པའི་ཐིག་ལའི་ནང་དུ་ཉིང་དེ་འཛིན་སེམས་དཔའ་རྒྱུ་ཡིག་གིས་མཆོན་
 པའི་མི་ཡིག་དང་བཅས་པ་ལས་འོད་ཟེར་དཔག་ཏུ་མེད་པར་འཕྲོས་པའི་སྤྱི་ལོ་ནམས་སུ་རྩེ་གླ་
 མ་རེ་རེ་བཞུགས་པ་ནམས་རྒྱ་མཆོ་ཆེན་པོ་དང་། མཆོཅུ་དང་། རིང་བུ་དང་། ལྷེང་ཀ་དང་། ཚུ་
 མིག་འབབ་ཚུ་སོགས་ན་གནས་པའི་སྤྱི་རི་སྤྱོད་ཡོད་པ་ནམས་ཀྱི་སྤྱི་པོར་བཞུགས་ཏེ་སྤྱི་ཆ་
 ཐམས་ཅད་ནས་བདུད་ཅིའི་རྒྱན་བབ་པས། དེ་ནམས་ཀྱི་སྤྱིག་སྤྱིབ་དང་སྤྱི་བཅོག་སོགས་ལས་
 ལྷུར་པའི་ཉེར་འཆའི་རིགས་ནམས་དང་། ཞེ་སྤང་། སེར་སྤྱ། ཐུག་དོག་སོགས་ལས་ལྷུར་པའི་
 བསམ་ངན་སྒྲོར་རྩལ། ཉན་མཁའ་ལྡིང་དང་། བྱེ་ཆོན་སོགས་ཀྱི་འཛིགས་པ་ཐམས་ཅད་ཉི་བར་
 ཞེ་ནས་བདེ་སྤྱོད་ཐུན་སུམ་ཆོགས་པར་ལྷུར་ཏེ། རྩེ་གླ་མར་སྤྱིང་ནས་ལུས་པ་དང་དད་པ་ཤུགས་
 དག་སྤྱོས་ཏེ། དག་ནས་གསོལ་བ་འདེབས་པ་དང་། ལུས་ཀྱིས་ཐུག་འཆམ་བ་དང་། མཆོད་པ་
 འབྲུལ་བ་དང་། བསྐྱོར་བ་བྱས་པར་མོས་པ་དང་། ཡང་རྩེ་གླ་མ་དེ་ནམས་སེམས་ཅན་རེ་རེའི་སྤྱི་
 པོར་བཞུགས་ཏེ་བདུད་ཅིའི་རྒྱན་བབ་པས་ཐོག་མེད་ནས་བསགས་པའི་སྤྱིག་སྤྱིབ་སྤྱི་དང་། ཁྱད་
 པར་བཅའ་ཐན་སད་སེར་སོགས་ལས་ལྷུར་པའི་ལུ་གེ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་འལྱར་ཀྱི་ལས་ངན་འབྲས་
 བུ་དང་བཅས་པ་བྱང་ཞིང་དག་ནས། ཅི་བཅུད་ལོ་ཉོག་སོགས་འཕེལ་ཞིང་རྒྱས་པའི་དཔལ་
 འཕྱོར་ཐུན་ཆོགས་ལ་རོལ་པའི་བསོད་ནམས་ཅན་དུ་ལྷུར་པའི་མོས་པ་བྱ། ཡང་གླ་མ་སེམས་
 དཔའ་གསུམ་བཅེགས་ཀྱི་ཐུགས་ཀར་མི་ཡིག་རྒྱུ་དང་བཅས་པ་ལས་འོད་ཟེར་དཔག་ཏུ་མེད་
 པ་འཕྲོས་ཏེ། ཅི་བཅུད་ལོ་ཐོག་སོགས་རྒྱས་པ་ལ་བར་དུ་གཅོད་པར་བཅམས་པའི་འབྲུང་པོ་མི་

མིན་ཤེ་བརྒྱད་སོགས་དང་། ཁྱད་པར་སྤྱིན་འཁོར་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུད་ལྟའི་ཆོགས་ལ་ཐོག་པས་
 སྐད་ཅིག་དེ་ཉིད་ལ་བསམ་ངན་སྦྱར་རྒྱུ་ཐམས་ཅད་ཞི་ནས་ཆར་འབེབ་པའི་མཐུན་ཁྱེན་རྒྱུ་
 པའི་ཐོས་པ་དང་། ཐན་པ་བསྐྱེད་པའི་སེམས་མེད་ཀྱི་འགལ་ཁྱེན་རྣམས་ལ་ཐོག་པས་རྒྱ་སྦྱར་
 མེད་པུར་ཆེན་པོ་དང་འབྲུད་པ་བཞིན་དུ་གཏན་མེད་དུ་བསྐྱེད་པའི་ཐོས་པ་བྱ། ཡང་འོད་ཟེར་དེ་
 རྣམས་སྦྱའི་ཆོགས་ཐམས་ཅད་ལ་ཐོག་པས་ཤེས་རྒྱུད་བསྐྱུལ་ཏེ་ཆར་འབེབ་པ་ལ་དགའ་སྦྱོར་ཆེན་
 པོ་དང་བཅས་ཏེ་ནམ་མཁའ་འཕགས་ཏེ། དཔའ་པོའི་སྒོ་དང་བ་སྦྱའི་སྒོ་ཐམས་ཅད་ནས་སྤྱིན་ཀྱི་
 ལུང་པོ་དྲག་དུ་དབྱུང་སྟེ་གཞོད་པ་མེད་པའི་འབྲུག་སྐྱ་ཐམ་མོ་དང་བཅས་པའི་ཆར་ཀྱི་རྒྱན་བཟང་
 པོ་ཕབ་པས། ཅི་བརྒྱད་པོ་ཐོག་ཐམས་ཅད་རྒྱས་པའི་ཐོས་པ་བྱ། ཡང་འཁོར་པོ་ལ་བརྟེན་པའི་
 ལས་ཆོགས་རྒྱུ་ན། ཐཱ་མ་སེམས་དཔའ་གསུམ་བཅེགས་ཀྱི་ཐུགས་ཀའི་རྩི་ཡིག་ལས་འོད་
 ཟེར་འཕྲོས་ཏེ། འཁོར་པོའི་རྩི་ཡིག་ལ་ཐོག་པས་དེ་ལས་འོད་ཟེར་འཕྲོས་ཏེ་ཅིགས་ཀྱི་རྩི་ཡིག་
 ལ་ཐོག་པས་དེ་རྣམས་ཁོ་པོ་བརྒྱར་བྱུང། དེ་རྣམས་ཀྱི་སྦྱ་ལས་འོད་ཟེར་འཕྲོས་མཐའི་དམིགས་
 བཅེ་མའི་ཐུགས་སྐྱེད་ལ་ཐོག་སྟེ། དེ་རྣམས་ལས་འོད་ཟེར་དང་རྩེ་ཐཱ་མའི་སྦྱའི་སྒོ་བསྐྱུ་སྦྱར་
 བཞིན་བྱ། དེ་ལྟར་བྱས་ཀྱང་བཤེགས་ཀྱི་ཆོ་འབྲུལ་གྱིས་འབབ་དུ་མ་འདོད་ན་དྲག་པོའི་དམིགས་
 པ་བྱ་རྒྱ་ཡོད་དོ། ། འདི་དག་ནི་དེར་སངས་ལ་ཆེར་གཞན་དོན་ལྟར་སྤྱང་དེ་ལ་འབྲུག་པ་ན། རང་
 གི་དགེ་སྦྱོར་གྱི་འཕྲོ་རྒྱར་བསྐྱུར་བྱེད་པ་མང་དུ་སྤྱང་བས་རང་གི་དགེ་སྦྱོར་གྱི་ཞོར་ལས་གཞན་
 དོན་དངོས་སུ་སྦྱུབ་ཐུགས་ཀྱི་མན་ངག་ཡིན་པས་གསལ་བར་བཤོད་དོ། །

རྒྱལ་དེ་ཡང་བདག་གི་དཔལ་ལྡན་ཐཱ་མ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་དེར་སངས་ལ་མ་རིམ་བསྐྱོམ་པ་ཕལ་
 ཆེར་ཡང་གཞན་གྱིས་ཆེ་སྦྱུབ་འདྲ་བྱེད་སོགས་ཀྱི་བསྐྱུལ་མ་བྱུང་བ་ན། རང་གི་དགེ་སྦྱོར་གྱི་འཕྲོ་
 བཤོལ་ཏེ་ཆེ་ཆོག་འདྲ་འདོན། ཆེ་གཞུངས་འདྲ་བཟང་གིན་འདུག་པ་སྤྱང་སྟེ། གཞན་དོན་བྱེད་
 དགོས་བྱུང་ནའང་ལམ་རིམ་སྦྱོར་པའི་སྟེང་ནས་བྱེད་ཆོག་པ་ལ་གནད་མ་གོ་བ་ཡིན་གསུངས་
 ནས་ལམ་རིམ་གྱི་སྟེང་ནས་ལས་རབ་འབྲམས་རྣམས་སྦྱུབ་རྒྱ་ཡོད་པའི་བྱུངས་རྩེ་ཐཱ་མའི་ཉམས་

མགུར་དུ། “སྤྱི་དགའི་རེ་བ་མ་ལུས་སྒྲོང་བས་ན།། གདམས་པ་རིན་ཆེན་དབང་གི་རྒྱལ་པོ་
སྟེ།”¹ ཞེས་གསུངས་པ་དངས་ནས། བྱིན་རྒྱལ་སྤྱངས་ཁྱེད། “སྤྱི་དང་ནང་གི་བར་དུ་གཅོད་
པའི་ཆོག་པས།། ཉེ་བར་ཞི་བར་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་དུ་གསོལ།”² ཞེས་པའི་སྐབས་ཞི་རྒྱས་དབང་
དག་གི་དམིགས་པའི་ཁ་བསྐྱར་བྱེད་ལུགས་གསལ་བར་སྦྱལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་ཁོ་པོ་ཡང་གོང་
དུ་བསྟུང་པ་ལྟར་ལག་དུ་བྱུངས་པ་བཞིན་གྱིས་སོ།།

དེ་ལྟར་ལས་ཆོག་སྐྱབ་པ་དང་མ་འབྲེལ་ཆེ་བ་ཤེས་གཉིན་བསྟེན་ཚུལ་གྱི་བདུད་ཅི་
འཕེབས་སྤྱང་བྱས་པ་ཅམ་གྱིས་ཆོག་གཞན་ཡང་འདིའི་སྐབས་སུ་དམིགས་བཅེས་དགུ་སྒྲོར་གྱི་
དམིགས་པ་ཐུན་མོང་བ་དང་། ཐུན་མོང་མིན་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་དང་པོ་ནི། རྒྱ་མ་སེམས་དཔའ་
གསུམ་བཅེགས་ཀྱི་སྤྱི་པོར། དབྱ་མོད་ཀྱི་པོག་སྒྲུབ་རྒྱས་ཀྱི་སྟེང་དུ་སྤྱི་འཇམ་དབྱངས་ཨ་ར་པ་ཅ་
ན། དེའི་ཐུགས་ཀར་ནང་འཇམ་དཔའ་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའ། དེའི་ཐུགས་ཀར་གསང་བ་འཇམ་
དཔའ་གསང་སྐྱབ་སྟེ་འཇམ་དབྱངས་གསུམ་བཅེགས། རྒྱ་མའི་མགྱིན་པའི་ཨོལ་མདུད་ཀྱི་ཐད་
ནང་དུ་སྤྱི་སྐྱབ་རས་གཟིགས་ཁ་སར་པ་ཁྱི། དེའི་ཐུགས་ཀར་ནང་སྐྱབ་རས་གཟིགས་ཐུག་བཞི་
པ། དེའི་ཐུགས་ཀར་གསང་བ་སྐྱབ་རས་གཟིགས་རྒྱལ་བ་རྒྱ་མཆོ་སྟེ་སྐྱབ་རས་གཟིགས་གསུམ་
བཅེགས། རྒྱ་མའི་ཐུགས་ཀར་ནང་དུ་སྤྱི་ཐུག་དོར་གོས་སྟོན་ཅན། དེའི་ཐུགས་ཀར་ནང་ཐུག་
དོར་འབྱུང་པོ་འདུལ་བྱེད། དེའི་ཐུགས་ཀར་གསང་བ་ཐུག་དོར་འཁོར་ལོ་ཆེན་པོ་སྟེ་ཐུག་དོར་
གསུམ་བཅེགས་ཉེ་སེམས་དཔའ་དགུ་བཅེགས་སུ་བསྒྲོམ་པ་ཡིན་ཞེས་སྒྲོག་དུ་གསུངས། ཡང་
ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སེམས་དཔའ་དགུ་བཅེགས་ཀྱི་མན་ངག་སྒྲོག་དུ་ཁྱེས་པར། སྤྱི་འཇམ་
དཔའ་ཅི་གཅིག་གི་སྐྱབ་པ། གསུང་འཇམ་དཔའ་ཅི་གཅིག་གི་སྐྱབ་པ། ཐུགས་འཇམ་དཔའ་
ཅི་གཅིག་གི་སྐྱབ་པ་ཞེས་སོགས་སྟོན་ཆད་སྟེགས་བམ་གང་ནའང་མ་གྲགས་པའི་བསྐྱེད་ཀྱི་

1 རྩེ་ཅོང་ཁ་པའི་གསུང་འབྲས། ཁ་གསུང་མོར་བྱ། ལམ་རིམ་ཉམས་སྐབས། གཅོད་དབང་། ཤོག་གངས་ ༤༤ན། ལས་ཆོག་སྐད་དང་པོ་རྩེ་ཅོང་
མི་འདྲ་སྟེ། “སྤྱི་དགའི་འདོད་དོན་མ་ལུས་སྒྲོང་བས་ན།།” ཞེས་འབྱུང་ངོ་།།
2 རྩེ་ཅོང་ཁ་པའི་གསུང་འབྲས། ཁ་གསུང་མོར་བྱ། ལམ་མཆོག་སྒྲོ་འབྱེད། གཅོད་དབང་། ཤོག་གངས་ 3ན།

འགའ་ཤེ་གསུངས་ནས་འདི་གཞན་དང་མི་འདྲ་ལྟ་ག་འདྲམ་དབྱངས་ཤིག་ལྟ་ག་ཡིན་དེར་སང་
འདིའི་མན་ངག་མོད་དུ་ཆད་ཡོད་པ་འདྲ་གསུངས་ཏེ། དེ་སྐབས་ཁོ་ལོ་གྲ་སར་སྐྱགས་པ་འགམ་
པའི་སྐབས་སུ་མཆིས་པས་ཉམས་ལེན་གང་ཡང་མེད་པར་མན་ངག་ཐབ་མོ་ཅད་གཅོད་ཁུལ་བྱ་
བས། ཐཱ་མས་སྐྱགས་ཁེལ་གནང་དོགས་ཀྱིས་ཡང་སྐྱར་བྱ་མ་མོད། བྱིས་སུ་རི་ཁྱོད་འགྲིམ་པའི་
སྐབས་སུ་ནི་རེ་ཞིག་སྐྱེས་བྱ་གསུམ་གྱི་ལམ་རིམ་གྱི་བགོགས་སེལ་ཐོགས་འདོན་འབའ་ཞིག་
ཅད་གཅོད་པར་འབྱམས་པའི་ངར་དུ་ལུས་པས་མ་ཐོབ་ཀྱང་། སྐྱན་བརྐྱད་ཀྱི་མན་ངག་གི་བདག་
མོར་ཁས་འཆིས་པ་དག་ལ་འདི་འདྲ་ཡོད་དོ་ཞེས་མཚོན་པ་ཅམ་མོ། སྐྱན་མོར་མིན་པ་འདི་ལྟ་
ཅི་སྟོས། སྐྱན་མོར་བ་དེ་ཅམ་ཡང་དེར་སང་སུ་རུང་རུང་ལ་བཞུགས་པར་མི་སྒྲིང་བས་མན་ངག་
གི་རྒྱུ་ཆད་པར་དོགས་པས་ཕངས་པ་མེད་པར་བྱིས་མོ།

དེ་ནས་འདུལ་བ་ནས་གསུངས་པའི་མཁན་སྟོབ་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་དང་ལྡན་པར་བསམ་པའི་
སྟོན་པ་གསོལ་བ་འདེབས་པ་ནི། ཡོན་ཏན་འབྱུང་གནས་རྩལ་ཁྲིམས་རྒྱ་མཚོ་ཆེ། ཞེས་སོགས་
དང་། པར་བྱིན་ཐེག་པ་ནས་གསུངས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་མཆོན་ཉིད་
དང་ལྡན་པར་བསམ་པའི་སྟོན་པ་གསོལ་བ་འདེབས་པ་ནི། གང་དང་ལྡན་ན་བདེ་བར་གཤེགས་
པའི་ལམ། ཞེས་སོགས་དང་། རྒྱུད་ལྡེ་ནས་གསུངས་པའི་རྡོ་རྗེ་སྟོབ་དཔོན་གྱི་མཆོན་ཉིད་དང་
ལྡན་པར་བསམ་པའི་སྟོན་པ་གསོལ་བ་འདེབས་པ་ནི། སྟོན་གསུམ་ལེགས་སྟོན་སྟོ་ཆེན་བཟོད་
ལྡན་པར། ཞེས་སོགས་ཏེ་པོང་གི་མཆོན་སྐྱགས་གསོལ་འདེབས་དང་འདི་དག་ནི་འཇིག་རྟེན་
དང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་དགོ་ལེགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཅ་བ་དད་པ་སྦྱོང་བའི་ཆོས་སྒྲོར་
དུ་འདུལ། དེ་ནས་སྒྲར་བྱོན་གྱི་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་སུས་ཀྱང་དོན་མཛད་པར་མ་ཁུས་པ་
སྐྱགས་མ་ལས་ཀྱང་ཆེས་སྐྱགས་མར་ལུས་པའི་དཔྱ་ཁྱོད་འདུལ་དཀའ་བ་བདག་ཅག་ལ། བདེ་
བར་གཤེགས་པའི་ལམ་བཟང་བྱང་རྒྱལ་ལམ་གྱི་རིམ་པ་རྣམས་སྐྱགས་བཅེ་བ་ཆེན་པོས་རྩལ་
བཞིན་དུ་འདོམས་པར་མཛད་པའི་བཀའ་འདིན་རྗེས་སུ་འདྲན་པའི་གསོལ་འདེབས་ནི། སངས་

རྒྱས་གངས་མེད་བྱོན་པས་མ་ཐུབ་པའི།། ཞེས་སོགས་དང་། བཅོམ་ལྷན་འདས་སྐུགས་རྗེ་ཅན་
 དེ་ཉིད་ཀྱིས་དཀའ་བ་བརྒྱ་ལྷག་གིས་བསྐྱུ་བ་ཅིང་འགྲོ་བ་ཡོངས་ཀྱི་པན་བདེ་འབྱུང་བའི་གནས་
 གཅིག་ལུ་ཐུབ་པའི་བསྐྱེད་པ་དེ་ཡང་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཉིད་ཀྱིས་སྤྱིའི་བཀོད་བ་ཉེ་བར་བསྐྱུས་
 པའི་རྗེས་སྤྱུང་བསྐྱེད་པའི་གཏད་རབས་བདུན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ཐབས་དུ་མས་འཛིན་སྦྱོར་སྟེལ་
 བར་མཛད་དེ་སེམས་ཅན་གངས་མེད་པ་གཅིག་སྟོན་ཕྱོལ་གྱི་ལམ་ལ་བཀོད་དེ། བྱད་པར་
 དགྲ་བཅོམ་ཉེར་སྟེས་ཀྱིས་དགེ་སྦྱོར་དགྲ་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུར་བཀོད་བ་རྣམས་ཀྱིས་སོ་ཤིང་
 སོར་བཞི་པ་དེ་དོར་བས་འདོམ་བཅོ་བརྒྱད་ཟབ་པའི་བྲག་པ་ཞིག་སྤྱར་བུར་གང་། དེའི་རྗེས་
 སྤྱ་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་བསོད་ནམས་དམན་པའི་དབང་གིས་བསྐྱེད་བ་སྤྱི་དང་བྱད་པར་ཐེག་
 ཆེན་གྱི་བསྐྱེད་པ་ཉམས་པའི་རྒྱུ་རྩ་ལྷག་པར་བདོ་བ་ལ། ཤིང་རྩ་ཆེན་པོ་སྤྲུ་སྤྲུབ། ཐོགས་
 མེད་སོགས་མཁས་བྱ་བ་དུ་མས་ཉིད་ཀྱི་སྤྱད་དང་སྟོག་ལའང་མི་གཟིགས་པར་བསྐྱེད་པ་ཉམས་པ་
 རྣམས་གསོས། གནས་པ་རྣམས་སྟེལ་ཞིང་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པའི་ཐབས་རྩལ་དུ་མས་སེམས་
 ཅན་མང་པོར་མཐོ་རིས་དང་ཐར་པའི་སྟོག་སྟུལ། བོད་གངས་ཅན་འདིར་ཡང་ཆོས་རྒྱལ་ལོ་བཅ་
 རྣམས་ཀྱིས་ཉིད་ཀྱི་སྤྱད་དང་སྟོག་དང་ཡོངས་སྦྱོད་གང་ལའང་མི་གཟིགས་པར་རྒྱལ་བའི་བསྐྱེད་
 པའི་སྟོལ་སྤར་མེད་གསར་དུ་བཅུགས་ཤིང་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པའི་ཐབས་རྩལ་དུ་མས་འགྲོ་བ་
 རྣམས་པན་བདེའི་དཔལ་ལ་སྦྱོར་དུ་ཟིན་ཁྱད་། སྟིགས་མའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་བསོད་ནམས་
 ཀྱིས་རྒྱལ་བའི་བསྐྱེད་པར་ལོག་པར་སྦྱོད་པའི་སྦྱོན་མང་དུ་བྱུང་བ་རྣམས་མཁས་མཆོག་པད་
 མའི་རང་རྩལ་དང་། མཉམ་མེད་ཇོ་པོ་ཆེན་པོ་དང་། རང་ཅག་རྣམས་ཀྱི་འཕྲོན་པ་སྒྲན་མེད་པ་
 ཞལ་ཅོང་ཁ་པ་ཡབ་སྐུ་དཔར་བཅས་པ་རྣམས་ཀྱིས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་དག་ཐེར་མཛད་
 རྣམ་རྒྱལ་བའི་བསྐྱེད་པ་གསེར་སྤྱངས་བཅོ་མ་སྤར་བསྟེ་སྤྱད་ཀྱན་དང་བལ་ཞིང་། བསྐྱེད་པ་
 ཇི་མ་མེད་པར་ཐོས་བསམ་སྟོལ་པར་མཛད་པའི་སྟེས་བྲུ་དམ་པས་འཛིན་མའི་ཁྱོན་ཐམས་
 ཅད་གང་བར་བྱུར་ཁྱད་། རང་ཅག་སྟིགས་མ་ལས་ཁྱད་ཆེས་སྟིགས་མར་བྱུར་བ་རྣམས་སྟེས་

ལུ་དམ་པ་དེ་དག་སྐུ་ལྔ་ཡུལ་དོན་མཛད་པར་མ་བྱས་པ་མགོན་མེད་སྐུ་བས་མེད་དུ་གྱུར་ཅིང་།
 ལྷག་པར་དེར་དུས་རྒྱུ་པ་བའི་བསྟན་པ་ཡང་འཆི་ལྷས་ཀྱིས་ཟིན་པའི་ལྷ་དང་འདྲ་བར་སྐུ་ལྔ་ཡུལ་
 བདག་དུ་མི་བཟུང་བར་ཆེས་ཆེར་ཉམས་དམས་པར་གྱུར་པ་ན། བསྟན་པ་ཉམས་པ་དང་སྟོགས་
 མའི་སེམས་ཅན་མགོན་སྐུ་བས་མེད་པར་གྱུར་པ་རྣམས་ལ་ལྷག་པར་ཡང་ཐུགས་བརྩེ་བ་ཆེན་
 སོས་མ་བོའོ་དེ་ནས། རྒྱལ་བའི་མཛད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ནས་མཛད་པ་མཆོག་དུ་གྱུར་པ་
 གསུང་གི་མཛད་པ། བཀའ་མདོ་རྒྱད་དཔོངས་འབྲེལ་དང་བཅས་པ་རྣམས་སྤྲོས་གསང་མེད་
 པར་གོ་སྤྲིའི་དག་གིས་རྒྱལ་བ་ཞིན་འདོམས་པར་མཛད་པས། བདག་འདྲ་དུད་འཁོ་དང་བྱུང་
 པར་མེད་པ་རྣམས་ཀྱང་གསུང་རབ་མདོ་རྒྱད་རྣམས་ལ་ཐོས་པས་མ་སྟོམ་གསུམ་དག་འཇགས་
 གྱུར་ཡོད་པ་འདི་འདྲའི་སྐུ་རྟོན་ནི་ངས་ཅི་འདྲ་བཀྱིན་འཇམ་ཐབས་ཡོད་སྟེ་ལྷ་དུ་མིག་ནས་མཆི་
 མ་འབྱུག་ཅིང་ལུས་ཀྱི་བ་སྐུ་གཟེངས་པའི་ཆོད་ཅམ་དུ་གྱུས་པ་བསྐྱེད་དེ་གསོལ་བ་འདེབས་པ་
 བློ་ཐུབ་པའི་ཉི་མ་དུས་ཀྱིས་ཀུབ་གྱུར་ཏེ། ཞེས་སོགས་དང་། ཡང་སྟོགས་དུས་སྟོག་པ་ཆོན་
 ཆེན་ཀྱིས་ཤེས་རྒྱུ་གང་ཞིང་། བསོད་ནམས་ཤིན་དུ་དམན་པའི་སྟོབ་མ་རྣམས་ཀྱི་སྟོག་པ་ངང་
 གིས་སྐྱང་ཞིང་བསོད་ནམས་བདེ་ལྷག་དུ་རྫོགས་པར་བྱེད་པ་ལའང་དུས་གསུམ་སྟོགས་བཅུར་
 བཞུགས་པའི་རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་ལས་ཀྱང་། གང་གི་བ་སྐུའི་བྱུང་བུ་རེ་རེའི་ལྷས་པ་ཤིན་དུ་ཆེན་
 སྟེ་ལྷ་དུ་བཀའ་རྟོན་རྟོན་པའི་གསོལ་འདེབས་ནི། དུས་གསུམ་སྟོགས་བཅུའི་རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་
 ལས་ཀྱང་། ཞེས་སོགས་དང་། ཡང་སར་གནས་ཀྱི་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྣམས་དང་། ཉན་རང་དགྲ་
 བཅོམ་པ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་མདོན་སུམ་དུ་མཇམ་མི་བྱས་པ། གསང་གསུམ་
 མི་ཟད་རྒྱན་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྣམས་ཀྱང་། བདག་འདྲ་ཐ་མལ་པ་རྣམས་ཀྱི་དབང་པོའི་སྟོད་ལུས་དང་
 འཆོམས་པར་བསྟན་ཏེ་མཇམ་རྒྱ་ཡོད་པ་ནི་བཀའ་རྟོན་ཤིན་དུ་ཆེན་སྟེ་གསོལ་བ་འདེབས་
 པ་ནི། བདེ་གཤེགས་སྐུ་གསུམ་རྒྱན་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ནི། ཞེས་སོགས་ཏེ། འདི་དག་ནི་བཀའ་རྟོན་
 རྟོན་སྐུ་རྟོན་པའི་ལྷས་པ་བསྐྱེད་པའི་ཆོས་སྟོར་དུ་འདུའོ།

དེ་ནས་ཁྱ་མའི་ཕུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་སོགས་ཀྱང་ལྟ་དང་ལྟ་མོའི་རང་བཞིན་ཏེ། ཁྱ་མ་
མཆོག་གསུམ་མ་ལུས་འདུས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་བསམ་སྟེ་གསོལ་བ་འདེབས་པ་ནི། ཁྱོད་ཀྱི་
ཕུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་ཡན་ལག་རྣམས་༥ ཞེས་སོགས་དང་། ཁྱ་མ་རྒྱང་འཇུག་དང་པོའི་མགོན་
པོ་རིགས་ཀྱི་བདག་པོ་དུག་པ་རྩོམ་ཆེ་འཆང་གི་བདག་ཉིད་དུ་བསམ་སྟེ་གསོལ་བ་འདེབས་
པ་ནི། ཀྱན་མཁུན་ཡེ་ཤེས་རོལ་བ་ལས་ཕྱང་བའི༥ ཞེས་སོགས་དང་། ཁྱ་མ་རྟེན་བརྟེན་པའི་
དཀྱིལ་འཁོར་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བྱེད་པོ་བདེ་ཆེན་ཆོས་སྐྱེའི་བདག་ཉིད་དུ་བསམ་སྟེ་གསོལ་བ་
འདེབས་པ་ནི། སྒྲིབ་མེད་ལྷན་སྐྱེས་དགའ་བའི་རོལ་བ་དང་༥ ཞེས་སོགས་ཏེ། འདི་དག་ནི་རྩ་བ་
དད་པ་སྐྱུང་བའི་ཆོས་སྒྲོར་དུ་འདུའོ། ། ཡང་ན་བདེ་གཤེགས་སྐྱ་གསུམ་ཞེས་སོགས་དང་། ཁྱོད་
ཀྱི་ཕུང་ཁམས་ཞེས་སོགས་ཁྱ་མ་སྐྱུལ་སྐྱ་དང་། ཀྱན་མཁུན་ཡེ་ཤེས་ཞེས་སོགས་ལོངས་སྐྱ་
དང་། སྒྲིབ་མེད་ལྷན་སྐྱེས་ཞེས་སོགས་ཆོས་སྐྱེའི་བདག་ཉིད་དུ་བསྟན་ཆུང་དང་། གཞན་ཡང་བདེ་
གཤེགས་སྐྱ་གསུམ་ཞེས་སོགས་ཁྱ་མའི་ཕྱིའི་ཡོན་ཏན་དང་། ཁྱོད་ཀྱི་ཕུང་ཁམས་ཞེས་སོགས་
ནང་གི་ཡོན་ཏན་དང་། ཀྱན་མཁུན་ཡེ་ཤེས་ཞེས་སོགས་གསང་བའི་ཡོན་ཏན་དང་། སྒྲིབ་མེད་
ལྷན་སྐྱེས་ཞེས་སོགས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བསམ་པའི་དད་པ་བསྐྱེད་ཆུང་སོགས་དབྱེ་
བསྟུ་ཡིན་ཏུ་མང་ངོ་། ། ཡོན་ཏན་འདི་དག་ལ་ཕུ་ཐག་ཆོད་པའི་གོ་བ་འཆོལ་བར་འདོད་ན་ཁྱ་མ་
དམ་པ་ཆུང་བཞིན་དུ་བསྟེན་ནས་དེའི་མན་ངག་གིས་མདོ་རྒྱད་རྣམས་ལ་ཞིབ་ཏུ་བལྟ་དགོས་ཀྱི་
ཆུང་ཐད་ཅེས་གྱིས་ཆེས་པར་མི་བྱའོ། །

དེ་ནས་ལག་པ་གཉིས་ཀྱིས་ཁྱ་མའི་ཞབས་གཉིས་སུ་ཅིར་གྱིས་འཇུས་ཤིང་ཞབས་ལ་སྐྱེ་
མོས་གཏུག་པར་མོས་ཏེ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་ཕུང་ཆུགས་གསོལ་འདེབས་བྱ་བ་ནི། ཁྱོད་ནི་ཁྱ་མ་ཁྱོད་
ནི་ཡི་དམ་ཁྱོད་ནི་མཁའ་འགྲོ་ཆོས་སྐྱེའི་སྐྱེ༥ ཞེས་སོགས་ཏེ། དཔལ་ལྷན་ཁྱ་མ་ཁྱོད་ནི་སྐུ་བས་
གནས་མ་ལུས་པ་འདུས་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པས། བདག་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་སྐྱེད་པོའི་བར་དུ་
ཁྱོད་ལས་གཞན་པའི་སྐུ་བས་གཞན་མི་འཆོལ་བས་ཆེ་འདི་དང་འཆི་ཁ་བར་དོ་བྱི་མའི་སྐྱེ་བའི་

གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་སྒྲིབ་ཅིག་ཀྱང་གཡེལ་བ་མེད་པར་སྐྱགས་རྗེའི་ལྷགས་ཀྱས་གཟུང་
 དུ་གསོལ། གཞན་ཡང་ཁྱོད་ནི་ཁྱ་མ་ཐམས་ཅད་འདུས་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པས་བདག་དང་
 འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་སྤྱད་ཞིའི་འཛིགས་པ་མཐའ་དག་ལས་སྦྱོལ་དུ་གསོལ་ལོ། ཁྱོད་ནི་ཡི་དམ་
 ཐམས་ཅད་xxx བདག་དང་འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་མཆོག་སྐྱོན་མོང་གི་དངོས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་
 སྦྱལ་དུ་གསོལ་ལོ། ཁྱོད་ནི་མཁའ་འགྲོ་ཐམས་ཅད་xxx བདག་སོགས་འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
 གཏན་གྱི་མདུན་མ་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་མཛད་དུ་གསོལ་ལོ། ཁྱོད་ནི་ཆོས་སྦྱོར་ཐམས་ཅད་xxx
 བདག་སོགས་འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་རྒྱུན་ངན་བར་ཆད་ཐམས་ཅད་ལས་བསྐྱར་དུ་གསོལ་ལོ་ཞེས་
 སྦྱོར་ཁོང་རུས་པའི་གཏིང་ནས་གསོལ་བ་འདེབས་པའོ།

དེ་ནས་དབང་བཞི་བྱིན་རྒྱལ་ས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་ཁྱ་བ་ནི། དེ་ལྟར་ལན་གསུམ་གསོལ་བ་བཏབ་
 པའི་མཐུས། ཞེས་སོགས་ཏེ། ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་དབང་བཞི་ལེན་ཚུལ་མདོར་བསྐྱས་ཅམ་ཞིག་
 ཁྱོད་ན་ཅ་བའི་ཆོག་ངེས་དང་བསྐྱབ་ཏེ་བྱ། རྒྱས་པར་སྦྱོར། རྗེ་ཁྱ་མའི་མན་ངག་སྐྱགས་སྐྱས་
 རྣམས་ཀྱི་སྐྱོན་ནས་སྐྱོན་དུ་བརྒྱུད་བ་རྟོགས་སྐྱོན་པས་ཐིན་གྱིས་སྤྱ་བཞོད་བ་ལྟར་རམ། ཡང་ན་
 མཐུལ་སྤུལ་ཏེ། སྐྱབས་གནས་ཀྱན་འདུས་ཀྱི་ངོ་མོ་ཁྱ་མ་དོ་རྗེ་འཆང་ཁྱོད་གྱིས་བདག་ལ་བྱམ་
 པའི་དབང་བསྐྱར་དུ་གསོལ་ལོ། ཞེས་གསོལ་བ་བཏབ་པས། ཁྱ་མ་སྐྱབ་དབང་དོ་རྗེ་འཆང་
 ཁྱོ་བཟང་གྲགས་པའི་སྐྱགས་ཀའི་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའ་དོ་རྗེ་འཆང་གི་སྐྱགས་ཀ་ནས་འོད་
 ཟེར་ལྷགས་ཀྱ་ལྷ་བྱ་ཕྱོགས་བརྒྱུད་འཕྲོས་པས། ཕྱོགས་བརྒྱའི་རྒྱལ་བ་འཁོར་དང་བཅས་པ་
 བདག་ལ་དབང་བསྐྱར་པའི་ཕྱིར་བསྐྱལ་ཏེ་སྐྱོན་པར་བ་རྣམས་ནམ་མཁར་བཞུགས། ཁྱ་མ་
 དོ་རྗེ་འཆང་གིས་དབང་བསྐྱར་པའི་དགོངས་པ་མཛད། སྐྱོན་མ་ལ་སོགས་པ་སྤྱོ་མོ་ནམ་མཁར་
 བཞུགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་གདུགས་དང་རྒྱལ་མཆོན་ལ་སོགས་པ་རྣམས་རང་གི་སྤྱིང་ཕྱོགས་སྤྱ་
 འཛིན། ལྷ་གར་མཛད་ཅིང་རོལ་མོ་བརྒྱུད་ཞེས་སོགས་ནས། བཟུལ་གང་ཞིག་མ་དང་། དབང་
 བསྐྱར་དོ་རྗེ་མ། ཞི་སྐྱོང་ཏ་སྐྱ་ག་ཏ་ཞེས་སོགས་གསུང་ཞིང་ཕྱི་མོ་ནས་དབང་བསྐྱར་དབང་གི་

རྒྱལ་ཡུལ་ཐམས་ཅད་གང་། བདེ་བ་ཆེན་པོ་ཐོབ་ཏུང་། བདེ་བ་དེ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་ལུས་པ་རྒྱལ་
 ཅམ་མེད་པར་ངེས་པའི་བདེ་སྟོང་གི་ཡེ་ཤེས་ལུས་དབང་གི་ངོ་བོ་དེ་མངོན་དུ་བྱས་པས་ཞེས་རྒྱང་
 གི་དེ་མ་སོགས་དེ་མ་ལྟ་སྟུང་། རྒྱལ་ལྷན་མ་སྤྱི་གཙུག་དུ་གནས་པ་ལས་མི་བསྟོན་པས་དཔུ་
 བརྒྱན་ཅིང་། ལྷན་དངས་པའི་དབང་ལྷ་རྒྱལ་ས་རང་གི་བསྟུའི་སྟོན་ས་མིམ་པའི་མོས་པ་རྒྱལ་ས་
 དབང་བསྟུར་པའི་ཆེག་རྒྱལ་ས་རང་གི་རག་ནས་འདོན་བཞིན་དུ་མ་ཆད་པ་ལྟ། དེ་ནས་ལྷན་པའི་
 དབང་ཐོབ། ལྷན་མོང་བ་སྟོག་གཅོད། མ་ཁྱིན་ལེན་དང་། མི་ཆངས་སྟོན་པ་སོགས་པ་ལུས་ཀྱི་
 དེ་མ་རྒྱལ་ས་སྤར་བསགས་འདག་ཅིང་སྤྱི་མ་སྟོམ། ལྷན་མོང་མ་ཡིན་པ་ལུས་ཐ་མལ་དུ་སྤྱར་
 ཞིང་ཞེན་པའི་དེ་མ་འབྱུང་པས་སྤྱོད་རྩེ་སྟོང་། ཞེས་སོགས་དབང་གི་དག་པ་རང་གི་རག་ནས་
 བཏོན་ཅིང་། བསྟོམ་ལུ་པ་ལྷ་མ་རྩོད་རྩེ་འཆར་གིས་གསུངས་པའི་མོས་པ་དང་། ཆེག་དོན་རྒྱལ་ས་
 རང་གི་ཡིད་ལ་བརྟེན་པསྟོན་ངེས་སུ་ལྟ། བོང་དུ་དབང་གི་རྒྱལ་ཡུལ་ཐམས་ཅད་གང་པ་ལས་བྱུང་
 བའི་བདེ་སྟོང་སྟོང་བའི་རང་དུ་རང་གི་ལག་པ་གཉིས་ཀྱིས་རྩོད་པ་བཟུང་སྟེ་འབྱུང་བའི་ལྷག་ལྟ་
 བཅའ་ཞིང་། ལྷན་པ་འབྱུང་བའི་བདེ་བ་སྟོང་པ་དང་སྟོང་བའི་ལྷན་དབང་གི་གཙོ་བོ་རྩོད་སྟོག་
 དཔོན་གྱི་དབང་གི་ངོ་བོ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་མོས་པ་ལྟ་བཤད་ལྷ་མ་རྩོགས་སྤན་པའི་མིན་གྱིས་
 རྒྱས་འབྱུང་ངོ་།།¹

ཕྱིར། རང་དབང་དུ་བྱུང་ལུགས་རྒྱུ་ཙམ་ཡང་མི་འདུག་སྟེ་པའི་བདེ་སྟོང་གི་ཡེ་ཤེས་གསང་
དབང་གི་ངོ་མོ་མངོན་དུ་བྱས་པས། ལུན་མོང་བ་རྒྱན་མ་མ། ཆེག་རྒྱལ། དག་འབྲུལ་པ་སོགས་
པ་དག་གི་དྲི་མ་རྣམས་སྤར་བསགས་འདག་ཅིང་ཕྱི་མ་སྟོམ་པ་དང་། ལུན་མོང་མ་ཡིན་པ་རྒྱུད་པ་
དག་དུ་གསུངས་པའི་རྒྱུད་ལུགས་སོ་སོར་སྤར་ཞིང་ཞེན་པའི་དྲི་མ་འབྲུད་པས་གསུང་དོ་རྗེ་སྟོང་།
ཞེས་སོགས་དབང་གི་དག་པ་བྲན་པར་བྱའོ།

དེ་ནས་མཐུལ་ཕུལ་ཏེ། ཤེར་དབང་གི་དོན་དུ་གསོལ་བ་བཏབ་པས། ཐཱ་མཚོ་རྗེ་འཆར་གི་
ཡུམ་རྗེ་རྗེ་དབྱེངས་ཀྱི་དབང་ཕུག་མ་ལས་རང་འདྲ་གཉིས་པ་ཞིག་ཆད་ནས་རང་རྗེ་རྗེ་འཇིགས་
བྱེད་ཀྱི་ཡུམ་རྗེ་ལངས་མ་ལ་ཐིམ་པས། རང་གི་གསང་གནས་མི་དམིགས་པ་ལས་ཞེས་སོགས་
མཁའ་གསང་གིན་རྒྱབས་བྱས་ཤིང་རང་ཡབ་ཡུམ་སྟོམས་པར་འདུག་པས་ཡུམ་ཀྱི་སྤར་སེལ་
ཀྱིས་རང་གི་གསང་གནས་ཀྱི་རྒྱུད་གཡོས་ཏེ་ལྷེ་བའི་གཏུམ་མོ་སྤར་བ་རྒྱ་རྒྱུ་འེ་ནང་ནས་ཡར་
སོང་བས་སྤྱི་ཐོའི་བྱང་སེམས་བཞུ་བ་སྤྱི་ཐོ་ནས་མགྱིན་པར་སྤྱེབས་པ་ན་དགའ་བ། མགྱིན་པ་
ནས་སྤྱིང་གར་སྤྱེབས་པ་ན་མཆོག་དགའ། སྤྱིང་ག་ནས་ལྷེ་བར་སྤྱེབས་པ་ན་བྱུང་དགའ། ལྷེ་བ་
ནས་གསང་གནས་ཀྱི་ཅ་བར་སྤྱེབས་པ་ན་སྤར་བ་དཀར་ལམ་པ། དེ་ནས་གསང་གནས་ཀྱི་ཀློང་
པར་སྤྱེབས་པ་ན་མཆོད་པ་དམར་ལམ་པ། དེ་ནས་ལོར་བྱའི་ཅ་བར་སྤྱེབས་པ་ན་ཉེར་ཐོབ་ནག་
ལམ་པ། དེ་ནས་ལོར་བྱའི་ཅེར་སྤྱེབས་པ་ན་ཐམས་ཅད་སྟོང་བ་ལྷན་སྤྱེས་ཀྱི་དགའ་བ་སྟེ་ཡས་
བབས་ཀྱི་དགའ་བཞི་སྤྱེས་ཤིང་། ལྷན་སྤྱེས་དགའ་བ་འདི་ཡང་ཡབ་ཡུམ་སྟོམས་པར་འདུག་པ་
སོགས་ཀྱི་རྒྱ་རྒྱུན་ལས་བྱུང་བའི་རང་བཞིན་ཀྱིས་བྱུང་བར་སྤར་བ་འདི་ལྟར་བྱུང་ལུགས་གཏན་
ནས་མེད་སྟེ་པའི་ལྷན་སྤྱེས་ཀྱི་བདེ་སྟོང་བསྐྱེད། དེ་ནས་སྤར་ཡང་ལོར་བྱའི་ཅེ་ནས་ལྷེ་བར་
སྤྱེབས་པ་ན་དགའ་བ་སོགས་མས་བཏན་ཀྱི་དགའ་བཞི་འདེན་ཏེ། དགའ་བ་བཞི་བ་སྟོང་པ་དང་
སྟོར་པའི་ལྷན་སྤྱེས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དབང་གསུམ་པའི་ངོ་མོ་མངོན་དུ་བྱས་པས། ལུན་མོང་བ་བཞུ་
སེམས་། གཞོད་སེམས་། ལོག་ལྷ་ལ་སོགས་པ་ཡིད་ཀྱི་དྲི་མ་རྣམས་སྤར་བསགས་འདག་ཅིང་ཕྱི་

མ་སྒོམ་བ་དང་། ལུན་མོང་མ་ཡིན་བ་གང་སྤང་བདེ་སྤྱོད་གི་ནམ་རོལ་དུ་འཆར་བ་ལ་སྤྱིབ་པའི་དྲི་
མ་འབྱུང་པས་ཐུགས་དོ་རྗེ་སྤྱོད་ཞེས་སོགས་དག་པ་བྱན་པར་བྱའོ།།

དེ་ནས་མཆོལ་ཕུལ་ཏེ་ཆེག་དབང་གི་དོན་དུ་གསོལ་བ་བཏབ་པས། ལྷ་མ་དོ་རྗེ་འཆར་གི་
གསུང་ཆངས་པའི་དབྱངས་ཀྱིས་རིགས་ཀྱི་བྱ་ཁྱོད་ཀྱིས་དབང་གསུམ་པ་སོབ་པའི་སྐབས་སུ་
རང་དང་རིག་མ་གཉིས་ཀྱི་ལུས་འདོད་ལྷ་ཡབ་ལུས་དུ་སྤང་བཞིན་པའི་དུས་སུ། སེམས་ལྷན་
སྤྱོས་ཀྱི་བདེ་བས་སྤྱོད་བཞིན་ཀྱི་དོན་ངེས་པ་གཉིས་དུས་མཉམ་དུ་ཡོད་པ་དེ་བཞིན་དུ་དོན་འདི་
བསྐྱོམ་པར་བྱས་པ་ལས་མཐར་ཆུང་སེམས་ཅམ་ལས་བྱུབ་པའི་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐྱལ་
ཤེས་རང་སྤང་གི་རིག་མ་དང་ཁ་སྤྱོད་པའི་ལུས་ཅན་དང་། དེའི་དུས་ཉིད་ན་ཐུགས་ལྷན་སྤྱོས་
ཀྱི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་ཀྱིས་སྤྱོད་པ་དང་རོ་གཅིག་ཏུ་ཞུགས་པའི་འོད་
གསལ་ཐམས་ཅད་སྤྱོད་པ་གཉིས་དབྱེར་མི་ཕྱེད་པའི་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་བྱང་འཇུག་
གི་གོ་འཕང་དེ་མངོན་དུ་བྱེད་དོ།། དེ་ནི་སོབ་བྱའི་དོན་ཀྱི་དབང་བཞི་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཆེག་གི་
སྒྲོ་ནས་བདེ་སྤྱོད་པར་བྱེད་པས་ན། དབང་བཞི་བ་ཆེག་དབང་གི་ངོ་པོ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བདེ་སྤྱོད་
པ་ལྟར་བདེན་གཉིས་བྱང་དུ་འཇུག་པའི་ཚུལ་ལ་གོ་བ་བསྐྱེད་དེ། ལྷ་མ་གཉིས་པ་ཞིག་། དབྱེས་
བཞིན་ཐིམ་པས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པར་བྱུང་།། ཅས་པའི་དོན་ལྷ་མ་དོ་རྗེ་འཆར་ལས་རང་འབྱ་
གཉིས་པ་ཞིག་ཆད་ནས། རང་ལ་དབྱེས་བཞིན་དུ་ཐིམ་པས་རང་གི་སྒྲོ་གསུམ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་
ཅིང་སྤང་ཡང་རང་ཉིད་འོད་དང་བདེ་བའི་རང་བཞིན་དུ་ཞུ་ནས་ཐམས་ཅད་སྤྱོད་པ་དོན་ཀྱི་འོད་
གསལ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་མོས་པ་བྱས་ཏེ། འོད་གསལ་དེའི་ངང་ནས་རང་ཉིད་ཁྱབ་བདག་དང་
པོའི་མགོན་པོའི་སྤྱང་སྤང་བའི་མོས་པ་བྱ་ཞིང་། ལྷ་མ་དོ་རྗེ་འཆར་གི་སྐྱེ་གསུང་ཐུགས་དང་རང་
གི་ལུས་རག་ཡིད་གསུམ་ངོ་པོ་དབྱེར་མེད་དུ་གྱུར་པའི་མོས་པ་བཏན་པོ་བྱ། དེས་ཆེག་དབང་
རིན་པོ་ཆེ་སོབ། ལུན་མོང་མ་ལུས་རག་ཡིད་གསུམ་ཀྱི་དྲི་མ་སྤྱོད་ནམས་དང་། ལུན་མོང་མིན་པ་
སྤང་མཆེད་སོབ་གསུམ་ཀྱི་གཉིས་སྤང་སྤྱོད་པའི་ཆགས་དང་བཅས་པ་སྤང་བའི་རུས་པ་བྱེད་

པར་ཅན་བཞག་ཅེས་སོགས་དག་པ་བྱན་པར་བྱའོ།།

འདི་ལྟ་བུའི་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་དབང་བཞི་ལེན་ཚུལ་འདི་ནི། རང་ཉིད་དོན་རྗེ་འཛིགས་བྱེད་གྱི་
 རྣལ་འབྱོར་ལ་གནས་བཞིན་དུ་དབང་གསུམ་པའི་སྐབས་ཡས་བབས་མས་བརྟན་གྱི་དགའ་བཞི་
 བངས་ཏེ། དགའ་བ་བཞི་པ་ལྷན་སྐྱེས་གྱི་དགའ་བ་སྟོང་པ་དང་སྟོར་བའི་ལྷན་སྐྱེས་གྱི་བདེ་སྟོང་
 ཞེས་པ་དེས་དོན་གྱི་ཉེ་རུ་ག་དང་། དབང་བཞི་པའི་སྐབས་སྐྱགས་དག་པ་དོན་གྱི་འོད་གསལ་
 དང་། སྐྱེད་ག་པ་རྒྱུ་མེས་ཅན་ལས་བྱུ་བའི་སྐྱེ་མའི་སྐྱེ་གཉིས་དངོས་པོ་གཅིག་ལ་ཆོགས་
 པའི་བྱང་འཇུག་གི་སྐྱེ་ཞེས་པ་དེས་དོན་གྱི་གསང་བ་འདུས་པ་གཉིས་གོ་བའི་སྟེང་ནས་སྟོང་
 ཚུལ་ཡིན་པས་རྫོགས་རིམ་གྱི་སྐབས་གསང་བདེ་འཛིགས་གསུམ་ལ་མ་བྲལ་བར་དུས་གཅིག་
 ཏུ་བསྐྱེམ་ཚུལ་ཡོད་པ་དེའི་ཕྱོགས་མཐུན་གྱི་ཉམས་ལེན་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་བདག་གི་དཔལ་ལྷན་
 གླ་མ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཞལ་ནས། རྫོགས་རིམ་གྱི་སྐབས་གསང་བདེ་འཛིགས་གསུམ་ལ་མ་བྲལ་བར་
 དུས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱུང་ཆོག་པའི་གནས་ཡོད་ཀྱི། བསྐྱེད་རིམ་གྱི་སྐབས་གསང་བདེ་འཛིགས་
 གསུམ་རང་རང་གི་སྐྱེ་མོང་མ་ཡིན་པའི་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་གནད་རྣམས་སོ་སོར་བསྐྱུངས་པས།
 རང་རང་གི་སྐྱེ་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྟེན་འབྲེལ་རྣམས་བསྐྱིག་དགོས་ཀྱི། དུས་གཅིག་ཏུ་ཡ་མ་
 བྲལ་བར་ཉམས་སུ་ལེན་སྤྲུགས་མེད་གསུངས། གཞན་ཡང་མཁས་བྱུ་བ་རིན་པོ་ཆེས་རྗེའི་བྱང་
 རས་འཛིགས་བྱེད་གྱི་དབང་ཆེན་ལུས་པ་ནས་བཟུང་ཉིན་རེར་འཛིགས་བྱེད་གྱི་བདག་འཇུག་མ་
 ཆད་པ་བཞེས་པ་ནི་བྱིན་རྒྱལས་དབང་གི་ཚུ་པོ་མ་ཆད་པའི་སྤྲུག་ལེན་གནང་བ་ཡིན་པས། འོ་
 ཅག་དེ་ཅན་མ་རྒྱས་ཀྱང་ཁྱེད་མའི་རྣལ་འབྱོར་འདི་དང་འབྲེལ་བའི་དབང་བཞི་བྱིན་རྒྱལས་ཀྱི་ཚུལ་
 ཏུ་ལེན་པ་འདི་ཉིན་རེ་མ་ཆད་པ་བྱེད་སྐབ་ནའང་བྱིན་རྒྱལས་དབང་གི་ཚུ་པོ་མ་ཆད་པའི་ཉམས་
 ལེན་གྱི་ཕྱོགས་སུ་འགྲོ་བས་དོན་མི་རྒྱུ་ཞིང་། ལྷག་པར་གླ་མ་ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆེ་དེ་ཉིད་
 གྱིས་སྤྲུགས་ལམ་ལ་བག་ཆགས་འཛོག་པ་ལ་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་དབང་བཞི་ལེན་ཚུལ་འདི་ཉིད་
 ཡང་ཡང་བསྐྱགས་པ་མཛད་ཀྱིན་ཡོད་གསུངས།

དེ་ནས་རང་ཉིད་རྒྱང་འཇུག་དང་པོའི་མགོན་པོ་རྣམས་འཇིགས་ཀྱི་དུ་གསལ་བའི་སྔགས་
 ཀར་ཉི་གདན་ལ་རྩྭ་ཡིག་གིས་མཆན་བའི་མི་ཡིག་གི་མཐར་ནང་དུ་ཨོ་ཨུམ་རྩྭ། དེའི་ཕྱི་རོལ་དུ་
 ཨོ་ཨུམ་བརྩ་རྩ་ར་སི་རྩི་རྩྭ་རྩྭ། ཞེས་རྣམས་འཆང་གི་མཆན་སྔགས། དེའི་ཕྱི་རོལ་ཨོ་ཨུམ་མི་དང་།
 དེའི་ཕྱི་རོལ་ཨོ་ཨུམ་གྱི་རྩྭ་སྔགས་ཀྱི་མཆན་སྔགས་དང་། དེའི་ཕྱི་རོལ་
 རང་རང་གི་སྒྲ་མའི་མཆན་སྔགས་ཏེ་ཁོ་པོས་ནི། ཨོ་ཨུམ་གྱི་རྩྭ་མི་ཨུམ་བརྩ་རྩ་ར་རྩྭ་ན་ཤེས་
 བ་རྩི་ཀ་སི་རྩི་རྩྭ་རྩྭ་གིས་བསྐྱར་བར་དམིགས་ཏེ། ཕྱི་ནས་རིམ་བཞིན་བསྒྲ་ཡི་དམིགས་རྣམས་ཡིད་
 ལ་བྱ་ཚུལ་བསྒྲས་པ་སྤྱི་ལྟར་བྱ། མཇུག་ཏུ། དགེ་བ་འདི་ཡིས་སྤྱར་དུ་བདག །སྒྲ་མ་སངས་རྒྱས་
 འབྲུག་གྱུར་ཏེ། ཞེས་སྔགས་བརྗོད།

༥ བཞི་པ་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ལམ་གྱི་ལུས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་ཤར་སྟོན་གྱིས་སློབ་སྦྱང་
 ཞིང་ཕྱིན་རྒྱལ་ཁུ་ག་ལ། བཤེས་གཉེན་བསྟེན་ཚུལ་ནི། ཞིང་མཆོག་དམ་པ་རྣམས་ལ་བཅུན་སྒྲ་མ་
 ལྟ། ཞེས་སྔགས་ཏེ། བདག་ཅག་སྒྲོ་བ་མ་རྣམས་ཀྱི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཞིང་དུ་དུས་གསུམ་
 རྒྱུགས་བཅུའི་རྒྱལ་བ་སྒྲས་བཅས་ཐམས་ཅད་ལས་ཀྱང་ཉིད་ཀྱི་སྤྱི་བ་སྤྱི་ལྟར་བྱ་གཅིག་
 ལྟར་པར་བསྔགས་པའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཞིང་མཆོག་ཁྱོད་ལ། མཆོད་ཅིང་གྲུས་པས་གསོལ་
 བ་བཏབ་པའི་མཐུས། བདག་གིས་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་པའི་ཕན་ཡོན་དང་། མ་བསྟེན་པའི་
 ཉེས་དམིགས་རྣམས་ཞིབ་དུ་བསམ་པས། བསམ་སྦྱོར་གཉིས་ཀྱིས་བསྟེན་པ་ལ་དབྱལ་པོས་
 གཏེར་རྩྱེད་པ་ལྟར་དགའ་བཞིན་སྒྲོ་བཞིན་དུ་འཇུག་ཅིང་། བསྟེན་ཚུལ་ལོག་པའི་སྤྱིག་པ་རྣམས་
 ལ་འཇིགས་ཤིང་སྒྲུག་པའི་བསམ་པས་བག་ཡོད་ཆེན་པོ་བསྟེན་ཏེ། སྤྱར་བྱས་ཀྱི་འཁྱོད་པའི་མེ་
 སྦྱོར་ཞིང་སྦྱིང་ནས་བཤུགས་པ་དང་། ཕྱིན་ཆད་མི་བྱ་བའི་དམ་བཅའ་དང་གསོལ་བ་ཤུགས་བྲག་
 དུ་གདབ་པ་དང་། ཡོན་ཏན་དང་བཀའ་རིན་བསམ་པས་མིག་ནས་མཆི་མ་འབྱུག་ཅིང་། ལུས་ཀྱི་
 བ་སྤྱུ་གཟིངས་པའི་ཆོད་ཅམ་གྱི་དད་པ་དང་། གཅེས་ཤིང་བངས་ལ་འདོར་མི་མོད་པའི་གྲུས་པ་
 ཆེན་པོས་ལུས་སྒྲོག་ཡོངས་སྦྱོད་གང་ལའང་མི་བཟླ་བའི་སྦྱོར་བ་བྲག་པོས་བསྟེན་པས། དགེ་

ལེགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཅ་བ་དཔལ་ལྷན་གྱིས་ཁྱོད་ཉིད་མཉེས་པར་བྱས་ཤིང་དགེས་བཞིན་དུ་
རྗེས་སུ་བཟུང་བར་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་དུ་གསོལ། ཞེས་གསོལ་བ་འདེབས་ཤིང་བདུད་རྩི་འབེབས་
སྒྱུར་བུའོ།།

དལ་འབྱོར་དང་འཆི་བ་མི་ཉག་པ་གཉིས་ཟུང་དུ་སྟེལ་ཚུལ་ནི། ལན་གཅིག་ཅམ་ཞིག་རྟེན་
པའི་དལ་འབྱོར་འདི། ཞེས་སོགས་ཏེ། བདག་གིས་དལ་འབྱོར་དོན་ཆེ་ཞིང་རྟེན་པར་དཀའ་
བ་དང་། དེ་ཡང་སྒྱུར་དུ་འཛིག་པའི་རང་ཚུལ་བསམ་བས་སྐད་ཅིག་གྱུར་དལ་བ་དོན་མེད་དུ་མི་
གཏོང་བར་སྙིང་པོ་དམ་པ་གླངས་པས་ཉིན་མཆོན་དུས་འདའ་བར་བྱེད་ཀྱས་པར་xxx

རན་སོང་གི་སྐྱུག་བསྐལ་བསམ་ནས་དགོན་མཆོག་ལ་སྙིང་ནས་སྐྱབས་སུ་འགོ་ཞིང་
དཀར་ནག་གི་ལས་རྣམས་ལ་འཇུག་ཐོག་ཚུལ་བཞིན་དུ་བྱ་བའི་ཚུལ་ནི། རན་སོང་སྐྱུག་བསྐལ་
འབར་བའི་ཞེས་སོགས་ཏེ། བདག་གིས་རན་སོང་གི་སྐྱུག་བསྐལ་ཤུགས་འགྲུ་བསམ་བས་
འཛིགས་ཤིང་སྐྱག་པའི་ཡིད་ཀྱིས་སྙིང་ནས་སྐྱབས་འཆོལ་བར་འདོད་ཅིང་། དེ་ཡང་དགོན་
མཆོག་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་དང་བྱུང་བར་རྣམས་ལ་བྱི་མ་མེད་པའི་ཕྱང་རིགས་ཀྱིས་ངེས་པ་
གཏིང་ནས་འཛོལ་མེད་དགོན་མཆོག་ཁོ་ན་འཛིགས་པ་མཐའ་དག་ལས་སྦྱོལ་བའི་ཀྱས་ལྷན་དུ་
ཡིད་ཆེས་ཤིང་། སྙིང་ནས་རེ་སྙོམ་འཆའ་བ་དང་། བྱུང་བར་སྐྱབས་སུ་སོང་ནས་སྐྱབས་འགོའི་
བསྐལ་བྱས་མཆོན་པའི་དཀར་ནག་གི་ལས་རྣམས་ལ་འཇུག་ཐོག་ཚུལ་བཞིན་དུ་བྱེད་པའི་
སྐྱབས་དངོས་རྒྱུད་ལ་བསྟེན་པ་ལ་བཙོན་པ་སྒྱུར་ལེན་བྱེད་ཀྱས་པར་xxx

ཐར་པ་དོན་གཉེར་གྱི་སྒོ་མཆོན་ཉིད་ཆང་བ་བསྐྱེད་ཚུལ་ནི། ལས་དང་ཉོན་མོངས་ཅ་སྒྲོང་
ཞེས་སོགས་ཏེ། བདག་གིས་ཐག་བཅས་ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕྱང་པོ་ཞིག་གླངས་བྱིན་ཆད་ལས་
དང་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ཅ་སྒྲོང་འག་པོས་གང་བྱས་མ་གཏོགས་རང་ལ་རང་དབང་མེད་པའི་ལས་
ཉོན་གྱི་གཞན་དབང་དུ་འགྱུར་བའི་ཚུལ་དང་། ཕྱང་པོ་དེ་ཉིད་སྐྱུག་བསྐལ་གསུམ་གྱི་ཚུ་སྟོན་
མང་པོས་དངོས་དང་བརྒྱུད་པའི་སྒོ་ནས་བར་མཆོམས་མེད་པར་གཅེས་པའི་གནས་ཡིན་ཚུལ་

ཞིག་དུ་བསམ་པས་སྲིད་པའི་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་འདི་ལས་སྐྱར་དུ་ཐར་འདོད་ཀྱི་བསམ་པ་ཤུགས་
 དག་སྐྱེ་བར་xxx འདིར། ལས་དང་ཉོན་མོངས་སྐྱོང་དག་དུ་འབྱུག། སྐྱག་བསྐལ་གསུམ་གྱི་
 རྒྱ་མིན་མང་པོས་གཅོས། ཞེས་སྐྱག་ཀྱན་གཉིས་ཀྱི་ཉེས་དམིགས་བསམ་པའི་གོ་རིམ་དང་
 མི་མཐུན་པ་རྩི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་གསུངས་པ་ནི་སྐྱག་ཀྱན་གཉིས་སྐྱོམ་པའི་གོ་རིམ་
 བསྐྱར་པའི་ཕྱིར་མིན་པར། སྐྱེས་བུ་འབྲིང་དང་ཐུན་མོང་པའི་བསམ་པ་འདི་ལའང་དུད་འགོ་དང་
 ལུ་སྒྲིགས་ཅན་སོགས་དང་ཐུན་མོང་པའི་སྐྱག་བསྐལ་ལས་ཐར་འདོད་ཉི་ཆེ་བས་མི་ཆོག་པར་
 སྲིད་པ་ལས་ཐར་འདོད་མཆོད་ཉིད་ཆང་བ་ཞིག་དགོས་ཞེས་གཙོ་བོར་བསྐྱར་པའི་ཕྱིར་དང་
 བོར་ལས་དང་ཉོན་མོངས་སྐྱོང་ཞེས་སྐྱོས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་ཆོར་བ་སྐྱག་བསྐལ་ལས་ཐར་
 འདོད་ནི་དུད་འགོ་རྒྱུ་ཆད་ཀྱིས་བསྐྱེད་ཀྱས་ལ། ཟག་བཅས་ཀྱི་ཆོར་བ་བདེ་བ་དང་། སྲིད་ཅེ་
 མ་གཏོགས་པའི་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཆོར་བ་བཏང་སྐྱོམས་མང་པོ་ལས་ཐར་འདོད་བསྐྱེད་ཀྱས་པའི་
 ཕྱི་རོལ་བ་མང་དུ་ཡོད་ཀྱང་། དེ་དག་གིས་ནི་སྲིད་ཅེའི་སྐྱོམས་འཇུག་གིས་བསྐྱས་པའི་སྐྱེ་བ་དེ།
 ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་གཞན་དབང་དུ་སྐྱར་པའི་འདུ་བྱེད་སྐྱག་བསྐལ་ཡིན་པར་མ་གོ་བས་
 དེ་ཉིད་ཐར་པར་བཟུང་ངོ་། དེའི་ཕྱིར་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་གཞན་དབང་དུ་སྐྱར་པའི་འདུ་
 བྱེད་མཐའ་དག་ལས་ཀྱང་ཐར་འདོད་བསྐྱེད་ཀྱས་པ་ནི་ནང་བ་སངས་རྒྱས་པ་ཁོ་ནའི་བྱེད་ཆོས་
 ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་ནའང་རྩི་སྒྲིམ་པའི་སྐྱན་བསྐྱེད་མ་ཡིན་ན་ཤིན་ཏུ་གོ་དཀའ་བས་པར་ཆེན་སྒྲོ་བཟང་
 ཆོས་རྒྱན་གྱིས། “མང་ཡང་སྐྱག་བསྐལ་སྐྱག་བསྐལ་གྱིས། འཇིགས་ནས་ཐར་འདོད་སྐྱགས་
 ལའང་ཡོད། ཟག་བཅས་ཆོར་བ་བདེ་བ་ལས། ཡིད་འབྱུང་ཕྱི་རོལ་བ་ལའང་མཆིས། དེས་ན་
 འདུ་བྱེད་རང་བཞིན་གྱི། ཟག་བཅས་ཉེར་ལེན་ཕྱང་པོ་འདི། སྐྱག་བསྐལ་གྱུ་དང་འབྱུལ་པའི་
 རྒྱོ། བད་དང་འབྲས་དང་ལྷག་ཏུ་ལྟར། དམིགས་ནས་སྐྱོམ་ན་ཕྱིངས་གཡོ་ལགས།”¹ ཞེས་
 གསུངས་པའི་སྐྱན་བསྐྱེད་ཀྱི་མན་ངག་འདིར་བསྐྱས་པ་ཡིན་ནམ་སྐྱེ། བ་སྒྲིམ་དེ་ཉིད་གྱིས།

1 པར་ཆེན་སྒྲོ་བཟང་ཆོས་རྒྱན་གྱི་གསུང་འབྱུངས། 2 རྩིས་ལན་སྒྲོ་བཟང་བཞད་པའི་སྐྱོད་བྱེད་སྐྱེད་ཀྱི་གཙོ་བོ་ལྷན་ལས་ཆེགས་རྒྱུ་
 གཅིག་ཅུང་ཟད་མི་འདྲ་སྟེ། “སྐྱག་བསྐལ་འབྱུལ་དང་གྱུ་བ་པའི་སྐྱོད།” ཅེས་འབྱུང་ངོ་།

སྲིད་པའི་མཆོད་དང་འཁོར་པའི་རྒྱ་མཆོད་ཟེར་བ་ཕྱི་ལོགས་ཤིག་ན་ཡོད་པ་འདྲ་མོ་ཞིག་གོ་ན་མི་
 ཡོང་བས། དཔལ་ལྷན་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས། “ཕྱག་བསྐྱེད་འཁོར་བ་ཅན་ལུང་པོ།”¹ ཞེས་
 གསུངས་པ་ལྟར། རང་གི་ཐག་བཅས་ཉེར་ལེན་གྱི་ལུང་པོ་ལ་འདྲེན་ཕྱག་བསྐྱེད་དང་། འཁོར་
 པའི་རྒྱ་མཆོད་ཟེར་བ་ཡིན་པས་ད་ལམ་གསལ་པོ་ཞུས་ཡོད་གསུངས། འདི་དག་ནི་ཤིན་ཏུ་གོ་
 དགའ་པའི་གནས་སུ་མཆིས་པས་རྣམ་དཔྱོད་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ནི་ཐུ་མ་མཆོད་པའི་གཞུང་ཞལ་
 རས་གསུང་རྒྱ་ཡོད་པ་ཅམ་གྱིས་མགྲ་བར་མི་རིགས་སོ།།

ཐར་པར་བཟོད་པའི་ལམ་གྱི་རང་བཞིན་གཏན་ལ་པབ་པ་ནི། བཟོད་དགའ་བཅོན་ར་འདྲ་
 པའི་འཁོར་བ་འདི། ཞེས་སོགས་ཏེ། བདག་གིས་སྲིད་པའི་བདེ་བ་མཐར་ཐུག་པ་སྲིད་ཅེའི་
 སྟོམས་འབྲུག་ལྟ་བུར་ཡང་བཟོད་པར་དགའ་པའི་བཅོན་ར་དང་འདྲ་བར་མཐོང་ནས་དགའ་བའི་
 བསམ་པ་རྣམ་ཡང་མི་བསྐྱེད་པར་སྲིད་པ་ལས་ཐར་བར་རིངས་པའི་བསམ་པ་ས། སྲིད་པའི་རྩ་
 བ་བྱུང་ནས་འབྱེན་པའི་ཐབས་བསྐྱབ་པ་གསུམ་དང་། འཕགས་ཤོར་བཅུན་དང་། ཁྱད་པར་མངོན་
 མཐོ་དང་ངེས་ལེགས་ཀྱན་གྱི་གཞི་རྟེན་ཁས་སྒྲངས་པའི་སོ་ཐར་གྱི་རྩལ་ཁྱིམས་སྤང་ཐབས་
 ཡན་ལག་ལྔས་སྐད་ཅིག་ཀྱང་སྟོད་པ་མེད་པར་རྩལ་བཞིན་ཏུ་བསྐྱར་བའི་སྟོན་ས་ཐར་པའི་རྩལ་
 མཆོན་རྟག་ཏུ་འཛིན་ཏུས་པར་xxx འདིར། བསྐྱབ་གསུམ་འཕགས་པའི་ཤོར་གྱི་མཛོད་བཟུང་
 སྟོ། ཞེས་བསྐྱབ་པ་གསུམ་གསུངས་ནས། སྤང་ཡང་། ཐར་པའི་རྩལ་མཆོན་འཛིན་པར་བྱིན་
 གྱིས་ཆོབས། ཞེས་རྩལ་ཁྱིམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་ལ་དམིགས་གྱིས་ཕྱག་པའི་བྱིན་རྒྱལ་ཞུ་བ་འདི་
 རི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། སྤྱིས་བྱ་འབྲིང་དང་ཐུན་མོང་པའི་ལམ་རིམ་གྱི་སྐྱབས་ཐར་པར་བཟོད་པའི་
 ལམ་གྱི་རང་བཞིན་གཏན་ལ་པབ་པར། སྲིད་པའི་རྩ་བ་བདག་འཛིན་མ་རིག་པ་ཡིན་རྩལ་ལ་
 ངེས་པ་བྱངས་ཏེ། དེའི་དངོས་ཀྱི་གཉེན་པོ་ཡང་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་། བདག་
 མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ལ་སྟོང་བ་ལེགས་པར་ཐོན་པ་ཡང་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་བསྐྱབ་པ་ལ་རག་

1 རྩེ་བཅུ་ཙུ་ ཆད་མ། ཅེ་སྟོན་དཔོན་ཆོས་གྲགས། ཆད་མ་རྣམ་འབྲེག་ ཆད་མ་གྲུབ་པའི་ལེའུ། ཤོག་གངས་ 113ན3

ལས་པ་དང་། བསྐྱབ་པ་དེ་གཉིས་ཀའི་གཞི་དང་ཅ་བ་ལྟ་བུ་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་ཡིན་
 ཚུལ་རྣམས་ལ་དེ་མ་མེད་པའི་ལུང་རིགས་ཀྱིས་ངེས་པ་གཏིང་ནས་བྲངས་ཏེ་སྐྱབས་འདྲིར་ལག་
 ལེན་གཙོ་བོ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་ལ་བྱས་ནས། བསྐྱབ་པ་གཞན་གཉིས་མར་བྱིན་མཐའ་
 མ་གཉིས་ཀྱི་སྐྱབས་སུ་གཙོ་བོར་ཉམས་སུ་བྲུང་དགོས་པ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དེ་རྣམས་གསུངས་པ་
 ཡིན་ཏེ། དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་བདག་གི་དཔལ་ལྷན་སྤྲུལ་པ་དམ་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས། སྤྱིས་བྱ་འབྱོར་གི་
 སྐྱབས་འདྲིར་ལག་ལེན་གཙོ་བོ་རང་གིས་ཁས་བྲུངས་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་བྱེད་པ་མ་གཏོགས་
 བསྐྱབ་པ་མཐའ་མ་གཉིས་ལ་ཉམས་ལེན་གཙོ་བོར་བྱེད་ན་དམན་ལམ་དུ་ཤོར་ཉོན་ཆེ། འདི་ལ་
 འགའ་ཞིག་གིས་དམན་ལམ་དུ་རང་གིས་མ་ཞུགས་ཆོག་པས་སྦྱུང་སྟེ། དེ་རང་དབང་མེད་པས་
 ཁམས་གསུམ་འཁོར་པ་མཐའ་དག་མེ་འབར་པའི་རྒྱལ་ས་སྤར་མཐོང་ནས། དེ་ལས་ཐར་འདོད་
 ཀྱི་བསམས་པ་བྱུགས་བྲག་པོས་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་བསྐྱབ་པ་དང་། བདག་མེད་རྫོགས་པའི་ཤེས་རབ་
 ཀྱི་བསྐྱབ་པ་ལ་གཙོ་བོར་བསྐྱབ་ན་དེ་ཉིད་དམན་ལམ་ཡིན་མོད་གསུངས་ཏེ་འདི་ནི་བྱུང་ཆེན་
 རྣམས་ཀྱི་གསུང་དང་འབྲེལ།

བཏང་སྦྱོམས། མར་ཤེས། དེན་བྲན་གསུམ་གྱིས་ཡིད་འོང་གི་བྱམས་པ་བསྐྱེད་ཅིང་།
 བྱམས་པ་དེས་སྦྱིང་རྗེ་འབྲེན་པའི་ཚུལ་ནི། ཉམས་ཐག་འགྲོ་བ་འདི་ཀྱན་ཞེས་སོགས་ཏེ། བདག་
 གིས་རང་གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཉོན་མོངས་པའི་གདོན་བྲག་པོས་བརྒྱམས་ཏེ་བྲན་པ་
 ལ་རང་དབང་མ་ཐོབ་པར་སྦྱོ། མདོན་མཐོ་དང་ངེས་ལེགས་ཀྱི་ལམ་ལ་བསྟར་བའི་མིག་ནི་སྤོངས།
 འཁོར་བ་སྦྱི་དང་བྱུང་པར་བར་མོང་གསུམ་གྱི་གཡང་ཁ་མི་བཟད་པར་རབ་དུ་འགྲིམས་པའི་ཉམས་
 ཐག་པའི་ཚུལ་ལ་བྱུང་པར་མེད་པར་བསམ་པས་ཀྱན་ལ་ཉེ་རིང་ཆགས་སྤང་དང་བྲལ་བའི་ཕན་
 པའི་བསམས་པ་མི་མཉམ་པ་མེད་པར་འབྲུག་པ་དང་། སེམས་ཅན་དེ་རྣམས་ཀྱང་རང་གི་མར་མ་
 སྤྱང་པ་གཅིག་ཀྱང་མེད་པ་དང་། མར་སྤྱང་པ་ཡང་གྲངས་མེད་པའི་ཚུལ་དང་། དེ་ཡང་ཆེ་འདྲིར་
 དུས་ཀྱི་ཕྱི་བར་གསུམ་གྱི་མ་རྣམས་ལ་མ་ཡིན་མིན་གྱི་བྱུང་པར་རྒྱུང་བྲང་གྱང་མེད་པའི་ཚུལ་ལ་

མགོ་སྒྲིམས་མེད་ལུགས་རྣམས་ལ་དེ་མ་མེད་པའི་ལུང་རིགས་ཀྱི་འབྲུལ་གྱིས་ངེས་པ་གཏིང་
 རྣམ་འདྲོངས་པས་ཆེ་འདྲིའི་མ་དང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་མ་ཡིན་མིན་གྱི་བྱད་པར་རུང་
 ཟད་ཀྱང་མེད་པར་མཐོང་བའི་ངེས་ཤེས་དང་། ཆེ་འདྲིར་མའི་དྲིན་ལ་དབགས་རྣམ་སེམས་ཅན་
 ཐམས་ཅད་ཀྱང་རང་ལ་དྲིན་དེ་དང་མཉམ་པའམ། དེ་ལས་ལྷག་པའི་ཚུལ་དང་། སྤར་ཡང་དེ་ལྟ་
 ལུང་དྲིན་གྱིས་བསྐྱུང་དགོས་ལུགས་རྣམས་ཞིབ་ཏུ་བསམ་པས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བ་
 རྣམ་ཆེ་རབས་ཐམས་ཅད་ཏུ་བདག་ལ་མེད་ཏུ་མི་རུང་བའི་བདག་གི་པན་བདེའི་ལེགས་ཆོགས་
 སྐྱབ་པའི་མཛའ་བཤེས་གཙོ་བོ་མ་གྲན་ཉིད་ཏུ་མཐོང་རྣམ་གཅེས་ཤིང་པངས་ལ་འདྲོར་མི་མོད་
 པའི་ཡིད་འོང་གི་བྱམས་བསྐྱེ་བ་དང་། དེ་ལྟར་གཅེས་ཤིང་པངས་པའི་སེམས་ཅན་དེ་རྣམས་
 ཀྱང་སྐྱག་བསྐྱེལ་འབའ་ཞིག་གིས་མནར་ཞིང་། བདེ་བས་མོངས་པའི་ཚུལ་རྣམས་ཞིབ་ཏུ་བསམ་
 པས་བཟོད་སྐྱགས་མེད་ཅིང་སྐྱག་བསྐྱེལ་དང་བྲལ་འདོད་ཀྱི་བསམ་པས་གདུང་བའི་སྤྲིང་རྩིས་སྐྱེ་
 བར་xxx

བདག་གཞན་མཉམ་པར་བསམ་ཚུལ་ནི། སྐྱག་བསྐྱེལ་སྤོ་ཅམ་ཡང་མི་འདོད་ཅིང་།
 ཞེས་སོགས་ཏེ། བདག་གིས་རང་གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྐྱག་བསྐྱེལ་ནི་ཐ་ན་མི་ལམ་
 ཀྱི་གནས་སྐབས་ཚུན་ཆད་ཏུ་ཡང་མི་འདོད་ཅིང་། བདེ་བ་ནི་རི་ཅམ་བྱུང་ཡང་ཏུས་དང་གནས་
 སྐབས་གང་ལའང་ཆོག་ཤེས་མེད་པ་ལ་བྱད་པར་རུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པའི་ཚུལ་ཞིབ་ཏུ་བསམ་
 པས། རང་གཅེས་པར་འཛིན་ཅིང་སེམས་ཅན་གཞན་ལལ་བར་འདྲོར་མི་རིགས་པའི་རྒྱ་མཆན་
 ལེགས་པར་མཐོང་རྣམ་སེམས་ཅན་གཞན་ལ་བདེ་སྦྱིད་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་འབའ་ཞིག་འབྱུང་
 བར་འདོད་ཅིང་སྐྱབ་པ་ལ། རང་གི་བདེ་སྦྱིད་ཕུན་ཆོགས་སྐྱབ་པའི་བསམ་སྦྱོར་དང་བྱད་པར་
 མེད་པར་འཇུག་པར་རུས་པ་ཞིག་ལྷ་མ་ལྷས་xxx

རང་གཅེས་འཛིན་གྱི་ཉེས་དམིགས་བསམ་ཚུལ་ནི། རང་ཉིད་གཅེས་པར་འཛིན་པའི་
 གཙོང་ནད་འདི། ཞེས་སོགས་ཏེ། བདག་གིས་རང་གཅེས་འཛིན་གྱི་ཉེས་དམིགས་དེ་མ་མེད་

པའི་ལུང་རིགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་ཞིབ་དུ་བསམ་པས། རང་གཅེས་འཛིན་འདི་མི་འདོད་པ་དང་སྨྲུག་
བསྐལ་ཐམས་ཅད་བསྐྱེད་པའི་རྒྱར་མཐོང་ནས་ཆེ་རབས་ཐམས་ཅད་དུ་མི་འདོད་པ་དང་རྒྱད་པ་
ཐམས་ཅད་གཅེས་འཛིན་དག་པོ་འདི་གཅིག་ལུས་ལན་པའི་འཁོན་ཞེ་ལ་བཞག་སྟེ་སྒྲོ་དུ་མ་ནས་
གཞོད་པའི་བསམ་སྒྲུར་གྱིས་བདག་འཛིན་གདོན་ཆེན་འཛོམས་པར་བྱེད་ཀྱས་པར་xxx

གཞན་གཅེས་འཛིན་གྱི་པན་ཡོན་བསམ་ཚུལ་ནི། མ་རྒྱམས་གཅེས་འཛིན་བདེ་ལ་འགོད་
པའི་སྒྲོ། ཞེས་སོགས་ཏེ། གཞན་གཅེས་འཛིན་གྱི་པན་ཡོན་ལུང་རིགས་ཇི་མ་མེད་པས་སྒྲོ་དུ་
མ་ནས་བསམ་པས། གཞན་གཅེས་འཛིན་ཉིད་འཛིག་རྟེན་དང་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཡོན་
ཏན་མཐའ་ཡས་པའི་རྒྱར་མཐོང་ནས། སེམས་ཅན་གཞན་རྣམས་གཉིན་དང་ཐ་མལ་པར་གནས་
ན་ལྟ་ཅི་སྒྲོས། ཐམས་ཅད་དགའི་གཙོ་བོར་ལངས་ཀྱང་རང་གི་དོས་ནས་སྒྲོག་ལས་ཀྱང་གཅེས་
ཤིང་། རྟོན་གྱི་སྒྲིང་པོ་ཡིད་བཞིན་གྱི་རྟོན་བྱ་དང་། ལྷ་མ་དང་ལྷ་ག་པའི་ལྷ་རྣམས་དང་བྱད་པར་
མེད་པར་མངས་པར་བྱས་པའི་ཡིད་འོང་གི་བསམ་པས་མགྱ་བར་བྱེད་པ་དང་མཉེས་པར་བྱེད་
པའི་ཐབས་འབའ་ཞིག་ལ་འཇུག་ཀྱས་པར་xxx

བདག་གཞན་བརྗེ་ཀྱས་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། མདོར་ན་གྱིས་པ་རང་དོན་ཁོ་ན་དང་། ཞེས་
སོགས་ཏེ། བདག་གཞན་བརྗེ་ཀྱས་པའི་རྒྱ་མཚན་ལ་དེ་མ་མེད་པའི་ལུང་རིགས་མང་དུ་ཡོད་
ཀྱང་། དེ་དག་གི་དོན་མཐའ་དག་མདོར་བསྟུན། རང་ཅག་གྱིས་པ་ཐ་མལ་པ་རྣམས་སྒྲོན་སོག་མ་
མེད་པ་ནས་བདག་གཞན་བརྗེ་བའི་བསམ་པ་གོམས་པར་མ་བྱས་པས་རང་གཅེས་པར་འཛིན་
ཅིང་གཞན་ཡལ་བར་འདོར་བའི་དབང་གིས། རང་གཞན་གྱི་དོན་གང་ཡང་མ་བྱལ་བར་རྒྱད་པའི་
གནས་འབའ་ཞིག་དུ་སོང་ཚུལ་དང་། སྒྲོན་པ་སྨྲུགས་ཇི་ཅན་དེ་ཉིད་གྱིས་བསྐྱལ་པ་གངས་མེད་
པའི་སྤྱོད་པ་ནས་བདག་གཞན་བརྗེ་བའི་བསམ་སྒྲུར་ལ་གོམས་པར་མཛད་པས་རང་ཡལ་བར་
དོར་ནས་གཞན་གཅེས་པར་བཟུང་བའི་དབང་གིས་རང་གཞན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་གཉིས་མཐར་
ཕྱིན་པའི་གོ་འཕང་མདོན་དུ་མཛད་ནས། སྒྲར་ཡང་སྨྲུགས་མའི་དུས་འདིར་བདག་ཅག་སྨྲུགས་

མ་ལྷ་རབ་ཏུ་བདོ་བའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་མགོན་སྐུ་བས་དཔུང་གཉེན་ཏུ་ཕྱོན་པའི་ཚུལ་
རྣམས་ཞིབ་ཏུ་བསམ་པས། རང་ཅག་གིས་པ་རྣམས་ཀྱང་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་བསམ་པས་རྒྱས་པའི་
ཡུལ་ལ་ཞུམ་པ་དང་སྐྱག་པ་བསྐྱེད་པ་མ་གཏོགས་གོམས་ན་བདག་གཞན་བརྗེ་བར་རྒྱས་པའི་
ཚུལ་ལ་ངེས་པ་ཤུགས་དག་སྐྱེ་བར་བྱ་མ་མམ་xxx

བདག་གཞན་བརྗེ་བའི་ཕན་ཡོན་དང་མ་བརྗེས་པའི་ཉེས་དམིགས་བསམ་པ་ནི། རང་ཉིད་
གཅེས་འཛིན་རྒྱད་པ་ཀུན་གྱི་སྒོ།། ཞེས་སོགས་ཏེ། སེམས་ཅན་ཡལ་བར་འདོར་ཞིང་རང་
གཅེས་པར་འཛིན་པ་ནི་རྒྱད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུ་དང་། རང་ཡལ་བར་འདོར་ཞིང་སེམས་ཅན་
གཅེས་པར་འཛིན་པ་ནི་འཛིན་ཉེན་དང་འཛིན་ཉེན་ལས་འདས་པའི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
རྒྱུ་འགྲོ་ཡུགས་ཞིབ་ཏུ་བསམ་པས། བདག་གཞན་བརྗེ་བའི་བསམ་སྒྲོལ་ལ་ཉམས་ལེན་སྦྱང་
པོར་བྱེད་པའི་སྒོ་ཤུགས་བསྐྱེད་རྒྱས་པར་x

བདག་གཞན་བརྗེ་བའི་ཚུལ་དངོས་གཞི་ནི། དེས་ན་རྗེ་བཙུན་བླ་མ་ཐུགས་རྗེ་ཅན། ཞེས་
སོགས་ཏེ། དེ་ལྟར་བདག་གཞན་ངེས་པར་བརྗེ་དགོས་པར་མཐོང་ཞིང་། བརྗེ་བར་ཡང་རྒྱས་
ལ། བདག་གཞན་བརྗེ་བའི་ཕན་ཡོན་གིན་ཏུ་ཆེ་ཞིང་། མ་བརྗེས་པའི་ཉེས་དམིགས་ཀྱང་གིན་ཏུ་
ཆེ་བས་ན་བདག་གཞན་བརྗེ་བའི་བསམ་སྒྲོལ་ལ་ཉམས་ལེན་སྦྱང་པོར་འཛིན་དགོས་པ་དེས་ན།
ད་ལྟ་ཉིད་ཏུ་ཁམས་གསུམ་གྱི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱད་པ་མཐའ་དག་བདག་གི་རྒྱུད་སྦྱང་
འདོར་བྱངས་ཏེ། དེ་དག་ཐམས་ཅད་དེད་གཅིག་ལུས་ཉམས་སུ་སྒྲོང་ནས་སེམས་ཅན་དེ་དག་
གིས་སྐྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་མིང་ཅམ་ཡང་གོ་རྒྱུ་མེད་པ་དང་། བདག་གི་བདེ་དགེ་ཐམས་ཅད་ཕངས་
པ་མེད་པར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བཏང་ནས་དེ་དག་ཕན་བདེའི་ལེགས་ཆོགས་ཐམས་
ཅད་དང་མི་ལམ་དུའང་འབྲལ་བ་མེད་པ་ཞིག་ངས་བྱའོ།། པ་རྗེ་བཙུན་བླ་མ་ཐུགས་རྗེ་ཅན་ཁོད་
གིས་མ་རྒྱུད་འགྲོ་བའི་སྐྱག་བསྐྱེད་དང་སྒྲིག་སྒྲིབ་ཐམས་ཅད་ཉིལ་འབྲུ་ཅམ་ཡང་མ་ལུས་པར་
ད་ལྟ་ཉིད་ཏུ་བདག་ལ་སྦྱིན་པ་དང་། བདག་གི་བདེ་དགེ་ཐམས་ཅད་གཞན་ལ་གཏོང་བའི་མཐུས་

ད་ལྟ་ཉིད་དུ་འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་བདེ་དགེ་ལུན་སུམ་ཚོགས་པ་དང་ལུན་པར་བྱིན་གྱིས་བརྒྱལ་དུ་
གསོལ་ལོ་ཞེས་གསོལ་བ་བཏབ་ནས་གཏོང་ལེན་གྱི་དངོས་པོ་རྣམས་རྒྱུ་འགྲོ་འོང་ལ་བསྐྱེན་
པའི་དམིགས་པ་བྱ་ཞིང་། གསོལ་འདེབས་འདི་ལན་གསུམ་བཏོན་པའི་ཐུག་སློལ་ཡོད། འདིར་
ཚོགས་བཅད་མི་མཉམ་པ་བྱུང་བ་ནི། བཤ་ཆེན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་གཞུང་འདི་དང་པོ་
སྨྲུགས་ཚོས་གནང་བའི་སྐབས་ཚིག་ཀྱང་དང་པོ་འདི་མ་བྱུང་བར། བྱིས་སྨྲུགས་སྤྲས་རྣམས་
གྱིས་གཏོང་ལེན་འདི་ནི་བདག་གཞན་བཞེ་བའི་ཉམས་ལེན་གྱི་སྒྲིང་པོར་ལགས་པས། འདིར་
རྒྱ་མའི་སྨྲུགས་རྗེ་བསྐྱལ་བའི་གསོལ་འདེབས་ཤིག་བྱུང་ན་ལེགས་ཚུལ་ཁུས་པར་བརྟེན་ནས་
གསུངས་པ་ཡིན་ཞེས་བདག་གི་རྒྱ་མའི་ཞལ་ནས་གསུངས།

ཁྱེན་ངན་ལམ་དུ་བསྐྱར་བ། ཆེ་གཅིག་གི་ཉམས་ལེན་འིལ་ནས་བསྐྱར་བ། རྫོ་འབྱོངས་
པའི་ཆད། རྫོ་སྒྲོང་གི་དམ་ཚིག་དང་བསྐྱབ་བྱ་རྣམས་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་ནི། རྫོད་བརྟུན་སྤྲིག་
པའི་འབྲས་བྱ་ཞེས་སོགས་དང་། མདོར་ན་བཟང་ངན་ཞེས་སོགས་དང་། རྫོར་བ་བཞི་དང་ཞེས་
སོགས་ཏེ་རིམ་བ་བཞིན་དུ་སྤྲིགས་པའི་དུས་འདིར་རྫོད་བརྟུན་གྱི་འཛིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་མི་
དགེ་པའི་བདག་འབྲས་དང་། རྫོང་བ་རྒྱ་མཐུན་དང་། བྱེད་བ་རྒྱ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བྱས་གང་བའི་
ཁྱེན་གྱིས་མི་འདོད་པའི་སྨྲུག་བསྐྱལ་ཐམས་ཅད་ཆར་བཞིན་དུ་འབབ་པ་འདི་ཐམས་ཅད་ཀྱང་།
གང་དང་སུ་ལའང་ལེ་ལན་མི་བདེའ་བར་བདག་གཅེས་འཛིན་འབའ་ཞིག་ལ་ལེ་ལན་བདས་ཏེ།
གཅེས་འཛིན་དེས་བསག་དུ་འབྱུག་པའི་ལས་ངན་གྱི་འབྲས་བྱ་ཟད་པའི་རྒྱར་བསྐྱས་ཏེ་ཁྱེན་
ངན་ལམ་དུ་བསྐྱར་བ་སོགས་དང་། མདོར་ན་ཁྱེན་བཟོད་པར་དཀའ་བའི་ཁྱེན་བཟང་ངན་གང་
བྱུང་ཡང་ཆེ་གཅིག་གི་ཉམས་སུ་རྒྱང་བའི་ཚོས་ཐམས་ཅད་གྱི་ཉམས་ལེན་སྒྲིང་པོར་འཕྲིལ་བ།
འཕེན་པའི་སྟོབས། བོམས་པའི་སྟོབས། དཀར་པོ་ས་ཐོན་གྱི་སྟོབས། ལུན་འབྱེན་པའི་སྟོབས།
སྟོན་ལམ་གྱི་སྟོབས་ཏེ་སྟོབས་ལྡེ་ཉམས་ལེན་གྱི་སྟོན་ས་ཀྱན་རྫོབ་བྱང་རྒྱལ་གྱི་སེམས་དང་།
དོན་དམ་བྱང་རྒྱལ་གྱི་སེམས་རྣམ་པ་གཉིས་འཕེལ་བའི་ལམ་དུ་འབད་ཚོལ་མེད་པར་ངམ་

ཕྱགས་ཀྱིས་བསྐྱུར་ཏེ། གང་ལའང་འཁྱོད་པ་མེད་པར་རྟག་ཏུ་ཡིད་བདེ་འབའ་ཞིག་སྒྲོམ་ཀྱས་
 དང་། ཆོགས་གསོག་པ། སྒྲིབ་པ་སྦྱང་པ། གདོན་བགལས་ལ་གཏོར་མ་བྱིན་པ། ཆོས་སྦྱང་ལ་
 འཕྲིན་ལས་འཆོལ་བའི་སྦྱོར་བ་རྣམས་བཞིའི་སྒྲོན་ས་རྒྱུ་རན་ལས་ཏུ་བསྐྱུར་བ་དང་། ལུས་
 གྱི་གཡོ་བ། དག་གི་བརྗོད་པ། སེམས་ཀྱི་བྱེད་རྟེན་གང་ལྟར་ཐམས་ཅད་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་
 རྣམས་པ་གཉིས་སྒྲོམ་པའི་རྒྱུ་ཏུ་སྦྱོར་བ་དང་། གཞན་ཡང་སྒྲོ་སྦྱོར་གི་དམ་ཆོག་བཅོ་བརྒྱད་དང་།
 བསྐྱེད་བྱེད་གཉིས་པོ་རྣམས་ལ་འདུག་ཕྱོག་ཆུལ་བཞིན་ཏུ་བྱེད་པས་དལ་བ་དོན་ལྡན་ཏུ་བྱེད་
 ཀྱས་པར་xxx

དེ་ལ་རྒྱ་འབྲས་མན་དག་བདུན་མ་དང་། བདག་གཞན་མཉམ་བཞེའི་མན་དག་འདི་གཉིས་
 གཞུང་ཆེན་པོ་རྣམས་སུ་སོ་སོར་གསུངས་པ་མ་གཏོགས་པན་ཚུན་བསྐྱེད་ནས་ཉམས་སུ་སྒྲུང་
 ཆུལ་གསལ་བར་གསུངས་པ་མེད་པས། གདམས་པ་འདིར་དེ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེད་ནས་
 ཉམས་སུ་སྒྲུང་ཆུལ་གསུངས་པ་འདི་རིམ་ལྔར་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་དག་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་
 གནད་ཡིན་ཏུ་གོ་དགའ་བའི་གནས་ཡིན་པས་བདག་འདྲས་གནས་དེ་རྣམས་རང་སྟོབས་ཀྱིས་
 རྟོགས་པ་ལྟ་ཅི་སྟོས། ཐེ་ཆོས་ཅམ་ཡང་སྦྱེ་བར་མི་ཀྱས་མོད། འོན་ཀྱང་གདམས་པ་འདིའི་མན་
 དག་ལ་མངའ་བརྟེན་པའི་མཚན་ཉིད་ལྡན་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་
 རྗེས་སུ་བཟུང་ནས་དབྱེས་བཞིན་ཏུ་སྦྱུལ་བའི་མན་དག་ལ་བརྟེན་ནས་རང་གིས་གོ་ཆོད་འོལ་སྦྱི་
 ཅམ་བཤད་ན་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཅ་བ་ནི་སྦྱང་རྗེ་ཆེན་པོ་ཡིན་ཏེ། རྒྱལ་སྐས་
 ཀྱི་སྦྱོད་པ་སྦྱི་དང་བྱེ་བྲག་ཐམས་ཅད་དང་སྦྱོད་པའི་རྟོན་ལྷག་བསམ་སེམས་བསྐྱེད་དང་བཅས་
 པ་ཐམས་ཅད་ཡོད་མེད་དང་ཕྱགས་ཆེ་ཆུང་ཐམས་ཅད་ནི། སྦྱང་རྗེ་དེ་ཡོད་མེད་དང་ཕྱགས་ཆེ་
 ཆུང་གི་རྗེས་སུ་འགོ་ཕྱོག་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ།། སྦྱང་རྗེ་དེ་ཡང་གཞི་ཡིད་འོང་གི་བྱམས་པ་ལ་བརྟེན་
 བས་འབྱུང་དགོས་པས། ཡིད་འོང་གི་བྱམས་པ་སྐྱབ་ཆུལ་ལ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཐུགས་རྗེ་ཅན་

དེ་ཉིད་ཀྱིས་གདུལ་བྱའི་སློང་རིགས་ལ་ལྟོས་ཏེ་མི་འབྲ་བ་གཉིས་གསུངས་སོ།། དེ་ཡང་མར་ཤེས།
 ཇིན་ཇན། ཇིན་གཙོ་གསུམ་གྱིས་ཡིད་འོང་གི་བྱམས་པ་སྐྱབ་པའི་རིམ་པ་ལ་རྒྱ་འབྲས་མན་ངག་
 བདུན་མ་དང་། བདག་གཅེས་འཛིན་གྱི་ཉེས་དམིགས་དང་། གཞན་གཅེས་འཛིན་གྱི་ཕན་ཡོན་
 བསམ་བསམ་ཡིད་འོང་གི་བྱམས་པ་སྐྱབ་པའི་རིམ་པ་ལ་བདག་གཞན་མཉམ་བཞེད་མན་ངག་
 ཅེས་མཁས་གྲུབ་པོང་མ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་ཐ་སྙད་མཛད་དོ།།

དེ་ཡང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་ཀྱི་རུས་པ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ནི། དང་པོ་ཉིད་ནས་
 བདག་གཞན་མཉམ་བཞེད་མན་ངག་ལ་དམར་འབྲས་བྱས་པས་ལམ་དུ་འགྲོ་བ་ལ་དགོངས་ནས་
 མཁས་གྲུབ་མང་པོས་རྒྱལ་དེ་ལྟར་གསུངས་ཀྱང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་ཀྱི་རུས་པ་ཤིན་ཏུ་
 ཆུང་བ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་བྱས་ན་ལམ་དུ་འགྲོ་བ་དག་ཞིང་གཉན་ཡང་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བས། དང་
 པོ་ཉི་རིང་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་དང་དགོས་པ་གང་ཡང་མེད་པའི་རྒྱལ་དང་། ཉི་རིང་བྱས་པའི་ཉེས་
 དམིགས་ཞིབ་ཏུ་བསམ་བསམ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཉི་རིང་ཆགས་སྒྲུང་དང་བྲལ་བའི་བཏང་
 སློམས་སྐྱབ། དེས་གཞི་བྱས་ནས་མར་ཤེས་ཇིན་ཇན་གཉིས་བསྐྱོམས་པས་སེམས་ཅན་ཐམས་
 ཅད་ལ་གཅེས་ཤིང་པངས་ལ་འདོར་མི་མོད་པ་ལྟ་བུའི་ཡིད་འོང་གི་བྱམས་པ་ཞིག་བསྐྱབ། སྒྲུང་
 ཡང་བདག་གཞན་མཉམ་པར་བསམ་བསམ་སེམས་ཅན་གཞན་ལ་སྒྱག་བསྐྱལ་བྱུང་ན་དག་ཞིང་།
 བདེ་བ་བྱུང་ན་མི་དག་འབྲེ་སློང་ན་སློབ་སྟེ། རང་གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྒྱག་བསྐྱལ་
 བསལ་ཞིང་། བདེ་བ་སྐྱབ་པ་ལ་བསམ་སློབ་རིང་བྱུང་མེད་པ་ཞིག་སྐྱབ། དེ་ནས་བདག་གཅེས་
 འཛིན་གྱི་ཉེས་དམིགས་བསམ་བསམ་དེ་ཉིད་དག་ཡི་གཙོ་པོར་བལྟ་ཞིང་། གཞན་གཅེས་འཛིན་
 ཀྱི་ཕན་ཡོན་བསམ་བསམ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བདག་ལ་གཞི་ལམ་འབྲས་བྱ་གང་གི་གནས་
 སྐབས་ནའང་མེད་ཏུ་མི་རུང་པའི་བདག་གི་ཕན་བདེའི་ལེགས་ཚོགས་མཐའ་དག་སྐྱབ་ཅིང་བདེ་
 རྒྱག་ཏུ་སྟེར་བའི་མཛའ་བཤེས་གཙོ་པོ་དང་། རྒྱ་མ་དང་སྒྱག་པའི་སྒྱ་རྣམས་དང་བྱེད་པར་མེད་
 པར་མཐོང་ནས། སློབ་ལས་གཅེས་ཤིང་ནོར་གྱི་སྒྲིང་པོ་ལས་ཀྱང་པངས་པར་འཛིན་པའི་ཡིད་

འོན་གི་བྱམས་པ་སྐྱབ་པ་ཡིན་ནོ།

འོན་སྐར་མར་ཤེས། རིན་འཛིན་སོགས་ཀྱི་གཞིར་བཏང་སྟོམས་བསྐྱབས་ཟེན་ནས་སྐར་ཡང་
བདག་གཞན་མཉམ་པར་བསམ་པས་བཏང་སྟོམས་སྐྱབ་པ་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། སྐར་མར་ཤེས་སོགས་
ཀྱི་གཞིའི་བཏང་སྟོམས་ནི་ཉི་འོད་ཆགས་སྐར་དང་བྲལ་བའི་བཏང་སྟོམས་ཅན་གྱིས་ཆོག་ཡང་།
འདིར་ནི་དེ་ཅན་གྱིས་མི་ཆོག་པར་ཉི་འོད་ཆགས་སྐར་དང་བྲལ་བའི་སུ་པོའི་སེམས་མི་མཉམ་
པ་མེད་པར་འབྱུག་པའི་བཏང་སྟོམས་སྐྱབ་པ་ཡིན་ནོ། དེ་ཡང་སྐར་མའི་བཏང་སྟོམས་ནི་ཉན་
ཆོས་སོགས་དང་ཐུན་མོང་པ་ཡིན་ལ། འདི་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་བཏང་སྟོམས་ཡིན་ཏེ། བདག་གི་
དཔལ་ལྷན་གྱི་མ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་བཏང་སྟོམས་ལ་ཉི་འོད་ཆགས་སྐར་དང་བྲལ་བ་
ཅན་གྱིས་མི་ཆོག་པར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སུ་པོའི་སེམས་མི་མཉམ་པ་མེད་པར་མཉམ་
གད་གྱིས་འབྱུག་པ་ཞིག་དགོས། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ས་ལམ་མཐོན་པོ་རྣམས་ལྟ་ཅི་སྟོས། ཐེག་པ་
ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་གཞི་མ་རྒྱལ་འདི་འབྲའི་བཏང་སྟོམས་ཤིག་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་སྐྱབ་སོང་ནའང་།
གཞན་མཐོན་ཤེས་རྒྱ་འབྱུལ་བྱུང་པ་ཐོབ་པ་ཡིན་ཟེར་བ་རྣམས་ཀྱིས་དོ་མི་བྱུང་ཅེས་སྒྲ་མ་བྱུང་
པའི་དབང་ལྷག་སྒོ་བཟང་རྣམ་རྒྱལ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་གསུངས་ཀྱིན་ཡོད་ཅེས་སྒྲ་མ་སྐྱ་གོང་མ་དེ་ཉིད་
ཀྱིས་གསུངས་གསུངས།

འོན་མར་ཤེས། རིན་འཛིན། རིན་གཙོ་རྣམས་ཀྱིས་ཡུང་ཡིད་འོད་གི་བྱམས་པ་འབྱུང་ན།
དེ་ལས་གཞན་བདག་གཅེས་འཛིན་གྱི་ཉིས་དམིགས་དང་། གཞན་གཅེས་འཛིན་གྱི་སུ་ཡོན་
བསམ་པས་ཡིད་འོད་གི་བྱམས་པ་བསྐྱབ་ཡུང་ཅི་དགོས་ཤེ་ན། མར་ཤེས་སོགས་ཀྱིས་སྐྱབ་
པའི་ཡིད་འོད་དང་། བདག་གཅེས་འཛིན་དང་གཞན་གཅེས་འཛིན་གཉིས་ཀྱི་སྟོན་ཡོན་བསམ་
པས་སྐྱབ་པའི་ཡིད་འོད་གཉིས་ཡིད་འོད་གི་བྱམས་པའི་རྣམ་པར་འབྲེལ་དང་། རྒྱགས་ཆེ་རྒྱུད་
མི་འབྲེལ་བས་དེ་གཉིས་ཀྱིས་བྲངས་པའི་བྱམས་སྟིང་ཐེ་གཉིས་དང་ལྷག་བསམ་རྣམས་ལའང་
རྒྱགས་ཆེ་རྒྱུད་མི་འབྲེལ། དེའི་ཕྱིར་ལྷག་བསམ་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཆོན་གྱིས་འབྱུལ་བའི་བྱང་རྒྱུ་

གྱི་སེམས་གཉིས་ལའང་ཤུགས་ཆེ་ཆུང་འབྱུང་བས་རྒྱལ་སྤྱོད་པ་རྣམས་ལ་སྒྲོབ་པའི་
 རྒྱས་པའང་ཐུང་བུལ་འབྱུང་ངོ་།། དེས་ན་སྤྱི་མ་ལ་ཐེག་ཆེན་རིགས་ཅན་དབང་རྒྱལ་རྣམས་ཀྱི་
 ཉམས་ལེན་དང་། སྤྱི་མ་ལ་དབང་རྣམས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་ཐེར་བ་ཡིན་ཏེ། བདག་གི་དཔལ་
 ཐུན་སྒྲུ་མ་དེ་ཉིད་གྱིས་མན་ངག་གཉིས་གང་གིས་སྒྲུབ་ཀྱང་ཡིད་འོང་གི་བྱམས་པ་སྒྲེ་བ་འདྲ་
 ཡང་། ཤུགས་ཆེ་ཆུང་མི་འདྲ་བས་དེས་དྲངས་པའི་བྱམས་སྒྲིང་རྗེ་ལྷག་བསམ་རྣམས་ལའང་
 ཤུགས་ཆེ་ཆུང་མི་འདྲ། དེ་ཡང་ཤིན་ཏུ་བྱ་དགའ་པའི་རྒྱལ་སྤྱོད་པ་རྣམས་ལ་སྒོགས་པ་
 མེད་པར་འཇུག་པ་ལ་བྱམས་སྒྲིང་རྗེ་ཤུགས་དྲག་ཡོད་པ་ཅམ་གྱིས་མི་ཆོག་པར་བདག་གཅེས་
 འཛིན་གྱི་ཉེས་དམིགས་དང་། གཞན་གཅེས་འཛིན་གྱི་ཕན་ཡོན་བསམ་བས་ཡིད་འོང་གི་བྱམས་
 པ་ཤུགས་དྲག་བསྒྲེད་དེ། དེས་བདེ་བ་དང་སྤྱད་འདོད་དང་སྤྱག་བསྐྱེད་དང་བྱལ་འདོད་ཤུགས་
 དྲག་བསྒྲེད་ནས་སྤྱག་བསྐྱེད་སེལ་ཞིང་བདེ་བ་སྒྲུབ་པའི་ཁུར་དེ་ཡང་ཐེ་ཆོམ་དང་ཡང་གང་ཡང་
 མེད་པར་རང་གིས་ཁུར་དུ་འཁྱེར་བའི་ལྷག་བསམ་ཤུགས་དྲག་པོ་ཞིག་ཡོད་ན་རྒྱས་ལ། མེད་ན་
 མི་རྒྱས་པ་ཡིན་ཏེ་དཔེར་ན་བདག་ཅག་རྣམས་ཀྱི་སྒྲོན་པ་ཤུགས་རྗེ་ཅན་དེ་ཉིད་བྲམ་ཐེ་ཆེན་པོའི་
 སྤྱི་སྒྲེ་བ་བཞེས་པ་ན། རང་གི་སྒྲོབ་མ་མི་ཕམ་པ་དང་འགྲོགས་ཏེ་ནགས་ཆམ་དཔེན་པ་ཞིག་
 ཏུ་ཕྱིན་པ་ན། དེར་སྤྱག་མོ་སྤྱ་བྱ་དང་བཅས་པ་ཆོན་གཅིག་ཆེ་འདི་ཕྱིར་ཕྱང་བར་འགྱུར་བའི་
 དང་ཚུལ་གཟིགས་པ་ན། རྒྱལ་སྤྱོད་པ་གཉིས་ཀའི་ཤུགས་རྒྱད་ལ་བྱམས་སྒྲིང་རྗེ་ཤུགས་དྲག་ཡོད་
 པ་འདྲ་ཡང་། མི་ཕམ་པས་བདག་གཅེས་འཛིན་གྱི་ཉེས་དམིགས་ཞིབ་དུ་མ་བསམ་བས། སྤྱག་
 དེ་རྣམས་པོངས་པ་ལས་སྒྲོལ་ཕྱིར་གཤེད་ནས་¹ག་གསར་པ་འཆོལ་བ་ལ་ཁྱུགས། བྲམ་ཐེ་
 ཆེན་པོ་ནས། “བྱ་བྱ་འཁོར་བ་ཡོན་ཏན་མེད་ལ་སྒྲོས།” ཞེས་པ་ནས། “བདག་ལ་བྱམས་པའི་
 དྲག་པོ་འདི། འཕེལ་བར་བྱེད་པ་སྤྱ་ཞིག་ཡོད།”² ཅེས་པ་ལྟར་བདག་གཅེས་འཛིན་གྱིས་རང་

¹ གཤེད་ནས་ དེ་བ་དཔེར།

² སྤྱ་བ་སྤྱན། བྲམ་པའས། ཏུ་ སྒྲོལ་དཔོན་དཔེའོ། བྲམ་པའི་རབས་ཀྱི་རྒྱད། རྣམས་པ་བཞེད་པ་དང་པོ། ཤོག་གངས་ ༣༩༦ ལས། “བྱ་བྱ་
 འཁོར་བ་ཡོན་ཏན་མེད་ལ་སྒྲོས། གཅན་གཟན་མོན་ཏེ་སྤྱོགས་ནས་སྤྱ། བྲམ་པ་པའི་མཆོས་ལས་འདས་ནས་ནི། རང་གི་བྱ་ཡང་ཐ་བར་

གཞན་ཐམས་ཅད་འདི་ཕྱི་ཀུན་ཏུ་བྱང་བར་བྱེད་པའི་ཚུལ། ལྷག་མོ་ལྷ་གྲ་དང་བཅས་པ་ནམས་
 གྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་རང་ཚུལ་ལ་གཟིགས་ནི་ཞིབ་ཏུ་བསམ་བས། “དེ་བས་ལུས་ཀྱིས་བསྐྱར་
 བར་བྱ་བ་ནི། གཡང་སར་རྒྱུང་ལ་ཐུག་པའི་སློབ་ཡོད་པས།”¹ ཞེས་གསུངས་པ་ལྷར་གྱི་ལྷག་
 བསམ་ལུགས་དྲག་བསྐྱེད་དེ་སྐྱ་ལུས་པངས་པ་མེད་པར་བཏང་བ་ལྷ་བྱ་ཡིན་ཞེས་བདག་ལ་
 སློབ་ཏུ་གསུངས་སོ། ། འདི་དག་ནི་གསེར་དཔུལ་གྱི་ཁུར་པོ་ཁྱེར་ནས་བཅའ་དུ་ཕྱིན་ཀྱང་རྟེན་
 པར་མི་འགྱུར་བའི་མན་ངག་ཡིན་པས་གཅེས་པར་བྱངས་ཤིག

དེ་ལྷར་བདག་གཅེས་འཛིན་གྱི་ཉེས་དམིགས་དང་གཞན་གཅེས་འཛིན་གྱི་སན་ཡོན་སྟོ་དུ་
 མ་ནས་བསམ་བས། བདག་གཞན་ངེས་པར་བཟེ་དགོས་པར་མཐོང་བ་ན། བདག་གཞན་བཟེ་
 བར་དགོས་ནའང་དེ་ལྷར་རུས་སམ་མི་རུས། མི་རུས་ན་འབད་པ་དོན་མེད་དོ་སྟུམ་ན། དེ་ལྷར་
 རུས་པའི་རྒྱ་མཚན་སྟོ་དུ་མ་ནས་བསམ་བས་བདག་གཞན་བཟེ་བར་རུས་པ་ཡང་མཐོང་བ་ན།
 ཡང་བདག་གཞན་བཟེ་བར་རུས་ཀྱང་དགོས་པ་ཆེའམ་རྒྱུད་། རྒྱུད་ན་དགོས་པ་རྒྱུད་ཏུ་ཞིག་གི་
 དོན་དུ་དཀའ་ལས་ཆེན་པོར་འཇུག་པར་མི་རིགས་སོ་སྟུམ་ན། བདག་གཞན་བཟེ་བའི་སན་ཡོན་
 དང་མ་བཟེས་པའི་ཉེས་དམིགས་སྟོ་དུ་མ་ནས་བསམ་བས། བདག་གཞན་བཟེ་བའི་བསམ་སྦྱར་
 ལ་སྟོ་ལུགས་འཁེལ་ནས་དེ་ཉིད་ཉམས་ལེན་སྦྱང་པོར་བརྒྱུད་དགོས་པ་མཐོང་བ་ན། རྒྱ་མའི་
 ཐུགས་མེ་བསྐྱལ་བའི་གསོལ་འདེབས་ལུགས་དྲག་བྱས་ནས་བདག་གཞན་བཟེ་བའི་ཉམས་ལེན་
 དངོས་གཞི་གཏོང་ལེན་ལ་འཇུག་པ་ཡིན་ནོ། ། དེ་ཡང་འདི་དག་སྦྱང་པོར་བྱིས་ན་བདག་གཞན་
 ངེས་པར་བཟེ་དགོས་ལ། བཟེ་བར་རུས་ཤིང་། བཟེ་བའི་སན་ཡོན་ཡང་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བས་བདག་
 གཞན་བཟེ་བའི་བསམ་སྦྱར་འདི་ཉིད་ཉམས་ལེན་སྦྱང་པོར་བྱ་དགོས་པ་དེས་ན། བཟེ་བཅུན་རྒྱ་
 མ་ཐུགས་མེ་དང་བཅེ་བའི་རང་བཞིན་ཅན་ཁྱོད་ཀྱིས་ཁམས་གསུམ་གྱི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་

འདོད། རྩེ་མ་ཉོ་བདག་ལ་བྱས་ས་བའདི། ཏུ་ཅང་མ་ལོས་མི་བཟོད་དོ། གང་ཕྱིར་མ་ཡིས་བདག་གི་བྱ། ར་བར་འདོད་པ་ག་ལ་སྟིད། གང་ཕྱིར་
 འདི་འདྲའི་ལས་དག་ཀྱང་། རྟེན་པར་རྩོམ་པ་དེ་ལྷ་བྱའི། བདག་ལ་བྱས་ས་བའི་དག་པོ་དེ། འཁེལ་བར་བྱེད་པ་སུ་ཞིག་ཡོད།” ཅེས་འབྱུང་ངོ་།

༡ རྩེ་བཞུན། རྩེས་རབས། ཏུ་ སློབ་དཔོན་དབའཔོ། རྩེས་བའི་རབས་ཀྱི་རྒྱུད། ཉོགས་པ་བཟོད་པ་དང་པོ། ཤོག་གྲངས་ ༣༧

འོན་གཞན་གཅེས་འཛིན་གྱི་ཕན་ཡོན་བསམ་པས་སྤར་སྤར་ཡིད་འོང་གི་བྱམས་པ་བསྐྱེད་
པའི་ཁྱ་ནས། གཅེས་ཤིང་པངས་པའི་སེམས་ཅན་དེ་དག་ལྷག་བསྐྱེད་གྱིས་མནར་ཞིང་བདེ་བས་
མོངས་ཚུལ་ལ་མི་བཟོད་པའི་སྒྲིང་རྩེ་བསྐྱེད་དེ། དེས་ལྷག་བསྐྱེད་དང་བྲལ་འདོད་དང་བདེ་བ་དང་
སྤང་འདོད་ཀྱི་བྱམས་སྒྲིང་རྩེ་བསྐྱེད་དེ། དེ་ནས་ལྷག་བསྐྱེད་དང་བྲལ་ཞིང་བདེ་བ་དང་སྤང་པར་
བསྐྱེད་པའི་ཁྱར་རང་གིས་བཟུང་པའི་ལྷག་བསམ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་
ཆོག་པ་ལ་བར་འདིར་གཏོང་ལེན་ཟེར་བ་ཞིག་བཅུག་པས་ཅི་བྱ་ཞེས། དེ་ནི་རང་གཞན་གྱི་བདེ་
དགོ་དང་ལྷག་བསྐྱེད་ཀླམས་སྤང་ལ་བསྐྱོན་པའི་པར་གཏོང་ཆུང་ལེན་གྱི་དམིགས་པ་བྱས་པ་
ཅམ་ལ་གཏོང་ལེན་གྱི་གནད་རྫོགས་པར་འཛིན་པའི་ལོག་རྫོགས་མི་བཟད་པ་ཞེ་ལུགས་སུ་འཆང་
པའི་གཏམ་ཡིན་པས་ཅུང་ཟད་བཤད་ན། གཏོང་ལེན་ཟེར་བ་ནི་གཞན་གཅེས་འཛིན་གྱི་ཕན་
ཡོན་བསམ་པས་སེམས་ཅན་ཀླམས་རང་གི་སྒོག་ལས་བྱང་གཅེས་ཤིང་ནོར་གྱི་སྒྲིང་པོ་ཡིད་
བཞིན་གྱི་ནོར་བྱ་ལས་བྱང་པངས་པར་འཛིན་པའི་ཡིད་འོང་གི་བྱམས་པ་བསྐྱེད་དེ། གཅེས་ཤིང་
པངས་པའི་སེམས་ཅན་དེ་ཀླམས་ལྷག་བསྐྱེད་གྱིས་མནར་ཞིང་བདེ་བས་མོངས་ཚུལ་བསམ་
པས་དེ་ཀླམས་ལ་བཟོད་སྐྱགས་མེད་པའི་སྒྲིང་རྩེའི་དབང་གིས་དེ་ཀླམས་བདེ་བ་དང་སྤང་འདོད་
ཀྱི་བྱམས་པ་ཆེན་པོ་དང་། ལྷག་བསྐྱེད་དང་བྲལ་འདོད་ཀྱི་སྒྲིང་རྩེ་ཆེན་པོ་དང་གིས་སྐྱེ་ཞིང་། དེ་
ཡང་བདེ་བ་དང་སྤང་འདོད་དང་ལྷག་བསྐྱེད་དང་བྲལ་འདོད་ཅམ་ལ་མི་བཞག་པར་སེམས་ཅན་

དེ་ཕྱི་མེད་ས་ཀྱིས་སྒྲོ་གཏི་ཐུག་སྒྲོང་ས།¹ ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར་རང་དབང་
མེད་ཅིང་མགོན་མེད་སྐུ་བས་མེད་དུ་གྱུར་པའི་ཚུལ་ཞིབ་དུ་བསམ་བས། གཅེས་ཤིང་མངས་པའི་
སེམས་ཅན་ཉམས་ཐག་པ་དེ་ཕྱི་མེད་ཀྱང་སྒྲེ་བ་ནས་ཆེ་རབས་ཐམས་ཅད་དུ་ཕན་བདག་པ་ཤིང་
འདོགས་པར་འགྱུར་བ་བདག་ལྟ་བུ་ལ་མི་རེ་ན་སྤྱུ་ལ་རེ། དེ་དག་གིས་ཕན་མང་པོས་བསྐྱུངས་
ཤིང་སྒྲོང་བར་འགྱུར་བ་བདག་ཀྱང་ཕན་བདེའི་ལེགས་ཆོགས་ཐམས་ཅད་བསྐྱུ་བས་ཤིང་སྒྲེར་
བའི་མ་གཞན་དང་། གླ་མ་དང་། ལྷག་པའི་ལྷ་ལྟ་དེ་ཕྱི་མེད་ཅིའི་ཕྱིར་ཡལ་བར་འདོར་སྤྱུ་བའི་
འིན་གཟུང་བསམ་བས། དེ་ཕྱི་མེད་སྐུ་བ་བསྐྱུ་དང་བྲལ་ཞིང་བདེ་བ་དང་ཕྱད་པར་སྐྱབ་པའི་དོན་
དུ་ཐེ་ཆོས་དང་བག་ཆ་བ་གང་ཡང་མེད་པར་ད་ལྟ་ཉིད་དུ་འཇུག་པར་བྱའོ། དེ་ཡང་དེ་ཕྱི་མེད་
ཀྱི་རྒྱད་པ་མཐའ་དག་ད་ལྟ་ཉིད་དུ་བདག་གི་རྒྱད་སྒྲེར་དུ་གྲུང་སྒྲེ་རི་སྤྱིད་འཁོར་བ་མ་སྒྲོངས་ཀྱི་
བར་དུ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱད་པ་ཐམས་ཅད་བདག་གཅིག་ལུས་ཉམས་སྤྱུ་སྒྲོང་སྒྲེ་དེ་
ཕྱི་མེད་ལ་རྒྱད་པའི་མིང་ཅིས་ཡང་མེད་པ་དང་། བདག་གི་ཕན་བདེའི་ལེགས་ཆོགས་ཐམས་ཅད་
ད་ལྟ་ཉིད་དུ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བཏང་ནས། དེ་ཕྱི་མེད་ཕན་བདེའི་ལེགས་ཆོགས་ཐམས་
ཅད་དང་ནམ་ཡང་འབྲལ་བ་མེད་པ་ཞིག་ངས་བྱའོ་སྤྱུ་བའི་ལྷག་བསམ་གྱིས་ཀུན་ནས་བསྐྱུང་
སྒྲེ་སྒྲོར་བ་གཞན་གྱི་སྐུ་བ་བསྐྱུ་དང་། རང་གི་བདེ་དགེ་ཐམས་ཅད་རྒྱུང་འགྲོ་འོང་ལ་བསྒྲོན་ཏེ་
ལེན་པ་དང་གཏོང་བའི་དམིགས་ཕྱི་སྒྲོང་བ་ཡིན་པས་བྱམས་སྒྲོང་རྒྱེ། འིན་གཟུང་། ལྷག་བསམ་
ཕྱི་མེད་ཀྱི་ཁོངས་སྤྱུ་འདུ་ཞིང་གཏོང་ལེན་འདི་ནི་གཙོ་པོར་བྱམས་པ་ལྷག་བསམ་
དང་སྒྲོང་རྒྱེ་ལྷག་བསམ་གྱི་དམིགས་ཕྱི་སྤྱུ་ལ་ཅུལ་སྒྲོང་བའི་ཚུལ་ཡིན་ནོ།

དེས་ན་བདག་གཞན་མཉམ་བཞེད་མཉམ་དག་འདིར་བྱམས་པ་ཆེན་པོ་དང་། སྒྲོང་རྒྱེ་ཆེན་
པོ་དང་། འིན་གཟུང་དང་ལྷག་བསམ་ཕྱི་མེད་དམིགས་སྒྲོང་ལོགས་སྤྱུ་བཅད་ནས་སྒྲོམ་མི་དགོས་
པས་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་ཡིན་གྱི། བསམ་པ་དེ་ཕྱི་མེད་དང་གང་ཡང་མ་འབྲལ་བའི་གཏོང་ལེན་

༡ རྒྱུ་བསྐྱུར་པ་དུ་མ། ཞི་རྒྱུ་སྤྱུ་ཞི་བ་ལྟ། བསྐྱུ་བ་དུ་མ། བསམ་པོ་བཅུ་བཞི་ལ། སོག་གངས་ ༡༩༩༥

ཟེར་བ་ཞིག་མཆོས་འདིར་སྒོམ་པར་གསུངས་པ་མིན་ནོ། ། གཞན་ཡང་བསམ་པ་དེ་རྣམས་
 གྱི་རིམ་པས་བདས་ཏེ་གཏོང་བ་དང་ལེན་པའི་དམིགས་པར་འདུག་དགོས་པ་ལ་དགོངས་ནས་
 གཞུང་འདི་ཉིད་དུའང་། དེས་ན་རྗེ་བཙུན་སྒྲ་མ་ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། ། དེ་ཡང་བདག་གི་
 དཔལ་ལྷན་སྒྲ་མ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་གཞུང་འདིར་། དེས་ན་ཞེས་པའི་ཆོག་གི་རྒྱས་པ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་ཞེས་
 སྒྲ་མ་བྱུང་པའི་དབང་ལྷག་སྒོ་བཟང་རྣམ་རྒྱལ་གྱིས་གསུངས་ཞེས་སྒྲ་མ་ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་
 ཆེས་གསུངས་གསུངས། དེ་ཡང་ཆོག་གཅིག་གི་སྤྱིང་ནས་དོན་གྱི་པོ་བ་ལེན་ལུགས་དང་བཤད་
 ལུགས་མང་དུ་ཡོད་པ་ལ་ཆོག་གི་རྒྱས་པ་ཆེ། བཤད་གཞི་ཆེ་ཟེར་བ་ཡིན་གྱི་ཐུགས་མང་སོ་
 བགྲངས་པའི་ཆོག་གི་རྒྱས་པ་ཆེ་ཟེར་བ་ལྟ་བུ་མིན་ནོ། ། དེར་མ་ཟད་གཏོང་ལེན་དང་འབྲེལ་བའི་
 བྱམས་སྤྱིང་རྗེ་དང་ལྷག་བསམ་གྱི་ཆོན་གྱིས་བྱང་རྒྱལ་གྱི་སེམས་འཕུལ་རྒྱལ་ཡང་། གཏོང་ལེན་
 རྒྱང་ལ་བསྐྱོན་པའི་འཕྲུལ་འདེགས་ཅན། བྱམས་དང་སྤྱིང་རྗེ་ལྷག་པའི་བསམ་པ་ཡིས། འགྲོ་
 རྣམས་ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། ། རྒྱལ་འདི་དག་ནི། བདག་གི་དཔལ་ལྷན་སྒྲ་མ་དམ་པ་དེ་ཉིད་
 གྱིས་། གཏོང་ལེན་འདི་གཙོ་པོ་ལྷག་བསམ་གྱི་དམིགས་རྣམ་ལ་རྩལ་སྤྱོད་པའི་རྒྱལ་ཡིན་ཅིང་།
 བྱམས་སྤྱིང་རྗེ་གཉིས་ཀྱང་འདིའི་ཁོངས་ནས་ཐོན་པ་ཡིན་ཏེ། གཏོང་བ་ནི་བྱམས་པའི་དམིགས་
 རྣམ་དང་འབྲེལ་བ་དང་། ལེན་པ་ནི་སྤྱིང་རྗེའི་དམིགས་རྣམ་དང་འབྲེལ་ནས་བྱེད་པ་ཡིན། དེར་
 མ་ཟད་དེན་གཙོ་ཡང་འདིའི་ཁོངས་ནས་ཆང་བས་ལོགས་སུ་བསྒྲོམ་མི་དགོས་གསུངས་པའི་
 མན་ངག་ལ་བརྟེན་ནས་རང་གིས་གོ་ཆོད་བཀོད་པ་ཡིན་གྱི། བདག་འདྲ་ལྟ་ཅི་སྒྲོས་མཁས་པར་
 གྲགས་པ་རྣམས་ཀྱང་སྒྲ་མའི་མན་ངག་མ་ཡིན་ན་ལམ་གྱི་དཀའ་གནས་འདི་འདྲའི་རིགས་ལ་ཐེ་
 ཆོམ་ཅམ་སྤྱེད་རྒྱས་པ་ཡང་ཤིན་ཏུ་དཀའ་བར་འདུག་ན་རྟོགས་པ་ལྟ་ཅི་སྒྲོས།

དེ་ནས་ལྷག་བསམ་གྱི་ཆོན་གྱིས་བྱང་རྒྱལ་གྱི་སེམས་འཕུལ་རྒྱལ་ནི། གཏོང་ལེན་རྒྱང་ལ་
 བསྐྱོན་པའི་འཕྲུལ་འདེགས་ཅན། ཞེས་སོགས་ཏེ། དེ་ལྟར་གཏོང་ལེན་གྱི་འཕྲུལ་འདེགས་དང་
 འབྲེལ་བའི་བྱམས་སྤྱིང་རྗེ་ལྷག་བསམ་རྣམས་ཀྱི་རིམ་པས་བདས་ནས། གཞན་གྱི་ཐུག་བསྐུལ་

མཐའ་དག་སེལ་ཞིང་། བདེ་བ་མཐའ་དག་སྐྱབ་པའི་ཁྱར་དེ་རང་ལ་བབ་ཀྱང་གནས་སྐབས་དེ་
 ལྟར་མི་ཁུས་པའི་ཚུལ་དང་། ཁུས་པ་དེ་སྐུ་ལ་ཡོད་ན་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་
 གི་གོ་འཕང་ཞིག་ཐོབ་པ་ན། དེའི་སྐུ་གསུང་ཐུགས་མཛད་པ་¹འཕྲིན་ལས་རྣམས་རི་ལྟར་འབྱུང་
 བའི་ཚུལ་རྣམས་ཞིབ་དུ་བསམས་པས། ད་གཞོད་གཞན་དོན་མཐར་ཕྱིན་པ་སྐྱབ་ཁུས་པའི་ཚུལ་
 ལ་ངེས་པ་གཉིད་ནས་འདྲོངས་ཤིང་གཞན་དོན་ལྟ་ཅི་སྟོས། རང་གིས་ཀྱང་དེ་ལྟ་བུའི་གོ་འཕང་
 ཞིག་མ་ཐོབ་ན་རང་དོན་ཡང་མཐར་མི་ཕྱིན་པའི་ཚུལ་རྣམས་ཞིབ་དུ་ཤེས་པས། ཡོན་ཏན་དེ་
 རྣམས་ལ་དམིགས་པའི་དད་པས་རྟེན་བྱས་ཏེ་རང་གཞན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་གཉིས་མཐར་ཕྱིན་
 པ་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་འདོད་ཀྱི་སེམས་ཤུགས་ཤག་སྐྱེད་ཁུས་པར་xxx
 འོན་གཞན་ཀྱི་སྐྱག་བསྐུལ་མཐའ་དག་སེལ་ཞིང་བདེ་བ་མཐའ་དག་སྐྱབ་པའི་ཁྱར་རང་ལ་བབ་
 པར་མཐོང་བ་ན། དེའི་དོན་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་འདོད་བསྐྱེད་པ་ཅམ་གྱིས་ཆོག་མོད་
 མཆམས་འདིར་དེ་ལྟ་བུའི་དབྱེད་པ་མང་པོས་ཅི་བྱ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་དེས་ནི་
 གཞན་དོན་མཐར་ཕྱིན་པ་འབྱུང་བའི་ཚུལ་ཞིབ་དུ་མི་ཤེས་པས་གཞན་དོན་དུ་ཞི་བ་རྒྱུད་པས་
 ཆོག་པར་འཛིན་པ་མི་ལྟོག་པར་མ་ཟད། རང་དོན་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཚུལ་ཡང་མི་ཤེས་པས་རང་
 དོན་དུ་ཞི་བ་རྒྱུད་པས་ཆོག་པར་འཛིན་པ་ཡང་མི་ལྟོག་ལ། དེར་མ་ཟད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་
 ཐོབ་འདོད་ཀྱི་འདུན་པ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་མཐོང་བའི་དད་པས་རྟེན་བྱས་ནས་བསྐྱེད་
 དགོས་པས། དེ་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་དེ་ནི་མོས་མཐོ་ཅམ་མ་གཏོགས་མཆན་ཉིད་ཆང་བའི་
 སེམས་བསྐྱེད་དུ་མི་འགྱུར་བས། སེམས་བསྐྱེད་མཆན་ཉིད་ཆང་བ་ལ་ནི་སྤར་ལྟར་ཆོག་འཛིན་
 གཉིས་པོ་ལགས་པར་ལྟོག་པའི་ཚུལ་དང་། ཡོན་ཏན་མཐོང་བའི་དད་པས་དོན་གཉིས་ཀྱི་འདུན་
 པའི་རྟེན་བྱས་ཚུལ་རྣམས་ཆང་བའི་སྟོན་ས་བསྐྱེད་དགོས་པ་ནི། རྗེ་ཟླ་མའི་མན་ངག་ལྟར་པ་
 ཟླ་མ་དེ་ཉིད་ཀྱི་གསུང་ན་ལམ་དུ་བྱུང་བ་ལྟར་བཞོད་པ་ཡིན་པས། མཆན་ཉིད་ཆང་བའི་སེམས་

¹ ཐུགས་ཀྱི་མཛད་པ་ དེ་བ་དཔལ།

བསྐྱེད་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་པ་ལྟ་ཅི་སྒྲོམ་ལེགས་པར་ངོས་ཟིན་རྒྱས་པའང་དགའ་བ་ནི། ལྷ་མ་དེ་ཉིད་
 གྱིས་ཕུར་བུ་སྒྲོགས་ལྷ་མ་བུམས་པ་དང་། ལུང་སྐྱོ་རྩལ་པའི་དོ་རྩེ་དང་། འཛིགས་མེད་དབང་ལོ་
 གསུམ་གྱི་གསུང་སྒྲོམ་དང་སྐུར་ནས་གསུངས། དེ་ལྟར་བདག་གཞན་མཉམ་པར་བསམ་པ་ནས་
 གཏོང་ལེན་གྱི་པར་དེ་རྣམས་ནི་བདག་གཞན་མཉམ་བཞིའི་མན་ངག་སྐྱོ་མོང་མ་ཡིན་པ་དང་།
 དེའི་མོང་གི་བཏང་སྒྲུམས། མར་ཤེས་སོགས་དང་། མཐུག་གི་ལྷག་བསམ་གྱི་ཆོན་གྱིས་བྱང་
 རྒྱལ་གྱི་སེམས་འཕུལ་རྒྱལ་རྣམས་ནི་མན་ངག་གཉིས་ཀའི་སྐྱོ་མོང་བ་ཡིན་ཏེ། བ་རྩེ་བཅུན་ལྷ་
 མ་དེ་ཉིད་གྱིས་ལྷག་བསམ་ནས་མན་ངག་གཉིས་པོ་གཅིག་ཏུ་འབྲེས་པ་ཡིན་གསུངས།

དེ་ནས་བྱང་སྒྲོམ་གཟུང་རྒྱལ་ནི། དུས་གསུམ་རྒྱལ་བ་ཀུན་གྱི་བསྐྱེད་གཅིག་ལས། ཞེས་
 སོགས་ཏེ། བདག་གིས་མ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་
 འཕང་རིན་པོ་ཆེ་དེ་ཅི་ནས་བྱང་ཐོབ་པར་བྱ། དེའི་ཕྱིར་དུ་དུས་གསུམ་རྒྱལ་བ་ཀུན་གྱི་བསྐྱེད་
 པ་གཅིག་པའི་ལམ་བཟང་རྒྱལ་སྤྱོད་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་རྣམས་ཅ་ལྟར་བཅོ་བརྒྱད། ཉེས་བྱས་ཞེ་
 སུག་སྒྲོགས་མཐུན་གྱི་ཉེས་པ་སོགས་ཀྱིས་གཏན་ནས་མ་གོས་པར་རྣམ་པར་དག་པ་ཞིག་
 མིག་འབྲས་ལྟ་བུར་བསྐྱང་ཞིང་། རྒྱལ་སྤྱོད་ཀྱི་སྐྱོད་པ་མཐའ་དག་བསྐྱུས་པའི་སྒྲོམ་རྒྱལ་
 ཁྲིམས་གསུམ་གྱི་ཉམས་ལེན་ལ་ལུས་དང་སྒོག་ལའང་མི་བལྟ་བར་རྒྱལ་བཞིན་དུ་སྒྲོབ་པར་
 བྱའོ།། རྫོགས་བྱང་ཐོབ་འདོད་ཀྱི་སེམས་འདི་ཡང་མི་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུའང་གཏོང་བར་
 མི་བྱའོ།། དེ་ལྟར་བྱེད་རྒྱས་པར་xxx

དེ་ལྟར་ན་སྒྲོན་པ་དམ་བཅའ་ཅན་དང་། འཐུག་སེམས་གཉིས་སྤྱབས་གཅིག་ཏུ་ལེན་པ་དང་།
 རིམ་ཅན་དུ་ལེན་པའི་ཆོ་ག་གཉིས་གང་བྱས་བྱང་འབྲའོ།། འོ་ན་སྒྲོན་འཐུག་གཉིས་སྤྱབས་གཅིག་
 ཏུ་ལེན་པའི་ཆོ་ག་འདིས་འཐུག་སྒྲོམ་མཆོན་ཉིད་པ་སྐྱེའམ་མི་སྐྱེ། སྐྱེ་ན་སྒྲོན་འཐུག་གཉིས་དུས་
 གཅིག་ཏུ་སྐྱེ་བར་འཕྱར་རོ་ཞེ་ན། སྐྱིར་སྒྲོན་འཐུག་གཉིས་རིམ་ཅན་སྐྱེ་བར་ངེས་བྱང་། སྒྲོན་
 སེམས་མཆོན་ཉིད་པ་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔས་བྱང་། སྒྲོན་འཐུག་གཉིས་རིམ་

ཅན་དུ་ལེན་པའི་ཆོ་ག་དང་། ལྷ་བས་གཅིག་དུ་ལེན་པའི་ཆོ་ག་གཉིས་གང་གི་སྒོ་ནས་བྱང་སྒྲིལ་
 གྲངས་ཀྱང་སྒྲེམ་སྒྲེའི་ཁྱད་པར་མི་རྟེན་པས། སྒོན་པ་དམ་བཅའ་ཅན་དང་འཇུག་སྒྲིལ་མཆོན་
 ཉིད་པ་གཉིས་དུས་གཅིག་དུ་སྒྲེའི་བར་འདོད་ཀྱང་འགལ་བ་མེད་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སྒོན་སེམས་
 ལ་རྩལ་བཅས་ཀྱི་སྒྲོང་བ་ཙམ་སྒྲེས་པས་ཀྱང་། སྒོན་འཇུག་གཉིས་ལྷ་བས་གཅིག་དུ་ལེན་པའི་
 ཆོ་ག་བྱས་པས། འཇུག་སྒྲིལ་མཆོན་ཉིད་པ་མི་ཐོབ་ཀྱང་འཇུག་སེམས་རྗེས་མཐུན་པ་ཞིག་ཐོབ་
 པ་དང་དུས་མཉམ་དུ་སྒོན་པ་དམ་བཅའ་ཅན་རྗེས་མཐུན་པ་གཅིག་ཀྱང་ཐོབ་པར་འདོད་པ་ལ་
 འགལ་བ་མེད་དམ་སྐྱེས་སྟེ། འོན་ཀྱང་གང་ཟག་དེ་གཉིས་སྐུང་བ་ལ་སྒྲོར་ན་ཅ་སྐུང་དངོས་གཞི་
 འབྱུང་མི་འབྱུང་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་ཁོ་ན་ལས་ཡིད་ཆེས་བཅའ་དགོས་པས་མཆོམས་
 ཟེན་པར་དཀའ་ནའང་། མ་ཆགས་པ་དང་ཉམས་པ་སྐུང་བ་ལ་སྒྲོར་ན་ཉེས་བྱས་སོ་གསུངས་པ་
 ལྟར་འདུལ་བ་སྤྱིའི་འགྲོ་ལུགས་དང་བསྐྱེད་ཆོག་མིན་དབྱེད་དོ། དེ་ལྟར་ནའང་བདག་འདྲ་སྒོན་
 སེམས་ལ་སྒྲོང་བ་སྒྲེས་པ་ལྟ་ཅི་སྒྲིས། སྒོན་སེམས་གོ་བའི་ལུལ་དུའང་མེད་པ་དུ་མས་སྒོན་
 འཇུག་ལྷ་བས་གཅིག་དུ་ལེན་པའི་ཆོ་ག་ནམ་གྲངས་དུ་མ་བྱས་པ་འདི་ལ་ནི་སྒོན་འཇུག་དངོས་
 གནས་ལྟ་ཅི་སྒྲིས་རྗེས་མཐུན་ཙམ་ཡང་ཐོབ་པར་དཀའ་ནའང་། དེ་རིགས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་རྣམས་
 ཀྱིས་ཀྱང་བསྐྱབ་པ་རྣམས་ནི་ངེས་པར་བསྐྱུང་དགོས་ཏེ། མ་སྐྱུང་ན་གྲངས་པའི་བར་མའི་དགོ་
 བ་དང་འགལ་བའི་སྐུང་བ་འབྱུང་ངོ་། དེ་ལ་དགོངས་ནས་བདག་གི་དཔལ་ལྷན་ཆུ་མ་དེ་ཉིད་
 ཀྱིས་འོ་སྒོལ་ལྟ་བུས་བྱང་སྒྲིལ་ཆོ་གས་གྲང་བ་འདི་ལ་བྱང་སྒྲིལ་མི་སྒྲེ་ཡང་། བསྐྱབ་པ་རྣམས་ནི་
 ངེས་པར་བསྐྱུང་དགོས་ཏེ། མ་སྐྱུང་ན་སྐུང་བ་འབྱུང་ངོ་ཞེས་ནན་ཏན་གདམས་སོ། འདི་ལའང་
 འགའ་ཞིག་གིས་ལམ་རིམ་དུ་སྒོན་སེམས་བཙས་མིན་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྒོན་འཇུག་
 གཉིས་རིམ་ཅན་དུ་ལེན་པའི་ཆོ་ག་དང་། རྩལ་བཅས་ཀྱི་སྒྲོང་བ་ཙམ་སྒྲེས་པས་དེ་གཉིས་ལྷ་བས་
 གཅིག་དུ་ལེན་པའི་ཆོ་ག་སོ་སོར་བཤད་པས་གང་ཟག་སྐྱ་མ་དེ་རིགས་ཀྱིས་ལྷ་བས་གཅིག་དུ་
 ལེན་པའི་ཆོ་ག་བྱེད་པ་མི་འཐད་དོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་མཁས་བྱ་བ་རྣམས་ཀྱིས་བྱང་སྒྲིལ་ལེན་པའི་རྒྱལ་

ལ་མི་འབྲ་བ་གཉིས་གསུངས་པ་དེ་གཉིས་རིམ་ལྷན་པའི་ཚུལ་གསུངས་པ་ཅམ་མ་གཏོགས་
ཆོ་ག་དེ་གཉིས་གདུལ་བྱ་སོ་སོའི་དབང་དུ་བྱས་པར་བསྟན་པ་མིན་པས་སྒྲིན་མེད་དམ་སྟམ་སྟེ་
རྣམ་དཔྱོད་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་དབྱུད་དགོས་སོ།། དབང་བསྐྱར་རྗེས་གནང་རྣམས་ཀྱི་སྐབས་ཆོ་ག་
འདིའི་སྒོ་ནས་སྒོམ་པ་འཁོགས་པ་དང་ནོད་པ་ལལ་ཆེ་བ་ལ་རྟོག་འབྲུག་ཅམ་ཡང་མེད་དོ།།

སྒྲིན་པ་ལ་སྒོ་བ་ཚུལ་ནི། ལུས་དང་ཡོངས་སྤྱོད་དུས་གསུམ་དགེ་ཆོགས་བཅས།། ཞེས་
སོགས་ཏེ། ཕྱི་ཡོ་བྱད་དངོས་སུ་གཏོང་བ་ཅམ་ལ་མི་སྟོས་པར། ནང་དུ་ལུས་ཡོངས་སྤྱོད་དུས་
གསུམ་དགེ་བའི་དངོས་སོ་གང་ལ་ཡང་ཆགས་པ་མེད་པར་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་རང་རང་གི་
འདོད་དགའ་བསྐྱར་ཏེ་ཕངས་པ་མེད་པར་གཏོང་བའི་སེམས་སྟེལ་བའི་མན་ངག་གི་འབྲུལ་ལ་
བརྟེན་ནས་སྒྲིན་པའི་པར་སྒྲིན་སྤྱར་དུ་རྫོགས་པར་བྱེད་ཅུས་པར་xxx

ཚུལ་ཁྲིམས་ནི། སོ་ཐར་བྱང་སེམས་གསང་སྔགས་སྒོམ་པ་ཡི།། ཞེས་སོགས་ཏེ། སོ་ཐར་
ཀྱི་སྐབས་ཁྲིམས་ཉིས་བརྒྱ་ལྷ་བརྒྱ་ཅ་གསུམ་དང་། གཞི་བཟུས་ཀྱི་ཉིས་པ་སོགས་དང་། བྱང་
སེམས་ཀྱི་སྐབས་ཅ་ལྷང་བཅོ་བརྒྱད། ཟག་པ་ཚུང་འབྲིང་རྣམས་དང་ཉིས་བྱས་ཞེ་དུག་སོགས་
དང་། གསང་སྔགས་ཀྱི་སྐབས་ཅ་ལྷང་བརྒྱ་བཞི། སྒོམ་སོ་བརྒྱད། བཟའ་བའི་དམ་ཆོག་བསྟེན་
པའི་དམ་ཆོག་སོགས་བསྟུང་། སྒོམ་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། དགེ་བ་ཆོས་སྤྱད་དང་། སེམས་ཅན་
དོན་བྱེད་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་གསུམ་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་པར་སྒྲིན་སྤྱར་དུ་xxx

བཟོད་པ་ནི། ཁམས་གསུམ་སྒྲེ་དབྱ་མ་ལུས་ཁོས་བྱུར་ཏེ།། ཞེས་སོགས་ཏེ། ཁོང་ཁོའི་
ཉིས་དམིགས་དང་། བཟོད་པའི་ཕན་ཡོན་ལ་སོ་སོར་དཔྱོད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ངེས་པ་བྱངས་
ཏེ། སེམས་ཅན་གཅིག་གཉིས་སོགས་ལྟ་ཅི་སྟོས། ཁམས་གསུམ་ཀྱི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
དང་། དེ་ཡང་གཉིན་དང་བར་མར་གནས་པ་ལྟ་ཅི་སྟོས། ཐམས་ཅད་དབྱར་ལངས་ཏེ་གཞོད་པ་
ཚུང་དུ་ལྟ་ཅི་སྟོས། གཞེ་ཞིང་མཆང་འབྲུ་བ་དང་སྟོག་གཅོད་པ་སོགས་བྱས་ཀྱང་རྒྱལ་སྔས་
རྣམས་ཀྱི་བདག་གཞན་བརྗེ་བའི་རིགས་པའི་འབྲུལ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱད་ཅིག་གྱང་མི་ཁོ་བར་

གཞོད་ལན་པན་བ་སྐྱབ་བས་གཞོད་བ་ལ་ཇི་མི་སྐྱམ་པའི་བཟོད་པ། སྐྱག་བསྐྱལ་དང་ལེན་གྱི་
བཟོད་པ། ཆོས་ལ་ངེས་སེམས་ཀྱི་བཟོད་བ་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་བཟོད་པའི་པར་ཕྱིན་xxx

བཙོན་འགྲུས་ནི། སེམས་ཅན་རེ་རེའི་ཕྱིར་ཡང་མནར་མེད་པའི། ཞེས་སོགས་ཏེ། སེམས་
ཅན་རེ་རེའི་སྐྱག་བསྐྱལ་སེལ་ཞིང་བདེ་བ་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར་དུ་རང་ཉིད་དཔྱལ་བ་མནར་མེད་གྱི་
མེད་ནང་དུ་དུས་ལྷན་རིང་པོ་བསྐྱལ་བ་རྒྱ་མཆོད་པར་དུ་གནས་དགོས་བྱུང་ཡང་རང་ཉམས་ལ་
དཔགས་ཏེ་སེམས་ཅན་གཞན་དཔྱལ་བ་ལ་སོགས་པར་སྐྱག་བསྐྱལ་པའི་ཚུལ་ལ་ཤས་མི་བཟོད་
པའི་སྒྲིང་རྗེའི་དབང་གིས་སྐྱད་ཅིག་ཀྱང་སྒྲོ་བ་མེད་པར་སྐྱར་བ་སྐྱར་དུ་དེར་གནས་ཤིང་འཇུག་
པ་སོགས་བྱུང་ཚུབ་ཆེན་པོ་སྐྱབ་པའི་ཐབས་ལ་བཙོན་བ་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་བཙོན་འགྲུས་ཀྱི་
པར་ཕྱིན་xxx

བསམ་གཏན་ནི། ཕྱིར་ཁྱོད་ཀྱིས་པར་གཡེང་བའི་སེམས་སྤངས་ཏེ། ཞེས་སོགས་ཏེ། མི་
རྟོག་གསལ་པའི་ངར་ལྡན་གྱི་ཉིང་འཛིན་སྐྱབ་པ་ལ་འཇུག་པ་ན། གསལ་ངར་གྱི་པར་ཆོད་ཕྱིར་
བ་བྱུང་ན་དཔ་འཕྱོར་སོགས་གཟེངས་བསྟོད་པའི་གདམས་ངག་དང་། མི་རྟོག་པའི་པར་ཆོད་
ཁྱོད་པ་བྱུང་ན་མི་རྟག་པ་སོགས་སྒྲ་འབབ་པའི་གདམས་ངག་དང་། མི་རྟོག་པའི་པར་ཆོད་ཀྱིས་
གཡེང་བྱུང་ན་ཀྱིས་རྟོག་ངོས་ཟེན་དང་། འབྲལ་གཅོད་སོགས་ཀྱིས་གཡེང་འགོག་པའི་གདམས་
ངག་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྟེན་བས་པར་ཆོད་དེ་དག་དང་བྲལ་བའི་སེམས་དམིགས་རྟོན་སྟོང་བ་ཉིད་
ལ་གཏད་པ་དེ། དན་ཤེས་ཀྱི་རྒྱ་ལས་མ་གྲོལ་བར་གཡེངས་མེད་ཅེ་གཅིག་ཏུ་གནས་པའི་ཉིང་
འཛིན་གྱི་སྒོ་ནས་བསམ་གཏན་གྱི་པར་ཕྱིན་xxx

མཉམ་གཞག་ནས་མཁའ་ལྷ་བྱ་བསྐྱར་ཚུལ་ནི། དེ་ཉིད་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་
ཀྱིས། ཞེས་སོགས་ཏེ། སྟོང་བ་ཉིད་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་གཞག་པའི་བདེ་གསལ་མི་རྟོག་
གི་ངར་ལས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་གཡོ་བ་མེད་བཞིན་དུ་དངས་པའི་ཚུ་ནང་དུ་ཉེཅུ་ཚུང་འཇུག་པ་བཞིན་
དུ་སེམས་ཀྱི་ཆ་ཤས་གཅིག་གིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ་ཇི་ཅམ་དཔྱོད་པ་དེ་ཅམ་གྱིས་ཀྱང་

གནས་ཆ་རྒྱུ་འདྲ་བའི་མཐུས་དངས་པའི་བདེ་ཆེན་དང་འབྲེལ་བའི་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུའི་
མཉམ་གཞག་གི་སློན་སྐུ་ལེས་རབ་གྱི་པར་བྱེན་xxx

རྗེས་སློབ་སྦྱོར་ལྟ་བུ་བསྐྱར་ཚུལ་ནི། བྱི་ནང་ཆོས་རྣམས་སྦྱོར་སྦྱོར་ལམ་དང་། ཞེས་སོགས་
ཏེ། དེ་ལྟར་མཉམ་གཞག་ཏུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་སྦྱོང་བར་བསྟོན་པའི་མཐུས་དེ་
ལས་ལངས་པའི་རྗེས་སློབ་ཏུ་ཆོག་པ་དུག་གི་ཡུལ་དུ་བྱི་ནང་གི་ཆོས་གང་སྦྱང་ཐམས་ཅད་གྱི་
སྦྱང་ཚུལ་ལ་བརྟགས་པ་ཅམ་གྱིས་སྦྱོར་ལམ་དང་གཟུགས་བརྟན་ལྟ་བུར་སྦྱང་ཡང་རང་བཞིན་
མེད་པའི་ཚུལ་དང་གིས་འཆར་བའི་སྦྱོར་ལྟ་བུའི་ཏིང་འཛིན་རྫོགས་པར་བྱེད་ཀྱས་པར་xxx

སྦྱང་སྦྱོང་གཉིས་པན་ཚུན་རྒྱ་འབྲས་སུ་འཆར་བའི་སྦྱ་སྦྱབ་གྱི་སྦྱ་བ་བསྐྱར་ཚུལ་ནི། འཁོར་
འདས་རང་བཞིན་རྒྱལ་ཅམ་མེད་པ་དང་། ཞེས་སོགས་ཏེ། སྦྱོང་སྟོགས་འཁོར་འདས་ཀྱི་ཆོས་
རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུ་བ་པ་རྒྱལ་ཅམ་ཡང་མེད་པའི་ཚུལ་ལ་སེམས་བས་ཀྱང་སྦྱང་སྟོགས་
རྒྱ་འབྲས་རྟེན་འབྲེལ་བསྦྱོར་བ་མེད་པའི་ཚུལ་ལ་ངེས་པ་དང་གིས་སྦྱོང་བ་དང་། སྦྱང་སྟོགས་རྟེན་
འབྲེལ་བསྦྱོར་མེད་ཀྱི་ཚུལ་ལ་སེམས་བས་ཀྱང་སྦྱོང་སྟོགས་རང་བཞིན་མེད་པའི་ཚུལ་ལ་ངེས་པ་
དང་གིས་སྦྱོང་བ། སྦྱོང་བ་རྟེན་འབྲེལ་དང་རྟེན་འབྲེལ་སྦྱོང་བའི་དོན་དུ་འཆར་བའི་འཕགས་མཆོག་
སྦྱ་སྦྱབ་གྱི་དཔོངས་པ་མཐར་ཐུག་རྟོགས་ཀྱས་xxx

དོ་རྗེ་སློབ་དཔོན་གྱི་བཀའ་ཤིན་གྱིས་ལམ་བསྟོན་པའི་སྦྱོང་བུ་དུ་བྱས་ཏེ་རྒྱུད་དོན་ལ་
ཐོས་བསམ་གྱིས་སྦྱོང་སྟོགས་ཆོད་ཚུལ་དང་། སྦྱོང་བུ་དུ་བྱུར་ནས་དམ་ཆོག་དང་སྟོན་པ་དག་
པར་བྱེད་ཚུལ་ནི། དེ་ནས་དོ་རྗེ་འཛིན་པའི་དེད་དཔོན་གྱི། ཞེས་སོགས་ཏེ། དེ་ལྟར་ཐུན་མོང་
ལམ་སྦྱང་སྦྱོན་དུ་བཏང་ནས་སྦྱང་ཡང་ལུས་སྟོག་ལོངས་སྦྱོང་གང་ལའང་སྟོན་པ་མེད་པར་དོ་རྗེ་
སློབ་དཔོན་བསམ་སྦྱོར་གཉིས་ཀྱིས་མཉམ་པར་བྱས་ཏེ་དབང་བཞི་མཆོན་ཉིད་ཆང་བ་ལེགས་
པར་བསྐྱར་བས། ལམ་རིམ་གཉིས་ཡན་ལག་དང་བཅས་པ་རྣམས་ཀྱི་གཞི་རྫོགས་པར་ཐེངས་
པ་དང་། སྦྱ་བཞིའི་ས་ལོན་ཐེབས་ངེས་སུ་མཛད་པ་ན་ཅ་བཤད་སྦྱར་བའི་སྦྱ་མའི་མན་རག་ལ་

པཌེན་ཅས་རྒྱད་དོན་ལ་བླ་མག་ཆོད་པའི་སྐོས་པས་མ་བྲས་ཏེ། བཀོད་ཐུན་ཐོང་གི་དངོས་བྱུང་
ཁུག་གི་ཙུ་བ་དེ་གས་ལྟ་ཕྱི་དང་ལེ་བཤ་གི་དམ་ཆོད་ཐོས་པ་ནུས་མིག་གི་འབྲས་བྱའམ་ཐོག་
ལས་ཀྱང་གཅིས་པར་པཌེན་ཅིང་པཧྱུར་ཉུས་xxx

ལམ་བཟོད་ཚུལ་ལ་རིམ་པ་དང་པོར་སྒོ་བ་ཚུལ་ནི། རྩེ་གི་བར་དོ་ཐུག་བའི་སྐྱ་གཟུམ་
 དུ། ཞེས་སོགས་ཏེ། བཞི་དུས་ཀྱི་རྩེ་གི་བར་དོ་གཟུམ་ལམ་དུས་ཀྱི་སྐྱ་གཟུམ་དུ་བརྒྱུར་བར་
 བྱེད་བའི་ལམ་བཟོད་གཟུམ་ཡན་ལག་དང་བཅས་པ་བསྟོམས་པས། ཆེ་རབས་ཀྱན་ཏུ་སྐྱལ་
 བའི་སྐྱས་རྗེས་སྐྱ་བརྒྱུད་ཞིང་སངས་སྐུས་སྐས་བཅས་ཀྱིས་ཀྱིན་ཀྱིས་སྒོ་བ་པ་དང་། ལམ་དུས་
 ཀྱི་སྐྱ་གཟུམ་ཡོངས་རྫོགས་སྐྱེ་བའི་དགེ་ཅན་མས་སྒྲིབ་པར་བྱེད་པ་དང་། མ་མཐའ་ཀྱི་སྐྱར་ཞེན་
 བསྐྱེད་དག་སྐྱུངས་ནས་གང་སྐྱར་སྐྱ་སྐྱར་འཆར་བ་ཞིག་xxx

རིམ་པ་གཉིས་པར་སྒྲོབ་ཚུལ་ནི། སྒྲིང་གའི་པད་པ་བཟུང་རྒྱ་ཕྱིའི་དབུས་དག་ཏུ། ཞེས་
མོགས་ཏེ། སྒྲིང་གའི་ཅ་པའོར་གྱི་དབུས་ཅ་དབུ་མའི་ནང་དུ་པག་པའི་པ་ལུས་ལྷན་གྱི་མཁོན་
པོ་ཁྲིད་གྱི་སྒྲུབ་སྒྲོམ་ཞིང་གསོལ་བ་བཏབ་པ་དང་། ལུགས་རྒྱུད་པ་སྒྲུབ་པའི་དོ་རྒྱའི་བཟུང་པ་
མོགས་གྱི་མཐུས་དཔེ་དོན་གྱི་ཕོད་གསལ་གཉིས་དང་། དག་མ་དག་གི་སྒྲུབ་པ་གཉིས་དང་།
སྒྲོབ་མི་སྒྲོབ་པའི་ལུང་པ་ལུགས་གཉིས་ཏེ་ལཔ་པམ་རིམ་པ་ལྷའི་སྒྲིང་པོ་མཐའ་དག་ཆེ་པོར་མཐོན་
དུ་བཟུང་བར་བླ་མ་ལྟས་xxx

དེ་ལྟར་ལམ་ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་རྣམས་ལ་ལེགས་པར་སྦྱངས་ཀྱང་བཅན་
ས་མ་ཐེན་པར་འཆི་དགོས་པ་ལྟར་ན། འཆི་ཁའི་ཉམས་ལེན་དང་འཕོ་བ་བྱ་ཚུལ་ནི། ལམ་སྒྲ་མ་
ཐེན་འཆི་བའི་དུས་ཕྱེད་ན། ཞེས་སོགས་ཏེ། བདག་གིས་དལ་འབྱོར་ཆེད་པའི་རྟེན་འདིར་མདོ་
སྤགས་ཀྱི་ལམ་ཀྱི་ཁྱས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་སྦྱངས་ཀྱང་བཅན་ས་མ་ཐེན་པར་འཆི་དགོས་
པ་ལྟར་ནའང་། རྒྱུད་སྡེ་ནས་གསུངས་པའི་སྤྲིག་ཅན་བཅན་ཐབས་སུ་འཆོར་བྱ་བའི་མན་ངག་གྲ་
མའི་རྣལ་འབྱོར་ཀྱི་རྫོགས་འཕོ་བ་དང་། ཐེག་ཆེན་སྒོ་སྒྲོལ་གི་ཤད་མས་པ་འཆི་ཁའི་ཉམས་ལེན།

དཀར་པོ་ས་མོན་དང་། སྒོན་ལམ་དང་། འཕེན་པ་དང་། སུན་འབྱིན་པ་དང་། གོམས་པའི་སྒྲོབས་
 རྣམ་པ་ལྟ་བུ་པོ་པན་ཚུན་སྤྱོད་པའི་གདམས་ངག་གི་སྒྲོན་ས་བདེ་བ་ཅན་སོགས་དག་པའི་ཞིང་དུ་
 བཤོད་བཤམ། མཁའ་སྤྱོད་རིག་པ་འཛིན་པའི་ཉེན་ནམ། གསུམ་ལྟན་དག་སྤོང་དོ་རྩེ་འཛིན་པའི་
 ཉེན་ཞིག་ཏུ་སྒྲེ་བར་xxx

ཆོ་རབས་ཀྱན་ཏུ་སྒྲ་མས་རྩེས་སུ་འཛིན་ཅིང་སྤྲས་ཀྱི་བྱ་བོའམ་འཁོར་གྱི་ཐོག་མར་འགྱུར་
 པའི་སྒོན་ལམ་བྱ་ཚུལ་ནི། མདོར་ན་སྒྲེ་ཞིང་སྒྲེ་བ་ཐམས་ཅད་དུ། ཞེས་སོགས་ཏེ། མདོར་ན་
 བདག་གིས་ཆོས་ཕུང་བརྒྱད་ཁྱི་བཞི་སྤོང་གི་བཅུད་ཕུང་པའི་ཉིང་ཁ། དུས་གསུམ་རྒྱལ་བ་ཀྱན་
 གྱི་བཤོད་པ་གཅིག་པའི་ལམ་བཟང་། རྒྱ་བོད་ཀྱི་མཁས་ཤིང་བྱུ་བ་པའི་དབང་ལྷག་རྣམས་ཀྱི་
 ཐུགས་དམ་གྱི་མཐེལ། མདོ་སྔགས་ཀྱི་ལམ་གྱི་ལུས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་སྒྲ་མའི་རྣལ་འབྱོར་
 འདི་ཉིད་ཉམས་ལེན་སྤྱོད་པོར་བཟུང་སྟེ་ལུས་སྒོག་ལོངས་སྤྱོད་གང་ལ་ཡང་མི་བལྟ་བའི་དཀར་
 སྤྱད་ཐག་པོ་དང་། རྒྱབས་པོ་ཆེའི་བཙོན་འགྲུས་ཀྱི་སྒོན་ས་ཅེ་གཅིག་ཏུ་བསྐྱབས་པས་རབ་བྱུང་
 ན་ཆེ་འདིར་འཆང་རྒྱ་བཤམ། དེ་ལྟར་མ་བྱུང་ནའང་སྒྲེ་བ་གཉིས་སམ་གསུམ་སོགས་དང་། ཐ་
 ནའང་སྒྲེ་བ་བཅུ་དྲུག་གི་ཕྱིར་མི་འགྲངས་པར་འཆང་རྒྱ་བ་ཞིག་བྱ་དགོས་པས། དེ་ལྟ་བུའི་སྒྲེ་
 ཞིང་སྒྲེ་བ་ཐམས་ཅད་དུའང་པ་སྒྲ་མ་ཁྱེད་ཀྱིས་འབྲལ་མེད་རྩེས་སུ་གཟུང་སྟེ་ཐུགས་ཀྱི་བཅུད་
 མཐའ་དག་ལེགས་པར་ཕྱར་པའི་མན་ངག་གི་བདུད་ཅིང་གྲེས་བཞིན་དུ་སྦྱལ་བ་དང་། སྦྱ་གསུང་
 ཐུགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གཞན་སུ་ལའང་མདོན་པར་མི་མཛད་པ་རྣམས་ཀྱང་སྤྲས་གསང་མེད་པར་
 གསུངས་པས། སྦྱ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་གསང་བ་མཐའ་དག་འཛིན་པའི་སྤྲས་ཀྱི་བྱ་བོར་འགྱུར་
 བ་དང་། གཞན་ཡང་མགོན་པོ་ཁྱོད་ཀྱིས་བསྐྱལ་བ་གངས་མེད་པའི་སྤྲ་རོལ་ནས་རྫོགས་པའི་
 སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལོ་འཕང་མདོན་དུ་མཛད་ཐེན་ནའང་། སྤྲར་ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་རབ་
 འབྲམས་རྣམས་སུ་ལ་ལར་སྦྱ་བལྟམས་པ་དང་། གཞན་དུ་མདོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་
 པ་དང་། དེ་ལས་གཞན་དུ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བ་སོགས་མཛད་པ་སྤྲ་ཆོགས་ཀྱིས་བདག་

པར་མཐུལ་ཕྱལ་བའི་མཐུག་ཏུ། དེ་ལྟར་གསོལ་བ་བཏབ་པས་སྒྲ་མ་མཆོག །ཅེས་སོགས་ཏེ།
འདིར་ཆོགས་ཞིང་བསྐྱུ་སྤྱགས་སུན་མོང་དང་སུན་མོང་མ་ཡིན་པ་གཉིས་ལས།

དང་པོ་(སུན་མོང་ག)ནི། ཆོགས་ཞིང་གི་རྣམ་པ་གསལ་བར་བྱས་ཏེ་སྤྱིར་ཁོང་རུས་པའི་གཏིང་
ནས་གསོལ་བ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་བཏབ་པས། རྒྲ་མ་སེམས་དཔའ་གསུམ་བཅེགས་ཀྱི་སྤྱགས་ཀའི་རྩ་
ལས་འོད་ཟེར་འཕྲོས་པས་མཐའ་སྒྲོར་གྱི་ལྷ་ཆོགས་རྣམས་དང་། བཞུགས་གནས་དཔག་བསམ་
གྱི་ཤིང་དང་མཆོད་ཇུས་རྣམས་ལ་སོག་པས། དེ་དག་རྗེ་གསལ་དང་རྗེ་དྲུངས་སུ་སོང་ནས་
མཆོད་ཇུས་རྣམས་འོད་དུ་ལྷ་ནས་དཔག་བསམ་གྱི་ཤིང་ལ་ཐིམ། དེ་ཡང་འོད་དུ་ལྷ་ནས་སེང་གི་
ལ་ཐིམ་ཞིང་། མཐའ་སྒྲོར་གྱི་ཞི་ཁྲོ་རབ་འབྱམས་རྣམས་མཐའ་ནས་རིམ་གྱིས་འོད་དུ་ལྷ་ནས་ནང་
མ་ནང་མ་རྣམས་ལ་ཐིམ་པས། མཐའ་རྒྱུད་ཆེན་བཞིའི་ལྷ་ཆོགས་རྣམས་ཀྱང་རྒྲ་མ་སྤྱབ་དབང་
དོ་རྗེ་འཆང་སྒོ་བཟང་གྲགས་པའི་སྤྱིའི་སྤྱུགས་བཞེར་ཐིམ། རྒྱ་ཆེན་སྤྱོད་བརྒྱད་དང་། ཟབ་མོ་ལྷ་
བརྒྱད་ཀྱི་རྒྲ་མ་རྣམས་ཀྱང་བྱམས་འཇམ་དབྱངས་གཉིས་དང་། ཆོས་འབྲེལ་དངོས་ཐོབ་ཀྱི་རྒྲ་
མ་རྣམས་གདམས་པ་འདིའི་ཁྲིད་སོག་པའི་རྒྲ་མ་ལ་ཐིམ། ཉམས་ལེན་ཀྱི་རྒྱལ་ས་བརྒྱད་ཀྱི་རྒྲ་
མ་རྣམས་དང་། གདམས་པ་འདིའི་ཉེ་བརྒྱད་སུན་མོང་མིན་པའི་རྒྲ་མ་རྣམས་ཀྱང་དོ་རྗེ་འཆང་ལ་
ཐིམ་ཞིང་། གཙོ་འཁོར་ལྷ་པོ་དེ་ལ་ཅུང་ཟད་གསལ་བར་དམིགས་ནས་བྱམས་འཇམ་དབྱངས་
གཉིས་སོ་སེམས་དཔའ་གསུམ་བཅེགས་ཀྱི་སྤྱུ་གཡས་གཡོན་དང་། ཁྲིད་སོག་པའི་རྩ་བའི་རྒྲ་
མ་ཞལ་དངོས་སུ་བཞུགས་ན་སྤྱི་རིལ་པོ་དང་། ཞལ་དངོས་སུ་མ་བཞུགས་ན་འོད་སྤྱོད་པོར་ལྷ་
ནས་ཆོགས་ཞིང་གཙོ་པོའི་སྤྱགས་ཀར་ཐིམ། དོ་རྗེ་འཆང་ཆོགས་ཞིང་གཙོ་པོའི་སྤྱི་པོ་ནས་མར་
ཞུགས་ཏེ་སྤྱགས་ཀར་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའ་ལ་ཐིམ། སེང་གི་བརྒྱ་བཅེགས་པའི་གདན་དང་
བཅས་པ་ཉི་ལྔའི་གདན་ལ་ཐིམ་ཞིང་རྒྲ་མ་སེམས་དཔའ་གསུམ་བཅེགས་ཉི་ལྔའི་གདན་བཅས་
རང་ཉིད་དོ་རྗེ་འཇིགས་བྱེད་དུ་གསལ་བའི་སྤྱི་པོར་སེབས་ཏེ་ཆངས་བྱག་གི་ཁར་བཞུགས། དེ་

༡ མི་བཞུགས་ མོད་དཔལ་ མེར་དཔལ་

ཡང་རྗེ་ཆུང་དུ་སོང་ནས་མཐར་སེམས་དབང་གསུམ་བཅེགས་ཀྱི་སྒྲན་ཅན་མཉ། མཐེབ་ཆོག་
 ཅན་དུ་སོང་སྟེ་ཆངས་བྲག་ནས་མར་ཉི་མི་མི་ཞུགས་ནས། སྟོང་གའི་ཤིན་དུ་སྒྲ་བའི་གཉུག་མའི་
 ཆུང་སེམས་དང་དབྱེར་མེད་དུ་གྱུར་ཏེ། སྒྲ་མ་དང་ལྷག་པའི་ལྷ་རང་སེམས་གསུམ་རོ་མོ་དབྱེར་
 མེད་དུ་གྱུར་པའི་མོས་པ་བརྟན་པོ་བྱ།

གཉིས་པ་(ཐུན་སོང་མ་ཡིན་པ་)ནི། སྒྲ་སྟོད་བཅུད་ཤིན་རྒྱལ་ས་ཀྱི་སྐྱབས། སྟོད་དང་བཅུད་
 ཐམས་ཅད་གཞལ་ཡས་ཁང་དང་། ལྷ་དང་ལྷ་མོར་བསྐྱར་བ་ཐམས་ཅད་རང་འདོད་ལྷ་ཡབ་ལུས་
 ཀྱི་ཐུགས་ཀའི་རྩྭ་དང་སྦྱར་མཆམས་ནས་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་རང་བཞིན་གྱི་འོད་ཟེར་དམར་པོ་
 དབག་དུ་མེད་པ་འཕྲོས་པས་རྗེ་དྲངས་དང་རྗེ་གསལ་པ་སོང་བ་ནམས་འོད་དུ་ཞུགས་རང་ཉིད་
 ལ་ཐིམ་པ་དང་། ཆོགས་ཞིང་ནམས་ཀྱང་སྒྲར་བཞིན་བསྐྱས་ནས། གཙོ་མོ་རང་གི་ཆངས་བྲག་
 གི་ཁར་བྱོན་ཏེ་རང་གི་ལུས་ཀྱི་ནང་རྒྱབ་ལ་ཅུང་ཟད་ཉེ་བར་ཅ་གསུམ་ལུས་ཀྱི་གཞུང་ཞིང་ལྷ་ར་
 གནས་པའི་ལུས་གནས་བཞིའི་ཐད་ཀར་དབྱུ་མ་ནས་རྩའི་འཁོར་པོ་བཞི་གྱེས་པའམ། གནས་
 ལྷའམ་བྲག་དུ་འཁོར་པོ་ལྷའམ་བྲག་གསལ་བརྟབ་རྩེ་མོ་ལྷོ་གས་རིམ་སྟེ་འགྲོས་ལྷ་ར་བྲས་ཏེ།
 རང་གི་ཆངས་བྲག་གི་ཁར་བཞུགས་པའི་ཆོགས་ཞིང་གཙོ་མོ་རྗེ་ཆུང་རྗེ་ཆུང་དུ་སོང་སྟེ་མཐར་
 དམིགས་པས་མ་ཐེན་ན་ཀྱི་སྒྲན་ཅན་དང་ཐེན་ན་ནས་འབྱུངས་ལྷུངས་ཀར་ཅན་དུ་གྱུར་པ། ཅ་
 དབྱུ་མའི་ནང་ནས་མར་ཞུ་རུ་རུ་ཞུགས་ཏེ་སྟེ་པོའི་ཅ་འཁོར་གྱི་ནང་དུ་སྟེ་བས་པས་སྐྱ་ལས་
 འཕྲོས་པའི་འོད་ཟེར་གྱིས་ཅ་འཁོར་གྱི་ལྷེ་བ་དང་ཅ་འདབ་ནམས་ཀྱི་ནང་ཐམས་ཅད་གང་སྟེ་
 གསལ་བར་བྲས་པས་ཅ་མཉེན་པ་དང་ཆུང་ལས་སྐྱ་རུང་བར་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་ཅིང་། སྒྲ་མའི་སྐྱ་
 ལ་བརྟེན་པའི་དམ་ཆོག་ཉམས་ཆག་ཐམས་ཅད་བྱང་ཞིང་དག་པར་བསམ། དེ་ནས་མགྱིན་པའི་
 ཅ་འཁོར་གྱི་ནང་དུ་སྟེ་བ་པ་ནའང་། སྒྲར་བཞིན་འོད་ཟེར་འཕྲོས་ཤིང་ཅ་ཆུང་ནམས་བྱིན་གྱིས་
 བརྒྱབ་པ་དང་། གསུང་གི་དམ་ཆོག་ཉམས་ཆག་ཐམས་ཅད་བྱང་ཞིང་དག་པ་དང་། དེ་ནས་
 སྟོང་གའི་ཅ་འཁོར་གྱི་ནང་དུ་སྟེ་བས་པ་ན་དེར་གནས་པའི་མི་ཤིགས་པའི་ཐིག་ལེ་འོག་དམར་

པོ་དང་སྒྲིང་དཀར་པོར་ཡོད་པ་གཙུ་ཁ་སྒྲིང་གི་ཚུལ་དུ་གནས་པའི་ནང་དུ། ལིན་ཏུ་སྤ་བའི་གཙུག་མའི་རྒྱུང་སེམས་ལ་ཐེམ་བས་གཙུག་མའི་རྒྱུང་སེམས་དང་སྤ་མ་སེམས་དཔའ་གསུམ་བཅེགས་གཉིས་དབྱེར་མེད་དུ་གྱུར་ཅིང་། ཐེག་ལེ་དཔར་པོ་གདན་དང་དཀར་པོ་ན་བཟའི་རྣམ་པར་གྱུར་པར་བསམ་སྟེ་རང་གི་བཀའ་ཤིན་གསུམ་ལྟན་གི་སྤ་མ་དང་སྤལ་པའི་སྤ་རྩེ་ཙོང་ཁ་བ་ཆེན་པོ་དང་རང་གི་སེམས་གསུམ་རྒྱུང་ཆད་གི་གཉིས་སྤར་སྤ་མོས་ཀྱང་མ་ཆོད་པར་དབྱེར་མེད་རོ་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པའི་མོས་པ་བརྟན་པོ་བྱ་དགོས་པ་ནི་ཐེག་ལེ་དང་སྤལ་པའི་སྤ་དང་རང་གི་སེམས་གསུམ་དབྱེར་མེད་རོ་གཅིག་ཏུ་སོང་བ་སྤར་བསྐྱོན་དགོས་པར་ཡང་ཡང་གསུངས་པ་སྤར་རོ།། གནས་དེར་ཡང་སྤར་སྤར་འོད་ཟེར་སྒྲོས་པ་དང་ཅ་རྒྱུང་གིན་གིས་བསྐྱབས་པ་སོགས་གི་མོས་པ་བྱའོ།།

༥ དེ་ནས་དངོས་གཞི་ལུག་ཀྱི་ཆེན་པོ་ལ། བདོ་ལུགས་གི་ལུག་ཆེན་དང་། ལུགས་ལུགས་གི་ལུག་ཆེན་བསྐྱོན་ཚུལ་གཉིས་ལས། ལྷི་མ་ནི། རྩོ་རྩེའི་ལུས་ལ་གནད་དུ་བསྐྱབ་པའི་ཐབས་ཁྱད་པར་ཅན་གིས་རྒྱུང་རྒྱ་རྒྱུར་ཞུགས་གནས་ཐེམ་གསུམ་བྱས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ལུས་ཅན་སྤལ་སྤེས་གི་བདེ་བས་ལུས་སྟོང་པ་ཉིད་བསྐྱོན་ཚུལ་ཡིན་ལ། ལུས་ལ་གནད་དུ་བསྐྱབ་ས་གཙོ་པོ་ཡང་། འདུས་པ་ནས་སྒྲིང་གར་དང་། རྒྱུད་གཞན་ནས་སྟེ་བར་གསུངས་སོ།། ཐོག་མར་གར་ལ་གནད་དུ་བསྐྱབ་ས་ཡང་འདུས་པ་ཡི་ཤེས་ཞབས་ལུགས་གི་སྤྱབས། ཐོག་མར་སྒྲིང་གར་མི་ཤིགས་པའི་ཐེག་ལེ་དང་། དེ་ནས་གསར་བའི་སྤ་ཅེར་སྤ་ཐེག་དང་། དེ་ནས་བདོང་གི་སྤ་ཅེར་འོད་གི་ཐེག་ལེ་དང་། དེ་ནས་སྒྲིང་གར་མི་ཤིགས་པའི་ཐེག་ལེ་ཁྱད་པར་ཅན་བསྐྱོན་པར་གསུངས་པས། ཐོག་མར་སྒྲིང་གར་གནད་དུ་བསྐྱབ་པ་དང་། འདུས་པ་འཕགས་ལུགས་སྤ་ཐོག་མར་ནོར་བུར་སྤ་ཐེག་དང་། དེ་ནས་སྒྲིང་གར་ལུགས་ཐེག་དང་འོད་གི་ཐེག་ལེ། དེ་ནས་གསར་བའི་སྤ་ཅེར་རྩས་ཐེག་བསྐྱོན་པར་གསུངས་པས། ཐོག་མར་གསར་བའི་ཅེར་གནད་དུ་བསྐྱབ་པར་གསུངས་སོ།།

དེ་ཡང་བསྐྱེད་རིམ་གི་སྤ་ཐེག་མཐར་ཕྱིན་པས་ནི་ཐོག་མར་འོག་སྐོར་གནད་དུ་བསྐྱབ་ན་

འབྲེལ་ཆེ་བར་གསུངས་པས་དེ་ལྟར་དང་། བསྐྱེད་རིམ་རགས་པ་མཐར་ཕྱིན་ཀྱང་ཕྱ་མོ་མཐར་
 མ་ཕྱིན་པས་ནི་དང་མོར་སྒྲིང་གར་རམ་ལོག་སྒྲོར་གནད་དུ་བསྐྱེད་པ་གང་བྱས་ཀྱང་འདྲ་བར་
 སྒྲར་ཡང་། མོག་མར་སྒྲིང་གར་གནད་དུ་བསྐྱེད་ཀྱང་གནས་དེར་རྒྱུང་འདུ་མ་སྐྱབ་ན། གནས་
 གཞན་ལ་གནད་དུ་བསྐྱེད་པའི་ཐབས་ལན་མང་བྱས་པས་རྒྱུང་འདུ་བར་བྱང་བ་ན། སྒྲར་ཡང་
 སྒྲིང་གར་གནད་དུ་བསྐྱེད་དགོས་པར་གསུངས་པས་དེ་ལྟར་བྱ་དགོས་ལ། འོན་ཀྱང་བསྐྱེད་རིམ་
 རྩ་རགས་གང་ཡང་མཐར་མ་ཕྱིན་པར་ཐུགས་འདིའི་ཐུག་ཆེན་བསྐྱོམ་པའི་བག་ཆགས་འདོག་
 བར་འདོད་པས་ནི། མོག་མར་སྒྲིང་གར་རམ་ལོག་སྒྲོར་གང་ལ་གནད་དུ་བསྐྱེད་ཀྱང་བྱུང་མེད་པར་
 སྒྲར་པས་མོག་མར་སྒྲིང་གར་གནད་དུ་བསྐྱེད་ཀྱང་སྒྲར་ཆོགས་ཞིང་བསྐྱེད་པའི་སྐབས་སྒྲིང་
 གའི་ཅ་འཁོར་གྱི་དབྱས་སུ་མི་ཡིགས་པའི་ཐེག་ལེ་དཀར་དམར་གྱི་ནང་དུ་ཡིན་དུ་སྐྱབ་པའི་གཉུག་
 མའི་རྒྱུང་སེམས་སྐྱ་མ་སེམས་དཔའ་གསུམ་བཅེགས་གྱི་རྣམ་པར་སོང་བ་ཐེག་ལེ་དང་བཅས་
 བར་རང་གི་སེམས་ཞུགས་པ་བཞིན་དུ་བྱས་ནས་བསྐྱོམ་པས། རོ་རྒྱུང་གི་རྒྱུ་རྐྱེད་ཞུགས་
 གནས་ཐེམ་གསུམ་བྱས་པས་སྒྲིག་རྒྱ་ནས་འོད་གསལ་གྱི་བར་དང་། དེའི་དུས་སུ་ཡས་བབ་
 མས་བརྟན་གྱི་དགའ་བཞི་རངས་པའི་མོས་པ་བྱས་ཏེ། བཞི་པ་ལྟན་སྐྱེས་གྱི་དགའ་བའི་དུས་སུ་
 སྒྲར་བཅས་པའི་ལྟ་བ་རྟན་པར་བྱས་ཏེ་བདེ་སྟོང་མཉམ་གཞག་དུ་བསྐྱུང་ཚུལ་དང་། དེ་ལས་སྒྲར་
 བར་བརྟན་པ་ན་འཕེན་པའི་དཔའ་གིས་ཐུགས་སྒྲོག་གི་ཉེར་སོབ་ཤར་བ་དང་དུས་མཉམ་དུ་སྐྱ་
 མའི་མོངས་སྒྲར་སྒྲར་ཐུགས་དང་། དེས་སྤང་པོ་སྒྲིང་པ་འདོད་ལྟ་ཡབ་ལུས་དུ་གསལ་བའི་དམ་
 ཆོག་སེམས་དཔའི་ཐུགས་ཀར་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའི་རྒྱལ་གྱིས་ཞུགས་པའི་སྐབས་སྐྱ་བརྒྱུང་
 ཚུལ་དང་རྗེས་སོབ་དུ་གང་སྒྲར་སྟོང་བར་གཏན་ལ་ཐབ་སྟེ། དེའི་རང་དུ་སྒྲར་གྱི་ལྟན་སྐྱེས་གྱི་
 བདེ་བ་རྟན་པར་བྱས་པའི་བདེ་སྟོང་གི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་ལྟའི་རྣམ་པར་འཆར་ཚུལ་གྱི་ཐུས་དཔེན་
 བས་རིམ་གྱིས་བསྐྱོམ་དགོས་ཏེ། བདག་གི་རྗེ་བརྟན་རྒྱ་མ་དེ་ཉིད་ཀྱིས། འདིར། སྒྲིང་གའི་འདབ་
 བསྐྱེད་རྒྱ་རྐྱེད་དབྱས་དག་ཏུ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་འདིས་སྒྲོག་ཚུལ་གྱི་ཐུགས་གཅིག་དོར་

བསྐྱེད་དངོས་སུ་སྟོན་པ་ཡིན་ཀྱང་བསྟོམ་པའི་སྐབས་སུ་ལུས་དབེན་ནས་རིམ་གྱིས་བསྟོམ་གསུངས་སོ།། འོག་སྟོར་གནད་དུ་བསྟུན་ན་སྟོང་གའི་མི་ཞིགས་པའི་ཐིག་ལེ་སྒྲ་མ་དང་བཅས་པ་ནོར་བུའི་ཅ་འཁོར་གྱི་ནང་ངམ་ནོར་བུའི་ཅར་རྒྱ་རྒྱའི་ནང་ཅམ་དུ་དམིགས་པས་པས་སྟེ་ཅེ་གཅིག་དུ་བསྟོམ་པ་སོགས་སྤར་བཞིན་དང་། དེ་ནས་དམིགས་ཏེན་སྟོང་གར་བྲངས་ཏེ་སྤགས་ཐིག་སོགས་བསྟོམ་དགོས་སོ།།

དེ་ལྟར་བསྟོམ་པའི་རིམ་པ་རྣམས་ཞིབ་དུ་ངེས་པར་བྱས་ཏེ་བསྟོམ་ཚུལ་དངོས་གཞི་དང་སྐབས་སུ་བབ་པའི་གོགས་སེལ་སོགས་འདོན་རྣམས་ནི་འདུས་པ་འཕགས་ལུགས་ལྟར་དང་། གདམས་པ་འདིའི་སྟོས་ཀྱི་དམིགས་པའི་བྱད་པར་ཞིབ་པ་རྣམས་ནི་སྒྲ་མའི་ཞལ་ལས་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ།། འདི་དག་ནི་ཞིན་དུ་དཀའ་བའི་གནས་རྒྱད་སྟེ་རིན་པོ་ཆའི་དགོངས་པ་མཁས་བྱ་བ་ཆད་མར་བྱུར་བ་རྣམས་ཀྱི་མན་ངག་ལ་བརྟེན་ནས་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས། བདག་འདྲས་རང་སྟོབས་ཀྱིས་སྟོགས་ཅམ་ཡང་བཟོད་པར་མི་ལུས་ཀྱང་སྒྲ་མ་དམ་པའི་གསུང་གི་བབ་དང་། སྒྲ་མ་ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆའི་རྒྱ་དང་། རྫོགས་རིམ་གྱི་མན་ངག་གསལ་བར་བསྟུན་པའི་ལོགས་བཤད་རྣམས་ལ་བརྟེན་ནས་རང་གི་གོ་ཆོད་ཅམ་གསུ་པོར་གནས་པའི་དཔྱོད་ལྡན་རྣམས་ཀྱིས་དབྱུང་པའི་གཞིར་བསྟུན་པ་ཡིན་ནོ།།

སྒྲ་མ་མདོ་ལུགས་ཀྱི་ཕྱག་ཆེན་ནི། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་སྟེ་རིན་པོ་ཆའི་དངོས་བསྟུན་སྟོང་ཉིད་བསྟོམ་ཚུལ་ཏེ་མིང་གཞན་དབུ་མའི་ལྷ་ཁྱིད་སྟོང་ཚུལ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ།། དེ་ལ་འགའ་ཞིག་གིས་འདིར་སྟོང་ཉིད་བསྟོམ་ཚུལ་དབུ་མའི་ལྷ་ཁྱིད་དང་བྱད་པར་མེད་པ་ལ་མིང་ཕྱག་ཆེན་ཞེས་འདོགས་པ་དང་། སྟོན་འགྲོའི་སྟོར་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྫོགས་རིམ་ལྟར་བྱེད་པ་འདི་ནི་ཆེས་མ་འབྲེལ་ཞིང་དགོས་པ་མེད་དོ་སྟུམ་ན། ཚུལ་འདི་ནི་ཞིན་དུ་དཀའ་བའི་གནས་ཞིག་ཡིན་པས་གདམས་པ་འདིའི་མན་ངག་ལ་མངའ་བརྟེས་པའི་སྒྲ་མ་དམ་པའི་གསུང་ལ་བརྟེན་ནས་རང་གིས་གོ་ཆོད་ལྟར་ཅུང་ཟད་བཤད་ན། འདིར་བྱིང་ཆོད་དང་རྣམ་པར་གཡེང་བའམ་འཕྲོ་བའི་སྟོན་

ནམས་འགོག་པའི་ཐབས་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་ནམས་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་ནས་འབྱུང་བ་དང་། བྱད་པར་
བྱུང་ཆེན་ནམས་ཀྱི་མན་ངག་བྱད་པར་ཅན་ནམས་ལ་བརྟེན་ནས་གཉུག་སེམས་རགས་པའི་
ཀྱན་རྫོབ་པའི་དོ་བོར་དོས་བརྒྱུང་སྟེ། དེ་ཉིད་བླ་པས་ཡང་མེད་ཅེ་གཅིག་ཏུ་འདྲིན་པས་སེམས་
རགས་པ་འདི་ཉིད་དབང་དུ་འདུ་ནས། དེས་སྟོང་ཉིད་བསྟོམ་རྒྱུ་འདི་ནི་མཐར་དོ་རྗེའི་ལུས་ལ་
གནད་དུ་བསྐྱུན་པའི་ཐབས་མཁས་ཀྱི་འབྲུལ་ནམས་ལ་བརྟེན་ནས། རང་བཞིན་བརྒྱུད་ཅུའི་ཀྱན་
རྟོག་གཡོ་བྱེད་རྒྱུ་དང་བཅས་པ་བསྐྱུས་པ་ལས། ཤིན་ཏུ་སྤྲ་བའི་གཉུག་སེམས་མངོན་དུ་བྱས་
ཤིང་དབང་དུ་འདུ་ནས་གཉུག་སེམས་སྤྲ་མོ་དེས་སྟོང་ཉིད་བསྟོམ་རྒྱུ་དང་ནམས་པ་མཐུན་ཞིང་
དེའི་སྟོན་བྱེད་དུ་ཡང་འབྱུང་བ་དང་། དེར་མ་ཟད་གཉུག་སེམས་སྤྲ་མོས་སྟོང་ཉིད་བསྟོམ་རྒྱུ་
ནི་སྤར་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ལྷ་བ་བཅས་ནས་རྟེན་པ་དེ་ཉིད་བླ་པར་བྱས་ཏེ་བདེ་སྟོང་སྦྱར་བ་ཡིན་གྱི།
སེམས་སྤྲ་མོ་དེའི་ངང་དུ་དམིགས་རྟེན་འཆོལ་བའི་དབྱུང་པ་རགས་པ་བྱས་ན་རྒྱུ་འདུ་བའི་
གཤམ་སུ་འབྱུང་བས། དེའི་སྟོན་དུ་དམིགས་རྟེན་སྟོང་ཉིད་བཅས་དགོས་ཤིང་། དེས་ན་སྤར་
སྦྱར་གཉུག་སེམས་རགས་པའི་ངང་ནས་སྟོང་ཉིད་འཆོལ་བ་ནི། ཐུན་མོང་མིན་པའི་ཕྱག་ཆེན་
ཀྱི་དམིགས་རྟེན་འཆོལ་བ་ཡིན་པས་འབྲེལ་ཡང་ཤིན་ཏུ་ཆེ་ལ། དེ་ལ་ཕྱག་ཆེན་ཀྱི་མིང་འདོགས་
པའང་ཤིན་ཏུ་འཐད་དོ། དེར་མ་ཟད་མདོ་ལུགས་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་བསྟོམ་པ་ལ་ཕྱག་ཆེན་ཀྱི་མིང་
འདོགས་པའི་རྒྱུ་ནི། བཅོམ་ལུན་འདས་དེ་ཉིད་ཀྱིས། ཉིང་འདྲིན་རྒྱུ་པོའི་མདོ་ལས། “ཆོས་
ནམས་ཀྱན་གྱི་རང་བཞིན་ཕྱག་རྒྱ་ཆེ།”¹ ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ།

གཞན་ཡང་གཉུག་སེམས་སྤྲ་མོས་སྟོང་ཉིད་བསྟོམ་པ་ལ་ནི་དབང་བཞི་ནམས་པར་དག་
པ་རྒྱངས་ཤིང་། དབང་དུས་སུ་ཁས་རྒྱངས་པའི་དམ་ཆོག་སྟོམ་པ་ནམས་པར་དག་པར་བྱེད་པ་
དང་། རིམ་པ་དང་པོའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་གོམས་པར་བྱས་པ་དང་། རྒྱ་མའི་རྣལ་འབྱོར་ཐུན་མོང་
མིན་པའི་སྟོན་ས་ཆོགས་རྒྱལ་ས་པོ་ཆེ་གསོག་པ་སོགས་སྟོན་དུ་འབྱོར་གོས་ལ་འདིར་ཡང་དེའི་

¹ རྟེན་གཤམ་ མདོ་སྟེ། དེ་ཉིང་འདྲིན་རྒྱུ་པོའི་མདོ། ལེའུ་འཕུ་འདུན་ལ། ཤོག་གྲངས་ 433 ལས་བྱུང་བ་ཅུང་ཟད་མི་འདྲ་སྟེ། “ཆོས་ནམས་
ཀྱན་གྱི་རང་བཞིན་ཕྱག་རྒྱ་སྟེ།” ཞེས་སོ།

དམིགས་ཏེན་འཆོལ་བའི་སྐབས་ཡིན་པས་དགོས་པ་འདྲ་ཆེད། འོན་ཀྱང་དབང་བཞི་མ་ཐོབ་
པས་དམིགས་ཏེན་སྟོང་ཉིད་འཆོལ་བ་ལ། སྤར་ལྷར་ཐུན་མོང་མིན་པའི་སྟོན་འགྲོ་དེ་དག་ལྷ་མི་
དགོས་ཤིང་ལྷ་བར་ཡང་མི་རུང་ལ། དབང་བཞི་ཐོབ་པས་ནི་སྤར་ལྷར་བསྐྱེད་རིམ་བསྐྱོན་པ་
དང་། དམ་ཆེག་སྟོན་པ་དག་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་དང་། ལྷ་མའི་ནལ་འཁྱར་ཐུན་མོང་མིན་པ་སོགས་
ཐུན་བྱུག་ཏུ་ལྷ་དགོས་པ་རང་གི་དམ་ཆེག་ཡིན་པས་དགོས་པ་མེད་པར་མི་འགྱུར་རོ།

སྟོང་ཆུལ་དངོས་གཞི་ལ། ཐོག་མར་ལྷ་བའི་ངེས་པ་བཅའ་ཏེ་ངེས་པ་རྟེན་པའི་རང་ནས་
གནས་ཆ་འཆོལ་བ་དང་། ཐོག་མར་གནས་ཆ་བཅའ་ཏེ་གནས་པ་རྟེན་པའི་རང་ནས་ལྷ་བའི་ངེས་
པ་འཆོལ་ལུགས་གཉིས་ཡོད་ཀྱང་། སྤར་མ་ནི་ལྷ་བའི་བག་ཆགས་བརྟན་པོ་དང་། ཞི་གནས་ཀྱི་
བག་ཆགས་སད་ངེས་ཀྱི་གང་ཟག་བྱུང་པར་ཅན་འགའ་ཞིག་གི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཅིང་། རྩི་
མ་ནི་ད་ལྷའི་གང་ཟག་ལྷ་བ་ལ་བག་ཆགས་འཛོག་པར་འདོད་པ་ཚུན་ཆད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་
ཡིན་པས་འདིར་དེའི་ལུགས་ལྷར་འཆོལ་བར་བྱའོ།

དེ་ཡང་སྤར་ལྷར་ཆོགས་ཞིང་བསྐྱུས་ནས་རང་གི་རྩི་པོའི་ལྷ་མ་སེམས་དབང་གསུམ་
བཅེགས་ལ་དད་ཀྱས་ཆེན་པོས་ཐལ་འགྱུར་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དགག་ལྷ་མོ། ལྷ་སྐྱབ་
ཡབ་སྐྱབ་། ལྷ་བ་མཆོག་སངས་རྒྱས་བསྐྱུངས་དང་། དཔལ་ལྷན་ལྷ་བ། རྩི་ཡབ་སྐྱབ་སོགས་
ཀྱིས་རི་ལྷར་ངོས་བཟུང་བ་ལྷར་འབྱུང་མེད་རྩི་པར་ངོས་འཛིན་ལྷས་པ་དང་། དེ་བཀག་པའི་
སྟོང་པ་ཏེན་འབྱུང་དང་། ཏེན་འབྱུང་སྟོང་པའི་དོན་དུ་འཆར་པའི་ལྷ་སྐྱབ་ཀྱི་ལམ་བཟང་བདག་
གི་རྒྱུད་ལ་སྤར་དུ་སྐྱེ་བར་ལྷ་མ་ལྷས་བྱིན་ཀྱིས་བཟུང་དུ་གསོལ་པོ་ཞེས་སྟོང་ཁོང་རུས་པའི་
གཉིང་ནས་གསོལ་བ་ལུགས་བྱུག་ཏུ་བཏབ་པས། སྤར་ལྷར་ལྷ་མ་སྟོང་གར་མི་ཤིགས་པའི་རྒྱུང་
སེམས་དང་དབྱེར་མེད་དུ་གྱུར་པའོ། ལྷ་མ་རང་ལ་སེམས་པས་ལྷ་མའི་སྐྱ་གསུང་ཐུགས་དང་
རང་གི་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་དབྱེར་མེད་རོ་གཅིག་དུ་གྱུར་པའི་མོས་པ་བརྟན་པོའི་རང་དུ་དར་
ཅིག་འཛོག་པའི་སྤར་བ་བན་ཐུན་མོང་པ་དེའི་རང་དུ་བདེ་སྦྱིད་སྤྱན་གསུམ་སོགས་འབྱུང་པའི་

རེ་བ། ལྷག་བསྐྱེད་དང་གཏམ་རན་སོགས་འབྱུང་དོགས། ཆེ་འདིའི་བྱ་བཞག་གི་ནམ་རྟོག་གང་
ཡང་མི་བྱེད་པས་གཡོ་མེད་ཅུང་ཟད་མཉམ་པར་འཛོག་གོ། དེ་ནས་སེམས་ཡུལ་གང་ལ་ཡང་
མི་འཕྲོ་བར་བྱའོ་སྐྱམ་པའི་འཕེན་པ་བྱགས་བྲག་བཏང་སྟེ། སེམས་ཡུལ་གང་ལ་འང་མི་འཕྲོ་བར་
གསལ་ལེ་རྟོག་གི་བར་གནས་པ་དེ་ལ། སེམས་ཡེང་མེད་ཅེ་གཅིག་ཏུ་འཛོན་པའི་བྲན་པ་སྐྱེ་
བསྟེན་¹པའི་བྲན་པའི་རྒྱན་བསྐྱུངས་པའི་ངང་ནས། སེམས་ཀྱི་ཆ་ཤས་སྤྲོ་མོ་ཞིག་གིས་སེམས་
དམིགས་རྟེན་ལ་ཚུལ་ཇི་ལྟར་བཏགས་པ་ལྟར་གནས་མི་གནས་ཀྱི་བྱ་ར་རིག་ཅམ་རིག་ཅམ་
བྱེད་པའི་ཤེས་བཞིན་ཡང་བསྟེན་པར་བྱའོ།

སྐབས་འདིར་བྲན་པ་འང་དམིགས་རྟེན་ཐོ་ཡུལ་ནས་མ་ཤོར་བར་བྲན་སྐབ་ཅམ་གྱིས་མི་
ཆོག་པར་སེམས་དམིགས་རྟེན་ལ་ཡེང་མེད་ཅེ་གཅིག་ཏུ་འཛོན་པའི་འཛོན་སྐྱུངས་ངར་ལྷན་
ཀྱི་བྲན་པ་བྱགས་ཅན་ཞིག་དགོས་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་བྲན་པ་བསྟེན་ཚུལ་ནལ་མ་ཞིག་བྱུང་ན་ཤེས་
བཞིན་ཡང་དེའི་འབྲས་བྱ་ཡིན་པས་ཇི་ལྟར་འདོད་པ་ལྟར་བསྟེན་དུ་ཡོད་ཀྱི། བྲན་པ་ལ་མ་ལྟོས་
པར་ཤེས་བཞིན་བསྟེན་ཚུལ་མེད་དོ། ཤེས་བཞིན་བྲན་པའི་འབྲས་བྱར་གསུངས་པ་འང་སྐྱུ་གུ་
ས་ཐོན་གྱི་འབྲས་བྱ་ཡིན་ཟེར་བ་ལྟ་བུ་མིན་པར། ཉི་མའི་འོད་ཉི་མའི་འབྲས་བྱ་ཡིན་ཟེར་བ་ལྟར་
གོ་བར་བྱ་ཞིང་། དེ་ཡང་ཁྱོད་པ་ལ་བསྐྱོར་ན་སྐྱར་སྐྱར་སེམས་དམིགས་རྟེན་ལ་ཡེང་མེད་ཅེ་
གཅིག་ཏུ་འཛོན་པའི་བྲན་པ་ལས་སྐྱེ་རིས་འབྱེད་པའི་བྲན་པའི་ཆ་ཤས་སྤྲོ་མོ་ཞིག་གིས་སེམས་
དམིགས་རྟེན་ལ་ཇི་ལྟར་བཏགས་པ་ལྟར་གནས་མི་གནས་སོགས་ཀྱི་བྱ་ར་བྱེད་པ་ལ་ཟེར་བ་
ཡིན་ནོ། དེ་ལྟར་ཤེས་བཞིན་གྱིས་བྱ་ར་བྱས་པ་ན་སེམས་དམིགས་རྟེན་ལ་ཇི་ལྟར་བཏགས་
པ་ལྟར་གནས་པར་མཐོང་ན་ངར་བབས་སུ་སྐྱུ་གུ་པར་འཛོག་ མི་གནས་པར་འཛོན་སྐྱུངས་ཀྱི་
ངར་ཤོར་ན་བྲན་པའི་འཛོན་སྐྱུངས་ཀྱི་ངར་གསོས་ཉེ་བསྐྱོམ། འཕྲོ་མོད་བྱུང་ན་དམིགས་རྟེན་ཐོ་
ཡུལ་ནས་མ་ཤོར་བར་བྲན་པའི་ངང་ནས་སེམས་ཀྱི་ཆ་ཤས་སྤྲོ་མོ་ཞིག་གིས་ནམ་རྟོག་གི་རོ་པོ་

༡ བསྟེན་ མོད་དབང་། མེར་དབང་།

ལ་བལྟ་བ་དང་། རྣམ་རྟོག་ཐོག་བརྩིས་སུ་བྱེད་བ་དང་། རྣམ་རྟོག་རི་ལྟར་འཕྲོ་བ་ལ་བལྟ་བའི་
མན་ངག་ཁྱད་པར་ཅན་གསུམ་པོ་གང་རུང་བྱས་པས་རྣམ་རྟོག་རང་ཡལ་ལ་སོང་བའི་མ་སྐྱིབ་
སྟོང་གསལ་ཕྱིག་གེ་བའི་ངང་དུ་འཛོག་གོ། དེ་ལྟ་བུའི་བྱ་བེས་ཁྱད་པར་ཅན་དེ་ཡང་བསམ་
སྟོང་རི་ལྟ་བུ་ཞིག་གིས་བསྟེན་པར་བྱེད་ན། འབྲལ་དུ་ལུས་སེམས་ཀྱི་རྩོལ་བ་སྟོང་ཞིག་གེ་བར་
བྱས་པའི་ཁོངས་ནས་སེམས་ཀྱི་འཛིན་སྟངས་གིས་བར་བྱས་ཏེ་བསྐྱུང་དགོས་ཏེ། བ་སྐྱ་མ་དེ་
ཉིད་ཀྱིས། འབྲལ་ལུས་སེམས་སྟོང་ཞིག་གེ་བ་ཞིག་བྱས། ཁོང་ནས་སེམས་སྐྱིམ་པོར་བྱས་ཏེ་
བསྐྱོལ་དགོས་གསུངས།¹ ལྷལ་དེ་ནི་མཁས་མཆོག་ཅན་གྱི་མི་དང་། ས་ར་ཏ། མ་ཅིག་ལ་བ་སྟོན་
སོགས་མཁས་གྲུབ་དུ་མས་ཀྱང་ཡང་ཡང་གསུངས་སོ། དེ་ལ་འདིར་ཉིང་འཛིན་གྱི་བསྐྱུང་ལྷལ་
བཤད་པའི་སྐབས་སུ་བབ་པ་ལ། དེ་ལ་འདིར་བསྐྱུང་ལྷལ་ལྷ་བསྐྱེད་ནས་བཤད་པ་འདི་ནི་ཆེས་མ་
འབྲེལ་བ་ཞིག་གོ་སྟེ་མ་ན། དེ་ནི་ཤིན་ཏུ་དཀའ་བའི་གནས་ཤིག་ཡིན་པས། བ་སྐྱ་མའི་མན་ངག་
ལ་བརྟེན་ནས་རང་གི་གོ་ཆོད་ཅུང་ཟད་བཤད་ན་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་སེམས་དམིགས་རྟེན་ལ་
ཡོང་མེད་ཅེ་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པའི་བྱ་བ་སྟེ་བསྟེན་པ་ན། སེམས་སྐྱ་མའི་གདམས་ངག་གིས་
བརྟེན་སྟངས་པའི་དམིགས་རྟེན་ལ་ཡོང་མེད་ཅེ་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པའི་ཆ་ནས་བྱ་བ་དང་། དེ་ལ་
སེམས་རི་ལྟར་འཛིན་པ་ལྟར་ཡོངས་མེད་ཅེ་གཅིག་ཏུ་གནས་པའི་ཆ་ནས་ཉིང་དེ་འཛིན་ཟེར་བ་
ཡིན་པས་སེམས་ཀྱི་ངོ་མོ་གཅིག་ལ་སྟོང་སྟེ་རིས་ཐ་དད་པར་འབྱེད་པ་ཡིན་ནོ། དེ་ལྟར་ན་ཉིང་
དེ་འཛིན་ནི་བྱ་བའི་བྱེད་ལས་ལས་འབྱུང་བས་བྱ་བའི་སྟོང་ལྷལ་ལས་མ་གཏོགས་པའི་ཉིང་དེ་
འཛིན་གྱི་སྟོང་ལྷལ་མེད་དོ། རོན་དེ་ལ་དགོངས་ནས་བ་སྐྱ་མ་དེ་ཉིད་ཀྱིས། ལྷ་མ་ཡོངས་འཛིན་
རིན་པོ་ཆེ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཉིང་དེ་འཛིན་བྱ་བའི་ངོ་མོ་ཡིན་གསུང་གིན་ཡོད་པས་དེ་ལྟར་བྱས་ན་
ཁྱེད་ཅག་གཞུང་ཆེན་མོར་སྐྱེས་པ་རྣམས་ལ་ཨེ་འགྲིགས་པ་ཨང་ཞེས་འདྲི་བའི་ཚོལ་གྱིས་ཡང་
ཡང་འདོམས་སོ།

1 འདིར་བ་སྐྱ་མ་གསུངས་པ་བྱ་བའི་བ་རང་ཉིད་ཀྱི་ལྷ་མ་སྟེ་ཡེ་ཤེས་བསྟན་འཛིན་ལ་གོ་དགོས་པས་སྟེ་ལ། འདིར་དེའི་ཞལ་གེས་བཤོད་
པར་སྟངས་ཤིག་ཡོད།

གཞན་ཡང་ཚུལ་འདི་དག་ནི་ཆེ་མཁས་ཅན་མཁྱེན་པ་ས། “སེམས་མི་རྟོག་པ་ཅན་སྐྱོང་བས་ཀྱང་སེམས་ཡུལ་གང་ལ་ཡང་མི་རྟོག་པར་བཞག་པར་བྱའོ་ཞེས་བྲན་ནས། དེ་ནས་སེམས་མི་འཕྲོ་བ་ལ་མ་ཡངས་པར་བྱ་ལ། མ་ཡངས་པ་ཡང་དམིགས་པ་མ་བཟེད་པའི་བྲན་པ་དང་དོན་གཅིག་པས་བྲན་པའི་སྐྱོང་ཚུལ་ལས་མ་འདས་པས་དེ་ལྟར་སྒྲོམ་པ་དེས་ཀྱང་ངེས་ཤེས་ཀྱི་འཁྱགས་ཐོན་པའི་བྲན་པ་བསྟེན་ནོ”ཞེས་དང་། རྗེ་བཙུན་སྒོ་བཟང་ཆོས་རྒྱན་གྱིས། “ཡངས་དང་མ་ཡངས་པ་ཡི་དོན། དམིགས་ཏེན་གང་ལ་འཛོག་པའི་སེམས་། བྲན་ཤེས་རྒྱ་ལས་མ་གྲོལ་བར། གཡོ་མེད་ཅེ་གཅིག་གནས་པ་ལ། འདིར་བསྟན་མ་ཡངས་པ་ཞེས་བཟོད།”² ཅེས་གསུངས་པ་ནམས་ཀྱི་དགོངས་པ་ལྟར་ཡིན་ནམ་སྟེ།

དེ་ལྟར་ལས་དང་པོ་པའི་³སེམས་གནས་སྐྱབ་ཚུལ་མད་དུ་བྱུང་བ་སེམས་ལ་དམིགས་པའི་བྲན་པའི་རྒྱུ་སྐྱོང་ཚུལ་གྱི་ཐབས་ཁྱད་པར་ཅན་བསྒྲོམ་པས། བྱིང་ཚོད་སོགས་ཀྱིས་མ་སྐྱིབ་པས་གསལ་བ། གཟུགས་ཅན་གང་དུ་འང་མ་གྲུབ་པས་སྐྱོང་སང་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ། ཡུལ་སྒྲུང་ཅིར་ཡང་འཆར་དུ་བྱུང་བའི་ཕྱིག་གེ་བ། སེམས་ཀྱི་ཀྱན་རྩོམ་པའི་དོ་བོ་སྒྲ་མའི་གདམས་ངག་གིས་དོ་སྒྲུད་པ་ལྟར་སྐྱོང་ཐོག་ནས་དོ་འཕྲོད་པའི་གནས་ཆ་བཟོན་པའོ། དེ་ལྟར་རི་མ་རི་བཞིན་དོ་མ་འཕྲོད་ཀྱང་དེའི་ཆ་སྟེད་དང་སྟེགས་མཐུན་ཅན་དོ་འཕྲོད་པའི་གནས་ཆ་ཅུང་ཟད་ཆེད་པ་ན། ད་གཟོད་སེམས་ཀྱི་དོན་དམ་པའི་དོ་སྒྲུད་བྱ་དགོས་ཀྱི། བདག་འདྲེ་ལས་དང་པོ་པས་གནས་ཆ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་ཆེད་པ་ད་ལྟ་གསུང་རབ་ཀྱི་དོན་ལ་བལྟ་རྟོག་བྱེད་པའི་སེམས་འབྱུང་པོ་འདི་འདྲས་དོན་དམ་པའི་གནས་ཚུལ་ལ་རི་ཅན་⁴དབྱུད་ཀྱང་ལྟ་བ་ལ་སྐྱོང་བ་ཐོན་མི་སྲིད་པར་

༡ རྗེ་ཅོང་ཁ་པའི་གསུང་འབྲས། བ་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ། གཙང་དབར། སོག་གྲངས་ ༣༠༥ནས་ ༤ས་བྱུང་བ་ཅུང་ཟད་མི་འདྲ་སྟེ། “སེམས་མི་རྟོག་པ་ཅན་སྐྱོང་བས་ཀྱང་སེམས་ཡུལ་གང་ལ་ཡང་མི་རྟོག་པར་བཞག་པར་བྱའོ། ཞེས་པའི་གདམས་ངག་བྲན་ནས་དེ་ནས་སེམས་མི་འཕྲོ་བ་ལ་མ་ཡངས་པར་བྱ་དགོས་ལ། མ་ཡངས་པ་དེ་ཡང་དམིགས་པ་མ་བཟེད་པའི་བྲན་པ་དང་དོན་གཅིག་ཡིན་པས་བྲན་པའི་སྐྱོང་ཚུལ་ལས་མ་འདས་པས། དེ་ལྟར་སྒྲོམ་པ་དེས་ཀྱང་ངེས་ཤེས་ཀྱི་འཁྱགས་ཐོན་པའི་བྲན་པ་བསྟེན་དགོས་པ་ཡིན་ནོ།” ཞེས་སོ།

༢ བཅའ་ཆེན་སྒོ་བཟང་ཆོས་རྒྱན་གྱི་གསུང་འབྲས། ༨ རྗེ་ལན་སྒོ་བཟང་བཞད་པའི་སྐྱོང་བྱུངས། གཙང་དབར། སོག་གྲངས་ ༥བཟ

༣ དང་པའི་ དེ་བ་དབར།

དང་པོའི་ སེར་དབར།

༤ གནས་ཚུལ་རི་ཅན་ དེ་བ་དབར།

གསུངས་པས་སོ།།

དེ་ཡང་ཐོག་མར་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་སྒྲོམ་དགོས་པར་གསུངས་པས་དང་པོ་སྒྲོམ་པ་
པོ་སྒྲེས་བྱའི་དོན་དམ་པའི་གནས་ཚུལ་གྱི་རོ་སྤྲོད་བྱ་ཚུལ་ནི། དཔེར་ན་ཆུ་གིན་ཏུ་དྲངས་པ་རྒྱང་
སོགས་ཀྱིས་རྒྱང་ཟད་ཀྱང་མི་གཡོ་བའི་ནང་ཏུ་ཉིན་རྒྱང་འབྱུག་འབྱུག་འཁོར་བ་ན། ཆུའི་ནང་ཏུ་
སྤྱང་འོག་ཐད་ཀར་གང་ཏུ་རྒྱ་བ་ནའང་ཆུ་དྲངས་གིང་མི་གཡོ་བར་གནས་པ་ལ་ཅི་ཡང་མི་གཞོད་
པ་ཞིག་ཡོད་པ་བཞིན་ཏུ་སྤྱ་མའི་མཉམ་གཞག་དེའི་ངར་ནས་ཤེས་པའི་ཆ་ཤས་སྤྱ་མོ་ཞིག་གིས་
གནད་བཞིའི་དབྱུད་པ་བྱེད་པ་ན། གནད་བཞིའི་དབྱུད་པ་རི་ལྟར་བྱེད་ཀྱང་སྤྱར་གྱི་མཉམ་གཞག་
དེ་ལ་རྒྱང་ཟད་ཀྱང་མི་གཞོད་པའི་ཚུལ་གྱིས་བྱེད་ཤེས་པ་ཞིག་དགོས་པས། སྤྱར་གྱི་མཉམ་
གཞག་དེའི་ངར་ནས་རྒྱང་ཟད་ཀྱང་མ་གཡོས་པར་སེམས་ཀྱི་ཆ་ཤས་སྤྱ་མོ་ཞིག་གིས་མ་ཉེས་
ཁ་གཡོགས། བདེ་བ་ཐོབ་ཏུ་རེ་བ། ལྷག་བསྐྱེད་འབྱུང་ཏུ་དོགས་པ་སོགས་ཀྱི་ཁྱེན་ལ་འབྲིས་
ནས་ངར་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་ཐབས་མཁས་པོས་བསྐྱེད་དོ།། རྒྱུ་བྱེད་པོ་ངར་འཛིན་གྱི་ཚུགས་
སྤྱ་བཏང་ནས་དེ་ལས་རྒྱུ་བྱེད་པའི་ཤེས་པ་སྤྱ་མོ་ཞིག་གིས་དེ་དང་དྲིས་མཉམ་ཏུ་
ངར་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་ལ་ང་ཚུལ་རི་ལྟར་ཏུ་སྤྱར་བ་དང་། དེས་ང་ཚུལ་རི་ལྟར་ཏུ་བཟུང་བའི་ཚུལ་
སྤྱ་ཞིང་མཛངས་པའི་ཚུལ་གྱིས་བརྟག་ནས་སྤྱང་ཚུལ་དང་འཛིན་ཚུལ་གཉིས་འཕྲུག་མེད་ཅིག་
ལེགས་པར་ངོས་འཛིན་དགོས་སོ།།

དེ་ལྟར་ཞིབ་ཏུ་བརྟག་པ་ན་སྤྱང་ཚུལ་དང་འཛིན་ཚུལ་དེ་གཉིས་ཀྱང་ཡུལ་སྤྱང་གཞན་ཞིག་
དང་འདྲེས་ནས་མཆམས་མཆམས་ནི་ངོས་ཟིན་པ་འདྲ་སོ། མཆམས་མཆམས་ནི་མི་ཟིན་པ་འདྲ་
མོ་ཞིག་ལས་མི་ཡོང་བས་ཐག་བཅད་པ་མ་སྤྱ་བར། བསལ་སྤྱང་དང་དགག་བྱ་འབྲུལ་མེད་ཟིན་
པའི་གསོལ་འདེབས་ཡང་ཡང་བྱས་ཏེ་ཡང་ཡང་བརྟག་དཔྱོད་བྱས་པས་ངར་གིས་ངོས་ཟིན་པའི་
དགག་བྱའི་སྤྱང་ཚུལ་དང་ཞེན་ཚུལ་དེ་ཉིད་རྗེ་སྤྱ་མ་ནས་བརྒྱུད་པའི་མན་ངག་ཆང་མ་རྣམས་དང་
མཐུན་མི་མཐུན་གྱི་མགོ་བསྐྱེད་བྱ་དགོས་ཏེ། ས་སྤྱ་མ་དེ་ཉིད་ཀྱིས། ཉོན་མོངས་འདི་མགོ་སྤྱར་

གཏོང་མཁན་རང་ཡིན་པས་ཡུལ་གཞན་ཞིག་དང་འདྲེས་ནས་མཆོས་ས་མཆོས་ས་ནི་ཡོང་བ་
འདྲ་མོ། མཆོས་ས་མཆོས་ས་ནི་མི་ཡོང་བ་འདྲ་མོ་ཞིག་ལས་མི་ཡོང་བས། ལན་རེ་རེ་གཉིས་རེ་
ཅས་ལ་ཆད་འཛིན་མི་བྱ་བར་བསག་སྐྱར་དང་། ཐཱ་མ་ལ་སྤྱིང་ཁོང་རུས་པའི་གཏོང་ནས་དགག་
བྱ་འབྲུག་མེད་འཆར་བའི་གསོལ་བ་བྱགས་དྲག་ཏུ་བཏབ་སྟེ་ཡང་ཡང་ངོས་འཛིན་བར་བྱེད་
དགོས་གསུངས། ངར་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་འདི་རང་ཅག་ཐ་མལ་བ་རྣམས་ལ་མི་ལམ་གྱི་གནས་
སྐབས་ཚུན་ཆད་ངམ་ངམ་བྱགས་ཀྱིས་འབྱུང་ཡང་། འདིའི་སྤང་ཚུལ་དང་ཞེན་ཚུལ་གཉིས་ཡུལ་
སྤང་གཞན་དང་མ་འདྲེས་པར་ངོས་འཛིན་སྤྱི་བའི་ངར་འཛིན་གསལ་པོ་དེ་ནི་རྒྱུན་མ་ཉེས་ཁ་
གཡོགས་དང་། འཛིགས་དངངས་ཆེན་པོ་སོགས་གསར་དུ་བྱུང་བའི་སྐབས་མ་གཏོགས་པར་
མི་སྤྱེ་ཞིང་། རྒྱུན་ངན་དེ་འདྲ་བྱུང་བའི་རུས་དེ་ཉིད་ནས་རྟོག་དཔྱོད་མ་བཟེད་པའང་ཤིན་ཏུ་དཀའ་
ལ། བཏག་དབྱེད་ཕྱིས་ན་ནི་ཅི་ཡང་ངོས་མི་ཐེན་པ་ནི།¹ བ་ཐཱ་མ་དེ་ཉིད་ཀྱིས། ངར་འཛིན་ལྷན་
སྐྱེས་གསལ་པོ་འདི་སྐྱེས་པའི་ཡུན་ཤིན་ཏུ་བྱུང་བས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་ཡུལ་གཞན་ཞིག་དང་འདྲེས་
ཡོང་བས་ཐིགས་པོ་ཞིག་ངོས་འཛིན་པ་ཤིན་ཏུ་དཀའོ་གསུངས་སོ།²

དེས་ན་གཅོད་ལྟ་བུའི་སོགས་འདོན་དུ་འགྱུར་ཚུལ་ཡང་། གཅོད་བྱས་པས་ལྷ་འདྲེས་སྤོང་
དང་ཆོ་འབྲུལ་སྤྱི་ཆོགས་གཏོང་བ་དེ་རྣམས་ངར་འཛིན་གསལ་བར་ངོས་འཛིན་པའི་ལམ་དུ་
བསྐྱུར་ནས། ངར་འཛིན་གསལ་བར་ངོས་ཐེན་པ་ན་ལྟ་བ་བདེ་ཐྲག་ཏུ་རྟོགས་པར་འགྱུར་བའི་
གནད་ཀྱིས་ཡིན་པར་ལ་ཐཱ་མའི་གསུང་གི་བབ་ལ་འབྱུང་ཡང་། བལ་ཆེ་བས་གཅོད་ལྟ་བུའི་
སོགས་འདོན་ཡིན་ཟེར་བ་ལུས་སྟོག་ལྟ་འདྲེ་ལ་བསམ་པ་ཐག་པས་བསྟོས་པས་འཛིན་ཆགས་
ཚུང་དུ་འགོ་བའི་དོན་དུ་གོ་སྟེ་གནད་མ་ཐེན་པ་ཡིན་ནམ་སྟུམ། གཞན་ཡང་གཅོད་བདག་པས་
གཞན་གཅེས་པའི་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་སོགས་འདོན་དུ་འགྱུར་ཚུལ་ཡང་། ལྷ་འདྲེ་རྣམས་

¹ མི་ཐེན་ནོ།། དེ་བ་དཔལ།

ཐེན་ནི། ཐོད་དཔལ།

² འདིར་ཡང་བྱ་བལ་བ་རང་ཉིད་ཀྱི་ཐཱ་མའི་ཞལ་ཤེས་བཞོན་པར་སྤྱང་།

ཀྱིས་སྟོང་སྒྲ་ཆོག་པ་གཏོང་བས་རང་གཅེས་འཛིན་དགག་མི་རུས་པའི་ཆོད་ཅམ་དུ་ངར་གིས་
སྟེས་པ་ན། གཅེས་འཛིན་དེ་ཉིད་དགའི་དྲངས་མར་བཟུང་སྟེ་དེའི་ཉེས་སྟོན་སྟོང་ཕྱེ་ནས་བསམ་
བསམ། ལུས་སྟོག་སྟོས་ལིང་བསྐྱར་བྱས་པའི་བདག་གཞན་བརྩེ་བའི་བསམ་པ་བསྐྱེད་པ་ལྟར། དེ་
ལྟ་བུའི་འཛིག་པ་མེད་ཅིང་བདེ་བར་གནས་པའི་སྐབས་གཅེས་འཛིན་གཞན་ཞིག་ན་ཡོད་པ་
འདྲ་ལོ་བྱས་ནས་རང་གིས་དེའི་སྟོན་བཟང་གིན་འདུག་པའི་ཉམས་སྟེང་ནས་བདག་གཞན་བརྩེ་
ཁུལ་བྱས་ཀྱང་སེམས་ལ་ཐོགས་ཆེན་པོ་མི་སྟོན་པ་ནི་སྟོ་ཁ་ནང་དུ་ལོག་སྟེ་བལྟས་ན་ཤེས་པར་
འགྱུར་ངོ་། དེ་ལྟར་ཡང་ཡང་བརྟགས་པས་རང་འཛིན་ལྟན་སྟེས་ཀྱི་སྒྲ་ཚུལ་དང་ཞེན་ཚུལ་
འབྱུང་མེད་རྩེན་པར་ངོས་ཟིན་ན་སྤང་པོ་དང་། དབྱིབས་དང་། ཁ་དོག་དང་། ཇི་མེད་སྟོང་སངས་
སོགས་ཀྱི་སྒྲ་བ་གང་ཡང་མི་འཆར་བར་གང་ལ་ཡང་སྟོས་པ་མེད་པར་གདགས་གཞིའི་སྤང་
པོ་འདིའི་སྟེང་ནས་ཚུར་གྲུབ་ཡོང་བ་ལྟ་བུར་སྤང་བར་དེ་བའམ་དམ་སྤྱིར་སྤྱིར་བའི་ང་ཞིག་སྤང་
ཞིང་ཞེན་པ་ལས་འོས་མེད་ངོ་།

དེ་ལྟར་རང་འཛིན་ཀྱི་སྒྲ་ཚུལ་དང་ཞེན་ཚུལ་བརྟག་པ་ན་འདྲ་སྤང་པོ། དབྱིབས། ཁ་
དོག་སྟོང་སངས་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་འཆར་ན། དེ་རྣམས་ལ་ནི་རང་སྟེ་གཞན་ཀྱིས་སྤང་པོ་དང་
དབྱིབས་སེམས་བདག་ཏུ་འདོད་པ་དང་། གཞན་སྟེ་འགའ་ཞིག་གིས་རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་
དུ་འདོད་པའི་འཛིན་པ་ཀྱན་བརྟགས་ཀྱི་སྒྲ་ཚུལ་དང་ཞེན་ཚུལ་ལས་མེད་པས་རང་གི་རྒྱུད་ལ་
འཕོ་སྟམ་པའི་སྟོ་སྐྱེད་པ་ན། དེ་དང་དུས་མཉམ་དུ་གདགས་གཞི་སྤང་པོའི་སྟེང་དུ་སྟོ་བྱར་དུ་སྤང་
བའི་ང་དེ་ལ་དམིགས་ནས་དེ་ཉིད་རང་དབང་དུ་གྲུབ་པ་ལྟར་སྤང་ཞིང་ཞེན་པ་ལ་རང་འཛིན་ལྟན་
སྟེས་ཀྱི་སྒྲ་ཚུལ་དང་ཞེན་ཚུལ་ཟེར་བ་ཡིན་ནམ་སྟམ་སྟེ། ཚུལ་འདི་དག་ནི་རང་གཞན་ཀྱི་སྟེ་པ་
མཁས་པ་མཁ་ཆེར་ཀྱི་སྟོ་སྟོས་གཏུགས་པའི་གནས་ཡིན་པས། བདག་འདྲས་རང་སྟོབས་ཀྱིས་
སྟོགས་ཅམ་ཡང་སྤྱི་བར་མི་རུས་ཀྱང་། དཔལ་ལྷན་ཆུ་བས། “གང་སྤྱིར་སྟོན་པས་སྤང་པོ་བདག་
པོ་ཞེས། གསུངས་པ་དེ་སྤྱིར་སྤང་པོ་བདག་འདོད་ན། དེ་ནི་སྤང་ལས་གཞན་བདག་འགོག་པ་

སྟེ། གཞུགས་བདག་མིན་སོགས་མདོ་གཞན་གསུང་བྱིར་རོ།¹ ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ནི་
 རྒྱ་མས་ལེགས་པར་བཀྲམ་པའི་སྐད་དུ་བྱུང་པའི་མན་ངག་དང་། བ་རྒྱ་མའི་མན་ངག་ལ་བརྟེན་
 བས་གཞུང་ཆེན་མོ་རྣམས་ལས་རང་འདྲིན་ལྷན་སྐྱེས་ཞེས་པའི་ཐ་སྐད་ཡང་ཡང་གསུངས་པའི་
 དོན་རང་གིས་གོ་བ་རྒྱང་ཚུལ་ཅུང་ཟད་བརྗོད་པས་གཞུ་མོར་གནས་པའི་དཔྱོད་ལྷན་རྣམས་ཀྱིས་
 དཔྱད་པར་མཛོད་ཅིག

དེ་ལྟར་དགག་བྱའི་སྒྲུང་ཚུལ་དང་འདྲིན་ཚུལ་ནི་ལྟར་ངོས་འདྲིན་པའི་རིམ་པ་ཡང་ཐོག་
 མར་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྟེན་འབྲེལ་བརྟགས་ཡོད་དུ་འདྲིན་ཚུལ་ཐོས་བསམ་གྱི་སྟོན་ས་ཞིག་དུ་
 ཞེས་པར་བྱས་ཏེ། ད་གཙོད་ལྟར་ལྟར་མཉམ་གཞག་གི་རང་ནས་དེ་ལས་སྒྲོག་པའི་དགག་བྱའི་
 སྒྲུང་ཚུལ་དང་ཞེན་ཚུལ་ལེགས་པར་བརྟགས་པས་འབྲུག་མེད་ཅིག་ངོས་ཟིན་པ་ན། གཅིག་དུ་
 བལ་གྱི་རིགས་པ་ལ་སོགས་པས་སྐྱབ་བྱེད་གྱི་ཅ་བ་རྟེན་འབྲེལ་དང་། མདོན་སྐྱམ་གང་དུང་ལ་
 སྐྱལ་པའི་ཚུལ་གྱིས་དེ་ལྟར་སྒྲུང་ཞིང་འདྲིན་པ་ལྟར་དུ་མ་བྱལ་པར་ངེས་པའི་ངེས་ཞེས་བྱུང་པར་
 གཉིས་ལྷན་བསྐྱེད་དགོས་པས། ཆོས་རྣམས་རྟེན་འབྲེལ་བརྟགས་ཡོད་དུ་འདྲིན་ཚུལ་ནི། དཔེར་
 བ་ལུ་མི་གསལ་བ་ན་མདོག་དཀྱིལ་ས་དང་འབྲེལ་ལུགས་སོགས་སྐྱལ་དང་འབྲེལ་པའི་ཐག་ཁ་
 མཐོང་པའི་ཀྲེན་གྱིས་སྐྱལ་ལོ་སྐྱམ་པའི་རྣམ་རྟོག་ཐོས་གྱིས་སྐྱེས་པ་ན། འབྲུལ་གཞི་ཐག་པ་དང་
 འབྲུལ་པ་རྣམ་རྟོག་གཉིས་པན་ཚུན་འཕྲད་པའི་དབང་གིས་སྟོ་བྱར་དུ་འབྲུལ་གཞི་ཐག་པའི་སྟེང་
 དུ་སྐྱལ་གྱི་རྣམ་པ་ཞིག་གང་གིས་ཀྱང་བསྒྲོག་དུ་མེད་པར་ལམ་ལམ་སྒྲུང་བ་ཙམ་ལས་འོས་མེད་
 ཀྱང་། སྐྱལ་འདྲིན་གྱི་རྣམ་རྟོག་འབྲུལ་པའི་དབང་གིས་དེ་ལྟ་བུའི་ཉམས་གཏན་ནས་མི་འཆར་
 བར་གང་ལའང་སྟོས་པ་མེད་པར་འབྲུལ་གཞི་ཐག་པའི་སྟེང་ནས་སྐྱལ་ཞིག་ཚུར་བྱལ་ཡོང་བ་
 ལྟ་བུར་སྒྲུང་ཞིང་སྒྲུང་བ་ལྟར་དུ་འདྲིན་ནོ། དེ་ལྟར་སྒྲུང་བ་ལྟར་དུ་བྱལ་ན་ཐག་པ་ལ་སྐྱལ་དུ་
 བརྟགས་པའི་སྐྱལ་དེ་འབྲུལ་གཞི་ཐག་པ་དང་། འབྲུལ་པ་སྐྱལ་འདྲིན་གཉིས་པན་ཚུན་ཕྲད་པའི་

1 རྟེན་འབྲུག་། དུས་མཁའ་ འ་སྟོན་དཔོན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། དུས་མ་འཇུག་པ། སེམས་བསྐྱེད་རྒྱུག་པ། འོག་གཏངས་ 2002

དབང་གིས་སྒོ་བྱར་དུ་སྒྲར་ཅམ་དང་། དེ་གཉིས་གང་རུང་ཞིག་སྒྲོག་པ་ནའང་དེ་ཉིད་དུ་ཡལ་
འགྲོ་བ་མ་གཏོགས་རང་དབང་དུ་གནས་པའི་མཐུ་ཡང་མེད་ལ། གཞན་གཤེད་ཅིག་དུ་འགྲོ་བྱ་
ཡང་མེད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་བཏགས་ཡོད་ཡིན་པར་མི་འཐད་དགོས་ནའང་སྒྲུབ་དེ་ནི་དེ་འབྲེལ་རྟེན་
འབྲེལ་བཏགས་ཡོད་དུ་བྱུང་བ་སྤྱི་ཡོད་བསྟོན་དུ་མེད་པས་དེ་ལས་བསྒྲོག་པར་སྒྲར་བ་དེ་ནི་
འབྲུལ་སྒྲར་ལས་འོས་མེད་དོ།

དེ་བཞིན་དུ་ཕྱང་པོ་ཆོགས་ཅམ་སྤྲམ་མེ་བ་ཟས་ཟ་བའི་བྱ་བ་ལ་ཞུགས་པ་མཐོང་བའི་རྟེན་
ཀྱིས་ངས་ཟས་ཟའོ་སྤྲམ་པའི་རྣམ་ཏོག་སོལ་གྱིས་སྤྱེས་པ་ན། གདགས་གཞི་ཕྱང་པོ་ཆོགས་ཅམ་
སྤྲམ་མེ་བ་ཟས་ཟ་བའི་བྱ་བ་ལ་ཞུགས་པ་དང་། འདོགས་བྱེད་ར་ཟས་ཟའོ་སྤྲམ་པའི་རྣམ་ཏོག་
གཉིས་མན་ཚུན་སྤྲད་པའི་དབང་གིས་སྒོ་བྱར་དུ་གདགས་གཞིའི་སྤེར་དུ་ཟས་ཟ་བའི་ར་ཞིག་གང་
གིས་ཀྱང་བསྒྲོག་དུ་མེད་པར་ལམ་ལམ་འཆར་ཡོང་བ་ཅམ་ལས་མེད་ཀྱང་། མ་རིག་འབྲུལ་པའི་
དབང་གིས་དེ་ལྟ་བུའི་ཉམས་གཏན་ནས་མི་འཆར་བར་གདགས་གཞི་འདོགས་བྱེད་གང་ལ་ཡང་
སྒོས་པ་མེད་པར་ཡུལ་ཕྱང་པོ་ཆོགས་ཅམ་སྤྲམ་མེ་བ་ཟས་ཟ་བའི་བྱ་བར་ཞུགས་པའི་སྤེར་ནས་
ཚུར་བྱུང་ཡོང་བ་ལྟ་བུའི་ཟས་ཟ་བའི་ར་ཞིག་སྒྲར་ཞིང་སྒྲར་བ་ལྟར་དུ་བྱུང་བར་འཛིན་ནོ། དེ་
ལྟར་སྒྲར་བ་ལྟར་དུ་བྱུང་ན་ཟས་ཟ་བའི་ར་དེ་སྒྲར་ལྟར་གདགས་གཞི། འདོགས་བྱེད་གཉིས་མན་
ཚུན་སྤྲད་པའི་དབང་གིས་སྒོ་བྱར་དུ་སྒྲར་ཅམ་དང་། དེ་གཉིས་གང་རུང་ཞིག་སྒྲོག་པ་ནའང་
དེ་ཉིད་དུ་ལོག་འགྲོ་བ་མ་གཏོགས་དེར་རང་དབང་དུ་གནས་པའི་མཐུ་ཡང་མེད་ལ། གཞན་གཤེད་
ཤེད་དུ་འགྲོ་བྱའང་མེད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་བཏགས་ཡོད་ཡིན་པར་མི་འཐད་དགོས་ནའང་དེ་ནི་
མི་རིགས་ཏེ། གདགས་གཞི་ཕྱང་པོ་ཆོགས་ཅམ་སྤྲམ་མེ་བས་ཟས་ཟ་བའི་བྱ་བ་བཏང་ནའང་ད་
དུང་ཟས་ཟ་བའི་ར་རང་དབང་དུ་གནས་པའི་མཐུ་ཡོད་ན། གདགས་གཞི་ནི་མི་རྟག་ལ། བཏགས་
ཆོས་ནི་དེ་དང་མཚན་ཉིད་མི་མཐུན་པའི་རྟག་པར་འགྱུར་བ་དང་། ཟས་ཟ་བའི་ར་དེ་ཡང་ཟས་ཟ་
བའི་བྱ་བ་ལ་མི་སྒོས་པར་ཡོང་དགོས་པས། བྱ་བ་མེད་པའི་བྱེད་པ་པོར་ཐལ་བར་འགྱུར་ལ། དེ་
ལྟར་ན་ཟས་ཟ་བའི་ར་ཡིན་མིན་ཐམས་ཅད་གཅིག་དུ་ཐལ་བ་སོགས་ཀྱི་སྒྲིན་དང་། གཞན་ཡང་

འདོགས་བྱེད་གྱི་རྟོག་པ་ལྟོག་པ་ན་འང་། ད་དུང་ཟས་ཟ་བའི་ང་རང་དབང་དུ་གནས་པར་ཁས་
ལེན་ན། ང་དེ་ནི་འདོགས་བྱེད་ལ་མི་ལྟོས་པར་གདགས་གཞིའི་ངོས་ནས་ཚུགས་སྐྱབ་ཏུ་བྱུབ་
དགོས་ལ། དེ་ལྟར་ན་གདགས་གཞི་དང་གཅིག་ཟ་དད་གང་རུང་དུ་བྱུབ་དགོས་ན་འང་དེ་གཉིས་
གང་དུ་བྱུབ་པར་ཁས་ལེན་གྱི་གཞོན་བྱེད་དུ་མ་འབབ་ཡོང་བ་དང་། དེར་མ་ཟད་འདོགས་
བྱེད་རྟོག་པ་ལོག་ན་འང་ད་དུང་ང་རང་དབང་དུ་གནས་པར་ཁས་སྐྱབས་ན་འདོགས་བྱེད་མི་རྟོག་
ལ་བཏགས་ཆོས་ང་རྟོག་པར་འགྱུར་རོ། ། འདི་ལ་རྩ་མཁན་སྤར་གྱི་ནས་དེས་བཅོས་པའི་རྩ་བུམ་
ད་ལྟར་མཐོང་ངོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་འཁོར་ལོ་དང་སྤང་བུ་^༡སོགས་གྱི་བྱེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རྩ་བུམ་
བཅོས་པའི་ལས་སུ་བུ་བའི་འབྲས་བུ་རྣམས་སྐྱད་ཅིག་མ་རེ་རེ་ཞིང་འཇིག་ནས་རྩ་བུམ་རྟོགས་
པར་བྱུབ་ཅིན་པ་འང་སྐྱད་ཅིག་དེ་ཉིད་དུ་འཇིག་ནས། བྱིས་དེའི་རྒྱན་གནས་པར་མཐོང་བ་ན་རྟོ་
ཅིངས་པས་སྤར་རྩ་མཁན་གྱིས་བཅོས་པའི་རྩ་བུམ་དེ་ནི་འདིའི་སྐྱམ་པའི་སྤྱི་བཅིག་འཇིན་གྱི་
རྟོག་འཇིན་ཡིན་པས་སྦྱོར་མེད་དོ། ། གཞན་གཤེད་དུ་འགྲོ་བར་ཁས་ལེན་ན་རྟོག་ཆད་གང་རུང་
ལས་མ་འདས་པས་དེ་འབྲའི་ང་དེ་ནི་རྟེན་འབྲེལ་བཏགས་ཡོད་ལས་འོས་མེད་པས། དེ་ལས་
ལྟོག་པར་སྤར་ཞིང་ཞེན་པ་ནི་དགག་བྱའི་སྤར་ཞེན་གྱི་རྒྱལ་ལས་མ་འདས་སོ། །

དེ་ལྟར་ཆོས་རྣམས་རྟོག་པས་བཏགས་ཅན་དུ་ཤེས་པ་ལ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་
དགོས་མི་དགོས་དང་། བདེན་འཇིན་འཁྲུལ་ཤེས་སུ་ངེས་པ་ལ་འང་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པ་སྟོན་དུ་
འགྲོ་དགོས་མི་དགོས་གྱི་དབྱུད་པ་མང་དུ་སྤྱང་ཡང་། ཆོས་རྣམས་རྟེན་འབྲེལ་བཏགས་ཡོད་དུ་
ངེས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་ལས་བསྒྲིག་པའི་དགག་བྱ་ངོས་འཇིན་དང་། དེ་བཞག་པའི་སྟོང་པ་
གཏན་ལ་འབབ་པའི་རིམ་པ་འདི་ནི་བཙུག་ལྟར་འདས་གྱི་དགོངས་པ་དཔལ་མགོན་འཕགས་པ་
སྤྱི་སྤྱོད། བྱུབ་མཆོག་སངས་རྒྱས་བསྐྱུངས་དང་། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བའི་བཞེད་པ་དམ་པར་ཡབ་
རྩེ་རྒྱལ་བ་གཉིས་པ་དེ་ཉིད་གྱིས་ལོགས་པར་བཀྲལ་བའི་མན་ངག་ཡིན་པས་ཉམས་སུ་སྤྱང་བ་

^༡ གང་རུང་དུ་ དེབ་དབང་།

^༢ སྐྱམ་བུ་ མེད་དཔལ་།

ནའང་རིམ་པ་དེ་ལྟར་བྱེད་དགོས་པ་ལས་འོས་མེད་ཅིང་། རིམ་པ་དེ་ལྟར་དགག་བྱ་ངོས་འཛིན་
 པ་ལ་ནི་ཏ་ཅང་བྱུང་ཆེས་པ་དང་། བྱུང་བ་མོགས་གང་ཞིག་བཀག་པས་ཏྲག་ཆད་ཀྱི་མཐར་
 མི་འགྱུར་བའི་དགག་བྱ་འབྱུག་མེད་ངོས་འཛིན་ལུས་པ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཏྲག་ཆད་ཀྱི་
 མཐའ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་ལྷ་བ་བདེ་བླག་ཏུ་རྟོགས་པའི་ཕན་ཡོན་ཡོད་པར་དགོངས་ནས།
 བཅོམ་ལྷན་འདས་སྤྲུགས་རྗེ་ཅན་ནས་བརྒྱུད་མཁས་གྲུབ་ཏུ་མས་རྟེན་འབྲེལ་བཏགས་ཡོད་ལ་
 བརྟེན་ནས་ལྷ་བ་གཏན་ལ་འབེབ་ཚུལ་འདི་ལ་བསྤྲུགས་པ་ཆེར་མཛད་དོ། དེ་ལྷ་བའི་གནད་མ་
 ཟེན་པར་སྟོང་ཉིད་ངོ་སྤྲད་པ་ནའང་སྟོང་སྟོང་པོ་ཞིག་ནས་བཤད་ཅིང་དཔྱོད་པ་མང་ཏུ་སྒྲུབ་པས་
 ཚུལ་འདི་ལ་ངེས་པ་གཏིང་ནས་རྟེན་པ་ཞིག་དགོས་སོ། ཉི་ཆེ་བ་དང་ཆོས་བྱས་ཀྱི་སྟོན་མོགས་
 དང་བྲལ་བའི་དགག་བྱ་འབྱུག་མེད་ཅིག་ངོས་འཛིན་པ་ཡིན་ཏུ་དཀའ་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས། རྗེ་
 རྒྱལ་བ་གཉིས་པ་མོགས་རྒྱ་བོད་ཀྱི་མཁས་གྲུབ་ཆད་མར་གྱུར་པ་མང་པོས་དགག་བྱ་རགས་
 རིམ་ནས་ངོ་སྤྲད་དེ་མཐར་དགག་བྱ་ལ་མོའི་ངོ་སྤྲད་རིམ་བཞིན་མཛད་དོ། དགག་བྱ་འབྱུག་
 མེད་ཅིག་ངོས་ཟིན་དཀའ་བའི་གནད་ཀྱིས་སྟོང་ཉིད་རིམ་རིམ་བཞིན་རྟོགས་པའང་ཉན་མོའི་སྒྲུང་
 མ་དང་འབྲེལ། དགག་བྱ་འབྱུག་མེད་ཅིག་སྟོང་ཐོག་ནས་ངོས་ཟིན་ན་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པ་ནི་རྒྱ་
 ཆོད་གཅིག་ཡིན་པ་འབྲས་ལྟེ། སལ་ཆེ་བས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་དཀའ་བཅེར་བ་སྟོང་ཉིད་ཐག་རིང་ཞིག་
 ན་ཡོད་ནས་རྟོགས་མི་ལུས་པ་ཞིག་ཏུ་གོའོ།

དེ་ལྟར་དགག་བྱ་འཆར་ཚུལ་གནད་ལེགས་པར་ངོས་ཟིན་པ་ན། ང་དེ་དགག་བྱའི་སྒྲུང་
 ཚུལ་དང་ཞེན་ཚུལ་ལྟར་ཏུ་ཡོད་ན་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ལས་འོས་མེད་པས། ལྷུང་ཡོད་ནའང་
 གཅིག་ཐ་དད་གང་རུང་ཡིན་དགོས་ཀྱི། དེ་གཉིས་ལས་གཞན་པའི་སྤང་པོ་གསུམ་པ་མི་སྤྲོད་
 པས། སྤང་པོ་དང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གཅིག་ཐ་དད་གང་རུང་ཏུ་ཡོད་དགོས་པའི་ཚུལ་ལ་ངེས་པ་
 གཏིང་ནས་འཛོངས་པར་བྱའོ། དེ་ལྟར་བྱུང་པ་ངེས་པའི་གནད་ལ་ངེས་པ་སྤྲེས་པ་ན་སྤང་པོ་
 དང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གཅིག་ཡིན་ན། ལུལ་དུས་དང་ཆ་ཐམས་ཅད་ནས་ཐ་དད་གཏན་མེད་ཏུ་འགོ་

བས་ཕྱང་པོ་དང་ཆ་ཐམས་ཅད་ནས་གཅིག་ན་ཕྱང་པོ་ལ་ཆ་མི་འདྲ་བ་ལྟ་ཡོད་པ་བཞིན་དུ། ང་
 ཡང་མི་འདྲ་བ་ལྟར་འགྱུར་བ་དང་། ང་ཆ་དུ་མ་དཔྱེར་མེད་པའི་གཅིག་ཡིན་པ་བཞིན་དུ་ཕྱང་པོ་
 ལྟ་གཤང་ཆ་སོ་སོར་མེད་པའི་གཅིག་དུ་འགྱུར་བ་སོགས་དང་། ཡང་ཕྱང་པོ་དང་དུས་ནས་ཡང་
 རེས་འཛོག་མེད་པའི་གཅིག་དུ་འགྱུར་བས་ཤུས་གདོས་བཅས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་འདི་པ་མའི་ཁྱ་ཁྱག་
 ལས་གསར་དུ་བྱུང་བ་བཞིན་དུ་ང་ཡང་པ་མའི་ཁྱ་ཁྱག་ལས་སྤར་མེད་གསར་དུ་བྱུང་དགོས་
 པ་དང་། ཕྱང་པོ་ཆེ་འདིར་ཞིག་པའི་འོག་དུ་ང་ཡང་ཞིག་པའི་རྒྱན་ཆད་པར་འགྱུར་བ་སོགས་
 དང་། ཡང་སྒོ་དང་ཐ་སྙད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་འདྲ་གཅིག་ཡིན་དགོས་པས་ཕྱང་པོ་ལྟ་པོ་རེ་རེ་ལ་དམིགས་
 ནས་ཀྱང་འདོ་སྙམ་དུ་འཛིན་ཅིང་དེ་ལྟ་བུའི་ཐ་སྙད་བྱེད་པར་འགྱུར་བ་དང་། ང་ལ་དམིགས་ནས་
 ཀྱང་གཞུགས་སོགས་ཕྱང་པོར་འཛིན་ཅིང་དེ་ལྟ་བུའི་ཐ་སྙད་བྱེད་པར་འགྱུར་བ་སོགས་རང་གི་
 སྒྲོང་བ་དང་མི་འཆམས་པའི་མངོན་སུམ་གྱི་གཞོད་པ་འབབ་ཚུལ་ནམས་ཞིབ་དུ་བསམ་བས།
 ཕྱང་པོ་དང་གཅིག་དུ་མ་བྱུང་པའི་རེས་པ་གཉིང་ནས་འདྲོངས་པར་བྱའོ།། དེ་ལྟར་གཅིག་དུ་མ་
 བྱུང་པའི་རེས་པ་སྐྱེས་པ་ན་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གཅིག་དུ་མེད་ན་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཐ་དད་ཡིན་དགོས་
 ཉེ། སྤྱིར་གཅིག་དང་ཐ་དད་གཉིས་ལས་གཅིག་མ་ཡིན་ན་ཐ་དད་དུ་བྱུང་དགོས་པས་ཕྱང་པོ་དང་
 ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཐ་དད་ན། ཏ་དང་བ་སྐྱང་བཞིན་དུ་འབྲེལ་མེད་དོན་གཞན་དུ་འགྱུར་བས། ཕྱང་
 པོ་ལྟ་པོ་རེ་རེ་ནས་བསམ་པའི་ཤུལ་དུ་ང་འདིའོ་ཞེས་བསྟན་རྒྱ་ཡོད་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་ན་ལུས་
 སེམས་གང་དང་ཡང་མི་ལྟན་པའི་ང་འདྲུས་མ་བྱས་སུ་འགྱུར་བ་དང་། བ་སྐྱང་ལས་གཞན་པའི་
 ཏ་བ་སྐྱང་གི་མཆོན་ཉིད་མཛོག་དང་སྒོ་གཤམ་འདྲུས་པའི་གོང་བུ་རྩ་ཅན་དང་མི་ལྟན་པ་བཞིན་
 དུ་ང་ཡང་ཕྱང་པོ་འདྲུ་བས་སུ་མཆོན་པའི་སྐྱེ་འཛིག་གནས་གསུམ་དང་མི་ལྟན་པར་འགྱུར་བས།
 ཕྱང་པོ་ནི་སྐྱེ་འཛིག་གནས་གསུམ་གྱི་མཆོན་ཉིད་ཅན་དང་། ང་ནི་དེ་དང་མཆོན་ཉིད་མི་མཐུན་
 པའི་རང་སྐྱེ་བྱུང་པའི་རྒྱས་ཡོད་དུ་འགྱུར་བ་དང་། ལུས་སེམས་ཀྱིས་བདེ་སྤྱག་སྒྲོང་བ་ན་ང་
 ཡིས་བདེ་སྤྱག་སྒྲོང་བར་མི་འཐད་པ་དང་། ལུས་སེམས་ཀྱིས་དགེ་སྤྱིག་བསགས་པའི་འབྲས་བུ་

ང་ཡིས་སྤྱོད་པར་མི་འཐད་པ་སོགས་རང་གི་སྤྱོད་རིག་དང་གསུང་རབ་ཀྱི་དོན་དང་མི་འཆོས་ས་
པའི་གཞོན་པ་མང་དུ་འབབ་པའི་ཚུལ་ཞིབ་དུ་བསམ་བས། སྤང་པོ་དང་མ་དད་དུ་མ་གྲུབ་པའི་
ངེས་པ་གཏིང་ནས་འཛོངས་པར་བྱའོ།

དེ་ལྟར་གནད་བཞིའི་ངེས་པ་སྒོ་ཕྱགས་སུ་བཞག་པའི་གནད་བཞིའི་བྱེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་
ལྟ་བུ་དངོས་གཞི་བདག་མེད་པའི་ངེས་ཤེས་བསྐྱེད་དགོས་པས། དེའི་ཚུལ་ནི་དེ་ལྟར་རང་ངོས་
ནས་གྲུབ་ན། རང་ངོས་ནས་གྲུབ་ཚུལ་རྣམས་པ་གཉིས་སོ་གང་རུང་དུ་གྲུབ་དགོས་ལ། དེ་གཉིས་
གང་དུ་གྲུབ་པར་ཁས་སྐྱེས་ཀྱི་གཞོན་བྱེད་དུ་མང་འབབ་ཡོང་བས་གང་དུ་འདྲ་གྲུབ་ཚུལ་མེད་
དོ། འོན་ཀྱང་ང་འདི་གདགས་གཞི་འདོགས་བྱེད་གང་ལའང་མི་སྟོས་པར་གདགས་གཞིའི་ངོས་
ནས་ཚུར་གྲུབ་ཡོང་བ་ལྟ་བུར་སྒྲུབ་པར་ངེ་བ་ཞིག་སྒྲུབ་ཞིང་ཞེན་པ་གང་གིས་ཀྱང་བསྒྲོག་དུ་མེད་
པ་འདི། ཐག་པ་ལ་བཏགས་པའི་སྒྲུབ་དང་འདྲ་བར་ངོ་སྟོན་པའི་རྣམ་རྟོག་འབྱུང་བའི་དབང་
གིས་སྒྲུབ་ཞིང་སྒོ་བཏགས་ནས་འཛིན་པ་ལ་གཏོགས་སྒྲུབ་བཞིན་དུ་གྲུབ་པ་རྒྱལ་ཅམ་ཡང་མི་
འདུག་སྟམ་པའི་ངེས་པ་གཏིང་ནས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། བསྐྱེད་པ་གནད་བཞིའི་དབྱེད་པར་དེ་ཅམ་
དང་། རྒྱས་པར་སྒོ་ན་གནད་མཐའ་མའི་ཕྱོགས་རྟེན་བརྟེན་པ་དང་ལྡན་ཚུལ་གཉིས་དང་། ཆོགས་
ཅམ་དང་། ཆོགས་པའི་དབྱིབས་བྱེད་པར་ཅན་ལ་དཔྱོད་པའི་རྣམ་བདུན་གྱི་རིག་པས་ངེས་པར་
བསྐྱེད་པར་བྱའོ། དེ་ཡང་དགག་བྱ་འཆར་ཚུལ་གྱི་གནད་འཕྲུག་མེད་ཅིག་མ་ཟིན་ན། དེ་ལྟ་མའི་
གཞུང་ནས་གསུངས་པའི་རིགས་པའི་རྣམ་གྲངས་མང་པོར་ཆོག་གི་རྗེས་སྒྲོས་བྱང་བའི་མཁས་
པར་བྱས་ཀྱང་། དབྱ་ངོ་མ་ཟིན་པའི་དམག་བཤམ་དང་འདྲ་ལ། དགག་བྱ་འཕྲུག་མེད་ཅིག་
ངོས་ཟིན་ན་རིགས་པ་རེ་རེ་གཉིས་ངེས་ཀྱང་གནད་ལ་ཐེབས་པ་ཞིག་འབྱུང་བས་རྣམ་བདུན་གྱི་
རིགས་པའི་ཚུལ་རྣམས་ཞིབ་དུ་མ་སྒྲོས་སོ།

ངེས་ཤེས་དེ་ཡང་མོས་མཛོས་ཅམ་གྱིས་མི་ཆོག་པར་ངེས་ངོར་ང་རང་བཞིན་མེད་པར་
ངེས་པའི་ངེས་ཤེས་དམ་སྤྱིང་ངེ་བ་དང་། སྒྲུབ་ངོར་དགག་བྱ་བདེན་གྲུབ་བཀག་པའི་མེད་དགག་

སྟོང་སང་དེ་བའི་བྱུང་བར་གཉིས་ལྡན་ཞིག་དགོས་པས། དེས་ཤེས་དེའི་ངོར་དགག་བྱའི་བདག་
 བཀག་པའི་ཤུལ་དུ་ད་དུང་ཡང་ང་རང་ངོས་ནས་བྱལ་མ་བྱལ་བཅའ་བའི་གཞི་ང་ལུས་པའི་
 ཉམས་བྱུང་ན། དགག་བྱལ་བདེན་བྱལ་བཀག་པའི་ཤུལ་དུ་ཆོས་གཞན་སྐུ་བ་མོ་ལུལ་དུ་བྱུང་བ་
 ཡིན་པས་དེས་ཤེས་དེ་མ་ཡིན་དགག་གི་ནམ་པ་ཅན་དུ་འགྱུར་རོ། དེས་ན་དེས་ཤེས་དེའི་ངོར་
 དགག་བྱའི་བདག་དང་ཐ་སྙད་པའི་ང་གཉིས་ཀ་ཁེགས་དགོས་ཏེ། དེ་ཡང་ཐ་སྙད་པའི་ང་ཆེད་དུ་
 གཉེར་ནས་བཀག་པ་མིན་པར་དགག་བྱའི་བདག་ཁེགས་པའི་ཤུགས་ཀྱིས་ཁོ་ཡི་སྒྲིང་བ་ལྟོག་
 པ་ཞིག་དགོས་པས་ང་རང་ངོས་ནས་བྱལ་མ་བྱལ་དབྱེད་པ་ན་དངོས་པོ་གཞན་ཞིག་ཡོད་མེད་
 འཆོལ་བ་ལྟ་བུའི་ཉམས་སྟེང་ནས་དབྱེད་པ་མི་བྱ་བར་འཆོལ་མཁན་རང་ཉིད་རང་ངོས་ནས་
 བྱལ་མ་བྱལ་ཞིབ་དུ་དབྱེད་པས་མ་རྟེན་པ་ན། འཆོལ་གཞིའི་ང་ཡང་མོད་ལ་སྟོར་བའི་ཉམས་
 ཤིག་འབྱུང་ལ། དེའི་ཆེ་འགའ་ཞིག་ལ་སྒྲག་པ་སྟེ་བ་དང་། འགའ་ཞིག་ལ་དགའ་བ་སྟེ་བར་ཡང་
 གསུངས་སོ། །སྒྲག་པ་སྟེ་བའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་སྟོང་ངོར་ང་རང་ངོས་ནས་བྱལ་པ་ཁ་རྒྱལ་བའི་རྩལ་
 ཀྱིས་སྒྲིང་ནས། དེ་ལས་གཞན་ཐ་སྙད་པའི་ང་མི་མངོན་པའི་རྩལ་དུ་འཆར་ཡོང་བས་སྟོང་ངོར་ཁ་
 རྒྱལ་བའི་དགག་བྱའི་བདག་གི་སྒྲིང་བ་ལོག་པ་ན། དེ་ལས་གཞན་ཐ་སྙད་པའི་ང་མཐོང་མ་ལུས་
 པས་ད་ང་རིམ་པོ་མི་འདུག་སྐྱུ་པའི་སྒྲག་པ་སྟེ་བ་ཡིན་གྱི། ང་མེད་པར་མཐོང་བས་སྒྲག་པ་སྟེ་
 པ་མིན་ནོ། །

འོ་ན་དེས་ཤེས་ཀྱི་ངོར་ཐ་སྙད་པའི་ང་ཁེགས་ན་རིག་ཤེས་དེ་ཆད་ལྟར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན།
 རིག་ཤེས་དེས་དགག་བྱའི་བདག་མ་རྟེན་པ་ན་དེ་མེད་པར་རྟེན་པ་དང་མེད་པར་དེས་པ་ཡིན་
 གྱི། ཐ་སྙད་པའི་ང་མ་རྟེན་པ་ན་དེ་མེད་པར་རྟེན་པ་དང་མེད་པར་དེས་པ་གང་ཡང་མིན་པས་
 སྟོན་མེད་དོ། །གཞན་ཡང་རིག་ཤེས་ཀྱི་ངོར་ཐ་སྙད་པའི་ངའི་སྒྲིང་བ་མ་ལོག་ན་ང་རང་ངོས་
 ནས་བྱལ་བར་སྒྲིང་བ་ལས་འོས་མེད་པས། རིག་ཤེས་དེ་ལ་ང་རང་ངོས་ནས་མ་བྱལ་བར་
 མི་སྒྲིང་དགོས་ན་དེ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། དེས་ཤེས་དེ་ང་རང་ངོས་ནས་མ་བྱལ་བར་རྟོགས་པའི་

རིག་ཤེས་ཡིན་པས་སོ།། འོན་ཀྱང་ངེས་ཤེས་དེ་ལ་སྟོང་ཉིད་བདེན་པར་སྤང་ཡང་། སྤང་བ་དེ་
བཀག་མི་དགོས་ལ་བཀག་ཀྱང་མི་རུས་ཏེ། བཀག་ལུགས་ཀྱང་མེད་དོ།། སྟོང་ཉིད་མེད་དགག་
ཏུ་འཆར་ཚུལ་འདི་ཡང་སྤྱོད་ཐོག་ནས་ངོས་འཛིན་དགོས་བྱུང་ན་ཤིན་ཏུ་དཀའོ།། དེ་ལྟར་ངེས་
ཤེས་དེ་ཡང་ལན་གཅིག་སྐྱེས་པ་ཙམ་གྱིས་མི་ཆོག་པར་ཐབས་མཁས་པའི་མན་ངག་གི་འབྲུལ་
ལ་བརྟེན་ནས་དེའི་རྒྱན་རིང་ལ་ཤུགས་དྲག་ཏུ་སྤེལ་དགོས་པས། དེའི་ཚུལ་ནི་སྤར་ལྟར་བྱུང་
པར་གཉིས་ལྟན་གྱི་ངེས་ཤེས་སྤང་གིས་སྐྱེས་པ་ན། སེམས་བྱིངས་པོ་ངེས་ཤེས་དེའི་ངོ་མོར་
བྱེད་ཆགས་སུ་བསྐྱེད་ནས་དེ་ལས་སྤྱི་རིས་འབྱེད་པའི་སེམས་ཀྱི་ཆ་ཤས་སུ་མོ་ཞིག་གིས་ངེས་
ཤེས་དེ་ཉིད་ཡིང་མེད་ཅེ་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པའི་བླན་པ་ཐུ་རེ་བསྟེན་པའི་མཐུས། ངེས་ཤེས་དེའི་
ཤུགས་ཞན་ཏུ་འགྲོ་བར་བརྩམ་པའས། ཞན་ཏུ་སོང་བའི་དེ་མ་ཐག་ནས་རིག་པའི་ཤེས་བཞིན་
གྱི་བྱ་ར་རིག་ཙམ་རིག་ཙམ་བྱས་པས། ཤུགས་ཞན་ཏུ་འགྲོ་བར་བརྩམ་པའས་སོང་བ་མཐོང་
བ་ན། སྤར་བཞིན་གནད་བཞིའི་དབྱུད་པ་ཞིབ་ཏུ་བྱས་པས་སྤར་ལྟར་ངེས་ཤེས་བསྐྱེད་དེ། དེའི་
རྒྱན་བསྐྱེད་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྒྱན་ཅུང་ཟད་འབྱུང་རུས་པའི་བརྟན་པ་ཐོབ་པ་ན་ལྟ་བུ་ལ་སྤྱོད་པ་
སྐྱེས་པའི་སྤྱེ་ཐིན་པ་ཡིན་ནོ།།

ཁྱད་པར་གཉིས་ལྟན་གྱི་ངེས་ཤེས་བསྐྱེད་ཚུལ་འདི་ལ་པ་སྐྱ་མ་དེ་ཉིད་གྱིས་ངེས་ཤེས་དེའི་
རྒྱན་བསྐྱེད་ཡང་ཡང་གསུངས་པ་ནི། ངེས་ཤེས་དེ་ཡང་རང་གི་འཛིན་སྤངས་ཀྱི་ཡུལ་ལ་བརྟེན་
ཅིང་གནས་ཀྱི་རང་གི་འཛིན་སྤངས་ལོག་པ་ན་སྟོག་པར་¹འགྱུར་བས་དེའི་འཛིན་སྤངས་ཡང་
ཡང་གསལ་བཏབ་སྟེ་གཞན་ཏུ་མི་འགྱུར་བར་བསྐྱེད་པ་ལ་ངེས་ཤེས་དེའི་རྒྱན་སྤྱོད་གསུང་
བ་ཡིན་ཏེ། སྟོན་འཇུག་ལས། “ཤེས་བྱ་མེད་པར་ཅི་ཞིག་རིག་། གང་གིས་ཤེས་པ་ཞེས་བརྗོད་
བྱེད་། གལ་ཏེ་ཤེས་མེད་ཤེས་ཡིན་ན། ཤིང་ཡང་ཤེས་པར་ཐལ་བར་འགྱུར། དེས་ན་ཤེས་བྱ་
ཉེར་གནས་པ། མེད་པར་ཤེས་བྱ་མེད་ཅེས་བྱ།”² ཞེས་པའི་དགོངས་པ་མ་མེད་དོ།། དེ་སྟེ་བྱའི་

1 ལོག་པ་མ་སྟོག་པར་ དེབ་དཔལ།

2 རྟེན་གྱི་དཔྱད་པ་ ལ་ རྒྱལ་སྐྱོན་ཞེས་བྱ། སྟོན་འཇུག་ མེད་དགྲ་པ་ ལོག་གངས་ 3 རན་ལས་བྱུང་བ་ཅུང་ཟད་མི་འདྲ་སྟེ། “ཤེས་བྱ་

བསྐྱར་ཚུལ་གྱི་གནད་གང་ཡང་མེད་པར་ངེས་ཤེས་དེ་ལྟར་གིས་སྒྲེས་པ་ན། ངེས་པའི་འཛིན་
སྐྱེས་དེ་ལ་ཞེ་ཅིས་གང་ཡང་མི་བྱ་བར་དེའི་སྐྱེས་ཆ་སྟོང་སང་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ་དེ་བསྐྱོམ་རྒྱུའི་
སྟོང་ཉིད་ཡིན་སྐྱེས་ནས། དེ་ཉིད་འཛིན་སྐྱེས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་བྱས་ཏེ་བསྐྱེད་སྤྱོད་པ་དང་། ཡང་འགའ་
ཞིག་གིས་ངེས་ཤེས་ལྟར་གིས་སྒྲེས་པ་ན་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་གང་ལའང་མི་འཛོག་པར་སེམས་
ཏུང་ངེ་བར་བཞག་ནས་བསྐྱེད་པ་དང་། ཡང་འགའ་ཞིག་གིས་ངེས་ཤེས་ལན་གཅིག་བསྐྱེད་ནས་
དེ་ཕྱིན་ཆད་ར་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བ་མེད་མེད་སྐྱེས་པའི་བདག་མེད་པའི་སྐྱ་སྐྱི་ལ་ཡིད་བཞུས་
བྱེད་པ་སོགས་ནི་སྟོང་ཉིད་བསྐྱོམ་པའི་གོལ་ས་ཆེན་པོར་འགྱུར་ཏེ། བདག་མེད་པའི་ངེས་ཤེས་
མོ་ཡུགས་སུ་འཆངས་པའི་ཚུལ་གྱིས་བསྐྱོམ་པ་མིན་པར་མེད་དགག་དང་མ་ཡིན་དགག་དང་
སྐྱུབ་པའི་རྣམས་པ་གང་འདྲ་ཞིག་བསྐྱོམ་ཡང་། བདག་འཛིན་ལ་ཅི་ཡང་མི་གཞོད་པའི་ཕྱིར་རོ།
དོན་དེ་རྣམས་ལ་དགོངས་ནས། བ་སྐྱ་མ་དེ་ཉིད་གྱིས། ལས་དང་པོ་བ་ལ་བྱུང་བར་གཉིས་
ལུན་གྱི་ངེས་ཤེས་དེ་སྒྲེས་པའི་ཡུན་ཡིན་ཏུ་བྱུང་བས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་མ་ཡིན་དགག་དང་། སྐྱུབ་
པ་གང་རུང་གི་རྣམས་པ་ལངས་ཡོང་བས་བསྐྱར་ཚུལ་མཁས་སོ་དགོས་གསུངས། ཡང་སྟོང་ཉིད་
མེད་དགག་བསྐྱོམ་ཟེར་བ་ཡང་བྱི་མ་མེད་པའི་རིགས་པས་དགག་བྱ་བདེན་བྱུང་ཡོད་མེད་ཚུལ་
བཞིན་དུ་དཔྱོད་པ་ན་སྟོང་ཉིད་དགག་བྱ་གཏུགས་གྱིས་རྒྱུ་པ་སོང་བའི་སྐབས་སུ་རང་སེམས་
མེད་དགག་གི་ངོ་མོར་སོང་བ་དེའི་རང་དུ་འཛོག་པ་མ་གཏོགས། དེ་ལས་སོགས་སུ་སྟོང་ཉིད་
མེད་དགག་ཡིན་ཟེར་བ་ཞིག་སྟོ་ཡུལ་དུ་བསྐྱོམ་འདོད་ན་མི་འགྲིགས་པ་འདྲ་སྟེ། དེས་ན་དེའི་
ཆེ་སེམས་ཁོ་རང་མེད་དགག་ཡིན་ཟེར་ན་མ་གཏོགས་དེ་ལས་གཞན་པའི་མེད་དགག་ཅིག་
ངོས་འཛིན་རྒྱ་མེད་པ་འདྲ་སྟེ། དེ་འདྲ་བྱས་ན་བྱེད་ཅག་གཞུང་ཆེན་པོར་སྐྱེས་པ་རྣམས་ལ་ཞེ་

མེད་ན་ཅི་ཞིག་རིག། གང་གིས་ཤེས་པ་ཞེས་ཆོད་བྱེད། གཤམ་ཏེ་ཤེས་མེད་ཤེས་ཡིན་ན། ཤིང་ཡང་ཤེས་པར་ཐལ་བར་འགྱུར། དེས་ན་ཤེས་བྱ་
ཉིད་གནས་པ། མེད་པར་ཤེས་པ་མེད་ཅེས་ངེས།" ཞེས་སོ།

༡ བསྐྱོམས་ཀྱང་ དེབ་དཔར།

བསྐྱོམས་ཀྱང་ སེར་དཔར།

འགྲིགས་པ་ཡང་ཞེས་འདྲི་བའི་ཐོལ་གྱིས་འདོམས་སོ།། “དཔེར་ན་བྱམ་མེད་མེད་དགག་ཡིན་
 ཞིང་དེ་དང་ས་སྟོགས་གཞི་མཐུན་དུ་འདུ་ཡང་མེད་དགག་དང་དངོས་པོ་གཉིས་འགལ་བ་མི་
 འགོག་པ་ལྟར།”¹ ཞེས་དང་། དགག་པ་ནི་སྐྱས་བརྗོད་པ་ན་ཆོག་གིས་ཟིན་པར་དགག་བྱ་བཅད་
 བའམ་དེའི་རྣམ་པ་སྟོ་ལ་འཆར་བ་ན་དགག་བྱ་བཀག་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་དངོས་སུ་ཤར་ནས་
 རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཞིག་སྟེ། དེ་ཡང་ལེགས་བཤད་སྟོང་པོ་ལས། “དགག་པ་ནི་སྐྱས་བརྗོད་པ་ན་
 ཆོག་གིས་ཟིན་པར་དགག་བྱ་བཅད་པའམ་དེའི་རྣམ་པ་སྟོ་ལ་འཆར་བ་ན་དགག་བྱ་བཀག་པའི་
 རྣམ་པ་ཅན་དུ་དངོས་སུ་ཤར་ནས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཞིག་སྟེ།”² ཞེས་པ་ལྟར། དེའི་ཆེ་སེམས་དེ་
 སྟོ་དོར་དགག་བྱ་དངོས་སུ་བཅད་ནས་ཆོས་གཞན་སྐྱབ་པ་དངོས་ཤུགས་གང་ལའང་མི་འཕེན་
 པའི་མེད་དགག་གི་རྣམ་པར་འབྱུང་གི། གཞན་རྟག་མི་རྟག་དང་ཡོད་མེད་སོགས་ཀྱི་མཐའ་གང་
 དུའང་འབྱུང་པར་མི་རིགས་ཏེ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་སྟོང་ཉིད་མེད་དགག་གི་རྣམ་པར་འཆར་བའི་
 གནས་མེད་དོ།།

འོན་ཀྱང་དེའི་ཆེ་སེམས་དེ་སྟོར་དངོས་པོར་ཁས་ལེན་དགོས་པས་མེད་དགག་ཡིན་
 པར་འགལ་ཏེ། ལེགས་བཤད་སྟོང་པོར། “བྱམ་མེད་མེད་དགག་ཡིན་ཞིང་དེ་དང་ས་སྟོགས་
 གཞི་མཐུན་དུ་འདུ་ཡང་མེད་དགག་དང་དངོས་པོ་གཉིས་འགལ་བ་མི་འགོག་པ་ལྟར།”³ ཞེས་
 སོ།། དེ་ཡང་། སྟོད་འཇུག་ལས། “གང་ཆེ་རྣམ་པར་དབྱེད་པ་ཡི། རྣམ་དབྱེད་ཀྱིས་ནི་དབྱེད་
 བྱས་ན། དེའི་ཆེ་རྣམ་དབྱེད་དེ་ཡང་ནི། རྣམ་དབྱེད་⁴ ཕྱིར་ན་ཐུག་པ་མེད། དབྱེད་བྱ་རྣམ་པར་
 དབྱེད་བྱས་ན། རྣམ་དབྱེད་ལ་ནི་རྟེན་ཡོད་མིན། རྟེན་མེད་ཕྱིར་ན་མི་སྟེ་སྟེ། དེ་ཡང་སྤངས་
 འདས་པར་བརྗོད།”⁵ ཅེས་པའི་མན་ངག་ཡིན་ནམ་སྟུམ་སྟེ། མགོ་འཁོར་ཆད་གནས་འདི་ལ་

1 རྩ་ཚིང་ཁ་པའི་གསུང་འབྲས། བ སྤང་པེས་ལེགས་བཤད་སྟོང་པོ། གཙང་དབར། རོག་གྲངས་ 3353
 2 རྩ་ཚིང་ཁ་པའི་གསུང་འབྲས། བ སྤང་པེས་ལེགས་བཤད་སྟོང་པོ། གཙང་དབར། རོག་གྲངས་ 3353
 3 རྩ་ཚིང་ཁ་པའི་གསུང་འབྲས། བ སྤང་པེས་ལེགས་བཤད་སྟོང་པོ། གཙང་དབར། རོག་གྲངས་ 3353
 4 རྣམ་དབྱེད་ དེ་བཤད་པ།
 5 རྩ་བཅུ་དྲུག་ དབྲུག་ ལ རྩལ་སྐྱེས་ཞི་བ་ལྟ། སྟོད་འཇུག་ ལེུ་དགུ་ག། རོག་གྲངས་ 3453

འཁོར་བར་མཆོད། མན་ངག་དེ་རྣམས་ནི་བྱུང་ཆེན་རྣམས་ཀྱི་གསུང་དང་འབྲ་བས་ཤིན་ཏུ་གོ་
དཀའ་ཞིང་། འོན་ཀྱང་གོ་རྒྱས་པ་ཞིག་སྐྱེད་ན་དཀའ་གནད་ཀྱི་མདུད་པ་མང་པོ་རང་ཞིག་རང་
གོ་ལ་དུ་འགྲོ་བས་གཅེས་པར་གཞུང་རོ། ། ལས་དང་པོ་བས་མཉམ་གཞག་ནས་མཁའ་ལྷ་བྱུང་
སྟོང་ཉིད་བསྟོམ་ཚུལ་འདི་རྣམས་ནི། འབྲུལ་པ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་ཞིང་དཀའ་བའི་གནས་སྤྱོད་སྤྱོད་
ཆེན་པོ་རྣམས་ལ་ལོ་མང་པོར་སྐྱེད་སྤྱོད་མཁའ་པར་གྲགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྤྱོད་པའི་མན་ངག་
ལ་མ་བརྟེན་པར་ཐེ་ཆོས་ཅན་ཡང་བསྐྱེད་མི་རྒྱས་པའི་གནས་ཡིན་པས། བདག་འདྲས་ཐད་ཁམ་
ཆེན་པོ་བྱས་ན་མི་རིགས་པས་གཞུང་གནས་དཔྱོད་ལྡན་རྣམས་ཀྱི་དཔྱོད་པའི་སྒྲོར་སྒྲོས་པས་
བཅོན་སྤྱོད་ནས་ཞིབ་ཏུ་དཔྱོད་པར་མཛོད་ཅིག

དེ་ནས་རྗེས་སོབ་སྐྱུ་མ་ལྷ་བྱུང་སྟོང་ཉིད་བསྟོམ་ཚུལ་ནི། མཉམ་གཞག་དེ་ལས་ལངས་པ་
ན་སྤར་མཉམ་གཞག་ཏུ་ང་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ཚུལ་ཞིབ་ཏུ་མཐོང་བ་དེ་ལ་སྒྲོ་ཅེ་གཏད་ནས།
ཆོགས་བྱུག་གི་ཡུལ་དུ་ང་ལ་སོགས་པ་འཁོར་འདས་ཀྱི་ཆོས་ཅི་སྤྱང་ཡང་སྤྱང་ཚུལ་དེ་ལ་ཆད་
འཛོག་མི་བྱ་བར་ཡོད་ནས་འདི་ལྟར་སྤྱང་ངས། མེད་ནས་འདི་ལྟར་སྤྱང་ཞེས་ཞིབ་ཏུ་དཔྱད་པས་
མེད་བཞིན་དུ་སྤྱང་བའི་ཚུལ་ལ་ངས་པ་བསྐྱེད་དེ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེད་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་
མ་བདེ་ན་ཐག་ཁྲིའི་སྐུལ་དང་མེ་ལོང་ནང་གི་བྱུང་བཞིན་གྱི་གཞུགས་བརྟན་སོགས་ལས་དཔེ་
ཐུངས་ཏེ་ཞིབ་ཏུ་དཔྱད་པས་མེད་བཞིན་དུ་སྤྱང་བའི་སྐྱུ་མའི་དོན་ལ་ངས་པ་རྟེན་པ་ན་ཅེ་གཅིག་
ཏུ་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། ། ཚུལ་འདི་ནི་དཔེར་ན་སྤྱང་དུང་ཁ་དོག་དཀར་པོར་མཐོང་ཟིན་གྱི་ངས་པ་
དང་། ད་ལྟར་མཁྱིས་པ་སོགས་ཀྱིས་དུང་པེར་པོར་མཐོང་བའི་དབང་ཤེས་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་
ད་ལྟའི་སྤྱང་ཚུལ་འདི་འབྲུལ་སྤྱང་དུ་ངས་པར་བྱུང་ཡོད་པ་དེ་བཞིན་དུ། སྤར་མཉམ་གཞག་ཏུ་ང་
རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ཚུལ་ཞིབ་ཏུ་རྟོགས་ཟིན་རྟོགས་པའི་ངས་པ་དང་། ད་ལྟར་ང་བསྟོན་མེད་དུ་
སྤྱང་བའི་མ་སྤྱད་པའི་སྒྲོ་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་ངའི་སྤྱང་ཚུལ་དེ་མེད་བཞིན་དུ་སྤྱང་བའི་ཚུལ་དུ་
ངས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་མཉམ་གཞག་མ་གཏོགས་པར་སྒྲོ་གང་ལ་ཡུལ་

ཅིར་སྒྲུང་ཡང་ཆ་ཐམས་ཅད་ནས་རང་ངོས་ནས་བྱུང་བར་སྒྲུང་བ་ལས་གཞན་མ་འབྱུང་བའི་ཆ་
 ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་གསུངས་ཤིང་། རྗེ་བཙུན་སྒོ་བཟང་ཆོས་རྒྱན་གྱིས། རང་ཅག་སོ་སོ་སྤྱེ་
 བོའི་སྒྲུང་ཚུལ་འདི་ཐམས་ཅད་དགག་བྱའི་སྒྲུང་ཚུལ་ཡིན་པར་གསལ་བར་གསུངས། སྒྲུང་སྒྲུ་
 རོལ་པའི་དོན་རྗེས། “ད་ལྟ་རང་རེ་ཡི་སྒོ་གསལ་འགའ་ཞིག་། རྒྱལ་ས་སྤུང་བདེན་སྤུང་སོགས་བད་
 ལ་ཞེན་པས།། སྒྲུང་བ་མིང་མིང་དེ་རང་སོར་བཞག་ནས།། དགག་རྒྱ་དུ་ཅན་ཞིག་འཆོལ་བར་
 སྒྲུང་སྟེ།། གྲིབ་བྲལ་ཨ་མ་ཡི་བཞིན་རས་དེ་ན།། ལང་ལང་མིང་མིང་དེ་ཡོད་སྐད་མི་འདུག་།”¹
 ཅེས་དང་། བ་སྒྲུ་མ་དེ་ཉིད་གྱིས། རེད་ཅག་གི་སྒྲུང་ཚུལ་འདི་ལས་གཞན་པའི་དགག་བྱའི་སྒྲུང་
 ཚུལ་གཞན་བཅས་རྒྱ་མེད་པས། ཡང་ཡང་བརྟགས་ནས་འདི་ཉིད་དགག་བྱའི་སྒྲུང་ཚུལ་དུ་ངོ་
 འཕྲོད་པ་ཞིག་འབད་དགོས་གསུངས།

དེས་ན་འོ་སྒོལ་གྱི་སྒོ་ལྟན་སྤྱེས་གྱི་སྒྲུང་ཚུལ་འདི་ཉིད་ཆོག་གི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ཏེ་འབྱུང་
 སྒྲུང་དུ་ཁ་ཆོན་ཆོད་པ་ཅམ་མ་གཏོགས། གཟུ་བོར་གནས་པའི་སྒོས་བརྟགས་ནས་མེད་བཞིན་
 དུ་སྒྲུང་བའི་ཚུལ་ལ་ངེས་པ་གཏིང་ནས་འཛོངས་པ་ཞིག་ཤིན་ཏུ་དཀའ་བས། བཅོམ་ལྡན་འདས་
 རྒྱལ་ས་རྗེ་ཅན་དེ་ཉིད་གྱིས་ཀྱང་ཚུལ་འདི་ལ་དཔེ་མཐའ་ཡས་པ་ཞིག་གསུངས་ཤིང་། ཚུལ་འདི་
 བོད་དབྱེ་མ་ཐལ་འབྱུང་བ་མ་གཏོགས་རང་སྤྱེ་མཁས་པ་སུ་ཞིག་གི་མཁྱེན་པའི་ཡུལ་དུ་མི་ཤོང་
 བའི་དཀའ་གནས་སུ་གསུངས་པས་ཆོག་ཅམ་གྱིས་མགྲུ་བར་མི་རིགས་སོ།། དེ་ལྟར་ལས་དང་
 བོ་བས་གོ་བའི་སྤྱིར་ནས་སྒྲུ་མ་ལྟ་བུའི་སྒོར་ཉིད་བསྐྱུངས་པ་མ་གཏོགས་མཉམ་གཞག་དུ་སྒོར་
 ཉིད་བསྐྱོན་སྒོ་བས་གྱིས་རྗེས་སོ་བ་དུ་ཡུལ་གང་སྒྲུང་ཡང་ཆེད་དུ་གཉེར་མི་དགོས་པར་སྒྲུ་མ་ལྟ་
 བུར་རང་གིས་འཆར་བྲལ་ས་མེད་པར་གསུངས། སྒྲུ་མ་ལྟ་བུའི་ཉམས་ལེན་འདི་ལ་རང་གི་སྤྱི་
 བ་གོང་འོག་སུ་ཡི་བྲལ་ས་ལའང་རང་རང་གིས་བརྟག་པའི་དགག་བྱ་བཀག་པའི་ངེས་ཤེས་སྒོ་
 རྒྱལ་ས་སུ་འཆངས་པ་ཞིག་མེད་ན། ཉིང་རེ་འཛིན་འགའ་ཞིག་བསྐྱོན་པའི་མཐུས་སོགས་རྒྱལ་ས་

༡ སྒྲུང་སྒྲུ་རོལ་པའི་དོན་རྗེས་གསུང་འདུག། ༢ ལྟ་བའི་གསུང་མགྲུར་ཟབ་སོ། རོག་གྲངས་ ༣༧༡

བཀག་པའི་ཉམས་སྒྲུབ་བྱན་ཡོང་དུ་སོང་བ་ལྟ་བུ་ལ་ནི་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུའི་དོན་གང་ཡང་མེད་དོ།
 གཞན་ཡང་བདེན་གཉིས་རྒྱུ་འདུག་དང་། སྒྲུབ་སྒྲུབ་དཔེར་མེད་དང་། སྒྲུབ་སྒྲུབ་རྒྱ་འབྲས་
 སྐྱུ་འཆར་ཚུལ་དང་། སྒྲུབ་བས་ཡོད་མཐའ་སེལ་ཚུལ་དང་། སྒྲུབ་བས་མེད་མཐའ་སེལ་ཚུལ་
 དང་། སྒྲུབ་བ་རྟེན་འབྲེལ་དང་རྟེན་འབྲེལ་སྒྲུབ་པའི་དོན་དུ་འཆར་ཚུལ་ཟེར་བ་སོགས་རང་ཅག་
 དགའ་ལྷན་བཀའ་བརྒྱུད་པའི་སྐྱུ་མ་ནམས་ཀྱིས་ཐ་སྐྱོད་སྐྱོད་དགུ་འདོགས་པའི་ཐབ་ཆོས་དེ་ཡང་
 སྐྱུ་མ་ལྟ་བུའི་སྒྲུབ་ཉིད་བསྐྱོམ་ཚུལ་འདི་ལ། སྒྲུབ་པའི་ངེས་ཤེས་དང་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ངེས་ཤེས་
 གཉིས་པན་ཚུན་གཅིག་ལ་གཅིག་མི་གཞོད་པར་མ་ཟད། གཅིག་ཐོགས་སྐྱུ་གཅིག་འཕྱོ་བའི་
 ཚུལ་ཞིག་ཡོད་པས་དེ་ལ་ཟེར་བ་ཡིན་ནོ།། དེའི་ཚུལ་ཡང་ང་དེ་གདགས་གཞི་འདོགས་བྱེད་
 པན་ཚུན་འབྲུད་པའི་དབང་གིས་སྒྲོ་བྱུང་དུ་སྒྲུབ་ཞིང་དེ་གཉིས་གང་རྒྱུ་ཞིག་ལོག་པ་ནའང་དེ་
 ཉིད་དུ་ཡལ་འཕྱོ་བ་མ་གཏོགས་རང་དབང་དུ་གནས་པའི་མཐུ་ཡང་མེད་ཅིང་། གཞན་གཤེད་དུ་
 འཕྱོ་རྒྱ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་བཏགས་ཡོད་ཀྱི་ཚུལ་སྒྲུབ་བཞིན་ཐག་པ་ལ་བཏགས་
 པའི་སྐྱུ་དཔེར་སྒྲུབ་སྒྲེ་ཞིབ་དུ་བསམ་བས། ང་གདགས་གཞི་འདོགས་བྱེད་གང་ལའང་སྒྲོས་པ་
 མེད་པར་ཁོ་རང་གི་ངོས་ནས་བཅའ་བས་གང་དུ་སྒྲུབ་བའི་ཡུལ་སྒྲེད་དུ་བྱལ་བྱགས་གཏན་ནས་
 མེད་པའི་ཚུལ་ལ་ཆེད་དུ་མ་བསམ་པར་ཡང་ངེས་པ་རང་གིས་སྒྲེ་བ་དང་། ང་གང་ལའང་སྒྲོས་
 པ་མེད་པར་ཁོ་རང་གི་ངོས་ནས་བྱལ་བྱགས་རི་ལྟར་འདུག་བཅའ་བས་གང་དུ་སྒྲུབ་བའི་ཡུལ་
 སྒྲེད་དུ་རྩལ་ཅམ་ཡང་མི་རྟེན་པའི་ཚུལ་ཞིབ་དུ་བསམ་བས་ང་རྟེན་འབྲེལ་བཏགས་ཡོད་ཀྱི་ཚུལ་
 ལ་ཆེད་དུ་བསམ་མི་དགོས་པར་ཡང་ངེས་པ་རང་གིས་སྒྲེ་བ་སྒྲེ། རྟེན་འབྲེལ་དང་སྒྲུབ་པའི་ངེས་
 པ་གཉིས་པན་ཚུན་གཅིག་ཐོགས་སྐྱུ་གཅིག་འཕྱོ་བའི་རྒྱ་འབྲས་ལྟ་བུར་འཆར་བ་ཞིག་ཡིན་ཏེ།
 རི་ཐངས་ཅད་མཁྱེན་བས། “སྒྲུབ་བ་རྟེན་འབྲེལ་བསྐྱུ་བ་མེད་པ་དང་། སྒྲུབ་པ་ཁས་ལེན་བྲལ་
 བའི་གོ་བ་གཉིས། རི་སྒྲིད་སོ་སོར་སྒྲུབ་བ་དེ་སྒྲིད་དུ། ད་དུང་བྱལ་བའི་དགོངས་པ་རྟོགས་
 པ་མིན། ནམ་ཞིག་ངེས་འཛིན་མེད་པར་ཅིག་ཅར་དུ། རྟེན་འབྲེལ་མི་བསྐྱར་མཐོང་བ་ཅམ་
 ཉིད་ན། ངེས་ཤེས་ཡུལ་གྱི་འཛིན་སྒྲུངས་ཀྱན་འཛིག་ན། དེའི་ཆེ་ལྷ་བའི་དཔྱད་པ་རྟོགས་པ་

ལགས། གཞན་ཡང་སྤང་བས་ཡོད་མཐའ་སེལ་བ་དང་། སྤང་བས་མེད་མཐའ་སེལ་བའི་སྤང་
བ་གཉིས། ལྷ་དང་འབྲས་བུར་འཆར་བའི་རྩ་ལྟོགས་ན། མཐར་འཛིན་ལྟ་བུ་བས་འཛོག་པར་
མི་འགྱུར་རོ།¹ ཞེས་དང་། རྩེ་བཅུན་སྒོ་བཟང་ཆོས་རྒྱན་གྱིས། “སྤང་བས་སྤང་བ་མི་སྤྲིབས་
ཤིང་། སྤང་བས་སྤང་བ་མི་འགོག་པའི། སྤང་དང་རྩེན་འབྱུང་དོན་གཅིག་པར། ལམ་བཟང་
དེའི་ཆེ་མངོན་སུམ་འགྱུར།”² ཞེས་དང་། ལྷ་སྐྱོད་པོ་ལ་པའི་དོ་རྩེས། “པ་ཀན་བཅའ་བས་ནི་མ་
རྩེད་པ་དེ། མ་ཀན་རྩེད་པ་ཁོ་ཡིན་པར་འདུག་པས། ཨ་མའི་བང་ནས་ནི་པ་ཀན་རྩེད་པས། པ་
མ་རིན་ཅན་གྱིས་བྱང་སྐྱོབ་སྐྱད།”³ ཅེས་དང་། པ་སྐྱེ་མ་དེ་ཉིད་གྱིས། སྤང་བ་དང་རྩེན་འབྲེལ་
གྱི་དོན་ལ་བསམ་པ་ན། དཔེར་ན་རྩེན་གཉིས་གྱིས་ཤིག་སྤྲུག་རེས་བྱས་པ་དང་འབྲེལ་བར་རེས་པ་
ལན་རྩེན་ངང་གིས་འཇུག་པ་ཞིག་དགོས་གསུངས།⁴

དེ་ལྟར་དམིགས་རྩེན་འཆོལ་བའི་དབྱེད་སྒོམ་དང་། དབྱེད་མཐར་རེས་པའི་འཛོག་བསྐྱོམ་
གཉིས་རེས་འཛོག་ཏུ་བསྐྱུངས་པས་རེས་པའི་ངང་ཏུ་དབྱེད་པ་སྤྲོ་མོ་བྱས་པས་རེས་པ་ལ་མི་
གཞོད་པའི་བརྟན་པ་རྩེད་པ་ན་རེས་པའི་ངང་ཏུ་དབྱེད་པ་བྱ་དགོས་པས། དེ་ཡང་སྤང་སྤང་
དམིགས་རྩེན་འཆོལ་བའི་དབྱེད་པ་རགས་པ་དེ་འབྲས་དབྱེད་ན་རེས་པ་འཛོར་འགོ་བས། དཔེར་
ན་རྩེད་དངས་ཤིང་མི་གཡོ་བར་གནས་པའི་ནང་ཏུ་ཉེའུ་རྒྱུད་འཇུག་འཇུག་འགོ་བ་ལྟ་བུར་སེམས་
ཁུད་པར་གཉིས་ལྟན་གྱི་རེས་ཤེས་གྱི་ངང་ཏུ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པའི་བྱ་བ་ལྟ་བུ་དེ་བསྐྱེན་པའི་
ངང་ལས་རྩུང་ཟད་ཀྱང་མ་གཡོས་པར་སེམས་གྱི་ཆ་ཤས་སྤྲོ་མོ་ཞིག་གིས་གནད་བཞིའི་སྐྱོགས་
བྱ་བ་ཅན་མཉ། སེམས་གྱི་ཆ་ཤས་སྤྲོ་མོ་ཞིག་གནད་བཞིའི་སྐྱོགས་ལ་སྤྲོན་ཅན་བྱས་པས་
རེས་ཤེས་གྱི་འཛིན་སྤངས་གྱི་ངང་ཡང་ཡང་གསོ་བར་བྱས་པས། དབྱེད་པ་རི་ཅན་བྱས་ཀྱང་
རེས་པ་ལ་མི་གཞོད་པར་མ་ཟད་རེས་པའི་འཛིན་སྤངས་གྱི་ངང་འུགས་བྲག་ལ་ལྷན་རིང་བར་

1 རྩེ་ཆོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། 18 གསུང་ཐོར་བྲ། ལམ་གཙོ་རྣམ་གསུམ། གཙང་དབང་། ཤོག་གྲངས་ 337བ7

2 བཀ་ཆེན་སྒོ་བཟང་ཆོས་རྒྱན་གྱི་གསུང་འབུམ། 2 རྩེ་ཆེན་ཅ་བ། གཙང་དབང་། ཤོག་གྲངས་ 2བ3

3 ལྷ་སྐྱོད་པོ་ལ་པའི་དོ་རྩེའི་གསུང་འབུམ། 2 ལྷ་བའི་གསུང་མགུར་ཐབ་མོ། ཤོག་གྲངས་ 3ན3

4 འདིར་ཡང་པ་སྐྱེ་མ་དེ་ཉིད་ཅེས་པ་རྩེ་ཆེ་ཡི་ཤེས་བསྐྱན་འཛིན་ཡིན་པས། དེའི་ཞལ་ཤེས་འགོད་པར་སྤང་།

གནས་པའི་ཕྱོགས་སུ་གྱུར་པ་ན་ལྷ་བ་ལ་སྤྱོད་བ་ལེགས་པར་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ།། དེ་ཡང་སྤར་
 དམིགས་རྟེན་འཛོལ་བའི་སྐབས་གནད་བཞིའི་དབྱད་པ་མང་དུ་བྱས་པས་འབྱོངས་པའི་དབང་
 གིས་གནད་བཞིའི་ཕྱོགས་ལ་སྟོ་ཁ་སྟོན་པ་ཅམ་མམ། རྟན་པ་ཅམ་གྱིས་གནད་བཞིའི་དབྱད་པ་
 དངོས་བྱས་པ་དང་འདྲ་བར་ངེས་ཤེས་ཤུགས་ཟླ་བ་སྐྱེད་ཀྱས་པའི་གནད་གྱིས་སོ།། འོན་ཀྱང་
 ལྷ་བ་ལ་སྤྱོད་བ་ལུལ་གྱིན་སྐྱེས་པ་ལ་ནི་ལྷག་མཐོང་ཐོབ་དགོས་པ་འདྲའོ།། དེ་ལྟར་ན་དབྱད་
 པ་བྱེད་ཤུགས་དང་དབྱད་པ་སྤྱི་གཉིས་གྱི་བར་དུ་འགྱངས་རིང་གྱུར་ཡང་སྤར་དམིགས་རྟེན་
 འཛོལ་བའི་སྐབས་དང་ཡེ་མི་འདྲ་བས། ངེས་ཤེས་གྱི་ཤུགས་ཞན་དུ་འགྲོ་བར་དོགས་པ་ན་
 དབྱད་པ་གྱི་མ་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི། ངེས་ཤེས་གྱི་ཤུགས་ཞན་དུ་སོང་བ་ན་བྱེད་པ་མིན་ལ། དཔྱོད་
 པ་ན་འང་ངེས་པའི་འཛིན་སྤངས་བཏང་བ་མིན་ནོ།། དེ་ལྟ་བུའི་ཚུལ་གྱིས་མཉམ་གཞག་དུ་ནམ་
 མཁའ་ལྟ་བུའི་སྟོང་ཉིད་བསྟོམ་པའི་རྗེས་སྟོན་ལྟ་བུ་སྟོང་ཉིད་ཀྱང་བསྟོམ་དགོས་སོ།།
 དེ་དག་ནི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་མཉམ་རྗེས་བསྐྱར་ཚུལ་ཡིན་ལ། དེ་
 ནས་ཆོས་གྱི་བདག་མེད་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ནི་པའི་ཕྱང་པོ་ལྷ་པོ་གང་གི་སྟེང་དུ་སྤར་གྱི་གནད་
 བཞིའི་དབྱད་པ་ཁ་སྟོམ་ནས་བསྟོམ་ཡང་ཆོས་གྱི་བདག་མེད་བསྟོམ་པར་འགྱུར་མོད། འོན་ཀྱང་
 གདམས་པ་འདྲིའི་བསྐྱབ་བྱ་གཙོ་པོ་སེམས་གྱི་དོན་དམ་པའི་དོ་སྤྱད་ཡིན་པས་དེའི་ཚུལ་ཅུང་
 ཟད་བརྗོད་ན། སྤར་ལྟར་སེམས་ལ་དམིགས་པའི་གནས་ཆ་རྟེན་པ་ན། མཉམ་གཞག་དེའི་ངང་
 ལས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་གཡོས་པར་ཤེས་པའི་ཆ་ཤས་སྤྲོ་མོ་ཞིག་གིས་རང་གི་སེམས་གྱི་ཀྱན་
 རྩོལ་པའི་དོ་པོ་གཞུགས་ཅན་གང་དུ་འང་མ་བྱུང་པའི་སྟོང་སངས་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ་བྱིང་གོད་
 མོགས་གྱིས་མ་སྐྱིབ་པས་ཡུལ་སྤྱང་སྤྱོད་ཆོགས་ངང་གིས་འཆར་ཞིང་ཡུལ་གང་ལ་འང་འགྱུར་ཞིང་
 འགྲོ་སྤྱོད་ལ། འབྲལ་དུ་སྤྱང་བ་འགགས་པ་མེད་པར་གསལ་ཞིང་རིག་ལ། ཤུགས་སུ་རྒྱན་ཆད་པ་
 མེད་པར་འཇུག་པའི་ནམ་ཤེས་བྱེད་ཅམ་དེ་རང་གི་སེམས་ལ་འཆར་ཚུལ་རི་ལྟར་འདུག་སྤྱི་ཞིང་
 མཐོངས་པའི་རིག་པས་བརྟག་པ་ན། གདགས་གཞི་འདོགས་བྱེད་སྤྱད་ཅིག་སྤྱི་གང་ལ་འང་

སྟོས་པ་མེད་པར་ཁོ་རང་གི་ངོས་ནས་བཅའ་བས་གང་དུ་སྒྲུང་བའི་ཡུལ་སྟེང་དུ་སྟེང་རྒྱ་ཡོད་
པ་འདྲ་བ་ཞིག་སྒྲུང་བ་བསྟོན་དུ་མེད་དོ། དེ་སྒྲུང་སྒྲུང་བ་བཞིན་དུ་དོན་ལ་ཡོད་ན་རང་གི་སྒྲུང་
ཅིག་ལྷ་སྟེ་ཀམས་དང་རང་ངོས་ནས་བྱུང་བའི་གཅིག་ཐ་དད་གང་རུང་དུ་ངེས་པར་བྱུང་དགོས་
པ་དང་། གཅིག་ཐ་དད་གང་དུ་བྱུང་བར་ཁས་སྒྲུང་ཡང་གཞོད་མེད་དུ་མ་འབབ་ཚུལ་ཀམས་ཞིབ་
དུ་བརྟག་པའི་དབྱེད་སྟོན་དང་། དབྱེད་མཐར་ངེས་པའི་འཛོག་སྟོན་དང་། མཉམ་གཞག་དེ་ལས་
ལངས་པ་ན། རང་གི་སེམས་གང་ལ་འད་སྟོས་པ་མེད་པར་ཚུགས་སུ་བ་དུ་བྱུང་བ་བསྟོན་མེད་
དུ་སྒྲུང་བའི་ཐ་སྟོན་པའི་ཤེས་པ་དང་། སེམས་རང་ངོས་ནས་མ་བྱུང་བར་རྟོགས་ཅིན་ངེས་པའི་
ཤེས་པ་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱ་མ་ལུ་བུའི་ཉམས་ལེན་བསྐྱུང་ཚུལ་ཀམས་སྒྲུང་སྟོན་བྱུང་།

དེ་དག་ནི་ལས་དང་པོ་བས་ལྷ་བ་ལ་སྟུང་བ་འདོན་ཚུལ་གྱི་མན་ངག་ཞལ་ཤེས་དང་བཅས་
པ་མེད་དུ་མི་རུང་བ་ཀམས་གསལ་བར་བཀོད་པ་ཡིན་གྱི། སྟུང་ཚུལ་དེ་ཀམས་གོང་ནས་གོང་
དུ་བྱུང་བར་དུ་སྒྲུང་བའི་གནས་སྐབས་གྱི་དབྱེ་བས་ཞི་གནས་རྗེས་མཐུན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷ་ག་
མཐོང་རྗེས་མཐུན་པ་བསྟོན་ཚུལ། ཞི་གནས་མཆོན་ཉིད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷ་ག་མཐོང་རྗེས་མཐུན་
པ་དང་། ཞི་གནས་མཆོན་ཉིད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷ་ག་མཐོང་མཆོན་ཉིད་པ་དང་། བདེ་སྟོང་སྟོང་
ཚུལ་དང་།¹ ཐབ་གསལ་གཉིས་མེད་གྱི་རྣལ་འབྱོར་སྟོང་ཚུལ་སོགས་མང་དུ་ཡོད་ཀྱང་བདག་
དང་བདག་འདྲས་སྟོང་ཚུལ་དེ་ཀམས་ལ་གོ་བ་རྣམ་དག་བཅའ་བ་ཅམ་མ་གཏོགས་ཉམས་སྟེང་
དུ་པལ་ནས་རི་མ་རི་བཞིན་བསྐྱུངས་པ་ཞིག་སྟེ་བ་འདིར་ཡོང་མདོག་མི་སྒྲུང་བས་བྲིས་པའི་ངལ་
བ་མ་བྱས་ཀྱང་གཞུང་ཆེན་མོ་ཀམས་གྱི་སྟེང་ནས་གོ་བ་འཆོལ་བར་བྱུང་།

དམིགས་སྟོང་དེ་ཀམས་ལ་ཐོག་མར་སྟོང་བ་ན་ཐུན་རེ་རེར་ཐམས་ཅད་རྒྱས་པར་
བསྐྱུང་ཁུལ་བྱས་ཀྱང་ལམ་དུ་འགྲོ་བ་ཞིག་མི་ཡོང་བར་མ་ཐད་ཐུན་པར་འགྱུར་བའི་གོགས་
ཆེ་བས། ཐུན་དང་པོར་ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྟོན་འགྲོའི་སྟོང་ཀམས་རྒྱས་པར་

¹ བདེ་བ་སྟོང་ཚུལ་དང་། དེ་བ་དཔལ།

སྒྲོང་ཁིང་། དམིགས་སྒྲོར་འོག་མ་རྣམས་ཆིག་གི་རྗེས་སུ་འབྱར་བའི་ཤར་སྒོམ་གྱིས་བསྐྱུར་ས།
གཉིས་པར་ཆོགས་ཁིང་གསལ་འདེབས་པ་དང་། དེ་ལ་ཡན་ལག་བདུན་པ་འབྲལ་བའི་སྒྲོར་
རྣམས་རྒྱས་པ་དང་གོང་འོག་གི་དམིགས་སྒྲོར་རྣམས་ཤར་སྒོམ་གྱིས་བསྐྱུར་། གསུམ་པར་ཉེ་
བརྒྱད་གསོལ་འདེབས་སོགས་གསོལ་འདེབས་ཀྱི་སྒྲོར་དང་། ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་དབང་བཞི་ལེན་
ཚུལ་རྣམས་རྒྱས་པ་དང་། གོང་འོག་གི་དམིགས་སྒྲོར་རྣམས་ཤར་སྒོམ་གྱིས་བསྐྱུར་། བཞི་
པར་མདོ་ལྷགས་ཀྱི་ལམ་གྱི་ལུས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་ཤར་སྒོམ་གྱི་སྒོ་ནས་ཀྱིན་ཆལས་ཁྱེ་
བའི་ཚུལ་རྣམས་རྒྱས་པ་དང་། གོང་གི་དམིགས་སྒྲོར་རྣམས་ཤར་སྒོམ་གྱི་ཚུལ་དུ་བསྐྱུར་བར་
བྱའོ། དེ་ཡང་རྫོན་འགོ་བླ་མའི་རྣལ་འབྱོར་གཙོར་འདོན་བྱས་ན་ཐུན་བཞི་གང་དུང་གི་མཆུག་དུ་
ལྷག་ཆེན་གྱི་ཁྱིད་དམིགས་རྒྱས་བསྐྱུས་འཆོས་པ་རེ་སྒྲོར་། ལྷག་ཆེན་གཙོར་འདོན་བྱས་ན་
ཐུན་བཞི་ཀའི་གཤམ་དུ་ལྷག་ཆེན་གྱི་དམིགས་སྒྲོར་སྒྲོར་བར་བྱའོ། འདི་དག་ནི་ཁོ་ཙོ་རི་ཁྱོད་
འགྲིམས་པའི་ཐོག་མར་བླ་མའི་རྣལ་འབྱོར་བསྐྱུར་ས་པས། འབད་ཚོལ་རི་ལྟར་བསྐྱེད་བྱར་ཉི་མ་
གཅིག་ལ་བླ་མཆོད་ཆར་རེའང་ཐོན་མི་ཐོན་གྱི་ཆོད་དུ་སོང་བས་བསྐྱུར་ཚུལ་གྱི་གནད་ཁྱེས་པའི་
ལན་དུ་ས་བླ་མ་དེ་ཉིད་གྱིས་སྦྱལ་བའི་མན་རག་ཡིན་ནོ།

༥ གསུམ་པ་མཆུག་དུ་རི་ལྟར་བྱ་བ་ནི། བསྒོམ་བྱའི་ལམ་དང་སྒོམ་བྱེད་སྐྱབ་པ་པོ་རི་
སེམས་དང་། སྒོམ་པ་པོ་རང་ཉིད་སྡེ་འཁོར་གསུམ་པོ་དེ་སྐྱབ་པ་པོ་རང་གི་མ་སྒྱུད་པའི་ཤེས་པ་
ལ་ཚུལ་རི་ལྟར་སྒྲོང་བརྒྱག་པ་ན། རང་གི་སེམས་གྱིས་བསོས་པ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པར་དོན་དེ་རྣམས་
རང་རང་གི་ངོས་ནས་བཅའ་བས་གང་དུ་སྒྲོང་བའི་ལུས་སྡེར་དུ་སྡེད་རྒྱ་ཡོད་པ་འབྲལ་བ་ཞིག་སྒྲོང་
བ་བསྒྲོན་དུ་མེད་དོ། དེ་རྣམས་སྒྲོང་བ་ལྟར་དུ་ཡོད་ན་བསྒོམ་བྱ་དེ་སྒོམ་པ་པོ་རང་གི་སེམས་
གྱིས་བསྒོམ་པ་ལ་མ་སྒོམ་པར་ངོ་ཙོ་ཉིད་གྱིས་བསྒོམ་བྱུང་འབྱུང་ལ། དེ་ལྟར་ན་སྒོམ་པ་པོ་མེད་
པའི་བསྒོམ་བྱ་དང་། སྒོམ་པ་པོ་ཡང་སྒོམ་བྱེད་ཀྱི་སེམས་གྱིས་བསྒོམ་བྱ་སྒོམ་པ་ལ་མ་སྒོམ་

པར་ངོ་མོ་ཉིད་ཀྱིས་སྒྲོམ་པ་པོར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་ན་བསྒྲོམ་བྱ་མེད་པའི་སྒྲོམ་པ་པོར་འགྱུར་ཏེ།
 ཅ་ཤེས་ལས། “ཡིན་པར་གྱུར་ལ་བྱ་བ་མེད།། བྱེད་པོ་མེད་པའི་ལས་སུ་འགྱུར།། ཡིན་པར་གྱུར་
 ལ་བྱ་བ་མེད།། ལས་མེད་བྱེད་པ་པོར་ཡང་འགྱུར།།”¹ ཞེས་གསུངས། དེ་ལྟར་ན་འཁོར་གསུམ་
 པོ་དེ་དག་པན་ཚུན་སྒྲོམ་བཏགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཅམ་མ་གཏོགས་དོན་རང་ངོས་ནས་བཙལ་བས་
 རྟེན་རྒྱ་རྩལ་ཅམ་ཡང་མེད་དོ། དེ་ཉིད་ལས། “བྱེད་པོ་ལས་ལ་བརྟེན་བྱས་ཤིང་། ལས་ཀྱང་བྱེད་
 པ་པོ་ཉིད་ལ།། བརྟེན་ནས་འབྱུང་བ་མ་གཏོགས་པར།། བྱལ་པའི་རྒྱ་ནི་མི་མཐོང་ངོ།།”² ཞེས་
 གསུངས། དེས་ན་སྒྲོམ་བཏགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་བྱ་བྱེད་ཀྱི་ནམ་གཞག་
 ཐམས་ཅད་ཆེས་འཐད་པས་བདག་གི་དགོ་པའི་ཅ་བ་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་བསྡོ་བ་སྒྲོན་ལམ་
 རི་ལྷ་རྒྱུ་བ་པ་དེ་བཞིན་ཏུ་འབྱུབ་པའི་རྒྱུར་གྱུར་ཅིག་སྒྲུབ་ཏུ་བསམ་སྟེ། གསང་འདུས་སྒྲོན་
 ལམ་དང་། བྱལ་ཆེན་སྒྲོན་ལམ་སོགས་ཀྱིས་དགོ་ཅ་ནམས་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་
 པན་བདེའི་རྒྱུར་འདུན་པ་དྲག་པོས་བསྡོ་བར་བྱའོ།

༥ གཉིས་པ་ཐུན་མཚམས་སུ་རི་ལྷ་རྒྱུ་བ་པ་ནི། རྟོན་འཐུག་ལས། “ལུས་ཀྱིས་འདི་ལྟར་
 གནས་བྱ་ཞེས། བྱ་བ་བསྒྲོགས་ནས་དེ་ནས་ནི། སྐབས་སུ་ལུས་འདི་རི་ལྷ་བྱར། གནས་པ་
 ཡིན་ཞེས་བལྟ་བར་བྱ། སེམས་ཀྱི་སྒྲུང་ཆེན་སྒྲོས་པ་ནི། ཆོས་ལ་སེམས་པའི་ཀ་ཆེན་ལ། རི་
 ལྷ་རྒྱུ་བ་པ་པོས་འཆོར་བར། དེ་ལྟར་འབད་པ་ཀྱན་གྱིས་བརྟག་ །ཅི་ནས་ཉིང་འཛིན་བཅོན་
 པ་ནི། སྐད་ཅིག་གཅིག་ཀྱང་མི་འཆོར་བར། བདག་གི་ཡིད་འདི་གང་སྟོང་ཅས། དེ་ལྟར་ཡིད་
 ལ་སོ་སོར་བརྟག་ །འཛིགས་དང་དགའ་སྒྲོན་སོགས་འབྲེལ་བར། གལ་ཏེ་མི་རུས་ཅི་བདེར་
 བྱ།”³ ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སེམས་རྣམས་པར་གཡེང་བའི་ཉེས་དམིགས་དང་། མཉམ་པར་

༡ རྩེ་བཅུ་ན་དབུ་མ། ཅ་ མགོན་པོ་རྒྱ་རྒྱལ། ཅ་པ་ཤེས་པ་ལ། པ་བ་བྱེད་བརྒྱུད་ལ། ཤོག་གངས་ ༤ན། ལས་ཆོགས་རྒྱུ་གཉིས་པ་ལྷུང་ཟད་མི་འདྲ་
 ཞེ། “བྱེད་པོ་མེད་པའི་ལས་སུ་འགྱུར།” ཞེས་འབྱུང་ངོ།

༢ རྩེ་བཅུ་ན་དབུ་མ། ཅ་ མགོན་པོ་རྒྱ་རྒྱལ། ཅ་པ་ཤེས་པ་ལ། པ་བ་བྱེད་བརྒྱུད་ལ། ཤོག་གངས་ ༤ན། ལས་སྒྲུང་པ་ལྷུང་ཟད་མི་འདྲ་ཞེ། “བྱེད་པ་པོ་
 ལས་བརྟེན་བྱས་ཤིང་། ལས་ཀྱང་བྱེད་པོ་དེ་ཉིད་ལ། བརྟེན་ནས་འབྱུང་བ་མ་གཏོགས་པར། འབྱུབ་པའི་རྒྱ་ནི་མི་མཐོང་ངོ།” ཞེས་སོ།

༣ རྩེ་བཅུ་ན་དབུ་མ། ལ། རྒྱལ་གསལ་ཞི་བ་ལ། རྟོན་འཐུག་ཤེལ་ལ། ཤོག་གངས་ ༡༡བེ

གཞག་པའི་ཕན་ཡོན་རྣམས་ཞིབ་ཏུ་ཤེས་པར་བྱས་ཏེ། སེམས་དོན་མེད་དང་དོན་མ་ཡིན་པའི་
 རྩོགས་ལས་བསྐྱར་ཞིང་། རྒྱུར་རྒྱུའི་དགེ་བའི་རྩོགས་སུ་བཀོལ་བར་བྱའོ་སྒྲུལ་པའི་འཕེན་པ་
 ཡང་ཡང་གཏོང་ནས། དེ་ལྟར་འཕེན་པ་བཏང་བ་ལྟར་རྟག་ཏུ་བྲན་པ་དང་། སྐབས་སུ་སྐབས་སུ་
 འཕེན་པ་བཏང་བ་ལྟར་གནས་མི་གནས་བརྟག་པའི་ཤེས་བཞིན་གྱིས་བྱ་ར་བྱས་ཏེ། ཕན་ཡོན་
 དང་ཉེས་དམིགས་བྲན་པས་སེམས་རྒྱུར་རྒྱུའི་དགེ་བའི་རྩོགས་སུ་བཀོལ་ཞིང་། དོན་མེད་དང་
 དོན་མ་ཡིན་པའི་རྩོགས་ལས་བསྐྱར་བ་ལ་རབ་ཏུ་སྦྲིམ་པའི་བག་ཡོད་བསྟེན་པ་ནི་ཐུན་མཆོམས་
 སུ་དེ་ལྟར་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཅ་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་བྱས་པས་བསྐྱབ་པའི་གནས་རྣམས་
 དག་པར་འགྱུར་བ་དང་། རྒྱུར་རྒྱུའི་དམིགས་རྣམས་ལ་དམིགས་པའི་ཉིང་འཛིན་སྐྱར་དུ་འགྱུ་
 པའི་ཕན་ཡོན་ཡོད་དེ། དེ་ཡང་ཐོག་མར་ཉིང་འཛིན་གྱི་ཕན་ཡོན་མཐོང་པའི་དད་པ་བསྐྱེད་
 དེ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཉིང་འཛིན་དོན་དུ་གཉེར་བའི་འདུན་པ་རང་གིས་སྦྱེ་ཞིང་། ཉིང་འཛིན་
 དེ་ཡང་ཅ་བ་རྒྱལ་ཁྲིམས་ལ་རག་ལས་པར་མཐོང་ནས་བསྐྱབ་པའི་གནས་རྣམས་ལ་གྲུས་པ་
 དང་། དེ་ལས་བསྐྱབ་བུའི་གནས་ལ་འཇུག་ཐོག་རྒྱལ་བཞིན་དུ་བའི་བྲན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་
 རྟག་ཏུ་འཇུག་ཅིང་། འཇུག་ཐོག་བྱེད་པར་ཡང་མི་འདོད་པའི་མཆེར་སྒྲུང་མེད་པར་རབ་ཏུ་སྦྲིམ་
 པའི་བག་ཡོད་ཀྱི་མཐུས་སྒོ་གསུམ་གྱི་གཡེང་བ་ཐམས་ཅད་ཞི་ནས་ཉིང་འཛིན་སྐྱར་དུ་འགྱུ་
 པ་དང་། བསྐྱབ་པའི་གནས་རྣམས་དག་པར་འགྱུར་བར་དགོངས་ནས། རྒྱལ་སྐས་ཞི་བ་ལྟས་
 བསྐྱབ་བཏུས་སུ། “དེ་ཀུན་གང་གིས་འཛོལ་ཅེན། འབྲས་བུ་མེད་པའི་བྱེད་སྟོང་བས། དེ་ཡང་
 རྟག་ཏུ་བྲན་པས་འགྱུ་བ། དེ་ཡང་ཤིན་ཏུ་གྲུས་ལས་འབྱུང་། དེ་ནི་ཞི་བའི་ཆེ་བཉིད། ཤེས་
 པར་གྱུར་ནས་བརྟེན་པ་བསྐྱེད།”¹ ཅེས་དང་། “ཕྱི་རོལ་གཡོ་བ་རྫོགས་པ་ཡིས། ཡིད་ནི་ཞི་ལས་
 གཡོ་མི་འབྱུང་།”² ཞེས་གསུངས། གཞན་ཡང་ཁྲུས་དང་ཁ་བས་སོགས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར། ཐམས་ཀྱི་

༡ རྩེ་བཅུན། དབྱ་མ། ཞི་རྒྱལ་སྐས་ཞི་བ་ལྟ། བསྐྱབ་བཏུས། ཡེའུ་དང་ཡོ། ཤོག་གངས་ ༥ནམ

༢ རྩེ་བཅུན། དབྱ་མ། ཞི་རྒྱལ་སྐས་ཞི་བ་ལྟ། བསྐྱབ་བཏུས། ཡེའུ་དང་ཡོ། ཤོག་གངས་ ༥ནམ ལས་བྱུང་བ་རྒྱུང་ཐད་མི་འདྲ་སྟེ། “ཕྱི་རོལ་གཡོ་བ་
 བརྫོགས་པ་ཡིས། སེམས་ནི་ཞི་ལས་མི་གཡོ་ཞིང་།” ཞེས་སོ།

ཆོད་རིག་པ། རྣམ་གྱི་ཆ་སྟོད་སྟོད་ལ་མི་ཉལ་བར་རྣམ་པ་འབྱོར་ལ་བཅོལ་བ། ཉལ་བའི་ཆེ་རི་ལྷ་རྩེ་
བྱ་བ་སོགས་ནི་གཞན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། ། ལྷ་མཆོད་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་མ་དང་། ལྷ་ཆེན་ཅ་
བ་རྒྱལ་བའི་གཞུང་ལམ་གཉིས་ཀྱི་ཆིག་དོན་རྣམས་ལ་མདོ་རྒྱད་ཀྱི་ཁུངས་དང་སྦྱར་ནས་ངེས་
པ་འཆོལ་ལུགས་རྣམས་ལྷ་མ་ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆའི་སྤར་མེད་ཀྱི་མད་དུ་བྱུང་བའི་ལེགས་
བཤད་གཉིས་ཀྱི་སྟེང་ནས་ཤེས་པར་བྱ་དགོས་ཤིང་།¹ འདིར་ནི་ལེགས་བཤད་དེ་གཉིས་རྣམས་
མན་ངག་གི་གནད་མང་པོ་ཞིག་ལྷ་མའི་ཞལ་ནས་ཤེས་དགོས་པར་གསུངས་པ་རྣམས་ལས།
རང་གིས་པ་ལྷ་མ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཞལ་གྱི་བུམ་བཟང་ལས་གང་ཐོབ་པ་རྣམས་ཁོ་ལོ་དུས་ཀྱི་སོ་ཉས་
ཁྱིད་པ་ན་མིང་ཅམ་ཡང་མེད་པར་འཕྱུར་དུ་དོགས་རྣམས་ཡི་གེར་བཀོད་པའི་ཕྱིར་དང་། ལུང་
རིགས་ཀྱི་སྟོས་པའི་གསེབ་ན་དམིགས་རྣམས་ཡིད་ལ་བྱེད་རྒྱལ་ངོས་འཛིན་དཀའ་བ་རྣམས་
གཞུང་སྤྱོད་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དང་། རང་གིས་ཀྱང་ལྷ་མའི་མན་ངག་ལ་བརྟེན་ནས་གདམས་པ་
དེ་གཉིས་ཀྱི་ཆིག་དོན་རྣམས་ལ་གོ་བ་རི་ལྷ་རྩེ་བྱང་བའི་རྒྱལ་དང་། དམིགས་རྣམས་ཡིད་ལ་
བྱེད་རྒྱལ་རི་ལྷ་རྩེ་བྱས་པ་རྣམས་ཁ་ཆེམས་རྒྱུད་ལ་བསྐྱར་བའི་ཕྱིར་དུ་གིས་པ་ཡིན་གྱི་གིས་
པའི་ངལ་བ་ཅམ་བསྟེན་པར་སོང་མ་སོང་ནི་བཅོལ་མ་སྤྱོད་པར་ཞིབ་ཏུ་གཟིགས་དང་ཤེས་པར་
འཕྱུར་རོ།

སྤྱིས་པ། ཞིང་འདིར་རྒྱལ་དང་རྒྱལ་སྤྱིས་བྱངས་མེད་ཤོན་པས་མ་སྤུལ་བ། སེམས་
ཅན་ཉོན་མོངས་ལྷ་བ་ཆེ་དང་དུས་ཀྱི་སྟེགས་མ་ལུས། རབ་ཏུ་བདོ་ཞིང་འདུལ་དཀའ་མགོན་
སྤྱབས་བྲལ་བ་བདག་ཅག་གྱང་། གང་གིས་སྟོབ་མར་བདག་གིར་བཞེས་པའི་སྟེང་སྟོབས་
དེ་མད་བྱུང་། གང་གི་མན་ངག་མཉེན་ཞིང་ནོ་བ་དེས། ལྷགས་འདྲ་མོངས་པ་བདག་གི་ན་
ཁུང་དུའང་། བརྒྱད་དེ་སེམས་ཀྱི་གཏིང་དུ་ཆོས་དོན་གྱི། གོ་བ་བསྐྱལ་བའི་མཛད་པ་དེ་བས་

¹ འདིར་ལེགས་བཤད་གཉིས་ཞེས་པ་ནི། “ཡོངས་འཛིན་ཡི་ཤེས་རྒྱལ་མཆོན་གྱི་གསུང་འབུམ། བ ལྷ་མ་མཆོད་པའི་ཁྱིད་ཡིག་གསང་བའི་གནད་
རྣམས་པར་བྱེ་བ་སྟེན་རྒྱུད་མན་ངག་གི་གཏིང་མཛོད་དང་། ཡོངས་འཛིན་ཡི་ཤེས་རྒྱལ་མཆོན་གྱི་གསུང་འབུམ། ཅ དགའ་སྟོན་ལྷག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་
ཁྱིད་ཡིག་ལས་བཟང་གསལ་སྟོན།” འདི་གཉིས་ལ་གོ་དགོས།

མདྲ། མདྲ་བྱང་དོ་མཆོར་གནས་ལྟར་བཤེས་གཉེན་གྱི། མན་ངག་གྲུབ་པའི་མིག་སྒྲན་ལ་བཏེན་
 བས། མདོ་རྒྱད་ཟབ་ཅིང་བརྒྱུང་བའི་ས་ཤོག་དུ། སློག་ལྟར་གནས་པའི་ཉམས་ལེན་གཉེར་ཆེན་
 ཤོར། ལེགས་པར་བརྟགས་པས་རང་གིས་མཐོང་ཆོད་དང་། སྐུར་བའི་ལེགས་བཤད་གཏམ་དུ་
 བྱས་མོད་ཀྱང་། བདག་སློང་རང་བཞིན་མི་གསལ་ཉམ་རྒྱུང་བས། མ་བཤད་ལོག་བཤད་ཏེ་ཅང་
 བཤད་པ་དང་། རང་བཟོ་སོགས་ཀྱིས་ནོངས་པ་གང་མཆིས་པ། ཆོས་ཀྱི་སྐུན་ལྡན་རྣམས་ཀྱི་
 སྐུན་སྤར་འཆགས། བྱ་རྒྱུང་ཤེད་མ་བྱེ་བའི་འབྲུལ་པ་ཀྱན། བཅེ་ལྡན་པ་མས་འབད་དེ་བསལ་
 བ་བཞིན། བདག་ལ་སྤྱིབ་པར་མི་འཕྱར་མཛད་དུ་གསོལ། འོན་ཀྱང་རྗེ་བཙུན་ལྷ་མའི་བཀའ་
 དེན་གྱིས། ལེགས་པར་བཤད་པ་ཐན་བྱན་མཆིས་ན་ཡང་། བྱ་རྒྱུང་ཁ་ནས་དོན་ལྡན་ཆོག་
 སྤྱས་པར། པ་མས་ཡ་མཆོན་གཟུང་ཞིང་དགའ་བ་ལྟར། བྱམས་བཅེའི་བྱགས་ཀྱིས་བདག་
 ལ་དབྱེས་པར་མཛོད། འདིར་འབད་ལས་བྱང་བསོད་ནམས་ལྱང་པོ་དེས། འགྲོ་བ་ཀྱན་ཀྱང་
 ཡང་དག་བཤེས་གཉེན་གྱིས། རྗེས་སུ་གཟུང་ཞིང་མན་ངག་སྐུན་པའི་སྣོད། སྤལ་ལྡན་སློབ་མ་
 ཁོ་ནར་འཕྱར་བར་ཤོག། བདག་ཀྱང་སྤྱོེ་བ་ཀྱན་དུ་ཡང་དག་པའི། བཤེས་གཉེན་དམ་པས་ནམ་
 ཡང་མི་སོངས་ཤིང་། སངས་རྒྱས་དངོས་སུ་མཐོང་བའི་དད་བྱས་ཀྱིས། གང་གི་དོན་དུ་ལུས་
 སློག་ལོངས་སྤྱོད་གང་། ལྷོས་པ་མེད་པར་གཏོང་བའི་བསམ་སྤྱོར་གྱིས། མཉེས་པར་བྱས་
 པས་དབྱེས་བཞིན་རྗེས་བཟུང་སྟེ། བྱགས་ཀྱི་བཙུན་ཀྱན་ལྱང་བའི་མན་ངག་རྣམས། སྤས་
 གསང་མེད་པར་སྤྱོལ་ཞིང་སུ་ལ་ཡང་། མདོན་པར་མི་མཛད་གསང་བའི་རྣམ་ཐར་ཀྱན། ལྷག་
 པར་གསུང་བའི་སྤས་ཀྱི་བྱ་པོར་གྱུར། ལུས་སློག་བྱུང་དུ་གསོད་པའི་དཀའ་སྤྱད་དང་། འག་ལ་
 རྒྱན་མི་འཆད་པའི་བཙོན་འཁྲུས་ཀྱིས། ལྷ་མའི་མན་ངག་རྒྱལ་བཞིན་སྤྱབ་པ་ཡིས། ལྱང་དང་
 རྟོགས་པའི་རྒྱ་རྒྱང་རབ་བརྟོན་བས། ལྷ་མའི་བྱགས་ཀྱི་རྒྱ་གཉེར་འགོངས་པར་ཤོག། དེང་དུས་
 པལ་ཆེར་གང་གི་སྤྱོན་ཡོན་རྣམས། ལེགས་པར་འབྱེད་པའི་སློ་མིག་རབ་སྤོངས་པས། གང་ལ་
 སོགས་པའི་མིང་སྤྱན་རྒྱ་བ་ཡིས། མོས་པ་ཅམ་གྱི་རྗེས་སུ་ཡིད་རྟོན་པའི། དད་དང་དོན་གཉེར་

ཅན་གྱི་ལོང་བ་མང་།། རྣམ་པར་དཔྱོད་པའི་མིག་ཅན་པལ་ཆེར་ཡང་།། ལྷག་དོག་གདོན་གྱིས་
 སེམས་ལ་རང་དབང་མེད།། ཆོས་དང་ཆོས་སྒྲིལ་ཤིང་སྤྱོད་པ་བཅད་པར།། ཅིག་ཅར་སྤོང་བའི་སྒྲོན་
 པས་སྒྲོགས་ཀྱན་བྱུང་།། དེས་ན་བདག་གི་རལ་བ་འབྲས་བྱ་ཆུང་།། འོན་ཀྱང་སྒྲ་མའི་མན་ངག་
 མོབ་པ་རྣམས་།། ཁ་ཆེམས་ཆུང་ལ་བསྐྱར་བའི་འཕྲིན་ཡིག་འདི།། ཆོ་ལུན་གཟུར་གནས་འགའ་
 ཡི་ཕྱག་བརྒྱད་དེ།། མོས་བསམ་བསྒྲོམ་པས་མི་ཤ་སྒྲོན་པར་ཤོག། དེའི་ཆེ་ཆོས་འདིའི་སྒྲོས་གྱི་
 སྤྱང་མའི་གཙོ།། ཕྱག་དྲུག་མགོན་དང་དཔ་ཅན་ཆོས་གྱི་རྒྱལ།། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་རྣམ་མོས་སྤྱས་
 རྣམས་གྱིས་།། གཡེལ་བ་མེད་པར་རྟག་ཏུ་གྲོགས་མཛོད་ཅིག། གཞན་ཡང་རྒྱལ་དང་རྒྱལ་སྤྱས་
 གང་གིས་ཀྱང་།། འདུལ་བའི་སྤྱོད་ལུས་མ་གྱུར་འདུལ་དགའ་ཡང་།། བདག་གི་ལེགས་བཤད་
 འདི་ཡི་སྤྱོད་ལུས་དུ།། གྱུར་ནས་རི་ཞིག་ལྟར་སྤྲེས་འདུལ་བར་ཤོག། གལ་ཏེ་འགའ་ཞིག་གང་
 བླ་སྒྲོན་གྱིས་འདིར།། འབྲས་དུ་ཡིད་མི་བདེ་འཇ་འབྲུགས་གྱུར་ཀྱང་།། དཔ་ཆོས་སྤོང་བའི་
 རྟིག་ཏུ་མི་འགྱུར་བར།། སྤྲད་ནས་པན་ཞིང་བདེ་བའི་རྒྱར་གྱུར་ཅིག། ཅེས་ཕྱག་ཆེན་གྱི་འཁྲིད་དམིགས་
 སྤོང་ཆུལ་དང་དེའི་སྒྲོན་འགྲོ་བུ་མོང་མེན་པའི་སྒྲ་མའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་འཁྲིད་དམིགས་སྤོང་ཆུལ་མན་ངག་ཞལ་ཤེས་དང་བཅས་
 པའི་ཁ་ཆེམས་ཆུང་ལ་བསྐྱར་བའི་འཕྲིན་ཡིག་ཅེས་བྱ་བ་འདི་ནི། མཁས་བརྩན་བཟང་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་རྣམས་ཅད་པན་ཆུན་
 འབྲན་པ་བཞིན་དུ་དར་བའི་དཔལ་ལྷན་སྒྲ་མ་དཔ་པ་རྩེ་བརྩན་ཡི་ཤེས་བརྩན་འཛིན་དཔལ་བཟང་པོའི་ཞལ་ལྷ་ནས་གདམས་པ་
 འདི་གཉིས་གྱི་བཀའ་འཁྲིན་ལེགས་པར་མཛོས་པའི་བྱ་བལ་ཆུལ་ཁྲིམས་ཉི་མས་དགའ་ལྷན་སྒྲོ་འཕེལ་རི་ཁོད་དུ་སྦྱར་བཅོ།། འདིས་
 ཀྱང་རྩེ་སྒྲ་མའི་སྒྲོན་བརྒྱད་གྱི་གདམས་པའི་མེ་རྩོད་པར་གྱུར་ཅིག། སུམ་མཛྲ་ལམ།། །།

ཟུར་རྒྱན་དང་པོ།

༥ ཕྱག་ཆེན་དང་འབྲེལ་བའི་བོད་དཔེ་གང་ཉིད་རྣམས་ཀྱི་མཆན་བྱང་།།

- ༡ ཀེའུ་ཆང་འཇམ་དབྱངས་སྟོན་ལམ་གྱིས་མཛད་པའི་དགའ་ལྡན་སྟན་བརྒྱད་ཀྱི་བཀའ་སློལ་ཕྱག་རྒྱ་
ཆེན་པོའི་ཟེན་གྱིས་རྣམ་གྲོལ་ཀྱན་ཏུ་དགོ་བའི་ལམ་བཟང་།
- ༢ བཀའ་འགྱུར་བ་སྟོ་བཟང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱིས་མཛད་པའི་ཕྱག་ཆེན་དཔྱིགས་རིམ་གྱི་ཟུར་མཁོ་རྣ་བའི་
བརྒྱད་ལེན།
- ༣ གྲུ་གོ་ཡོངས་འཛིན་སྟོ་བཟང་བསྟན་འཛིན་གྱིས་མཛད་པའི་དགོ་ལྡན་བཀའ་བརྒྱད་རིན་པོ་ཆའི་
བཀའ་སློལ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཅ་འབྲེལ་རྣམས་ཀྱི་འབྲེལ་བཤད་མཆོག་ཐུན་དངོས་བྱུ་གི་
བང་མཛོད།
- ༤ གྲང་ཐང་བསྟན་པའི་སྟོན་མེས་མཛད་པའི་དགོ་ལྡན་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་ཁྲིད་ཀྱི་ཟེན་གྱིས་ཞལ་ལུང་
བདུད་ཅིའི་ཐིགས་སྟེང་།
- ༥ དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཐོག་བདུན་ཅུ་པ་དག་དབང་ཆོས་འཕེལ་གྱིས་མཛད་པའི་ཕྱག་ཆེན་སྒྲ་མཆོད་བདེ་
སྟོང་དབྱེར་མེད་མ་དང་། ཕྱག་ཆེན་ཅ་བ་གཉིས་ཀྱི་ས་བཅད་མཆན་འབྲེལ།
- ༦ རྒྱལ་དབང་ཆོས་རྗེ་སྟོ་བཟང་འཕྲིན་ལས་རྣམ་རྒྱལ་གྱིས་མཛད་པའི་ཕྱག་ཆེན་ཅ་བའི་གསུང་བཤད་
ཟེན་གྱིས་ཟག་མེད་བདུད་ཅིའི་བུམ་བཟང་།
- ༧ རྒྱལ་རོང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཉི་མས་མཛད་པའི་དཔེན་ས་སྟན་བརྒྱད་ཀྱི་སྒྲ་མའི་རྣལ་འབྱོར་ཐུན་མོང་མ་
ཡིན་པ་དང་འབྲེལ་བ་ཕྱག་ཆེན་ཁྲིད་མན་དག་ཞལ་གཤེས་དང་བཅས་པའི་ཁ་ཆེམས་རྒྱང་ལ་བསྟུར་
བའི་འཕྲིན་ཡིག།
- ༨ རྒྱལ་སྤྱི་མི་ལམ་རྒྱ་བས་མཛད་པའི་དགོ་ལྡན་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་གདམས་དག་མེ་ལོང་།

- ༩ རྒྱལ་ཕྱུ་མི་པམ་རྒྱ་བས་མཛད་པའི་ཕྱག་ཆེན་གརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ།
- ༡༠ རྒྱལ་ཕྱུ་མི་པམ་རྒྱ་བས་མཛད་པའི་ཕྱག་ཆེན་ཉམས་མགུར་བྲི་མེད་རྩོ་རྩེའི་གསུང་གི་དཀའ་
འགྲེལ།
- ༡༡ ལུང་རྒྱ་དག་དབང་སྒོ་བཟང་ཆོས་ལུན་གྱིས་མཛད་པའི་ལྷ་བ་ཕྱག་ཆུ་ཆེན་པོ་སྒོམ་རྩལ་ཆོགས་
བཅད་མ།
- ༡༢ ལུང་རྒྱ་དག་དབང་སྒོ་བཟང་ཆོས་ལུན་གྱིས་མཛད་པའི་ཞི་གནས་སྒོམ་རྩལ་དང་ལྷ་བྲིད་ངེས་དོན་
རབ་གསལ། ལྷ་བའི་དོགས་གཅོད། ལྷ་བ་ཕྱག་ཆུ་ཆེན་པོ་སྒོམ་རྩལ།
- ༡༣ རྩོ་ཞུ་དམར་དགེ་འདུན་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཆོས་མཛད་པའི་རྒྱ་མཆོད་དང་ཕྱག་ཆེན་སྤྲལས་པའི་
བྲིད།
- ༡༤ ལྷག་ཕུ་སྤྱལ་སྤྱོད་བཟང་ཆོས་ཀྱི་དབང་ཕྱག་གིས་མཛད་པའི་དགའ་ལུན་ཕྱག་ཆུ་ཆེན་པོའི་མན་
དག་ལས་བརྒྱམས་པའི་བྲིས་ལན་ཟབ་དོན།
- ༡༥ ལྷག་ཕུང་བ་དག་དབང་རྣམ་རྒྱལ་གྱིས་མཛད་པའི་ཕྱག་ཆུ་ཆེན་པོ་ལྷ་ལུན་གྱི་བྲིད་ཡིག
- ༡༦ རྩོད་སྟོན་ཆོས་དར་རྒྱས་པས་མཛད་པའི་དགེ་ལུན་ཕྱག་ཆུ་ཆེན་པོའི་བརྒྱད་འདེབས་མདོར་བསྟུས་
བྲིན་རྒྱབས་ཉིན་བྲེད་འཕེན་པའི་ཡིད་རྟ།
- ༡༧ པམ་ཆེན་བསྟན་པའི་ཉི་མས་མཛད་པའི་དགའ་ལུན་ཕྱག་ཆུ་ཆེན་པོའི་ལམ་བཟང་ཉམས་སུ་ལེན་
རྩལ་གྱི་མན་དག་སྟོང་པོ་བསྟུས་པ།
- ༡༨ བ་སོ་དག་དབང་ཆོས་ཀྱི་དབང་ཕྱག་གིས་མཛད་པའི་ཕྱག་ཆུ་ཆེན་པོའི་བྲིད་ཀྱི་བྲུང་འདེབས།
- ༡༩ བྲག་གཡལ་སྒོ་བཟང་བསྟན་པས་མཛད་པའི་ཕྱག་ཆུ་ཆེན་པོའི་བྲིད་རིམ་ཟིན་བྲིས།
- ༢༠ དབལ་མང་དཀོན་མཆོག་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་མཛད་པའི་ཕྱག་ཆེན་གྱི་ཟིན་བྲིས་ཅན་པས་གཏུང་སེལ་
གྱི་ཁ་སྒོར་སྟོང་པོ་རབ་གསལ།
- ༢༡ ཡོངས་འཛིན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་མཛད་པའི་དགའ་ལུན་ཕྱག་ཆུ་ཆེན་པོའི་བྲིད་ཡིག་སྟན་
བརྒྱད་ལམ་བཟང་གསལ་པའི་སྟོན་མེ།

- ༡༩ ཡོངས་འཛིན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་མཛད་པའི་དགའ་ལྗན་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་མན་ངག་གི་གནད་
གསལ་བར་སྟོན་པ་འཇམ་དབྱངས་སྒྲ་མའི་ཞལ་ལུང་།
- ༢༠ ཡོངས་འཛིན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་མཛད་པའི་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་སྟོན་འགྲོ་སྒྲ་མའི་ནལ་འབྱོར་
གྱི་བསྐྱུས་དོན་སྟོན་བརྒྱད་མཛོད་བརྒྱ་འབྲེད་པའི་འབྲུལ་གྱི་ཕྱེ་མིག་
- ༢༡ ཡོངས་འཛིན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་མཛད་པའི་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་སྟོན་ཆོག་
- ༢༢ འཇར་སྐལ་ལྗན་རྒྱ་མཚོས་མཛད་པའི་དགའ་ལྗན་བཀའ་བརྒྱུད་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་ཉམས་ཁྲིད།
- ༢༣ འཇར་སྐལ་ལྗན་རྒྱ་མཚོས་མཛད་པའི་དགའ་ལྗན་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་ཁྲིད་གདམས་ངག་རྒྱ་མཚོ་ནས་
བཅུས་པ།

བྱུང་བྱུང་གཉིས་པ།

༥ བཀ་ཆེན་སྒོ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་གསུང་འབུམ།

(མོ་བྱང་མོ་རྒྱ་ལར་ཡོད་པའི་མགའ་བརྒྱན་གསུང་རབ་བཅས་ཀྱི་དཀར་ཆག་ལྟར་བཀོད།)

པོད་ཀ་བར།

- ༡ ཆོས་སྒྲུབ་པའི་དགེ་སློང་སྒོ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་ཀྱལ་མཆོན་གྱི་སློང་ཚུལ་གསལ་བར་སྟོན་པ་ནོར་བུའི་
ཐེང་བ་ལ། ༢༢༥
- ༢ ཀྱལ་བ་སྒོ་བཟང་དོན་གྲུབ་ཀྱི་སྒྲེས་རབས་ཐེང་བ་ལ། ༣
- ༣ མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་གསུམ་གྱི་རྟོགས་པ་བརྟུན་པ་ལ། ༥༡
- ༤ དགེ་ལྡན་བཀའ་བརྒྱུད་རིན་པོ་ཆའི་ཟབ་ལམ་བརྒྱུད་པའི་རྣམ་ཐར་མདོར་བསྡུས་ལ། ༡༡
- ༥ འཕགས་པའི་གནས་བརྟན་ཆེན་པོ་རབ་འབྱོར་གྱི་རྟོགས་བརྟུན་ལ། ༤
- ༦ རིགས་ལྡན་གྲགས་པའི་རྟོགས་བརྟུན་ལ། ༤
- ༧ སློབ་དཔོན་ཨ་ཉ་ཡུཀ་པའི་རྟོགས་བརྟུན་ལ། ༥
- ༨ ས་སྒྲུབ་པའི་རྟོགས་བརྟུན་ལ། ༢
- ༩ གཡུང་སྟོན་རི་ཁོང་པའི་རྟོགས་བརྟུན་ལ། ༦
- ༡༠ བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྟའི་རྟོགས་བརྟུན་ལ། ༡༩
- ༡༡ སློང་དགའི་བདག་པོའི་རྟོགས་བརྟུན་ལ། ༦
- ༡༢ མཁུན་རབ་དབང་ལྷག་གྲགས་པ་བཟང་པོའི་རྟོགས་བརྟུན་ལ། ༢
- ༡༣ ས་གསུམ་མའི་རྟོགས་ཆོག་དོན་གསལ་བ་ལ། ༡༥
- ༡༤ གྲུབ་པའི་དབང་ལྷག་མི་ལ་ལ་བརྟུན་པའི་རྣམ་ཐར་དང་། མགུར་འགའ་ཞིག་ལ། ༡༩
- ༡༥ རྩེ་བཙུན་གྱི་མའི་རྣམ་ཐར་དང་གི་ཁོང་སྒྲུབ་པའི་རྣམ་ཐར་ལ། ༦

- ༡༩ ལྷ་མ་མཆོད་པའི་ཆོ་ག་ཐུན་དུག་གི་རྣལ་འབྱོར། ལྷ་མའི་རྣལ་འབྱོར་བསྐྱུས་པ་རིམ་པ་བཞི།
 བདེ་བ་ཅན་དུ་བསྐྱོད་པའི་རྣལ་འབྱོར། བཅོམ་ལྡན་འདས་འོད་དཔག་མེད་ལ་བརྟེན་པའི་
 འཕོ་བ་བསྐྱུས་པ། སློབ་དཔོན་པུ་འབྱུང་གནས་ལ་བརྟེན་པའི་ལྷ་མའི་རྣལ་འབྱོར། ཐམས་ཅད་
 མཁུན་པ་བྱ་སྟོན་ཆོས་རྗེ་ལ་བརྟེན་པའི་ལྷ་མའི་རྣལ་འབྱོར་དང་འཕོ་བ་བསྐྱུས་པ། རྗེ་བརྟེན་ལྷ་མའི་
 སྐྱུ་བ་ཐབས་ཆེགས་བཅད་མ་བཅས་ལ། ༡༩
 ༡༠ རྒྱལ་སྐས་ཤེས་རབ་འཕེལ་གྱི་གསོལ་འདེབས་དང་། དགེ་སློང་མཁར་སྐྱུ་པའི་བཀའ་ལན་ལ། ༢
 ༡༡ བཀ་ཆེན་སློབ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་དཔལ་བཟང་པོའི་གསུང་ཉེ་བར་མཁོ་བ་འགའ་ཞིག་ལ། ༡༡

པོད་ཁ་བར།

- ༡ རྗེ་རྗེ་ཐེང་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཆེན་པོ་བཞི་བརྩ་ཅ་གཉིས་ཀྱི་སྐྱུ་བ་ཐབས་རིན་ཆེན་དབང་གི་རྒྱལ་པོའི་
 ཐེང་བ་ལ། ༩༥
 ༢ མཁོན་པོ་ལྷ་སྐྱུ་ཀྱིས་མཛད་པའི་རིམ་ལུའི་རྣམ་བཤད་བྱང་འབྱུག་འོར་བུའི་བང་མཛོད་ལ། ༡༩
 ༣ རྒྱུད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་རྣམ་བཤད་དངོས་གྲུབ་རྒྱ་
 མཆོའི་སྒྲིང་པོ་ལ། ༢༡
 ༤ དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་གདམས་ངག་རིམ་ལྷ་གསལ་སྟོན་གྱི་གནད་ཀྱན་བསྐྱུས་པ་ཟབ་དོན་
 གསལ་བའི་ཉི་མ་ལ། ༢༥
 ༥ དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་ལྷ་མའི་རྣལ་འབྱོར་དང་མདོན་རྟོགས་མདོར་བསྐྱུས་ལ། ༡༩
 ༦ བཅོམ་ལྡན་འདས་དཔལ་འཁོར་ལོ་བདེ་མཆོག་ལྷ་མི་པའི་ལྷགས་ཀྱི་བསྐྱེད་རིམ་ལ། ༤༡
 ༧ ཡི་དམ་རྗེ་རྗེ་འཇིགས་བྱེད་ལ་བརྟེན་པའི་ལམ་ཟབ་མོ་ལྷ་མའི་རྣལ་འབྱོར་ཉམས་སྲུ་ལེན་ཚུལ་ལ། ༥
 ༨ དཔལ་རྗེ་རྗེ་འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་བསྐྱེད་རིམ་དངོས་གྲུབ་སྟེ་མ་ལ། ༢༩
 ༩ གསུང་ཐོར་བྱ་རྗེ་བརྟེན་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་དང་། རྗེ་ཙོང་ཁ་བ། ཅ་བའི་ལྷ་མ་མཁས་གྲུབ་
 སངས་རྒྱུ་ཡེ་ཤེས་རྣམ་གསུམ་ལ་གསོལ་འདེབས་ལྷ་མའི་རྣལ་འབྱོར་དང་། དཔལ་
 གདན་བཞིའི་སྐྱུ་བ་ཐབས། ཤམ་རྩ་ལའི་རྒྱལ་པོར་ཕུལ་བའི་ཁྱུ་ཡིག ། བཀ་ཤེས་སྐྱུ་བའི་བྱི་ནང་

- ༡༢ བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱན་རིག་གི་ཆོ་ག་རྒྱད་དོན་གསལ་བའི་སྤྲིང་པོ་བསྐྱས་པ་ཡིད་ནོར་ལ། ༣༧
 ༡༣ ཀྱན་རིག་བྱམ་བསྐྱེད་བསྐྱས་པ་ལ། ༣
 ༡༤ ཀྱན་རིག་གི་སྒོ་ནས་ཆེ་འདས་རྗེས་སུ་འཛིན་ཚུལ་ལ། ༡༠
 ༡༥ རྣམ་སྤང་མཛོན་བྱང་གི་དཀྱིལ་ཆོག་དག་འདོན་ཏུ་བསྐྱིགས་པ་ལ། ༣༡
 ༡༦ བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམ་པར་རྒྱལ་མའི་སྐྱབ་དཀྱིལ་འཆི་མེད་དཔལ་སྦྱིན་ལ། ༡༩
 ༡༧ བཅོམ་ལྡན་འདས་དོ་རྗེ་མི་འབྱུགས་པའི་སྐྱབ་དཀྱིལ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་ཆོ་ག་མཛོན་པར་དགའ་བའི་སྒོ་འབྱེད་ལ། ༣༠
 ༡༨ བཅོམ་ལྡན་འདས་སྐྱབ་སྒྲའི་མདོ་ཆོག་གི་སྤྲིང་པོ་བསྐྱས་པ་ཡིད་བཞིན་ནོར་བྱ་ལ། ༦
 ༡༩ འཇམ་དཀར་གྱི་སྐྱབ་ཐབས་ཤེས་རབ་མཆོག་སྦྱིན་སོགས་འཇམ་དབྱངས་སྐྱབ་ཐབས་འགའ་ལ། ༡༡
 ༢༠ འཕགས་པ་ཞལ་བཅུ་གཅིག་པའི་སྐྱབ་ཐབས་སྤྲང་བར་གནས་པའི་ཆོ་ག་ནོར་བུའི་བྲེང་བ་ལ། ༡༢
 ༢༡ སྤྲང་གནས་ཀྱི་ཆོ་ག་དང་འབྲེལ་བ་འཕགས་པ་ཞལ་བཅུ་གཅིག་པའི་དབང་ཆོག་ལ། ༦
 ༢༢ ཡེ་ཤེས་བྱུང་བའི་སྐྱབ་ཐབས་སྤྲང་ལོག་གི་ནད་ཀྱི་གཏུང་སེལ་རྒྱ་ཤེལ་ལ། ༣
 ༢༣ རྗེ་བཅུན་སང་གེ་སྤྲ་དང་། ཕྱག་དོར་ལ་བརྟེན་པའི་གདོན་འགོལ་བྲེད་ཚུལ་གཏུང་སེལ་ནོར་བྱ་ལ། ༡༢
 ༢༤ རོ་བོ་རྗེའི་ལུགས་ཀྱི་སྒོལ་མ་ཉེར་གཅིག་གི་སྐྱབ་ཐབས་ལས་ཆོགས་དངོས་བྱུབ་རྣམ་གཉིས་ཀྱི་བང་མཛོད་ལ། ༡༠
 ༢༥ སྒོལ་མ་གཡུལ་བརྒྱུག་རི་ལྟར་བྱ་བའི་ཆོ་ག་དག་ལས་རྣམ་རྒྱལ་ལ། ༧
 ༢༦ དཔལ་དོ་རྗེ་རྣམ་འཛོམས་པའི་ཆོ་ག་ཕན་བདེའི་འབྱུང་གནས་ལ། ༩
 ༢༧ ཁོ་བོ་སྤེལ་བ་བཅེགས་པའི་སྐྱབ་ཐབས་བདུད་ཅིའི་ཚུ་རྒྱན་ལ། ༧
 ༢༨ ཆོས་རྒྱལ་གྱི་བཤགས་པ་བསྐྱང་བརྒྱུག་མངའ་གསོལ་ཆེས་གཅིག་གཏོར་མ་བརྟེན་འཇུགས་སོགས་ལ། ༩

པོད་ང་བར།

- ༡ བསྐྱན་པ་སྤྱི་དང་རྒྱད་ཕྱེ་བཞིའི་རྣམ་གཞག་ཟིན་གྱིས་སུ་བྱས་པ་ལ། ༣༧
 ༢ དགེ་ལྡན་བཀའ་བརྒྱད་རིན་པོ་ཆའི་ཕྱག་ཆེན་ཅ་བ་རྒྱལ་བའི་གཞུང་ལམ་ལ། ༦

3	དགེ་ལྷན་བཀའ་སློལ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་ཅ་བ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ཡང་གསལ་སྟོན་མེ་ལ།	39
4	བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་སྟོན་མེའི་རྣམ་བཤད་ཕྱལ་བྱང་ལ།	40
5	ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པའི་མན་ངག་བསྟན་བཅོས་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱི་སྟོང་པོའི་སྟོང་པོ་ གསལ་བཤད་རྒྱ་མཆོ་ལས་སྐབས་དང་པོའི་རྣམ་བཤད་ལ།	49
6	བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་བྲིད་ཆོགས་སྟུ་བཅད་པ་བྲེ་བདེ་ལ།	90
7	བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་དམར་བྲིད་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པར་བཟོད་པའི་བདེ་ལམ་ལ།	33
8	དགེ་སྟོང་གི་བསྐྱབ་བྱ་སོགས་ཉེ་བར་མཁོ་བ་འགའ་ཞིག་ལ།	93
9	ཆུལ་བྲིམས་ཡང་དག་པར་བསྐྱང་བའི་མན་ངག་ལ།	39
10	ཐར་པ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་རི་ཁྲོད་པ་རྣམས་ལ་བྲིམས་སྟུ་བཅའ་བ་སྟུ་གསུམ་གཞལ་མེད་ཁང་ལ།	1
11	སྟོ་སྟོང་དམར་བྲིད་ཤར་ཅེ་ཆོས་རྩེ་ལ་གནང་བ་ལ།	4
12	སྟོབས་བཞིའི་བཤགས་བསྐྱམས་བྱ་ཆུལ་ལ།	3
13	སྟེག་སྟན་སེལ་བྱེད་རྒྱ་བའི་ཡོད་ཟེར་ལ།	3
14	བྲི་བ་ལྷག་བསམ་རབ་དཀར་གྱི་བྲིས་ལན་སྟོ་བཟང་བཞད་སྟུ་ལ།	99
15	སྟུ་པ་ཤེས་རབ་རིན་ཆེན་པའི་ཅོད་ལན་ལུང་རིགས་སེང་གའི་ང་རོ་ལ།	44
16	རྒྱ་རོ་ཆོས་དུག་གི་ཟབ་བྲིད་གསེར་གྱི་ལྗེ་མིག་ལ།	1
17	སྟོང་པོ་དོན་གསུམ་གྱི་བྲིད་འབགས་པ་སྟུན་རས་གཟིགས་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་དུ་ལེགས་པ་ལ།	4
18	ནམ་མཁའ་སྟོ་འབྱེད་ཀྱི་དབང་བྱེད་ཆུལ་ལ།	2
19	གཙོད་ཀྱི་གདམས་པ་ཐར་འདོད་ཀྱི་དེད་དཔོན་ལ།	92
20	ཞལ་གཟིགས་དང་རྩེ་རྩེ་གདན་གྱི་རི་ཁྲོད་ཡོལ་དཀར་རྣམས་ཀྱི་གནས་བསྟོད་ལ།	4
21	བདེ་བ་ཅན་གྱི་ཞིང་དུ་ཐོགས་པ་མེད་པར་བཟོད་པའི་སྟུར་ལམ་ལ།	2
22	བཀ་ཤིས་ལྷན་པོའི་རིན་པོ་ཆའི་མཆོད་རྟེན་མཐོང་བ་དོན་ལྷན་གྱི་དཀར་ཆག་ལ།	6
23	བཀ་ཤིས་ལྷན་པོའི་བྱའི་མཆོད་རྟེན་དང་རྩ་སྟོང་དུ་མཆོད་རྟེན་བཞེངས་པའི་དཀར་ཆག་ལ།	4
24	རྒྱལ་བ་བྱམས་པ་ལ་བརྟེན་པའི་འཕོ་བ་ལ།	2

- ༡༥ ཁོ་མོ་སྤེ་བ་བཅེགས་པའི་སྐྱབ་ཐབས་བསྟ་བྱབ་བསྟང་གསུམ་བྱ་ཚུལ་བཅས་ལ། ༥
 ༡༦ དཔལ་མགོན་ཡུལ་མཆོད་གཏོར་མདོར་བསྐྱས་འབྱུང་ཚུལ་ལ། ༥
 ༡༧ རོ་བོ་ཕྱིང་དཀར་བའི་བསངས་མཆོད་ལ། ༣
 ༡༨ གཟུངས་གཞུག་གཞོད་སྤྱན་འཁོར་ལོ་རི་ལྟར་བྱ་བའི་ཚུལ་གསལ་བྱེད་ནོར་བུའི་མེ་ལོང་ལ། ༧
 ༡༩ རབ་གནས་ཆོག་ལག་ལེན་དུ་བྱེད་པ་དག་ལེགས་ཀྱི་མཆོད་ཆར་འབེབས་ལ། ༣༡
 ༢༠ གཞུག་ཏོར་བསྐྱོག་ཆེན་གྱི་ལག་ལེན་སྤྱང་པོར་བྱེད་པའི་ཆོག་རྒྱས་འབྱིང་བསྐྱས་གསུམ་བར་ཆད་
 ཀྱན་སེལ་ལ། ༡༠
 ༢༡ ཁ་འབར་གཏོར་ཆེན་གྱི་ཆོག་དག་འདོན་གྱི་རིམ་པ་ཕྱོགས་གཅིག་དུ་བསྐྱིགས་པ་ལ། ༧
 ༢༢ བརྒྱ་བཞིའི་ཆོག་བྱ་ཚུལ་ཕན་བདེའི་འབྱུང་གནས་ལ། ༤
 ༢༣ གཏོར་མ་བརྒྱ་ཅ་ཆ་ལག་ཆང་བ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དབེན་ས་པས་མཛད་པ་ལ། ༦
 ༢༤ གཏོར་མ་བརྒྱ་ཅ་ཕྱིན་དུ་བསྐྱས་པ་ལ། ༣
 ༢༥ བྱལ་གཏོར་དཀོར་སྤྱི་བ་དག་བྱེད་ཆེ་ལེལ་ཚུ་རྒྱན་ལ། ༤
 ༢༦ གཏོར་མ་ཆ་བཞི་དང་ཆ་གསུར་བསྐྱས་པ་བཅས་ལ། ༣
 ༢༧ གསུང་ཐོར་བྱ་བ་ལས་སྐྱ་གཏོར་གྱི་རིམ་པ་ལ། ༤
 ༢༨ གསུང་ཐོར་བྱ་བ་ཕྱོགས་གཅིག་དུ་བསྐྱིགས་པ་ལས་ཆ་གསུར་ཡིད་ལ་འདོད་འཛོལ། ༣
 ༢༩ འབྱུང་བཞི་གཏོར་མ་དང་ཆབ་གཏོར་ལྷག་གྱུ་མ་སྐྱ་དུ་བ་བཅས་ལ། ༦

པོད་ཅ་བར།

- ༡ རྩེ་བཙུན་སྤྱི་མ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་སྤོ་བཟང་གྲགས་པའི་དཔལ་ལ་གསོལ་བ་འདེབས་པ་དད་པའི་
 ལྷོན་ཤིང་རྒྱས་པའི་མེ་ཏོག་ལ། ༩
 ༢ རྩེ་སྤྱི་མ་སངས་རྒྱས་ལེ་ལེས་ལ་བསྟོད་པ་དངོས་གྲུབ་གྱི་འབྱུང་གནས་ལ། ༡
 ༣ རྒྱལ་བ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཆོལ་བསྟོད་པ་བྱིན་རྒྱལ་གྱི་འདོད་འཛོལ། ༩
 ༤ མཁས་གྲུབ་དཔལ་བ་བཟ་ཤིས་རིན་ཆེན་ལ་བསྟོད་པ་དང་གསོལ་འདེབས་བརྟན་བཞུགས་སངས་

- རྒྱུ་བསྐྱེད་དཔལ་མ་ལ། ༡
- ༥ སེམས་པ་ཆེན་པོ་ལ་བསྐྱེད་པ་བརྟན་བཞུགས་དང་བདེ་མཆོག་ལུ་མི་པའི་ལུགས་ཀྱི་བརྒྱུད་རིམ་གསོལ་འདེབས་ལ། ༡
- ༦ རིལ་བྱ་དམར་ཁྲིད་ཀྱི་བརྒྱུད་པའི་གསོལ་འདེབས་ལ། ༡
- ༧ དཔལ་རྩོམ་ཆེ་ཆེ་འདིགས་བྱེད་ཀྱི་བརྒྱུད་རིམ་གསོལ་འདེབས་ལ། ༡
- ༨ དཔལ་རྩོམ་ཆེ་ཆེ་འདིགས་བྱེད་ཀྱི་དབང་གི་ཉི་བརྒྱུད་གསོལ་འདེབས་དང་བྲེང་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཞེ་གཉིས་སམ་བཞི་བརྩེ་བརྒྱུད་རིམ་གསོལ་འདེབས་ལ། ༡
- ༩ སྒྲིམ་གསུམ་པར་ཕྱིན་བརྒྱུད་པ་རྣམས་ཀྱི་གསོལ་འདེབས་ལ། ༡
- ༡༠ ལྷ་མ་རྣམས་ཀྱི་བསྐྱེད་པ་གྲུར་གྲུམ་མདངས་མཛེས་མ་ལ། ༡
- ༡༡ ཆེ་དབང་བརྒྱུད་པའི་གསོལ་འདེབས་ལ། ༡
- ༡༢ ཆེ་མ་བྱ་ལུགས་ཀྱི་སྐྱེད་རས་གཟིགས་ཀྱི་དམར་ཁྲིད་བརྒྱུད་པའི་གསོལ་འདེབས་ལ། ༡
- ༡༣ གསོལ་འདེབས་རྩོམ་ཆེ་ཆེ་ཅན་ཞབས་མ་དང་ལྷ་མའི་བཀའ་བྱིན་བྱེད་ནས་གསོལ་བ་འདེབས་ཤིང་སྐྱགས་རྩེ་བསྐྱེད་པ་གྲུབ་པའི་སྐྱེན་སྐྱ་ལ། ༢
- ༡༤ རང་གི་རྩ་བའི་ལྷ་མའི་བཀའ་བྱིན་བྱེད་པའི་སྐྱོན་སྐྱེད་གསོལ་བ་འདེབས་ཚུལ་ལ། ༡
- ༡༥ པ་ལྷ་མ་བྱེད་དུས་སྐྱ་ལེན་མ་ལ། ༡
- ༡༦ སྐྱེན་ཆེ་གྲོ་གྲོས་པ་རྣམས་དང་སྐྱོན་སྐྱེད་གྲོ་གྲོས་བརྒྱུད་གསོལ་འདེབས་ལ། ༡
- ༡༧ བསྐྱེད་པའི་གཏད་རབས་བདུན་ཀྱི་བསྐྱེད་པ་དང་དབྱེ་མ་རྩ་བ། བཞི་བརྒྱུ་པ། དབྱེ་མ་འཇུག་པ། སྐྱེད་འཇུག་བཅས་ཁ་ཉོན་ཏུ་བྱེད་པའི་སྐྱེན་ཏུ་གདོན་ཕྱིར་གསོལ་འདེབས་ཤོ་ལོ་ཀ་རེ་ལ། ༡
- ༡༨ ལྷ་མ་འཁོར་ལོ་སྐྱེད་པ་དབྱེད་མེད་དུ་གསོལ་བ་འདེབས་ཚུལ་དང་འདོད་གསོལ་སྐྱགས་རྩེ་ཉིན་བྱེད་ལ། ༡
- ༡༩ གསོལ་འདེབས་ཤོ་ལོ་ཀ་གཅིག་དང་། ལྷ་མ་རྒྱུད་འཁོར་ལྷ་མའི་སྐྱགས་རྩེ་བསྐྱེད་ཞིང་ཕྱིན་ལྷབས་འགྲུགས་པའི་ལུགས་ཀྱི་ལ། ༡
- ༢༠ ལྷ་མའི་སྐྱགས་རྩེ་བསྐྱེད་ཞིང་གསོལ་བ་འདེབས་པ་སྐྱག་བསྐྱེད་དང་ལེན་ལ། ༡

- ༡༡ བར་དོ་འབྲང་སྒྲོལ་གྱི་གསོལ་འདེབས་འཛིགས་སྒྲོལ་གྱི་དཔའ་པོ་ལ། ༡
 ༡༢ རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་མཁུན་པའི་སྐྱེས་རབས་གསོལ་འདེབས་ལ། ༡
 ༡༣ ཐམས་ཅད་མཁུན་པའི་སྐྱལ་སྐྱའི་བརྟན་བཞུགས་ལ། ༡
 ༡༤ བརྟན་བཞུགས་ཤོ་ལོ་ཀ་གཅིག་དང་སྐྱལ་སྐྱ་ལྗོ་བཟང་བརྟན་འཛིན་ཀྱི་མཆོའི་སྐྱེས་རབས་གསོལ་འདེབས་ལ། ༡
 ༡༥ སྐྱལ་སྐྱ་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཆོན་གྱི་སྐྱེས་རབས་གསོལ་འདེབས་ལ། ༡
 ༡༦ འདོད་གསོལ་རབ་འབྱམས་རྒྱལ་ཀྱན་མ་དང་སྟོན་པའི་མཛད་པ་བརྩུ་ལས་བརྩམས་ཏེ་གསོལ་བ་འདེབས་པ་ལ། ༡
 ༡༧ སྟོན་པའི་ཆོ་འབྲུལ་གྱི་མཛད་པ་ལ་བསྟོད་པ་ལ། ༡
 ༡༨ ལྷ་རྩལ་ངོས་ལ་སྟོན་པའི་བྱིས་སྐྱའི་འདོད་གསོལ་ལ། ༣
 ༡༩ སྐྱེས་རབས་སོ་བཞི་པའི་ཡང་སྤྱང་མཁས་མཆོག་དཔའ་པོའི་མགྲུལ་རྒྱན་ལ། ༣
 ༢༠ རྒྱལ་བ་བྱམས་པའི་གསོལ་འདེབས་སྟོན་ཆེག་ལ། ༡
 ༢༡ བྱམས་པ་མགོན་པོ་ལ་བསྟོད་པ་ལ། ༡
 ༢༢ རྩེ་བཙུན་འཇམ་དབྱངས་ལ་བསྟོད་པ་ཤེས་རབ་གསལ་བྱེད་དང་རྩེ་བཙུན་འཇམ་དབྱངས་དཀར་པོ་ལ་བསྟོད་པ་སྒོ་གོས་མིག་འབྱེད་ཀྱི་བྱར་མ་ལ། ༣
 ༢༣ འདོད་གསོལ་སྟོན་ཆེག་སྒོ་རྒྱལ་མ་དང་། ཡབ་སྐུས་གཉིས་ཀྱི་གསོལ་འདེབས་སྒོ་བཟང་མ། འདོད་གསོལ་སྟོན་ཆེག་བྱན་ཆོགས་ཡོན་ཏན་མ་ལ། ༡
 ༢༤ སྟོན་ཆེག་འདིས་མཆོན་མ་དང་དོ་རྩེ་འཆང་ལ་བརྟན་པའི་སྒྲ་མའི་རྣལ་འབྱོར་ལ། ༡
 ༢༥ འཁོར་ལོ་སྟོན་པ་ལ་བརྟན་པའི་རྣལ་འབྱོར་ལ། ༦
 ༢༦ བདེ་མཆོག་ལྷ་ལྷའི་སྐྱབ་ཐབས་སྤྱང་པོ་བསྐྱུས་པ་བདེ་ཆེན་འབྱུང་གནས་ལ། ༤
 ༢༧ བདེ་མཆོག་དཀར་པོའི་སྟོན་པ་ཆེ་སྐྱབ་ལ། ༡
 ༢༨ རྩེ་བཙུན་རྣལ་འབྱོར་མའི་བསྐྱེད་རྩོགས་ཀྱི་སྤྱང་པོ་སྟོན་ཆུལ་ལ། ༡
 ༢༩ བཀ་དཀར་ཤེས་རབ་གསལ་བྱེད་སྐྱབ་ཐབས་ལ། ༡

- ༤༠ གསང་བདག་འཁོར་ཆེན་སྐབ་ཐབས་ལ། ༩
- ༤༡ སྐབ་དཔོན་སྐྱེ་ལ་བརྟེན་པའི་སྐུ་མའི་རྣལ་འབྱོར་ལ། ༡
- ༤༢ ཏ་མཐིན་གྲ་ན་བཞིས་སྐོར་སྐབ་ཐབས་ལ། ༩
- ༤༣ ཏ་མཐིན་ཡང་གསང་སྐབ་ཐབས་ལ། ༩
- ༤༤ ཏ་མཐིན་ལྷགས་རལ་ཅན་གྱི་སྐབ་ཐབས་ལ། ༡
- ༤༥ སྐུ་མ་ལྟ་ཏ་མཐིན་གྱི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་སྐོར་ནས་དལ་འབྱོར་ལ་སྤྱང་པོ་ལེན་ཚུལ་ལ། ༩
- ༤༦ བསྐྱོ་བའི་ཆོགས་བཅད་དང་སྐྱ་ཆོགས་ལུས་གྱི་སྐབ་ཐབས་ལ། ༩
- ༤༧ འབྲུམ་ནད་བསྐྱང་བའི་མཆོག་དུ་གྱུར་པ་སྐྱ་ཆོགས་ལུས་གྱི་སྐབ་ཐབས་ལ། ༡
- ༤༨ སྐུ་མ་དང་འཁོར་ལོ་སྐོར་པ་དབྱེར་མེད་གྱི་རྣལ་འབྱོར་ལ། ༡
- ༤༩ འཇིགས་བྱེད་ལ་བརྟེན་པའི་འཕོ་བའི་རྣལ་འབྱོར་ལ། ༡
- ༥༠ བྱམས་པ་ལ་བརྟེན་པའི་འཕོ་བ་ལ། ༡
- ༥༡ འཇིགས་བྱེད་ཞལ་གཅིག་ལྷག་གཉིས་པའི་སྐབ་ཐབས་དངོས་བྱུང་གྱུན་འབྱུང་ལ། ༥
- ༥༢ འཇམ་དཔལ་གཤིན་རྗེ་གཤེད་གྱི་སྐབ་ཐབས་འཐིན་བཅོལ་ལ། ༩
- ༥༣ རྒྱན་དུ་ཡི་དམ། མགོན་པོ་བར་ཆད་གྱུན་སེལ། ཆོས་རྒྱལ། ལྷ་མོ་རྣམས་ལ་མཆོད་གཏོར་འབྲུལ་ཚུལ་ལ། ༩
- ༥༤ དེའི་གཏོར་འབྲུལ་ཁྱེར་བདེ་སོགས་ལ། ༡
- ༥༥ མགོན་དཀར་ཡིད་བཞིན་མོར་བྱའི་སྐབ་ཐབས་ལ། ༩
- ༥༦ བྱུང་བའི་བསྐྱེད་སྐྱེད་གཅི་པོ་རྣམས་བརྟེན་ཅིང་མཆོད་གཏོར་འབྲུལ་ཚུལ་སྐབ་ཐབས་སྤྱང་པོར་བྱེལ་བ་གསེར་གྱི་ཡང་ཞུན་ལ། ༩
- ༥༧ མགོན་པོ་བྱ་རོག་མཆོད་ཅན་ལ་བསྐྱོད་པ་ལ། ༡
- ༥༨ མགོན་པོ་གྱུར་ལ་མཆོད་གཏོར་འབྲུལ་ཚུལ་ལ། ༡
- ༥༩ མགོན་པོ་བེང་སྐབ་ཐབས་ལ། ༩
- ༦༠ བེང་ལུས་བྲལ་འཁོར་བཅས་ལ་མཆོད་བསྐྱོད་དང་བསྐྱེད་སྐྱོང་སྐོར་སྐོར་མ་བཅུ་གཉིས་ལ་མཆོད་གཏོར་

- འབྲུལ་ཚུལ་ལ། ༣
- ༦༡ རྡོ་རྗེ་རབ་བརྟན་མའི་བསྐྱང་གསོ་མདོར་བསྡུས་ལ། ༩
- ༦༢ ལྷ་མོའི་གཏོར་འབྲུལ་རབ་འབྲུམས་ཀྱིས་བ་མ་ལས་ཅུང་ཟད་རྒྱས་ཅམ་བྱ་ཚུལ་ལ། ༩
- ༦༣ མགོན་པོ་ཞལ་བཞི་པར་གཏོར་འབྲུལ་མདོར་བསྡུས་ལ། ༡
- ༦༤ དཔལ་མགོན་སྟག་ཞོན་ལ་མཆོད་གཏོར་འབྲུལ་ཚུལ་དང་རལ་གཅིག་ལྷ་མོར་མཆོད་གཏོར་འབྲུལ་ཚུལ་ལ། ༡
- ༦༥ ཆོས་སྦྱོང་ལུས་སྤིང་ལ་མཆོད་གཏོར་མདོར་བསྡུས་འབྲུལ་ཚུལ་ལ། ༡
- ༦༦ དཔལ་གྱི་ལྷ་མོ་ལ་མཆོད་འཕྲིན་ཆེག་ཅུང་དོན་རྒྱས་ལ། ༡
- ༦༧ ལུས་སྤིང་ལ་མཆོད་འཕྲིན་གཉེར་གཏད་དང་གཞོད་སྤྱིན་རྡོ་རྗེ་བདུད་འབྲུལ་གྱི་བསྐྱང་གསོ་ལ། ༢
- ༦༨ ཆེ་རིང་མཆོད་ལྷ་བསྟན་མ་བཅུ་གཉིས་དང་བཅས་བ་ལ་མཆོད་གཏོར་འབྲུལ་ཚུལ་ལ། ༣
- ༦༩ བུང་སྤོང་ཆེན་པོ་ལྷེ་བརྒྱད་ལ་མཆོད་འཕྲིན་དང་། ལུབ་པ་དམ་ཆེག་གསུམ་བཞོད་རྒྱལ་པོའི་སྦྱབ་ཐབས་ལ། ༢
- ༧༠ སྟན་པའི་རྒྱལ་པོ་ལ་བརྟེན་པའི་སྤྲ་མའི་རྣལ་འབྱོར་དང་དེའི་གཟུངས་ཀྱི་དབྱེ་བ་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྲོད་པོར་མཆོད། སྟན་པ་པའི་ཆེ་གཟུངས་བསྐྱེད་ཀྱིས་སྤོན་ཆེག་བྱ་ཚུལ་བཅས་ལ། ༩
- ༧༡ སྟོབས་བཞི་ཆང་བ་སངས་རྒྱས་མོ་ལའི་ཆོ་ག་བྱ་ཚུལ་ལ། ༩
- ༧༢ ཆོ་སྦྱོང་ཡང་སྤྲོད་བརྒྱ་བྱིན་སྤྱི་ནོར་ལ། ༡
- ༧༣ འབྲེར་སོ་གསུམ་གྱི་གདམས་ངག་གི་སྤྲོད་པོ་ལ། ༡
- ༧༤ སྟོབས་བཞིའི་བཤགས་བསྐྱེད་སྤྲོད་ཚུལ་མདོར་བསྡུས་ལ། ༡
- ༧༥ ཐེག་ལེ་བཅུ་དྲུག་གི་ཟབ་ཁྱིད་ལ། ༢
- ༧༦ ཆེ་ཡི་སྦྱབ་ཐབས་ལ། ༩
- ༧༧ ཡང་ཆེ་ཡི་རིག་འཛིན་སྦྱབ་ཐབས་དང་སྤྲ་མའི་རྣལ་འབྱོར་ལ། ༡
- ༧༨ བཅོམ་ལྷན་འདས་མི་གཡོ་མགོན་པོའི་སྦྱབ་ཐབས་ནོར་བུའི་འཕྲེང་མཛེས་ལ། ༩
- ༧༩ སྦྱང་གནས་ཀྱི་ཆོ་ག་མདོར་བསྡུས་བྱ་ཚུལ་ལ། ༩

- 10 རྩེ་བཅུན་བྱམས་པའི་སྐྱབ་ཐབས་ལ། 9
- 11 བྱག་རྩོད་གོས་ཕྱོན་ཅན་གྱི་སྐྱབ་ཐབས་དང་བྱག་རྩོད་ལུ་མྱ་བུའི་སྐྱབ་ཐབས་བཅས་ལ། 9
- 12 བྱག་རྩོད་གཏུམ་པའི་སྐྱབ་ཐབས་ལ། 9
- 13 བྱག་རྩོད་གཏུམ་ཆེན་སྐྱབ་ཐབས་ལ། ༩
- 14 གསང་བདག་བྱག་རྩོད་ལ་བརྟེན་ནས་རང་གཞན་གྱི་བར་ཆད་སེལ་ཞིང་མཆོག་མཐུན་དངོས་བྱུ་བ་བསྐྱབ་ཚུལ། བྱག་རྩོད་གྱི་མངོན་རྟོགས་སྐྱེ་འབྱེན་བཤགས་པ་བསྐྱང་བསྐྱལ་བསྐྱོག་པ་བསྐྱུས་གཏོར་བསྐྱོད་པ་དང་བཅས་ལ། 1
- 15 རྩོ་རྩེ་རྣམ་པར་འཛོམས་པའི་སྐྱབ་ཐབས་འབྱེད་བདེ་ལ། 3
- 16 གཞུག་རྩོད་རྣམ་རྒྱལ་མའི་སྐྱབ་ཐབས་རྒྱས་པ་ལ། 10
- 17 རྣམ་རྒྱལ་མའི་སྐྱབ་ཐབས་འཁྱེད་པོ་ལ། 3
- 18 རྣམ་རྒྱལ་མའི་སྐྱབ་ཐབས་མདོར་བསྐྱུས་དང་རྩེ་བཅུན་མ་ཡིད་བཞིན་འཁོར་ལོའི་སྐྱབ་ཐབས་བཅས་ལ། 3
- 19 རྩེ་བཅུན་མ་སྐྱོལ་མ་དཀར་མའི་སྐྱབ་ཐབས་ལ། 3
- 20 རྩེ་བཅུན་སྐྱོལ་མའི་སྐྱབ་ཐབས་འདོད་དགའི་མཆོག་སྐྱེད་དབང་གི་རྒྱལ་པོ་ལ། 3
- 21 ཡང་སྐྱོལ་མའི་སྐྱབ་ཐབས་ལ། 3
- 22 དག་དབང་ལྷ་མོ་དབྱངས་ཅན་མའི་སྐྱབ་ཐབས་ལ། ༩
- 23 སོ་སོར་འབྱང་མའི་སྐྱབ་ཐབས་མཐར་ཡི་ཐེང་མཛེས་ལ། 9
- 24 ལྷ་མ་དང་སྐྱེ་གྱི་ལྷ་དབྱེར་མེད་གཡུ་ཐོག་སྤྱིང་ཐིག་རིགས་བསྐྱུས་གྱི་སྐྱབ་ཐབས་བདུད་ཅིའི་སྤྱིང་པོ་ལ། 9
- 25 རྩོ་རྩེ་མཁའ་ལྗིང་ནག་པོའི་སྐྱབ་ཐབས་ལ། 3
- 26 ཆོགས་བདག་དམར་པོ་ལ་གཏོར་མ་འབྱུལ་ཚུལ་དང་། ཡི་དམ་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་མང་པོ་ལ་སྐྱར་ཆོག་པའི་རྩེས་གནང་ངེ་ལྟར་བྱ་བའི་ཚུལ་ལ། ༩
- 27 དུས་མཆན་འོད་ཆེན་འབར་མའི་རྩེས་གནང་བྱ་ཚུལ་ལ། 3

- ༩༩ ཆོ་དབང་མདོར་བསྐྱུས་བྱ་ཚུལ་ལ། ༣
- ༩༩ ཡང་ཆོ་དབང་བསྐྱུར་ཚུལ་མདོར་བསྐྱུས་ལ། ༣
- ༡༠༠ ལོ་མ་གྲོན་མའི་རྗེས་གནང་བྱ་ཚུལ་ལ། ༡
- ༡༠༡ སྒྲན་ཆེ་བྱིས་བསྐྱུབ་རིགས་བསྐྱུས་དབང་ཀྱན་འདུས་པའི་སྒྲོན་མེ་ལ། ༣
- ༡༠༢ ཞི་གནས་བསྒྲོམ་ཚུལ་ལ། ༣
- ༡༠༣ ཟབ་མོ་དབྱ་མའི་ལྟ་བ་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་ལ། ༥
- ༡༠༤ ཟབ་ལམ་དབྱ་མའི་ལྟ་བ་བསྒྲོམ་ཚུལ་ལྟ་ཁྲིད་སྤྱིང་པོར་བྲིལ་བ་ལ། ༡
- ༡༠༥ དན་པ་བཞི་ལྟན་གྱི་སྤྱིང་པོ་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་ལ། ༥
- ༡༠༦ ཟབ་མོའི་ལྟ་ཁྲིད་མདོར་བསྐྱུས་ལ། ༦
- ༡༠༧ བྱང་ཚུབ་ལམ་རིམ་གྱི་སྤྱིང་པོའི་ཡང་སྤྱིང་ལ། ༣
- ༡༠༨ གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་གྱི་ཐུག་ཀྱི་ཆེན་པོའི་ངོ་བོ་ངོས་འཛིན་ལས་བརྒྱམས་པའི་ཤེས་རབ་བདག་
འཛིན་གཉིས་ཀྱི་གཤགས་འདེབས་ལ། ༣༥
- ༡༠༩ སྒྲོན་ཆད་གྱི་སྒྲོན་མཆང་འབྲིན་པར་བྱེད་ཅིང་བྲིན་ཆད་གཉེན་པོའི་ལུས་བྱུངས་བསྐྱེད་པའི་བདུད་རྩི་
ཞེས་བྱ་བ་ལ། ༤
- ༡༡༠ རང་གཞན་གྱི་སྤྱོད་པ་དན་པའི་གཟུགས་ཆོས་ཀྱི་མེ་ལོང་ནང་དུ་ཤར་བ་ཡིད་ལ་གཏུང་བའི་ཆོགས་
བཅད་རང་བཞིན་སྤང་ཚུལ་སྒྲོན་པའི་གླུ་ཆུང་ལ། ༡
- ༡༡༡ ཀླ་ལི་སྐུམ་བཅུ་ལས་བརྒྱམས་པའི་དབེན་པར་དགའ་བའི་གཏམ་ལ། ༡
- ༡༡༢ བསྐྱུབ་བྱ་ནོར་བུའི་མགུལ་རྒྱན་ལ། ༣
- ༡༡༣ ཅོ་ནེ་ཆོས་རྗེ་རྒྱུ་རིང་འབྲོན་ཁར་གནང་བའི་ཞལ་གདམས་དང་ཆ་པ་འོད་ཟེར་སྐུལ་སྐུར་གནང་
བའི་ཞལ་གདམས་བཅས་ལ། ༡
- ༡༡༤ མདོ་སྐགས་ལམ་རིམ་ལས་བརྒྱམས་ཏེ་སྒྲོ་གྲོས་རིན་ཆེན་ལ་གནང་བའི་ཞལ་གདམས་ལ། ༣
- ༡༡༥ རི་ཁྲོད་འཛིན་པའི་དཀའ་བཅུ་རབ་འབྱམས་གཉིས་ལ་གདམས་པ་ལ། ༡
- ༡༡༦ རི་ཁྲོད་འཛིན་པའི་སྒྲོན་སྒྲོམ་ལ་གདམས་པ་གང་བཞེན་བསྐྱུ་མེད་མ་ལ། ༡

- ༡༡༧ རི་ཁྲོད་པ་འགའ་ལ་ཞལ་གདམས་སུ་གནང་བ་དང་མདོན་མཐོ་ངེས་ལེགས་ཕུན་ཚོགས་སྐྱབ་ཐབས་
 མདོ་རྒྱད་མན་ངག་སྟོང་ཐེལ་ལ། ༡
- ༡༡༨ ཐུབ་ཆེན་དཔལ་འབྱོར་ཉི་མར་གདམས་པ་དང་ཞལ་གདམས་དལ་རྟེན་ཡིད་བཞིན་མ་དང་འདི་བྱིའི་
 འགལ་རྒྱུན་མ་གཉིས་ལ། ༡
- ༡༡༩ ལྷ་ཡི་རྒྱལ་མཆོན་ལ་གནང་བའི་ཞལ་གདམས་དང་སྟོབ་མ་འགའ་ལ་གདམས་པ་ལྟའི་རྩ་བོ་ཆེའི་སྐྱ་
 དབྱངས་ལ། ༣
- ༡༢༠ རོན་གཉེར་ཅན་འགའ་ཞིག་ལ་དགོ་བསྐྱལ་དུ་གནང་བ་ལ། ༡
- ༡༢༡ ཐུབ་པའི་གསུང་རབ་ལས་བྱུང་བ་ལེགས་བཤད་རིན་ཆེན་ཕྱེད་བལ། ༣
- ༡༢༢ ཞལ་གདམས་ཉེས་ཚོགས་ཀྱན་སྤངས་མ་དང་སྤང་དོར་གསལ་བྱེད་གསེར་གྱི་སྟོན་མེ་ལ། ༣
- ༡༢༣ དཔོན་ས་བསམ་ཐུབ་བྱ་བྱིད་ལ་གདམས་པ་སྟོན་བུལ་ཡོན་ཏན་མ་ལ། ༡
- ༡༢༤ རྒྱལ་བའི་བཀའ་འགྱུར་མཐིང་ཤོག་ངོས་ལ་གསེར་སྐྱངས་གྱིས་བསྐྱུན་པའི་དགོ་བསྐྱལ་སྟོན་ཆོག་
 བོད་སོ་སོར་ཤོ་ལོ་ག་རེ་ལ། ༤
- ༡༢༥ ཡིད་ལ་སྟོན་པའི་དོན་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་ལྷག་བསམ་རྣམ་པར་དཀར་བའི་སྟོན་གྱི་སྐྱ་
 དབྱངས་ལ། ༣
- ༡༢༦ རང་གི་ཡིད་ལ་རེ་བའི་དོན་སྐྱལ་གྱིས་སྐྱ་མཛད་པ་མཁུན་བཅེ་འཕྲིན་ལས་མ་ལ། ༣
- ༡༢༧ འདོད་དོན་སྟོན་ལམ་དུ་བྱ་བ་བསྐྱུ་མེད་སྤྲུལ་ལ། ༡
- ༡༢༨ གསང་འདུས་ཡེ་ཤེས་ཞབས་ལུགས་ལས་བརྒྱུས་པའི་སྟོན་ལམ་ལ། ༡
- ༡༢༩ བདེ་མཆོག་དཀར་པོའི་སྟོན་ལམ་གྱིས་བརྟེན་མདོར་བསྐྱུས་ལ། ༡
- ༡༣༠ བདེ་མཆོག་ཆེས་བརྩ་བའི་དད་ལྡན་རྣམས་ལ་གནང་བའི་ཐག་མེད་བདེ་ཆེན་མ་ལ། ༡
- ༡༣༡ སྟོན་སྤྲེའི་ཆོ་གའི་མཁུག་དུ་བྱ་བའི་གིས་བརྟེན་ལ། ༡
- ༡༣༢ བཅོམ་ལྡན་འདས་མི་འཁྲུགས་རྒྱལ་པོའི་སྟོན་ལམ་དང་གིས་བརྟེན་གཉིས་ལ། ༡
- ༡༣༣ འཕགས་མཆོག་ཐུགས་རྟེན་ཆེན་པོའི་སྐྱུང་གནས་ཆོ་གའི་མཁུག་དུ་བྱ་བའི་གིས་བརྟེན་ལ། ༡
- ༡༣༤ མཆོད་རྩས་ཕུལ་ནས་རང་གི་ཡིད་ལ་རེ་བའི་དོན་སྟོན་པའི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་ལ། ༣

- ༡༣༥ ཡང་སྟོན་པའི་དོན་ཆོག་ས་བཅད་དུ་བསྐྱེབས་པ་ལེགས་ལྷན་ཀྱི་མཆོ་མ་ལ། ༡
- ༡༣༦ རོ་བོ་རིན་པོ་ཆེ་གྲུའི་རྒྱལ་པོའི་ཞབས་བྱང་དུ་མཆོད་པའི་རྣམ་གྲངས་འགའ་ཞིག་ཕུལ་བའི་ཁ་
 བྱང་ལ། ༣
- ༡༣༧ ལྷ་མ་ཡི་དམ་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་ཆོས་སྤང་སོགས་མང་པོར་ན་བཟའ་མགུལ་རྒྱན། ལྷན་
 ་ལ། ལྷན་གཟིགས་སོགས་ཕུལ་བའི་དགོ་བསྟེན་སྟོན་ཆོག་དང་འཕྲིན་བཅོལ། ཆོས་སྡེ་
 དུ་མར་འཕན་ལྷ་བྲེ་མཆོད་ཇུས་སོགས་ཕུལ་བའི་ཞལ་བྱང་སྟོན་ཆོག་དང་། ལྷ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་
 གསར་བཞེངས་དུ་མའི་རྒྱལ་ཡིག་དང་ཞལ་བྱང་དུ་གནང་བའི་སྟོན་ཆོག་མཆོག་དམན་
 དུ་མར་གནང་བའི་ཞལ་གདམས་དང་གསུང་འཕྲིན་ཆབ་ཤོག་གི་རིམ་པ་སྟོན་ཆོགས། མདོ་
 ལྷགས་ཀྱི་དཀའ་གནད་ལས་བརྒྱུ་མས་པའི་རི་བོ་ལྷས་པའི་བཀའ་ལན་དུ་མ། གཞན་ཡང་འདོད་
 ལྷ་འགའི་བསྟོད་ཆོགས་གསོལ་འདེབས། ལས་དང་འབྲས་བྱའི་རྣམ་གཞག་
 སྟོན་པའི་ཆོགས་བཅད། ལྷ་རི་ལྷར་རིགས་པའི་རྗེས་གནང་། འདི་
 ཕྱིར་དགོ་བའི་གསོལ་འདེབས་སྟོན་ཆོག་གི་རིམ་པ་དུ་མ་དང་། ཐེག་བ་ཆེན་པོའི་གསོ་སྦྱང་གི་སྟོན་
 པའི་རྣམ་དབྱེ་གསལ་བར་བཤད་བ་སོགས་གསུང་ཐོར་བྱ་བ་ཕྱོགས་གཅིག་དུ་བསྐྱེབས་པ་
 བཅས་ལ། ༤༩
- ༡༣༨ བཀྲ་ཤིས་ཅེ་བ་ནང་སོ་སྟོ་བཟང་དབང་རྒྱལ་ལ་གདམས་པ་རྣམས་ཆབས་ཅིག་དུ་བསྐྱིགས་པ་ལ། ༡༧
- ༡༣༩ བསངས་ཀྱི་ཆོ་ག་དངོས་གྲུབ་ཀྱི་གཟི་འོད་འབར་བ་ངོ་མཆར་རིན་པོ་ཆེའི་སྤང་བ་རྒྱས་པ་ལ། ༡༨
- ༡༤༠ བསངས་ཀྱི་ཆོ་ག་དངོས་གྲུབ་ཀྱི་གཟི་འོད་འབར་བ་ངོ་མཆར་རིན་པོ་ཆེའི་སྤང་བ་འབྲིང་པོ་ལ། ༡༩
- ༡༤༡ བསངས་ཆོག་བཀྲ་ཤིས་ཆར་འབེབས་མཆོད་སྟོན་ཀྱི་མཆོ་ལ། ༢

བྱར་རྒྱན་གསུམ་པ།

༥ དཔར་བྱང་སྒོན་ཆེག །

ཀྱན་ཁུལ་ཀྱན་ཕྱེད་བརྗོད་ཀྱལ་སེམས་ཀྱི་གཤེས།
རྗོད་ཅེར་མཐོང་བའི་ཐབས་རྒྱལ་སྒྲ་མེད་པ།
དགེ་ལྡན་བཀའ་བརྒྱུད་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་ལམ།
ལེགས་པར་འདོམས་པའི་གདམས་ངག་འདི་མྱོད་བྱང་།

མདོ་སྤྲུལ་དཔྱེ་བས་ཕྱག་ཆེན་རྣམ་གཉིས་ལས།
ལ་རོལ་ཕྱིན་པའི་ཕྱགས་སྒྱར་སེམས་ཀྱི་ངོ་།
རི་སྒྱར་སྒྲོད་པའི་རྒྱལ་ལས་ལེགས་བརྒྱམས་པའི།
ཕྱག་ཆེན་རྒྱལ་བའི་གཞུང་ལམ་རྩ་འགྲེལ་དང་།

གཞི་ལམ་འབྲས་བུའི་ཕྱག་ཆེན་ངོས་བརྒྱུད་སྟེ།
བདག་འཛིན་ཤེས་རབ་གཤགས་འབྱེད་ཐོལ་གྱིས་ནི།
དཀའ་གནད་རྣམ་མང་གསལ་བའི་ལེགས་བཤད་བཅས།
པཎ་ཆེན་ཆོས་རྒྱན་གསུང་གི་སྟོང་པོར་སྤྱང་།

དེ་བཞིན་སྒྱུན་མིན་སྒྲ་མའི་རྣལ་འབྱོར་དང་།
འགྲེལ་བའི་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་ཟབ་འཁྱིད་གཞུང་།
ཁ་ཆེམས་རྒྱུད་བསྐྱར་ཞེས་གྲགས་མན་ངག་དང་།
ཞལ་ཤེས་གྱིས་བརྒྱན་རྒྱལ་ཁྲིམས་ཉི་མའི་གསུང་།

དེ་ལྟའི་གལ་ཆེའི་གསུང་རབ་རྣམས།
 ཏུ་མར་སྒྲོ་བའི་དབར་གྱི་གཞི།
 དེར་རབས་སྐྱུ་ཅལ་ལ་བརྟེན་ནས།
 དོན་ལྡན་དག་པའི་བྱ་བ་བརྩམས།

འདི་ལས་རྣམ་དཀར་དག་པའི་དངོས།
 གང་ཐོབ་འཁོར་གསུམ་དག་པའི་སྒྲོང་།
 འགོ་ཀུན་ལྷ་མའི་མགོན་གྱིས་ཟིན།
 ཀུན་མཁུན་གོ་འཕང་འཐོབ་ཕྱིར་བསྐྱོ།

མིག་མི་འཇུག་གི་འཕྲིན་ལས་བསེལ་ཟེར་འོད།
 གངས་ལྗོགས་སྒྲེ་རྒྱ་ཀུན་འདྲའི་དབྱང་གཉེན་དུ།
 འཆར་བའི་དག་ལེགས་སྒྲུང་བ་གསར་བའི་འཇུག།
 རྣམ་པར་བཞད་པའི་དག་འཇུག་སྒྲུང་འཆར་ཤོག།

ཞེས་པ་འདི་ཡང་དཔལ་ལྡན་སྟོད་རྒྱུད་ལྷ་ཆང་གིས་གསར་ཆེན་སྟོད་རྒྱུད་པོད་ཟེར་གས་སུ་བཀ་ཆེན་
 སྒོ་བཟང་ཆོས་རྒྱན་གྱིས་མཛད་པའི་ཐུག་ཆེན་ཅ་འབྲེལ་དང་། བདག་འཛིན་གཤགས་འདེབས། བྱ་བལ་རྩུལ་
 ཁྲིམས་ཉི་མས་མཛད་པའི་སྒྲ་མཆོད་དང་ཐུག་ཆེན་གྱི་འཕྲིད་ཡིག་ཁ་ཆེམས་རྒྱུང་ལ་བསྐྱུར་བའི་འཕྲིན་ཡིག་
 བཅས་དག་ཞུས་ཆོད་ལྡན་དང་འབྲེལ་དཔར་བསྐྱུན་གནང་བའི་དཔར་བྱང་སྒོན་ཆོག་ཏུ། ལྷ་ཀྱའི་བཙུན་པ་ཟམ་
 གདོང་པ་སྒོ་བཟང་བསྟན་འཛིན་གྱིས་དྲུང་བས་སྒོན་བའོ། །

ཕྱི་ཁྱབ་ཁུ་སྒྲིག་དང་སློབ་སྦྱོར་བ།

ལྷ་སྐབས་ཐེ་སློབ་དཔོན་ཟམ་གདོང་རིན་པོ་ཆེ།

ཕྱི་ཁྱབ་འགན་ཁུར་བ།

རྒྱུད་སྦྱོང་དཔེ་མཛོད་འགན་འཛིན་བསྐྱེད་རིམ་ས་བ་སློ་བཟང་ལྷ་སྐབ།

ཁུ་སྒྲིག་བ།

སྐྱ་ཞབས་བསྐྱར་འཛིན་དོན་ཡོད།

ཁུ་དག་དང་དཔེ་སྐྱར་བ།

དགའ་ཤར་དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་བ་སློ་བཟང་བསྐྱར་བ།

འབྲས་སློ་སྒྲིང་དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་བ་དག་དབང་སྐལ་བཟང་།

སྐགས་རམས་བ་སློ་བཟང་ཕྱན་ཆོགས།

དཔེ་མཛོད་ལས་བྱེད་བསྐྱར་འཛིན་རབ་བཏན་དང་། བྱང་རྒྱལ་རིན་ཆེན།

དབར་ཐངས་དང་པོར།

དེབ་གངས་ ༡༥༠༠ ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༤

དབར་སྐྱར་གྱི་བདག་དབང་།

རྒྱུད་སྦྱོང་དཔེ་མཛོད་ཁང་།

དཔེ་སྐྱར་བ།

རྒྱུད་སྦྱོང་དཔེ་མཛོད་ཁང་།

དབར་ཁང་།

ཐེ་ཨེན། དེ་སྐྱི་གསར་བ།

རྒྱལ་སྤྱིའི་ཆད་ལྡན་དེབ་ཨང་།

༢༠༡༥ ༡༡ ༢༩ ༤༤ ༤༥ ༤༦ ༡

སྐབས་བཅུ་གཉིས་པའི་ཕྱག་མཛོད་ནས་མཐུན་འགྱུར་གྱིས་འབྲེམས་སྒྲེལ་ཞུས།

ISBN: 987-61-924649-2-3

₹ 550/-

9 876192 464921

00003